

R. B. THIEME, JR.

Ang Pagkamatitud-anon sang Kristohanon

(Ilonggo Version)

With permission of R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries,
this publication is distributed in the Philippines
by Grace Logos Support Philippines, Inc.,
without charge or obligation.

For more information text or call:
*(Ginhatag pinaagi sa GLSP nga wala sing bayad ukon obligasyon.
Para sa dugang pa nga kasayuran mag-text ukon magtawag sa:)*
Globe: 0906-347-9830 (Visayan)
Smart: 0946-142-7563 (Visayan)
Smart: 0908-236-1434 (Ilonggo)

The electronic version of this book can be read or downloaded through the Internet
address <https://www.gracelsp.ph>.

*(Ang sa electronic nga porma sang sini nga libro mahimong mabasa ukon ma-download
pinaagi sa internet address nga <https://www.gracelsp.ph>.)*

Ang Pagkamatitud-anon sang Kristohanon

ANG PAGKAMATINUD-ANON SANG KRISTOHANON

R. B. THIEME, JR.

R. B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
HOUSTON, TEXAS

PALAKAT SA PANANALAPI

Wala sang bayad para sa bisan ano man nga kasangkapan halin sa R.B. Thieme, Jr., Bible Ministries. Bisin-o nagatinguha sang panudlo sa Bibliya makabaton sang amon mga DVDs, MP3 CDs, kag mga mantalaan [English] nga wala sang katungdanan. Ang Dios nagasangkap sang panudlo sa Bibliya. Nagatinguha ta nga makita ang Iya grasya.

Ang R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries isa ka magrasyahong pangalagad kag ang bilog nga palakat sini pinaagi sa kabubut-ong amot. Wala sang listahan sang presyo sa bisan ano man sang amon mga kasangkapan. Wala sang kuwarta nga ginapangayo. Kon ang pagkamapasalamat para sa Pulong sang Dios nagahatag kabangdanan sa tumuluo agud maghatag, may ara siya higayon sa pag-amot para sa pagsangyaw sang panudlo sa Bibliya.

Unang ginmantala subong *Christian Integrity*

Ang unang edisyon ginmantala sang 1984 ni R. B. Thieme, Jr.

Ang ikatatlong edisyon ginmantala sang 2002.

Ini nga libro gin-andam pagpatik halin sa mga panudlo kag wala namantala nga mga nubong batbat ni R. B. Thieme, Jr.

Sa pagpangayo sini nga libro sa English, magpahibalo sa:

R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries

P. O. Box 460829, Houston, Texas 77056-8829

www.rbthieme.org

Wala sang bahin sining mantalaan nga basi ginpahimo liwat ukon ginpadala sa bisan ano man nga porma ukon sa bisan ano man nga pamaagi, elektronika ukon minakina, lakip ang potograpiya, rekording, ukon bisan ano man nga mga pahibalo nahanungud sa pagtipig kag pamaagi sang pagkuha kag pagpadala, sang wala pagtugot paagi sa sulat halin sa tagmantala.

Pinatik sa Tagbilaran City, Bohol, Philippines, 2019

Ginbadbad kag gin-andam pagpatik ni

Gloria Estanda Naconas

Ginrepaso nila Alma Avila Cachopero

kag Dante Mallorca Canja

Pinatik nga may pagtugot sang

R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries.

Mga Hilisgutan

Pasiuna.....	xi
--------------	----

Unang Bahin: Ang Mataktikanhong Pamaagi sa Plano sang Dios

Ang Sistema nga Nagsakdag kay Kristo	1
Pagpangbag-o sa Sulud sang Sistema	3
Madamo nga mga Sugo, Isa ka Dynasphere	5
Ang mga Ganhaan sang Sistema.....	6
Pagkahamtong kag Pagkamatinud-anon	8
Ang mga Pangamuyo ni Pablo nahanungud sang Divine Dynasphere.....	9
Espirituhanon nga Madungganong Pinili sa Katilingban	10
Mga Kinaiya kag mga Ulunahon.....	14

Ikaduhang Bahin: Unang Ganhaan: Ang Ganhaan sang Gahum

Ang Ginhalinan sang Kusog	17
Duha ka Sigurado nga mga Mando.....	19
Duha ka Madumilion nga mga Mando.....	22
Pagbatok pinaagi sa Pagtuis	23
Ang Divine Dynasphere sa tion sang Kaluwasan.....	24
Ang Pagbiya kag Pagsulud Liwat sa Divine nga Sistema	25

Ikatatlong Bahin: Ikaduhang Ganhaan: Ang Pangunang Kinahanglanon Kaayo nga Kristohanong Pamaagi sing Pagpanghikot

Ang Pagkamaangayon sang Tumuluo.....	28
Ang Espirituhanong Produkto kag ang Pinakamataas nga Kristohanong Putling Kaayo	30
Pagtoo, Paglaum kag Gugma	31
Ang Indi Kinaugalingon kag ang Kinaugalingon nga Tawhanong Gugma.....	33
Ang Gugma kag Kahilwayan	35
Ang Panumbalik kag ang Matawhay nga Panghunahuna.....	37
Paggamit sing Panudlo sang Bibliya pagkatapos Magpanumbalik	38
Ang Indi Kinaugalingong Gugma ni Jesu-Kristo	40
Ang Halimbawa sang Krus	41
Ang Pagkahamulag kag ang Indi Kinaugalingong Gugma	42

Ang Gugma sang Dios	45
Ang Gugma Indi Mabulag nga Pagkahiusa sa Pagkamatitud-anon	47
Ang Gugma sang Dios Para sa Dios	49
Perpektong Pagkinaugalingon	49
Makinaugalingon kag Maangayong Divine nga Gugma	50
Ang Gugma sang Dios Para sa Tawo	53
Kinaugalingon kag Indi Kinaugalingong Divine nga Gugma	53
Ang Kasangkaron sang Indi Kinaugalingong Gugma sang Dios	55
Ang Tanan kag ang Pipila lamang sa Tagsa ka Bahin sang Plano sang Dios	56
Ang Divine nga Gugma sa Kaluwasan	58
Divine nga Gugma para sa Tumuluo samtang Buhi pa diri sa Duta	59
Ang Tubo sang Grasya	59
Grasya sang Pangkinahanglanon	62
Maayo kag Mataas Kaayo nga Grasya	64
Ang Divine nga Gugma para sa Tumuluo sa Pagkawalay Katapusan	65
Ang Gugma sang Dios subong ang Pagpahayag sang Plano sing Pagpatuman	66

Ikaapat nga Bahin: Ikatatlong Ganhaan: Ang Pagkamatitudloan

Ang Pagpaubus Ginpaathag	67
Paghanas sa Pagkatinuud sang Kinabuhi, Awtoridad, kag Kamatuuran	69
Ang Panublion nga kahilwayan	71
Ang Hilway nga Kabubut-on kag Ang Pagsinumpunganay sang mga Anghel	72
Ang Kaangtanan sa Tunga sang Kahilwayan kag Awtoridad	74
Ang Awtoridad sa Tawhanong Panggobyerno	76
Ang Pagpaubus sa Panimalay	78
Pangkatilingban, Ginapatuman, kag Tunay nga Pagpaubus	78
Ang Indi Hamtong nga mga Edaran	80
Pagpaubus sa sulud sang Kalag	81
Ang Indi Pagkapareho sang Katawhan	81
Ang Indi Pagkapareho kag ang Kalipay	83
Ginapatuman kag Tunay nga Pagpaubus sa sulud sang Kalag	84
Ang Pagpaubus sa Lokal nga Simbahan	86
Ang Pagpaubus ni Kristo	88
Ang Pagtugyan sa Awtoridad sang Katukuran	88
Pagtugyan sa isa ka Pinasahi nga Madangatan	88
Walay Kaugalingong-kahimayaan, Walay Kaugalingong-pagpakanubo	90

Ikalimang Bahin: Ikaapat nga Ganhaan: Espirituhanong Kakusog sing Paghulag

Ang Labing Kinahanglanon Kaayo nga Ganhaan	91
Mga Mando nga Matoon kag Maggamit sang Panudlo sang Bibliya	93
Ang Panudlo sang Bibliya kag ang Gugma subong ang	

Pamaagi sang Pagkinabuhi.....	95
Ang Pag-inangot sang Unang Tatlo ka mga Ganhaan	96
Ang Gahum kag Pagkamaangayon.....	96
Ang Pang-engganyo.....	98
Ang Pagkamatinumanon kag ang Pang-engganyo nga Putling Kaayo.....	98
Ang Pagpalig-on sang mga Ulunahon, Ang Paghan-ay sang Naandang Hilikuton	99
Indi Hamtong kag Hamtong nga mga Kabangdanan	100
Pagsentro sang Panghunahuna	102
Ang Pag-inoi kag Paggamit nga may Kaangtanan sa Duha ka mga Harianong Awtorisasyon	103
Mga Pari kag mga Tinugyanan.....	103
Ang Harianon nga Pagkapari	105
Ang Harianon nga Pagkatinugyanan.....	106
Pag-inoi pinaagi sa Pagtoo.....	108
Ang Paggamit sang Pagtoo.....	110
Pagbaton, Pagtipig, Paghinumdum	110
Ang Pinasahi nga Pagpatalupangud sa Indi Kinaugalingong Gugma.....	112
Ang Pagbansaybansay sang Pagtoo nga may Kapahuwayan.....	113
Ang Pagpildi sang Kahadlok pinaagi sa mga Saad.....	113
Ang Kabaliktaran nga Pagsentro sing Panghunahuhuna.....	115
Ang sa Pagtolon-an nga Kinatapusang mga Desisyon	118
Ang Pagkamainat-inat sang Pagtoo nga may Kapahuwayan	120
Ang Pagsalig lamang ni Kristo sa Panudlo sang Bibliya	121

Ikaanum nga Bahin: Ikalima kag Ikaanum nga mga Ganhaan:
Ang Pang-engganyo kag Nagapanghikot nga Putling Kaayo

Ang Putling Kaayo Ginpaathag	124
Ang Pang-engganyo padulong sa Dios, Pagpanghikot Padulong sa Tawo.....	126
Ang Sayup nga Padulongan sang Putling Kaayo.....	127
Pagsimba kag Katarong	127
Pagsalig kag Kaisog sang Buut.....	130
Kinaugalingon kag Indi Kinaugalingong Gugma.....	133
Ang Putling Gugma kag Ang Maangayong Pagkatinuud sang Kinabuhi.....	135
Ang Kinaugalingong Gugma para sa Dios	137
Mga Mando nga Higugmaon ang Dios	137
Ang Makatarunganon nga Pangatarungang Kinaiya-sang-Dios	138
Pagkanalikupan ni Kristo	142
Indi Kinaugalingong Gugma para sa Katawhan:	
Ang mga Kasugoan sang Pamatasan sang Harianong Pamilya.....	143
Si Juan Nagatudlo sang Putling Gugma.....	148
Ang Putling Kaayo nga halin sa Panudlo sang Bibliya	148
Ang Putling Gugma kag Kahadlok.....	149

Ang Putling Gugma kag Ang Pagdumut	151
Ang Divine nga mga Mando para sa Putling Gugma	153

Ikapitong Bahin: Ikapitong Ganhaan: Kakusog sing Pagtilaw

Ginpadasig nga Pagtubo sa Idalum sang Dakong Kabug-aton	155
Pagkuha sang Eksaminasyon, Nagakalipay sang Hampang	156
Ang Pag-antos subong ang Pagpakamaayo ukon Disiplina	158
Ang Kabakod sa Divine nga Sistema	160
Ang Pagtilaw sang Makasasala nga Kinaiya	162
Ang Pagsulay batok sa Sala	162
Ang Hanas nga Pamaagi sang Panumbalik	164
Pagtilaw pinaagi sa mga Tawo	166
Pagsabat kag Pangbihag	166
Ang Pagdepende lamang sa Indi Kinaugalingong Gugma	167
Pagtilaw sa Panghunahuna	169
Sigurado nga Kabubut-on batok sa Madumilion nga Kabubut-on	169
Ang Pagpanginahanglan sing Katukuran sang Dugang nga Kasayuran	170
Ang Pagkalig-on kag Pagkamakanunayon sang Kamatuuran	172
Pagtilaw sa Sistema	173
Ang Pagkawalay Katarungan sa Kalibutan sang Yawa	173
Pangkatilingban nga Kinabuhi upod ang Tawo, Pangkatilingban nga Kinabuhi upod sa Dios	175
Ang Diritso nga Pag-ataki sang Kalibutanong Sistema	177
Yawan-on nga Pagdumala sang Kalag	177
Paglarawan sang Plano sing Pagpatuman ni Satanas	180
Ang Kabilogan sang Arrogance Complex	183
Ang Kabilogan sang Hatred Complex	187
Pagtilaw sa Katalagman	192
Pagtilaw sa Kauswagan	193
Ang Labing Peligroso nga Pagtilaw	193
Ikasarang para sa Kauswagan	195

Ikawalong Bahin: Ikawalong Ganhaan: Ang Ganhaan sang Daugan

Kalkulado kag Taktikadong Kadaugan	197
Ang Nabug-os nga Kahimtangan sang Kalipay	200
Ang Indi Matuud nga Kalipay batok sa Matuud nga Kalipay	202
Ang Indi Matuud nga Kalipay sa Relihiyon	202
Ang kalipay subong ang Dugang-nga-Produkto sang Kamatuuran	203
Mga Bahin sang Nabug-os Na nga Kalipay	205
Ang Divine nga Kalipay kag ang Matuud nga Kahilwayan	205
Ang Divine Dynasphere kag ang Edification Complex	206

Ang Pundasyon kag Unang Andana: Ang Espiritu kag ang Pulong	206
Ikaduhang Andana: Pagpaubus	208
Ikatatlo kag Ikaapat nga mga Andana: Pang-engganyo kag Nagapanghikot nga Putling Kaayo	209
Ikalima nga Andana: Kalipay	209
Ang Umpisa sang Mataas kag Maayo Kaayo nga Grasya	211
Ang Pinakamataas nga Dungog: Abyan sang Dios.....	212
Ang Pagtilaw sang Divine Dynasphere	214

Ika-Siyam nga Bahin: Ang Bag-o nga Pamaagi sang Kristolohiya

Ang Pagtilaw nahanungud sang Kamatuuran	216
Ang Hypostatic nga Paghiliusa.....	218
Ang Pinasahi nga Persona sang Bilog nga Kalibutan	218
Kinaugalingon kag Walay Katapusan.....	219
Kenosis.....	221
Kinabubut-ong Pagdumili sang Hilway nga Pagpanghikot	221
Gamhanan Kaayo Apang Sumulunod	222
Ang Halimbawa sang Tunay nga Pagpaubus.....	224
Ang Pagkawalay Sala.....	225
Kahilwayan sa Tatlo ka mga Klase sang Sala	225
Perpektong Dios, Perpektong Tawo	226
Ang Hangkat sa Sigurado nga Kabubut-on.....	227

Mga Tultulanan

Tultulanan sa Balaan nga Kasulatan.....	229
Tultulanan sang Hilisgutan	239

Pasiuna

Sa wala ka pa mag-umpisa sang imo pagtoon sa Bibliya, kon tumuluo ka ni Ginoong Jesu-Kristo, siguroha nga ginhinganlan mo ang imo mga sala sa kinaugalingon lamang didto sa Dios nga Amay.

Kon ituad ta ang aton [nahibaloan] mga sala, matutum kag matarong Siya, kag magapatawad sang aton [nahibaloan] mga sala kag magatinlo sa aton sa tanan nga pagkadimatarong [wala nahibaloan ukon nakalimtan nga mga sala].
(1 Juan 1:9)

Niyan sa gilayon ara ka sa pakig-upod sa Dios, napun-an sang Balaan Espiritu, kag andam magtoon sang Panudlo sa Bibliya halin sa Pulong sang Dios.

“Ang Dios Espiritu, kag ang mga nagasimba sa Iya kinahanglan magsimba sa [sa pagpuno sang] espiritu kag [bibliyanhong] kamatuuran.” (Juan 4:24)

Kon wala ka pa gid sa kinaugalingon nagtoo kay Jesu-Kristo subong imo Manluluwas, ang hilisgutan indi ang paghinganlan sang imo mga sala. Ang hilisgutan amo ang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang.

“Ang nagtoo sa Anak may kabuhi nga walay katapusan; apang ang wala nagatuman [sa sugo agud magtoo] sa Anak indi makakita sang kabuhi, kondi ang kasingkal sang Dios nagapabilin sa iya.” (Juan 3:36)

KAY ANG PULONG SANG DIOS buhi kag gamhanan, matalum pa sa bisan ano nga espada nga duha sing sulab, nga nagalapus tubtub sa nautlan sang kalag kag espiritu, sang mga lupalutahan kag utok, kag nagahantup sang mga hunahuna kag mga tinutuyo sang tagiposoan. (Mga Hebreo 4:12)

Ang bug-os nga kasulatan ginbugna sang Dios kag mapuslanon sa pagpanudlo, sa pagsabdong, sa pagsaway, kag sa paghanas sa pagkamatarong, agud nga ang tawo sang Dios mahimpit, nga masangkapan nga sa taga ka maayong buhat. (2 Timoteo 3:16-17)

Magtinguha sing maayo gid sa pagpakita sang imo kaugalingon sa Dios subong nga pinakamaayo, manugpangabudlay nga indi kinahanglan magkahuya, nga nagagamit sing matadlong sang pulong sang kamatuuran. (2 Timoteo 2:15)

ANG MATAKTIKANHONG PAMAAGI SA PLANO SANG DIOS

ANG SISTEMA NGA NAGSAKDAG KAY KRISTO

ANG DIOS NGA AMAY NAGDISENYO SANG ISA KA GINHALINAN SANG KABASKOG para sa pagkatawo ni Kristo. Si Jesus nagpahayag sing paliwatliwat nga Siya ginpadala sang Amay, nga lya ginpakilala ang Amay, nga lya gintuman ang kabubut-on sang Amay (Mateo 11:27; Lucas 22:42; Juan 14:10). Si Kristo wala nag-abot agud himayaon ang lya kaugalingon ukon agud ipatuman ang lya kaugalingon nga programa. Sanglit nga ang Amay ang nagplano sang misyon ni Kristo, ang Amay nagsangkap man sa lya sing gamhanan nga mga manggad agud tumanon ina nga misyon.

Ang pagkamaunungon sa plano sang Amay nagresulta sang pinakamataas nga kadaugan sa tanang kasaysayan: si Kristo nagtuman sang lya madangatan nga mangin Manlulu-was sang katawhan.

Ang mga kamanggaran nga ginsangkap sang Amay para sa pagkatawo ni Kristo ululupod nga nagtrabaho subong ang sistema sang gahum kag gugma. Ini nga sistema nagpamatuud sing sobra ka epektibo nga si Kristo makasiling sa tunga sang tawhanon nga pag-antos, “Ang Akon gota mahapos, kag ang Akon lulan mamag-an” (Mateo 11:30). Mahimo Niya batason ang krus nga may ara na sang ginpakita nga kalipay nga lya naagum sa panahon sang lya kinabuhi sa divine nga sistema (Mga Hebreo 12:2). Ang mga kasangkapan sang Amay nagahatag sing gahum sa pagkatawo ni Kristo nga antuson ang “lulan” sang lya unang pagkari, nga sa diin nangin mas mabug-at kay sa bisan anong lulan nga aton pagakargahon sa bisan kasan-o man (Mga Hebreo 2:7-9). Bag-o Siya naghalin, si Kristo naghatag sang divine nga sistema sing pagsakdag sa aton (Juan 15:9-10).

Ang parehong divine nga sistema nga nagsakdag kay Jesu-Kristo sa karon iya na sang taga ka tumuluo.

Ang pagkamatitud-anon sang Kristohanon nagahalin sa pagkamaunungon sa divine nga sistema. Kon ton-an naton ang pagkamatitud-anon sang Kristohanon gani kita mga, nagatoon nahanungud kay Kristo. Siya ang “pangulo kag manughingpit sang aton ginatoohan” (Mga Hebreo 12:2). Tungud kay si Kristo nagtukod sang halimbawa kag sulundan para sa aton mga kinabuhi sa divine nga sistema, aton matukiban ang dagway sang Iya kinaiya indi lamang ang Iya kinabuhi kag kamatayon, kondi sa divine nga mga sugo nga ginapahinungud para gid sa aton.

Pinaagi sa pagpahimulus halin sa ginhalinan sang sa sulud nga kabaskog ukon sa pagkamatitud-anon sang kinaiya ni Kristo, matuman naton ang mando nga para gid sa tanan nga “magtubo pinaagi sa grasya kag sa kaalam sang aton Ginoo kag Manluluwas nga si Jesu-Kristo” (2 Pedro 3:18). Sa pagtoon agud mag-uswag sa idalum sang mga kasangkapan sang grasya sang Dios, nagatoon man kita nahanungud kay Kristo, tungud kay nagpuyo Siya sa sulud sang pareho nga sistema nga ginamando sang Bibliya para sa aton. Subong nga ginpakita pinaagi sa pagkatawo ni Kristo, ang espirituhanon nga pagtubo halin sa sining divine nga ginhalinan sang kabaskog nagahatag sang gahum sa taga ka tumuluo agud tumanon ang iya kinaugalingon nga madangatan.

Kay umpisahi na sing paghunahuna ang subong nga Persona [si Jesu-Kristo], nga nakabatas sang subong nga pagsumpong sang mga makasasala batok sa Iya kaugalingon, agud nga indi kamo paglapyo, nga nagakapunaw sa inyo mga kalag. (Mga Hebreo 12:3)¹

Si Kristo amo ang sulundan sang pagsalig kag pagkaepektibo sa idalum sang pinakamataas nga kabug-aton kag pagpamintas. Iya kita ginapadasig kon kita nagaatubang sang kabug-aton. Ang Iya halimbawa nagapapagsik sa aton agud maglantaw sa aton mga kaugalingon kag sang aton gilayon nga mga palaligban kag makita Siya, agud, “magumpisa sing paghunahuna sang subong nga Persona.” Samtang nagapamalandong kita sa Iya kag sang Iya mga nahimo kag natuman, ang hilisgutan sang sini nga libro nangin klaro: si Jesu-Kristo naghatag sa aton sang dalan ukon agihan padulong sa mismong sistema nga nagsakdag sa Iya sa bilog nga panahon sang Iya unang pagkari. Ang Iya kinabuhi diri sa duta amo ang pamatuud nga ang sistema nagatrabaho kag epektibo. Wala sing pagkapunaw sang kalag kon nagapuyo sa sulud sang divine nga sinakupan sang gahum kag gugma.

Apang sa tanan sang sini nga mga butang [kabug-aton, paghingabot, pagkaus-us ukon paglagpak sang palangabuhian, pagpang-agaw, katalagman, pagpamintas sa krimen ukon gira] madaog naton ang pinakamataas nga kadau-gan pinaagi sa Iya nga nagahigugma sa aton. (Mga Taga-Roma 8:37)

Si Kristo amo ang aton “pinakakinahanglanon kaayo nga gugma” (Bugna 2:4). Makilala

1. Luwas kon ginsambit, ang ginbadbad nga mga binadbad nga Balaan nga Kasulatan amo ang mga binadbad nga mga sinulat sa Ebreyo kag Griyego. Ang mga dugang nga kasayuran nga ginmarkahan KJV amo ang mga binadbad sa King James Version; ang mga ginmarkahan NASB amo ang mga binadbad sa New American Standard Bible. Ang ginkorsitihan nga saysay may kaangtanan sa ginbadbad nga mga binadbad sa konteksto sini ukon sang sa karon nga paghisayanay.

naton Siya pinaagi sa pagkinabuhi sa sulud sang sistema sa diin Siya nagpuyo. Nagahunahuna kita sang Iya panghunahuna, kay ang “hunahuna ni Kristo” amo ang panudlo sang Bibliya (1 Mga Taga-Corinto 2:16). May ara kita sing pareho nga panghunahuna ukon palanan-awon nga nagadumala sang Iya kinabuhi (Mga Taga-Filipos 2:5). Ang Iya sa sulud nga kabaskog nahimo sa aton (Juan 16:13-15; Mga Taga-Galacia 5:16; Mga Taga-Efeso 5:18). Sa ulihi, ang Iya mga putling kaayo mangin aton mga putling kaayo, ang Iya dako nga ikasarang para sa kinabuhi kag kalipay mangin aton ikasarang, ang Iya pagkamatitud-anon mangin aton pagkamatitud-anon (Juan 15:11; 1 Pedro 2:9b). Kon magpadayon kita magtoon, maghunahuna, kag maggamit sing panudlo sang Bibliya, ang divine nga sistema magapamunga sing espirituhanon nga pagtubo sa aton (Mateo 6:33; Lucas 2:52). Amo ini ang mismong katuyoan sa diin ang Dios nagtipig sa aton nga buhi (Mga Taga-Roma 12:2; Mga Taga-Efeso 4:13-16).

Kay tungud sang Iya kabug-osang kita tanan nakabaton, kag sang grasya sa grasya. (Juan 1:16, NASB)

Ginpasa ni Kristo sa aton ang panublion sang Iya adlaw-adlaw nga pagkinabuhi diri sa duta, sang ang Dios “nangin unud kag dwelt sa tunga naton . . . nga puno sang grasya kag kamatuuran” (Juan 1:14). Ang divine nga sistema, kaupod ang tanan nga mga bahin sini nga nagapanghikot sa husto nga balanse, nagahatag sa Kristohanon sing kinabuhi sang grasya kag kamatuuran. Pinaagi sa paghangup sang plano sang Dios subong ang sistema, makahimo kita mag-ugyon kag magsunud sa tanan nga mando sang Dios para sa aton. Malikawan naton ang mga pagtuis sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi nga nagaabot halin sa pagtoon kag paghangup sang paborito nga bibliyanhong mga palatukuran nga konteksto. Wala sing bahin sang mga kabahin sang sistema sang Dios ang magapanghikot sing epektibo kon napain halin sa sistema subong ang kabilogan. Ang Dios nagahandum nga pakamaayohon kita sa pinakadako, “ang walay katubtuban ukon ang dako gid kaayo nga mas lalaw pa kay sa sina nga sa diin mahimo naton pangayoon ukon handurawon” (Mga Taga-Efeso 3:20). Ang Iya bug-os nga sistema gindisenyo agud matuman ini nga katuyoan.

PAGPANGBAG-O SA SULUD SANG SISTEMA

Ang plano sang Dios mapaangid-anggid sa mataklikanhang plano sang isa ka kampeonato sing koponan sang mga atleta. Ang mangin-alamon nga manughanas sang football magdaog pirmi indi lamang tungud kay may utukan ukon toso nga kinabubuton siya para sa hampang, kondi tungud kay nagasunud siya sa madaugon nga sistema. Kon wala sing sistema wala siya sing mga talaksan, wala sing pagpakigbagay, wala sing hinimoan, wala sing pagkaepektibo. Ang kadaugan nagakinahanglan sang sistema. Ang sistema isa ka nahan-ay nga plano nga nagahiusa kag nagadumala sang mga pagpaningkasog sang tanang nagkalainlain nga mga tawo sa sulud sang katilingban. Wala sing manughanas nga makapabag-o didto sa duug halampangan nga wala sing paghiliusa nga sistema sang katilingban, awtoridad, paghanas, kag disiplina.

Ang pagpangbag-o nga wala sing sistema makaguluba kag makahatag sing kalisdanan

sa bisan ano nga ginsakupan—sa atleta, negosyo, politika, palangabuhian, militar, kinabuhi sa katilingban, espirituhanon nga kinabuhi. Kita subong mga tumuluo ni Kristo indi makapabag-o sang aton mga kinabuhi sing madaugon, sa paggamit sang kinaalam kag panghangup sa mga hangkat nga nagaatubang sa aton, luwas kon magpuyo kag magkinabuhi kita sa sulud sang sistema nga gintigana sang Dios. Ang tagsa ka kinabuhi pinasahi; ang sistema nagatukod sang pamalaod nga dapat sundon para gid sa tanan. Ang Dios wala nagasiling sa aton sing eksakto kon ano ang aton pagahunahunaon kag himoon sa tagsa ka kahimtangan; ginahatagan Niya kita sing kahilwayan agud gamiton ang tama nga panudlo sang Bibliya sa aton mga kinabuhi. Apang ang pagpangbag-o ukon pagpangbaylo kag ang mapuslanon nga paggamit dapat suno sa Iya sistema. Ang tagsa ka tumuluo kinahanglan magtoon sang mataklikanhang plano sang Dios subong sang pagtoon sang propesyonal nga atleta sang libro nahanungud sa hampang.

Isa sa labing epektibo nga mga sistema sa propesyonal nga football nagadili sang quar-terback ukon ang manug-ataki nga mga sakup agud magkambyo sing lakat sang mga hampang. Ang manughanas sa kinaugalingon nga nagadumala sang tagsa ka hampang sang mga sakup nga wala pa nagahampang. Siya amo ang nagahunahuna kag nagaplanong sang mataklikanhang nga pamaagi. Ang mga manughampang amo ang nagatuman sang mataklikanhang plano nga may pagsalig tungud kay nakahibalo sila nga ang sistema nagatrabaho sing husto.

Ang tagsa ka madaugon nga mga sistema may *katuyoan*, *plano sing pagpatuman*, kag katukuran ukon kahan-ayan sing *awtoridad*. Sa koponan sang football ang katuyoan sang manughanas amo ang magdaog. Ang iya mga plano sing pagpatuman nagahatag kadasig sa pagdaog. Ang iya katukuran kag kahan-ayan sing awtoridad nagapahulag kag nagadala sing may talento, sang matinaastaason, sang makusganon, sang maluya, sang tamad, sang walay kabalaka, kag ginatudloan sila agud magsentro sing pangahunahuna sa idalum sing kabug-aton, kag nagabaylo sa ila sa isa sa mga pinakamaayo nga mga koponan sa football. Ang maabtik kag mangin-alamon nga manughanas nagatukib sang iya sistema agud mangin mas maayo kay sa bisan anong kabahin sang mga bahin sini, nga mas madungganon kay sa bisan sin-ong tagsa ka manughampang. Ang sistema nagahatag sing kasarang sa iya katilingban agud magtukod sang isa ka malig-ong listahan sa madamo nga mga tinuig bisan pa kon sin-o man ang ara sa koponan. Indi palaligban kon sin-o man ang magahampang, basta lang ginahimo sila sa pamaagi sang manughanas.

Ang perpekto nga sistema sang Dios—ang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi—mas maayo kay sa bisan anong tawhanon nga sistema ukon sang tagsa ka Kristohanon. Ang plano sang Dios nagapanghikot sa tagsa ka kaliwatan, sa bisan kay sin-o nga magasunud sa mga mando sini. Ang divine nga sistema nagabaylo sang tanan nga klase sang mga tumuluo padulong sa hamtong nga mga Kristohanon, mga daugan sa kalibutan sang yawa (Juan 12:31; 14:30; 16:11; Mga Taga-Efeso 2:1-8; 1 Juan 2:13-14). Sa sistema sang Dios ang *katuyoan* amo ang himayaon si Jesu-Kristo; ang *plano sing pagpatuman* amo ang grasya; ang *awtoridad* amo ang labaw nga kagamhanan sang Dios. Si Kristo nahimaya sang kaluwasan sing mga ditumuluo kag sang pagpaangkon sang mga pakamaayo sa mga tumuluo; ang plano sing pagpatuman sang grasya ginsaysay kag ginhulagway sa panudlo sang Bibliya; ang divine nga awtoridad ginbutyag sa Pulong sang Dios (Mga Taga-Roma 1:16) kag gintugyan subong ang umalagi nga awtoridad

sa idalum sang mga kasugoan sang divine nga katukuran (Mga Taga-Roma 13:1-7).² Kaangay sang manughanas, ang Dios ang naghimo sang paghunahuna, nagplano sang hanas nga pamaagi, kag nagtawag sang mga hampang. Subong mga tumuluo ang aton responsibilidad amo ang pagtuman sang Iya plano.

MADAMO NGA MGA SUGO, ISA KA DYNASPHERE

Ang Dios nagsangkap sang mga ginatos ka mga sugo sa bilog nga Bag-ong Katipan. Gintudloan kag ginmandoan kita nga magmapuno sang Espiritu, nga magtuad sang aton mga sala, nga higugmaon ang kauturan, nga magpatawhay sa Ginoo, nga magpadayon sa pagpaubus, nga magtoon kag gamiton ang Pulong sang Dios, nga higugmaon ang Dios kag malikupan sang hunahuna ni Kristo, nga mag-angkon sang putling kaayo, nga pamatukan ang kalautan, nga mag-agum sang espirituhanon nga pagkahamtong. Ini nga mga ginakinahanglan kaayo nga mga katungdanan wala mapain nga mga sugo nga walay kaangtanan sa isa kag isa; ining tanang nagkalainlain nga mga kasugoan para sa tumuluo gin-impon agud makaporma sang perpektong divine nga sistema.

Kon nagatipig kamo sang Akon mga sugo, magapuyo kamo sa ginsakupan sang Akon gugma. (Juan 15:10a)

Ang Dios naggahin sang “ginsakupan sang gugma” ukon sang love complex agud nga mahatagan sing dakong pagtalupangud ang gugma subong ang pinakamataas nga Kristohanong putling kaayo (1 Mga Taga-Corinto 13:13). Ang Bag-ong Katipan nagasugo sa aton nga maghigugma, apang wala sing bisan isa nga makatuman sa sini nga mga sugo kon wala sing paghangup nga ang gugma amo ang bilog nga ginsakupan, ang madamong bahin sang nag-ararangot nga mga sangkap, ang sistema sang gahum. May ginporma ako nga pamulong para sa sining divine nga sistema sa Griyego nga mga kangalan (*dunamis*), “gahum,” kag (*sphaira*), “sphere”; ang “divine *dynasphere*.” Ining nagalarawan sing pareho sang kahulugan nagahatag sing dakong pagtalupangud sa pagkaepektibo kag sang masakdagon nga kabaskog kag kalig-on sang love complex.

Sa palaabuton, magpadayon sing pagkamalig-on [*dunamai*, ang may ka-angtanang berbo sa *dunamis*] sa Ginoo, bisan pinaagi sa sulud ukon espirituhanon nga pagdumala sang Iya ginsangkap nga gahum [ang divine *dynasphere*]. Isuklub sa inyo mga kaugalingon ang bug-os nga armas halin sa Dios [ang divine *dynasphere*] agud nga sarang kamo [*dunamai*] makapabilin nga malig-on sa inyo tilindugan batok sa mga pahito sang yawa. (Mga Taga-Efeso 6:10-11)

Sa Mga Taga-Efeso 6:13-17, si Pablo naglarawan sang Kristohanon nga pamaagi

2. R. B. Thieme, Jr., *Freedom through Military Victory* (Houston: R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries, 1996), 15-17, 45-49. Sugod karon, ang dugang nga mga kasayuran sa akon mga libro magakutlo lamang sing manugsulat, titulo, petsa sang pagmantala, (sa unang kasayuran), kag pahina (mga pahina).

sang pagkinabuhi pinaagi sa pagpaanggid sa uniporme sang Romanhong sundalo—sang iya paha, panagang, sandalyas, taming, helmet kag ang espada. Ang bug-os nga kasangkapan sang Dios nagalakip sang lain nga mga gamit sang espirituhanong panaming kag mga armas, ang kada isa sini nagabulig sa kadaugan sang tumuluo sa espirituhanong pagpakig-away. Subong sang sugo nga isuklub “ang bug-os nga panaming sang Dios” nagasugo sa inyo nga mangin-maalamon kag abtik sa paggamit sa pagpanghangkat kag pagpanagang sang mga armas batok sa kaaway, gani sa amo man ang mga sugo nga magpabilin sa pagpuyo sa sulud sang divine dynasphere nagakinahanglan sang pagkamatinumanon sa bilog nga sistema sang divine nga mga sugo. Ang divine dynasphere nagapakigbagay sa tagsa ka tinuud nga umalagi kag espirituhanong hilikuton sa kinabuhi. Pinaagi sa padayon nga pagkinabuhi sa sini nga sistema sang gahum, ang tumuluo nagatuman sang tanan nga mga sugo sang Dios.

ANG MGA GANHAAN SANG SISTEMA

Sanglit nga ang divine nga mga sugo mahimong ihan-ay sa walo ka mga klase, ang divine dynasphere may walo ka “mga ganhaan.”

1. ANG GANHAAN SANG GAHUM: ang pagpuno sang Balaan Espiritu.
2. ANG PAGKAMAANGAYON: ang kinahanglanon nga Kristohanong pamaagi sang pagpanghikot.
3. ANG PAGKAMATUDLOAN: ang pilit nga pagpatuman kag ang tunay nga pagpa-ubus.
4. ANG ESPIRITUHANONG KABASKUGON SING PAGHULAG: ang pag-inoino kag paggamit sang panudlo sang Bibliya.
5. ANG PANG-ENGGANYO NGA PUTLING KAAYO: kinaugali-ngong gugma para sa Dios.
6. NAGAPANGHIKOT NGA PUTLING KAAYO: ang indi kinaugalingong gugma para sa katawhan.³
7. ANG KABASKUGON SING PAGTILAW: ang pagpadasig sang espirituhanon nga pagtubo.
8. ANG GANHAAN SANG DAUGAN: ang espirituhanon nga pagkahamtong, ang pagpakig-ambit sang kalipay sang Dios.

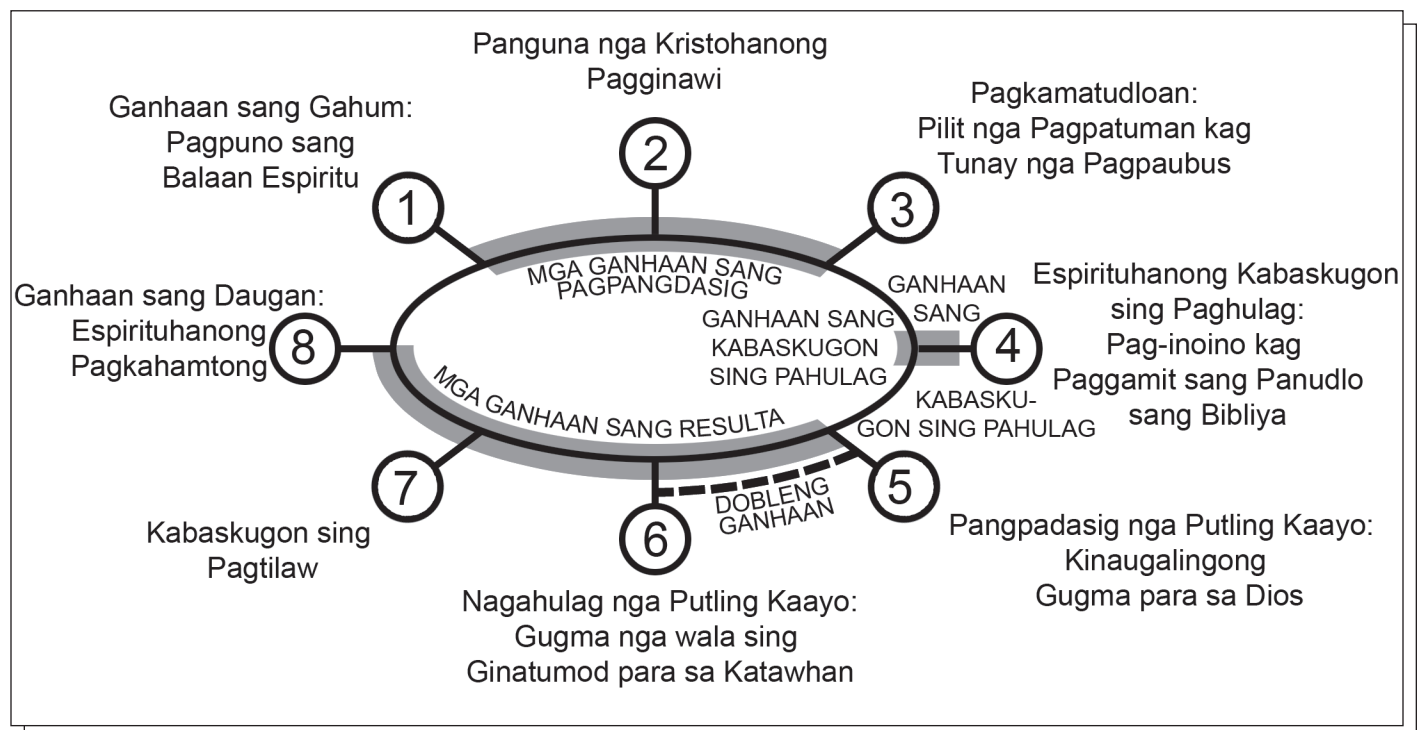
Tungud kay ang tanang walo ka mga ganhaan nagapakig-angot subong isa ka nagakabaskog nga paghiliusa, nagabutang man ako sang love complex subong ang “nagainangot nga sistema sang gugma.” Ang isa ka larawan sang sistema nagapakita sang pag-ararangot ukon paghiliusa sang mga ganhaan.

Ang una, ikaduha, kag ikatatlo nga ganhaan nagainangot agud magsangkap sang gahum, pagkawalay-inapinan ukon pagkamaangayon kag sang pagkaandam magbaton nga ginakinahanglan para sa pagtoon kag paggamit sang Pulong sang Dios sa ikaapat

3. Ang kalainan sa tunga sang kinaugalingon kag indi kinaugalingong gugma, nga nagadepende sa kada isa kag isa, magauswag sa ikaduha, ikalima, kag ikaanim nga mga ganhaan.

nga ganhaan. Ang ikaapat nga ganhaan amo ang ganhaan sang kabaskugon sing paghulag. Ang tanang espirituhanong kabaskugon sing paghulag sa Kristohanon nga kinabuhi ginapabaskog kag ginasakdag sang *kaalam* sa panudlo sang Bibliya kag ginpadasig sang husto nga *paggamit* sang panudlo sang Bibliya.

Ang espirituhanon nga kabaskugon sing paghulag nagadala sang tumuluo padulong sa pagkahamtong. Ang una tubtub sa ikatatlo nga ganhaan nagahimo sing pang-engganyo nga ginakinahanglan para sa paghatag sang bug-os nga panghunahuna sa panudlo sang Bibliya, samtang ang ikalima tubtub sa ikawalo nga mga ganhaan amo ang mga ganhaan sang resulta, ang resulta sang espirituhanon nga kabaskugon sing paghulag.

ANG DIVINE DYNASPHERE (LOVE COMPLEX; NAGAINANGOT NGA SISTEMA SANG GUGMA)

Ang ikalima kag ikaanim nga mga ganhaan nagaporma sang doble nga ganhaan nga nagapahayag sang labing kinahanglanon kaayo nga kaisipan sa kaagi sang pagka-Kristohanon ukon ang adlaw-adlaw nga pagkinabuhi sang Kristohanon: Ang gugma sang Dios, ang indi mabulag nga pagkahiusa sa pagkamatind-anon sang Dios, nagahimo sang sulundan para sa Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi.⁴ Kita, sa amo man, kinahanglan gid mag-angkon sang putling kaayo sang wala pa kita sang ikasarang agud maghigugma sa Dios ukon sa tawo. Amo ini ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang putling gugma.

Ang unang apat ka mga ganhaan sang sistema nagapatukod kag nagapalig-on sang Kristohanon nga putling kaayo; ang gugma nagapalapnag sang sistema sa ikalima kag ikaanim nga mga ganhaan. Ang mga putling kaayo sa ikalimang ganhaan nga ginapatumod padulong sa Dios nagaengganyo sa nagahulag nga mga putling kaayo sa

4. Thieme, *Ang Pagkamatind-anon sang Dios* (2017).

ikaanum nga ganhaan nga ginapatumod padulong sa tawo kag sa mga kahimtangan. Ining mga pang-engganyo kag nagapanghikot nga mga putling kaayo magatindog ukon ululupod nga magakapukan.

Ang ikapito nga ganhaan nagasangkap sang divine nga mga kasulbaran agud sulbaron ang mga palaligban sang kinabuhi samtang ang espirituhanong kabaskugon sing paghulag sang tumuluo paliwatliwat nga ginahangkat. Ang pagpasar sa sini nga mga pagtilaw nagapadasig sang espirituhanong pagtubo. Sa ikawalo nga ganhaan, ang tinutuyo, amo ang espirituhanong pagkahamtong.

PAGKAHAMTONG KAG PAGKAMATINUD-ANON

Pagkahamtong, ang lalambutan sang Kristohanon nga pagkinabuhi, maagum pinaagi sa pagkamalig-on sa sulud sang divine dynasphere, sa kon diin ang tumuluo nagaangkon sang ikasarang para sa kinabuhi, gugma, kalipay, kag “mas dako nga grasya” ukon sang mataas kag maayo kaayo nga grasya (Santiago 4:6) nga mas labaw pa sa matutum nga pagsangkap sang Dios sa tanan nga mga tumuluo. Ang tumuluo sa ikawalo nga ganhaan nangin espirituhanong harianon ukon madungganon nga hinatagan sang titulo “abyan sang Dios” ukon nalikupan sang hunahuna ni Kristo (Santiago 2:23). Pinaagi sa hugut nga pagpaninguha agud makapadayon magpuyo kag magpanghikot sa love complex, naagum niya ang talahuron nga kahimtangan sa iya kalag nga nagahimaya kay Ginoong Jesu-Kristo.

Ang mataas nga kalidad sang kinabuhi sang hamtong nga tumuluo isa ka pamatuud sa divine nga grasya; ang tanang hamtong nga Kristohanon bug-os gid nga nagdepende sa pagluwas nga pagpanghikot ni Kristo kag sa Iya dulot sang divine dynasphere. Ang Dios makahimo magpauswag sang hamtong nga tumuluo nga may pinakamataas nga pagpahayag sang gugma tungud kay siya may ikasarang agud hangpon kag pakamahalon ang mga pakamaayo sang Dios nga wala nagakalipat sang ila ginhalinan. Sa ikawalo nga ganhaan ang tumuluo nagakilala sang manughatag, ang Dios mismo ang Iya kaugalingon, sa tagsa ka dulot nga iya nabaton.

Ang hamtong nga tumuluo nagapakig-atubang sa kinabuhi halin sa divine nga palanan-awon nga ginapakita sa paghangup, pagkamahunahunaon sa mga tawo, kag sa abilidad agud maalamon nga mabadbad ang sa karon nga mga lakat sang kasaysayan. Ginpalig-on sang iya gugma kag kamatuuran, siya nakilala tungud sang iya espirituhanong maalamon nga paghangup. Iya ginatipigan ang iya kalig-on sa tanan nga mga kahimtangan, nga ginsakdag sang indi makit-an nga pagkatinuud sang iya gugma para sa Dios. Sa kabaskog sang divine dynasphere, ang hamtong nga tumuluo nakapatindog sang katukuran sa iya kalag (1 Mga Taga-Corinto 3:9-17; Mga Taga-Efeso 4:12b), ang sa sulud sang kalag nga katukuran nga akon ginatawag ang “edification complex” nga may pahuwayan nga bahin sa pinakaibabaw nga nagapahayag sang kalipay sang Dios.⁵ Ang matuud nga kalipay maagum sa divine dynasphere. Ang kalipay nagadepende sa putling kaayo, dungog, kag pagkamatitud-anon.

Ang pagkamatitud-anon isa ka kahimtangan ukon kalidad sang pagkamangin bug-os;

5. Tan-awa ang mga pahina 206-11.

isa ka indi magkaluya ukon indi maguba nga kahimtangan sang pagkamatinuuron ukon pagkasinsero kag pagkatunay; ang pagkamalig-on sang matarong nga palatukuran; ang kinaiya sang wala madaot nga putling kaayo; ilabi na sa kaangtanan sini sa kamatuuran kag patas nga pagpatigayon. Ang pagkamatinud-anon amo ang pagkamatinuuron sang kinaiya; pagkamaayo; pagkaprangka; malig-on nga pagsunud sa balaod sang maayong pamatasan ukon sang propesyonal nga mga maayong talaksan; ang paglikaw sa pagpanglimbong, ang pagkaangay ukon pagkaandam, pagkaditunay, ukon ang pagkanabaw kag dimatinuuron sa bisan ano nga klase.⁶

Ginpagamay sa unang mga palatukuran, ang *pagkamatinud-anon amo ang pagkamaunungon sa kamatuuran*. Ang kamatuuran ara sa tatlo ka mga klase: ang mga kasugoan sang divine nga katukuran, ang Maayong Balita, kag ang panudlo sang Bibliya. Ang aton pagpuyo sa ginsakupan sang gahum sang Dios amo ang aton pagkamaunungon sa hingpit nga kamatuuran sang Iya disenyo sang plano. Sa mga mando nga nagaporma sing bahin sang panudlo sang Bibliya, Iya ginpanugyan para sa aton ining bug-os, nagtinabidtabid nga katukuran para sa pagpauswag sang pagkamatinud-anon agud nga, halin sa Iya kaugalingong gugma ukon pagkamatinud-anon, mahimo Niya ipaambit sa aton karon kag sa walay katubtuban.

ANG MGA PANGAMUYO NI PABLO NAHANUNGUD SANG DIVINE DYNASPHERE

Ang divine dynasphere amo ang hilisgutan sang duha ka mga pangamuyo sang pagka-apostol ni Pablo, ang tawo nga nagpahimulus sang gahum sang Dios kag nag-abante sang mas sobra pa sa espirituhanon nga pagkahamtong kay sa bisan sin-ong iban nga tumuluo. Si apostol Pablo amo ang pinakamadungganon sa tanang tumuluo (2 Pedro 3:15-16).

Kay sa sini nga kabangdanan, ako [si Pablo], sa amo man, sang nakabati nahanungud sang inyo pagtoo kay Ginoong Jesus kag sang gugma sa tanan nga mga balaan [nagapanghikot nga putling kaayo, indi kinaugalingong gugma sa tanan nga mga tumuluo, sa ikaanum nga ganhaan] wala nag-auntat sa pagpasalamat sa inyo samtang ginasambit kamo sa akon mga pangamuyo, nga ang Dios sang aton Ginoong Jesu-Kristo, ang Amay sang himaya, magahatag sa inyo sang kinaalam kag sang bugna ukon pagpahayag [ang pagpuno kag ang pagpanudlo nga buluhaton sing pagpangalagad sang Balaan Espiritu, sa unang ganhaan] pinaagi sa bug-os nga kaalam Niya [ang pag-inoing kag paggamit sang panudlo sang Bibliya, ang hunahuna ni Kristo, sa ikaapat nga ganhaan, nga nagaresulta sa kinaugalingon nga gugma para sa Dios, sa ikalima nga ganhaan], nga ang mga mata sang inyo tagiposoon [ang nagahunahuna nga bahin sang kalag] mahimong masanagan ukon makahibalo sing maathag [mapainoinohon nga abilidad nga nasuno sa unang

6. Ginabadbad halin sa *Oxford English Dictionary* kag sa *Webster's Third New International Dictionary*, s. v. "integrity."

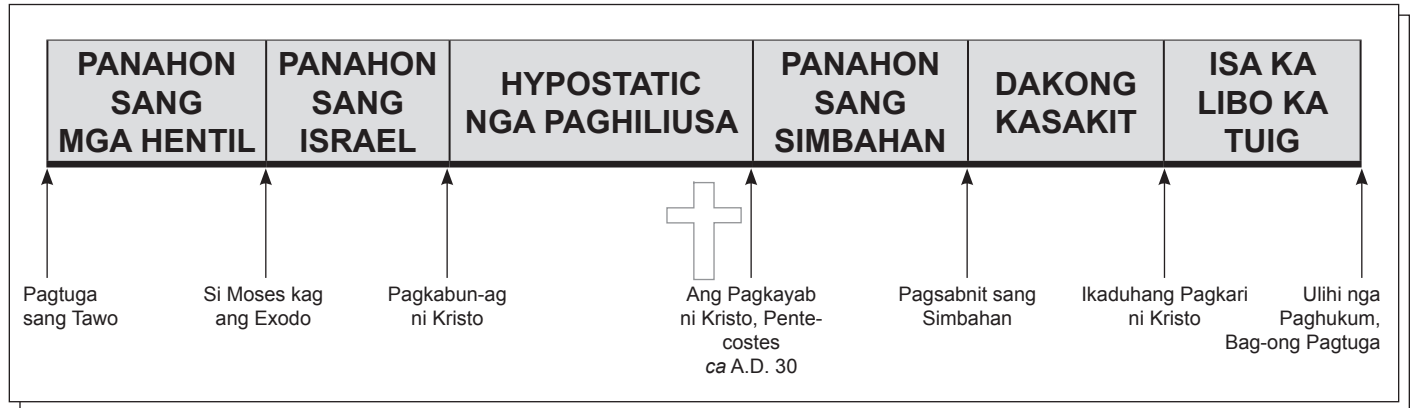
apat ka mga ganhaan sang sistema] agud nga mahibaloan nin-yo kon ano ang paglaum sang Iya pagkapinili [mahibaloan ang tinutuyo sang sistema] kag kon ano ang mga kamanggaran sang himaya sang Iya paranublion sa mga balaan [ang umalagi kag walay katapusan nga mga pakamaayo sa mga tumuluo nga nagapuyo sa sulud sang sistema], kag kon ano ang maayo kaayo kag wala sing kapareho nga pagkamadungganon sang Iya gahum [ang espirituhanon nga kadaugan tungud sang pagkinabuhi sa sulud sang divine dynasphere] sa aton nga nagatoo. Ini suno sa talaksan sang nagapanghikot nga gahum [ang paghulag sang divine nga sistema] sang Iya gahum sa sulud sang kalag [ang panudlo sang Bibliya, sa ikaapat nga ganhaan], sa diin ang gahum [ang divine dynasphere] nga nagapanghikot kay Kristo [ang pagkatawo ni Kristo nga nagkinabuhi sa unang halimbawa sang divine dynasphere sa bilog nga Unang Pagkari] sang Siya [ang Dios nga Amay] nagbanhaw sa Iya halin sa patay kag nagpalingkod sa Iya sa tuo sang mga pinakamataas [ang matakantikanhong kadaugan ni Kristo sa kay Satanas pinaagi sa kamatayon, paglubong, pagkabanhaw, pagkayab, kag pagpakigtipon]. (Mga Taga-Efeso 1:15-20)

Ang ikaduha nga pangamuyo sang pagkaapostol nagapahayag sing pagpanglaygay ni Pablo nga ang mga tumuluo “magmalig-on pinaagi sa Iya gahum [ang divine dynasphere] pinaagi sa Iya Espiritu [ang Balaan Espiritu, sa unang ganhaan] dira sa sulud nga tawo” kag sa sina sila “magmapuno sang tanang kabug-osang sang Dios,” ang kapareho sing kahulugan para sa espirituhang pagkahamtong sa ikawalo nga ganhaan sang divine nga sistema (Mga Taga-Efeso 3:16, 19). Ining ikaduhang pangamuyo nagatapos sa:

Karon sa Isa [ang Dios nga Amay] ang Iya kaugalingon nga sarang [*dunamai*, nagatumod sa divine nga pagkamakagagahum sa tanan] makahimo sa walay katubtuban sang mas labaw pa sa tanang mga butang kay sa sinang diin puwede naton pangayoon ukon handurawon, suno sa gahum [*dunamis*, ang divine dynasphere] nga sa kaugalingon sini nangin epektibo sa aton, sa Iya ang himaya sa simbahan kag sa kay Kristo Jesus nga may kaangtanan sa pahibalo sa tanan nga mga kaliwatan sa walay katubtuban kag sa gihapon. (Mga Taga-Efeso 3:20-21)

ESPIRITUHANON NGA MADUNGGANONG PINILI SA KATILINGBAN

Ang love complex pinasahi sa Panahon sang Simbahan, ina ang pa-nahon sing kaysaysayan sang katawhan nagsugod sa adlaw sang Pentecostes, ca. A.D. 30, tubtub sa pagkabanhaw ukon sa Pagsabnit sang Simbahan nga palaabuton pa. (Mga Binuhatan 1:5; 2:1; 1 Mga Taga-Corinto 15:51-53; 1 Mga Taga-Tesalonica 4:13-17). Aton ginaangkon ang bilog nga divine dynasphere, ang katungud nga wala gid ginhatag sa mga tumuluo sa iban nga mga pagdumala.

KASAYSAYAN SANG KATAWHAN HALIN SA PALANAN-AWON SANG DIOS—ANG MGA PAGDUMALA

Ang Balaan Espiritu subong ang gahum sang sistema “wala pa ginhatag” sang wala pa ang Panahon sang Simbahan “tungud kay si Jesus wala pa nahimaya” (Juan 7:39). Ang divine dynasphere gindisenyo para kay Jesu-Kristo. Ini nga sistema sang gahum indi mahatag sa mga tumuluo tubtub nga mapamatud-an ni Kristo ang sistema sa bilog nga panahon sang Iya kinabuhi; sa pagtuman sang Iya misyon para sa Unang Pagkari; sa pag-agum sang himaya sang isa ka bag-o nga harianong titulo; kag ang pagtukod kag pag-umpisa sang bag-o nga harianong kaliwatan ukon pamilya sa diin mahimong ipapapubli Niya ang sistema sang gahum kag gugma.

Sa sulud sang Panahon sang Simbahan, si Jesu-Kristo subong ang nahimaya nga harianon nagalingkod sa tuo sang Dios nga Amay sa langit samtang ang Amay nagaporma sa kalibutan sang harianon nga pamilya para sa Iya. Kita ang bag-o nga harianong pamilya.

Nagpabilin ang tatlo ka mga titulo sing pagkaharianon ni Jesu-Kristo, ang kada isa may harianon nga pamilya. Subong *Dios*, ang aton Ginoo isa ka divine nga harianon, ang “Anak sang Dios,” kag ang Iya harianon nga pamilya amo ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Subong *tawo*, si Jesus isa ka harianong Hudiyo, “ang Anak ni David,” kag ang Iya harianon nga pamilya amo ang kaliwatan ni Haring David. Subong ang *Dios-tawo*, si Ginoong Jesu-Kristo nagdaog sang mataktikanhon nga kadaugan sa kay Satanas didto sa krus kag nag-agum sang ikatatlo nga han-ay sang harianon nga mga titulo amo ang “Hari sang mga hari kag Ginoo sang mga ginoo” kag “ang masanag nga bitoon sang kabugwason ukon sing kaagahon” (1 Timoteo 6:15; Bugna 19:16; 22:16). Ining ulihi nga mga titulo nagakahugan kag nagatanda sang Iya pagkaharianon sa duug sang inaway, mataktikanhon nga kadaugan sa kay Satanas.⁷

7. Tan-awa ang footnote 11.

PAGKAHARIANON	HARIANONG TITULO	HARIANONG PAMILYA
DIVINE (subong Dios)	Anak sang Dios	Dios nga Amay Dios Balaan Espiritu
Hudiyo (subong tawo)	Anak ni David	Ang Kaliwatan ni David
DUUG SANG INAWAY (subong Dios-tawo)	Hari sang mga hari, Ginoo sang mga ginoo, Ang Bitoon sang Kabugwason	Ang Simbahan

ANG TATLO KA MGA TITULO NI GINOONG JESU-KRISTO

Sang Si Jesu-Kristo nagkayab sa langit, pagkatapos nga perpektong natuman ang Iya misyon diri sa kalibutan, Siya ginpadyaan sa sining ikatatlo nga katungud ukon lisensya sang pagkaharianon halin sa Amay (Mga Taga-Efeso 1:20-23). Ini ang kinaunahan nga tion nga ang aton Ginoo nag-angkon sang harianon nga titulo nga wala sing harianon nga pamilya. Agud matukod ang harianon nga pamilya para sa kay kristo nga bag-ong madungganong pinili, ang Dios nagpauntat sang Panahon sang Israel kag ginsal-ot ang Panahon sang Simbahan. Ginpakilala nga “lawas ni Kristo” (Mga Taga-Efeso 1:22-23; 4:12), ang “nobyang ni Kristo” (2 Mga Taga-Corinto 11:2; Mga Taga-Efeso 5:25-27; Bugna 19:6-8), ginapakahulugan sa mga pagpanawag sang “hinigugma” kag “kauturan,” ang Simbahan amo ang Iya ikatatlo nga harianong pamilya. Ang tanan nga magtoo kay Kristo sa sulud sang Panahon sang Simbahan sa amo man nga tion mangin sakup sang harianon nga pamilya sang Dios sa walay katubtuban kag may dalan kag palaagihan na sa pagbug-os sang divine dynashere.

Ang divine dynashere wala naporma tubtub sa tion sang pagpakatawo ni Jesu-Kristo. Subong tawo si Jesus nagakinahanglan sang divine nga pagsakdag, nga Iya nabaton sa subong ka bugana nga ang Iya tawhanon nga kinabuhi naglarawan sang kinaiya sang Dios.

Kag ang Pulong nangin unud kag dwelt sa tunga naton, kag nakita naton ang Iya himaya [ang pagpakita sang divine dynasphere], himaya subong ang pinasahi nga Anak sang Amay, nga puno sang grasya kag kamatuuran. (Juan 1:14)

Subong ang pagpakita sang gugma para sa Anak, ang Amay nag-imbento sang divine dynasphere agud sakdagon kag buligan ang pagkatawo ni Kristo nga, halin sa birhen nga pagkabun-ag tubtub sa Iya pagkayab sa langit, magaatubang sang padayon nga pagpamatok sa kalibutan sang yawa. Ang Dios nag-impon sang eksaktong divine nga mga palatukuran sa isa ka pinasahi nga sistema. Ginhimo Niya ang indi kinaugalingong gugma kag ang kinaugalingong gugma—kag gindihon suno sa Iya kaugalingong gugma—kag gindugang ang buluhaton sing pagpangalagad sang Dios Balaan Espiritu subong ang gahum agud magsakdag sa aton Ginoo sa sulud sing panahon sang Iya kalibutanon nga buluhaton sing pagpangalagad. Ginhatag sa tion sang birhen nga pagkabun-ag (Isaias 11:1-2; 61:1; Juan 3:34-35; Mga Taga-Colosas 1:19), ang divine dynasphere amo ang

kinaunahan nga mga dulot sang Pasko ukon Christmas halin sa Amay padulong kay Jesu-Kristo. Si Kristo sa Iya nga pagkatawo padayon nga nagkinabuhi sa sulud sang unang halimbawa sang parehong divine dynasphere sa diin kita ginsugo nga magkinabuhi (Lucas 2:40).

Sang gab-i nga Siya ginlipot kag ginlinlang, singkuwenta ka mga adlaw bag-o mag-umpisa ang Panahon sang Simbahan, ang aton Ginoo nagtagna sa Iya nga gintoton-an nga sila makabaton sang pareho nga sistema sang divine nga gahum nga nagsakdag kag nagpakamaayo sa Iya sa bilog nga panahon sang Iya Unang Pagkari. Gintudloan Niya sila nga ang Iya gugma sa unang halimbawa sang divine dynasphere amo ang sulundan nga suno sa gugma sang Dios.

Subong nga ang Amay nagahigugma sa Akon, gani Ako man naghigugma sa inyo. (Juan 15:9a)

Ang tunay nga tawhanong gugma nasuno sa divine nga gugma.

Napulog ka mga adlaw pagkatapos nga ang aton Ginoo nagkayab kag naglingkod sa langit, ang Panahon sang Simbahan nag-umpisa, kag ang divine dynasphere amo ang nangin unang pakamaayo nga ginhatag sa tagsa ka sakup sang harianon nga pamilya.

Subong ang kinaunahang manugbaton ukon natungdan sang love complex, ginpanubli ni Ginoong Jesu-Kristo sa harianon nga pamilya ining pinasahi nga dulot nga gindisenyo para sa Iya sang Dios nga Amay.

Pabilin [magpabilin, nagapamilit nga magpadayon] sa Akon gugma [sa love complex]. Kon ginatuman ninyo [magsunud, magtuman] ang Akon mga sugo, magapabilin kamo sa ginsakupan sang Akon gugma, subong nga Akon gintuman ang mga sugo sang Akon Amay kag nagapabilin sa ginsakupan sang Iya gugma [ang unang halimbawa sang divine dynasphere]. (Juan 15:9b-10)

Si Kristo nagkinabuhi kag nagpanghikot sa sulud sang trentay tres ka mga tuig sa mismong sistema sa diin kita sa karon ginsugo nga magkinabuhi. Nagmadaugon Siya sa parpektong pagtuman sang plano sang Dios, *indi* pinaagi sa Iya kaugalingong gahum, kondi sa gahum sang Balaan Espiritu, sa unang ganhaan sang divine dynasphere. Ining pareho nga divine nga gahum sa karon andam na para sa aton; kita, sa amo man, makatuman sang plano sang Dios. Indi mahimo nga kita mangin walay sala, subong sang pagkatawo ni Kristo, apang tungud sang kasangkapan sang pagpanumbalik, nga nagahatag sing gahum sa aton agud makabalik dayon halin sa pagdumala sang makasasala nga kinaiya, makahimo kita magtuman sang mataktikanhong plano sang Dios para sa aton mga kinabuhi.⁸

Ang Bibliya nagalarawan sang tumulog nga nagapuyo kag nagapanghikot sa sulud sang divine dynasphere.

8. Tan-awa ang mga pahina 25-27, 40-42. Tan-awa man ang Thieme, *Panumbalik kag Magpadayon!* (2016). Ang makasasala nga kinaiya amo ang nagpakasalan nga unay, panublion nga kaluyahon sang tawo agud magpakasala, ang tawhanong kaayo, kag kalautan. Tan-awa ang Thieme, *Ang Pagkamatinud-anon sang Dios*, 41-46.

Kon kita magginawi sa kapawa [ang divine dynasphere] subong nga Siya ara sa kapawa [ang unang halimbawa sang divine dynasphere], may ara kita sing pagpakig-upod sa kada isa [indi kinaugalingong gugma, sa ikaduha, ikaantum, kag ikapito nga mga ganhaan] kag ang dugo ni Jesu-Kristo [ang basihan para sa pagpanumbalik] nagalimpyo sa aton sa tanang sala.⁹ (1 Juan 1:7)

Ang tumuluo sa sulud sang divine dynasphere ginalarawan man subong sang “napunan sang Espiritu” (Mga Taga-Efeso 5:18); siya “nagaginawi pinaagi sa Espiritu” (Mga Taga-Galacia 5:16); kag ginasiling man nga siya “gintinloan” (1 Juan 1:9). Siya “nagsuklub kay Jesu-Kristo ukon pirmi nagatoon sang panudlo sang Bibliya” (Mga Taga-Roma 13:14) tungud kay si Kristo nagkinabuhi sa kinaunahang sistema. Ang tumuluo nga ara sa love complex “nagaginawi pinaagi sa gugma” (Mga Taga-Efeso 5:2), “nagahigugmaanay sa isa kag isa” (1 Juan 3:23), kag, subong sang aton nakit-an, “nagapuyo sa [complex] sang gugma” (Juan 15:9-10). Siya “nagatindog sing malig-on” sa bug-os nga panaming sang Dios (Mga Taga-Efeso 6:11). Ang kada hugpong sang pamulong nagapatalupangud sang nagkalainlain nga porma sang aton harianon nga pamaagi sang pagkinabuhi.

Ang pagkamadungganong pinili sa katilingban nagakahulugan sing katumanan. Si Kristo nakaagum sang mataklikanhon nga kadaugan sa pagsinumpunganay sang mga anghel kag nagtukod kag nagpalig-on sang bag-o kag pinasahi nga kaliwatan sang espirituhanong pagkamadungganong pinili sa katilingban. Subong ang lya walay katapusang, harianon nga pamilya kita bug-os nga nagadepende kay Kristo kag gani dapat magsundog ukon magkopya sa pagkamatitud-anon nga lya gin-angkon sa unang halimbawa sang divine dynasphere. Naghatag Siya sa aton sing sistema sa diin kita puwede makahimo, sa aton umalagi nga mga kinabuhi, nga magpahayag sang pagkalabaw sang aton walay katapusan nga kahimtangan. Ang pagkamatitud-anon nagapadayon sang pagkamadungganon. Ang pagkaharianon nagakinabuhi pinaagi sa mataas nga klase sing balaod sang dungog. Subong mga sakup sang espirituhanong pagkamadungganong pinili sa katilingban, matuman naton ang balaod sang dungog sang harianon nga pamilya kag makahimo sang Kristohanong pagkamatitud-anon pinaagi sa pagpanghikot sa sulud sang divine dynasphere.¹⁰

MGA KINAIYA KAG MGA ULUNAHON

Sa kabilogan, ang mataklikanhon nga plano sang Dios, ang divine dynasphere, may ara sang nagasunud nga masangkaron nga mga kinaiya:

Ang katuyoan: kahimayaan ni Ginoong Jesu-Kristo samtang buhi pa kita diri sa duta. Ang mataklikanhon nga kadaugan sang tumuluo nagapahimulus sang mataklikanhon nga kadaugan sang aton Ginoo nahanungud sa kay Satanas sa pagsinumpunganay sang mga anghel.¹¹

9. Thieme, *The Blood of Christ* (2002).

10. Tan-awa ang mga pahina 143-48.

11. Ang pagsinumpunganay sang mga anghel amo ang wala makit-an nga pag-inaway sa tunga sang Dios kag ni Satanas, ginpainit ni Satanas sadto anay nga pagrebelde kag pagginamo. Sang ang Dios nagsentensya kay Satanas sa walay katapusan nga hukum,

Ang tinutuyo: espirituhanon nga pagkahamtong. Ang kabaskugon sang paghulag padulong sa espirituhanon nga pagkahamtong puwede lamang mahitabo sa sulud sang divine dynasphere.

Ang plano sing pagpatuman: grasya. Ang grasya amo ang pirmi nga plano sing pagpatuman sang Dios sa pagdumala sang Iya plano para sa makasasala nga tawo.

Ang pamalaod nga dapat sundon: ang pagkamatinumanon sa divine nga mga sugo. Ang mga tumuluo kag ang pinili nga mga anghel sa langit nagatipig sang divine nga pamalaod nga dapat sundon; ang kalipay diri sa kalibutan nasuno sa eksaktong tama nga pamaagi sang divine dynasphere.

Ang sistema: putling kaayo anay. Ang sa katukuran nga putling kaayo sang pagpaubus, sa diin nagatudlo padulong sa awtoridad, nagahan-ay sang kinahanglanon kaayo nga trabaho para sa pang-engganyo nga putling kaayo padulong sa Dios kag sa nagapanghikot nga putling kaayo padulong sa tawo kag sa mga kahimtangan kag mga panghitabo.

Ang punto ukon tinutuyo sang dugang nga kasayuran: ang gugma sang Dios. Ang aton tinutuyo sang dugang nga kasayuran nahanungud sa Dios indi ang Iya pagkalabaw nga kagamhanan subong sang gintudlo sang hypercalvinists, ukon sang Iya pagkamakagagahum sa tanan subong ginasiling kuno sang ginatawag nga daw divine nga mga manugbulong, ukon isa ka makatawo, mabinatyagong gugma subong sang ginhunahuna sang sobra ka mabinatyagon nga mga Kristohanon. Ang gugma sang Dios nga indi mabulag sa pagkahiusa sa Iya pagkamatinud-anon amo ang aton punto ukon tinutuyo kag kinahanglanong dugang nga kasayuran para sa espirituhanong kinabuhi sa Panahon sang Simbahan.

Ang awtoridad: ang Pulong sang Dios. Ang panudlo sang Bibliya nagapahayag sang kinaiya sang Dios sa tawo kag nagalarawan sang hingpit nga awtoridad sang divine nga pagkalabaw nga kagamhanan.

Ang resulta: maayong mga desisyon halin sa kahimtangan sang kabaskog kag kalig-on sa sulud sang divine nga sistema, pagdumala sang inyo kinabuhi, kag ang kinaugalingong panan-aw kag pag-inoing sang madangatan.

Ang kaaway: ang kalibutanon nga sistema ni Satanas.¹²

Ining siyam ka mga kinaiya mangin makahuluganon sa pagtoon nga aton na pagasugdan. Aton mabaddad ini nga mga sulundan sa han-ay sang ulunahon nga nagasangkap sang katukuran para sa paghan-ay kag pagpalig-on sang imo kinabuhi kag sa paggamit sang panudlo sang Bibliya sa idalum sang tanan nga mga kahimtangan.

Sa plano sang Dios ang ulunahon amo ang mga *Sugo Anay*.

Sa sistema sang Dios, *Putling Kaayo Anay*.

si Satanas nagpasaka sang iya sentensya sa mataas nga korte, nga nagaakusar sa Dios nahanungud sang pagkaindi patas; ang Dios nagsabat pinaagi sa pagtuga sang katawhan agud sulbaron ang pagsinumpunganay sang mga anghel, nga nagapakita sang Iya perpekto nga pagkamatinud-anon kag grasya sa kasaysayan sang katawhan bisan pa sang yawan-on nga pagpamatok. Ang krus amo ang nangin mataklikanhon nga kadaugan batok kay Satanas. Ang mataklikanhon nga kadaugan nagahimo sang mapuslanon nga mga kahimtangan para sa mahinalungong ginplano nga kadaugan sa pagpakig-away sa mga kaaway. Tan-awa ang mga pahina 197-200.

12. Tan-awa ang mga pahina 177-91.

Sa katuyoan sang Dios, si *Kristo Anay*.

Sa plano sing pagpatuman sang Dios, *Grasya Anay*.

Sa tinutuyo sang Dios, *Kabaskog sing Paghulag Anay*.

Sa awtoridad sang Dios, *Panudlo sang Bibliya Anay*.

Ining anum ka mga ulunahon nagapahayag sang isa ka pinakamataas nga pamaagi sang pagkinabuhi, kag ang isa ka sistema sang gahum kag gugma, ang divine dynasphere, nga may nagkalainlain nga pagpatalupangud samtang ang tumuluo nagapadayon sang pagtubo. Samtang nagapalapit kita sa tanang walo ka mga ganhaan sang divine dynasphere, maton-an mo nga ining mga ulunahon nagahatag sing gahum sa imo agud makahimo sang maayong mga desisyon halin sa kahimtangan sang kabaskog kag kaligon, magadumala sang imo kinabuhi, kag mag-angkon sang kinaugalingong panan-aw kag pag-inoino sang madangatan sa sulud sang mataktikanhon nga plano sang Dios.

UNANG GANHAAN: ANG GANHAAN SANG GAHUM

ANG GINHALINAN SANG KUSOG

SUBONG NGA ANG BALAAAN ESPIRITU nagsakdag sang buluhaton sing pagpangalagad ni Jesus diri sa kalibutan (Mateo 12:18; Juan 3:34; Mga Binuhatan 10:38), ang pagpuno sang Balaan Espiritu nagasangkap sang gahum para sa aton mga kinabuhi. Sang gab-i sing Iya nga pagkalansang, singkuwenta ka mga adlaw bag-o ang paskwa sang Pentecostes sang ang Balaan Espiritu igahatag kag ang Panahon sang Simbahan magaumpisa, si Kristo mismo ang Iya kaugalingon nagtagna sang pagkari sang Espiritu sa bag-o nga love complex.

Kag kon ang Manugpabaskog magkari [ang Balaan Espiritu subong ang ginhalinan sang gahum sa sulud sang divine dynasphere] nga Akon ipadala halin sa Amay, ina amo, ang Espiritu sang Kamatuuran [ang nagapanghikot nga titulo para sa Balaan Espiritu] nga naghalin sa Amay, inang isa [ang Espiritu] magahatag sing malig-on nga pagpamatuud [magpahayag sing pagsaksi, magpamatuud] nahanungud sa Akon. (Juan 15:26)

Ang Griyego nga kangalan (*parakletos*), nga akon ginbadbad “Manugpabaskog,” gingamit sa Bibliya ni Apostol Juan lamang nga nagapatumod sa makaisa lamang sa kay Kristo (1 Juan 2:1), apang kasami sa Balaan Espiritu (Juan 14:16, 26; 15:26; 16:7). Ini nga titulo para sa Dios ginbadbad “Manugpalipay ukon Manuglaygay” sa King James Version kag “Manugbulig” sa New American Standard Version.

Sa dumaan nga Griyego ang *parakletos* amo ang isa ka tawo nga gintawag ang makabulig sa iban, ilabi na sa legal nga pamaagi; gani, isa ka manuglaygay, manugpangabay, manugpatunga sa korte. Sa Romanhon nga panahon, kon ang pormal

nga Griyegong hinambalan sang sa sidlangan nga ginsakupan ginbadbad sa pormal nga Latin sang katundan, ang Latin nga katumbas para sa *parakletos* amo ang *advocatus*, nga sa diin aton ginkuha sa English nga pulong “advocate” ukon abogado.

Ang *parakletos* nangin propesyonal legal nga manuglaygay, kon kaisa manugpangapin nga abogado. Ang pulong nagakahulugan sang abilidad, bulig, kag pagbulig, imbis nga pagpahaganhagan sang sakit ukon sang pag-antos, subong sang ginapahayag sang pagbadbad nga “Manugpalipay ukon Manuglaygay.” Sigurado nga ang palipay ukon pataw-hay ang ginapakahulugan; ang isa nga ginbuligan sang isa ka gamhanang manugbulig nahaw-asan sing kabug-aton kag nakabaton sing kadasig. Apang ang walay katapusang Dios, ang likatlatlo nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, wala nagaabot sa harianon nga pamilya agud magsiling, “Dira, dira, ang tanan nga butang mangin maayo lang,” Sa baylo, Siya ginpadala sang Amay (Juan 15:26b) agud maghatag sing gahum, magbulig, kag magsakdag sang pagkatawo ni Kristo batok sa tanan nga mga pwersa sang kalautan nga puwede ihaboy ni Satanas batok sa Iya.

Ining pareho nga makagagahum sa tanang sakup sang kabilogan sang Dios nangin, tungud sina, ginpadala sang Amay kag sang Anak (Juan 14:26; 15:26a) agud mangin ang ginhalinan sang gahum para sa bag-ong harianon nga pamilya. Ang Balaan Espiritu nagapamunga sa aton putling mga kaayo ni Kristo kon mag-abante kita sa divine dynasphere (Mga Taga-Efeso 5:1-2; Mga Taga-Galacia 5:22-23; Mga Taga-Roma 13:14). Ang titulo sang Espiritu, nga *parakletos*, kinahanglan mahangpan sa mga palanan-awon sang gahum sa sulud sang divine nga sistema, sa diin kita, kaangay sang pagkatawo ni Kristo, kinahanglan magkinabuhi samtang ara sa kalibutan sang yawa.

Ang kinatapusan nga mga pulong ni Kristo diri sa kalibutan bag-o siya magkayab sa langit nagtagna sang pagkari sang Balaan Espiritu, ang Manugpabaskog sang divine dynasphere. Ang divine nga sistema sang gahum magaengganyo sang nagatubo nga mga tumuluo agud ipalapnag ang Maayong Balita nahanungud kay Kristo sa bilog nga kalibutan.

Apang magabaton kamo sang gahum [ang divine dynasphere] kon ang Balaan Espiritu magaabot sa inyo; kag kamo mangin Akon mga saksi sa Herusalem kag Samaria, kag bisan sa malayo kaayo nga bahin sang duta. (Mga Binuhatan 1:8, NASB)

Ang Dios nga Manugpabaskog may duha ka mga kinahanglanon kaayo nga buluhaton sang pagpangalagad sa harianon nga pamilya, ang isa sini ginpakita pinaagi sa Iya nagapanghikot nga titulo sa Juan 15:26, ang “Espiritu sang kamatuuran, ukon panudlo sang Bibliya.”¹³ Nagsangkap Siya sang espirituhanong kadakoon sing kaalam para magtoon sang panudlo sa Bibliya, nga sa kaugalingon sini amo ang gahum sang Dios (Mga Taga-Roma 1:16). Gani ang pagpuno sang Espiritu sa unang ganhaan kag ang pag-inoino kag paggamit sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan nagatabid sa isa

13. Sa tion sang kaluwasan ang Balaan Espiritu may anum ka dumalayan nga mga buluhaton sang pagpangalagad kag isa ka umalagi nga buluhaton sang pagpangalagad. Ang *dumalayan*: amo ang epektibo nga grasya, pagkatawo liwat, bautismo, indwelling, pagselyo, kag pagpanagtag sang espirituhanon nga mga dulot. Ang *umalagi*: ang pagpuno. Ang papel sang Espiritu sa pagtudlo sang panudlo sang Bibliya kag sa pagbulig sang pagpanghikot sang tumuluo sa sulud sang divine dynasphere amo ang mga bahin sang Iya *pagpuno* nga buluhaton sang pagpangalagad. Tan-awa ang Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 81-92.

kag isa (1 Mga Taga-Corinto 2:9-16). Ang Pulong kag ang Espiritu nagahiusa sang pwera agud magporma sang pinakadako nga sistema sang gahum nga gintanyag sa bisan kasan-o sa bisan ano nga pagdumala sa kasaysayan sang katawhan.

Kag ang akon mensahe kag ang akon pagwali [panudlo sang Bibliya] indi sa pagpanghaylo nga mga pulong sang kinaalam, kondi sa pagpahayag sang Espiritu kag sang gahum [ang divine dynasphere], nga ang inyo pagtoo indi mapahamtang sa kinaalam sang mga tawo, kondi sa gahum sang Dios [ang divine dynasphere], (1 Mga Taga-Corinto 2:4-5, NASB)

Sa paghatag sing gahum sa kadakoon sang kaalam sang tumuluo para sa *pag-ino* sang nasulat nga Pulong sang Dios sa ikaapat nga ganhaan, ang Balaan Espiritu nagasangkap man sang kusog para sa *pagpanghikot* sang tumuluo sa bilog nga love complex (Mga Taga-Galacia 5:16, 22-23). Sa tanan nga mga ganhaan sang divine nga sistema, ang Balaan Espiritu nagapabaskog sang Kristohanon nga pagkinabuhi nga may indi makit-an nga gahum nga mas labaw pa kay sa bisan ano nga abilidad, talento, pagkamangin-alamon, ukon sa naagum nga katumanan sang tawo. May ara kita sing bugana kaayo kag walay limitasyon nga kasangkapan sang espirituhanon nga kabaskog sa unang ganhaan sang divine dynasphere; sa sini nga gahum puwede naton matuman ang mga sugo sang Dios kag makabaton sang divine nga mga pakamaayo nga mas labaw pa kay sa aton ginahanduraw. Luwas sa gahum sang Balaan Espiritu wala sing espirituhanon nga kinabuhi.

Ang Balaan Espiritu may limitado nga buluhaton sing pagpangalagad sa mga tumuluo sa mga pagdumala sa Daan nga Katipan, apang ang pagginawi sang mga tumuluo madramahon nga nagbaylo sang ang Panahon sang Simbahan nag-umpisa. Ang Espiritu *nagsangkap sing gahum* sa pipila ka mga tumuluo sadto nga panahon; apang sa Panahon sang Simbahan, Siya *indwells* sa tanang mga tumuluo (Juan 14:17) kag makahimo *magpuno* ukon maghatag sing gahum sang mga tumuluo (Mga Taga-Efeso 5:18). May ara kita sing mas mataas nga sistema, nga ginpabaskog sang Dios, nga bisan ang hamtong nga mga tumuluo sang Daan nga Katipan wala nakaangkon. Wala gid mahitabo sang una nga panahon nga ang tagsa ka tumuluo ginsugo nga “magmapuno sang Espiritu” kag magginawi ukon magkinabuhi pinaagi sa Espiritu: (Mga Taga-Galacia 5:16).

DUHA KA SIGURADO NGA MGA MANDO

Ang una sa sining duha ka mga mando nagasugo sa mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan nga *magpuyo* sa sulud sang divine dynasphere.

Untati ang paghinubog sing alak, nga amo ang pagpatuyang, kondi magmapuno sang Espiritu. (Mga Taga-Efeso 5:18)

Ang Griyego nga berbo (*pleroo*), nga ginbadbad “magmapuno” nagapahayag sing pagkabugana sang nag-ararangot ukon kaanggid nga mga kahulugan. Ang tagsa sa

sining apat ka mga kinahanglanon kaayo nga mga pagpaathag magamit sa buluhaton sing pagpangalagad sang Balaan Espiritu.

“Nagapuno sang kakulangan”: Sa gowa sang divine dynasphere wala kita sing ma-angkon nga abilidad agud magtoon kag maggamit sang panudlo sang Bibliya ukon pamatukan ang pagpanghaylo ni Satanas (Mga Taga-Colosas 1:25; 1 Juan 4:4).

“Mangin bug-os nga naangkon ukon ginadumalahan”: Ang Dios Balaan Espiritu, nga indwells sa lawas sang tagsa ka tumuluo sang Panahon sang Simbahan (1 Mga Taga-Corinto 6:19), nagadumala sang kalag sang tumuluo nga nagapuyo sa sulud sang divine dynasphere (1 Mga Taga-Corinto 6:20).

“Mangin bug-os nga nahaylo”: Ang divine dynasphere, kaupod ang Balaan Espiritu subong ang ginhalinan sang gahum, amo ang masangkaron nga sistema nga naga-panghaylo sang tagsa ka bahin sang kinabuhi sang tumuluo.

“Magmapuno sang sigurado nga kalidad”: Ang buluhaton sing pagpangalagad sang Balaan Espiritu sa sulud sang divine dynasphere nagatuytuy sang tumuluo padulong sa espirituhanon nga pagkahamtong (Mga Taga-Efeso 3:19; 4:10; Mga Taga-Filipos 1:11; 1 Juan 1:4; Bugna 3:2).

Ini nga mando nga “magmapuno sang Espiritu” nagasugo sa aton nga magsulud sa divine dynasphere sa unang ganhaan.

Ang *pleroo* nagapahayag nga ang pagpuno sang Espiritu hingpit. Puwede nga ara ka sa sulud sang divine dynasphere ukon wala ka sa sulud; wala sing sa tungatunga nga puluy-an para sa tumuluo. Sa idalum sang Iya pagpuno nga buluhaton sing pangpangalagad, ang Balaan Espiritu bug-os nga nagapabaskog sang tumuluo kag bug-os nga nagadumala sang iya kalag. Bisan pa nga ang Espiritu bug-os nga *nagadumala* sang tumuluo kon siya nagapuyo sa sulud sang divine dynasphere, ang mga *pagpahayag* sang pagpuno sang Espiritu nagadugang sang pagkahamtong. Sa indi pa hamtong nga Kristohanon ang Espiritu may gamay lamang nga panudlo sang Bibliya nga gamiton subong ang indi pa andam nga kasangkapan para mamunga sang “bunga sang Espiritu” (Mga Taga-Galacia 5:22-23). Sa hamtong nga tumuluo puwede niya gamiton ang hunahuna ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 2:16) agud makapamunga man sang putling mga kaayo ni Kristo (1 Pedro 2:9).

Ang Mga Taga-Efeso 5:18 nagatudlo nga ang pagpuno sang Espiritu amo ang kabaliktaran sang pagkahubog. Samtang ang espirituhanong kadakoon sang kaalam sang tumuluo para hangpon ang kamatuuran sang panudlo sang Bibliya (1 Mga Taga-Corinto 2:14-15), ang pagpuno sang Espiritu nagabulig sa paghatag sing bug-os nga panghunahuna kag sa *pagsentro* sang hunahuna, indi sa pagpatuyang. Ang pag-inum sang sobra ka damo nga alak magapasubo sang panghunahuna, nga nagapagowa sang tinago nga *balatyagon*; ang pagpuno sang Espiritu nagasakdag sang maathag nga *pangisip* kag indi matalupangdan ukon makit-an, nakatago nga mga panghitabo, kag wala sing kaangtanan sa balatyagon. Ang misyon sang Balaan Espiritu sa harianon nga pamilya indi ang paghimo sang ngalan para sa Iya kaugalingon pinaagi sa pagsal-ot sang

makalilipay nga mga kaagi, kondi agud ipakilala si Ginoong Jesu-Kristo (Juan 16:13-14). Ang ginatawag-kuno nga charismatics ukon ang mga nagaangkon daw sang halin sa Dios nga pagpapagsik kag ang iban nga mga sekta ukon pundok sang relihiyon nga nagapasobra kag nagadugang sang pagpanghikot sang Ikatatlo nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sang Isa ka Dios nagatuis sang mataktikanhon nga plano sang Dios. Ang ila pagkamabinatyagon isa ka “pagpatuyang,” indi ang buluhaton sing pagpangalagad sang Dios Balaan Espiritu sa espirituhanon nga madungganong pagkapinili sa katilingban.

Ining una nga sugo nahanungud sang Balaan Espiritu nagabulig sa pagkamatinud-anon sang kabilogang divine nga sistema. Ang mga Kristohanon nga wala sing bug-os nga panudlo sang Bibliya nahanungud sang divine dynasphere nagahunahuna nga ang pagpuno sang Espiritu amo ang pang-ulih nga bahin sa kaugalingon sini nga sa pagkamatuud ang gahum sang Espiritu amo ang palaagihan padulong sa kinatapusan. Ang pang-ulih nga tinutuyo amo ang mapinadayunon, nahan-ay nga pagpanghikot sang tanang walo ka mga ganhaan sang sistema, nga nagaresulta sang talagsahon kag maayo kaayo nga pakamaayo para sa tumuluo kag sang pinakamataas nga kahimayaan ni Ginoong Jesu-Kristo.

Ang espirituhanong kabaskugon sing paghulag nga ginakinahanglan agud lambuton ini nga tinutuyo ginsugo sa ikaduhang pat-ud nga sugo nahanungud sang Balaan Espiritu, ang sugo nga *magpanghikot* sa sulud sang divine dynasphere.

Magpabilin sa pagginawi pinaagi sa Espiritu. (Mga Taga-Galacia 5:16)

Ang Dios indi gid magpamilit sang imo kabubut-on. Gindisenyo ka Niya kag nakahibalo kon ano ang pinakamaayo para sa imo sa kada tion sang imo kinabuhi. Naghimo Siya sing klarong mga plano sang pagpatuman para sundon mo agud nga puwede mo matuman ang lya perpektong plano para sa imo kabuganaan kag kalipay. Puwede mo batonon ang lya awtoridad kag tumanon ang lya mga sugo ukon magrebelde kag indi magtuman. Ang gamhanan kaayo nga awtoridad sang Dios indi makapabugana sa imo kon wala ang imo pagtugot.

Ang solo nga pagpuno sang Balaan Espiritu indi amo ang kabilogan sang pagtulud ukon pagpaabante sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi. Ang unang ganhaan, ang pagpuno sang Espiritu, nagapanghikot subong ang bahin sang *sistema* nga nakaangot sa aton kabubut-on. Pagkatapos nga nakasulud na kita sa unang ganhaan, dapat kita pinaagi sa aton kaugalingon nga mga desisyon magsulud sa iban nga mga ganhaan sang mga nag-inangot nga pagtolon-an; amo ini ang “pagginawi pinaagi sa Espiritu.”

Samtang napun-an sang Espiritu, nakaangkon kita sang mga saad, makapugong sa mga pagsulay nga magpakasala, kag magpadayon nga maangayon sa kinahanglanong katukuran sang indi kinaugalingong gugma sa ikaduhang ganhaan. Nagapabilin kita nga sarang matudloan pinaagi sa pilit nga ginapaturan kag tunay nga pagpaubus sa ikatalong ganhaan. Aton ginapalig-on ang kinaugali sing pag-inoino sang pagtolon-an sa ikaapat nga ganhaan sa diin nagapabilin man kita sa padayon nga pagkaabtik sa paggamit sang panudlo sang Bibliya sa mga kahimtangan. Mga linibo ka siguradong mga desisyon sa sining unang apat ka mga ganhaan sang divine dynasphere ang nasakup sang aton Kristohanon nga pagginawi, nga nagresulta sa kinaugalingong gugma para

sa Dios sa ikalima nga ganhaan, ang putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma sa ikaanim nga ganhaan, ang kalig-on sa idalum sang pagtilaw sa ikapito nga ganhaan, kag ang kalipay sang Kristohanon nga pagkahamtong sa ikawalo nga ganhaan. Ang pagpuno sang Balaan Espiritu amo ang *palatukuran* sang Kristohanon nga pagkinabuhi; ang pagginawi pinaagi sa Espiritu amo ang *pagpanghikot* sang Kristohanon nga pagkinabuhi.

DUHA KA MADUMILION NGA MGA MANDO

Duha ka dugang nga mga mando ang nagapaathag sang paghimud-os sang gahum sa diin ang tumuluo sa Panahon sang Simbahan dapat magsalig sa Balaan Espiritu. Ang Dios nagasugo sa aton nga pamatukan ang gahum kag pagpanghaylo ni Satanas.

Kag untati ang pagpasubo sang Balaan Espiritu nga halin sa Dios. (Mga Taga-Efeso 4:30a)

Indi pagpalonga ukon indi pagpunggi ang Espiritu. (1 Mga Taga-Tesalonica 5:19)

Ining duha ka mga mando nagapaandam sa aton nga kon kita makasala, gin-utod naton ang gahum sang divine dynasphere nga nagatugot sang makasasala nga kinaiya agud agawon ang pagdumala sang kalag. Ang divine dynasphere kag ang kalibutanon nga sistema ni Satanas parehong walay labot sa kada isa. Pirmi kita nagapuyo sa isa ukon sa pihak nga bahin. Kon indi sa sistema sang Dios, nagakinabuhi kita sa sistema sang gahum ni Satanas. Aton “ginapalong ukon ginapunggan” ang Espiritu kon magsulud kita sa sistema sang *pagkamataastaason* ni Satanas; aton “ginapasubo” ang Espiritu kon magkinabuhi kita sa sistema sang *pagdumut* ni Satanas sa Dios, sa kamatuuran, kag sa divine nga plano.¹⁴

Ining parehong madumilion nga mga mando nagalarawan nahanungud sang anthropathisms nga amo ang pagpaangkon sang balatyagon sa indi tawhanon. Ang pagpasubo kag pagpalong ukon pagpugong mga hinambalan sang pagpaigoigo, nga nagalarawan sang Dios sa tawhanon nga bahin agud himoon ang Iya walay limitasyon nga mga pagpanghikot nga maathag sa may limitasyon nga tawo.¹⁵ Ang perpektong kalipay ginapanag-iya sa walay katapusan sang Persona sang Dios. Ang Ikatatlo nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios indi puwede mag-antos sang kasubo, kag ang Iya walay limitasyon nga gahum indi man puwede palungon kag pungan. Siya pirmi gid makagagahum sa tanan.

Pinaagi sa madumilion nga kabubut-on nagapamalibad kita nga magpahimulus sa plano sang Dios. Ang Balaan Espiritu indi makapanghikot sa aton mga kinabuhi. Puwede naton isalikway ang mga kasangkapan sang grasya sang sistema sang Dios, apang indi gid naton mabutang sa katalagman ukon maguba man ang plano sang Dios. Ang Dios may ara gid pirmi sang Iya pamaagi; Siya mahimaya kon ara kita ukon wala kita. Ang aton mga pakamaayo matipon ukon mabaton pinaagi sa pagkamatinumanon sa sigurado kag

14. Tan-awa ang mga pahina 180-91.

15. Tan-awa ang mga pahina 65-66. Tan-awa man ang Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 14, 89.

madumilion nga mga mando nahanungud sang Manugpabaskog sang divine nga sistema.

PAGBATOK PINAAGI SA PAGTUIS

Sobra ka epektibo ang ginhalinan sang aton gahum nga wala kita nakibot nga si Satanas nangandam sa paghan-ay sang makusog kaayo nga pag-ataki batok sa sining divine nga kasangkapan. Pinaagi sa malinlangong pagpangdaya iya gintuis ang mga panudlo sa Bibliya nahanungud sa Balaan Espiritu pinaagi sa pagpeke ukon pagkolokopya sing tunay nga mga hilikuton sadtong nag-agi nga panahon kag gin-angot sila sa tawhanon nga balatyagon kag pagkamataastaason agud mahiusa kag maglig-on ang iya malaut nga pagpanghaylo sa pagrebelde. Ang yawan-on nga mga pagtolon-an nagapanghaylo sang mga tawo sa pagpakiglumbaany para sa espirituhanong kahimtangan pinaagi sa pagpahayag nga mahambal sa mga dila ukon pagyamyam, makabati sang mga tingog, makakita sang mga palanan-awon, maghimo sang mga milagro, magpaayo sang masakiton—ang tanan pinaagi sa pagkagamo sang pagkamabinatyagon. Ang sinulat nga talaksan sang Balaan nga Kasulatan sa Panahon sang Simbahan nga buluhaton sing pagpangalagad sang Dios Balaan Espiritu wala sing labot sa subong nga mga kinaandan nga pagginawi (Mga Taga-Roma 16:17-18; Mga Taga-Filipos 3:19a).

Ang pagpangita sang subong ka makalilipay nga mga kaagi sa ngalan sang pag-kaespirituhanon nagahimo sang kamatuuran nga indi maathag kag nagatampalas sa Dios. Ang pagka-Kristohanon amo ang sistema sang panghunahuna—ang panghunahuna sang kamatuuran—kag ang Balaan Espiritu nagasangkap sang gahum nga, una, nagabulig sang aton bug-os nga panghunahuna sa pagtoon sang panudlo sang Bibliya kag, ikaduha, nagapasangkad sang aton abilidad agud gamiton sa tanang mga ganhaan ang mga panudlo sang Bibliya nga aton nahibaloan.

Ang panahon sang pagbaylo mahitabo sa tungatunga sang pag-umpisa sang Panahon sang Simbahan sang A.D. 30 kag sang pagkatapos sing nasulat na nga mga talaksan sang Balaan nga Kasulatan sang A.D. 96 sang si apostol Juan nagsulat sang Bugna. Sang wala pa masulat ang talaksan sang Pulong sang Dios sa pagbaylo sing kapanahonan sang Panahon sang Simbahan, ang pag-abot sang Balaan Espiritu, subong ang gahum sang divine dynasphere, gin-updan sang pinasahi kag makit-an nga mga tanda kag pamatuud. Makadalayaw nga katahum apang umalagi nga espirituhanong mga dulot nga nagpahapos sing pagbaylo halin sa karong-ginpauntat anay nga Panahon sang Israel kag ginbaylohan sang bag-ong pagdumala sang Simbahan. Ang mga milagro kag mga pagpaayo sang masakiton ginhimo agud magsentro sang pagtalupangud sa divine nga awtoridad sang mga apostol kag agud pamatud-an ang ila bag-o nga mensahe (Mga Binuhatan 19:11-20). Ang Espiritu nagpapagsik sang mga apostol kag ang iban nagpakig-upod sa ila agud magsulat sang Bag-ong Katipan nga talaksan sang Balaan nga Kasulatan, lakip ang mga panudlo sang Bibliya nahanungud sang Panahon sang Simbahan—ang “makatalanhaga” nga wala pa nabutyag sa Daan nga Katipan apang karon nagakaangay kag may kaangtanan sa harianon nga pamilya (Juan 14:26; Mga Taga-Efeso 3:2-6). Ang dulot sang mga dila, ang nagahatag paandam nga tanda sa Israel sang iya malapit na kaayo nga pungsudnong hukum sang A.D. 70, nangin isa ka tunay nga

buluhaton sing pagpangalagad para sa unang kuwarenta ka mga tuig sang Panahon sang Simbahan (Isaias 28:11-12; Mga Binuhatan 2:39-40).¹⁶

Apang bisan pa sina, ining mga umalagi lamang nga mga dulot nauntat na sadto agud nga mangin makatarunganon na nga gamiton (1 Mga Taga-Corinto 13:8; Mga Taga-Filipos 2:27; 2 Timoteo 4:20). Kon ginakinahanglan naton likawan ang mga pagtuis kag sang paglinlang sang pagkamabinatyagon, ining mga hayag, umalagi lamang nga mga buluhaton sing pagpangalagad sang Espiritu dapat makilala ang kalainan sa indi makitan, nga dumalayong buluhaton sing pagpangalagad sang nasulat na nga talaksan sang Balaang Kasulatan nga kapanahonan sing Panahon sang Simbahan. Agud nga mahimo ang matakianhon nga plano sang Dios para sa aton mga kinabuhi, ginakinahanglan naton “mabahinbahin sang tama ang Pulong sang kamatuuran” (2 Timoteo 2:15).

ANG DIVINE DYNASPHERE SA TION SANG KALUWASAN

Nabaton ni Kristo ang unang halimbawa sang divine dynasphere sa tion sang Iya pagkabun-ag pinaagi sa birhen; ang mga apostol kag iban nga mga tumuluo nakabaton sini sa adlaw sang Pentekostes; kita makabaton sang divine dynasphere sa tion sang pagkatawo liwat.

Sa tion nga ang bisan sin-o natawo halin sa Dios [sa tion sang kaluwasan pinaagi sa pagtoo lamang sa kay Kristo lamang], wala siya nagapakasala [indi puwede magpakasala sa sulud sang divine dynasphere], tungud kay ang Iya kaliwat [ang tumuluo] nagapabilin sa pagpuyo sa sini [ang divine dynasphere]. Dugang pa, wala siya sing kasarang magpakasala [sa sulud sang divine dynasphere] tungud kay natawo siya sa Dios. (1 Juan 3:9)

Ang Griyego nga kinaugalingong ilis-ngalan (*autos*) nagakuha sang parehong porma sa sining duha ang neuter ukon walay sari kag ang panglalaki nga mga kasarian. Ang kabilogan nga kahulugan nagapiho kon ini nga ilis-ngalan ginbadbad sang “ini” ukon “siya.” Sa 1 Juan 3:9, ang *autos* puwede ipatumod sa walay kasarian, “nagapabilin sa pagpuyo sa *sini*,” ang divine dynasphere. Ang gahum sang Balaan Espiritu nagahatag sing bag-o nga kinabuhi sa tumuluo (Juan 3:6; Tito 3:5) nagapahimo sa iya nga “kaliwat” sang Dios ukon anak ukon manunubli. Ang parehong gahum nagapanghikot sa sulud sang divine dynasphere agud maghatag sing gahum sa Kristohanon nga kinabuhi sang tumuluo. Ini nga bersikulo nagapahayag nga ang divine dynasphere mabaton sa tion sang kaluwasan.

Ang Espiritu indwells sa lawas sa tion sang kaluwasan (1 Mga Taga-Corinto 6:19-20; Mga Taga-Galacia 3:2; 4:6). Ang Kristohanon dumalayon nga *indwelt* sang Espiritu, bisan pa kon siya nagapakasala (Mga Taga-Roma 8:9). *Napun-an* lamang siya sang Espiritu kon siya nagapabilin sa sulud sang divine dynasphere. Ang pagpuno sang Espiritu nagabatok

16. Thieme, *Tongues* (2000).

sa makasasala nga kinaiya kag nagatinguha maghatag sing gahum kag magdumala sang kalag sang tumuluo (Mga Taga-Efeso 5:18). Gindumalahan sang walay limitasyon nga gahum sang Balaan Espiritu, ang tumuluo indi makasala sa sulud sang divine dynasphere.

Kon ang bisan sin-o magtoo kay Kristo sa sulud sang Panahon sang Simbahan, nagabaton siya sa magkadungan—sing bug-os nga indi nabatyagan kag wala natalu-pangdan—ang bautismo sang Balaan Espiritu, ang indwelling sang Balaan Espiritu, ang pagpuno sang Balaan Espiritu. Ang *bautismo* sang Espiritu nagabutang sa aton sa pagpakighiusa kay Kristo agud nga mag-ambit kita sang tanan nga Iya kag sang tanan nga ara sa Iya; ini nga pagpakighiusa nagahimo sa aton nga mga sakup sang harianon nga pamilya. Pinasahi sa tanang mga tumuluo sa tanang mga pagdumala, kita mga “ara kay Kristo,” ginkilala sa kay Kristo sa walay katubtuban (Mga Taga-Roma 16:7; 2 Mga Taga-Corinto 5:17).

Kaangay sang bautismo sang Espiritu, nga may walay katapusan nga mga resulta, ang *indwelling* sang Espiritu dumalayon man. Wala gid nahitabo sadto anay nga ang Balaan Espiritu nagpuyo sa lawas sang bisan sin-o nga tumuluo, apang sugod sa tion sang kaluwasan, ang Dios nga Ikatatlong Persona padayon nga indwelling sa lawas sang taga sa sakup sang harianon nga pamilya. Ang indwelling sang Espiritu isa ka tanda sang aton harianon nga kahimtangan. Ang pinakamalain nga mga tumuluo, ang pinakamaayo nga mga tumuluo, kag ang tanang mga tumuluo nga ara sa tungatunga mga manugbaton sang sining dumalayon nga buluhaton sing pagpangalagad sang Balaan Espiritu: ang Iya indwelling nagahimo sang templo sa lawas sang taga sa Kristohanon (1 Mga Taga-Corinto 6:19) para sa indwelling ni Kristo, ang Shekinah Glory (Juan 14:20; Mga Taga-Colosas 1:27).

ANG PAGBIYA KAG PAGSULUD LIWAT SA DIVINE NGA SISTEMA

Ang bautismo kag indwelling sang Espiritu indi gid madula, apang madula naton ang *pagpuno* sang Espiritu sa kada tion nga magpasakup kita sa pagsulay kag magdesisyon sa pagpakasala.

Kag amo ini ang mensahe nga amon nabatian sa Iya [si Jesu-Kristo] kag ginpahibalo sa inyo, nga ang Dios kapawa kag sa Iya walay kadudulman [wala sing pagpauyon-uyon sa sistema sang Dios sa sistema ni Satanas]. Kon aton ipahayag [pamatud-an, isaysay, ipadayon] nga may pagpakig-upod kita sa Iya kag magpabilin nga nagaginawi sa kadudulman [paggowa sa divine dynasphere pinaagi sa pagpakasala, nga nasundan sang padayon nga pagpanghikot sa sistema ni Satanas], nagabinutig kita kag wala nagagamit sang kamatuuran. . . . Kon kita magpahayag nga wala kita sing sala [nga wala sing makasasala nga kinaiya, ang ginahalinan sang pagsulay], ginalimbungan naton ang aton mga kaugalingon kag ang kamatuuran [ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang sala ukon hamartiology] wala sa aton. . . . Kon kita magpahayag [kon kita nakasala] nga kita wala nakasala [wala nagpasakup

sa pagsulay, wala naggowa sa sulud sang divine dynasphere] padayon nga ginahimo naton Siya nga butigon, kag ang Iya Pulong wala sa aton. (1 Juan 1:5-6, 8, 10).

Sa idalum sang Iya pagpuno nga buluhaton sing pagpangalagad ang Balaan Espiritu nagadumala kag nagahatag sing gahum kon kita nagapabilin lamang sa sulud sang divine dynasphere. Nagaumpisa kita sang aton Kristohanon nga mga kinabuhi nga napunan sang Espiritu, apang ang unang pagpuno manubo lamang tungud kay nagapakasala gihapon kita; nagaangkon kita sang kabubut-on kag ang makasasala nga kinaiya nagapuyo gihapon sa aton mga lawas (Mga Taga-Roma 6:16-22; 7:7-25; 1 Juan 1:8).

Subong ang nagapabilin nga kaaway batok sa indwelling sang Balaan Espiritu, ang makasasala nga kinaiya amo ang sa sulud nga ahente ni Satanas para magsamoksamok kag magpatalang sa aton sa mataktikanhon nga plano sang Dios (Mga Taga-Galacia 5:17). Ang makasasala nga kinaiya amo ang ginahalinan sang pagsulay, apang ang aton kabubut-on amo ang ginahalinan sang sala. Kon ang makasasala nga kinaiya nagasulay sa aton agud magpakasala, aton mapunggan ang pagsulay kag magpabilin nga napunan sang Espiritu sa sulud sang divine dynasphere. Ang bibliyanhong mga sugo agud magpugong sang pagsulay ginhan-ay kag ginhiusa sa love complex sa unang ganhaan.

Gani magpasakup sa Dios [tumana ang divine nga mataktikanhong plano]. Sumpunga ang yawa [pinaagi sa gahum sang divine dynasphere], kag magpalagyo siya sa inyo. (Santiago 4:7)

Walay pagtilaw nga makaabot sa inyo luwas sang tawhanon nga klase; dugang pa, ang Dios matutum nga indi magtugot sa inyo nga pagatilawan labaw sa inyo masarangan, kondi kaupod sang pagtilaw Siya magasangkap man [pinaagi sa panudlo sang Bibliya] sang pamaagi sang paglikaw agud nga masarangan ninyo [pinaagi sa gahum sang divine dynasphere] nga mabatas ini. (1 Mga Taga-Corinto 10:13)

Puwede naton pilion ang magpamatok sa pagsulay kag magpabilin sa sulud sang love complex, ukon puwede naton tugotan ang pagsulay kag pahalinon ang aton mga kaugalingon sa sistema sang gahum sang Dios. Tungud kay wala sing bisan isa nga makasala sa sulud sang divine dynasphere, makagowa kita kon pilion naton nga magpakasala. Luwas gihapon kita, ara gihapon sa harianon nga pamilya sang Dios, nahiusa gihapon kay Kristo, indwelt gihapon sang Espiritu, apang ara kita sa gowa sang love complex kon nagapakasala kita. Ang Dios naghatag sa aton sang hanas nga pamaagi sing pagpanumbalik sa diin pinaagi sini makasulud kita liwat sa unang ganhaan kag nakabalik sa divine dynasphere pagkatapos nga kita nakasala.

Kon aton akoon [ngalanan, batonon, ituad] ang aton mga sala, Siya [Dios nga Amay] matutum kag matarong agud nga Siya magapatawad sa aton sang aton mga sala [nahibaloan nga mga sala] kag magatinlo man sa aton halin sa tanang pagkadimatarong [wala nahibaloan nga mga sala]. (1 Juan 1:9)

Pinaagi sa pag-ako ukon pagkilala sang aton mga sala sa tago lamang didto sa Dios, mapabalik naton ang pagpuno sang Espiritu kag liwat nga sa makaisa pa makapuyo sa ginsakupan sang divine nga gahum. Ang tanang bibliyanhong mga sugo agud makabawi halin sa sala kag magpadayon liwat sang aton pagpakig-upod sa Dios may kaangtanan sa unang ganhaan sang divine dynasphere. Ini nga mga sugo ginlainlain pagpamulong agud mahatagan sing pagtalupangud ang nagkalainlain nga bahin sang panudlo sang Bibliya. Ginsugo kita nga “akoon ukon kilalahon ang aton mga sala” (Jeremias 3:13), “magpasakup ukon magpaidalum” sang aton mga kaugalingon sa Dios (Mga Taga-Roma 6:13), “hukman ang aton mga kaugalingon: (1 Mga Taga-Corinto 11:31), isalikway ang tagsa ka kabug-aton” (Mga Hebreo 12:1), “isalikway ang tanang kahigkoan” (Santiago 1:21), “magpasakup sa Amay” (Mga Hebreo 12:9), “bayaan ang daan nga kinaugali” (Mga Taga-Efeso 4:22), “ihalad ang aton mga lawas” (Mga Taga-Roma 12:1), “maghimo sang tadlong nga mga banas ukon magkinabuhi suno sa panudlo sang Bibliya ” (Mateo 3:3; Mga Hebreo 12:13), “bangon gikan sa mga patay ukon tindog, magpanumbalik kag magpadayon” (Mga Taga-Efeso 5:14), kag “bayawa ang nagapamuypuy nga mga kamut” (Mga Hebreo 12:12).

Sa makaisa nga makasulud kita liwat sa divine dynasphere pinaagi sa pagpanumbalik, ang naangay nga sugo niyan mahimong “magginawi pinaagi sa Espiritu” (Mga Taga-Galacia 5:16), ang sugo nga mag-abante sa pagkaespirituhanon sa iban nga mga ganhaan sang sistema nga ginagamhan sang Manugpabaskog.

IKADUHANANG GANHAAN: ANG PANGUNANG KINAHANGLANON KAAYO NGA KRISTOHANONG PAMAAGI SING PAGPANGHIKOT

ANG PAGKAMAANGAYON SANG TUMULUO

SA UNA NGA MGA INADLAW SANG IYA KRISTOHANON NGA KINABUHI ang tumuluo dapat gid magtoon sang mga kinahanglanon kaayong mataktikanhon nga plano sang Dios. Ginakinahanglan nga iya hanason kag ton-an sing husto ang siguradong kinahanglanon kaayo nga mga maalamong kaabtik tubtub nga siya mahimong ikaduhang kinaiya niya. Ang bag-o nga tumuluo puwede nga indi makahangup sang sistema, apang ang Dios naghatag sang pangunang kinahanglanon nga mga sugo kag ang tumuluo dapat magtuman sa ila. Ang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi nagaumpisa sa *pagkamatinumanon*, indi sa perpekto nga paghangup.

Ang ikaduhang ganhaan nagalarawan sang nabatasan na nga paagi sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi. Ang pagkamatinumanon sa panguna nga kinahanglanong hanas nga pamaagi sang adlaw-adlaw nga pagkinabuhi sa sistema sang Dios nagahimo kag nagapadayon sang pagkamaangayon. Ang ikaduhang ganhaan, ang ganhaan sang pagkamaangayon, ginasugo ukon pilit nga ginapatuman para sa pagpanghikot sang iban pa nga mga ganhaan sang love complex (2 Timoteo 1:7). Ang hanas nga pamaagi sang ikaduhang ganhaan gindisenyo agud magsakdag sang adlaw-adlaw nga disiplina sa pagkinabuhi pinaagi sa Pulong sang Dios.

Ang panguna nga kinahanglanong hanas nga pamaagi sang ikaduhang ganhaan sobra pa sa pagpanumbalik nga nagalakip sang pag-angkon sang divine nga mga saad kag paggamit kag paghanas sang indi kinaugalingong gugma. Akon laktudon ang

kabilogan nga palatukuran sang pag-angkon sang mga saad,¹⁷ dason ipaathag ang indi kinaugalingong gugma nga sa diin ginakinahanglan sa mabaskog nga pag-uswag sang Kristohanon nga pagkamatinud-anon.

Ang pag-angkon sang mga saad nga ginhatag sang Dios sa aton nagakuha sang mga sala sa panghunahuna nahanungud sang kahadlok, sobra nga kabalaka, sobra nga katublagan—ang mga sala nga nagautod sang paghunahuna sing panudlo sang Bibliya. Ang dihamtong nga tumuluo puwede manghawid sa mga saad tubtub siya makatoon sing igo nga panudlo sang Bibliya agud bug-os mahangpan ang plano sang Dios sa iya kinabuhi.

Salig sa Ginoo sa bug-os mo nga tagiposoon,
Kag indi magdepende sa imo kaugalingon nga paghangup.
Sa tanan mo nga pagginawi kilalaha Siya,
Kag Iya himoon nga matawhay ang imo mga kahimtangan [tama]. (Mga
Hulubaton 3:5-6, NASB)

Kag ang Ginoo amo ang nagauna sa imo; Siya magaupod sa imo. Indi
Siya magpabaya sa imo ukon magbiya sa imo. Indi magkahadlok ukon
magkahangawa. (Deuteronomio 31:8, NASB)

Gani, ang Ginoo nagahulat nga mangin magrasyahon sa inyo,
Kag gani Siya pakataason agud nga malooy sa inyo.
Kay ang Ginoo Dios sang katarungan;
Daw ano ka bulahan ang mga nagahulat sa Iya, (Isaias 30:18, NASB)

Busa, magpaubus kamo sang inyo mga kaugalingon, sa idalum sang
gamhanan nga kamut sang Dios, agud nga bayawon niya kamo sa nagakaigo
nga tion, magtugyan sang tanan ninyo nga mga kabalaka sa Iya, tungud kay
Siya nagakabalaka sa inyo. (1 Pedro 5:6-7, NASB)

Ang mga saad nagahatag sang gahum sa nagatubo nga tumuluo agud magsulud sa
“paghidait sang Dios nga nagalabaw sa tanan nga paghangup” (Mga Taga-Filipos 4:7).
Sa sini nga paghidait ukon “kapahuwayan” (Mga Hebreo 4:1-3), nagaangkon siya sang
pagkamaangayon nga ginakinahanglan agud maghunahuna sing klaro kag magpanghikot
sa iban nga mga ganhaan sang divine dynasphere.

Ang pagdepende sa mga saad sang Dios amo ang una lamang nga tikang sang
pagbansaybansay sing pagtoo nga may kapahuwayan, ang tatlo-ka-tikang sing hanas
nga pamaagi para sa paggamit sang panudlo sang Bibliya sa kinabuhi.¹⁸ Ang tumuluo
makaangkon sang abilidad agud gamiton ang kabilogan nga pagbansaybansay sang
pagtoo nga may kapahuwayan samtang siya nagatubo sa panudlo sang Bibliya, apang
sa umpisa sang iya Kristohanon nga kinabuhi puwede siya manghawid sa divine nga mga
saad kag palig-onon ang iya kaugalingon sa idalum sing mga kabug-aton.

17. Thieme, *Ang Kinabuhi sang may Pagtoo nga may Kapahuwayan* (2015).

18. Tan-awa ang mga pahina 113-21.

Ang pagpahanas sa indi kinaugalingong gugma makabulig man sa pagkamaangayon sang bag-o nga tumuluo. Ang bilog nga ganhaan, sang ikaanum nga ganhaan, nakasentro sa pagtoon sang putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma, apang sa sini nga punto sang ikaduhang ganhaan, ang indi kinaugalingong gugma mahimong hilisgutan kag ginakinahanglan mapauswag subong isa ka klase sang panudlo sang Bibliya.

ANG ESPIRITUHANONG PRODUKTO KAG ANG PINAKAMATAAS NGA KRISTOHANONG PUTLING KAAYO

Sa Juan 15, sa diin ang aton Ginoo nagtaga sang pag-abot sing divine dynasphere, Iya man ginkilala ang espiritruhanon nga pagtubo kag ang pagkahamtong subong ang tinutuyo sang divine nga plano. Iya ginahatagan sing dako nga pagtalupangud nga ang naengganyo ukon naawhag sing husto nga Kristohanong produkto *nagaresulta* sang espirituhanong pag-abante. Ang indi kinaugalingong gugma isa ka klase sang espirituhanong produkto kag ginakinahanglan para sa dugang pa nga pagtubo.

Kamo wala nagpili sa Akon [ang Dios, indi ang tawo, ang nagapasugod sang grasya], kondi Ako ang nagpili sa inyo [nagpili sa inyo para sa pinasahi nga katungud kag kaayohan, lakip ang divine dynasphere] kag gintandoan Ko kamo [agud ibutang sa love complex] kag agud nga maglakat kamo [espiritruhanon nga pag-abante] kag agud nga puwede kamo mamunga [pagkahamtong subong resulta sang espiritruhanon nga pag-abante] kag agud nga ang inyo bunga [ang bunga sang pagkahamtong sa sulud sang divine dynasphere] puwede magpadayon [nagapadayon nga pagpanghikot sa sulud sang divine dynasphere pagkatapos malambot ang pagkahamtong], agud nga kon ano man ang inyo puwede pangayoon sa Amay pinaagi sa Akon ngalan, puwede Niya ihatag sa inyo. (Juan 15:16)

Agud ilarawan ang produkto sang hamtong, si Kristo nagsaysay sang epektibo nga pangamuyo subong ang dako kaayo nga katungud kag kaayohan sang hamtong nga tumuluo agud makaupod kag magpakig-ambit sang divine nga gahum sa kinaugalingon ukon sang makasaysayan nga mga panghitabo kag kahimtangan.¹⁹ Ang pangamuyo isa ka armas para sa makusog, indi ang palaagihan sa kasulbaran para sa maluya. Luwas sa pangamuyo para sa pagpanumbalik, nga nagapabalik sang tumuluo sa divine nga gahum sang sistema, ang tanang epektibo nga pangamuyo dapat matanyag sa sulud sang divine dynasphere. Tungud kay ang Amay ang naghimo sang divine nga plano kag ang nagdisenyo sang divine dynasphere, ang tanan nga pangamuyo ginakinahanglan pakadto sa Iya pinaagi sa ngalan ni Kristo, nga amo ang nagdaog sang aton kaluwasan kag nagpasiuna sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi.

Ang mga sugo sang Dios para sa harianon nga pamilya mga ginhan-ay sa mga nagkalainlain nga klase subong mga mando para sa pagpuyo ukon pagpabilin man

19. Thieme, *Pangamuyo*, (2016).

ukon pagpanghikot ukon paghulag. Ang *pagpuyo* sa sulud sang divine dynasphere mapahimuslan sing husto pinaagi sa *pagpanghikot* sa sulud sang divine dynasphere. Ang pagpanumbalik nagatuman sang mando agud “magpabilin sa gugma” (Juan 15:9); niyan pinaagi sa kusog sang unang ganhaan, makahimo na kita sing Kristohanon nga produkto samtang kita “nagaginawi pinaagi sa gugma” (Mga Taga-Efeso 5:2), sa pagtuman sang mga mando sing pagpanghikot. Ang pangamuyo isa ka halimbawa sang responsibilidad sing pagpanghikot sang tagsa ka tumuluo (1 Mga Taga-Tesalonica 5:17): Pinaagi sa gahum sang Balaan Espiritu (Mga Taga-Roma 8:26-27), ang tumuluo ginhatagan sang pinasahi nga katungud sa pagdala sing pagkamapasalamaton, mga pagpatunga, kag kinaugalingong mga pangabay sa atubangan sang trono sang grasya (Mga Hebreo 4:16).

Ang dugang pa nga pagpaathag sang “bunga” nga ginsambit sang aton Ginoo sa Juan 15:16 makit-an sa Mga Taga-Galacia 5:22 kag 23.

Ang bunga sang Espiritu amo ang gugma, kalipay, kadaugan, pagkamalig-on, pagkamatinud-anon, pagkamaalwan, pagsalig sa pagtolon-an, pagpaubus, disiplina sa kaugalingon. (Mga Taga-Galacia 5:22-23a)

Tungud sa sining duha ka mga bersikulo naton-an naton nga ang produkto sang tumuluo nagalikup sing mas labaw pa kay sa hayag nga katumanan sang Kristohanong mga responsibilidad—paghatag, pangamuyo, pagpanaksi, pagpangalagad sa lokal nga simbahan. Ining makatarunganon nga mga pagpakita sang Kristohanon nga pagpangalagad, kon naengganyo sing husto, amo ang mga *resulta* sang espirituhanon nga pagtubo, indi ang *ginhalinan*. Ang tama nga panghunahuna nagahimo sing tama nga pang-engganyo; ang tama nga pang-engganyo nagahimo sang tama nga paghulag. Ang Kristohanong produkto amo ang nahan-ay, nagainangot nga pagpanghikot sang tanang mga ganhaan sang divine dynasphere nga ginhatagan sing gahum sang Dios Balaan Espiritu (2 Mga Taga-Tesalonica 1:11).

PAGTOO, PAGLAUM, KAG GUGMA

Sa ulohan sing listahan sang Mga Taga-Galacia 5:22, ang gugma ang nagabaton sang pangunang pagtalupangud tungud kay ini amo ang titulo sang mataktikanhon nga plano sang Dios. Ang unang Mga Taga-Corinto 13 nagapakita nga ang gugma isa ka *sistema* kag nagapahayag nga ang gugma amo ang pinakamataas nga Kristohanong putli nga kaayo.

Karon nagapabilin ang [ang umalagi nga espirituhanong mga dulot walay labot] pagtoo, paglaum, kag gugma, ining tatlo, kag ang labing bililhon sini sa ila [amo] ang gugma. (1 Mga Taga-Corinto 13:13)

Ginhatag sa pipila lamang ka mga tumuluo sang wala pa nasulat ang talaksan sang Balaan nga Kasulatan sa sulud sang Panahon sang Simbahan, ang umalagi nga mga dulot gindula na; ang mas mataas lamang nga putling mga kaayo ang nabilin, nga sa diin andam na para sa tanan. Ang putling mga kaayo sang pagtoo, paglaum, kag gugma

mga kabahin sang aton dumalayon nga paranublion subong ang espirituhanon nga madungganong pinili.

Ginbadbad “pagtoo,” ang Griyegong ngalan (*pistis*) may duha ka kahulugan. Sa maangayon nga pag-inoi sini ang *pistis* nagakahulugan sang “ano bala ang gintoohan,” ang panudlo sang Bibliya. Ang *pistis* nagatumod man sa, subong sang diri sini, sa paggamit sang tumuluo nahanungud sing panudlo sang Bibliya sa kaagi, ang hanas nga pamaagi sang pagtoo nga may kapahuwayan.

Subong nga ang “pagtoo” nagahalili sang kabilogan nga sistema sang paggamit sang Pulong sang Dios, sa amo man ang “paglaum” isa ka sistema sa diin ginkuha halin sa kaalam sing panudlo sang Bibliya.²⁰ Ang paglaum amo ang hingpit nga pagsalig sa palaabutong divine nga mga kasangkapan kag mga pakamaayo (Mga Taga-Roma 8:24-25). Sa tagsa ka bahin sang kinabuhi sang tawo, indi lamang niya ikalipay ang mga pakamaayo nga naangkon niya, kondi puwede man siya magpaabot nga may kasigurohan ukon “maglaum para sa” mga pakamaayo nga magaabot sa sunud nga bahin sang pagtubo. Gani, may tatlo ka mga paglaum; ululupod nila nga ginatukib ang pag-abante sang isa ka tawo halin sa pagkaditumuluo nga nagapaabot sang kaluwasan, agud mangin indi pa hamtong nga tumuluo nga nagapaabot sang mas dalagko ukon bugana pa gid nga grasya sang mga pakamaayo, agud mangin hamtong nga tumuluo nga matinguhaon nga nagahulat sang walay katapusan nga mga padya sang langit. Ang katumanan sang tagsa ka paglaum nagabutang sang katukuran para sa sunud nga paglaum. Bisan pa kon ano ka dako magpakamaayo ang Dios sa aton, puwede pa kita pirmi magpaabot sing sobra pa.

Pareho nga ining duha ang pagtoo nga may kapahuwayan kag ang paglaum mga nasakup nga mga sistema nga nagapanghikot sa sulud sang mas malapad nga ginsakupan, ang love complex. Ang tumuluo makahimo maggamit sang panudlo sang Bibliya kag mag-abante halin sa paglaum pakadto sa paglaum pakadto sa paglaum sa sulud lamang sang divine dynasphere. Ang pagtoo kag paglaum nagadepende sa divine nga sistema nga sa diin nagahatag sing gahum sa aton agud magtoon sang panudlo sang Bibliya kag magsakdag sang aton espirituhang kabaskugon sing paghulag. Ang gugma ang mas mataas sa bisan diin sa sining duha pagtoo man ukon paglaum tungud kay ang gugma amo ang kinaiya sang putling kaayo sang bilog nga divine nga sistema. Aton pasangkaron ang bug-os nga kahulugan sang sining putling kaayo kon magtoon na kita sa panudlo sang Bibliya nahanungud sa putling gugma nga may kaangtanan sa ikalima kag ikaanum nga mga ganhaan sang love complex.

Bisan sang wala pa nag-umpisa ang Panahon sang Simbahan, si Kristo naghan-ay na sa kabilogan sang bug-os nga mga kasugoan ni Moises sa duha ka mga sugo: nga higugmaon ang Dios kag higugmaon ang tawo (Mateo 22:37-40). Sa divine dynasphere halos ang kada ganhaan nagakinahanglan kag nagalakip sang pat-ud nga klase sang gugma. Agud ilarawan ang kinahanglanon kaayo nga paghanas sang indi kinaugalingong gugma sa ikaduhang ganhaan, ginakinahanglan naton ipaathag ang kabilogan nga panghunahuna nahanungud sang gugma. Ginakinahanglan naton mahangpan kon ngaa bala nga ang gugma amo ang pinakamataas nga Kristohanong putli nga kaayo kag ang bibliyanhong titulo kag paglarawan sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi.

20. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 114-17, 133-39.

ANG INDI KINAUGALINGON KAG ANG KINAUGALINGON NGA TAWHANONG GUGMA

Sa English kag subong man sa Griyego, ang “gugma” isa ka berbo nga naga-kinahanglan sang natungdan; ang gugma puwede nga parehong ang tagtungud kag ang natungdan. Ang tagtungud amo ang nagahigugma; ang natungdan amo ang ginhigugma, ang nagabaton sang gugma. Sa dinalan sang pamulong *ako nagahigugma sa imo*, ang “ako” amo ang tagtungud, kag ang “imo” amo ang natungdan.

Ini nga kalainan sa tunga sang tagtungud kag sang natungdan nagapaathag sang duha ka panguna nga sahi sang tunay nga gugma nga ara sa tunga sang mga sakup sang katawhan. Akon ginhinganlan ining duha ka mga klase sing “indi kinaugalingong gugma” kag “kinaugalingong gugma.” Ang indi kinaugalingong gugma nagahatag sing dako nga pagpatalupangud sa tagtungud; ang kinaugalingong gugma nagahatag sing dakong pagpatalupangud sa natungdan. Ang indi kinaugalingong gugma nagadepende sa dungog kag putling kaayo sang nagahigugma; ang kinaugalingong gugma nagadepende sa pagkamakabibihag, ikasarang, kag pagsabat sang isa nga ginhigugma.

Sa “indi kinaugalingon” buut ko silingon ini nga gugma wala nagakinahanglan sang pagkahirop, pag-inabyanay, ukon bisan sang pagkakilala sa natungdan sang gugma. Puwede nga may ara sing mahirop nga kaangtanan sa tunga sang tagtungud kag sang natungdan, apang wala ginakinahanglan; ang indi kinaugalingong gugma amo ang klarong padayon nga pagpanghikot sang imo kaugalingon nga putling kaayo sa iban nga mga tawo. Ang indi kinaugalingong gugma puwede ipatumod padulong sa mga abyan, mga kaaway, mga hinigugma, mga langyaw—sa pagkamatuud, padulong sa bug-os nga katawhan. Sa kabaliktaran, ang kinaugalingong gugma nagakinahanglan nga kilala mo ang natungdan sang medyo mabug-at nga pagkahirop. Ang natungdan sang kinaugalingong gugma kinahanglan makabibihag sa imo, nagapaambit sang panguna nga putling mga kaayo sa imo, kag may ikasarang sa paghigugma man sa imo. Pipila ka mapili lamang nga mga tawo ang nagakaangay subong mga natungdan sang imo kinaugalingong gugma, samtang ang tanang katawhan puwede nga mangin natungdan sang imo indi kinaugalingong gugma. Ang kinaugalingong gugma gindisenyo para sa pagpakig-angot sa pipila lamang; ang indi kinaugalingong gugma gindisenyo agud sa kaayohan sang katawhan. Ang kinaugalingong gugma sobra ka indi maangayon; ang indi kinaugalingong gugma maangayon kag wala sing ginapili. Ang kinaugalingong gugma may kondisyon; ang indi kinaugalingong gugma wala sing kondisyon.

Kon wala sing putling kaayo ang kinaugalingong gugma nagahimo sang mga kaluyahon. Ginadala mo ang imo kaugalingong mga palaligban sa bisan anong kinaugalingong kaangtanan, apang amo man sa isa nga imo ginahigugma. Ang mga palaligban, mga kakulangan, kag mga kasaypanan sang duha ka mga tawo mga gin-impon kag nagkadamo pinaagi sa kinaugalingong gugma. Ang imo kaluyahon sa mga pag-engganyo sang isa nga imo ginahigugma magapamunga sang pagkamakinaugalingon kag sang sala sa panghunahuna nahanungud sang pagkamaimon, pagkalooy sa kaugalingon, kag sang aligutgut. Ang kinaugalingong gugma sa katawhan sobra ka mahuyang kag mahapos magbaylo, sobra ka mabinatyagon, kag sobra ka mauti kag magamo nga may mga pabaylobaylo kag mga walay kasigurohan nga indi madumalahan

sang kinaugalingong gugma. Kasami nga alabuton kag makasulubo, ang kinaugalingong gugma indi gid mangin mas makusog kay sa putling kaayo sang mga nasakupan sini. Ang nagadugay nga kinaugalingong gugma nagadepende sa indi kinaugalingong gugma.

Ang indi kinaugalingong gugma amo lamang ang putling kaayo nga maka-pabaskog, makapalig-on, kag makapadayon sang kinaugalingong gugma. Ang solo nga pabaylobaylo sa indi kinaugalingong gugma nga nagapabilin sa idalum sang imo pagdumala amo ang imo kaugalingong pamatasan sang panghunahuna. Samtang ang kinaugalingong gugma magatuytuy sa pagpauyon-uyon sang matuud nga mga sulundan kag mga talaksan, ang indi kinaugalingong gugma indi gid magapuyon-uyon sa putling kaayo. Ang indi kinaugalingong gugma para sa katawhan amo ang resulta sang imo kaangtanan sa Dios; ang kinaugalingong gugma amo ang kasami nga nagapanggamo kag nagaawat sa kon ano ang labing kinahanglanon, ang panudlo sang Bibliya. Ang indi kinaugalingong gugma isa ka manugsulbar-sang-palaligban; ang kinaugalingong gugma mahimong amo ang palaligban.

AKO (Tagtungud)	NAGAHIGUGMA (berbo nga nagakinahanglan sang natungdan)	SA IMO (Natungdan)
<u>INDI KINAUGALINGONG GUGMA</u>	<u>KINAUGALINGONG GUGMA</u>	
Nagapatalupangud sa tagtungud	Nagapatalupangud sa natungdan	
Kinahanglan sing pagkamatitud-anon sang tagtungud	Kinahanglan sing pagkamakabibihag sang natungdan	
Wala nagakinahanglan sing kinaugalingong pagkakilala	Nagakinahanglan sing kinaugalingong pagkakilala	
Ginapatumod sa tanan	Ginapatumod sa pipila lamang	
Wala sing kondisyon	May kondisyon	
Putling kaayo	Nagadepende sa putling kaayo	
Makusog	Maluya	
Malig-on	Mahuyang	
Madumalahan nga pagbaylobaylo	Indi madumalahan nga pagbaylobaylo	
Nagadepende sa panudlo sang Bibliya	Nagadepende sa indi kinaugalingong gugma	
Manugsulbar sing palaligban	Manughimo sing palaligban	
Pilit nga ginapatuman	Kinabubut-on	

INDI KINAUGALINGONG GUGMA KAG KINAUGALINGONG GUGMA

Sa 1 Mga Taga-Corinto 13:13 ang kinaugalingong gugma para sa Dios kag ang indi kinaugalingong gugma para sa katawhan, indi ang kinaugalingong gugma para sa katawhan, mga ginpahayag nga ang pinakamaayo kag kinataasan nga Kristohanong putli nga mga kaayo. Ang putling gugma nagasangkap sang palibot para sa pagtoo kag paglaum. Ang indi kinaugalingong gugma pilit nga ginapatuman; ang kinaugalingong gugma kinabubut-on. Sigurado nga ang kinaugalingong gugma makatarunganon kag puwede mahimong katingalahan, apang nagadepende lamang ini sa putling kaayo, nagapanghawid sa putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma, nga nagalarawan sang

pinakamataas nga kasangkaron sang pagkamatitud-anon nga puwede maagum sang kalag.

ANG GUGMA KAG KAHILWAYAN

Ang tumuluo nga may indi kinaugalingong gugma wala nagasandig sa natungdan sang iya gugma para sa kabaskog kag bulig; ginasakdag siya sing panudlo sang Bibliya nga ara sa iya kaugalingon nga kalag. Wala sing mga pagbaylobaylo ukon sing mga kadudahan ukon walay kasigurohan nga nalakip luwas sang mga madumalahan sang iya kaugalingong pagkapat-ud sang tinutuyo sa kaugalingon. Suno sa iya kaugalingong tama nga mga desisyon sa sulud sang ginpadugay nga panahon agud magtoon kag maggamit sang panudlo sang Bibliya, makahimo siya magsulbar ukon makasarang sa mga palaligban sang kinaugalingong gugma nga nagapadayon sang katingalahan nga kaangtanan sa iban nga tawo, ukon puwede siya mangin kontento bisan nagaisahanon. Padayon siya nga nagapanghikot bisan kon nag-atubang sa pagpamatok ukon pagdayaw, pagpakig-away ukon sang kinaugalingong gugma. Ang iya indi kinaugalingong gugma wala nagadepende sa pagpang-ukay, pagbinalusay, ukon pagpamihag sang balatyagon. Indi siya puwede pahulagon pinaagi sa pag-ulointo ukon pagdulodayaw. Ini amo ang tunay kag madungganong kahilwayan sang tumuluo nga may espirituhanong pagsakdag sa kaugalingon. Wala siya nagadepende sa laygay sang iban ukon sa pastor nga nagapanglaygay; ang panudlo sang Bibliya nga ara sa iya kaugalingon nga kalag ang nagahatag sa iya sing kusog kag kinaalam agud magkinabuhi sang iya kaugalingon nga kinabuhi sa atubangan sang Ginoo. Bisin pa nga tunay gid nga mapainubuson kag matudloan, indi siya madumalahan sang kon ano man ang ginahunahuna, ginasiling, ukon ginahimo sang bisin sin-o. Ang indi kinaugalingong gugma, nga naporma sa kalag sang tumuluo, amo lamang ang klase sang gugma nga makahimo magtuman sang divine nga mga sugo agud higugmaon ang tanang mga tumuluo, bisin kon sin-o man ang iya mga masugata.

Ako [si Jesu-Kristo] nagahatag sa inyo [mga tumuluo] sing bag-o nga sugo, nga maghigugmaanay kamo sa isa kag isa; subong nga Ako naghigugma sa inyo [sa sulud sang unang halimbawa sang divine dynasphere], kamo man maghigugmaanay [indi kinaugalingong gugma] sa isa kag isa. (Juan 13:34)

Ang pipila ka mga Kristohanon mga dalayawon, apang, niyan sa liwat, ang iban nga mga sa tunga sang labing mapataastaason, matarong sa kaugalingon, bastos, salawayon nga mga tawo sa bilog nga kalibutan. Bisin ang katingalahan, hamtong nga tumuluo puwede mag-angkon sang personalidad, kaagi, pagkinabuhi, ukon pagsinakot sang bug-os nga panghunahuna nga nagahimo sa iya nga tuman ka indi nagakaangay sa imo. Suno sa divine nga mga sugo kinahanglan higugmaon mo ang tanan nga mga tumuluo. Klaro nga ang imo pinasahi nga kinaugalingong gugma indi puwede mahatag sa mga indi mo suud. Ni padabdabon mo ang imo makusog nga kakulba agud himoon ang indi puwede mahimo—ang *kinaugalingong* higugmaon ang tanan nga mga Kristohanon.

Ang solo nga gugma nga imo maangkon para sa kadamoan sang mga tawo amo ang

nasuno sa kabaskog sang imo kaugalingon nga kinaiya. Pinaagi sa indi kinaugalingong gugma ang imo panghunahuna sa kada isa mangin pareho gid, mapahayag sa pagtahod, pagkamahunahunaon, pagkamabinatyagon sa ginabatyag sang iban, pagpaumod, kag may kinabubut-ong pag-uyon sa indi gid man kinahanglanon nga mga bahin sang dipaghinangpanay ukon sang pagbaisanay. Ang subong nga mga panghunahuna pirmi mapadayon sa bisan kay sin-o nga tumuluo, bisan pa sang kon daw ano ka indi nagakaayon ang inyo mga personalidad ukon puwede nga sa pamaagi sang pagkinabuhi. Ang Kristohanong gugma indi mapataastaason, salimpapaw, ukon matarong sa kaugalingon.

Kinahanglan ang inyo gugma indi salimpapaw. (Mga Taga-Roma 12:9a)

Ang indi kinaugalingong gugma indi maagwantahon ukon may pagkakublan, peke, dagway sang walay balatyagon, kondi nga isa ka magrasyahon nga panghunahuna nga nahasuno sa panudlo sang Bibliya nga ara sa imo kalag. Ang plano sing pagpatuman sang indi kinaugalingong gugma amo lamang ini: putling kaayo sa tanan, bisan kon sin-o ukon ano pa sila. Pinaagi sa sini nga panghunahuna ang imo espirituhanon nga pagkamadungganong pinili sa katilingban mapahayag samtang ikaw madungganon nga nagahalili kay Kristo sa kalibutan sang yawa.

Ang indi kinaugalingong gugma kinahanglan mapatumod indi lamang sa iban nga mga tumuluo, kondi sa mga ditumuluo man. Wala nagakinahanglan nga siguraduhon mo anay nga ang isa ka tawo Kristohanon bag-o mo ipakita ang Kristohanong gugma. Ini nagapaathag sang mga sugo sang Dios nga higumaa ang imo mga isigkatawo—ang kada isa sa imo palibot—kag bisan ang imo mga kaaway.

Higugmaa ang imo isigkatawo subong sang imo kaugalingon [halin sa imo kaugalingong putli nga kaayo]. (Marcos 12:31b)

“Nabatian ninyo nga ini ginsiling, ‘Higugmaon mo ang imo isigkatawo, kag dumti ang imo kaaway.’ Apang ako nagsiling sa inyo, higugmaa ang inyo mga kaaway, kag magpangamuyo para sa mga nagahingabut sa inyo agud nga mangin anak kamo sang inyo Amay [ang naghimo sang divine dynasphere] nga ara sa langit; tungud kay Siya nagpasilak sang Iya adlaw sa malaut kag sa maayo, kag nagpadala sing ulan sa matarong kag sa dimatarong. Kay kon kamo maghigugma sa mga nagahigugma sa inyo [kinaugalingong gugma], ano bala ang padya nga mabaton mo? Wala bala nagahimo man sing subong ang manugsukot sing buhis?” (Mateo 5:43-46, NASB)

Ang kinaugalingong gugma para sa lain nga sakup sang katawhan indi putling kaayo sa kaugalingon sini, kondi kinahanglan magasalig lamang ini sa matuud nga putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma. Ang divine nga mga sugo nga maghigugma sang tanan nga katawhan nagasugo sa aton agud ton-an sing husto ang putling kaayo kag, sang tanan naton nga mga kaangtanan sa iban nga mga tawo, agud makakinabuhi pinaagi sa aton kaugalingon nga pagkamatitud-anon.

ANG PANUMBALIK KAG ANG MATAWHAY NGA PANGHUNAHUNA

Sa kabaliktaran sang hamtong nga putling kaayo sang nakaabante na nga tumuluo, ang panguna kag kinahanglanon kaayong indi kinaugalingong gugma sa ikaduhang ganhaan sang divine dynasphere amo lamang ang matawhay nga panghunahuna. Ang panguna kag kinahanglanon kaayo nga indi kinaugalingong gugma amo ang kakulangan sang mga sala sang panghunahuna sadtong mga imo nakilala kag wala nakilala, mga abyan ukon mga kaaway.

“Apang nagasiling Ako sa inyo nga nagapamati, higugmaa ang inyo mga kaaway, buhata ang maayo sa mga nagadumut sa inyo, pakamaayoha ang mga nagapakamalaut sa inyo, pangamuyo para sa mga nagapasipala sa inyo.” (Lucas 6:27-28, NASB)

Ang tumuluo nga nagagamit sing panumbalik agud makasulud liwat sa unang ganhaan pagkatapos nga siya nakasala, apang niyan nangin mapataastaason, maimon, akig, kutos, mabaluson, nahadlok, ukon puno sang pagkalooy sa kaugalingon ukon sing kasal-anan, sa liwat nagpagowa sang iya kaugalingon sa sulud sang divine dynasphere. Nasulay siya agud magpakasala kag nagsugot. Ini nga palaligban sang pagkinadina nga pagpakasala masulbar pinaagi sa pagpanumbalik kag sa gilayon nga pagpakig-angot sa ikaduhang ganhaan. Ang matawhay nga panghunahuna sang panguna kag kinahanglanon kaayo nga indi kinaugalingong gugma nagaputus sang tumuluo batok sa mga pagsulay sang makasasala nga kinaiya.

Kon ang Mga Taga-Galacia 5:22 nagapahayag nga “ang bunga sang Espiritu amo ang gugma,” ang pipila ka mga tumuluo nagapaabot nga maggowa dayon ang bunga sang Espiritu, subong nga daw sa mahiko, sa dayondayon nga sila nagpanumbalik kag mabawi ang pagpuno sang Espiritu. Kon ang pagbatyag sang gugma para sa tanang katawhan indi mahitabo sa gilayon, ila ginahunahuna nga may sayup sa hanas nga pamaagi sang pagpanumbalik. Niyan nagadangup sila sa paghinulsol, penitensya, pagguba sang kaugalingon, ukon pagbasol sa kaugalingon sa pagpaninguha agud mangin *takus* sa pagpatawad sang Dios kag *makabatyag* nga nakabalik sa pagpakig-upod sa Iya. Ining kasami nga kinaandan sa tunga sang indi hamtong nga mga Kristohanon isa ka paghimo sang pagkawalay kapuslanan.

Una, ang Dios nagapatawad sa aton tungud kay Siya perpekto nga katarungan (1 Juan 1:9); ang sala nga aton ginatuad pinaagi sa pagpanumbalik ginhukman na didto sa krus. Ikaduha, indi naton puwede trabahoan ang kapatawaran. Ang pagpabalik sa pagpakig-upod gintrabahoan kag gindaog na para sa aton sang Isa ukon Makagagahum lamangnga takus trabahoon kag dag-on ini, si Ginoong Jesu-Kristo, ang Isa ukon Makagagahum nga naghatag sa aton sang Iya kaugalingong divine dynasphere. Ang tawhanon nga mga binuhatan nga gindugang sa trabaho ni Kristo mga tampalasan (Mga Taga-Efeso 2:8-9). Ikatatlo, kita gilayon nga nakabalik sa pagpakig-upod. Apang bisan pa sina, ang buluhaton sing pagpangalagad sang Balaan Espiritu sa Panahon sang Simbahan walay kaangtanan sa mga ginabatyag ukon balatyagon. Puwede nga makabatyag kita sing makalilipay ukon

makalolooy kag sa gihapon napun-an sang Espiritu, subong sang puwede kita magbatyag sing makalilipay ukon makalolooy sang kita una nga nagtoo kay Kristo kag luwas gihapon. Ang balatyagon indi gid talaksan sang espirituhanong kahimtangan (Mga Taga-Roma 16:18).

Ikaapat, ang gugma nga ginapahayag subong ang bunga sang Espiritu amo ang indi kinaugalingong gugma, indi ang kinaugalingong gugma. Indi naton ginakinahanglan makabatyag sang bisan anong klase sang talagsahong pagpalangga agud mapakita ang bunga sang Espiritu. Apang bisan pa sina, ginakinahanglan naton, likawan ang mga sala sa panghunahuna agud nga tumanon ang divine nga sugo nga “maghigugmaanay sa isa kag isa.” Sa kinatapusan, bisan ang kahilwayan sa mga sala sa panghunahuna indi magulpi sa pagpanumbalik. Ang Dios matutum (1 Juan 1:9); ang panumbalik pirmi nagatrabaho; pirmi kita ginpatawad, gintinloan, kag hilway sa mga sala sa panghunahuna kon kita magpanumbalik. Apang ang aton pagbalik sa pagpakig-upod sa Dios puwede magdugay sa manubo lamang kaayo nga tion. Nagaangkon kita sang hilway nga kabubuton, kag sa gilayon nga kita magpanumbalik, puwede kita magpili agud magpakasala liwat. Sa tanan nga tion responsable gid kita sang aton kaugalingong kahimtangan sang panghunahuna. Kinahanglan naton iangot ang unang ganhaan sa ikaduhang ganhaan sa gilayon nga nagpanumbalik ukon magowa kita liwat sa divine dynasphere. Ang padayon nga malig-ong indi kinaugalingong gugma subong ang bunga sang Espiritu nagasugo sa aton nga mangin mapinadayunon nga napun-an sang Espiritu.

PAGGAMIT SING PANUDLO SANG BIBLIYA PAGKATAPOS MAGPANUMBALIK

Ang aton lamang kabubuton ang makahimo magsulbar sang pagkinadina nga pagpakasala. Pinaagi sa pagpanumbalik, ang pagpuno sang Espiritu, kag ang paggamit sang panudlo sang Bibliya, ang Dios naghatag sa aton sang gahum agud bungkagon ang kabaskugon sang sunudsunud nga pagpakasala. Sa tion sang pagpanumbalik kinahanglan naton maggamit sang panudlo sang Bibliya agud mapamatukan ang pagsulay sang magsunud nga isa ka sala sa iban pa. Gani, pagkatapos magpanumbalik kag magsulud liwat sa divine dynasphere, kinahanglan gamiton naton ang kinaulihing tatlo ka mga bahin sang hanas nga pamaagi sang panumbalik.

Una, *ipain ang sala* agud nga indi magtugot sang nag-agi nga mga sala nga makahimo sang dugang pa nga mga sala (Mga Hebreo 12:15).²¹

Ikaduha, *Lipati ang sala* nga napatawad na agud nga indi ka magkasayup liwat sa pareho nga sulundan nga nangin kabangdanan sang kinaunahang sala (Mga Taga-Filipos 3:13).

Ikatatlo, *magpadayon* sa imo espirituhanon nga kinabuhi padulong sa pagkahamtong (Mga Taga-Filipos 3:14).

21 Thieme, *Pagpain sang Sala* (2014).

Sa pagbalik sa pagpakig-upod puwede kita mag-angkon sang mga saad, mag-hinumdom sang makatarunganong panghunahuna nahanungud sang pagtolon-an, kag makalambot sa mga kinatapusan nga desisyon sing pagtolon-an nga nagahatag sa aton sang gahum agud makadumala kag makapugong sang aton panghunahuna. Amo ini ang nagaporma sang tatlo ka mga bahin sang pagbansaybansay sing pagtoo nga may kapahuwayan. Ang pagtoo nga may kapahuwayan, nga aton pagaton-an sing husto pinaagi sa madamo nga mga detalye sa aton pagtoon sang ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere, isa ka kinahanglanon kaayo nga hanas nga pamaagi nga nagapaigoigo ukon nagapahaum sa tanang mga paggamit sang Pulong sang Dios.

Ang abilidad agud likawan ang mga sala sa panghunahuna nagahalin sa pagdisiplina sa kaugalingon pinaagi sa paggamit sang panudlo sang Bibliya nga aton nahibaloan. May ara sing naangay nga panudlo sang Bibliya agud magsumpo sang tagsa ka sala sa panghunahuna. Ang pagkamabaluson kag ang pagkawalay kalooy madula pinaagi sa pagpamati sa Dios sang Iya Pulong sang Siya nagsiling, “Akon ang Pagtimalos; Ako ang magabalos” (Mga Taga-Roma 12:19). Ang kahadlok ginkuha pinaagi sa panudlo sang Bibliya nga “kon ang Dios apin sa aton, sin-o bala ang batok sa aton?” (Mga Taga-Roma 8:31). Ang pagkamataastaason kag kaugalingong-pagkamatarong mga wala ginlakip kon aton madumduman nga wala kita ginpili agud hukman ang iban nga mga tawo (Mateo 7:1-2; Lucas 6:37; Mga Taga-Roma 2:1). Kag ginpabilin kita nga wala gid sing kabangdanan para sa pagkamaimon sanglit nga ang aton kaugalingon nga mga pakamaayo nagakaigo kag perpektong natyempo gid para sa aton pinakadako nga kaayohan: Kinahanglan kita magsentro sing panghunahuna sa kon ano ang ara sa aton, indi ang wala sa aton (Mateo 6:25-34).

Kinahanglan ang inyo gugma mangin disalimpapaw; tamaya ang kalautan [lakip ang mga sala sa panghunahuna], magkapyot sing malig-on sa maayo [sa plano sang Dios para sa imo kaugalingon nga kinabuhi]; nahanungud sang inyo gugma subong mag-ulutod [indi kinaugalingong gugma], magma-pinalanggaon sa isa kag isa. (Mga Taga-Roma 12:9-10)

Sa lugar sang mga sala sa panghunahuna, ang indi kinaugalingong gugma naga-pasiguro sang kalinong sang panghunahuna nga nagahan-ay sang katukuran para sa pagpaumod, pagkamauyonon, pagkamatinahuron, madinumdomon, pagpalabi ukon pagkamahinalungon. Ini nga mga pagpakita sang pagkamatitud-anon, nga ginkinahanglan sing mga palatukuran sang maayong pamatasan sang harianon nga pamilya, nangin mas makusog, kag mas malig-on samtang ang tumuluo nagaabante sa pagtoon sang panudlo sang Bibliya sa idalum sang gahum sang Balaan Espiritu (1 Mga Taga-Corinto 2). Ang panudlo sang Bibliya nga ara sa kalag amo ang panangkap sa diin ang Espiritu nagapanghimo sang bunga sang Espiritu. Kon madumilion ka sa pagpanudlo sang mga pagtolon-an kag nagabalibad magtipon sang Pulong sang Dios sa imo kalag, ang pagpuno sang Espiritu indi makapamunga sang mga kinaiya sang pagkahamtong. Sa kakulangan sing panudlo sang Bibliya, ang makasasala nga kinaiya nagadumala sang sa sulud, sing espirituhanong pag-ilinaway para sa pagdumala sang kalag. Pinaagi sa paghatag sa panudlo sang Bibliya nga pangunang ulunahon sa imo kinabuhi, madaog mo ang pagkatalamayon nga nagapahimo sang mga sala sa panghunahuna kag mapalig-on ang

imo kaugalingon sa ikaduhang ganhaan sang love complex. Ang panudlo sang Bibliya nagapalig-on sang pagkamaangayon kag nagsakdag sang matawhay nga panghunahuna.

ANG INDI KINAUGALINGONG GUGMA NI JESU-KRISTO

Ang perpektong halimbawa sang indi kinaugalingong gugma amo si Ginoong Jesu-Kristo nga nagkinabuhi sa kinaunahang divine dynasphere. Sanglit nga ang sala indi gid mahitabo sa love complex (1 Juan 3:9) kag si Kristo nagpabilin sa love complex sa bilog nga panahon sang Iya pagkatawo liwat (Juan 15:10b), ang aton Ginoong wala gid nakahimo sing sala sa panghunahuna. Wala gid siya nagbiya sa Iya indi kinaugalingong gugma para sa tanan nga katawhan, wala gid bisan sang ginyamuhat kag ginlibak sang mataastaason nga mga escriba kag mga Fariseo. Dugang pa sa pagkanangin aton pinasahi nga Manluluwas, si Jesus nangin tawo man sang dimatupungan nga grasya, kaisog, pagkamadinumdumon, dungog, kag pagkamatinud-anon sa mga tawo kag mga kahimtangan. Siya nagaangkon sang piho, naglig-on nga panghunahuna. Sa pagkatinuud, Siya nakalambot sa pagkahamtong sadtong bag-o magdose anyos ang edad (Lucas 2:42-52) agud nga ang Iya indi kinaugalingong gugma madasig nga naglampas sa kinahanglanong panguna nga pagginawi sa ikaduhang ganhaan sang love complex kag nahimong ang nagapanghikot nga putling kaayo sa ikaanum nga ganhaan.

Sa panahon sang Iya kinabuhi diri sa duta, ang pinakadako nga pagpakita sang indi kinaugalingong gugma ni Kristo amo ang Iya maisog kag malig-on nga panghunahuna sa bilog nga panahon sang Iya mga pagtilaw kag pagkalansang sa krus. Sigurado nga wala gid bisan isa ang makakopya sang Iya pagluwas nga trabaho, apang si Kristo nagugo sa aton nga sundon kag buhaton ta man sa iban ang panghunahuna nga naagyan kag ginbatas Niya nahanungud sa aton tanan sang Siya nagbaton sang masakit kag makalilisang nga kaagi sang dipatas kag dimakatarunganon nga pagtrato sa mga kamut sang malaut nga mga tawo.

Kon ang bisan sin-o nga nagahigugma sa amay ukon iloy [kinaugalingong gugma] sing mas labi pa sa Akon [kinaugalingong gugma para kay Kristo, nga nagapang-engganyo sing indi kinaugalingong gugma para sa katawhan], indi siya takus sa Akon [wala siya nagakinabuhi sa sulud sang divine dynasphere subong sang si Kristo nagkinabuhi sa unang halimbawa] . . . Kag kon ang bisan sin-o nga wala nagapas-an sang iya krus [ang indi kinaugalingong gugma] kag magsunud sa Akon [sa love complex], indi siya takus sa Akon. (Mateo 10:37-38)

Si Kristo wala nagasugyot nga mag-untat kita sa paghigugma sang aton mga ginikanan, nagalaygay sa aton agud batason ang tinuud nga pagpalansang sa krus, ukon nagatudlo sa aton agud dugangan pa ang pag-antos. Ang Iya lamang pag-antos ang epektibo; ang pagbakol sa kaugalingon sang relihiyon isa ka makadulumut. Sa baylo, ang aton Ginoong nagsugo sa aton agud tumanon ang plano sang Dios sa aton mga kinabuhi, kag ipahigad ang tagsa ka balabag kag makagamo sang pangisip.

Ang indi kinaugalingong gugma sang nagatubo nga tumuluo nagapalig-on sang iya

sa sulud nga kusog kag nagabulag sa iya sa mga tawo, mga katilingban, kag sa mga hilikuton nga nagapagamo sang iya pangisip sang dimatuud nga mga panghunahuna, pag-usik sang iya panahon kag kusog, kag nagapanghilabot sang iya espirituhanon nga pag-uswag. Ang pagpas-an sang kaugalingong krus mahitabo sa sulud sang kalag; ini amo ang pagbulag sing panghunahuna sa mga pagpang-engganyo sa kalibutan ni Satanas.

ANG HALIMBAWA SANG KRUS

Si Kristo ginsakit sing sobra kag gin-abuso sa Hudiyo kag Romanhon nga mga korte sa bilog nga gab-i bag-o ang Iya pagkalansang sa krus, apang sang Siya indi makalakat sing tadlong tungud sang kalapyo halin sa hukmanan ukon Praetorium nga nagapas-an sinang kahoy sa Iya pilason nga likod, Siya indi nangin Hudiyo man ukon Romanhon nga kriminal. Siya ang perpektong Dios-tawo, ang pinasahi nga Persona sang kalibutan. Ginabakol kag ginsilotan Siya sing kamatayon sang mga tawo nga indi gid takus maghikap sang sidsid sang iya bayo. Sa bilog nga panahon sang Iya pito ka mga husay sa korte nagbalibad Siya magpanghimalaut, magkumod ukon mamuyboy, batok sa mapintas kag dipatas nga pagtrato sa Iya. Sang ginbakol, Siya “wala nagbukas sang Iya baba,” nga wala man gani nagpakita sing sakit (Mga Binuhatan 8:32). Ang walay kahadlok nga kaisog sang aton Ginoo sa idalum sang labing masakit kaayo nga kabug-aton amo ang pamatuud nga ang gahum sang indi kinaugalingong gugma sa sulud sang divine dynasphere magdaog sa kalautan.

Samtang si Kristo ginlansang sa krus, nakita Niya sa Iya palibot ang malaut nga mga tawo nga hambugong nagatutok sa ila maathag nga kadaugan. Apang bisan pa sina wala Niya ginpaubus ang Iya kaugalingon sa ila lugar pinaagi sa pagsaway sa ila. Siya nagpanghikot sa Iya kaugalingong dungog kag pagkamatanud-anon. Wala gid Siya nagpakita sing pagbalos sa ila pagyamuhat kag pagpahuya (Lucas 23:32-46).

Si Kristo nagpabilin nga hilway sa tanang sala sa panghunahuna bisan kon ang Dios nga Amay, nga naghigugma sa Iya kag Iya ginhigugma, nagpaangkon sa Iya sing mga sala sang katawhan kag nahimo nga Iya maghuhukum. Ang kasakit sang espirituhanon nga kamatayon sobra gid kangutngut sa aton perpekto nga Manluluwas nga nagsinggit Siya kag padayon nga nagasinggit (Mga Salmo 22:1; cf., Mateo 27:46). May gahum Siya agud tapuson ang Iya masakit kaayo nga pagtilaw sa bisan ano nga tion, apang bisan pa sina nagpabilin Siya sa krus kag gin-antos ang silot tubtub ang taga ka sala sang katawhan nabayaran sing bug-os.

Sang si Kristo nagaantos sang aton mga sala, wala sing makasasala nga sakup sang katawhan ang takus nga mangin natungdan sang Iya kinaugalingong gugma. Si Kristo lamang ang walay sala ukon wala sing ikasarang magpakasala; ang tanan makasasala kag nangin kabahin sang Iya pag-antos sing kasakit didto sa krus. Ang kinaugalingong pagkahirop sa bisan kay sin-o indi gid mahitabo. Iya ginbatas ang krus nga nagaisaha non pinaagi sa kalig-on sang Iya kaugalingong perpekto nga putling kaayo, ang pina-kahingpitan nga halimbawa sang indi kinaugalingong gugma. Sang ginpas-an Niya ang Iya krus, nagbalhin Siya halin sa kinaugalingong gugma padulong sa indi kinaugalingong gugma, sa pangisip nga ginabulag ang Iya kaugalingon halin sa bug-os nga katawhan,

lakip ang Iya kinaugalingong mga ginhigugma na sa panahon sang Pagpakatawo liwat (Juan 19:25-27). Sa idalum sang divine nga paghukum si Kristo nagsalig lamang sa pagsakdag nga buluhaton sang pagpangalagad sang Balaan Espiritu kag nagsentro sang paghunahuna sa panudlo sang Bibliya sa iya kalag. Karon ginsugo kita nga masalig lamang sa Balaan nga Espiritu kag kopyahon ukon sundon ang pagsentro sing paghunahuna ni Kristo sa Pulong sang Dios, agud hinumdumon Siya kag sundon ang Iya halimbawa sa divine dynasphere.

Sa Communion service, ukon Eucharist, aton ginasentro ang aton mga hunahuna sa kay Jesu-Kristo sa pagdayaw kag pamatuud, sang *auld lang syne*, ukon sang dugay na nag-agi nga panahon sa Isa nga aton ginahigugma (Lucas 22:19). Ang tinapay nagahalili sa Persona ni Kristo; ang kupa ukon ilimnon, ang Iya trabaho nahanungud sang kaluwasan didto sa krus. Samtang nagapakig-ambit kita sang tinapay, aton ginahinumdom ang kinaugalingong gugma ni Kristo: ang Iya gugma para sa Amay nga nagpang-engganyo sa Iya agud tumanon ang plano sang Dios sa kada detalye “tubtub sa kamatayon, bisan sa kamatayon sang krus” (Mga Taga-Filipos 2:8). Samtang nagapakig-ambit kita sang kupa ukon ilimnon, kita nagasentro sing hunahuna sa Iya indi kinaugalingong gugma: Ang Iya putling kaayo samtang Siya “nagbatas sa krus, nga nagbale-wala sing kahuluy-an” nga ginpaangkon sang mga sala sang katawhan kag ginhukman sang Amay sa aton bahin (Mga Hebreo 12:2).

Ang indi kinaugalingong gugma, indi ang kinaugalingong gugma, naghatag sing gahum kay Jesus agud magpabilin nga walay kahadlok batok sa mga pagtampalas kag pagpang-insulto ukon pagyamuhat sa Iya, atong mga indi gid maghatag sing bili sa Iya pagluwas nga trabaho sa ila bahin, atong mga naghinuyang sang ila mga kinabuhi sa pagkawalay pagtoo, mapatay, kag maghinuyang sang pagkawalay katapusan sa linaw sang kalayo. Siya bug-os nga nakatalupangud sang ila pagkamataastaason, makapadaot nga pagkamasuayon batok sa Iya, apang bisan pa sina namatay Siya sa ila bahin nga wala nagaisip sing bisan isa lamang ka sala sa panghunahuna, nga wala nagapasakup sa pagsulay agud magpanimalus (1 Juan 2:2; 1 Pedro 2:22-23). Si Jesus nagpakita sing perpektong matawhay nga panghunahuna samtang Siya nagpanghikot sa nagasakdag nga buluhaton sing pagpangalagad sang Dios Balaan Espiritu kag sang Iya sa sulud nga kamanggaran sang panudlo sang Bibliya bisan kon ang mga sala ni Hudas Iscariote, Ponchio Pilato, Herodes, kag sang mga pari sang Sanhendrin nag-abot sa paghukum didto sa krus. Ayhan mas makakilibot sa aton, sang ang mga sala ni Hitler, Stalin, kag Mao Tse-tung mga ginpaangkon sa Iya kag ginhukman, ang indi kinaugalingong gugma ni Kristo nagatipig sa Iya didto sa krus nga wala sing pagbalibad.

ANG PAGKAHAMULAG KAG ANG INDI KINAUGALINGONG GUGMA

Sang ang aton Ginoo magsugo, “Pas-ana ang inyo krus kag sunud sa Akon,” buut Niya silingon; pasangkara kag ipalapnag ang indi kinaugalingong gugma. Magkinabuhi suno sa imo kaugalingong pagkamatinud-anon halin sa panudlo sang Bibliya nga ara sa imo kaugalingon nga kalag. Indi pagtugoti ang mga kabug-aton sang kinabuhi nga makaawat kag makapangsamok sa imo sa pagkinabuhi suno sa matakthanhon nga plano sang Dios.

Pinaagi sa mando nga “pas-ana ang imo krus,” si Kristo wala nagasakdag sing kagamo sang pagkamartir ukon pagpasakit sa kaugalingon, subong sang paunang hunahuna sang iban; Siya nagasakdag sang kinaugalingong pagkamatitud-anon. Ini amo ang matuud nga panudlo sang Bibliya nahanungud sang pagkahamulag.

Subong mga sakup sang harianon nga pamilya sang Dios, ara kita sa kalibutan, apang indi *iya* sang kalibutan. Ang aton espirituhanong panublion langitnon, indi kalibutanon, apang bisan pa sina ang Dios nagatipig sa aton nga buhi sa kalibutan sang yawa pagkatapos sang kaluwasan agud maghalili kay Kristo nga wala diri. Ang Dios wala nagpahamulag sing bug-os sa aton sa ginsakupan sang yawa, kondi nagplano kag naghandum nga kita mag-abante padulong sa espirituhanon nga pagkahamtong kag mahimong mga manug-ilog ukon manugkopya sang Dios kag mga sinugo para kay Kristo sa bisan kon sa ano man nga mga kahimtangan ang aton mga kaugalingon (Mga Taga-Efeso 5:1; 2 Mga Taga-Corinto 5:20).

Ang kalibutan sang yawa kaupod ang mga huwad ukon dimatuud nga mga pakama-ayo kag huwad ukon dimatuud nga mga kalipay sini may pagbutong nga mas mabaskog pa kay sa bisan ano nga puwersa sang kabug-at agud butungon ang tumuluo palayo sa divine dynasphere. Bisin pa sang aton dakong pahanungud ukon pagkamabinuligon, indi naton mapauswag ang malaut nga sistema ni Satanas; aton lamang malikawan ang iya pagpang-engganyo pinaagi sa pagpili sang gahum sang perpekto nga sistema sang Dios. Ang Dios lamang ang madaugon nga makapamatok sa kalautan, kag magalaglag sang kalautan sa Iya perpekto nga tion. Ang aton tawhanon nga kaayo wala sing mabulig sa divine nga plano (Isaias 64:6). Sa pagkatinuud, si Satanas nagasakdag sang tawhanong kaayo, kag ang makasasala nga kinaiya nagapamunga sing tawhanon nga kaayo. Apang kinahanglan nga magdepende kita sa divine nga gahum, nga sa diin solo nga nagapamunga sang tunay nga kaayo (Mga Taga-Roma 8:28).

Ang katuyoan sang Dios sa aton mga kinabuhi diri sa duta nagasugo nga aton ibulag sa sala sing bug-os sa panghunahuna ang aton mga kaugalingon para lang gid sa Iya. Samtang kita nagatubo sa grasya kag sa kaalam sang aton Ginoong Jesu-Kristo, ginabag-o naton ang aton mga hunahuna sa Hunahuna ni Kristo (2 Pedro 1:2; Mga Taga-Roma 12:2; 1 Mga Taga-Corinto 2:16). Magkadungan, nga ginabulag naton ang aton mga kaugalingon halin sa yawan-on nga mga pagpang-awat kag pagpanggamo nga magapaliso sa aton palayo sa plano sang Dios. Ang indi kinaugalingong gugma, nga nagadepende sa aton putling kaayo, amo ang ginakinahanglang panghunahuna nga ipatumod sa bisan kay sin-o ukon sa bisan ano nga butang nga puwede magpugong sa aton sa pagtuman sang aton espirituhanon nga madangatan. Ang indi kinaugalingong gugma nagatuman sang divine nga mga sugo agud likawan ang pagbaliktad ukon ang espirituhanon nga pag-us-us (2 Mga Taga-Tesalonica 3:6, 14; 2 Timoteo 3:5),²² pagtuis (1 Mga Taga-Corinto 5:10), pagkamabinatyagon (Mga Taga-Roma 16:17), madumilion nga kabubut-on (Mateo 10:34-40; 1 Juan 2:15-17), ang pagpangasawa sa ditumuluo (2 Mga Taga-Corinto 6:14), ang pagsimba sa diosdios (2 Mga Taga-Corinto 6:15-16), nagapangawat kag makagamo nga paglingawlingaw sa pangkatilingban nga kinabuhi (1

22. Ang pagbaliktad amo ang espirituhanon nga pagka-us-us imbis sang espirituhanong pagtubo. Ining mauswagong indi pagpaangay-angay sa katarungan sang Dios nangin resulta sang nagdugay nga pagpabilin sa kalibutanon nga sistema. Tan-awa ang Thieme, *Reversionism* (2000)

Pedro 4:3-4) kag krimen (Mga Hulubaton 1:10-19).

Kinahanglan ibulag naton ang aton mga kaugalingon sa pagkadaotan kaayo, madamong dagway kag kinaiya sang sistema ni Satanas. Ang aton hatagan sing bug-os nga pagtalupangud kinahanglan pirmi gid ang pagkahamulag sa sala *para sa* Dios, indi ang pagkahamulag *halin sa* kalibutan. Ang kada tumuluo kinahanglan maghatag sing dako nga pagtalupangud sa pagpanghikot sang panudlo sang Bibliya sa iya kaugalingon nga kalag kag sa iya kaugalingon nga pagkamatitud-anon, indi sa natungdan nga iya ginahandum nga likawan. Kinahanglan magsentro kita sing aton panghunahuna sa panudlo sang Bibliya, indi sa mga kalautan nga aton ginapahayag nga biyaan. Sa sini nga pamaagi aton malikawan ang pagkamataastaason nahanungud sang pagpangampanya sing kaugalingong-pagkamatarong ukon pagkamakinaugalingon, nga sa kaugalingon sini tuso nga yawan-ong siud.²³ Ang husto nga espirituhanong ulunahon nagahan-ay sing panudlo sang Bibliya bag-o ang pagpang-engganyo sang bisan anong kinaugalingong kaangtanan, bisan ang mapuslanon nga mga kaangtanan natukod pinaagi sa pabudlo sang Bibliya (Mateo 10:37; Mga Taga-Roma 12:1-3). Subong resulta sang espirituhanong pagtubo, aton ginabiyaan ang mga kagamo nga magapugong sang aton padayon nga pag-abante. Ang pagkamaunungon sa kamatuuran nagahalili, apang wala nagakuha sang pagkamaunungon sa mga tawo ukon sa mga katilingban.

Ang pagkahamulag nagakahulugan sing, una, ang paglikaw sa pagpang-awat kag pagpanggamo pinaagi sa pagbalhin halin sa kinaugalingong gugma padulong sa indi kinaugalingong gugma. Sa madamo nga mga panghitabo, ang sa panghunahuna nga pagkahamulag nagakaigo agud sulbaron ang mga palaligban nga wala sing diki-nahanglanon nga dalagkong operasyon sing gulpi nga pagpabulag sang imo kaugalingon sa kaisa nga nangin suud nga mga abyan, mga hinigugma, ukon mga nakaupod. Apang bisan pa sina, kon ginakinahanglan gid nga likawan ang yawan-on nga pagpang-engganyo kag ang puwede mahitabo, ang lawasnong pagkahamulag ukon pagpalayo sang kaugalingon, ang pagbulag sang imo kaugalingon sa kaangtanan, isa ka malig-on, mapintas nga pamaagi. Apang kon mag-isol ka sa tagsa ka kahimtangan nga nagabutang sa imo sa mga kabug-aton, padayon ka nga magapalagyo sa isa ka palaligban padulong sa iban pa nga indi makahimo sing bisan anong pag-uswag sa Kristohanon nga kinabuhi. Kasami nga ang kabug-aton gindisenyo agud magtudlo, kag mapadasig mo ang imo espirituhanon nga pagtubo pinaagi sa pagpabilin sa idalum sang kabug-aton, nga nagagamit sang indi kinaugalingong gugma, kag nagahulat sa Ginoo.

Ang indi kinaugalingong gugma nagaputus sa imo halin sa dimatuud nga mga pagpang-engganyo, bisan kon ara ka sa ila panan-aw, samtang nagakuha man sang pagkadimalig-on, aligutgut, kaakig, malain nga handum, pagkamakaugalingon, pagpanimalus, kag sang pagkamataastaason. Ang indi kinaugalingong gugma indi maengganyo sang bisan anong kaangtanan kondi nagapadayon sa pagpanghikot nga may ikasarang para sa pagkinabuhi sa idalum sang tanan nga mga kahimtangan. Ang indi kinaugalingong gugma isa ka *husto kag maalamon* nga pagkahamulag, sa kabaliktaran sang bastos, mataastaason nga pamatasan sang mga Kristohanon nga nagapatalupangud sang ila mga kaugalingon pinaagi sa kaugalingong-pagkamatarong nga “malig-ong panan-aw” batok sa kalibutan.

23. Tan-awa ang pahina 183.

ANG GUGMA SANG DIOS

Sa pagdisenyo sang sistema sang gahum nga magasakdag sa pagkatawo ni Kristo diri sa duta, ang Dios nagdisenyo sang love complex suno sa Iya kaugalingong divine nga hiyas sang gugma. Ang Dios Persona kag Siya gugma.

Ang Dios gugma. (1 Juan 4:8b)

Ang *gugma* sang Dios amo ang hingpit nga putling kaayo kag pagkamaloloy-on sang Iya panghunahuna. Ang Iya gugma ara may ara man ukon wala sang natungdan. Ang Dios indi mahigugma, ukon mag-umpisa sing paghigugma, magdugang sa paghigugma. Ang gugma sang Dios wala nagabatyag ukon mabinatyagon. Ang Dios wala sing balatyagon. Ang Iya gugma wala nagadepende sa pagkamabihagon, pagkasuud, ukon sa mga binuhatan, indi man masuhulan ukon magpaangay-angay ukon magpauyon-uyon. Ang Iya gugma indi gid mangin maapinon ukon may ginaapinan. (Mga Taga-Roma 2:11). Bisan pa sadtong nag-agi nga walay ginsuguran ang Dios nakahibalo na sang tanan naton nga mga sala kag mga kapaslawan, ang Iya gugma wala gid naibanan, nagduhaduha, wala gid nagbaylo. Ang Iya gugma nagapanghikot sa karon nga mga adlaw sing eksakto subong sang sadto anay sang wala pa ang pagtuga sang mga anghel, sang kalibutan, tawo, ukon sang bisan ano nga butang luwas sa Dios ang Iya kaugalingon.

Subong kabahin sang Iya kinaiya, ang gugma sang Dios indi gid mapabulag sa Iya iban nga mga hiyas. Mga hiyas, ukon mga kinaiya, amo ang mga tunay nga mga kalidad nga nagasakup sang kinaiya sang Dios—ang pagka-Iya, ukon kinaiya, sang Iya persona. Ang mga hiyas sang Dios indi gid magbaylo. Pareho ukon katupong ang ila pagkabililhon; ang katungdanan sang isa ka hiyas indi gid magpatigbabaw sa iban. Ang tanan nga mga hiyas nagatrabaho sa bug-os nga pagpakigbagay nga wala sing bisan ano nga pagpauyon-uyon sa Iya kinaiya. Ang gugma sang Dios perpekto sa kaangtanan sini sang Iya pagkalabaw nga kagamhanan, pagkamatarong, katarungan, kinabuhi nga walay katapusan, pagkahibalo sang tanan, pagkamakagagahum sa tanan, pagkaara bisan diin, pagkawalay pagbaylo kag kamatuuran.²⁴

Ang *katarungan* kag *pagkamatarong* amo ang duha ka divine nga mga hiyas nga diretso nagapakigbagay sa gugma sang Dios. Magkaupod ining duha ka mga hiyas nga nangin kinaandan nga nagpakita sang *pagkabalaan* sang Dios (Isaias 6:3), apang ang pagkabalaan nahimong indi klaro nga pamulong. Ang *pagkamatinud-anon* amo ang mas malig-on kag bug-os kag makahuluganon nga pulong. Ang perpekto nga pagkamatarong sang Dios amo ang palatukuran, ukon talaksan, sang Iya pagkamatinud-anon kag ang perpekto nga katarungan sang Dios amo ang Iya katungdanan ukon ang pagpanghikot, ukon ang pagpatuman, sang Iya pagkamatinud-anon. Agud nga malikawan ang pagpauyon-uyon sang Iya gugma, ang tagsa ka pagpanghikot nga ginahimo sang Dios sa makasasala nga tawo ginapatuman pinaagi sa Iya katarungan subong nga ginasugo sang Iya pagkamatarong (+P). Ang Dios nagahigugma sang Iya kaugalingong pagkamatarong kag katarungan (Mga Salmo 33:5a). Sila ang mga kota ukon balwarte sang gugma sang

24 Thieme, *Ang Pagkamatinud-anon sang Dios*, Dugang sa Basahon A.

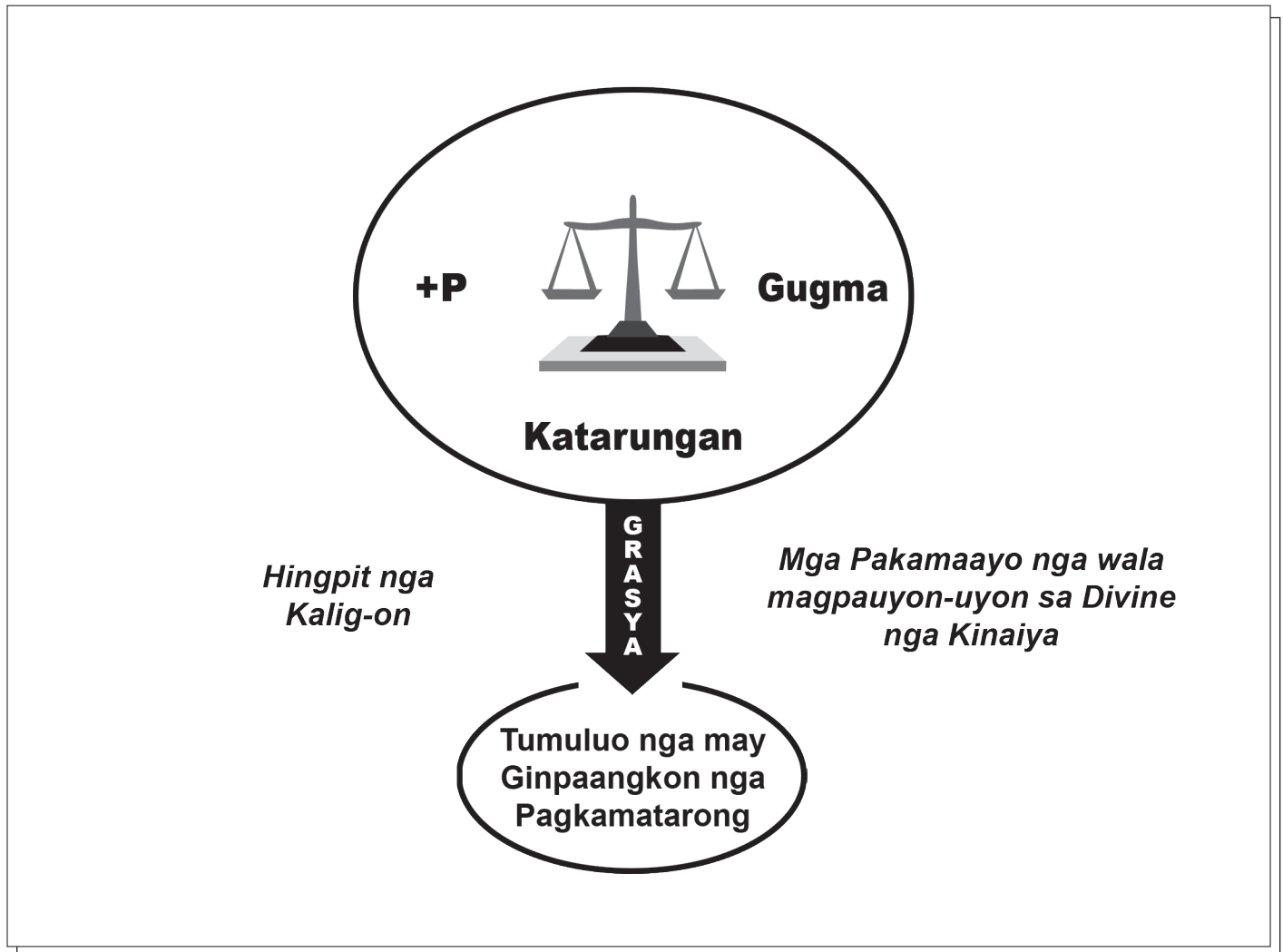
Dios, ang katukuran sang Iya trono (Mga Salmo 89:14). Ang gugma sang Dios amo ang indi mabulag nga pagkahiusa sa Iya pagkamatinud-anon; sila ang duha ka mga bahin sang pilak ukon may kinahanglanon kaayo nga kaangtanan.

Nahanungud sang katawhan ang gugma sang Dios ara sa duha ka mga klase: divine nga indi kinaugalingong gugma kag divine nga kinaugalingong gugma. Ang divine nga indi kinaugalingong gugma *walay kondisyon* kag nagapatalupangud sa tagtungud, ang perpekto kag hingpit nga pagkamatinud-anon sang Dios, imbis sang natungdan, ang patay sa espiritu nga katawhan. Sanglit nga ang aton makasasala nga kahimtangan sa tion sang pagkabun-ag nagalapas sang matarong nga mga talaksan sang Dios, niyan, paano bala, makahimo ang makasasala nga tawo mag-agum sang kaangtanan sa Dios? Ang divine nga indi kinaugalingong gugma, ang labing gamhanang gugma nga ara sa sadto kag sa walay katapusan, nagsangkap sang tagsa ka kasulbaran sa makasasala nga tawo pinaagi sa ditakus nga kaayo sang Iya grasya. Ang grasya amo ang tanan nga ang Dios hilway maghimo para sa katawhan suno sa pagluwas nga trabaho ni Kristo didto sa krus. Subong ang plano sing pagpatuman sang Iya gugma, ang grasya nagatrabaho pinaagi sa pagpakigbagay sa Iya pagkamatarong kag katarungan agud magsangkap sang aton sobra-ka-dako kag makahuluganon nga kaluwasan.

Sa kabaliktaran, ang kinaugalingong gugma sang Dios *may kondisyon* kag nagapatalupnagud sa natungdan—sa mga nagapahayag sang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang. Pinaagi sa grasya ang gugma sang Dios nagsangkap sang tanan nga butang nga ginakinahanglan agud himoon kita nga sarang mabaton sa Iya pagkamatarong kag katarungan (1 Juan 4:10). Amo ini ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang paglukmay ukon katumbasan (Mga Taga-Roma 3:25; 1 Juan 2:2) subong ang katukuran para sa panudlo sang Bibliya nahanungud sang pagpakamatarong (Mga Taga-Roma 3:28; 2 Mga Taga-Corinto 5:21). Ang paglukmay ukon katumbasan nagakahulugan nga didto sa krus si Jesu-Kristo nagpahamuut sang pagkamatarong sang Dios nga Amay sa aton bahin. Ang pagpakamatarong amo ang panudlo sang Bibliya nga, sa tion nga unang nagtoo kita kay Kristo, ang Dios nagpaangkon sa aton sang Iya kinaugalingong hingpit nga pagkamatarong kag magrasyahon nga nagpahayag sa aton nga mangin bug-os nga mabaton para sa isa ka kaangtanan sa Iya (Mga Taga-Roma 4:3).²⁵ Sanglit nga ang Dios nagahigugma sang Iya kinaugalingong pagkamatarong, Siya karon hilway na agud higugmaon kag pakamaayohon kita sing kinaugalingon tungud sang Iya pagkammatarong nga ara sa aton.

Pinaagi sa pagpaangkon sang Iya pagkamatarong sa aton, ang Dios naghimo sang aton kahimtangan sing hingpit, walay katapusan nga kasigurohan. Nagapakamaayo Siya sa aton suno sa ginpaangkon nga pagkamatarong. Ang Divine nga pagkamatarong nga nagapuyo sa aton *takus* sang pakamaayo. Ang pagtugot nga pakamaayohon kita naghalin sa labing mataas nga awtoridad, ang Mataas nga Korte sang Langit. Wala gid sing makapapukan sina nga desisyon. Ang divine nga pagkamatarong kag katarungan sa kinaiya sang Dios nagahatag sing pagtugot para sa gugma kag grasya agud pakamaayohon ang divine nga pagkamatarong sa aton. Ining sa hukmanan nga sentensya nga ginpatuman sing hingpit nga pagkamatarong sang Dios nagahatag sa tumuluo sing tama nga mga pakamaayo sa tama nga tion.

25. Thieme, *The Divine Outline of History: Dispensations and the Church* (1999), 92.

ANG DIOS NAGAPAKAMAAYO SING GINPAANGKON NGA PAGKAMATARONG SA TUMULUO

Ang panyempo kinahanglanon kaayo. Bisan pa kon kita mga espirituhanong hamtong, ang panyempo ginakinahanglan nga tama. Ang Dios may plano sa tagsa ka kinabuhi sang tumuluo kag nakahibalo sing tagsa ka ikasarang; ang sobra kaayo nga kauswagan sa sayup nga tion puwede makaguba sang tawo sing mas gulpi kay sa mabug-at kaayo nga kalisdanan (1 Mga Taga-Corinto 10:13). Pinaagi lamang sa panudlo sang Bibliya nga kita makapadayon magtikang sa panyempo sang Dios. Ang Dios wala lamang nagahatag sa aton sing pakamaayo nga may ikasarang kita sa pagbaton kag ikahamuut, kondi nagahatag man sa aton sing palaagihan para pauswagon ina nga ikasarang: ang divine dynasphere.

Ang Gugma Indi Mabulag nga Pagkahiusa sa Pagkamatinud-anon

Kon ang Dios magpauswag sa aton, makasalig kita nga ang Iya bilog nga kinaiya nalabot, indi ang Iya gugma lamang. Ang divine nga gugma indi gid magpanghikot sing nagaisahanon ukon hilway sa bisan diin sang Iya divine nga mga hiyas, kondi ilabi na

sa Iya pagkamatarong kag katarungan. Ang labing malain, ang kaangtanan sa tunga sang gugma sang Dios kag sang Iya pagkamatinud-anon napalagyohan ukon nalikawan sang kadamoan sing mga Kristohanon sa karon nga mga adlaw. Sa baylo ginhimo nga tawo sang tumuluo ang Dios; ginhimo nila Siya sa ila kaugalingon nga dagway pinaagi sa pagpaangkon sa Iya sang ila kaugalingong hapaw, mabinatyagon nga gugma. Ang Bibliya nagasugid sa aton nga ang Dios gugma, apang wala ina nagakahulugan nga Siya nagabatyag nahanungud sa aton. Wala Siya nagapakamaayo ukon nagapadya sa aton tungud sang aton tawhanon nga maayong binuhatan ukon sa aton pagkamatinuuron sa dakong kagustohan nga mapahamuut Siya. Ini amo ang mga panamgohanon sang tawo, indi plano sang Dios. Ang Dios nagapakamaayo sa aton suno lamang sa Iya kaugalingong mataktikanhon nga plano, kag nagadisiplina Siya sa aton kon magpalagyo kita sa Iya plano. Ang Dios wala gid nagabaylo; ang tawo lamang ang nagabaylo. Ang pakamaayo ukon disiplina halin sa Dios perpekto nga nagapakita sing pagkamahuyang kag pabaylobaylo sing hunahuna sang tawo. Apang ang Dios nagapabilin nga nagapadayon kag malig-on. Ang gugma sang Dios wala gid nagabaylo; ang Iya matarong nga mga talaksan mga hingpit; ang Iya katarungan bug-os nga maangayon. Ang Iya gugma nagaabot sa aton sa indi mabulag nga pagkahiusa sa Iya pagkamatinud-anon.

Gani, ang gugma sang Dios, nagaangkon sang tanang kusog kag putling kaayo sang Iya pagkamatarong kag katarungan. Sa amo man, sa sulud sang divine dynasphere ang aton kinaugalingong gugma para sa pipila lamang nagakuha sang kusog sini sa *aton* putling kaayo, kag ang aton putling kaayo ginpakita pinaagi sa aton indi kinaugalingong gugma para sa tanan. Ang Kristohanon nga pagkamatinud-anon nagalarawan sang divine nga pagkamatinud-anon.

Mga hinigugma [mga sakup sang harianon nga pamilya], maghigugmaanay kita sa isa kag isa [indi kinaugalingong gugma sa sulud sang divine dynasphere], tungud kay ang gugma halin sa Dios. (1 Juan 4:7a)

“Ang gugma halin sa Dios” tungud kay Siya amo ang ginhalinan sang love complex kag ang Iya gugma amo ang sulundan para sa tanang tunay nga tawhanong gugma. Samtang si Juan nagapadayon sa pagpaathag sang Kristohanong gugma ginakilala niya ang “tagsatagsa nga nagahigugma,” nagapatumod sa mga tumuluo lamang, sadtong sa diin ang libro sing panudlo sang Bag-ong Katipan ginsulat. Ang mga ditumuluo wala gid ginpatumod subong mga “hinigugma.”

Dugang pa, ang tagsatagsa nga nagahiguma [ang indi kinaugalingong gugma sang tumuluo] natawo halin sa ginhalinan sang gugma sang Dios [ang una nga pagsulud sa divine dynasphere sa tion sang kaluwasan] kag nakakilala sa Dios [ang indi kinaugalingong gugma amo ang *makit-ang* malig-on nga pamatuud sang kaalam sa panudlo sang Bibliya sang tumuluo, nga naangkon sa ikaapat nga ganhaan sang *indi makit-ang* love complex]. Kon ang bisan sin-o nga wala nagahigugma [sang indi kinaugalingong gugma], wala siya nakakilala sa Dios [wala makapanghikot sa ikaapat nga ganhaan], tungud kay ang Dios gugma. (1 Juan 4:7b-8)

Ang tunay nga gugma sa tunga sang mga tumuluo nagahalin sa Dios tungud kay Siya ang naghimo kag nagdisenyo sang love complex kag pinaagi sa love complex nagsangkap sang panudlo sang Bibliya.

Ang ikasarang para sa tawhanong gugma nagalakip sang panghunahuna kag espirituhanong pagpahayag halin sa panudlo sang Bibliya nga ara sa sulud sang kalag. Ang kaalam nahanungud sang panudlo sang Bibliya nagaporma sang aton putling kaayo, nga amo ang aton ikasarang para sa gugma kag nagahanas sa aton padulong sa pagkatinuud sang kinaiya sang Dios. Ang gugma sang Dios amo ang sulundan para sa tawhanong gugma. Ang gugma sang Dios nagapakita sa aton suno sa hingpit, pinakamaayong sulundan sang pagkatinuud sang kalainan sa tunga sang indi kinaugalingong gugma kag sang kinaugalingong gugma kag sang indi kinaugalingong gugma. Ini nga mga kalainan ukon kabaliktaran mga ginklaro pinaagi sa paghangup sang mga nagkalainlaing klase sang gugma sang Dios.

Ang Gugma sang Dios para sa Dios

PERPEKTONG PAGKINAUGALINGON

Ang gugma sang Dios para sa Iya kaugalingong kinaiya nagapaathag sang 1 Juan 4:8, “Ang Dios gugma.” Ang Dios lamang ang masiling nga *mangin* gugma. Puwede kita maghigugma sang isa ka tawo ukon sang isa ka butang ukon puwede nga *mahigugma*, apang kita *mga* indi gid gugma. Ang tawhanong gugma pirmi may kaangtanan sa natungdan. “Ang Dios gugma” nagakahulugan nga indi lamang nga ang Iya gugma isa ka hiyas sang Iya kinaiya, ang kinahanglanon kaayo nga bahin sang kon sin-o kag kon ano Siya, kondi nga ang Iya gugma amo man ang bug-os nga halimbawa sang gugma.

Ang Bibliya nagapahayag nga ang Dios nagahigugma sang kalibutan, apang wala pirmi ang kalibutan. Wala man pirmi ang mga anghel. Bag-o gintuga sang Dios ang kalibutan, ginhigugma Niya subong nga ginahigugma Niya sa karon nga mga adlaw kag higugmaon sa walay katubtuban. Ang Dios walay pagbaylo kag walay katapusan, kag subong isa ka hiyas sang Iya perpektong divine nga kinaiya, ara gid pirmi ang Iya gugma, bisan kon wala na gid kag wala na sing bisan isa kondi ang Dios ang Iya kaugalingon, kon wala sing iban nga tinuga subong puwede matungdan sang gugma.

Puwede nga may ara ukon puwede nga wala kita sing ikasarang agud maghigugma, nagadepende ini sa aton putling kaayo. Ang aton gugma para sa iban nga tawo puwede magtubo ukon madula. Puwede kita mahigugma ukon indi mahigugma, apang ang Dios indi. Ang aton gugma nagabag-o ukon nagabaylo; ang Iya sang Dios wala. Ang gugma sang Dios nagapabilin nga walay katapusan kag walay pagbaylo tungud kay Siya walay katapusan kag walay pagbaylo. Ang mga pagbaylo sa aton wala nagahimo sang mga pagbaylo sa gugma sang Dios. Ang Iya gugma wala nagadepende sa aton ukon sa bisan anong iban nga tinugang bagay ukon matungdan.

Ang pagkamatinud-anon sang Dios nagasakdag kag nagapasalig sang Iya gugma, apang ang Iya gugma nagapatultul man *padulong* sa Iya kaugalingong pagkamatinud-anon. Ining talagsahon kag katingalahang pagkapareho sa sulud sang mga hiyas sang Dios ginapahayag sa pamulong nga “ang Dios gugma.” Ginahigugma Niya ang kon sin-o

ukon kon ano Siya. Ang Dios perpekto nga nagatuman sang lya kaugalingong wala nagapauyon-uyon nga mga talaksan; gani, ginahigugma Niya ang lya kaugalingong pagkamatarong kag katarungan (Mga Salmo 11:7a; 33:5a; 37:28a).

Sa tawo, ang bug-os nga paghigugma sa kaugalingon isa ka pagkamataastaason tungud kay kita mga indi perpekto kag makasasala; sa Dios, ang bug-os nga paghigugma sa kaugalingon makatarunganon tungud kay Siya bug-os nga takus. Ang Dios magapauyon-uyon sang lya katarungan kag pagkamatarong kon Siya sa kinaugalingon nga naghigugma sang bisan ano nga butang sing mas manubo kay sa pagkaperpekto, apang magapauyon-uyon man Siya kon indi Niya higugmaon ang kon ano ang perpekto, ang lya kaugalingong kinaiya. Kon ang Dios wala naghigugma sang lya kaugalingon, wala kita sing mangin kabangdanan agud higugmaon Siya, apang kon kita magapakig-ambit sang lya panghunahuna pinaagi sa panudlo sang Bibliya, nagapakig-ambit kita sang lya kaugalingong pagtahod kag paghigugma para sa lya kaugalingon.

“Dumduma ang sadto nga mga butang sang nag-agi nga panahon,
 Kay Ako amo ang Dios kag wala na sing iban;
 Ako ang Dios, kag wala na gid sing kaangay sa Akon,
 Nga nagapahayag sang katapusan halin sang ginsuguran
 kag halin sang dumaan nga mga tion sang mga butang nga wala pa mahimo,
 Nga nagasiling, ‘Ang Akon katuyoan mapalig-on,
 Kag tumanon ko ang tanan Ko nga kagustohan.’”
 (Isaias 46:9-10, NASB)

Ang Dios nakakilala sa lya kaugalingon nga nangin walay kapareho sa bisan anong iban nga tinuga, kag sa kaayohan sang hingpit nga kamatuuran ginaangkon Niya ang tanang himaya para sa lya kaugalingon. Ang katuyoan sang mataktikanhon nga plano sang Dios amo ang lya kaugalingong kahimayaan pinaagi sa pagpakamaayo sa aton. Sa pagkamatuud, ang makagagahum sa tanan nga Dios lamang ang may ikasarang sa paghimaya sang lya kaugalingon subong sang nagakaangay para sa lya. Ang aton pagpuyo kag pagpanghikot sa sulud sang lya sistema sing gahum nagahatag sang gahum sa Dios agud ipakita ang bug-os nga pagkalabaw sang lya kinaiya kag kinahanglan himayaon sa pinakamataas sa aton mga kinabuhi.

MAKINAUGALINGON KAG MAANGAYONG DIVINE NGANGUGMA

Ara ang Dios sa tatlo ka bulag kag nagkalainlain nga mga persona, ang kada isa magkaparehong divine nga mga hiyas halin pa sang nag-agi nga walay ginsuguran: ang Amay (1 Mga Taga-Corinto 8:6; Mga Taga-Efeso 1:3), ang Anak (Juan 10:30; 14:9; Mga Taga-Colosas 2:9), kag ang Balaan Espiritu (Exodo 31:3; Isaias 6:8-9; cf., Mga Binuhatan 28:25; Isaias 11:2; Jeremias 31:31-34; cf., Mga Hebreo 10:15-17). Ang Dios tatlo ka mga persona, apang isa sa kinaiya. Kon ang kinaiya sang Dios ang ginakabig ukon ginapakita, ginasiling nga may isa ka Dios; kon ang tagsa ka mga sakup sang kabilogan sang Dios ang ginapakita, ginasiling nga may tatlo ka Dios. Ang panudlo sang Bibliya nahanungud sa Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagapakilala sang kalainan sa paglarawan sing gugma sang Dios: Ang gugma sang Dios para sa Dios pareho nga makinaugalingon kag

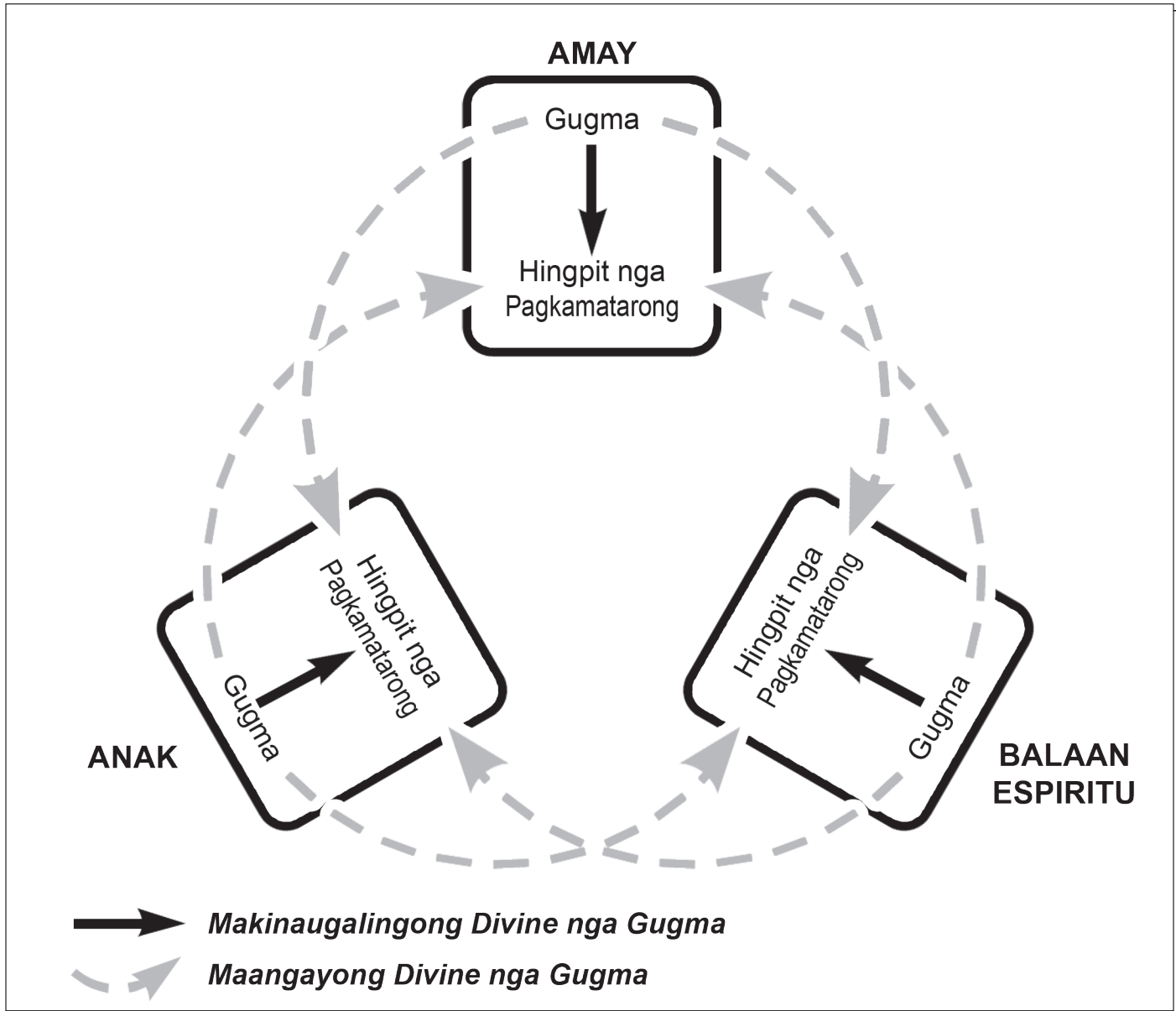
maangayon.

Ang *makinaugalingon* nga gugma sang Dios amo ang gugma sang tagsa ka sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios para sa Iya kaugalingong pagkamatarong. Ang *maangayong* gugma sang Dios amo ang tagsa ka gugma sang Persona sang duha ka lain pa nga mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios tungud sang ila pagkamatarong. Ini nagakahulugan nga ang pagkamakinaugalingon sang Dios nga Amay nagahigugma sang Iya kaugalingong pagkamatarong sang pinakamataas nga gugma, kag sanglit nga ang Dios nga Anak kag ang Dios Balaan Espiritu nagaangkon sang kapareho nga pagkamatarong, Siya nagahigugma sa ila sang pinakamataas nga maangayong gugma. Sa amo man, ang Anak nagahigugma sang Iya kaugalingong pagkamatarong subong ang bahin sang makinaugalingong gugma kag nagahigugma sang Amay kag sang Balaan Espiritu sang maangayong gugma tungud sang ila pagkamatarong. Gani sa amo man, ang Espiritu nagahigugma sang Iya kaugalingon sing makinaugalingon kag nagahigugma sing maangayon sa Amay kag sa Anak.

Ang pagkamakinaugalingon lain sa Dios kay sa tawo. Ang mga hiyas sang kinaiya sang Dios nagapasalig nga ang makinaugalingong panghunahuna sang Dios perpekto, subong nga ang Iya maangayong panghunahuna perpekto. Tungud kay ang tawo nagaangkon sang makasasala nga kinaiya, ang pagkamakinaugalingon sa tawo isa ka manugpauswag para sa kalautan. Ang makinaugalingon nga tawo, tumuluo man ukon ditumuluo, nalikupan sang iya kaugalingon, mataastaason nga nahamulag sa pagkatinuud, kag kabaliktaran sa kamatuuran. Ang pagkamakinaugalingon nagapahalin sa iya sa mataktikanhon nga plano sang Dios. Ang Dios ang naghimo sang pagkatinuud, kag Siya *amo* ang kamatuuran (Juan 14:6).

Puwede kita makatoon sang kamatuuran kag maghunahuna sing kamatuuran, apang ang Dios *amo* ang kamatuuran. Makahangup kita sang kamatuuran sa tatlo ka mga klase: ang mga kasugoan sang divine nga katukuran, ang Maayong Balita, kag panudlo sang Bibliya. Ang tagsa ka klase sang kamatuuran isa ka bahin sang perpektong katuyoan kag disenyo sang Dios. Ang divine nga mga sugo, pinaagi sa diin ang Dios nagpalig-on sang pagkaara sang tagsa ka detalye sang tinuud nga panghitabo,²⁶ mga nasuno sa tanang mga hiyas sang Iya kinaiya, kag mga maangayong ginpahayag sa nasulat na nga talaksan sing Balaan nga Kasulatan. Ang pagkamatarong sang Dios kag ang kamatuuran nagapasalig sang Iya hingpit nga kahilwayan halin sa pagpauyon-uyon, pagsupak, ukon pagbinutig sang tanan Niya nga ginahunahuna, ginasiling, ukon ginahimo (Deuteronomio 32:4). Ang Iya pagkahibalo sang tanan nakahibalo sang tanan nga mga butang halin pa sang nag-agi nga walay ginsuguran, sa bilog nga panahon sang kasaysayan, kag sa walay katubtuban. Ang Iya kaalam indi limitado, indi man limitado ang Iya kasangkaron sang pagsentro sing panghunahuna, subong sang sa aton. Ang pagsentro sing panghunahuna isa ka tawhanon nga putling kaayo, apang wala gid ginakinahanglan sang Dios nga indi ilakip ang isa ka hilisgutan agud nga makasentro sa iban. Pirmi gid Siya masako kag nalikupan sang tanan nga mga butang sa isa ka tion; indi Siya puwede maawat ukon masamok, madula sa Iya palanan-awon, ukon mahamulag sa pagkatinuud sang mga panghitabo. Sanglit nga Siya Persona, ang Dios

26. Thieme, *Ang Pagkamatinuud-anon sang Dios*, Dugang sa Basahon B.

DIVINE NGA MAKINAUGALINGON KAG MAANGAYON NGA GUGMA PARA SA DIOS

nakatalupangud sang Iya kaugalingon, kag kon Siya nagahunahuna nahanungud sang Iya kaugalingon, subong sang Iya pirmi ginahimo, Siya nagahunahuna sang kamatuuran. Ang pagkamakinaugalingon sang Dios makatarunganon, ginakinahanglan, kag perpekto, subong nga ang Iya paghigugma sa kaugalingon makatarunganon, ginakinahanglan, kag perpekto.

Ang paghigugma sang Dios para sa Dios makinaugalingong ara *sa sulud* sang kinaiya sang taga sa sakup sang kabilogan sang Dios kag maangayong ara *sa gowa* sa tunga lamang sang mga sakup sang kabilogan sang Dios. Ini nagapalig-on sing sulundan sang gugma subong isa ka may nagahulag kag diritsong natungdan nga berbo nga may tagtungud kag may natungdan. Sa hingpit nga ginhalinan sang gugma, pareho nga ang tagtungud kag ang natungdan mga katupong. Parehong mga Dios.

Ining kaangtanan sang gugma sa tunga sang tatlo ka mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios amo ang labing limitado kag pinasahi nga kaangtanan sa

kalibutan. Ang ginakinahanglan nga pagsulud mga walay katubtuban, hingpit, kag perpekto—indi gid mahimong masugata sang makasasala nga tawo. Subong ang nagpakasala nga katawhan kita syempre indi angay para sa pareho nga gugma nga takus sa mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios. Ang aton imol nga tawhanong kaayo, sa diin kita nagpaninguha agud engganyohon ang Dios, indi lamang isa ka tampalasan nga insulto sa Iya mataas nga mga talaksan, kondi isa ka mataastaason nga paninguha agud manghilabot sa gugma sang Dios kag sa plano sang Dios. Indi katingalan nga ang Balaan nga mga Kasulatan nagasiling, “Pinaagi sa grasya naluwas kamo . . . indi tungud sang mga buhat, basi kon ang bisan sin-o magpabugal: (Mga Taga-Efeso 2:8-9). Indi katingalahan nga kita mga nagadepende lamang sa nagatinabid nga sistema, ang sistema sang gahum nga ginpili kag ginsugo sang Dios. Wala kita sing katungud sa pagpakig-upod sa Dios luwas sa sistema nga Iya ginhatag sa aton.

Ang Gugma sang Dios para sa Tawo

KINAUGALINGON KAG INDI KINAUGALINGONG DIVINE NGA GUGMA

Ang ikaduha nga klase sang divine nga gugma ginapatumod sa gowa sang kabilogan sang Dios padulong sa indi perpekto nga tawo. Subong sang gugma sang Dios para sa Dios, ang divine nga pagkamatinud-anon nalabot man. Sanglit nga ang Dios indi makapauyon-uyon sang bisan anong divine nga talaksan nga wala nagaguba sang Iya pagkamatinud-anon kag gani sang Iya gugma, niyan, paano bala, Siya maghigugma sang indi perpekto nga mga tawo (Juan 3:16) nga ginasaway sang Iya perpekto nga pagkamatarong kag ginasalikway sang Iya katarungan (Mga Taga-Roma 5:19)? Ini isa ka delikado nga hilisgutan para mahangpan sang tawo.

Ang gugma sang Dios para sa tawo ginhan-ay sa duha ka mga klase: Ang gugma sang Dios para sa mga ditumuluo amo ang *divine nga indi kinaugalingong gugma* kag ang Iya gugma para sa mga tumuluo amo ang *divine nga kinaugalingong gugma*. Ang divine nga *indi kinaugalingong* gugma nagapatalupangud sa tagtungud, ang pagkamatarong kag katarungan sang Dios; ang divine nga *kinaugalingong* gugma nagapatalupangud sa natungdan, ang kahimtangan sang tumuluo subong isa ka sakup sang harianon nga pamilya sang Dios sa walay katubtuban (Juan 1:12; cf., Mga Hebreo 12:5-14). Ang divine nga *indi kinaugalingong* gugma walay kondisyon, ginapatumod padulong sa tanan nga mga ditumuluo; ang divine nga *kinaugalingong* gugma may kondisyon, ginapatumod padulong sa tanan nga magpahayag sang pagtoo lamang sa kay Kristo lamang kag mahimong mga manug-angkon ukon tag-iya sang ginpaangkon nga pagkamatarong sang Dios. Ini nga paghan-ay sing mga klase nagatukod kag nagapalig-on man sang sulundan para sa tawhanon nga gugma sa sulud sang divine dynasphere.

Ang perpekto nga Dios makahimo magtuga sa sinang perpekto lamang. Sang gintuga Niya si Adan kag ang babayi, ang katawhan amo ang nangin naangay nga natungdan para sa divine nga kinaugalingong gugma. Subong perpekto nga pagkatawo si Adan wala

<i>DIVINE INDI KINAUGALINGONG GUGMA</i>	<i>DIVINE KINAUGALINGONG GUGMA</i>
Nagapatalupangud sa tagtungud	Nagapatalupangud sa natungdan
Nagapatalupangud sa pagkamatinud-anon sang Dios	Nagapatalupangud sa +P nga ara sa tumuluo
Walay kondisyon	May kosdisyon
Ginapatumod padulong sa tanang mga ditumuluo	Ginapatumod padulong sa tanang mga tumuluo

ANG INDI KINAUGALINGON KAG ANG KINAUGALINGONG GUGMA SANG DIOS PARA SA TAWO

nangin katupong sa Dios, apang wala siya naglapas sa pagkamatinud-anon sang Dios. Wala sing nangin gamo ukon indi paghinangpanay sa divine nga pagkamatarong kag katarungan nga nahitabo sa tawo sa pagkaperpekto sang Hardin.

Sang si Adan nagpili nga magpakasala, ang divine nga pagkamatarong nagsaway sa iya kag ang divine nga katarungan nagsalikway sa iya—bug-os nga pagkahamulag sa Dios. Ang pagpatalupangud sa kaangtanan sang Dios kay Adan nagbalhin halin sa natungdan, ang tawo, padulong sa tagtungud, ang Dios. Ang pagkamatinud-anon sang Dios indi makatugot sang Iya gugma nga magpauyon-uyon. Subong resulta, sa tion sing pagpakasala sang tawo ang Dios nagbalhin halin sa divine nga kinaugalingong gugma didto sa Hardin padulong sa divine nga indi kinaugalingong gugma padulong sa espirituhanong patay nga si Adan sa gowa sang Hardin, kag pagkatapos sina sa tanan nga katawhan (Juan 3:16; Mga Taga-Roma 5:8).

Ang kasulbaran para sa nagpakasala nga tawo makit-an sa divine nga indi kinaugalingong gugma, nga nagadepende lamang sa hingpit, perpekto nga kinaiya sang Dios. Ang divine nga indi kinaugalingong gugma nagsangkap sang aton sobra-ka-dako nga kaluwasan. Ang gugma sang Dios nga indi mabulag sa pagkahiusa sa Iya pagkamatinud-anon nagpalig-on sang bug-os nga bag-ong plano sing pagpatuman, grasya, agud luwason ang nagpakasala nga katawhan. Gin-umpisahan Niya ang plano sa diin ang Iya pagkamatarong kag katarungan mahamuut pinaagi sa paghalili nga trabaho ni Jesu-Kristo didto sa krus.

“Kay ang Dios wala magpadala sang Anak sa kalibutan agud hukman ang kalibutan; kondi nga ang kalibutan maluwas pinaagi sa Iya.” (Juan 3:17, NASB)

“Magtoo kay Ginoong Jesus kag maluwas ka.” (Mga Binuhatan 16:31b, NASB)

Sa tion nga ang bisan sin-o magtoo kay Kristo pinaagi sa pagtoo lamang, ang Dios nagapaangkon sang Iya kaugalingong pagkamatarong sa Iya. Subong nagaangkon ukon tag-iya sang ginpaangkon nga pagkamatarong, ang tagsa ka tumuluo mahimong natungdan sang kinaugalingong gugma sang Dios. Tungud sang ginpaangkon nga pagkamatarong, ang Dios hilway agud umpisahan kag himoon ining kinaugalingong gugma nga kaangtanan sa mga tumuluo nga wala sing pagpauyon-uyon sa Iya gugma, pagkamatinud-anon, ukon bisan anong iban nga hiyas sang Iya kinaiya.

ANG KASANGKARON SANG INDI KINAUGALINGONG GUGMA SANG DIOS

Puwede bala ang perpekto nga Dios maghigugma sang indi perpekto, sinilotan, malaut kaayo, wala natawo liwat nga tawo? Huo, apang sang indi kinaugalingong gugma lamang. Natawo kita nga patay sa espiritu tungud sang pagpakasala ni Adan (Mga Taga-Roma 5:12), apang halin sang tion sing lawasnon nga pagkabun-ag ang tagsa ka tawo amo ang manugbaton sang gugma sang Dios. Ang aton pagkakulang sing katakus wala nagapugong sa Dios sa pagdisenyo kag pagpatuman sing plano sang grasya agud luwason kita nga wala nagalapas sa lya kaugalingon nga talaksan. Sa idalum sang palatukuran sang grasya sang wala pa ang paghukum, ang Dios nagpadugaydugay sang kinatapusan nga paghukum agud tugotan kita sang higayon agud magtoo kay Kristo kag magbaton sang kinabuhi nga walay katapusan.

Ukon ginatamay mo bala [pinaagi sa malaing tinutuyo sing paghukum sa kada isa] ang kamanggaran sang lya pagkamalolo kag pagkamaalwan [ang indi kinaugalingong gugma sang Dios, ang lya “pagkamaayo sing buut ukon pagkamalolo” sa tawo suno sa lya pagkahibalo sang tanan, pagkamatarong, kag katarungan nga ginpahayag pinaagi sa grasya] kag pagpaumod [ang pagpadugaydugay ukon nagpaatrasar sang paghukum] kag pagpailub [ang lya pagkamalig-on bisan pa sang aton pagkatig-a sang ulo], nga wala sing kahibalo nga ang pagkamalolo kag pagkamaalwan sang Dios [ang lya indi kinaugalingong gugma] nagatuytuy sa imo sa pagbag-o sang panghunahuna. (Mga Taga-Roma 2:4)

Ang Dios nagpadugaydugay ukon nagpaatrasar sang kinatapusan nga paghukum sang katawhan agud nga lya mapasangkad sa aton ang lya pagkamalolo kag pagkamaalwan, ang lya indi kinaugalingong gugma. Ang indi maagihan nga balabag nga nagatindog sa tunga sang tawo kag sang Dios.²⁷ Ang Dios indi makapabaya kag makapaligad sing sala (Isaias 64:6b); Jeremias 17:9; Mga Taga-Roma 3:23); indi Siya makapanas sang silot sang sala (Mga Taga-Roma 6:23a); kag indi man Siya makabalewala sang palaligban nahanungud sang aton lawasnon nga pagkabun-ag kag sang espirituhanon nga kamatayon (Mga Taga-Efeso 2:1). Ang aton kahimtangan kay Adan, nga nagahimo sa aton nga mga natungdan sang divine nga silot, indi gulpi nga mahimong makapahamuut sa Dios (1 Mga Taga-Corinto 15:22a). Ang hingpit nga pagkamatarong sang Dios indi gid makabaton sang aton tawhanong pagkamatarong (Isaias 64:6a; Mga Taga-Roma 8:8; 9:30-33), ukon indi man makahimo sang bisan anong hiyas sang kinaiya sang Dios nga magapauyon-uyon (Isaias 46:9; 1 Timoteo 6:16). Ini nga balabag ginkuha pinaagi sa kaluwasan nga ginbuhat ni Kristo didto sa krus agud nga ang krus lamang karon ang nagatindog sa tunga sang tawo kag sang Dios. Isa lamang ka hilisgutan ang nagapabilin: ang aton kabubut-on. Ang Dios indi makapilit sang aton hilway nga kabubut-on nga wala nagapauyon-uyon sang lya pagkamatinud-anon; indi Siya makaluwas sa aton

27. Thieme, *Ang Balabag* (2014).

sa walay katarungan. Kinahanglan hilway kita nga magtoo kay Kristo agud maluwas kag makalikaw sa Kinaulihi nga Paghukum (Mga Taga-Roma 8:1a).

Kon ginpangunahan sang Dios ang aton kabubut-on sa kaluwasan, pagagub-on Niya ang Iya kaugalingon nga plano. Magapanas Siya sang mismong katuyoan sang kaluwasan: nga ang tagsa ka tawo basi pa lang magpili nga makaangkon sang kaugalingon nga kaangtanan sa Iya. Gani, sa indi kinaugalingong gugma ang Dios nagahimo sang tanan nga butang luwas sing paghimo sang desisyon para sa aton. Ang sigurado nga kabubut-on amo lamang ang kulang nga kaangtanan, ang solo nga kabangdanan nga ginakinahanglan agud bug-osen ang aton pagpasag-uli sing buut sa Dios. Natawo kita sing bug-os nga makadulumot sa Dios, apang ang isa ka desisyon sang ditakus nga pagtoo kay Kristo nagasirado sang ulot ukon haw-ang kag nagapalig-on sa aton subong hinigugma nga mga anak sang Dios sa walay katubtuban. Ang hanas nga pamaagi sang kaluwasan nagapakita sing dako kaayo nga nasakupan sang indi kinaugalingong gugma sang Dios, ang hingpit nga “kamanggaran sang Iya pagkaalwan kag pagkamalolo.” Nga wala sing paglapas sa Iya pagkamatitud-anon ukon pagsalig lamang sa ditakus nga mga natungdan sang Iya indi kinaugalingong gugma, ang Dios nagtipon kag naghan-ay sing tanan sang Iya walay katubtuban nga pagkamangin-alamon kag gahum para sa aton kaayohan, “wala nagahandum nga ang bisan sin-o mawala, kondi nga ang tanan makadangat sa paghinulsol,” sa pagbag-o sing panghunahuna nahanungud kay Kristo (2 Pedro 3:9).

ANG TANAN KAG ANG PIPILA LAMANG SA TAGSA KA BAHIN SANG PLANO SANG DIOS

Ang Dios nagsangkap sang tanan nga butang para sa walay katapusan nga kaluwasan sang tagsa ka ditumuluo kag sang pinakadako nga kauswagan sang tagsa ka tumuluo samtang buhi pa diri sa duta kag sa pagkawalay katapusan. Kon ang ditumuluo magasalikway sa pagluwas nga grasya sang Dios, siya nagapabilin nga natungdan sang divine nga indi kinaugalingong gugma tubtub nga siya mapatay, kon ang pagpadugaydugay matapos na (Mga Hebreo 10:27). Kon ang ditumuluo magtoo kay Kristo pinaagi sa pagtoo lamang, mahimo siya nga natungdan sang divine nga kinaugalingong gugma subong nga si Adan nangin natungdan sang kinaugalingong gugma sang Dios sa Hardin. Apang ang plano sang Dios para sa harianon nga pamilya nagahatag sa aton sing mas mataas nga kahimtangan pagkatapos sing kaluwasan kay sa ginkalipay ni Adan sang wala pa ang Pagpakasala. Ang mataktikanhon nga plano sang Dios amo ang himoon kita nga kaangay sang Iya Anak (Mga Hebreo 2:10-11). Amo ini ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang pagpakabalaan.

Ang pagpakabalaan isa ka ginhanas, teyolohiyanhon nga pamulong nga nagatumod lamang sa harianon nga pamilya sa Panahon sang Simbahan (1 Mga Taga-Corinto 1:2, 30; Mga Hebreo 10:19-22). Ginpain kita subong mga balaan ukon ginpakabalaan sa Dios; iya kita sang Dios sa idalum sang pinasahi, walay katapusan nga kasugtanan. Ang pagtoo kay Kristo nagpapilit sang aton pirma sa harianon nga kasugtanan sa idalum sang sa diin kita nagapakig-ambit sing pagpakabalaan ni Jesu-Kristo, ang “Balaan halin sa Dios” (Lucas 4:34; Juan 6:69). Ang kamatayon, lubong, pagkabanhaw, pagkayab, kag pakigtipon ni Kristo natuman kag gani nagpanas sang daan nga kasugtanan ukon sing daan nga

katipan sang Kasugoan ni Moises (Mga Taga-Roma 10:4; Mga Taga-Galacia 4:4-5). Kita nagakinabuhi sa idalum sang bag-ong kasugtanan sang grasya, ang bag-ong katipan, sa diin aton ginatuman sa sulud sang divine dynasphere (Mga Taga-Galacia 5:14, 18, 23b).

Ang pagpakabalaan matuman sa tatlo ka mga bahin: sa kahimtangan, sa kaagi ukon sa adlaw-adlaw nga espirituhanong pagkinabuhi, kag sa pinakakinatapusan. Sa tion sang pagtoo kay Kristo, ang tumuluo sa Panahon sang Simbahan ginbutang sa pagpakighiusa kay Kristo—ang pagpakabalaan sang kahimtangan (Mga Taga-Roma 6:3, 8; 1 Mga Taga-Tesalonica 5:23). Samtang ang tumuluo nagapanghikot sa gahum sang ginsakupan ni Kristo kag nagaangkon sang hunahuna ni Kristo, ang panudlo sang Bibliya, nagaagum siya sang espirituhanong pagkahamtong—ang sa kaagi nga pagpakabalaan (Juan 17:17). Kag sa pagkabanhaw, ang tumuluo nagabaton sang lawas kaangay sa nabanhaw nga lawas ni Kristo—ang kinatapusan nga pagpakabalaan (1 Mga Taga-Corinto 15:53-54; Mga Taga-Galacia 6:8; 1 Pedro 5:10).

Ini nga plano nasuno sa gugma sang Dios lakip ang ginbuhat ni Kristo didto sa krus, indi sa bisan anong katakus sang katawhan. Kita ang mga manugbaton sang plano sang *Dios*. Ang Dios nagahigugma sa aton tungud sang kon sin-o kag kon ano *Siya*, tungud sang mga kasangkapan nga *Iya* nahimo, tungud kay didto sa krus ang *Iya* katarungan nagtuman sang ginasugo sang *Iya* pagkamatarong. Ini amo ang grasya. Kita naluwas pinaagi sa grasya; kita ara gid pirmi sa idalum sang grasya subong mga natungdan sang kinaugalingong gugma sang Dios.

Sa unang bahin sang plano sang Dios—ang kaluwasan kag ang pagpakabalaan sang kahimtangan—ang tanan nga mga tumuluo mga manugbaton sang kinaugalingong gugma sang Dios tungud kay ang tanan nagaangkon sang *Iya* ginpaangkon nga pagkamatarong. Ang Dios nagatanyag sang kaluwasan sa *tanang* katawhan halin sa *Iya* indi kinaugalingong gugma, apang ang *pipila lamang* nga nagbaton kay Kristo subong Manluluwas ang makadangat sa idalum sang kinaugalingong gugma sang Dios. Sa ikaduhang bahin—ang tumuluo samtang nagakinabuhi pa diri sa duta, ang pagpakabalaan sa kaagi—ang tanan nga mga tumuluo nagapadayon nga mangin mga manugbaton sang kinaugalingong gugma sang Dios. Atong mga nagapamilit nga magpabilin sa pagkaunudnon ukon pagpakasala kag wala nakagamit sang grasya sing pangkinahanglanon kag mag-abante sa *Iya* plano mga gindisiplina pinaagi sa gugma. “Ang mga [unudnon ukon nagpakasala nga tumuluo] ginahigugma sang Ginoo [sang kinaugalingong gugma]” (Mga Hebreo 12:6). *Iya* magrasyahon nga ginadisiplina agud dalhon ang tumuluo sa pagpanumbalik kag espirituhanong pagbawi. Ang *tanang* mga tumuluo diri sa duta mga ginsakdag kag ginaamligan sang grasya sing pangkinahanglanon sang Dios, apang ang *pipila lamang* nga nagagamit sang grasya sing pangkinahanglanon agud mag-abante padulong sa pagkahamtong ang mahimong mga manugbaton sang mga pakamaayo sing mataas nga grasya ukon pagkahamtong. Sa ikatatlo nga bahin—ang pagkawalay katapusan kag kinatapusang pagpakabalaan—ang *tanang* mga tumuluo sa langit nagaangkon sang nabanhaw nga lawas, apang ang *pipila lamang* nga nakabaton sang talagsahon kag pinasahi nga mga padya, mga dekorasyon, kag mga dungog ang mahimong ang labing bantugang walay katapusan nga mga madungganong mga pinili sa katilingban tungud kay sila naghimaya sa Dios sa pinakamataas samtang buhi pa diri sa duta pinaagi sa pagkinabuhi sa sulud sang divine dynasphere.

ANG DIVINE NGA GUGMA SA KALUWASAN

Sa unang bahin sang plano sang Dios ang bilog nga katawhan makit-an kag amo ang katuyoan. Ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang walay limitasyon nga pagpamayad nagapahayag nga si Kristo namatay para sa tanang katawhan (Mga Taga-Roma 5:6; 2 Mga Taga-Corinto 5:15; 1 Timoteo 2:6; 4:10; Tito 2:11; Mga Hebreo 2:9).

Kag Siya [si Jesu-Kristo] amo ang katumbasan [Iya ginpahamuut ang Dios nga Amay] tungud sang aton mga sala, kag indi sang aton lamang, kondi tungud sang bilog nga kalibutan. (1 Juan 2:2)

Kay ginhigugma gid sang Dios ang kalibutan [sang divine nga indi kinaugalingong gugma] gani nga ginahatag Niya ang Iya natawo-sa-pinasahi nga Anak, agud nga ang bisan sin-o nga magtoo sa Iya indi mawala kondi may kinabuhi nga walay katapusan. (Juan 3:16)

Ang Dios nagpakita sang indi kinaugalingong gugma sa tanan. Siya nagpaangkon sang tawhanong kinabuhi sa tanan, bisan sa malaut nga mga tawo kaangay ni Stalin kag Hitler, kag nagpahayag sa ila sang paliwatliwat nga mga higayon agud maluwas (Mga Taga-Roma 11:32; 2 Pedro 3:9). Ang krus walay kondisyon. Sa kabaliktaran, ang Dios nagatigana sang Iya kinaugalingong gugma para sa mga nagtoo lamang kay Kristo. Sa tagsa ka kaliwatan may nagkalainlaing pagkaalalangay sang tanang nagakinabuhi nga mga tawo ang magasalig kay Kristo, kag, kon ano man ang ila kadamoon, sila tanan nga natungdan sang divine nga kinaugalingong gugma.

Ang trabaho sang kaluwasan nagakinahanglan sang makangilidlis nga presyo, ang paghalili nga espirituhanong kamatayon ni Kristo didto sa krus.²⁸ Wala gid sing bisan isa ang nagdaog ukon takus sing kaluwasan. Ang Dios nagpaangkon sang tanang sala sang tawo sa kay Kristo didto sa krus sa bahin sang bilog nga katawhan, kag sa mga magtoo kay Kristo Siya nagpaangkon sang Iya divine nga pagkamatarong.

Ang labing talagsahon kag walay kapareho sa tanang mga panudlo sang Bibliya amo nga ang Dios nagpaangkon sang Iya kaugalingong pagkamatarong sa tagsa ka tumuluo. Kita nagaangkon sa walay katubtuban sang mismong palatukuran kag talaksan sang pagkamatinud-anon sang Dios, ang kalidad nga gintahod, pasidunggan, kag ginhigugma sang Dios sa bilog nga panahon sang Iya tanang walay katapusan nga pagkaara. Kita puwede makabaton sang indi mas bililhon ukon makahuluganon nga pakamaayo. Karon parehong talagsahon kag dalayawong gugma nga pirmi ara sa tunga sang mga sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios ang ginapatumod padulong sa aton. Ang Dios nagahigugma sang Iya kaugalingong pagkamatarong; Siya naghatag sa aton sang Iya pagkamatarong; gani, Siya sa kinaugalingong nagahigugma sa aton.

Siya [Dios nga Amay] naghimo sa Iya [si Kristo] nga wala nakakilala sang sala [walay sala ukon walay kasarang magpakasala sa sulud sang divine

28. Thieme, *The Blood of Christ*, 10-14.

dynasphere] nga mangin sala sa aton bahin [ang paghukum sang tanang sala sang katawhan kay Kristo], agud nga kita mangin pagkamatarong sang Dios sa Iya. (2 Mga Taga-Corinto 5:21, NASB)

Kay pinaagi sa pagkadimatinumanon sang isa ka tawo [ang kinaunahan nga sala ni Adan] madamo [ang bilog nga katawhan] ang nahimong mga makasasala, gani sa amo man pinaagi sa pagkamatinumanon sang isa [si Kristo nagatugyan sang kamatayon sa krus] ang madamo mangin pakamatarongon [ang ginpaangkon nga pagkamatarong sa tion sang kaluwasan]. (Mga Taga-Roma 5:19)

Kag siya [Abram] nagtoo sa Ginoo, kag Siya [ang Ginoo] nag-isip sini sa iya nga para sa pagkamatarong [si Abram nakabaton sing pagkamatarong sang Dios sa tion sang kaluwasan]. (Genesis 15:6)

Kay nasigurado ko gid nga indi ang kamatayon ukon ang kinabuhi, indi ang mga anghel ukon ang manugdumala sang mga anghel, indi ang sa karon nga mga butang ukon ang mga butang sa palaabuton, indi ang mga gahum, indi ang kataasan [wala gid sa langit] ukon ang kadadalman [wala gid sa impiyerno] ukon ang bisan anong iban nga tinuga ang sarang makapahamulag sa aton sa gugma sang Dios nga ara kay Kristo Jesus nga aton Ginoo [sa pagkahiusa kay Kristo kita nagapakig-ambit sang Iya pagkamatarong]. (Mga Taga-Roma 8:38-39)

Subong espirituhanong pagkaharianon ang tagsa ka tumuluo sa Panahon sang Simbahan nagaangkon sang doble nga bahin sang divine nga pagkamatarong. Ang pagkamatarong sang Dios nga Amay ginpaangkon sa aton sa tion sang kaluwasan subong nga amo man sa tagsa ka tumuluo sang tanang iban nga mga pagdumala (Genesis 15:6). Apang kita nagapakig-ambit man sang pagkamatarong sang Dios nga Anak pinaagi sa aton harianon nga kahimtangan pinaagi sa pagpakighiusa kay Kristo (2 Mga Taga-Corinto 5:21). Kita ginlakip sa kabaskog sang “Ang Dios gugma,” indi tungud sang kon sin-o kag kon ano kita, kondi tungud sang kon sin-o kag kon ano ang Dios, tungud sang Iya grasya.

DIVINE NGA GUGMA PARA SA TUMULUO SAMTANG BUHI PA DIRI SA DUTA

Ang Tubo sang Grasya. Pagkatapos sang kaluwasan ang Iya ginpaangkon nga pagkamatarong sa tumuluo mahimong ang puloy-an ukon ang puntirya para sa divine nga mga pakamaayo. Ang indi matupungan nga grasya sang Dios nagapahayag sang Iya walay limitasyon ukon katubtuban nga ikasarang para pauswagon ang mga Iya kinaugalingong ginahigugma. Ang ikasarang sang Dios wala gid nagabaylo ukon nagabag-o, kondi ini mas masayon pa gid para sa Iya agud himoon ang isa ka butang para sa Iya mga anak kay sa para sa Iya mga kaaway. Ang ginpaangkon nga

pagkamatarong nagahi mo sa aton sang isa ka puwede mahimo ukon mahitabo para sa mga pakamaayo nga wala kag indi mahitabo sa ditumuluo.²⁹

Amo ini ang panudlo sang Bibliya nga nagaengganyo sa nagaabante nga tumuluo agud pilit nga magtoon sing Pulong sang Dios sa sulud sang divine dynasphere. Samtang nagahimo siya sing pagbag-o halin sa pagkawalay kahibalo padulong sa may kahibalo sing panudlo sang Bibliya, ang tumuluo nagahimo sa iya kalag sing ikasarang para sa mga pakamaayo. Ang kasarang sang tumuluo agud magbaton kag hatagan sing dakong bili ang divine nga grasya nagatugot sa Dios agud pauswagon siya nga wala nagaawat sa iya kag nagapahinay kag nagapauklo-uklo sa iya espirituhanon nga kabaskugon sing paghulag. Ang ikasarang halin sa panudlo sang Bibliya sa sulud sang kalag nagabaylo sang puwede mahitabo para sa mga pakamaayo padulong sa tinuud nga panghitabo. Ang nagatubo nga tumuluo nagaangkla ukon nagapalig-on sang iya paglaum ukon pagsalig pinaagi sa kaalam nga, mas labaw pa kay sa iya unang alagyan pasulud sa divine dynasphere sa tion sang kaluwasan, ang iya kinabuhi sa ikawalo nga ganhaan magahimaya kay Kristo kag magresulta sa pinakadako nga pakamaayo. Ang palatukuran sang mas dako nga grasya pagkatapos sang kaluwasan (Santiago 4:6) ginpahayag ni Pablo sa mga pamulong “mas labaw pa” kag “ang sobra pa sa grasya.”

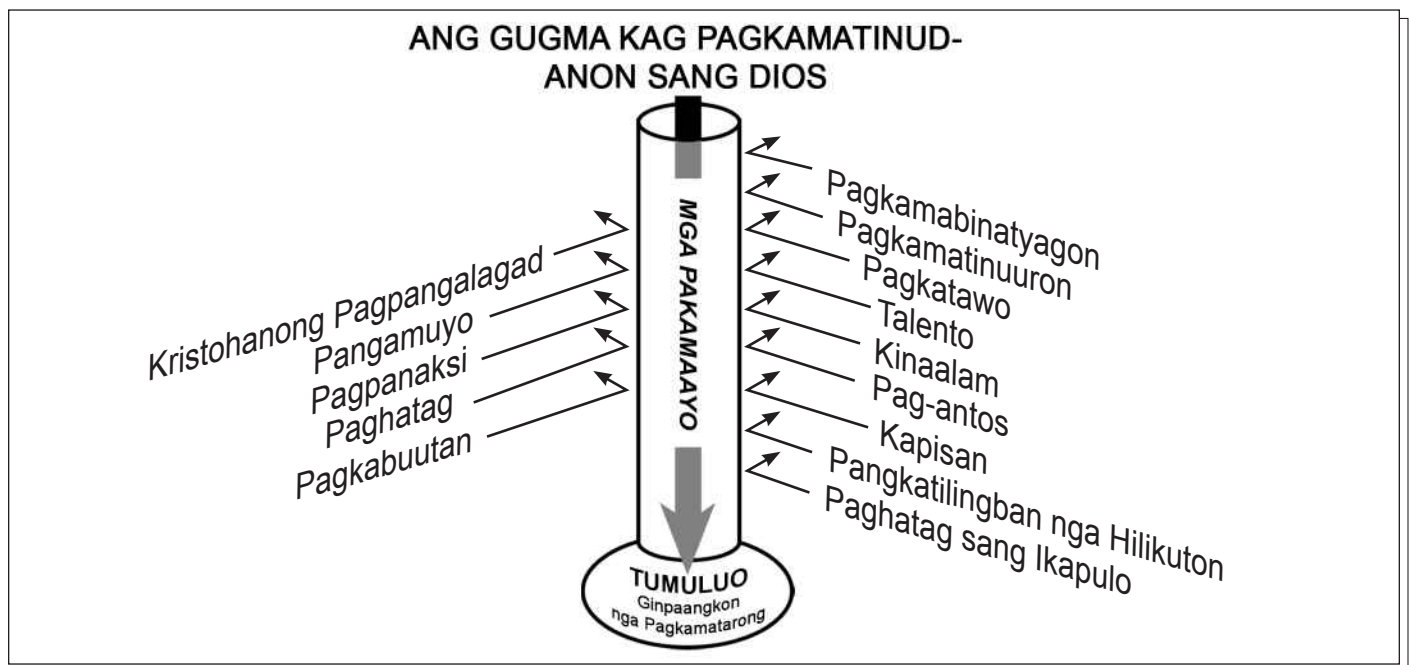
Kay kon tungud sang kasal-anan sang isa [ang kinaunahan nga sala ni Adan], ang kamatayon [espirituhanong kamatayon] naghari pinaagi sinang isa [kag nahimo ini; kita tanan nasilotan sa tion sang pagkabun-ag tungud sang sala ni Adan], mas labaw pa sila [ang hamtong nga mga tumuluo] nga magbaton sa kinabuhi sang sobra pa sa grasya [mataas nga grasya nga mga pakamaayo ukon mga pakamaayo sing pagkahamtong sa ikaduha nga bahin halin sa gugma sang Dios] kag sang dulot sang pagkamatarong [ang ginpaangkon nga pagkamatarong subong ang puloy-an sa aton para sa mga pakamaayo sing mataas nga grasya] magahari pinaagi sa Isa, si Jesu-Kristo [ang mga pakamaayo sa ikatatlo nga bahin para sa hamtong nga tumuluo mga mas dalagko pa gid kay sa sobra sang ikaduhang bahin]. (Mga Taga-Roma 5:17)

Pinaagi sa pagpaangkon sa aton sang divine nga pagkamatarong, ang Dios naka-porma sang tubo sang grasya nga panaog ukon pailig sa diin, sa lya perpekto nga panyempo, Siya makabubu sang tanang mga pakamaayo nga kita may ikasarang agud magbaton (Mateo 6:33). Kaupod ang divine nga gugma kag pagkamatinud-anon subong ang ginhalinan kag ang tumuluo nga may ginpaangkon nga divine nga pagkamatarong subong ang kinatubtuban, ang tubo sang grasya perpektong ginputus sang pagkamatinud-anon sang Dios.

Ang ginputus nga tubo nagaselyo sang tanang tawhanong katakus tungud kay ang tawhanong pagkamatarong sang tawo nagkulang sing hingpit nga pagkamatarong sang Dios kag magahimo sang maluya nga kaangtanan sa plano sang Dios. Ang tawhanong kaayo wala nagadala sa aton sa Dios (Isaias 64:6). Siya indi gid magpakamaayo sa aton tungud sang aton pagkamatinuuron, personalidad ukon pagkatawo, talento, kinaalam,

29. Thieme, *Ang Pagkamatinud-anon sang Dios*, 59-73.

kaugalingong pag-antos, kapisan, pangkadamoan nga hilikuton, paghatag sang ikapulo, ukon sing pagkamabinatyagon. Ang panublion nga naangkon nga mga kaayohan ukon ang nabuntog nga mga walay kaayohan mga divine nga dulot man. Indi kita makabaton sing dungog tungud sang grasya kag magpamilit nga ang Dios magpauswag sa aton tungud sang kon ano ang Iya gintuman mismo sang Iya kaugalingon. Indi man ang makatarunganong Kristohanong pagpangalagad, pangamuyo, pagpanaksi, ukon ang paghatag magahatag sa aton sing kasarang para sa divine nga mga pakamaayo. Ang dungganon nga Kristohanong mga hilikuton sa ila mga kaugalingon mga pakamaayo kag mga pinasahi nga katungud kag kaayohan, indi ang kabangdanan kondi ang resulta sang espirituhanong pagtubo. Ining mga divine nga ginsangkap nga mga kahigayonan nagapahayag sang aton gugma para sa Dios, nga sa kaugalingon sini amo ang resulta sang pagtubo.

ANG MGA PAKAMAAYO NGA GINPAANGKON PINAAGI SA PINUTUS NGA TUBO SANG GRASYA

Bisan ang pagkabuutan wala ginlakip sa tubo sang grasya. Ang tunay nga pagkabuutan dapat ara sa tunga sang mga sakup sang katawhan, apang wala sing tawhanong hilikuton, indi bisan ang labing takus, may bisan ano nga pagtugot kag dungog sa Dios. Ang divine nga pagkamatarong makatugot lamang sang divine nga pagkamatarong nga ara sa aton. Ang pinutus nga tubo sang grasya nagapugong sang tanang puwede mahitabo nga pagpauyon-uyon sa kinaiya sang Dios samtang wala nagalakip sang tanang tawhanong kaugalingong-pagkamatarong. Ang Dios indi gid malipay sa kon ano ang aton mahimo; kita lamang ang malipay sa kon ano ang aton mahimo.

Ang Dios nagabubu sang mga pakamaayo pinaagi sa tubo sang grasya sa *tagsa* ka tumuluo sa ikaduhang bahin sang Iya plano. Ang ikaduhang bahin nagalakip sang tanang mga tumuluo nga buhi diri sa duta. Ang *tanang* mga sakup sang sining klase makaagi sang walay untat nga pagsangkap sang kinahanglanon, apang ang *pipila lamang* nga

nagapamilit magpabilin sa sulud sang divine dynasphere ang makaagi ukon makatilaw sang kauswagan sing pagkahamtong ukon mataas nga grasya.

Ang divine nga kinaugalingong gugma nagapabilin nga malig-on sa tanang mga tumuluo tungud sang ginpaangkon nga pagkamatarong, apang sa Kristohanon nga kinabuhi, ang pagkamatarong sang Dios padayon nga nagabanabana ukon nagatimbangtimbang sang mga tumuluo samtang ang Iya katarungan nagapakamaayo ukon nagasilot pinaagi sa gugma. Ang kabubut-on nagapabilin nga hilisgutan. Bisan samtang Siya nagadisiplina sang nagbaliktad ukon padayong nagapakasala nga tumuluo, ang Dios matutum nga nagasangkap sang tanang mga kinahanglanon sa kinabuhi, subong lamang sang Siya wala gid nagkulang nga nagasangkap sa hamtong nga tumuluo samtang ginapauswag man agud magmanggaranon siya nga may mataas nga grasya. Ang siguradong pauna kag kinahanglanon kaayo nga mga pakamaayo ibubu sa tanang mga tumuluo; ang talagsahon kag pinasahi nga dugang mga pakamaayo mga gintigana para sa pipila lamang.

Grasya sang Pangkinahanglanon. Ang grasya sang pangkinahanglanon, nga ginhatag sa tumuluo nga may ginpaangkon nga pagkamatarong sang Dios, nagalakip sang apat ka mga may kaangtanan nga mga pakamaayo.

1. Ang *bulig ukon pagsakdag sa kinabuhi* nagatipig sang tumuluo nga buhi tubtub sa tion nga ang Dios makadesisyon agud papulion siya. (Mga Salmo 68:19-20).
2. Ang *umalagi nga mga kasangkapan* nagasangkap sang mga kinahanglanon subong sang hangin, pagkaon, balay, mga bayo, kag salakyan (Mateo 6:11, 25-34).
3. Ang *mga kasangkapan sang kasigurohan* nagaprotekta sang tumuluo sa tunga sang mga katalagman sa kalibutan sang yawa (Mga Taga-Roma 13:4; Mga Hebreo 1:14).
4. *Espirituhanong mga kasangkapan* nagahatag sing kasarang sa tagsa ka tumuluo agud magtoon sang panudlo sang Bibliya kag magtubo padulong sa espirituhanong pagkahamtong walay sapayan sang tawhanong kasangkaron sang kinaalam, kahimtangan ukon sang palibot (Mateo 4:4; Juan 17:17).

Bisan kon ikaw ano ka indi madaugon ukon madaugon, ang Dios indi gid magbiya sa imo. Bisan diin ka man magkadto, bisan ano man ang imo himoon, subong isa ka tumuluo ni Ginoong Jesu-Kristo pirmi ka gid sakdagon kag sangkapan sang pagkamatitud-anon kag sang gugma sang Dios, kay “sa idalum amo ang walay katapusan nga mga bukton” (Deuteronomio 33:27). Kon ang kinahangalanon dako kaayo, ang Ginoo lapit kaayo (Mga Taga-Filipos 4:5b, 19).

Ang Ginoo ang Isa nga nagapahalab sa akon, wala sing makulang sa akon sa bisan ano nga butang. (Mga Salmo 23:1)

Ini ginadumdum ko sa hunahuna [nagahinumtum sang panudlo sang Bibliya]; busa may paglaum ako [pagsalig nahanungud sang ikaduhang bahin]; ang pagpanghikot sang grasya sang Ginoo wala gid nagauntat [grasya sang pangkinahanglanon], kay ang Iya mga kalooy wala gid nagakakulang; ginabag-o sila kada aga. Dako kag dalayawon gid ang Imo pagkamatutum

[divine nga pagakamatinud-anon]. Ang Ginoo ang akon bahin, nagasiling ang akon kalag, busa, may paglaum ako sa Iya. Ang Ginoo maayo [mga pakamaayo sing mataas kag maayo kaayo nga grasya sa ikaduhang bahin] sa mga nagahulat sa Iya, sa mga kalag nga nagapangita sa Iya [mga sigurado nga kabubut-on nahanungud sang panudlo sang Bibliya]. (Mga Panalabiton 3:21-25)

Nahanungud sang wali didto sa bukid, si Jesus naglarawan sang pagkamaalwan sang Dios sa bisan ang labing indi gid takus nga tumuluo pinaagi sa pagpakita nga ang tagsa ka yano nga maya kag lily sang katamnan nagabaton sang katumbas nga grasya sang pangkinahanglanon.

“Tan-awa ang mga pispis sa kahanginan, sila nga wala nagapamanggas, ukon nagapangani, ukon nagapanipon sa bodega; kag *bisan pa sina* ang inyo langitnon nga Amay nagapakaon sa ila. Indi bala kamo mas labing bililhon kay sa ila?” (Mateo 6:26, NASB)

Ang grasya sing pangkinahanglanon ginasangkap sa tanang mga tumuluo suno sa kapareho nga katungud kag kapareho nga kahigayonan agud hatagan sila sing kasarang nga makaabante sa ikawalo nga ganhaan sang divine dynasphere. Busa, ang kinahanglanon kaayo amo nga kon paano mo gamiton ang grasya nga ginhatag sang Dios sa imo. Ang divine dynasphere mismo sa kaugalingon sini amo ang perpektong halimbawa sang grasya sang pangkinahanglanon. Ang tanan magbaton sang love complex, apang gamay ukon pipila lamang ang maggamit sang gahum sini.

Ang tagsa ka tumuluo sa ikaduhang bahin nakasulbar na sang hilisgutan nahanungud sang kaluwasan kag padayon nga nagabaton sing grasya sang pangkinahanglanon, apang madamo nga mga Kristohanon ang wala mag-uswag pagkatapos sang kaluwasan. Kon ang tumuluo magsalikway sang panudlo sang Bibliya nahanungud sang kasigurohan sa walay katapusan, puwede nga paliwatliwat niya ihalad ang iya kaugalingon ukon ipahayag ang iya pagtoo, apang ang iya dakong kabalaka nagapanggamo sang iya espirituhanon nga kinabuhi. Ang Dios dumalayon nga nagakaput sang tagsa ka tumuluo sa Iya makagagahum sa tanan nga mga kamut (Juan 10:28; Mga Taga-Roma 8:38-39). Ang sobra kaayo ka mataastaason nga tumuluo lamang ang magahunahuna nga ang iya mga sala ukon mga kapaslawan mga mas dalagko pa kay sa ginbuhat ni Kristo didto sa krus kag sa sina puwede niya mapanas kon ano ang natuman sang Dios. Ining makinaugalingon nga nalikupan ukon nagsako nahanungud sang kaluwasan wala lamang nagatampalas sa Dios, kondi nagausk sang grasya nga ginasangkap sang Dios para sa aton espirituhanon nga pagtubo. Sa pagbiya sang nasulbar na nga mga hilisgutan nahanungud sang kaluwasan, kinahanglan naton mag-abante sa plano sang Dios.

Apang magtubo kamo pinaagi sa grasya [grasya sang pangkinahanglanon] kag pinaagi sa kaalam ni Ginoong Jesu-Kristo [ang grasya sang pangkinahanglanon nga nagasangkap sang panudlo sang Bibliya para sa espirituanong kabaskugon sing paghulag sang tumuluo]. (2 Pedro 3:18)

Maayo kag Mataas Kaayo nga Grasya. Ang divine nga katarungan maangayon; ang mataktikanhon nga plano sang Dios nagamadaugon para sa bisan sin-o nga nagatuman sang mga sugo sini. Ang Dios nagapaangkon sang “mas labaw pa” nga sobra pa sa grasya (Mga Taga-Roma 5:17), ukon sang *maayo kag mataas kaayo nga grasya* (Santiago 4:6), sa kay bisan sin-o nga tumuluo nga nagpahimulus sang divine nga hilikuton nahanungud sang pangkinahanglanon. Sa bisan ano nga kaliwatan daw sa gamay ukon pipila lamang ka mga tumuluo ang nagapahimulus sang ila espirituhanong pagkaharianon, “magtubo pinaagi sa grasya,” kag magkinabuhi subong matuud nga espirituhanong mga madungganong pinili sa katilingban. Ang pipila lamang ang malig-on sa tama nga talaksan sang pagkabililhon sing panudlo sang Bibliya subong ang pinakauna nga ulunahon, ang magabalibad nga gamohon sa divine dynasphere, kag magpadayon sang ila kabaskugon sing paghulag sa ikawalo nga ganhaan.

Ang tawhanon nga kinaiya lamang ni Kristo sa hypostatic nga paghiliusa ang nag-pabiling mapinadayunon sa divine dynasphere. Apang ang mga Kristohanon nga magtubo tubtub nga ila ihinuyang ang mas malawig nila nga tion sa divine nga sistema sang gahum magahimo sang mga linibo ka maayo nga mga desisiyon: nga magpanumbalik kon bisan kasan-o ginakinahanglan, nga piliton ang magtoon adlaw-adlaw sang Pulong sang Dios, nga maggamit sang panudlo sang Bibliya samtang ang mga kahigayonan nagauswag. Ang pag-inoing sang panudlo sang Bibliya padayon, isa ka adlaw-adlaw nga kinabatasan; ang paggamit nagadepende sa mga kahimtangan. Ang hamtong nga tumuluo indi makaagum sang walay sala nga pagkaperpekto, kondi pinaagi sang iya mapinadayunon nga maayong mga desisiyon may naglig-on siya nga palakat sang pagdepende sa gahum kag kinaalam sang Dios.

Ang maayo kag mataas kaayo nga grasya nasakupan sang anum ka mga klase sang talagsahon kag pinasahi nga mga pakamaayo para sa hamtong nga tumuluo.³⁰

1. *Espirituhanong mga pakamaayo* amo ang natural kag tunay nga padya sang putling kaayo nga ginapatumod padulong sa Dios. Ang putling mga kaayo sang pagsalig, pagsimba, kag kinaugalingong gugma padulong sa Dios nagahatag sa tumuluo sing kabaskog kag kalig-on kag kalipay, samtang nagapang-engganyo sa putling mga kaayo sang kaisog, pagkabuutan, kag sang indi kinaugalingong gugma padulong sa tawo.

2. *Umalagi nga mga pakamaayo* mga gindisenyo sang pinasahi para sa tagsa ka hamtong nga tumuluo. Ang Dios nagahatag sing tama nga mga pakamaayo sa tama nga tion, nga magalakip sang manggad, kadaugan, kauswagan, sa panghunahuna kag sa kultura nga mga pagpauswag kag pagpamanggaranon, ang kabaskugon sa pagpa-ngulo, maayong panglawas, maengganyohon nga kinabuhi sa katilingban, kag ang mapi-nalanggaon nga gugma (1 Pedro 5:6-7).

3. *Pakamaayo pinaagi sa pag-inupdanay* nga nagailig sa pamilya, mga abyan, kag mga makaupod samtang ginapauswag kag ginapabugana sang Dios ang tumuluo sing may maayo kag mataas kaayo nga grasya pinaagi sa pagpakamaayo sang mga ara sa iya palibot.

4. Ang *makusog nga epekto sang kasaysayan* amo ang pakamaayo pinaagi sa pag-

30. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 100-19.

inupdanay nga ginapaagum kutub sa mga kasimanwa, ginsakupan, kag pungsod sang tumuluo. Si Jesu-Kristo nagadumala sang kasaysayan para sa katuyoan sang pagprotekta kag pagpakamaayo sang mga maghigugma sa Iya (Levitico 26:3-13).

5. *Ditakus nga Pag-antos* nagakinahanglan sang indi hamak nga paggamit sang panudlo sang Bibliya, pagpadasig sang espirituhanong pagtubo, kag sing pagpadugang pa gid sang pagtahod kag pagkilala sa Ginoo (Mga Taga-Roma 8:17b-18).

6. *Grasya para sa mamalatyon* amo ang kinatapusan, mahimayaon kag madungganon nga kaagi sang hamtong nga tumuluo sang divine nga grasya diri sa duta (Mga Salmo 116:15). Nga may sobra pa sa naandan nga kalinong kag sang mahimulaton nga pagpaabot, ang “abyan sang Dios” (Juan 15:14) nagatabok sa mataas nga bulawanon nga taytayan halin sa mga pakamaayo samtang buhi pa diri sa duta padulong sa mas dako pa kaayo nga mga pakamaayo sa pagkawalay katapusan.

Ang espirituhanong mga pakamaayo maghatag sang ikasarang para sa tanang iban nga mga pakamaayo. Ang espirituhanong mga pakamaayo nagalakip sang pagpakig-ambit sang kalipay sang Dios, sang ikasarang para magkinabuhi kag sang gugma, sang bug-os nga pagtahod kag pagkilala para sa grasya, sang abilidad agud dumalahan ang katalagman, sang abilidad agud badbaron ang magkadungan kag makabag-o nga kasaysayan, kahilwayan halin sa pagkaulipon padulong sa mga detalye sang kinabuhi, sang ikasarang sa pagpaigoigo sa pagbaylo sang kahimtangan ukon panghitabo, kag sing pagtalupangud sang kasigurohan sang pagkilala kag pagkahibalo sang plano sang Dios sa imo kinabuhi. Suno sa sini nga mga espirituhanong mga pakamaayo sa ikawalo nga ganhaan sang love complex, niyan ang Dios makahatag sang lima ka dugang pa nga mga klase sang mga pakamaayo.

ANG DIVINE NGA GUGMA PARA SA TUMULUO SA PAGKAWALAY KATAPUSAN

Sa ikatatlong bahin sang plano sang Dios, ang tagsa ka tumuluo nagapuyo sa langit sa walay katubtuban. Ang tanang mga tumuluo sa langit magbaton sang kinatapusang pagpakabalaan sa nabanhaw nga lawas (1 Mga Taga-Corinto 15:43, 53; 2 Mga Taga-Tesalonica 2:14; 1 Juan 3:2), apang ang pipila lamang ang magbaton sang talagsahon kag pinasahi nga mga padya. Ina nga mga padya nagadepende kon paano ka naggamit sang mga kasangkapan sang grasya sang Dios diri sa duta.

Sa Lingkoran sang Hukmanan ni Kristo, ang aton Ginoo, subong manughukum, magakilala sang mga nakaagum sang espirituhanon nga pagkahamtong diri sa duta (Juan 5:22, 27; 1 Mga Taga-Corinto 3:11-14). Ang ila sigurado nga kabubut-on nagtugot sa Dios agud himayaon si Kristo pinaagi sa pagpaangkon sa ila sang mga pakamaayo sing maayo kag mataas kaayo nga grasya sa kalibutan sang yawa. Ang perpekto, matarong nga pagpahayag ni Ginoong Jesu-Kristo magadugang pa sang mga katingalahan kag maayo kaayo nga mga pakamaayo sa mas dalagko pa gid nga mga padya sa langit (Mga Taga-Roma 5:17). Ining maayo kaayo kag walay kapareho nga mga padya sang grasya nagapakita sang dalayawon nga gugma sang Dios kag magahimaya sa Ginoo sa pinakamataas sa bilog nga pagkawalay katapusan.

Ang mga tumuluo pagapadyaan sa pagkawalay katapusan katumbas sang ila divine

nga mga pakamaayo samtang buhi pa diri sa duta. Wala sing magkapareho samtang buhi pa diri sa duta; wala sing mangin magkapareho sa pagkawalay katapusan. Ang Dios nagdisenyo sang tawo nga mangin hilway, indi magkapareho, kag ang tagsa ka tumuluo pagapadyaan suno sa tion nga iya ginpili agud ihinuyang sa sulud sang divine dynasphere.

*Ang Gugma sang Dios subong ang Pagpahayag
sang plano sing Pagpatuman*

Agud nga mapaathag ang walay katubtuban nga Dios sa may katubtuban nga hunahuna sang tawo, ang Balaan nga Kasulatan kon kaisa nagapaangkon sa Dios sang *tawhanong* mabaskog ukon madalum nga mga pagtamod, mga balatyagon, mga panghunahuna, kag mga palanan-awon nga sa pagkamatuud wala gid Niya ginaangkon. Ini nga mga paglarawan mga gintawag anthropopathisms. Ginkuha sa Griyego (*anthropos*), “tawo,” kag (*pathos*), “ang sa sulud nga pagpanghikot sang kalag nga may hayag nga mga pagpakita,” ang anthropopathism amo ang hinambalan sang pagpaigoigo. Ang Bibliya nagapahayag nga ang Dios nagadumut (Mga Taga-Roma 9:13), nagahuput sang pagkaimon (Exodo 20:5a; 34:14; Deuteronomio 4:24; 6:15a); nagabaylo sang iya hunahuna (Genesis 6:6); kag nagapasungaw sang mapintas nga kaakig (Jeremias 4:8; 12:13; 25:37; 51:45; Ezequiel 5:15), apang bisan pa sina ang tanan sini nga mga hiyas nga indi nauyon ukon indi nagakabagay sa kinaiya sang Dios. Apang ang subong nga mga pahayag nagapahibalo sang plano sing pagpatuman, mga binuhatan, kag mga desisyon sang Dios sa aton katukuran sang kasayuran.

Sang ang ditumuluo una nga nakabati sang Maayong Balita, indi siya makahangup sang tanang nahan-ay nga mga pagpanghikot ukon mga katungdanan sang kinaiya sang Dios nga nagapasalig kag nagapasiduro sang kaluwasan. Ang pagkilala kag kahibalo nahanungud sa Dios nagauswag sa kadugayan, pagkatapos nga mahimo siya nga isa ka tumuluo kag makatoon sang panudlo sang Bibliya sa sulud sang ginpalawig nga panahon. Apang ang ditumuluo makahangup sang Maayong Balita kon ang Dios ginalarawan sa sweto nga tawhanong mga pamulong.

Ang perpektong halimbawa sang anthropopathism ginbadbad ni Pablo halin sa Daan nga Katipan (Malaquias 1:2-3) agud ipakita ang kabaliktaran sa tunga sang plano sing pagpatuman sang Dios sa mga tumuluo kag mga ditumuluo.

Ginhigugma Ko si Jacob, apang gindumtan Ko si Esau. (Mga Taga-Roma 9:13b)

Ang Dios wala nagadumut sa bisan kay sin-o. Ang pagdumut isa ka sala kag estrik-tong tawhanong pakatalang. Sa Mga Taga-Roma 9:13, ang tawhanong mga kinaiya ginbaliktad, parehong ang gugma nga ginpahayag para kay Jacob kag ang pagdumut nga ginpahayag sa kay Esau mga anthropopathisms. Ang gugma kag pagdumut nga gintupad ni Pablo nagalarawan sang pagbaton sang Dios kay Jacob nga nagaangkon sang ginpaangkon nga pagkamatarong kag ang pagsalikway sang Dios kay Esau nga wala nagaangkon sang ginpaangkon nga pagkamatarong.

IKATATLONG GANHAAN: ANG PAGKAMATUDLOAN

ANG PAGPAUBUS GINPAATHAG

ANG KABASKOG SANG KINAIYA kag ang nangin resulta nga kalipay mga naporma sa katukuran sang pagpaubus. Ang pagpaubus isa ka kahilwayan—ang kahilwayan sa pagkamakinaugalingon—nagatugot sa imo agud mahangpan ang maangayon kag matarong nga pagkamatuud sang kinabuhi, ang kinaiya kag plano sang Dios. Ang pagpaubus amo ang kinahanglanon kaayo nga tawhanong putli nga kaayo sang pagkamatudloan.

Maayo kag matarong ang Ginoo.

Busa, Iya ginatudloan ang mga makasasala suno sa pamaagi.

Sa katarungan Siya nagatuytuy sang mapainubuson.

Gani tungud sini, Siya nagatudlo sang mapainubuson suno sa Iya pamaagi.

(Mga Salmo 25:8-9)

Ang makakinaugalingon isa ka pagkamataastaason ukon pagkahambog, lit-ag ukon sayup nga paghangup, kabuangan. Ang imo kinabuhi indi ang paghinambog ukon pagsentro sa kaugalingon lamang; nasakup ka sang mas dalagko pa gid kaayo nga plano nga nakasentro sa Dios. Siya “nagpakamaayo [sa imo] sang tagsa ka espirituhanong pakamaayo sa langitnon nga mga duug sa kay Kristo” (Mga Taga-Efeso 1:3); ang imo hambugon nga dakong pagsalig sa kaugalingon isa ka estorya kag tumo-tumo lamang nga nagapagamo sang imo kinabuhi, nagapabulag sa imo sa sobra ka makawiwili, magrasyahong Persona sang Dios, kag nagapahamulag sa imo halin sa imo “labing kinahanglanon kaayo nga gugma” (Bugna 2:4).

Ang pagpaubus nagapangita sing matuud nga panghitabo sa kinabuhi, ang pagpaubus nagahandum kag nagabaton sang kamatuuran. Ang maayo kaayo kag katingalahang

pagkamatuud sang Persona kag plano sang Dios nagahatag sa imo kinabuhi sang kahulugan, katuyoan, kag kaathagan sini kag nagasangkap sang palanan-awon—ang divine nga palanan-awon—para sa pagsulbar sang imo mga palaligban. Apang ang pagpaubus nga ginakinahanglan agud makatoon “suno sa pamaagi sang Dios” nagaagum sang mas labaw pa sa mga kasulbaran lamang sang imo mga palaligban; ang panudlo sang Bibliya sa imo kalag nagahimo sang Kristohanon nga pagkamatitud-anon, nga amo ang imo ikasarang para sa pagkinabuhi, pakamaayo, kag kalipay. Ang pagpaubus amo ang pauna nga putling kaayo, ukon kusog sang pagkatawo ukon kinaiya, nga nagatuy-tuy sang tanan nga putling kaayo sang Kristohanon sa nabilin ukon iban pa nga mga ganhaan sang divine dynasphere.

Ang pagpaubus parehong ang sistema sang panghunahuna kag ang pamaagi sang pagkinabuhi. Subong ang sistema sang panghunahuna, ang pagpaubus isa ka kahilwayan halin sa pagkamataastaason; subong isa ka pamaagi sang pagkinabuhi, ang pagpaubus isa ka pagtugyan kag pagpaidalum sa matuud kag makatarunganon nga awtoridad. Ang pagpaubus nagasabat sa kamatuuran sang katukuran pinaagi sa pagtugyan kag pagpaidalum sa umalagi nga awtoridad kag nagasabat ukon nagaugyon sa panudlo sang Bibliya pinaagi sa pagkinabuhi sa sulud sang divine dynasphere. Ang pagpaubus isa ka kahimtangan sang dungog kag pagkamatitud-anon.

Ang kahadlok [pagtahod] sa Ginoo amo ang pagtudlo para sa kinaalam, kag bag-o ang dungog nagauna ang pagpaubus. (Mga Hulubaton 15:33)

Kon ang pagkamataastaason nagaabot, niyan nagaabot ang kahuluy-an, apang sa may pagpaubus ara ang kinaalam. (Mga Hulubaton 11:2)

Ang pagkamataastaason sang tawo magadala sa iya sa kahuluy-an, apang ang espiritu sang pagpaubus makaagum sang dungog. (Mga Hulubaton 29:23)

Ang pagpaubus isa ka sistema sang panghunahuna sa idalum sang dakong kabug-aton. Ang kaisog kag kalig-on mga panapton nga nagatabon sang subong nga panghunahuna nga may himaya ukon kadunggan.

Ang paghimalaut sang Ginoo ara sa balay sang malauton [ang pamilya nga nagakinabuhi sa idalum sang pagpang-engganyo ni Satanas], apang Siya nagapakamaayo sing puluy-an sang pagkamatarong [ang pamilya nga ang mga sakup nagakinabuhi sa sistema sang Dios]. Siya nagapakig-away batok sa mapataastaason, apang nagahatag Siya sang grasya sa mga mapainubuson. Ang mangin-alamon nga tawo [ang pagpaubus isa ka pagkamatudloan] magapanubli sang dungog, apang ang mga buangbuang [atong mga indi magpatudlo] magapauswag sing kahuluy-an. (Mga Hulubaton 3:33-35)

Apang nagahatag Siya sang mas dalagko pa nga grasya [mga pakamaayo pagkatapos sang kaluwasan], amo ina kon ngaa ang Balaan nga Kasulatan

nagasiling, “Ginasumpo sang Dios ang mapataastaason apang nagahatag sing grasya sa mapainubuson.” (Santiago 4:6)

Ang Dios nagapakamaayo sang tanang tumuluo sing grasya sang pangkinahanglanon samtang ginatipigan Niya kita nga buhi para sa katuyoan sang pag-abante padulong sa espirituhanon nga pagkahamtong sa sulud sang Iya sistema. Siya nagahatag sing mga pakamaayo sang maayo kag mataas kaayo nga grasya sa mga nagaangkon lamang sang ikasarang para sa mga pakamaayo kag ang pagpaubus ginakinahanglan para sa ikasarang.

Sa amo man nga pamaagi, kamo nga mga bataon pa [sa Kristohanon nga kinabuhi] magpasakup sa sugo sing awtoridad sang mga pastor [mga katigulangan]. Tanan Kamo [katilingban sang mga kauturan], mag-pang-wagkus sang inyo mga kaugalingon sa isa kag isa sing panghunahuna sang grasya [indi kinaugalingong gugma], tungud kay ginasumpo sang Dios ang mataastaason, apang nagahatag Siya sang grasya sa mapainubuson. Busa, mangin nahanas-sa-grasya ukon magpaubus sa idalum [sang awtoridad sang] gamhanan nga kamut sang Dios, agud nga bayawon Niya kamo sa nagakaigo nga tion. (1 Pedro 5:5-6)

Kon ang Dios indi magbayaw ukon magpauswag sa imo, wala ikaw nabayaw. Ang pagpaubus nagabalabag sang sobra nga pagpaindis-indis, pagbayaw ukon magpauswag sa kaugalingon. Ang pag-agum sing katumanan iya sang Dios; ang kalipay iya sang tumuluo. Ini nga palatukuran matuman sa kinabuhi lamang sang tumuluo nga nagapuyo kag nagapanghikot sa sulud sang divine nga gahum sang sistema.

Kay ang tagsatagsa nga nagapakataas sang iya kaugalingon pakaubson, kag siya nga nagapakaubus sang iya kaugalingon [nagakinabuhi sa sistema sang Dios] pagapakataason. (Lucas 14:11)

PAGHANAS SA PAGKATINUUD SANG KINABUHI, AWTORIDAD, KAG KAMATUURAN

Parehong ang pagpaubus kag ang pagkamataastaason mga sulundan sang pang-hunahuna, apang ang mapainubuson nga tawo nahanas na sa matuud nga panghitabo sa kinabuhi samtang ang mataastaason nga tawo nahamulag sa matuud nga panghitabo sa kinabuhi. Ang tunay gid nga mapainubuson nga tawo nagakilala sang iya mga kaluyahon kag nagadepende lamang sa kabakod kag kalig-on nga mas dako pa sang iya ginaangkon, ang gahum sang divine dynasphere. Sanglit nga ginakilala niya kag nagapasakup sa kamatuuran, siya nagahunahuna kag nagapanghikot suno sa kahimtangan sang kabakod kag kalig-on. Sa daw kabaliktaran, ang mataastaason nga tawo nagabutang sang iya kaugalingon sa kahimtangan sang kaluyahon pinaagi sa sobra nga pagbanabana sang iya mga kabakod kag kalig-on. Nagapuyo siya sa balay sang mga baraha nga natukod sa mga panghandurawon sang pagkakinahanglanon

kaayo sang kaugalingon. Indi siya makahunahuna sing makatarunganon ukon makahimo sing maalamon nga mga desisyon, kondi magpasakup ukon magpauyon-uyon na lang sa pagpang-uto ukon sang pakamakinaugalingon, nga nagatugot sang iya kalag nga madumalahan sang makasasala nga kinaiya. Halos ang tagsa ka sala nga mahimo sang tawo nagapahayag sang madamo nga porma sang pagkamataastaason, samtang ang matawhay nga panghunahuna sang kinahanglanon kaayo nga indi kinaugalingong gugma nagapakita sang pagpaubus. Ang ikaduha kag ikatatlo nga mga ganhaan sang divine dynasphere nagaangotanay ukon nagahiliusa: Wala sing bisan isa nga makatukod sing putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma luwas sa katukuran sang putling kaayo sang pagpaubus.

Untati ang paghunahuna sang inyo mga kaugalingon suno sa pagkamataastaason labaw sa kon ano ang dapat hunahunaon, kondi suno sa pagkamaayong kaisipan [ang divine nga palanan-awon] para sa katuyoan sang pagkamangin makatarunganon nga wala sing pagpanghandurawon subong nga ang Dios naggahin sa kada isa sing talaksan sang panghunahuna halin sa panudlo sang Bibliya. (Mga Taga-Roma 12:3)

Wala sing may maayong kaisipan nga tawo ang nagakabig sang iya kaugalingon nga perpekto, ukon ang bisan sin-o nga tawo nga nagaisahanon. Ang mga tawo nga nagakinabuhi sang lapitay gid kaayo sa kada isa ukon nasakup sa bisan ano nga katilingban nga nagapaninguha agud makatuman sang tinutuyo kinahanglan magpasakup sa awtoridad. Ang autoridad amo ang panguna nga hilisgutan nga ginaatubang sang pagpaubus. Ang pagpasakup sa makatarunganon nga awtoridad isa ka pagpaubus; ang pagkarebelde isa ka pagkamapataastaason.

Wala gid sing pagpaubus ukon makahuluya sa pagkamatinumanon sa awtoridad. Ang pagpaubus indi kahuluy-an. Ang matuud nga pagpaubus indi dapat ikalibog sa pagpanghiwala sa kaugalingon ukon ang sobra nga pagpanghiwala ukon paglikaw sang kaugalingon sa katawhayan kag kalipayan. Halos ang tagsa ka sobrang nagpaubus sang kaugalingon nga tawo nakapakita subong isa ka halimbawa sang mapainubuson nga mga pagkinabuhi para sa pagpanugot sang iban kag nagapauswag sang ila kalooy kag pagkamabinatyagon subong ang pamaagi sang pagdumala sa ila. Ang dimatuud nga pagpaubus isa ka makamatatay nga kabug-aton sang pagkamataastaason.

Ang pagpaubus pirmi may kaangtanan sa kamatuuran, kag ang ginhalinan sang tanan nga kamatuuran amo ang kinaiya sang Dios. Ang Bibliya nagalarawan sang tatlo ka klase sang kamatuuran: ang mga kasugoan sang divine nga katukuran, ang Maayong Balita, kag ang espirituhanon nga kamatuuran sang panudlo sang Bibliya. Ang mga kasugoan sang divine nga katukuran gindisenyo sang Dios para sa pagpabilin nga buhi, nahanay nga pagpanghikot, kag sang kauswagan sang katawhan, ini nga mga kasugoan may kaangtanan sa tumuluo kag sa ditumuluo man (Mateo 22:21; Mga Taga-Roma 13:1-6). Ang Maayong Balita nahanungud sang kaluwasan ginpatumod sa mga ditumuluo lamang, sanglit nga ang mga tumuluo naluwas na sa walay katapusan (Juan 10:28; Mga Hebreo 7:25a).

PARA SA MGA DITUMULUO	PARA SA MGA TUMULUO
Mga Kasugoan sang Divine nga Katukuran	
Maayong Balita	Panudlo sang Bibliya

MGA KLASSE SANG KAMATUURAN

Ang panudlo sang Bibliya amo ang pinasahi nga kaalam kag ginsakupan sang mga tumuluo lamang, tungud kay ang mga ditumuluo indi makahangup sang espirituhanon nga kamatuuran (1 Mga Taga-Corinto 2:9-16). Ang pagpahanas sa bisan ano nga klase sang kamatuuran nagakinahanglan sang pagpaubus. Ang pagpaubus nagasangkap sang pagkamatudloan.

ANG PANUBLION NGA KAHILWAYAN

Ang mga kasugoan sang divine nga katukuran nagapahayag nga ang kahilwayan amo ang labing bililhon nga ginaangkon ukon kamanggaran sang tawo. Ang tawhanon nga kahilwayan amo ang panublion sang tawhanong pagkabun-ag, ang pagpasangkad sang kabubut-on sang kalag subong ang wala gintuyo ukon nagtuhaw lamang nga kabangdanan sang panghunahuna kag paghulag sang tawo. Ang kahilwayan amo ang kaugalingong-pagdesisyon, ang pagpanghikot sang hilway nga kabubut-on nga wala ginpilit pinaagi sa pagpamahog ukon sang pagpamintas kag wala gindesisyonan tungud sang palibot, katilingban, ukon sing mga ginpanubli nga mga kinaiya.

Subong ang matuud nga tawo nga may tawhanon nga kabubut-on, si Jesu-Kristo nangin hilway agud magbaton ukon magsalikway sang plano sang Dios sang Iya unang pagkari, kag kabaliktaran sa kaugalingong handum (Mateo 26:39). Si Kristo nag-uyon nga mangin “matinumanon tubtub sa punto sang kamatayon, bisan sang kamatayon sang krus” (Mga Taga-Filipos 2:8). Sa unang halimbawa sang divine dynasphere ang aton Ginoo nagtukod kag nagpalig-on sang unang halimbawa sang kinabubut-on nga pagkamatinumanon sa divine nga awtoridad (Mga Hebreo 5:9); sa ginsakupan sang kahilwayan, Iya kita ginpahilway agud makabaton sang kaluwasan kag agud makaabante sa divine dynasphere (Mga Taga-Galacia 3:13; 5:1). Gani subong resulta ang kahilwayan mahimo man nga panublion sang bag-ong nabun-ag, ukon natawo liwat sa espiritu, nga nagahatag sa tumuluo sing dalan padulong sa love complex, ang ginasakupan ukon ginharian sang espirituhang kahilwayan. Nahanungud sang unang ganhaan: “sa kon diin ang espiritu sang Ginoo, may kahilwayan” (2 Mga Taga-Corinto 3:17), kag nahanungud sang ikaapat nga ganhaan: “kag kamo makakilala sing kamatuuran kag ang kamatuuran ang magpahilway sa inyo” (Juan 8:32). Ang panudlo sang Bibliya gintawag nga ang “kasugoan sang kahilwayan” tungud kay ang panudlo sang Bibliya nagapa-athag sing kahilwayan sang tumuluo agud himayaon ang Dios (Santiago 1:25; 2:12). Ang sigurado nga kabubut-on sa Pulong sang Dios amo ang basihan para sa kahilwayan, subong sang madramahon nga pagpamatuud sang mga Hudiyo nga mga bilanggo sang

586 B.C. samtang nagamarsta nga nakakadina padulong sa Babylon.

Kay magalakat ako sa kahilwayan tungud kay ginapangita ko ang Imo pagtolon-an. (Mga Salmo 119:45)

Indi bisan ang pinakamapintas nga pagpanlupig ukon pagpangdaogdaog ang puwede makapahalin sang imo kahilwayan agud maghunahuna sang panudlo sang Bibliya, ukon makahimo sang bisan anong pagpahaganhagan sa imo sang imo responsibilidad sa “pagbawi kag paghimulus sang tion” sa sulud sang divine dynasphere (Mga Taga-Efeso 5:15-16; Mga Taga-Colosas 4:5).

Ang kahilwayan subong parehong aton tawhanong panublion kag espirituhanong panublion nahimo man nga aton pungsudnon nga panublion. Ang nagpatukod nga mga ginikanan ukon mga katigulangan nag-atubang sing hangkat sang “Hatagi ako sang kahilwayan ukon hatagi ako sing kamatayon” kag nag-umpisa sang konstitusyon kaupod ang ila malig-on nga desisyon agud “siguraduhon ang mga pakamaayo sang kahilwayan.” Ang pagkaara kag pagpadayon sang pungsudnon nga kahilwayan nagakinahanglan sang pagtahod para sa makatarunganong pagkatukod sang awtoridad kag nagadepende lamang sa nagauswag ukon nagakalig-on nga kinaugalingong pagkamatitud-anon sang tanang mga pumuluyo, mga tumuluo kag mga ditumuluo. Sa ulihi, ang pungsudnon nga kahilwayan magapadayon pinaagi sa kadaugan sang militar (2 Mga Cronica 20:27-30; Nehemias 4:14).³¹

ANG HILWAY NGA KABUBUT-ON KAG ANG PAGESINUMPUNGANAY SANG MGA ANGHEL

Ang Dios nag-imbento sang kabubut-on sang tawo agud sulbaron ang pagsinumpunganay sang mga anghel, ang pag-ilinaway sang sadto anay nga panahon sa tunga sang Dios kag ni Satanas. Subong isa sa labing gamhanan nga mga anghel, si Satanas nag-abuso sang iya kahilwayan pinaagi sa pagrebelde batok sa Dios (Isaias 14:13-14; Ezequiel 28:14-16) kag dason gin-akusar ang Dios sing pagkamangin indi mahigugmaon kag indi matarong sa pagsentensya sa iya sa linaw sang kalayo (Mateo 25:41). Ang Dios nagtuga sang katawhan sa pagsabat sa indi matuud nga pag-akusar ni Satanas. Ang Dios naghimo sang tawo nga manubo kay sa mga anghel, kag ginbutang siya sa planeta sang bilog nga kalibutan, kag ginsangkapan siya sang hilway nga kabubut-on. Ang katawhan amo ang pagpakita sing malig-on nga pamatuud sang perpekto nga kinaiya sang Dios sa kaangtan sinini sa hilway nga mga tawo. Ang kabubut-on amo ang isa ka kinaiya nga ara sa tawo kag ara man sa mga anghel. Gani subong resulta, pinaagi sa katawhan ginpakita kay Satanas kag sa iya mga demonyo nga sila mga responsable para sa ila kaugalingong silot.

Agud nga huksan si Satanas sang tanan nga mga panaming, ang Dios nagpakita sang

31. Thieme, *Freedom through Military Victory*.

Iya perpektong gugma kag pagkamatinud-anon sa tawo sa idalum sang tagsa ka puwede mahimong nagkalainlain nga makasaysayan, kinaugalingon, kag espirituhanon nga mga kahimtangan kag panghitabo. Madamo sang mga tawo nga magkinabuhi sa perpekto nga palibot sang Eden ukon sang Millennium; ang iban napatung-an sang dakong kahadlok sang Tribulation ukon dakong kasakit. Madamo ang natawo sa pagkamadungganon kag kamanggaran, ang iban sa medyo indi gid kilala sa katilingban ukon imol. Madamo ang nakaabante sa idalum sang espirituhanon nga panublion sang Israel; ang iban sa idalum sang divine dynasphere sang Simbahan. Ang tagsa ka kinabuhi isa ka pinasahi nga pagpakita sang pamatuud sang tawhanon nga kabubut-on kag divine nga grasya sa pagsinumpunganay sang mga anghel.

Ang tawo wala gid gindisenyo nga mangin magkatupong ukon palareho. Natawo kita nga indi palareho, kag ang tawhanong hilway nga kabubut-on magapasiguro pa gid sang indi pagkapareho. Sa mas madamo nga mga desisyon ang himoon sang mga tawo, mas mahimo sila nga indi magkapareho ukon katupong. Madamo sang mga tawo ang nagahimo sang maalamon nga mga desisyon nga makahimo sang mga mapilian sa palaabuton para sa mas dalagko nga mga desisyon; ang iban nagahimo sang sayup nga mga desisyon nga nagasirado sang mga palaabutong mapilian. Wala sing duha ka tawo nga pareho ukon katupong, kondi sa tagsa ka bahin ukon kahimtangan ang tawo sa iya kaugalingon sobra ka luya agud mamugong kag magpakigbatok sa kahanas kag gahum ni Satanas. Makaangkon kita sing kusog pinaagi lamang sa pagsalig kag pagdepende sa gahum sang Dios.

Sa tanang mga pagdumala si Ginoong Jesu-Kristo amo ang yabi sa kasaysayan; si Jesu-Kristo ang nagadumala sang kasaysayan kag sa kinaugalingon nga nagsulud sa kasaysayan agud pildihon si Satanas didto sa krus (Mga Taga-Efeso 6:11-13; Mga Hebreo 2:9, 14; 1 Pedro 3:19, 22). Ang kahimayaan ni Kristo amo ang katuyoan sang pagkabuhi sang tawo, kag sa pagdala sang tanan nga mga butang sa pag-uyon sa divine nga tinutuyo, ang Dios nagatrato sang tagsa ka tawo suno sa kada isa.

Ikaw sa kinaugalingon nga ara sa hunahuna sang Dios sang Siya nagdisenyo sang kalibutan. Siya nagpahayag sing plano para sa imo kinabuhi nga nagahatag sa imo sang pinasahi nga mga kahigayonan sa diin agud gamiton ang imo hilway nga kabubut-on. Samtang hilway ka sa pagpili agud magtuman ukon indi magtuman sang mga sugo sang Dios, nagahimo ka sang imo kaugalingon nga pagkamatinud-anon ukon pagpanglimbong, kadaugan ukon kapaslawan, kalipay ukon kalisdanan, padya ukon silot halin sa gugma kag pagkamatinud-anon sang Dios. Apang bisan kon ukon indi ka nagmadaugon sa Kristohanon nga kinabuhi, ang Dios nagapadayon sa pagtrato sa imo subong tawo, indi sang mabihagon ukon indi mabihagon, Siya nagapadayon nga matutum sa pagsangkap sang grasya sang pangkinahanglanon. Sa amo man, kinahanglan naton magtoon nga tratohon ang iban subong mga tawo, indi subong manggaranon ukon imol, maalam ukon walay kahibalo, maitum, maputi, ukon kayumanggi, ang isa ka tawo nga puwede magpaabante sa aton ukon ang isa ka tawo nga puwede magpugong sa aton. Sa indi kinaugalingong gugma halin sa aton kaugalingong pagkamatinud-anon, kinahanglan magtanyag kita sang pagpaligad ukon pagkamahinangpanon, pagkamahunahunaon, kag sang pagkabuutan sa tanan. Ang tagsa ka tawhanon nga kinabuhi may hilikuton nga kinahanglanong papel sa pagpahayag kay Satanas kag sa tanan nga mga anghel sang

pagkamatitud-anon sang Dios (1 Mga Taga-Corinto 4:9b; Mga Taga-Efeso 3:10; 1 Pedro 1:12).

Sa perpekto nga katarungan ang Dios nagatugot kay Satanas sang kahilwayan agud pamatud-an ang iya paghinambog nga siya katupong ukon kapareho sang Dios (Isaias 14:14), apang si Satanas padayon nga mapaslawan. Iya gin-agaw ang pagdumala sang kalibutan halin kay Adan, apang indi gid makasarang agud dumalahan ang iya inagaw nga ginharian. Kaangay sang nagangurob nga liyon, si Satanas akig kag napaslawan (1 Pedro 5:8) tungud kay ang indi matuud nga millennium nga iya ginapaninguha nga itukod nabulit kag naguba sang pagkamataastaason, kalautan, pag-antos, kag katalagman samtang ang plano sang Dios sang grasya nagahatag sang mga pakamaayo sang divine nga indi kinaugalingong gugma sa tanan nga katawhan. Ang perpekto nga kinaiya sang Dios ginpakita sa tagsa ka tawo; ang divine nga indi kinaugalingong gugma nagapahayag sang pagkamatitud-anon sang tagtungud, indi gid sing katakus sang natungdan. Ara kita ukon wala kita, pinaagi sa aton ukon bisan pa sa aton, magadaog ang Dios sa pagsinumpunganay sang mga anghel. Si Kristo nagbakal ukon nagbayad sang kaluwasan sang tagsa ka tawo (1 Juan 2:2), kag ang Dios nagahandum nga ang tanan magtoo kay Kristo (2 Pedro 3:9); apang bisan ang mga magkopyakopya sang pagkamataastaason ni Satanas kag magsalikway sang mga kamanggaran sang pagkamaalwan sang Dios sa indi tinuyo nga mapahayag ang katarungan sang Dios. Kaangay ni Satanas ang ditumuluo nagasalikway sang gugma sang Dios; niyan, pagkatapos sang dalagko nga grasya bag-o ang paghukom (Genesis 6:3; 15:16), ang walay katapusan nga silot magapahayag sang malig-on kag wala nagapauyon-uyon nga pagkamatitud-anon sang Dios.

Kay ang kaakig sang tawo [ang indi pagpaangay-angay sa Dios] magadayaw sa Imo [Dios]. (Mga Salmo 76:10a)

Sa madumilion nga kabubut-on sang tagsa ka ditumuluo, si Satanas nagapanaksi sang iya kaugalingon pagkasalawayon kag pagkasal-an kag sang pasensya, pagkabuutan, kag pagkapatas sang Dios. Apang ang gugma kag pagkamatitud-anon sang Dios ginpahayag sa pinakamataas sa hamtong nga tumuluo. Ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang pagsinumpunganay sang mga anghel nagapaathag sang pagkakinahanglanon kaayo sang kabubut-on sang tawo: Ang aton hilway nga mga pagdesisyon nga magpabilin kag magpanghikot sa divine dynasphere natugot sa Dios agud himayaon ang Iya kaugalingon pinaagi sa pagpakamaayo sa aton. Ang pagsinumpunganay sang mga anghel nagapaathag man kon ngaa bala nga ang nagadugang kag nagadugang pa nga mga dalayawong mga pakamaayo diri sa kalibutan mahimong ang basihan para sa walay katapusan nga mga padya sa langit (Lucas 19:26; Mga Taga-Roma 8:14-18, 21). Ang sigurado nga kabubut-on nga naghimaya kay Kristo sa kalibutan sang yawa magahimaya pa gid sa Iya sing sobra sa pagkawalay katapusan.

ANG KAANGTANAN SA TUNGA SANG KAHILWAYAN KAG AWTORIDAD

Subong ang unang naghimo sang pagpanglimbong, pagpamintas, kag pagpangdaog-

daog, si Satanas ang kaaway sang tawhanong kahilwayan nga kinahanglan maprotektahan sa kalibutan sang yawa. Sang ang Dios naghimo sang tawhanon nga kahilwayan, Siya nagdisenyo man sang pangdamoan nga mga sistema sang awtoridad agud maprotektahan ina nga kahilwayan. Ang awtoridad kag ang kahilwayan indi mga kabaliktaran nga mga pangisip, subong sang ginahunahuna sang mapataastaason, walay disiplina nga mga tawo nga nagakabig sang ila mga kaugalingon nga hilway nga mga espiritu. Ang kahilwayan indi magdugay kon wala sing awtoridad, ukon ang awtoridad makadugay kon wala sing kahilwayan. Kinahanglan balanse gid. Ang kahilwayan nga wala sing awtoridad mahimong kagamo sa wala sing pamalaod, sa diin wala sing bisan isa nga hilway; apang ang awtoridad nga wala sing kahilwayan amo ang pagpangdaogdaog, nga nagauntat nga mangin makatarunganon nga awtoridad. Wala sing manugpangdaogdaog nga makapabilin sa gahum kon wala sing pag-uyon kag pag-ugyon sang iya mga biktima. Ang kahilwayan kag awtoridad amo ang duha ka bahin sang pilak, kag ang mga kasugoan sang divine nga katukuran nagalarawan sang perpekto nga mga sistema sang awtoridad agud masakdag ang tawhanon nga kahilwayan. Ang divine nga katukuran amo ang katilingban sang katawhan sang Dios.

Ining una nga klase sang kamatuuran—ang divine nga katukuran—nagapaathag sang husto nga balanse sa tunga sang kahilwayan kag awtoridad. Ang pagpaubus amo ang kaangtanan, ang tawhanon nga putling kaayo sang kinabubut-on nga pagkamatimuman sa awtoridad, nagabugkos sang kahilwayan kag awtoridad. Samtang ang indi kinaugalingong gugma amo ang pinakamataas nga *Kristohanong* putli nga kaayo, ang pagpaubus amo ang paunang kinahanglanong *tawhanon* nga putling kaayo. Kay ang sa tumuluo ukon ditumuluo nga pagpaubus isa ka pagpahanas sa kinabuhi. Ang pagpaubus isa man ka katukuran para sa tanan nga ibang klase sang putling kaayo. Ang tumuluo indi puwede makaagum sang bisan diin sini sang pang-engganyo nga putling kaayo sang kinaugalingong gugma para sa Dios ukon nagapanghikot nga putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma para sa katawhan luwas kon siya mag-angkon anay sang pagpaubus. Kon wala sing pagpaubus indi siya makapatudlo. Ang pagpaubus amo ang putling kaayo nga ginapatumod para sa awtoridad.

Subong nga ang gugma sang Dios amo ang sulundan para sa *tanang* tawhanon nga gugma, sa amo man ang divine nga pagkalabaw nga kagamhanan amo ang pinakamataas nga basihanan para sa *tanang* tunay nga pagpaubus sa katawhan. Ang Dios amo ang hingpit nga awtoridad (Mga Salmo 145:14; Mateo 20:15; 1 Timoteo 6:15). Wala gid sing may kinabuhi nga wala nagadepende sa Iya. Ang tanang pagkatinuud sang kinabuhi kag kamatuuran nakatukod ukon nasuno gid sa Iya divine nga kinaiya. Si Satanas nagapabilin nga hilway sa pagpanghikot pinaagi sa pagtugot sang Dios lamang (Job 1:6-12); ang kalautan kag tawhanong kaayo magpadayon sa idalum lamang sang palatukuran sang pagpadugay sang paghukum sa diin ang Dios nagatugot sang pagsinumpunganay sang mga anghel nga magpadayon sang palakat sini. Ara kita tungud sang pinakamataas nga sugo kag indi makahangkat sa Iya: Niyan magpaangay-angay kita sa Iya katarungan ukon sa ulihi naguba sang Iya katarungan.

Ang Dios wala gid nagahatag sang pahayag ukon saysay sa bisan kay sin-o; wala Siya nagapamangkot sa bisan kay sin-o; wala Siya nagakinahanglan sang laygay ukon pangpadasig. Ang Dios ang may awtoridad sa aton tungud kay Siya amo ang manunuga kag tag-iya sang tanan nga mga butang (Mga Salmo 50:10), tungud kay Siya amo ang

Manunubus sang katawhan (Isaias 47:4; Mga Taga-Efeso 1:7; Mga Taga-Colosas 1:14; 1 Pedro 1:18), kag tungud kay Siya amo ang ginahalanan sang tanang kamatuuran (Juan 14:6; Mga Hulubaton 8:1, 22-30). Tungud sang Iya pagkalabaw nga kagamhanan ang Dios naggahin ukon nagsalig sang awtoridad sa mga puwesto sang responsibilidad sa katawhan agud nga ang mga may katungdanan sa ila puwede magdumala kag magprotekta sa nagakaigo sang kahilwayan sang katawhan. Ang ginsalig nga awtoridad “isa ka pag-amuma sang Dios sa inyo sa walay katubtuban,” ang pagsangkap sang palibot para sa tawhanong kauswagan (Mga Taga-Roma 13:1-6).

ANG AWTORIDAD SA TAWHANONG PANGGOBYERNO

Ang mga kasugoan sang divine nga katukuran nagakilala sang apat ka divine nga mga katukuran sa katawhan: ang tawo, pag-asawa, pamilya, kag ang pungsudnon nga katukuran.³² Para sa kada divine nga katukuran ang Dios naghimo sang isa ka sistema sang awtoridad. Ang awtoridad para sa tagsa ka tawo amo ang kabubut-on, para sa pagpangasawa ang bana, para sa pamilya ang mga ginikanan, kag para sa pungsudnon nga katukuran ang gobyerno sa bisan kon ano man porma ini ginpatukod.

Ang awtoridad sa pungsod puwede ipadumala sa isa ka tawo, sa gamay nga pundok, ukon sa dako nga bahin sang pumuluyo sang pungsod. Ang bisan diin sining mga sistema sang gobyerno puwede mangin maayo ukon malaut, nagadepende sa pagkamatinud-anon ukon sa pagkamataastaason sang mga ara sa awtoridad. Ang monarkiya, aristo-krasya, kag ang republika mga sigurado nga mga porma sang gobyerno; ang pag-panglupig, oligarkiya, kag demokrasya amo ang madumilion nga mga porma. Ang pagkamataastaason nagabaylo sang bisan anong makatarunganon nga panggobyernong katilingban sa isa ka sistema sang kalautan. Sa idalum sang mga pagtuis nahanungud sang pagkamataastaason, ang monarkiya, nga amo ang pagdumala sang isa ka tawo para sa kaayohan sang tanan, mabaylohan sang pagpanglupig, ang pagdumala sang isa ka tawo para sa iya kaugalingon lamang nga kaayohan. Pinaagi sa pagkamataastaason, ang aristokrasya, nga amo ang pagdumala sang gamay lamang nga mga pinili nga mga tawo para sa kaayohan sang tanan, mahimong isa ka oligarkiya, ang pagdumala sang gamay nga pundok para sa kaugalingong kaayohan sini. Kag pinaagi sa pagkamataastaason ang republika, nga amo ang pagdumala sang pinakamaayo sang pumuluyo para sa kaayohan sang tanan, nagakaus-us ukon nagakaluya padulong sa demokrasya, nga ginadumalahan sang pinakamalain nga pumuluyo para sa ila kaugalingon nga kaayohan.³³

32. Thieme, *Freedom through Military Victory*, 4-9.

33. Ginbadbad halin kay Erik von Kuchnelt-Leddin nga, *Leftism* (New Rochelle: Arlington House, 1974), 28.

	MAAYO (Nagahatag kaayohan sa nasakupan)	MALAIN (Nagahatag kaayohan sa manugdumala)
ISA KA TAWO ANG NAGADUMALA	Monarkiya	Pagpanglupig
GAMAY NGA PUNDOK ANG NAGADUMALA	Aristokrasya	Oligarkiya
DAKO NGA PUNDOK ANG NAGADUMALA	Republika	Demokrasya

MAAYO KAG MALAIN NGA SISTEMA SANG AWTORIDAD PANGGOBYERNO

Kon ang hari madungganon kag maalamon, ang monarkiya amo ang labing epektibo nga porma sang gobyerno. Si Jesu-Kristo magabalik subong Hari sang mga hari kag Ginoo sang mga ginoo kag subong ang hingpit nga pinakamataas nga manugdumala sang kalibutan nga magapatukod sang perpektong gobyerno sa panahon sang Millennium (Bugna 19:15-16; 20:6). Ang pinakamalain nga porma sang gobyerno amo ang demokrasya, nga amo ang manipis nga veneer ukon manipis nga panabon sa anarkiya nga kulang sang putling kaayo kag pagkamatitud-anon.

Ang United States nga Konstitusyon ukon mga balaod nagpalig-on sang aton pungsod subong ang republika, nga nagapasalig sang pinakadako nga kinaugalingong kahilwayan sa tagsa ka pumuluyo. Pinaagi sa kahilwayan nagaabot ang responsibilidad, kag, ang mas labaw kay sa bisan anong iban nga porma sang gobyerno, ang republika nagatindog sa kinaugalingong pagkamatitud-anon sang mga katawhan sini.³⁴ Sa kinaunahan nga panghunahuna sing nagpatukod nga mga ginikanan ukon katigulangan ang labing takus nga pumuluyo lamang ang puwede magboto kag magpakiglabot sa gobyerno, apang kon ang garantiya ukon pagtugot ginapalawig halos sa tanan, ang republika naga-us ukon nagaluya padulong sa demokrasya sa diin ang pangbilog nga kalibutan nga katungud agud magboto may gamay lamang nga kahulugan. Kon ang tagsa ka indi responsable nga tawo may tingog sa gobyerno, ang mga kandidato para sa opisina pangpubliko wala nagakinahanglan sang dakong pangabay sa mga matarong, mahapos hangpon nga katawhan, kondi magpangampanya sa matawhay kag maalamon lamang nga pagpakig-angot sa katawhan kag sang pagkamabinatyagon nga pag-ataki sang kinaiya sang kasumpong. Ang mga plano sing pagpatuman kasami nga maporma para sa kaayohan lamang imbis san kon ano ang tama kag matarong kag sa kahadlok, nga nagasilbi sang kahakog ukon kahakaban sang bisan sin-o nga makahan-ay sang krusada kag makakuha sang propaganda kag pagkakilala sa publiko.

Sa idalum sang demokrasya ang pag-uswag sang pagdumala panggobyerno naga-sangkad agud pakalmahon ang pagkadalok sang mga mapataastaason nga mga tawo kag manghilabot ukon magsamoksamok sa pribado nga katilingban ukon negosyo. Ang republika kag ang naglapnag nga pagdumala panggobyerno indi puwede mag-upod. Ang katuyoan sang panggobyernong awtoridad amo ang pagprotekta sang mga pumuluyo sa

34. Tan-awa ang mga pahina 186-87.

mga kriminal kag sang langyaw nga mga manug-ataki agud nga ang tagsa ka tawo puwede magpahayag sang iya kabubut-on sa palibot subong hilway sa pagpamintas kag pagpamilit kutub sa mahimo.

ANG PAGPAUBUS SA PANIMALAY

Pangkatilingbang, Ginapaturan, kag Tunay nga Pagpaubus

Ang awtoridad nagauna sa kahilwayan. Ang divine nga sulundan kag halimbawa para sa pag-amuma kag pagprotekta sang kahilwayan nalabot sa tatlo ka mga klase sang pagpaubus: ang pangkatilingban nga pagpaubus, ginapaturan nga pagpaubus, kag tunay nga pagpaubus. Ini nga sulundan ginaliwatliwat sa pamilya, sa kalag, sa lokal nga simbahan, kag, pinasahi sa kay Ginoong Jesu-Kristo, sa plano sang Dios para sa Pagpakatawo.

Ang pagpaubus nagaumpisa kon ang fetus ukon ang lapsag sa sulud sang matris mangin isa ka buhi nga tawo sa tion sang lawasnon ngapagkabun-ag.³⁵ Nagsulud kita sa katawhan subong walay mahimo nga mga lapsag. Puwede nga ang Dios nagtuga sa tagsa sa aton subong isa ka hamtong, subong sang pagporma Niya kay Adan kag sang babayi. Apang pagkatapos sang pagpakasala sang tawo gilayon nga nagakinahanglan kita sang sa ginsakupan nga awtoridad kon kinahanglan naton sang bisan anong paglaum sang kalipay sa kinabuhì. Ang makasasala nga kinaiya kinahanglan mapunggan. Ang mga ginikanan dapat magdumala sang makasasala nga kinaiya sang ila mga kabataan pinaagi sa disiplina kag paghanas agud nga ang mga kabataan sa kadugayan makahimo magdumala sang responsibilidad para sa ila mga kaugalingon. Ang pamilya isa ka *pangkatilingban nga pagpaubus*, Ang pauna nga panaming sang Dios sa tagsa ka kahilwayan sang tawo sa kalibutan sang yawa.

KLASE	BATA	EDARAN	KRISTOHANON	KRISTO
<i>PANGKATILINGBAN NGA PAGPAUBUS</i>	Panimalay kag Pamilya	Kalag	Lokal nga Simbahan	Plano sang Dios para sa Pagpakatawo
<i>GINAPATUMAN NGA PAGPAUBUS</i>	Pangginikanan nga Awtoridad	Awtoridad sang Kabubut-on	Awtoridad sang Pastor	Pagkalabaw nga Kagamhanan sang Dios nga Amay
<i>TUNAY NGA PAGPAUBUS</i>	Sigurado nga Sabat sa mga Ginikanan	Disiplina sa Kaugalingon	Sigurado nga Kabubut-on sa Panudlo sang Bibliya	Pagkamatinanon sa Plano sang Dios

MGA KLASÉ SANG PAGPAUBUS

Sa panimalay ang awtoridad nagapabilin sa mga ginikanan. Ini amo ang *ginapaturan nga pagpaubus*. Bisan kon ang bata ginpadako sang parehong mga ginikanan, sang isa lamang, ukon sang laing hamtong subong ang halili nga ginikanan, ang mga ginikanan ang nagaangkon sang awtoridad kag responsibilidad agud hanason ang ila mga kabataan, maggahin sing plano sang pagpatuman, kag magsugo nga ang ila mga kabataan magsunud sa sina nga plano sing pagpatuman. Tuhtub nga ang bata nagapabilin sa idalum sang panimalay sang iya mga ginikanan ukon nagabaton sang ila kasangkapan

35. Thieme, *The Origin of Human Life* (1993).

sang pangkinahanglanon, ginakinahanglan siya magpaidalum sa ila awtoridad.

Hanasa ang bata sa pagginawi nga iya pagaatubangon,
Bisan kon siya tigulang na indi siya magbiya sini.
(Mga Hulubaton 22:6, NASB)

Mga kabataan, tumana ang inyo mga ginikanan sa Ginoo, kay ini amo ang tama. Tahura ang inyo amay kag iloy (nga amo ang nahaunang sugo nga may saad), nga ini mangin magmaayo sa imo [sa pagkahamtong], kag agud nga puwede kamo magkinabuhi sing malawig diri sa duta.
(Mga Taga-Efeso 6:1-3, NASB)

Mga kabataan, mangin matinumanon sa inyo mga ginikanan sa tanan nga mga butang, kay ini kalahamut-an sa Ginoo. (Mga Taga-Colosas 3:20 NASB)

Kabay nga, ang mga ginikanan ang mas matinalupangdon, mahinangpanon, kag disiplinado kay sa ila batan-on pa nga mga kabataan, apang ini nga bentaha hinali nga madula samtang ang bata nagaabot sa pagkahamtong. Sa temprano nga mga tinuig, sing pagtubo sang bata, ang amay kag iloy dapat magpahimulus sini nga mga bentaha agud palig-onon ang ginsakupan sang awtoridad sa diin ang ila mga kabataan puwede magtubo kag maghamtong. Sigurado nga ang gugma wala ginsalikway sa pamaagi sang paghanas, apang ang mga ginikanan makapahayag sing husto sang ila gugma kag makasilsil sang matuud nga kahulugan sang pagpanimpalad, pagtahod kag pagpalangga sa kaugalingon, kag kinaugalingon nga madangatan sa ila mga kabataan kon ang pagkahan-ay sang pamilya ginapalig-on, ginapatuman, kag nagapadayon sang mataas nga mga talaksan sang panghunahuna kag pagpanghikot lamang. Sa sulud sining katukuran sang kalig-on kag disiplina, ang mga ginikanan magtrato sang bata subong isa ka tawo, indi subong sang manug-agum sang kadaugan nga kinahanglan pirmi magpamatuud sang iya kaugalingon, mag-agum sang gugma kag pagpanugot sang iya mga ginikanan, kag magsakdag kag magprotekta sang ngalan sang pamilya. Kon makuha na ang sobra kaayo nga kabug-aton agud pakamatarungon ang iya kaugalingon, ang bata may pinakadako nga kahigayonan nga magkinabuhi sang iya kaugalingon nga kinabuhi kag makapauswag sang ikasarang para sa kalipay kag kahilwayan subong isa ka hamtong.

Ang awtoridad nagakinahanglan sang responsibilidad, apang wala sing ginikanan nga perpekto; ang tanan nagakasayup kon kaisa. Ang sistema sang Dios nahanungud sang ginapatuman nga pagpaubus sa pamilya wala nagakinahanglan sang proteksyon. Sigurado nga ang taga ka responsable nga ginikanan nagapaninguha nga mangin patas kutub sa mahimo (Mga Taga-Efeso 6:4a), apang ang labing kinahanglanon kaayo amo ang malig-on nga sistema sang awtoridad (Mga Taga-Colosas 3:20). Ang pagkamaangayon sang ginpatuman nga pagpaubus, nga ginpasunud sang iya mga ginikanan, nagahatag sa bata sang malig-on, panggowa nga bulig agud magtubo kag magtoon. Ang bata mismo ang iya kaugalingon wala sing igo nga kalig-on kon indi magpakigbatok sa kaluyahon, pagkamatuguton, pagduhaduha, kag padayon nga pagbaylobaylo sang iya mga ginikanan.

Kon ang bata nagasabat sa sigurado nga kabubut-on sa pangginikanan nga pag-

disiplina kag nagatahod sa awtoridad sa panimalay, mahimong magpatudlo siya. Ining *tunay nga pagpaubus* nagahatag sa iya sing ikasarang agud magtoon sa iya mga ginikanan; bukas siya agud masilsilan sang kamatuuran. Ang tanan nga mga ginikanan mga responsable para sa pagtudlo sang ila mga kabataan nga mangin mahunahunaon, magmaayo sing pamatasan, matinahuron sang pag-isahanon, pag-kabutang, kag sang awtoridad sang iban, subong nga ginkinahanglan sang mga kasugoan sang divine nga katukuran. Ang Kristohanon nga mga ginikanan ginsaligan sang dugang nga responsibilidad sang pagpahayag sing Maayong Balita sa ila mga kabataan kag magatudlo sa ila sang panudlo sang Bibliya (Mga Taga-Efeso 6:4b). Ang tunay nga pagpaubus sa panimalay amo ang naengganyo sang kaugalingon nga pagkamatinumanon sang bata sa awtoridad kag panudlo sang ginikanan.

Ang Indi Hamtong nga mga Edaran

Ang tinutuyo sang pagpadako sang isa ka bata amo ang paghanda sa iya agud sa kadugayan magbiya sa panimalay nga may edaran ukon hamtong nga kalag agud magbagay sa iya edaran nga lawas. Ang pagsaylo halin sa awtoridad sa panimalay padulong sa kahilwayan sang kinabuhi amo ang isa sang labing malisud sa tanang mga pagbaylo. Madamo sang mga tawo wala gid nagahimo sang pagbaylo. Naulipon sang pagkawalay kahibalo kag sang pagkamataastaason, nagapabilin sila nga nagabinatabata sing panghunahuna pagkatapos sang malawig nga panahon nga sila nangin lawasnon nga mga edaran.

Ang subong nga mga tawo indi gid makaangkon sang matuud nga kahilwayan ukon pagkinaugalingon sa tawhanon nga pagkahamtong, nga amo ang pagpugong sa kaugalingon sa pagbaton sang responsibilidad para sa tagsa ka kaugalingong kinabuhi. Mas gusto pa nila mangin ulipon kay sa hilway. Ang mga ulipon ginapunggan sang iban kag responsable sa wala; ang batan-on nga mga “edaran” nagakulo ukon nagakakupos tungud sang pagpugong sang ila mga kaugalingon ukon sa pagbaton sang salabton para sa ila kaugalingon nga mga panghunahuna, mga desisyon, ukon mga paghulag. Ila ginalikawan ang labing kinahanglanon kaayo nga kahilwayan, ang kahilwayan sa sulud sang tagsa ka kaugalingong kalag agud maghunahuna kag maghimo sang mga pagpili. Ang ila pagkaindi gusto nga mangin hilway nagapakita sang kaugalingon sini sa walay untat nga pagreklamo. Ginabasol nila ang ila kaagi ukon ang iban nga mga tawo tungud sang ila mga kapaslawan, walay kasigurohan, kag mga kapildihan; nalikupan sila sang ila mga kaugalingon.

Ang indi pa hamtong nga tawo wala sing ikasarang para sa indi kinaugalingong gugma kag kinaugalingong gugma. Kaangay sang ginakasa nga pistola nga may mahumok nga gatilyo, ang iya pagkamataastaason nagahulat nga magbatyag sing pagkalain sing buut sa pinakagamay nga pagpangyam-id ukon sa pagkawala sing pagtamod. Kag ang bisan sin-o nga sobra ka mabinatyagon nahanungud sang iya kaugalingon pirmi gid indi mabinatyagon sa iban. Ang iya pagkamakinaugalingon nagapugong sang pagkamaabtik sa mga ginabatyag sang bisan sin-o dira; ang pagkamahunahunaon sang indi kinaugalingong gugma indi makadugay kon ang isa ka tawo nagasentro sang panghunahuna sa ginpagrabe nga dagway sang iya kaugalingon lamang.

Imbis sang pagpanghikot halin sa kahimtangan sang kabakod sa divine dynasphere, ang nagabinatabata sing panghunahuna nga tawo nagadepende lamang sa iban para sa iya kalipay. Sa kaluyahon kag pagkadalok siya nagapangayo sang mga indi puwede mahitabo: ang walay kondisyon nga kinaugalingong gugma, subong sang isa ka lapsag nga nagabaton halin sa mga ginikanan sini. Siya nagakinahanglan sang ditakus ukon indi nagakaangay nga gugma kag sang pagtamod halin sa iban nga mga tawo, kag kon ang subong nga pagpahanugot indi dayon mahitabo magplano siya nga himoon sila nga magkalisud subong sang sa iya. Amo ini ang sakit sang mamandoon nga pagpangayo ukon pagkinahanglan, sa diin ang maluya nga tawo nagapaninguha agud dumalahan ang tanan sa iya palibot.

Ang maayong kabubut-on kag pagkamaalwan sang isa ka tunay nga madungganong tawo puwede maghatag sa iya sang kaluyahon sa subong nga pagkawalay palatukuran nga pagpalakat. Pinaagi sa pagpahimulus sang mga kusog sang mga talahurong mga tawo, ang maluya nagadumala sa makusog. Sa ulihi, ang tawo nga may pagkamatinud-anon dapat magkilala nga siya ginabiktima na kag ibulag ang iya kaugalingon sa panghunahuna man ukon sa lawasnon halin sa walay pulus nga manlulupig ukon nagapangdaogdaog sa tunga niya. Ang mataastaason nga tumuluo nga ara sa sakit sang mamandoon nga pagpangayo ukon pagkinahanglan wala gid nakatoon nga ang iya kalipay nagadepende lamang sa iya hilway nga kabubut-on nga ginagamit kag ginabansaybansay sa sulud sang divine dynasphere, wala sa kon ano man ang dapat hunahunaon sang iban nahanungud sa iya ukon himoon para sa iya. Ang nagasolobra nga pagkamaangkonon, padayon nga pagkamaimon, kag ang nahigugma sa kaugalingon, indi gid siya makaangkon sang ikasarang agud dayawon ukon higumaon ang bisan sin-o man.

PAGPAUBUS SA SULUD SANG KALAG

Ang Indi Pagkapareho sang Katawhan

Kon ang batan-on nga tawo magbiya sa panimalay, ang bag-o nga kahan-ayan sang katilingban para sa pagpaubus amo ang iya kaugalingong kalag. Kinahanglan niya atubangon ang pagkatinuud sang kinabuhi kon sin-o kag kon ano siya; kinahanglan niya atubangon ang responsibilidad sang tanan niya nga mga hunahunaon kag mga paghulag kag sang pag-uswag sang iya kaugalingon nga pagkamatinud-anon. Kinahanglan niya ton-an ang iya mga limitasyon, mga abilidad, kag mga kabakod kag magkinabuhi sina sa ila nga wala sing kapaslawan, wala sing pagsupak sa ila, kag wala sing sobra nga pagkinahanglan sing pagkapareho sa bisan kay sin-o man.

Ang kahilwayan kag pagkapareho indi gid puwede mag-upod. Ang pagprotekta sang Dios sang kahilwayan nagapasalig nga ang indi pagkapareho mangin padayon nga lakat sang kasaysayan. Wala gid mahitabo sa kasaysayan sang katawhan nga ang pagkapareho puwede maagum: una, tungud kay si Satanas nagahatag sing talagsahon nga pagtrato sa iya mga alagad kag, ikaduha, tungud kay ang Dios nagbutang sang tawhanon nga kabubut-on nga mangin yabi sing hilisgutan sa pagsinumpunganay sang mga anghel. Parehong ang pagkawalay katarungan ni Satanas kag ang perpektong

katarungan sang Dios nagapasiguro sang tawhanong indi pagkapareho sa tanang mga pagdumala.

Natawo kita nga mga indi magkapareho, apang ang kamatuuran gid sina nga ang Dios padayon nagatipig sang aton mga kinabuhi pagkatapos sing pagkabun-ag nagakahulugan nga natawo man kita nga may kahigayonan. Ang kada isa ginhatagan sing kahigayonan agud magmadaugon ukon mapaslawan, apang bisan sa kadaugan ukon kapaslawan may ara gihapon sang indi pagkapareho. Wala sing duha ka tawo nga magmadaugon sa pareho nga kahimtangan, kag wala sing duha ka tawo nga may pareho nga mapaslawan. Sa mga panahon sang kauswagan sang kadamoan, madamong mga tawo ang mag-uswag nga mas labaw kay sa iban; sa mabudlay nga mga tion madamo gihapon ang mag-uswag nga mas labaw kay sa iban. Sa ginsakupan sang kahilwayan, subong sang sa United States, may ara sing indi pagkapareho; sa idalum sang sosyalismo ukon marxismo ang indi pagkapareho ara man. Bisin kon ano man ang palangabuhian, katilingban, ukon politikanhon nga mga kahimtangan, ang indi pagkapareho nagapabilin nga indi malikawan nga kamatuuran sang kinabuhi.

Isa ka tawo ang puwedeng may gamay nga kaalam kay sa isa, apang bisan pa sina puwede niya malabwan ang pangisip pinaagi sa pang-ino, sa kaagi, pagkamatitud-anon, sa lawasnon nga pakamabihagon, ukon sa abilidad sang hampang. Ang tanan nagaangkon sang madamo nga kinaugali sa diin siya nagapaibabaw sa iban nga mga tawo kag ang iban nga mga kinaugali sa diin siya ara sa ubus. Wala sing nagapabilin nga pagkapareho sa bisin ano nga klase, apang ina indi dapat mangin kabangdanan sang mapaslawan. Indi sayup tungud kay ang isa ka tawo mas maayo kay sa imo sa iban nga bahin. Ang mapainubuson nga tawo nagalikaw sa pagkamaimon kag nagakahamuut sang pagkamaayo sang kon ano man ang makit-an.

Ang indi pagkapareho indi makaguluba sa kaugalingon sini. Ang indi pagkapareho na tuis sa isa ka palaligban tungud sang pagkamataastaason sang pagbatyag sing kalain sa indi pagkapareho ukon tungud sang pagkalooy sa kaugalingon nahanungud sang pagbalibad agud atubangon ang matuud nga kinabuhi kag pahimuslan ang mga kahigayonan sang kaugalingong ikasarang sa pat-ud nga bahin.

Nag-umpisa sa babayi didto sa Hardin, nga naghandum nga mangin kapareho ukon katupong sa Dios (Genesis 3:5-6), ang katawhan padayon nga nagapaninguha agud sulbaron ang palaligban sang indi pagkapareho. Apang ang ginasiling nga mga kasulbaran kuno nagahimo lamang sang bag-o nga mga indi pagkapareho. “Kahilwayan, pagkapareho, pag-inuturay” nahimong ang pang-engganyo sang French Revolution, apang sa pagkuha sang corona kag pagpakanubo sang aristokrasya ukon sang madugganong pagkapinili sa katilingban, ang mga manugplano sing pagpangguba naga-pabayaw sang ila mga kaugalingon. Indi sila gusto sang pagkapareho; nagahandum sila sing dako para sa gahum, pagpanimalos, kag sang pagkalabaw. Si Robespierre nangin gamhanan nga nagapahayag sang pagkapareho, apang nagpasugod sang Reign of Terror, sa diin ang pagpugot sang ulo nagpatuman sa 40,000 ka mga kinabuhi, agud nga madumalahan ang iya mga kaparehong mga pumuluyo kag mapunggan ang iya mga karibal sa pagsulbar sang ila indi pagkapareho sa iya. Si Victor Hugo sang ulihi nagsulat nga ang pagkapareho amo ang politikanhong pagbadbad lamang sang pulong kahikaw.

Ang pagpamintas ukon ang pagrebelde indi gid makasulbar sang bisin anong kinaugalingon, makakatilingban, palangabuhian, ukon politikanhong palaligban, ukon ang

pagkapareho mangin kasulbaran. Ang kasulbaran sa mga palaligban sang mga tawo indi ang pagkapareho, kondi ang kahilwayan kag ang “pagpangita sang kalipay,” subong sang ginpahayag sa aton Konstitusyon.

Ang Indi Pagkapareho kag ang Kalipay

Ang kalipay puwede kag ara sa tagsa ka klase sang katilingban (Mga Taga-Filipos 4:11-13). Madamo sang imol nga mga tawo ang mga malipayon; madamo sang manggaranon nga mga tawo ang mga malipayon. Madamo ang mga makabig nga mga napaslawan nga malipayon; madamo ang mga madaugon nga mga tawo ang mga malipayon. Ang wala nahamuut nga nagaopisinang batan-on nga lalaki nagahunahuna nga siya magmalipayon samtang ang presidente sang kompanya matonto. Pagadalhon lamang niya ang iya nag-agi nga mga pagkadimalipayon kaupod niya sa iya bag-o nga kahimtangan.

Ang madramahong makasaysayan nga halimbawa sang isa ka tawo nga nagpadayon sang iya ikasarang para sa pagkinabuhi sa idalum sang pinasahi nga mga kahimtangan amo si Jose (Genesis 37—50). Subong ang batan-on sa Canaan, malipayon siya samtang nakalabaw sa iya mga utod. Sa panahon sang iya mga pagpanimpalad sa Egypt nangin malipayon siya subong isa ka ulipon, subong ang manugdumala sang mga pagkabutang ni Potiphar, subong isa ka nalipatan nga binilanggo, kag subong ang punong ministro sang kagamhanan sang Egypt. Bisan nga ginhuksan siya sang iya tanda sang ranggo—ang amerikana nga may madamong kolor—sang iya mga maimon nga mga utod, siya nagpabilin sa iya abilidad sa pagdumala. Indi nila mapabulag ang iya panghunahuna. Ang iya pagkamatinud-anon kag kalipay nagapabilin. Si Jose isa ka pangulo sa idalum sang bisan ano nga kahimtangan kag nangin subong ka mapisan sa pinakaidalum sang pangkatilingban nga talaksan samtang ara siya sa pinakaibabaw. Ang pagkaulipon kag bilanggoan nagtilaw kag nagpalig-on kay Jose; ang Dios naglakip sang indi pagkapareho nga mga pagtilaw sa iya edukasyon ukon pagtoon sang kinaalam, sa paghanas sini nga tawo sang tunay nga pagpaubus agud mahimong ang pinakamadungganon nga tawo sang iya kaliwatan, si Jose nagpabilin nga matutum sa Ginoo, kag ang iya mga abilidad nakilala, bisan pa nga siya nagpabilin nga isa ka ulipon. Siya ginpauswag sa sulud sang sistema sang pagkaulipon (Genesis 39:1-5) kag sa sulud sang sistema sing pagdumala sang bilanggoan (Genesis 39:21-23). Imbis nga magreklamo ukon magplano sang kagub-anan agud makaagum sang iya lawasnon nga kahilwayan, si Jose naggamit sang iya kahilwayan nga ara sa iya kalag. Nahanas siya sa iya mga kahimtangan samtang nagapahimulus sang mga kahigayonan nga ginsangkap sang Dios sa iya.

Si Jose nagalarawan sang palatukuran nga wala gid sing ikahuya sa indi pagkapareho. Ang hayag nga mga tanda sang kahimtangan kag mga talaksan sang kadaugan indi amo ang mga hilisgutan. Ang matuud nga hilisgutan amo ang: Ikaw bala nakapaangay-angay sa kinabuhi sa kon diin ka? Mapasalamaton ka bala para sa kon ano man ang ara sa imo? Malipayon ka bala sa kon diin ka? Kon ginahimo mo ang imo kaugalingon nga masinulub-on dira, indi ka gid mangin malipayon sa bisan diin ka man. Wala sing bisan ano nga pamalibad para sa pagkawalay kalipay, tungud kay ang Dios nagsangkap sang grasya sang pangkinahanglanon para sa espirituhanong kakusog sang tagsa ka tumuluo sa sulud sang divine dynasphere. Ang kalipay sang tumuluo nagadepende sa iya panghunahuna

sa pagtoon kag paggamit sing panudlo sang Bibliya. Ikaw lamang ang makahimo sang imo kaugalingon nga malipayon; ikaw lamang ang makahimo sang imo kaugalingon nga indi malipayon.

Sa tion nga ang isa ka tawo magbiya sang panimalay, kinahanglan niya mahangpan nga ang labing makahuluganon nga hilisgutan sa iya kinabuhi amo ang iya kaugalingon nga kabubut-on. Ang kinabuhi sang kada isa ginapat-ud pinaagi sa kabubut-on, indi pinaagi sa palibot, panublion nga kinaiya, ukon sang bisan anong iban nga kabangdanan nga ang sikolohiya ukon sa katilingban nga katukuran kag kauswagan nga puwede magbulubanta. Ang mga desisyon nagahimo sang palibot, indi ang palibot sing mga desisyon. Ang tawo gindisenyo nga pagapormahon kag idihon sang iya kabubut-on. Ang husto nga paggamit sang kabubut-on naghimo sang kahilwayan kag sang kalipay nga isa ka pagkatinuud sang kinabuhi; ang indi angay kag makahuluya ukon malig-on nga paggamit sang kabubut-on nagaulipon sa iya sa mga detalye sang kinabuhi. Bisan pa sang mga limitasyon sa mga kahimtangan, talento, panghunahuna, maayong panglawas, ukon sa dagway, ang tagsa ka tawo may kalag—ang pangkatilingban nga pagpaubus—kag ang pagbanabana sang mga puwede mahimo kag mahitabo sa iya kinabuhi nagahalin sa iya hilway nga kabubut-on. Sa sulud sang pangkatilingban nga pagpaubus sang kalag, ang kabubu-on nagadala sang awtoridad.

Ginapatuman kag Tunay nga Pagpaubus sa sulud sang Kalag

Kon ang tawo nagagamit sang iya kabubut-on agud magtuman sang makatarunganon nga awtoridad, ara sa iya ang ginapatuman nga pagpaubus. Sa iya trabaho ukon propesyon nagatugyan siya sa ginapatuman nga pagpaubus sa awtoridad sang iya amo. Sa mga nagkalainlain nga mga hampang kinabubut-on siya nga nagatahod sa awtoridad sang coach kag mga opisyaes. Sa eskuwelahan nagatahod siya sa mga manunudlo kag mga manugdumala kag nagasunud sa ila mga plano sing pagpatuman. Sa tagsa ka pakig-angot sa iban nga mga tawo, ang iya ginapatuman nga pagpaubus mangin kabangdanan sang iya pagtahod sa ila kinaugalingong kahilwayan, mga katungud, pag-isahanon, kag pagkabutang. Bisan ang maayong mga pamatasan nagapakita sang pagpaubus.

Kon ang bata wala nakatoon sang pagpaubus sa panimalay, sa ulihi kinahanglan niya ton-an ini sa mabudlay nga pamaagi sa opisyal sang pulis, sa manughukum, sa mamandoon nga coach, sa mahangkaton nga amo. Nahanungud sini ang kasami ukon naandan nga paghanas sa militar ginakinahanglan sa bisan diin nga pungsod. Ang paghanas sa militar nagabulig sa pungsudnon nga proteksyon kag, bisan kon ukon indi ginakinahanglan sang kasugoan, nagapakita sang katungdanan sang kada tawo sa kahilwayan sang iya pungsod. Ang pagpangalagad sa militar nagahan-ay sang nasarado ukon napain nga duug sa diin ang batan-on nga mga tawo makaangkon sang disiplina nga wala sa ila panimalay—sa karon lamang nga mga adlaw sa idalum sang mas estriktong mga kinahanglanon sang sobra ka malig-ong mamandoon nga sarhento.

Sa gihapon, ang pinakamaayo nga mga kahimtangan para sa pagpauswag sang pagpaubus amo ang sa panimalay. Gamay lang nga mga tawo ang nagpalig-on sang sulundan ukon halimbawa sang pagrebelde batok sa ila mga ginikanan bisan kasan-o

nagpauswag sang ikasarang para sa kinabuhi, gugma, ukon kalipay. Ang batan-on nga tawo nga nagsawsaw sa indi mapunggan nga katig-a sing ulo nagasirado sang iya mga mapilian sa palaabuton. Ang malain nga mga desisyon nagadamo; ang tagsa ka pag-abuso sang kahilwayan nagapagamay pa gid sang iya mga kahigayonan sing pagpahimulus sang kon ano ang ginsangkap sang Dios.

Ang tagsa ka tawo nagakinabuhi sa sulud sang nagatungtunganay nga mga pag-dumala sang nagkalainlain nga mga sistema sang awtoridad, ang kada isa sang sa diin nagahan-ay na nga daan sang siguradong mga desisyon pinaagi sang mga plano sing pagpatuman sini. Kon siya magtuman sa mga kasugoan kag nagabulig sa katuyoan sang sina nga mga sistema sang awtoridad nga may kaangtanan sa iya, nagaangkon siya sang ginapatumang nga pagpaubus. Ang kahanasan sa awtoridad amo ang kahanasan sa maangayon nga pagkatinuud sa kinabuhi.

Ang tunay nga pagpaubus sa kalag sang edaran amo ang sistema sang pang-hunahuna kag pamaagi sang pagkinabuhi. Subong sistema sang panghunahuna, ang pagpaubus isa ka kahilwayan halin sa pagkamataastaason kag tawhanon nga palanan-awon; subong pamaagi sang pagkinabuhi, ang pagpaubus amo ang kahanasan sa grasya kag ikasarang para sa kinabuhi, nga nagauswag sa idalum sang makatarunganong awtoridad. Ang tumuluo nga may tunay nga pagpaubus may disiplina sa kaugalingon nga ginakinahanglan agud tumanon ang iya mga tinutuyo sa kinabuhi labaw sa kon ano ang ginakinahanglan, ginapilit, ukon ginapang-engganyo sang iban nga ipahimo sa iya. Siya nagaangkon sang kinaugalingong kahulugan sang madangatan nga sa sina matinguhaon nga nagatugyan sa plano sang Dios para sa iya kinabuhi. Siya nakahangup sang walay katapusan nga kahulugan sang kahimayaan ni Ginoong Jesu-Kristo agud nga sigurado niya nga madumalahan ang iya kinabuhi, mabawi ukon mapahimuslan ang iya tion, kag nagapadayon nga madiritso ang iya mga ulunahon. Siya nakahibalo nga ang plano sang Dios mas dako kay sang sa iya; nagapabilin ang iya mga mata sa lalambuton.

Nakapakig-away ako sing madungganong pakig-away. Natapos ko ang dalaganon. Natipigan ko ang panudlo sang Bibliya [nga nagapabilin sa akon kalag]. Sa palaabuton ang purongpurong sang pagkamatarong [isa sa madamong walay katapusan nga mga padya] natigana sa akon, sa diin ang Ginoo, ang matarong nga manughukum [manugtimbangtimbang], magapadya sa akon sa sina nga adlaw [sa lingkoran sang hukmanan ni Kristo], kag indi lamang sa akon kondi sa tanan man sang [hamtong nga mga tumuluo] mga nagahigugma sang Iya pagpakita ukon pag-abot [ang Pagsabnit]. (2 Timoteo 4:7-8)

Ang tumuluo nga may tunay nga pagpaubus nakahibalo sang mga panudlo sang Bibliya sing mataas kag maayo kaayo nga grasya kag sang walay katapusan nga mga padya, sa palanan-awon nahanungud sang pagkawalay katapusan, kag ikalipay ang kinabuhi sa pinakamataas kag pinakadako.

ANG PAGPAUBUS SA LOKAL NGA SIMBAHAN

Ang Dios nagtukod sang ikatatlo nga klase sang pangkatilingban nga pagpaubus, luwas sang sa panimalay kag sa kalag, para sa mga tumuluo ni Ginoong Jesu-Kristo. Para dugang sa divine nga mga katukuran ukon katilingban para sa tumuluo kag sa ditumuluo, ang may kaugalingong-kadumalahang lokal nga simbahan isa ka Kristohanong katilingban, isa ka kasangkapan sang grasya sang pangkinahanglanon.

Kaangay sang epektibo nga mga katilingban ang lokal nga simbahan may katuyoan, plano sing pagpatuman, kag awtoridad. Ang katuyoan sini amo ang pagpanudlo kag pagsilsil sang panudlo sang Bibliya. Ang plano sing pagpatuman sang lokal nga simbahan ginkuha sa panudlo sang Bibliya nga gintudlo sang pastor, kag ang tanan nga plano sing pagpatuman kag ang pagpatuman sang plano sing pagpatuman kinahanglan magbulig ukon magsakdag sang maangayon nga pagpanudlo sing panudlo sang Bibliya. Ang pastor magsugo sa maayo nga mga pamaagi kag limitahan ang mga hilikuton nga magapangawat ukon magapangsamok sang mga matinguhaon kaayo nga mga nagatoon sa pagsentro sang panghunahuna sa Pulong sang Dios (2 Timoteo 2:14-17). Ang pastor ang may pinakamataas nga awtoridad sa lokal nga simbahan (Mga Hebreo 13:7, 17). Siya ang nagadumala sang sistema sang pagdumala nga sa diin, sa idalum sang iya kabilogan nga awtoridad, ginasakupan sang nagkalainlaing mga opisyal kag dyakono sang simbahan agud siguraduhon ang epektibo kag han-ay, responsabing pagpalakat sang simbahan. Ang masaligan kag tama nga pagpanudlo sang pastor kag ang iya sistema sang pagpili sing masaligan sang awtoridad nagahan-ay sang ginapatuman nga pagpaubus para sa harianon nga pamilya.

Sa sulud sang sistema sang ginapatuman nga pagpaubus, ang tunay nga pagpaubus amo ang sigurado nga kabubut-on sang tumuluo sa panudlo sang Bibliya. Ang pagpaubus sa parehong ginapatuman kag tunay, nagasangkap sang pagkamatudloan. Kon ikaw makinaugalingon, kon ikaw padayon nga nagapamatuud sang imo kaugalingon sa iban, kon ang tanan nga butang sa kinabuhi imo ginaangot sa imo kaugalingon, mapataastaason ka kag indi mabatonon sa tanan nga mga klase sang kamatuuran. Subong sang ginahimo sang bisan sin-o nga ditumuluo, kasami nga ang tumuluo nagakinahanglan sang tunay nga pagpaubus agud magpaangay-angay sa kinabuhi, apang nagakinahanglan man siya sang tunay nga pagpaubus agud sa matutum nga pagtoon kag paggamit sang panudlo sang Bibliya sa sulud sang divine dynasphere. Ang pagpaubus sang tumuluo isa ka sigurado nga kabubut-on sa kamatuuran sang panudlo sang Bibliya subong man sa kamatuuran sang divine nga katukuran.

Ang mapataastaason nga tumuluo puwede mamati sa pagpanudlo sang Bibliya kada adlaw, apang siya indi magpatudlo. Puwede nga mag-agi siya sa tanang husto nga mga paghulag; puwede siya kabigon nga haligi sang simbahan; apang nagapabilin siya nga nalikupan sang iya kaugalingon. Sobra siya ka makinaugalingon agud batonon ang mga panudlo sang Bibliya nga nagabutyag sang iya mga pagkamahuyang kag mga kaluyahon. Mapakunokunohon nga mapasangkaron, mas ginapili niya nga toohan ang kon ano lamang ang iya ginahandum nga mabatian kag nagabalibad magpaidalum sa nasakupan sang panudlo sang Bibliya. Subong resulta indi gid siya magtubo sa pagkaespirituhanon bisan pa sang iya padayon nga pagpamati sang panudlo sang Bibliya. Ang mapainubuson nga tumuluo nagasulud sa pagpanudlo sang Bibliya agud *makatoon* sang sistema

sang Dios, indi ang mag-uyon ukon indi mag-uyon sa pastor. Kon ang isa ka tawo wala nakahibalo kon ano ang plano sang Dios, ang iya pag-uyon ukon indi pag-uyon wala sing kahulugan. Ang mapainubuson nga tumuluo nagatubo tungud kay mabatonon siya sa kamatuuran imbis nga maapinon sa iya ginpasangkad nga panghunahuna nahanungud sang iya kaugalingon.

Ang isa ka tawo nga mangin tumuluo kon edaran na may bentaha sa Kristohanon nga kinabuhi kon siya nanging hanas sa awtoridad subong ditumuluo. Kon siya magbaton kay Kristo, magpatudlo na siya. Nagahatag ini sa iya sang dulonan; may ara siya sang gamay nga kabudlay sa pagtahod sang awtoridad sang Bibliya kag sa pastor. Nakaagi siya sang maayo nga butang subong isa ka ditumuluo; karon may maagyan siya nga mas maayo pa gid. May dalan na siya sa bag-o nga gahum sa unang ganhaan, sa bag-ong kamatuuran sa ikaapat nga ganhaan, kag kon siya magpaninguha sa pagpadayon ang iya kakusog magadala sa iya sa katingalahan kag maayo kaayo nga mga kaayohan sang pagkahamtong sa ikawalo nga ganhaan. Ang tunay nga mapainubusong ditumuluo nga magbaton kay Kristo nagaangkon na sang kaangtanan kag pagkaangay para sa divine dynasphere. May katukuran siya para sa putling kaayo. Samtang nagatoon siya sang panudlo sang Bibliya nahanungud sang love complex, makilala niya ini nga sistema nga mangin manugpadasig sang iya kahilwayan imbis sang magpundo sa pagkalibog sa mga mando, mga kasugoan, kag sang mga ginadili, subong sang nakit-an sang tumuluo nga nagapamatok sa awtoridad.

Ang tawo nga nagtubo nga rebelde may mabudlay nga tion subong isa ka Kristohanon, subong sang siya ara sa bisan anong pagpaninguha sa kinabuhi. Ginadala niya kaupod sa iya pakadto sa pagka-Kristohanon ang indi maayo nga panghunahuna kag mga reklamo halin sa iya kaagi, nga ang tanan sini kinahanglan niya malampasan. Apang samtang may kinabuhi may paglaum; Ang Dios nagsangkap sa iya sang grasya sang pangkinahanglanon agud magtubo sa pagkaespirituhanon. Ang iya palibot ukon kahimtangan indi mangin pamalibad sa indi pag-abante sa plano sang Dios. Puwede siya makatoon sang pagtahod para sa awtoridad kag kamatuuran. Sa idalum sang estriktong disiplina sa pang-edukasyon kag sang ginapaturan nga pagpaubus kinahanglan niya magpaninguha sa idalum sang awtoridad kag sang pagpanudlo sang pagtolonan sang iya pastor. Kinahanglan niya tabiron ang una kag ikatatlo nga mga ganhaan sa ikaduhang ganhaan, nga nagalikaw sa mga sala sa panghunahuna kon siya matintal agud mangguba sang dungog sang pastor, magkalain sa iya mensahe, ukon magsaway sa iban nga mga tumuluo sa katilingban. Kinahanglan pirmi gid siya magpabilin nga abtik kag magpanumbalik dayon kon siya makasala.

Para sa kay bisan sin-o nga tumuluo ang pagbaylo halin sa pagkawalay kahibalo sang panudlo sang Bibliya sa tion sang kaluwasan padulong sa may kahibalo sa tion sang pagkahamtong subong ka budlay sang pagbaylo halin sa awtoridad sa panimalay padulong sa kahilwayan sa pagkaedaran. Pipila lamang ka mga tumuluo ang nagmadaugon. Ang kadamoan wala sing pagpaninguha adlaw-adlaw, kada tuig, agud maghimo sang madamong tama nga mga desisyon agud ton-an kag gamiton ang panudlo sang Bibliya, agud padayon nga makapabilin kag makapanghikot sa sulud sang divine dynasphere.

ANG PAGPAUBUS NI KRISTO

Ang Pagtugyan sa Awtoridad sang Katukuran

Ang mga kasugoan sang divine nga katukuran nagahakos sa tanang katawhan. Sanglit nga ang aton Ginoong Jesu-Kristo nangin isa ka matuud nga tawo, Siya, man, nasakup sang mga kasugoan. Natawo sa pangkatilingban nga pagpaubus sang isa ka pamilya, nagtubo Siya sa idalum sang ginapatuman nga pagpaubus sang Iya mga ginikanan. Sa tunay nga pagpaubus Siya nangin pirmi matinumanon sa Iya mga ginikanan kutub nalambot Niya ang pagkahamtong (Lucas 2:40, 51).

Si Kristo subong isa ka edaran nasakup sang parehong sistema sang pagpaubus nga para sa aton nagabaylo sang awtoridad sang panimalay. Ang tawhanon nga kalag sang aton Ginoo amo ang Iya pangkatilingban nga pagpaubus, kag ang Iya sigurado nga kabubut-on sa pagpamatuk sang tagsa ka pagsulay agud magpakasala amo ang nangin Iya ginapatuman nga pagpaubus. Pirmi Siya nangin matinumanon sa kamatuuran. Pinaagi sa Iya kaugalingong disiplina sa kaugalingon mapinadayunon Siya nga nagapabilin sa sulud sang divine dynasphere kag nag-uswag sa pinakamataas nga ikasarang para sa pagkinabuhi. Ang Iya ginapatuman nga pagpaubus ginhiusa sa tunay nga pagpaubus.

Sanglit nga ang aton Ginoo nagkinabuhi sang wala pa ang Panahon sang Simbahan, ang lokal nga simbahan wala pa natukod, apang si Jesus nagtuman na sang palatukuran sing pagtoon sang panudlo sang Bibliya sa idalum sang awtoridad (Lucas 2:46). Sobra Siya ka pisan sa Iya mga pagtoon nga sa edad sang dose, nalabwan Niya ang mga batid sa teyolohiya sa Iya pagpanghangup sang mga Balaan nga Kasulatan sang Daan nga Katipan (Lucas 2:46-47).

Pagtugyan sa isa ka Pinasahi nga Madangatan

Ang unang halimbawa sang divine dynasphere gindisenyo agud magsakdag sang pagkatawo ni Kristo sa pagtuman sang Iya pinasahi nga misyon, ang Iya madangatan sa palaabuton diri sa duta. Ang plano sang Dios para sa Unang Pagkari nagtawag kay Kristo agud magsulud sa ginasakupan ni Satanas subong isa ka tawo, agud magpabilin nga walay sala kag subong resulta puwede mabaton sa divine nga pagkamatarong, kag sa kinabubut-on nga magpalansang sa krus subong aton halili sa pagbayad tungud sang mga sala sang katawhan. Si Kristo nagkinabuhi sa idalum sining dugang nga sistema sang pagpaubus sa diin wala sa aton kag indi kita makasunud.

Ang plano sang Dios amo ang pangkatilingban nga pagpaubus para kay Kristo. Ang kabubut-on sang Dios—ang pagkalabaw nga kagamhanan sang Amay, ang naghimo sang divine nga plano—nga amo ang ginapatuman nga pagpaubus. Ang pagkamatinumanon ni Kristo sa plano sang Amay sang pagpalansang sa krus amo ang nangin tunay nga pagpaubus. Sang malapit na gid nga tion bag-o Siya ginliput, si Jesus nagpahayag pinaagi sa pangamuyo sang Iya tunay nga pagpaubus sa idalum sang divine nga awtoridad.

Nga nagasiling, “Amay, kon buut Mo [ang pagkalabaw nga kagamhanan sang Dios sa pagkatawo ni Kristo], kuhaa ining tagayan [ang krus] sa Akon; apang

indi ang Akon kabubut-on, kondi ang Imo ang tumanon [ang tunay nga pagpaubus ni Kristo].” (Lucas 22:42, NASB)

Bisan sang paglaum sa palaabuton sing pag-ako sang aton mga sala nangin makalilisang kay Kristo, mapainubuson Siya nga nagtugyan sa divine nga paghukum sa aton bahin.

Magpabilin sa paghunahuna sini sa imo kaugalingon [ang ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere], nga ara man kay Kristo Jesus, nga bisan Siya ara sa walay katapusan nga kinaiya sang Dios [si Kristo Dios], wala naghunahuna nga kapareho sa Dios ang bentaha nga pagakuhaon kag hawiran [indi kaangay ni Satanas, si Jesus indi mapataastaason], kondi ginkuhaan ang Iya kaugalingon [sang husto nga katungdanan sang pagka-Dios, kinabubut-on nga nagapugong sang Iya kaugalingon agud tumanon ang plano sang Dios] nga sang Siya nagbaton sang porma sang isa ka ulipon, sang Siya natawo nga kaangay sang tawo [perpektong tawo, kaangay ni Adan sang wala pa ang Pagpakasala]. Sa pagkamatud, bisan pa nga Siya natukiban sa panggowa nga dagway subong tawo [nga wala sing makasasala nga kinaiya], nagpaubus Siya sang Iya kaugalingon [tunay nga pagpaubus] pinaagi sa pagkamatimumanon kutub sa punto sang kamatayon, nga amo ang, kamatayon sa krus. (Mga Taga-Filipos 2:5-8)³⁶

Ang palanan-awon ukon pang-inoino ni Kristo naghan-ay sang halimbawa: Ang pagkatupong ukon pagkapareho indi kinahanglanon sa Iya. Bisan nga katupong ukon kapareho sa Amay kag sa Balaan Espiritu, “Siya wala naghunahuna sang pagkatupong ukon pagkapareho sa Dios ang bentaha nga pagakuhaon kag hawiran.” Ang aton Ginoo ang Manunuga nagtugyan sa bug-os nga pagpaubus sang pagkamangin isa ka tinuga, ang tawo nga wala ginsapak, ginsalikway, ginhikayan, kag sang ulihi ginlansang sa krus. Bisan pa sang pag-abuso kag sang pagkawalay katarungan halin sa mga tawo kag sang kahuluy-an nahanungud sang paghayag sang Iya kaugalingon sa mapangahason, mataastaason nga pag-ataki halin kay Satanas, nga Iya gintuga, si Kristo wala gid nagtugyan sa dakong paghandum sang pagpabakod ukon pagdayaw ukon sang sobra ka dako nga handum. Gin-engganyo Siya sang Iya kinaugalingon nga gugma para sa Dios; ang tunay nga pagpaubus naghatag kay Jesus sing ikasarang agud ikalipay ang matutum nga pagsakdag sang Dios (Juan 11:41). Malayo sa pagkawala sing kadasig ukon sa pagsunggod, ang panghunahuna sang aton Ginoo amo ang isa sang padayong pagpasalamat, nga amo ang kinaiya sang matuud nga pagsimba. Apang, kon wala sing pagpaubus wala gid ang pagpasalamat.

36. Tan-awa ang mga pahina 224-25.

*Walay Kaugalingong-kahimayaan,
Walay Kaugalingong-pagpakanubo*

Si Jesu-Kristo wala sing dapat pamatud-an. Siya nagkari agud magbayad sang mga sala sang tawo indi magpahayag sang iya kaugalingong katuyoan. Ang aton Ginoo wala nagbayaw sang Iya kaugalingon (Juan 8:50); ang Amay nagbayaw sa Iya (Mga Salmo 110:1). Ang misyon sa paghimaya kay Kristo diri sa duta ginhatag sa Balaan Espiritu (Juan 16:14). Ang Balaan Espiritu naghatag sing gahum ukon nagtugot sang mga apostol agud ipalapnag ang Maayong Balita nahanungud kay Kristo kag isulat ang panudlo sang Bibliya sang Panahon sang Simbahan sa Bag-ong Katipan: Ang Espiritu sa karon nagahatag sing gahum sa aton agud himayaon si Kristo sa sulud sang divine dynasphere.

Si Kristo nagmadaugon sa tagsa ka bahin (Juan 15:10). Nagsalig lang Siya sa sistema sang gahum sang Amay kag ginsakdag sang Balaan Espiritu sa bilog nga panahon sang Iya kinabuhi, wala gid sing bisan makaisa nga naggamit Siya sang Iya kaugalingong divine nga gahum agud magpanghikot sing hilway sa plano sang Amay ukon agud sa kaayohan sang Iya kaugalingon (Mateo 4:3-11).³⁷ Ang pagtugyan ni Kristo sa plano sang Dios nagresulta sang *paghukum* didto sa krus; ang aton pagtugyan nagaresulta sang *pagpakamaayo* sang kaluwasan. Ining bug-os nga pagkabaliktad sang katuyoan sang divine dynasphere nagapahayag sang pagka-epektibo sang natapos na nga trabaho ni Kristo kag ang nasakup sang indi kinaugalingong gugma sang Dios para sa tanang katawhan.

Ang kaalam sang panudlo sang Bibliya nagagatong sa aton sa parehong pagkabas-kog sang panghunahuna nga gin-angkon ni Kristo. Ang aton tunay nga pagpaubus nagahanas sa aton sa pagpakamaayo, indi sa paghukum, halin sa gugma kag pagkamatitud-anon sang Dios. Ang pagpaubus nagahimo sang pagpasalamat, nga nagaresulta sang matuud nga pagsimba kag sang gugma para sa Dios. Sa bulag nga pagkamataastaason ukon sa pagpakita sang kaugalingong-pagkabililhon madamo nga mga Kristohanon ang dimatuud nga mag-angkon nga mapainubuson nga sa sina sila nagasunud kay Kristo sa Iya mga pag-antos, wala nagakilala nga ang gin-antos ni Kristo didto sa krus mas labaw pa gid kaayo sa kon ano ang masarangan nga maagihan ukon mabatas sang bisan sin-o nga tumuluo. Wala sing espirituhanon nga kahulugan kag kinahanglanon ukon kaayohan sa aton nga kasakit; ang ginbuhat ni Kristo didto sa krus lamang amo ang nangin epektibo para sa aton kaluwasan. Wala kita sing madugang sa Iya gintapos nga trabaho. Wala sing pagkamaangayon sa maloyloy nga abaga, pagpakanubo ukon pagsaway sa kaugalingon nga pamatasan nga ginapakunokuno sang madamo nga Kristohanon subong isa ka ginahunahuna nga tanda sang pagkaespirituhanon. Indi ini amo ang ginapakahulugan sang Bibliya sang pagpaubus. Ang pagka-Kristohanon indi relihiyon nga nagahimaya sang mga tumuluo para sa ila pagkabalaodnon, pag-antos, kag pagpanghiwala sa kaugalingon; ang pagka-Kristohanon amo ang kinabuhi sang madamong bahin sang kauswagan nga nagahimaya kay Ginoong Jesu-Kristo. Ang indi matuud nga kabuutan amo ang pino nga porma sang pagkamataastaason. Ang pagpaubus amo ang pakahanas sa palatukuran, sa kamatuuran, sa pagkatitud sang grasya sang Dios.

37. Tan-awa ang mga pahina 221-25.

IKAAPAT NGA GANHAAN: ESPIRIRUTUHANONG KAKUSOG SING PAGHULAG

ANG LABING KINAHANGLANON KAAYO NGA GANHAAN

ANG IKAAPAT NGA GANHAAN sang divine dynasphere isa ka doble nga ganhaan—ang pag-inoing kag paggamit sang panudlo sang Bibliya—nga nagabukas sang pinakamanggaranong nga kamanggaran sa kalibutan. Ang panudlo sang Bibliya amo ang panghunahuna sang Dios. Ang Bibliya amo ang ginkilala kag ginhinganlan nga Pulong sang Dios (Mga Hebreo 4:12), ang hunahuna ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 2:16), kag ang tingog sang Balaan Espiritu (Mga Hebreo 3:7). Ang panudlo sang Bibliya amo ang aton ganhaan padulong sa pagkatinuud sang Dios kag sang Iya katingalahan kag dalayawon nga plano. Ang Iya Pulong mas masaligan kay sa bisan anong butang nga aton makita, mabatian, matilawan, ukon mabatyagan; sing mas tinuud kay sa pinanilagan nga kaalam (2 Pedro 1:12-21).

Ang panudlo sang Bibliya nauna sa katawhan (Mga Hulubaton 8) agud nga pinaagi sa pagkamaalwan sang grasya sang pangkinahanglanon, ang Dios nag-andam para sa aton sang kinaalam sing mga kapanahonan. Sa sulud sing Panahon sang Simbahan ang Dios nagpahayag sang Iya kinaiya kag plano pinaagi lamang sa Iya nasulat na nga Pulong, ang nabug-os na, indi gid magkasayup nga divine nga talaksang sang Balaan nga Kasulatan. Ang aton panghunahuna nahanungud sang panudlo sang Bibliya *amo* ang aton panghunahuna nahanungud sa Dios. Kon kita magpadayon sa panudlo sang Bibliya, ginahigugma naton ang Dios; kon nagapamati kita sa pagpanudlo sang Bibliya sa aton lamang nga katawhayan ukon kon ara kita sa kagamo, niyan ginabale-wala kag ginainsulto naton ang Dios, bisan pa sang aton relihiyosong mga pagpakunokuno. Ang

isa ka porma sang pagsimba nga nagahatag sang kahulugan sa tanang iban nga mga pagpahayag sang pagsimba amo ang pag-inoio kag paggamit sang panudlo sang Bibliya. Kon wala sing bug-os, nagatubo nga kaalam sa panudlo sang Bibliya, ang bisan anong pagsimba kuno sa Dios mangin tumanon ukon seremonya lamang nga wala sing kamatuuran (Mga Hebreo 10:1-4).

Ako ang akon kaugalingon magasimba nga nagaatubang sa templo sang Imo pagkabalaan. (Mga Salmo 138: 2a)

Sang si David nagsulat sang Mga Salmo 138, wala pa ang kalibutanon nga templo. Siya nagalarawan sang panudlo sang Bibliya nga ara sa iya kalag, nga nagpakita sang Dios pinaagi sa matuud nga Balaan sang mga Balaan nga ara sa langit.³⁸ Sa sunud nga kaliwatan ang anak ni David, nga si Solomon, magapatukod sang templo sa Herusalem nga mangin eksakto sa divine nga mga pagsaysay kag paglarawan. Subong isa ka duug sang pagsimba, ang templo gindisenyo agud sa pagpanudlo sing panudlo sang Bibliya pinaagi sa mismong katukuran kag mga kasangkapan kaupod ang mga muwebles sini.

Kag [ako maga] hiwat sa pagkilala sang Imo Persona tungud sang Imo grasya kag tungud sang Imo kamatuuran [panudlo sang Bibliya]. (Mga Salmo 138:2b)

Ang grasya sang Dios nagapasarang kag nagatugot kay David agud makatoon sang panudlo sang Bibliya nga naghatag sa iya sang ikasarang agud magmapasalamat kag magkalipay sa kinaiya sang Dios. Ang Persona sang Dios amo ang kon sin-o kag kon ano Siya, ang Iya divine nga kinaiya, ang perpektong pag-inupdanay kag paghiusa sang tanan Niya nga mga hiyas. Ang Dios *may ara* mga hiyas, apang ang Dios *isa ka* Persona. Karon si David, nagatamwa sa mga pasilyo sang tion padulong sa pagkabun-ag sang iya madungganong Anak, si Jesu-Kristo, nga nagahimo sing isa sang labing madramahon nga mga saysay sa tanang Balaan nga Kasulatan.

Tungud kay Ikaw [ang pagkatawo ni Jesu-Kristo sa hypostatic nga paghiliusa] nagpasangkad kag nagpalig-on sang Imo Pulong [ang pagpanudlo sing panudlo sang Bibliya] labaw sa Imo ngalan [kadunggan]. (Mga Salmo 138:2c)

Si Jesu-Kristo ang Iya kaugalingon nagbayaw sang panudlo sang Bibliya labaw sa tanan, mas mataas pa sa Iya kaugalingon nga Persona. Ang panudlo sang Bibliya amo ang hunahuna ni Kristo. Siya “nagpasangkad kag nagpalig-on” sang Iya hunahuna subong ang palaagihan sang pagpatalupangud sa tumuluo sang pagkakinahanglanon kaayo sang panudlo sang Bibliya. Wala sing lain nga pamaagi nga makapalapit kita sa Dios, makahangup sa Dios, ukon makatuman sang plano sang Dios para sa aton mga kinabuhi. Ang panudlo sang Bibliya mas labing kinahanglanon kaayo kay sa pagkaon nga aton ginakaon ukon sa hangin nga aton ginaginhawa. Ang Divine nga mga pakamaayo sa parehong tion diri sa duta kag sa pagkawalay katapusan mga ginpanagtag suno sa pagkahangup

38. Thieme, *The Blood of Christ*, 30-31; *Levitical Offerings* (1973), 70.

sang tumuluo sa panudlo sang Bibliya (Isaias 53:12). Ang mga pungsod nagauswag kag nagakalaglag tungud sang panudlo sang Bibliya (Miqueas 4:1-6). Si Jesu-Kristo amo ang nagadumala sang kasaysayan pinaagi sa dakong pagtahod sa panudlo sang Bibliya nga ara sa kalag sang mga tumuluo. Samtang nagatubo kita sa kaalam sang panudlo sang Bibliya, nagaagum kita sing mahinangpanon nga pagkahirop kay Ginoong Jesu-Kristo.

Ang pag-inoino kag paggamit sang panudlo sang Bibliya nagatukod sang pinakasentro nga ganhaan sang divine dynasphere. Ang mga ganhaan nga nauna sa ikaapat nga ganhaan nagasakdag sang mga hilikuton sini; ang mga magsunud resulta sa pagpanghikot sini. Ang pag-inoino kag paggamit sang Pulong sang Dios nagahimo sang espirituhanong kabaskugon sing paghulag sa Kristohanon nga kinabuhi.

MGA MANDO NGA MAGTOON KAG MAGGAMIT SANG PANUDLO SANG BIBLIYA

Ang mga Balaan nga Kasulatan paliwatliawat nga nagasugo sang pagtoon kag paggamit sang panudlo sang Bibliya, subong sang ginpahayag ni Juan nga may kaangtanan sa pipila ka mga batan-on sa iya katilingban sa Efeso (2 Juan 1-6). Sila ang mga kabataan ni Lady Nympha, ang madungganon nga babayi nga nagbukas sang iya panimalay sa Laodicea sa isa sang anum ka indi pumuluyo nga sakup sang katilingban ni Juan (Mga Taga-Colosas 4:15-16; Bugna 2—3). Si Juan nagkilala sang matahum kaayong ginhimo ni Nympha sa pagpadako sang iya mga kabataan. Mapamatud-an nga iya nahimo ini nga nagaisahanon, subong isa ka balo, ang pagsilsil sa ila sing pagtahod sang ginapatuman nga pagpaubus. Pipila sang iya mga kabataan nagpauswag sang tunay nga pagpaubus kag nangin may sigurado nga kabubut-on sa panudlo sang Bibliya. Nagsaylo sila halin sa Laodicea padulong sa Efeso agud nga magtoon sang panudlo sang Bibliya sa kay Juan sing atubangay, samtang ang ila iloy nagpadayon sing pagpamati sang iya sinulat nga mga wali, ukon mga sulat, nga ginbasa sa katilingban sa iya panimalay.

Nalipay gid ako tungud kay nasapwan ko nga ang pipila sang imo mga kabataan nagpadayon sang ila kabaskugon pinaagi sa panudlo sang Bibliya, bisan pa nga nakabaton kita sang sugo halin sa Amay. (2 Juan 4)

Si Juan nagpaathag nga ining divine nga sugo para sa “padayon . . . nga kabaskugon pinaagi sa panudlo sang Bibliya” natuman sa sulud sang divine dynasphere lamang.

Kag karon, madungganon nga babayi, nagapangabay ako sa imo, indi nga daw nagasulat sa imo sang bag-ong mando kondi isa ka sugo nga imo nabatian halin pa sang ginsuguran [sang Panahon sang Simbahan], nga maghigugmaanay kita [sang indi kinaugalingong gugma], kag ang gugma [love complex] amo ini, nga dapat kita magpabilin nga magginawi suno sa Iya mga kasugoan [nagatoon sang panudlo sang Bibliya nga nagadepende sa iban nga mga ganhaan sang sistema]. Kag amo ini ang mando subong sang inyo nabatian halin sang ginsuguran, nga dapat magpabilin sa pagginawi sini

[ang pagpuyo kag pagpanghikot sa sulud sang love complex]. (2 Juan 5-6)

Ang divine nga mando nga magtoon kag maggamit sang panudlo sang Bibilya ginasyot sa salaysayon ni Pablo sa propesyonal nga mga tinutuyo sang pastor.

Kag Siya [ang nahimaya nga si Kristo, ang una nga manughatag sang espirituhanon nga mga dulot] naghatag sa iban [sa pipila ka mga sakup sang harianon nga pamilya] . . . [nga mangin] pastor-mga manunudlo para sa katuyoan sang paghanas kag pagsangkap sang mga balaan para sa espirituhanon nga pagpakig-away, para sa katuyoan sang pagkanalikupan ukon pagkasako sang buluhaton sang pagpangalagad [ang tagsa ka sakup sang katilingban sang pastor magalakip sang mga pastor sa palaabuton], para sa katuyoan sing pagpauswag sang kaalam [ang edification complex, mabug-os sa tion sang pagkalambot sa ikawalong ganhaan sang divine dynasphere] sang lawas ni Kristo [ang harianon nga pamilya diri sa duta], tungud sang pagkalig-on sing pagpanudlo sang panudlo sang Bibliya kag sang bug-os nga kaalam sang Anak sang Dios, sa isa ka hamtong nga kahimtangan, sa talaksan sang pagkahamtong nga iya sang kabug-osan ni Kristo [sa sulud sang unang halimbawa sang divine dynasphere]. (Mga Taga-Efeso 4:11-13)

Ang espirituhanon nga pagkahamtong nagaabot pinaagi sa kaalam kag paggamit sang hunahuna ni Kristo, nga nagaresulta sa pagkulukopya sang pagkamatitud-anon kag ikasarang para sa kinabuhi nga Iya naangkon sa kinaunahang love complex. Ang “bug-os nga kaalam” ukon (*epignosis*) sa Griyego amo ang panudlo sang Bibliya nga mahangpan kag ginatoohan sang Kristohanon, ang panudlo sang Bibliya nga andam na sa iya kalag para sa gilayon, tama nga paggamit sa kinabuhi.³⁹ Ang pag-uswag sang *epignosis* sa mga nagapamati sang iya pagpanudlo, kabaliktaran sa (*gnosis*), nga sa diin puro sa gin-eskuwelahang kaalam, amo ang propesyonal nga tinutuyo sang pastor.

Si Pablo nagpadayon sa pagkapastor nga klase sang trabaho. Kinahanglan ang pastor magtoon kag magtudlo sing panudlo sang Bibliya pinaagi sa gahum sang Balaan Espiritu sa sulud sang love complex.

Agud nga indi na kita mangin batabata ukon indi hamtong, kondi pinaagi sa pagpanudlo sing panudlo sang Bibliya sa sulud sang ginsakupan sang gugma [ang love complex], kamo [mga pastor] mangin ginhalinan sang ila [mga tumuluo sa katilingban] pagtubo pinaagi sa tanang mga butang [sang panudlo sang Bibliya] nahanungud sa Iya nga amo ang hingpit, nga amo si Kristo. (Mga Taga-Efeso 4:14-15)

Sa pagsulat sa Mga Taga-Tesalonica, si Pablo nagliwatliwat sang divine nga mando, apang sa sini nga tion ang sugo may kaangtanan sa katilingban. Ang mga magpamati sa pastor kinahanglan magpabilin man sa love complex agud makapahimulus halin sa

39. Tan-awa ang mga pahina 108-10.

espirituhanong kamatuuran nga ila mabatian.

Apang nagapangabay kami sa inyo, mga kauuturan [mga sakup sang harianon nga pamilya], nga pakamahalon ninyo sila nga [mga pastor] nga mahimulatong nagpangabudlay sa tunga ninyo kag nagmando sa inyo [nagpatuman sang pagpaubus] kag naghatag sa inyo sang pagpanudlo [sa pagtolon-an nga pagpanudlo], nga inyo gid pakamahalon sila sa ginsakupan sang gugma [ang love complex] tungud sang ila trabaho. (1 Mga Taga-Tesalonica 5:12-13a)

Ang pastor dapat gid tahuron tungud sang iya maayo kag malig-on nga kaalam kag pagtalupangud sa pagpanudlo. Ang iya “mahimulaton nga pagpangabudlay” nagalakip sang malawig nga mga oras adlaw-adlaw sa disiplinado, nagesentro sing panghunahuna nga pagtoon, nasangkapan sing hustong bug-os nga listahan sang pagpanudlo. Siya *amo* ang awtoridad sa panudlo sang Bibliya; *may* awtoridad siya sa lokal nga simbahan. Ang mga sakup sang katilingban magapakita sang ila pagkamapasalamaton sa pastor pinaagi sa pagpaidalum sa iya awtoridad kag magsentro sang panghunahuna sa iya nga pagpanudlo—ang ikatatlo kag ikaapat nga mga ganhaan sang divine dynasphere.

Pakamahalon sang mga tumuluo ang ila pastor pinaagi sa pagtugot sang iya trabaho agud makapamunga sang tinutuyo nga resulta sini sa ila mga kinabuhi. Ang iban pa gid nga pagpahayag sang pagpasalamat mabaton sa malayong ikaduhang bahin. Ang sinsero, mapainubuson nga pastor nagakabig sang iya kaugalingon nga isa ka tingog, manughambal, nga nagatudlo sang Pulong sang Dios (Mateo 3:3). Wala niya ginabayaw ang iya kaugalingon. Nagadayaw siya sa kinaalam sang Dios, indi sang iya kaugalingon. Siya ang pinakanahamuut sa mga nagabaton sang iya panudlo nahanungud sang pagtolon-an subong nga halin sa Ginoo kag gamiton ina nga panudlo sang Bibliya sa ila kaugalingon nga mga kinabuhi samtang sila nagaabante padulong sa pagkahamtong.

ANG PANUDLO SANG BIBLIYA KAG ANG GUGMA SUBONG ANG PAMAAGI SANG PAGKINABUHI

Ang tanang putling gugma kag tunay nga pagpaubus makit-an sa sulud sang divine dynasphere lamang. Karon ang ikaapat nga ganhaan nagapahayag sang palatukuran nga ang tanan nga kamatuuran makit-an sa divine dynasphere lamang. Ang ditumuluo makahangup sang kamatuuran sang divine nga katukuran, apang ang tumuluo lamang ang may dalan padulong sa mga pagtolon-an sang Pulong sang Dios. Sa ikaapat nga ganhaan nagaabante siya labaw sa bisan anong kusog, pagkamatinud-anon, pagpaubus, kinaalam, ukon kalipay nga puwede maagum sang ditumuluo.

Wala sing gugma kon wala sing kamatuuran. Ang kamatuuran nagahimo sang gugma nga puwede mahitabo tungud kay ang tunay nga gugma maalamon kag makatarunganon, indi gid binuang, pirmi nagadepende sa panghunahuna, indi sa balatyagon. Subong sulundan sang love complex, ang divine nga gugma maalamon kag makatarunganon tungud kay ini pirmi nakaangot sa hingpit nga pagkamatinud-anon sang Dios. Ang kalig-on sang panghunahuna *amo* ang pagkamaalamon kag pagkamakatarunganon,

kag pinaagi sa putling kaayo sang Iya pagkawalay pagbaylo, pagkahibalo sang tanan, kag kamatuuran, ang Dios perpektong maalamon kag makatarunganon, bug-os nga mahinangpanon kag maalam. Ang Dios kamatuuran kag ang Dios gugma; indi sila mapahamulag sa isa kag isa.

Kag indi man puwede bulagon ang kamatuuran kag ang gugma sa tumuluo. Ang ikasarang sang Kristohanon para sa indi kinaugalingon kag kinaugalingong gugma nagadugang pinaagi sa iya padayon nga pagpanghikot sa ikaapat nga ganhaan. Ang paghangup sang panudlo sang Bibliya nagahimo sing ikasarang para sa gugma. Sa ikaapat nga ganhaan ang tumuluo nagatuman sang pinakadako nga katuyoan sang divine dynasphere: ang tinutuyo sang Dios para sa aton amo nga kita makahangup kag magkinabuhi pinaagi sa Iya Pulong. Ang Dios nagapakilala sang Iya kaugalingon sa Balaan nga mga Kasulatan, kag ang adlaw-adlaw nga panghunahuna sang tumuluo nahanungud sang panudlo sang Bibliya amo ang giya kag tanda sang iya gugma para sa Dios.

Ang pagtoon sang panudlo sang Bibliya nagakinahanglan sang pang-edukasyon nga disiplina, apang ang Pulong sang Dios nagalabaw sa bisan anong hilisgutan nga puwede itudlo sa eskuwelahan ukon sa klase sang kolehiyo. Ang panudlo sang Bibliya labaw sa kinaiyahan nga pahibalo. Ang pagpahayag sang Dios nagasangkad sing mas labaw pa sa nasakupan sang tawhanong kaalam ukon sa pagsentro sang panghunahuna kag labaw pa sa puwede mahitabo ukon maagihan nga mga gahum agud panilagan ang iya palibot. Labaw pa kay sa paghanas kag pagsaysay sang ginaeskuwelahan nga hilisgutan, ang pagtoon kag paggamit sang panudlo sang Bibliya nagatukod sang pamaagi sing pagkinabuhi, ang Kristohanon nga pamaagi sing pagkinabuhi sa divine dynasphere.

Apang Siya [si Kristo] nagsabat kag nagsiling, “Nasulat na, ‘Indi lamang sa tinapay mabuhì ang tawo, kondi sa taga ka pulong nga nagagowa sa baba sang Dios.’” (Mateo 4:4, NASB)

Ang Kristohanong kinabuhì pareho nga nagadepende sa panudlo sang Bibliya kag nagasakdag sa pagtoon kag pagtunaw sang panudlo sang Bibliya. Ang pagtoon sang Pulong sang Dios indi ang napain nga hilikuton; ini bahin sang bug-os, nagaangotanan nga sistema. Ang unang tatlo ka mga ganhaan sang divine nga mataktikanhong plano nagapanghikot sa pag-uyon agud engganyuhon ang pagkamatutum sa panudlo sang Bibliya, nga sa baylo nagapabakod sang tanang mga ganhaan.

ANG PAG-INANGOT SANG UNANG TATLO KA MGA GANHAAN

Ang Gahum kag Pagkamaangayon

Ang espirituhanong kabaskugon sing paghulag halin sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere nagadepende sa unang tatlo ka mga ganhaan. Ang una, ikaduha, kag ikatatlo nga mga ganhaan nagasangkap sang gahum, pagkamaangayon, pag-

kamatudloan, kag sang pang-engganyo nga ginkinahanglan agud masaylo ang panudlo sang Bibliya halin sa nasulat nga mga pahina sang Balaan nga Kasulatan padulong sa kalag sang tumuluo kag dason magowa liwat subong ang paggamit sa kinabuhi.

Wala kita sing maangkong nga ikasarang agud maton-an ang panudlo sang Bibliya luwas sa indi makit-an nga gahum sang Balaan Espiritu.

Ako [si Jesu-Kristo, nagahambal sa Iya mga gintoton-an sang wala pa ang Panahon sang Simbahan] may madamo pa gid nga mga butang nga igatudlo sa inyo, apang indi ninyo madala sila [sa inyo mga hunahuna] karon. Apang kon Siya, ang Espiritu sang Kamatuuran, magaabot [kon ang divine dynasphere mahatag na], Siya [ang Balaan Espiritu] magatuytuy sa inyo sa tanang panudlo sang Bibliya. . . . Siya magahimaya sa Akon, kay pagakuhaon Niya ang Akon [ang panudlo sang Bibliya nga amo ang hunahuna ni Kristo], kag itudlo Niya ini sa inyo. (Juan 16:12, 14)

Masarangan naton hangpon ang espirituhanon nga kamatuuran kon mapun-an lamang kita sang Espiritu. Samtang ang panudlo sang Bibliya padayong nagadugang sa aton mga kalag, ang Balaan Espiritu nagagamit sina nga panudlo sang Bibliya agud dugangan ang aton ikasarang agud makahangup sang madamo pa gid nga panudlo sang Bibliya. Kon padayon ka nga nagatoon, mas madamo ka sing maton-an.

Kinahanglan maangayon ka agud malikawan ang sayup nga pagbadbad ukon sayup nga paggamit sang panudlo sang Bibliya. Ini nga pagkamaangayon naghalin una gid sa ikaduhang ganhaan. Sa ikaduhang ganhaan ang pagsalig lamang sa divine nga mga saad kag ang paggamit ukon pagbansaybansay sang indi kinaugalingong gugma nagapasiguro sang kahilwayan sa mga sala sa panghunahuna, nga nagakuha sang pagkamaangayon sa pagkamataastaason, pagkasina, pagkalooy sa kaugalingon, pagsurusunggod, ukon sa guilt complex. Sa pagbansaybansay sang pagkakinahanglanon sang indi kinaugalingong gugma, kag pagpanumbalik kon ginakinahanglan, mapadayon mo ang imo pagkahanas sa mga kinahanglanon sa kinabuhi, bisan kon ang mga tawo ukon mga kahimtangan kag panghitabo maghangkat sa imo nga dulaon ang imo palanan-awon kag isaylo ang imo panan-aw sa kaugalingon ukon sa iban. Ang duha ka una kag kinahanglanong mga hanas nga pamaagi para sa paggamit sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan mga dugang nga pagpasangkad sang ikaduhang ganhaan: ang pag-angkon sang mga saad kag pagpatuman sang kinahanglanong indi kinaugalingong gugma. Ang unang bahin sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan, ang pag-angkon sang mga saad, nagapalig-on sang matawhay nga panghunahuna nga ginakinahanglan agud makatarunganon kag maalamon nga *maghunahuna* sang panudlo sang Bibliya, kag agud makasaylo halin sa kinaugalingong gugma ukon pagdumut padulong sa indi kinaugalingong gugma nga nagapadayon sang pagkamaagayon.

Ang ikatatlong ganhaan sang divine dynasphere nagabulig man sa pagkamaangayon. Ang pagpaubus amo ang pagkamatinumanon sa awtoridad, kag ang kahanasan sa awtolridad amo ang kahanasan sa pagkatinuud sa kinabuhi. Ang pagkatinuud sa kinabuhi maangayon, indi makinaugalingon. Ang tunay nga mapainubuson nga tumuluo nakahangup sang iya kahulugan ukon pagkakinahanglanon sa kabilogang hanas nga pamaagi sang plano sang Dios sa kasyasyan sang katawhan; siya nakatalupangud nga siya nagadepende lamang sa panudlo sang Bibliya para sa iya pagkamatinud-anon kag

sa sina ang ginhalinan sang iya kalipay amo ang divine dynasphere. Ang mapainubuson nga tumuluo nagaangkon sang kinaugalingong kahulugan sang madangatan samtang nagatan-aw siya sa kahimayaan ni Jesu-Kristo sa iya kinabuhi. Ang pagkamaangayon sa ikatatlo nga ganhaan nagahimo sa iya nga mabatonon kag matudloan; naengganyo siya nga magtoon sang kamatuuran imbis nga pamatud-an kon ano gid kadamo ang iya nahibal-an ukon kon ano ka labaw siya. Mas madamo nga panudlo sang Bibliya ang iya maton-an sa ikaapat nga ganhaan, mas mabakod pa gid ang iya pagkamaangayon sa ikaduha kag ikatatlo nga mga ganhaan, nga sa diin, wala sing pagpanghilabot sang pagkamataastaason, nagaengganyo sa iya agud magtoon kag maggamit gihapon sang mas madamo pa gid nga panudlo sang Bibliya.

Ang Pang-engganyo

ANG PAGKAMATINUMANON KAG ANG PANG-ENGGANYO NGA PUTLING KAAYO

Ang pang-engganyo amo ang dako kaayo nga hilisgutan sa Kristohanon nga kinabuhi. Kon aton ton-an ang putling kaayo, masapwan naton nga ang pang-engganyo nga putling mga kaayo ara sa sulud sang divine dynasphere. Ang nagahatag sing kasadig nga putling kaayo amo ang makit-an nga katumbas para sa tagsa ka makit-an, nagapanghikot ukon nagahulag nga putling kaayo. Halimbawa, ang putling kaayo sang pagsalig para sa Dios nagapang-engganyo sing nagapanghikot nga putling kaayo sang kaisog sing buut para sa tawo kag sa mga kahimtangan.⁴⁰ Ang tanang nagapanghikot nga putling mga kaayo nagapanalingsing halin sa pang-engganyo nga putling mga kaayo, kag ang tanang pang-engganyo nga putling mga kaayo naghalin sa imo hilway nga kabubut-ong mga desisyon agud magtuman sa mga mando sang Dios.

Ang sistema sing gahum sang Dios perpekto nga sa sina wala lamang ini nagatuytuy sa espirituhanong pagkahamtong, kondi nagapang-engganyo man sing kaugalingong kabaskugon sini (Mga Taga-Filipos 2:13). Ang pang-engganyo para sa pag-inoino kag paggamit sang panudlo sang Bibliya ginhiro pinaagi sa pagkamatinumanon sa mga mando nga may kaangtanan sa una, ikaduha, kag ikatatlo nga mga ganhaan. Apang bisan sa bug-os, kaugalingong-ginpapagsik nga sistema sang Dios, ang tawhanong kabubut-on nagapabilin nga yabi. Puwede ka magpili kon magpabilin sa sulud sang divine dynasphere ukon magsalikway sang plano sang Dios kag magkinabuhi sa isa sang huwad nga mga sistema ni Satanas.

Wala sing bisan isa nga makalambot sa kalag sang iban nga tawo kag tublukon agud maabri ang pang-engganyo kaangay sang suga sa dulum. Kag indi man makapilit ang Dios sa imo agud makaangkon sang husto nga pang-engganyo sa lya plano. Indi gid siya magpamilit sang imo hilway nga kabubut-on. Bisan pa nga ang mataktikanhon nga plano sang Dios gindisenyo para sa imo pinakadako nga kaayohan kag sa lya walay katapusan nga himaya, hilway ka nga indi magsapak sang lya mga mando. Kon ikaw maghunahuna nga ang imo kaugalingong mga plano mga mas maayo pa kay sa disenyo

40. Tan-awa ang mga pahina 126-27, 130-33.

sang Dios, nagabatok ka sa imo kaugalingon kag sa Iya, nagahimo sang imo kaugalingon nga kalisdanan, kag nagtipon sang divine nga disiplina. Apang ang kahadlok sang silot indi ang husto nga tinutuyo agud manghawid sa divine nga plano sing pagpatuman. Kon maangayon ka, una gid magtuman ka tungud sang pagtahod sa Dios kag sa ulihi tungud sang kinaugalingong gugma para sa Dios sang nahibaloan mo na kag pakamahalon Siya pinaagi sa Iya Pulong. Ini nga pang-engganyo—ini nga siguradong kabubut-on—naghalin sa imo kaugalingong kalag, indi sa bisan anong sa gowa nga ginhalinan.

*ANG PAGPALIG-ON SANG MGA ULUNAHON,
ANG PAGHAN-AY SANG NAANDANG HILIKUTON*

Sa tunga sang mga tumuluo kag ditumuluo ang labing dalayawon kag madaugong mga tawo naengganyo sang kaugalingon. Sa tanlag sang kalag, kon sa diin ang mga sulundan kag mga talaksan kag timbangan sang pagkabililhon nagapuyo, ini nga mga tawo nakapalig-on sang matuud nga mga ulunahon kag naghimo sang mga desisyon nga nagauyon sa mga ulunahon. Ang naengganyo sang kaugalingon nga tumuluo nakakilala sang ila unang mga tinutuyo sa kinabuhi: ang espirituhanong pagkahamtong, nga nagahimaya kay Kristo. Ini nga mga tinutuyo mahimong ang basihan para sa pagbadbad sang bisan anong kahimtangan nga mag-abot. Ang tagsa ka desisyon kag tagsa ka kabangdanan sang hilikuton nagabulig sini nga piniling tinutuyo; ang panudlo sang Bibliya amo ang pinakaunang ulunahon. Ining mahapos hangpon nga kaugalingong-pang-engganyo nagabutang sa iya sa kahimtangan sang kabakod. Siya nakahangup kon ano ang labing bililhon kag indi malimbongan ukon makombensi sa pagbatok sa iya kaugalingon. Ang maayong mga desisyon mahimo lamang halin sa kahimtangan sang kabakod, sa sulud sang divine dynasphere. Ang malain nga mga desisyon mahimo lamang halin sa kahimtangan sang kaluyahon, sa gowa sang divine dynasphere.

Ang gin-engganyo sang kaugalingon nga tumuluo nga nagapanghikot halin sa kahimtangan sang kabakod nagatukod sang iya kinabuhi sa palatukuran sang putling kaayo anay, panudlo sang Bibliya anay. Nagapalig-on siya sang naandang hilikuton: Kada adlaw nagadesisyon siya kon ano ang ginahandum niya nga matuman sa sina nga adlaw. Nagagahin siya sang tion para sa panudlo sang Bibliya, sing tion para sa trabaho, sing tion para sa pamilya, sing tion para sa pagkaon kag pagtulog, sing tion para sa paglingawlingaw kag pagpakig-upod sa iban. Ang naandang hilikuton kinahanglan matukod sa mga ulunahon, nahan-ay suno sa pagkakinahanglanon. Ang naandang hilikuton nagahan-ay sang kinabuhi sang tawo sa kada adlaw agud nga matuman niya ang iya mga tinutuyo, matuman ang iya kaugalingong mga palatukuran. Ang naandang hilikuton indi isa ka madumilion nga panghunahuna para sa mango, indi makapakadlaw nga mga tawo. Pinaagi sa naandang hilikuton lamang nga ang bisan sin-o nagapahimulus sang iya kaugalingong tion kag kusog kag mag-agum sang bisan anong butang sa kinabuhi espirituhanon man ukon kalibutanon. Ang paghan-ay isa ka maayo nga naandang hilikuton. Ang naandang hilikuton dapat indi maguba lamang sang indi kinaandan nga mga panghitabo, kaangay sang mga katalagman ukon mga paghiwat, indi sang indi makatarunganon nga mga pagpang-awat kag pagpanggamo. Ang naandang hilikuton kag ang paghan-ay amo ang pagkapropesyonal sa tagsa ka bahin sang kinabuhi. Ang indi han-ay nga tawo isa ka pildihan.

Madamong madungganon nga tawo ang puwedeng sigurado nga mang-egganyo sa imo agud magtoon sang Pulong sang Dios, apang inang sa gowa nga manugpapagsik indi makadala sa imo. Wala sing halili para sa kaugalingong-pang-engganyo. Kinahanglan hatagan *mo* sang unang pagkaulunahon ang panudlo sang Bibliya, maghimo sang imo kaugalingong mga desisyon, magpalig-on kag magpadayon sang imo kaugalingong pagkamatitud-anon. Kita tanan nagaatubang sang mga pagpang-awat kag pagpanggamot, pagpamatuk, kag mga pagpang-engganyo nga magapugong sa aton sa mapinadayunon nga pagtoon kag paggamit sang panudlo sang Bibliya. Kinahanglan kita maengganyo halin sa sulud kon nagalaum kita nga magtuman sang mataktikanhong plano sang Dios sa bilog nga tion sang aton mga kinabuhì. Ang kaugalingong-pang-engganyo amo ang katumbas nga kahulugan para sa kaugalingong sigurado nga kabubut-on sang isa ka tawo. Bisan ang pinakamaayo nga pag-engganyo, ang pinakamaalamon nga laygay, ang labing sigurado nga pagpangdasig indi makapabilin sa imo sa sulud sang divine dynasphere kag magsakdag sang imo espirituhanong kabaskugon.

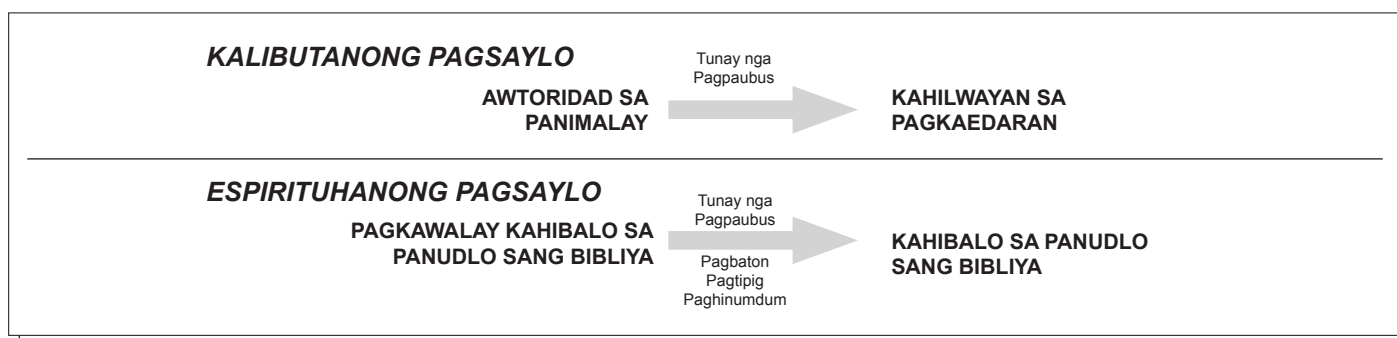
INDI HAMTONG KAG HAMTONG NGA MGA KABANGDANAN

Ang kaugalingong-pang-engganyo, kaangay sang pagkamatitudloan, isa ka kinagowaan ukon resulta sa pagpaubus. Ang mapainubuson nga tawo mabatonon sa kamatuuran kag naengganyo agud magtoon. Ang kaugalingong-pang-engganyo puwede mapauswag sang isa ka tumuluo sa ikatatlo nga ganhaan ukon sang ditumuluo sa idalum sang mga kasugoan sang divine nga katukuran. Kon ang batan-on nga tawo mahimong edaran, nagabaton siya sang responsibilidad para sa iya kaugalingong kabangdanan, sang iya kaugalingong mga ginahunahuna, mga desisyon, kag mga pagpanghikot. Halin sa tunay nga pagpaubus nagaumpisa siya sa paghimo sang iya kaugalingong mga desisyon imbis sang magdepende sa iya mga ginikanan, bisan pa nga ang pagpaubus wala nagasalikway sing pagpangita sang maayong laygay kon ginakinahanglan.

Indi kaangay sang batan-on nga sang ulihi magabiya sa awtoridad sang ginikanan, indi gid malabwan sang tumuluo ang iya kinahanglanon para sa panudlo sang Bibliya kag ang awtoridad sang iya pastor. Apang, subong sang sa panimalay, ang kabangdanan sang tumuluo nagabaylo samtang siya nagatubo sa pagkaespirituhanon. Ang bag-o nga tumuluo wala naengganyo sang gugma para sa Dios. Puwede nga may bag-o siya nga kapagsik sa kinabuhì, sa pagkahibalo nga ang iya mga sala napatawad na; puwede nga mangin mapasalamaton siya tungud sang krus; puwede nga sobrang nahadlok siya sa divine nga silot; puwede nga masapwan siya nga ara sa mabinatyagon nga kapagsik; puwede nga nagapaninguha siya sang divine nga kaayohan ukon nagapaninguha agud mahamuut ang tawo nga nagpahayag sang Maayong Balita sa iya. Ang iban sang iya mga kabangdanan pwedeng makatarunganon, ang iban pwedeng indi, apang bisan ang iya pinakamaayong kabangdanan indi magadala sa iya sa malayo. Ang katumanan nga siya napatawad na kag magakadto sa langit isa ka maluya nga kainit. Ang divine nga mga mando nga nakaangot sa ikaapat nga ganhaan sang sistema sang gahum sang Dios nagakinahanglan nga batonon niya ang hangkat sang Kristohanon nga kinabuhì agud magtubo sa bug-os nga kaalam sang Dios.

Una gid kinahanglan mo tumanon ang mataktikanhon nga plano sang Dios halin sa ginapatuman nga pagpaubus. Ang Dios nagasugo sang pag-inoino sang panudlo sang Bibliya; magtuman ka lamang. Samtang nagatoon ka sang panudlo sang Bibliya

nainoino mo nga ang Dios may katuyoan sa imo kinabuhi. Natukiban mo nga nagaangkon ka sang pagkamatarong sang Dios, nga Siya nagasakdag sa imo sang grasya sang pangkinahanglanon, nga ang panumbalik sa gilayon nga naandam na, nga ang Dios nagsagup sa imo subong espirirituhanong harianon sa walay katubtuban. Nasapwan mo nga ikaw nagaangkon na sang maayo kag dakagko kaayo nga mga pakamaayo nga sa diin dapat magmapasalamat, sa mas dalagko pa nga mga pakamaayo nga mag-abot, kag mag-umpisa ka sa pagkilala kag pakamahalon ang ginhalinan. Makatoon ka maghigugma kay Ginoong Jasu-Kristo. Sa sulud sang imo kalag ang imo pang-engganyo nagabaylo halin sa ginapatuman nga pagpaubus padulong sa tunay nga pagpaubus, sa paghigugma sa Dios, sa pagkanalikupan ni Kristo. Ang panudlo sang Bibliya mahimong ang pinakakinahanglanon kaayo sa imo. Bisan nga indi ka gid kublan sa mga pagpangawat ukon mga pagpanggam, indi ka subong ka mahuyang subong sang isa ka bag-o nga tumuluo. Maton-an mo ang pagpadayon sang imo kaugalingong mga ulunahon. Maton-an mo magsiling sing indi sa mga tawo kag balibaran ang “mga kahigayonan” kon ginakinahanglan. Maton-an mo agud magsentro sang imo kinabuhi sa pagpakamahal sang pinakamataas nga bili, ang Pulong sang Dios.

ANG DUHA KA LABING MABUDLAY NGA MGA PAGSAYLO SA KINABUHI

Ang kadamoan sang mga tumuluo wala gid nagapanimpalad sang ila una nga pang-engganyo ukon kabangdanan sa adlaw-adlaw nga kaugalingong-pang-engganyo nga puwede makadala sa ila sa sulud sang madamo nga mga tinuig sa espirirituhanong pagkahamtong. Wala sila sing pagpaubus agud batonon ang sa pagtolon-an nga awtoridad sang pastor ukon wala sila sing kinabubut-on kag disiplina agud mangin maalamon sa mga panudlo sang Bibliya nga mga mabudlay ukon daw sa wala naangay kag daw indi magamit. Indi gid sila makahimo sing pamatasan sang pagtoon sang panudlo sang Bibliya. Imbis nga magpangita sang kamatuuran, nagapangita sila sang pastor nga magduludayaw kag makaulinto sa ila. Wala sila nagahandum sing kamatuuran ukon sing hamtong nga kaangtanan sa Dios; gusto nila ang pagpanugot sang isa ka maengganyohon nga pagkatawo nga magabisita sa ila, maglaygay sa ila, maghatag sing pagtalupangud sa ila mga pamangkot, kag magpapagsik sang ila mga balatyagon—ang tanang butang kondi magtudlo sang kinaandan kag estrikto nga panudlo sang Bibliya. Ang mga tumuluo nga mabihag sa subong nga pastor nagapakalma sang ila kaugalingong pagkamataastaason kag nagaabiabi sang ila mga kaugalingon sa kaluyahon. Ang tumuluo nagapalig-on sang kahimtangan sang kabakod pinaagi lamang sa iya kinaugalingon nga paninguha sa pagtugyan sa ikaapat nga ganhaan.

Ang duha ka labing mabudlay nga mga pagsaylo sa kinabuhi ginpasangkad sa ikaapat

nga ganhaan sang love complex. Sa lawasnon nga pagkabun-ag nag-umpisa kita sang kinabuhi sa idalum sang awtoridad kag proteksyon sang ginikanan; kinahanglan mangin takus kita sang kahilwayan sing isa ka edaran. Ginahimo naton ini nga pagsaylo pinaagi sa pagkamatudloan sa idalum sang putling kaayo sang tunay nga pagpaubus. Sa tion sang espirituhanong pagkabun-ag nag-umpisa kita sang espirituhanong kinabuhi nga wala kahibalo sa Dios kag sang Iya plano kag kinahanglan makahibalo sang Iya katuyoan para sa aton mga kinabuhi. Sa liwat, nagahimo kita sini nga pagsaylo pinaagi sa ginapatuman kag tunay nga pagpaubus. Ang mapinadayunon nga pagtoon kag paggamit sang panudlo sang Bibliya sa sulud sang ginpalawig nga panahon magatuman sining ikaduhang mabudlay nga pagsaylo, ang ginakinahanglan nga kabaskugon nga ginsakdag pinaagi sa kaugalingong-pang-engganyo. Ang kaugalingong-pang-engganyo sang tumuluo naga-pahayag sang kaugalingon sini subong ang pang-edukasyon nga disiplina sa idalum sang pagpanudlo sing panudlo sang Bibliya sang iya pastor sa sulud sang lokal nga simbahan.

Busa, magpaubus kamo sang inyo mga kaugalingon [“magpaubus”—mag-agum sang tunay nga pagpaubus; “mga kaugalingon”—halin sa kaugalingong-pang-engganyo] sa idalum sang gamhanang kamut sang Dios [ang Dios nga Amay, ang naghimo sang divine dynasphere] agud nga bayawon Niya kamo [sang mga pakamaayo sing maayo kag mataas kaayo nga grasya] sa nagakaigo nga tion. (1 Pedro 5:6)

Pagsentro sang Panghunahuna

Ang tanang matuud nga gugma nagakinahanglan sang pagsentro sing panghunahuna. Sa indi kinaugalingong gugma ang tagtungud nagasentro sang panghunahuna sa iya kaugalingon nga mga ulunahon; nagabalibad siya nga gub-on ang iya pagkamatitud-anon pinaagi sa pagtugyan sa pagdumut, kaimon, aligutgut ukon pagsungon, kaugalingong-pagkamatarong, ukon pagkalain sing buut sa natungdan. Sa kinaugalingong gugma ang tagtungud nagasentro sing panghunahuna sa natungdan, sa pagkamabihagon, kinaiya, panghunahuna, kag mga balatyagon sa sina nga tawo. Ang pagsentro sing panghunahuna kinahanglanon kaayo sa tunay nga pagkamabinatyagon sa iban. Kon wala ang pagsentro sing panghunahuna wala sing mangin ikasarang para sa pagkinabuhi, wala sing kadaugan sa bisan anong pagpaninguha, kag, labing makaguluba, wala sing bisan isa nga makatoon ukon makagamit sang panudlo sang Bibliya sa divine dynasphere.

Para dugang sa divine nga gahum, pagkamaangayon, kag sang pagkamatudloan nga nagaupod sa kaugalingong-pang-engganyo, ang abilidad agud magsentro sing panghunahuna amo ang dugang nga ginakinahanglan para sa pagpanghikot sa ikaapat nga ganhaan. Ini nga ginakinahanglan matuman man pinaagi sa unang tatlo ka mga ganhaan sang love complex.

Sa unang ganhaan ang Dios Balaan Espiritu nagapasangkad sang pagsentro sing panghunahuna sang tumuluo. Amo ini ang pagtudlo nga buluhaton sing pagpangalagad sang *parakletos*, ang Manugpapagsik ukon Manugbulig, nga nagahatag sing kasarang ukon pagtugot sa may limitasyon kag may katubtuban nga hunahuna sang tawo agud

hangpon ang walay limitasyon kag walay katubtuban nga kinaalam sang Dios sa panudlo sang Bibliya.

Sa ikaduhang ganhaan, ang divine nga mga saad kag kinahanglanon kaayong indi kinaugalingong gugma nagapahigad anay sang puwede nga mangin samok sa pagsentro sing panghunahuna. Ang pagsentro sing panghunahuna amo ang kabaliktaran sang mga pagpang-awat kag pagpangsamok; ini amo ang pagsentro sang imo pagtalupangud sa nagaisahanon nga natungdan sa indi paglakip sang tanang iban. Kon indi ka makabulig sa pagpasangkad sang pagsentro sang panghunahuna, ikaw indi malig-on. Nagkulang ka sang kasangkaron nga ginakinahanglan agud ipadayon ang ginahunahuna sa kinatapusan nga desisyon sini. Nagaduhaduha ka sa isa ka hilisgutan padulong sa iban pa. Ang matawhay nga panghunahuna sa ikaduhang ganhaan nagapanugot ukon nagahatag sing kasarang sa imo agud magpanghikot halin sa imo kaugalingong pagkamatinud-anon sang panghunahuna imbis sang magliko sa walay ginapili sang hilisgutan padulong sa hilisgutan.

Sa ikatatlong ganhaan ang pagkamatudloan nagahimo sa imo nga isa ka maayong manugpamati. Samtang nagatoon ka sang panudlo sang Bibliya sa idalum sang ginapatuman nga pagpaubus sa pagtoon ukon sa klase nahanungud sang Bibliya, magkadungan mo nga mapauswag ang imo abilidad agud magsentro sing panghunahuna. Kon mamati ka anay sa pagpanudlo nahanungud sa Bibliya, puwede ka makasentro sing panghunahuna para sa lima ka minuto lamang bag-o ka matak-an kag indi mahamutang. Puwede ka mag-isol sa makalmahon nga panimbang kag sa maathag nga maayong pamatasan para sa iban sa katilingban agud makalambot ka sa bahin sang pagbendisyon. Apang kon magbalikbalik ka sa pagtoon sa klase nahanungud sa Bibliya, magtinumanon sa idalum sang ginapatuman nga pagpaubus (Mga Hebreo 10:25), ang kasangkaron sang imo pagtalupangud hinayhinay nga nagadugang tubtub nga hapos na nga masundan kag mahangpan mo ang bug-os nga mensahe, bisan kon ang hilisgutan batid kag nahanas man ukon indi makaengganyo sa imo naandan nga mga kaayohan.

Subong ang dugang nga produkto sang ikaapat nga ganhaan, ining nagdugang nga abilidad agud magsakdag sang imo pagsentro sing panghunahuna magadala sa tanang butang nga imo ginahimo. Makahimo ka maghatag sing dako pa gid nga pagtalupangud sa kusog sang ginsentrohan sang panghunahuna sa imo negosyo ukon propesyon. Ang imo ikasarang para maghigugma nagauswag. Ang kinabuhi mahimong bugana.

ANG PAG-INOINO KAG PAGGAMIT NGA MAY KAANGTANAN SA DUHA KA MGA HARIANONG AWTORISASYON

Mga Pari kag mga Tinugyanan

Sa tion sang kaluwasan, sang una kita nagsulud sa divine dynasphere subong mga tumuluo, nagbaton kita sang duha ka mga katungdanan ukon trabaho halin sa Dios nga may kaangtanan sa pag-inoino kag paggamit sang panudlo sang Bibliya. Ginatawag ko ini

nga mga katungdanan “mga awtorisasyon,” sanglit nga ang Dios naghatag sina sa aton pinaagi sa unud sang Iya Pulong.

Ang awtorisasyon amo ang nasulat nga dokumento nga magdul-ong sang sigurado nga mga gahum kag nagahatag sing awtoridad sa paghimo sang sigurado nga mga katungdanan kag mga responsibilidad. Ang opisyal nga may awtorisasyon sa army, halimbawa lang, nakabaton sang dokumento halin sa Presidente nga nagasugo sa iya nga may awtoridad agud magtuman sang iya ginpaatipan nga mga katungdanan sa trabaho. Bisan ang awtorisasyon para mangdakop nagalarawan sang palatukuran, sanglit nga ang isa ka makatarunganon ukon suno sa kasugoan nga awtorisasyon isa ka dokumento nga ginhatag sang manughukum nga nagahatag sing awtoridad sa opisyal sang pulis agud magtuman sang katungdanan sing pagbantay sang isa ka tawo.

Subong mga sakup sang harianon nga pamilya sang Dios, nakabaton kita sing duha ka mga awtorisasyon halin sa Dios nga nagahatag sing awtoridad sa aton agud magtuman sang tunay nga espirituhanong mga responsibilidad. Ginpili kita nga *harianong mga pari* kag *harianong mga tinugyanan*. Ining duha ka mga pagkapili nagapatumod sang aton katungdanan kag hilikuton sa divine dynasphere kag nagapaathag sang indi makit-an kag sang makit-an nga mga dagway kag bahin sang Kristohanon nga pagkinabuhi.

Kag Siya [si Jesu-Kristo] nagsangkap sa aton sang harianon nga gahum [ang divine dynasphere] [agud magpanghikot subong] mga pari didto sa Dios, bisan sa Iya Amay. (Bugna 1:6a)

Apang kamo [mga sakup sang harianon nga pamilya] mga pinili nga kaliwatan [ginpili para sa talagsahong katigulangan], isa ka harianon nga pagkapari, balaan nga pungsod [ang espirituhanong malig-on nga manugsakdag sang inapinan nga pungsod sang Dios], mga katawhan nga iya sang Dios [ginbakal didto sa krus kag nagadepende lamang sa sistema sang gahum sang Dios, wala kamo sing katungud sa inyo mga kaugalingon], nga puwede kamo magpahayag [pinaagi sa produkto sang putling kaayo] ang putling mga kaayo Niya [ni Jesu-Kristo sa unang halimbawa sang divine dynasphere] nga nagtawag sa inyo [nagpili sa inyo para sa talagsahong mga katungud sang pagkaharianon tungud kay kamo nagtoo kay Kristo sa bilog nga Panahon sang Simbahan] halin sa kadudulman [sa yawan-on nga pagpang-engganyo] padulong sa Iya matahum kag katingalahan nga kapawa [ang divine dynasphere]. (1 Pedro 2:9)

Gani, kita mga tinugyanan tungud kay Kristo, subong nga ang Dios nagapangabay pinaagi sa aton. (2 Mga Taga-Corinto 5:20a)

Ang divine nga awtorisasyon indi gid pagatratuhon nga walay pulus. Ini nga mga awtorisasyon halin sa Dios nagpili sa aton sa duha ka pinakamataas nga mga katungdanan nga puwede maangkon sang bisan sin-o sa sini nga kinabuhi. Sa *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, ang mga panudlo sang Bibliya nahanungud sang aton

pagkapri kag pagkatinugyanan ginpaathag nga detalyado.⁴¹ Ginakinahanglan lamang naton ipalaktod sa kabilogan ini nga mga palatukuran.

Ang Harianon nga Pagkapari

Sa panahon sang nag-aging pagdumala, ang hinanas nga pagkapari nga ara sa Israel.⁴² Ang mga pari mga sakup sang kaliwatan ni Levi; sila nagahimo sang detalyado nga responsibilidad nga may kaangtanan sa mga paghalad sang sapat kag balaan nga mga adlaw nga nagatudlo sing panudlo sang Bibliya pinaagi sa mga bulig sing paghanas sa tulumanon. Ang Lebitanhon nga mga pari nagpahayag sang nasulat na nga panudlo sang Bibliya kag naghalili sa mga tawo sa atubangan sang Dios.

Karon nga ang Panahon sang Hudiyo nauntat kag ginsal-ot ang Panahon sang Simbahan sa lugar sini, ara na ang pagkapari para sa tanan. Si Jesu-Kristo ang aton Mataas nga Pari (Mga Hebreo 6:17-20). Sanglit nga ang tagsa ka sakup sang harianon nga pamilya nahiusa sa Iya, kita tanan nagapakig-ambit sang Iya pagkapari. Indi kaangay sang Lebitanhon nga pagkapari, ang trabaho sang harianon nga pari indi panublion, kondi walay katapusan; indi suno sa lawasnon nga pagkabun-ag, kondi sa pagkatawo liwat sa espiritu. Kamo pari; ako pari. Bisan kon batan-on, tigulang, lalaki, babayi, hamtong, indi hamtong, sa divine dynasphere ukon sa sistema ni Satanas, tanan nga mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan mga dumalayon nga mga sakup sang *harianong sulundan sang pagkapari* sang aton Ginoo (Mga Hebreo 7:1-3).

Gani bisan pa sina, ina wala nagakahulugan, nga kita magkapareho ukon magkatupong. Ang pipila ka mga pari mga pastor (ang isa nga nagapamuno sa tagsa ka katilingban), apang kadamoan sang mga pari mga sakup sang katilingban. Pagkatapos sang madamong tinuig sang pang-edukasyon nga pagpangandam ang pari nga pastor man puwede magtubo sa pagkaespirituhanon pinaagi sa iya kaugalingong bilog nga panahong pagtoon sang Pulong, samtang ang mga pari sa katilingban magtubo lamang sa idalum sang tama kag masaligan nga pagpanudlo sang pastor. Ang espirirituhanong pagtubo pirmi gid katungdanan sang pagkapari; ang pag-isahanon sang pagkapari gindisenyo para sa pinakamataas nga pag-inoing sang panudlo sang Bibliya. Sa amo man, ang espirirituhanon nga mga pakamaayo halin sa Dios pirmi ginhatag sa aton sa idalum sang aton pagkapari. Bisan kon sa pulpito ukon sa bangko sang katilingban, ang pagkapari amo ang aton indi makit-an, kinaugalingon nga kaangtanan sa Dios.

Subong mga tumuluo-pari nagahalili kita sang aton mga kaugalingon sa atubangan sang Dios. Wala kita nagakinahanglan magtuad sang aton mga sala sa sakup sang pundok sing mga pari; sa gilayon naton sila ginatuad, sa hipos lamang, nagaisahanon, diretso didto sa Dios (1 Juan 1:9). Kag wala man kita nagakinahanglan sang bisan sin-o nga magpangamuyo para sa aton bahin. Ginsugo kita nga magpalapit sa atubangan sang trono sang grasya (Mga Hebreo 4:16). Kag wala kita nagakinahanglan sang pinasahi nga klase sang mga pari agud maghimo sang mga tulumanon ukon seremonya para sa aton. Ang mga tulumanon sang Libetanhong pagkapari gintuman na ni Kristo didto sa krus kag

41. Thieme, *Ang Pagkamatind-anon sang Dios*, 72-78.

42. Thieme, *Levitical Offerings*,

ang naghalili subong ang mga galamiton sa pagpanudlo amo ang kabug-osan sang divine nga talaksan sang nasulat nga Balaan nga Kasulatan. Ang Panahon sang Simbahan amo ang kapanahonan sang panghunahuna, indi sang tulumanon. Ang solo nga tulumanon nga ginmando para sa harianon nga pamilya amo ang Eucharist ukon Communion, sa diin ang taga ka tumuluo ginsugo nga magpakig-ambit (1 Mga Taga-Corinto 11:23-26).⁴³

Ang divine nga awtorisasyon nga nagapili sa aton nga mga pari didto sa Dios nagahatag sa aton sing awtoridad agud maghalili sa aton mga kaugalingon sa atubangan Niya. Ang aton responsibilidad subong mga pastor amo ang magtubo sa pagkaespirituhanon pinaagi sa pag-inoing sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan sang love complex. Ang aton pagkapari amo ang indi makit-an nga bahin sang Kristohanon nga pagkinabuhi.

Ang Harianon nga Pagkatinugyanan

Si Kristo nangin isa ka pari sa panahon sang Unang Pagkari, apang Siya nangin tinugyanan man. Sa hypostatic nga paghiliusa—ang wala nabuhinan nga pagka-Dios kag ang matuud nga pagkatawo naghiusa sa isa ka Persona sa walay katubtuban—nangatubang si Kristo sa bahin sang Dios sa atubangan sang tawo sa kalibutang sang yawa (Mga Hebreo 1:2). Pinaagi sa paghiusa kay Kristo, ang taga ka sakup sang harianon nga pamilya nagapakig-ambit sang Iya pagkatinugyanan.

Si Kristo wala na sa duta sugod sang Iya pagkayab, kag kita karon nagahalili sa Iya, ang Hari sang mga hari nahimaya sa tuo nga kamut sang Amay (Mga Hebreo 1:3-9; Bugna 19:16). Ang aton mga sugo sang pagkatinugyanan ara sa nasulat nga porma, ang nabug-os nga divine nga talaksan sang nasulat nga Balaan nga Kasulatan, nga amo ang hunahuna ni Kristo (1 Mga Taga-Corinto 2:16). Pinaagi sa pulong kag pinaagi sa kinabuhi kita nagahalili sa Iya mga plano sing pagpatuman, indi sang aton. Kita nga pumuluyo sang langit, indi sang ginharian ni Satanas, kag subong mga pinadala, kita ginsakdag kag ginprotektahan Niya sa ginharian sang kaaway.

Ang taga ka tumuluo nga ara sa bug-os-nga-panahon sang Kristohanong pagpangalagad. Indi man kita makasuksuk sang mga amerikana, striped nga mga pantalon, kag mahalon nga corona nga may nagsalakot nga madungganong dekorasyon ni Prince Albert apang kita *mga tinugyanan* gihapon. Bisan kon ano man ang aton himoon, bisan kon diin man kita, kita mga halili ukon manugpangatubang ni Kristo (Mga Taga-Roma 12:11).

Sa kabalikaran sang aton pagkapari, ang aton pagka-tinugyanan amo ang aton hayag, makit-an nga kaangtanan sa mga tawo kag mga kahimtangan. Subong harianon nga mga tinugyanan ginapahayag naton si Kristo sa love complex.

Agud nga [kita] magpahayag sang putling mga kaayo Niya nga nagtawag
[sa aton] halin sa kadudulman pakadto sa Iya matahum kag katingalahang
kapawa. (1 Pedro 2:9b)

Mga responsable kita agud ipahayag ang Maayong Balita sa mga ditumuluo (2 Mga

43. Thieme, *The Blood of Christ*, 32-36.

Taga-Corinto 5:20; Mga Taga-Efeso 6:20), apang ang aton pagkatinugyanan mas sobra pa sina. Ang pagpanaksi, paghatag sing pagpamatuud, pagpangalagad sa lokal nga simbahan, sa pagtrabaho sa mga pamulong-pulong nahanungud sang pagpaambit sang Maayong Balita, sa mga misyon sa iban nga pungsod, ukon sa mga katilingban sang Kristohanong pagpangalagad—ining tanan, kon naengganyo sang husto, puwedeng mangin bahin sang katungdanan sang espirituhanong pagkatinugyanan. Ang harianong pagkatinugyanan sang tumuluo nagalikup sang tanang makit-an nga putling mga kaayo nga nahimo pinaagi sa paggamit sang panudlo sang Bibliya. Gani tungud sini, ang aton pagkatinugyanan, kaangay sang aton pagkapari, may kaangtanan sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere.

Ang ikaapat nga ganhaan sang love complex amo ang yabi sa Kristohanon nga pagkinabuhi. Ang tanan nga mga ganhaan nga nagauna sa ikaapat nga ganhaan amo ang mga nagabulig nga mga ganhaan, kag ang tanang nagasunud mga ganhaan sang resulta. Ang tanang espirituhanong pag-abante kag kabaskugon nagahalin sa duha ka mga pagpanghikot sang ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere. Ang *pag-inoi* sang panudlo sang Bibliya amo ang panguna nga responsibilidad sang harianong pari; ang *paggamit* sang panudlo sang Bibliya amo ang panguna nga responsibilidad sang harianong tinugyanan.

HARIANONG PARI	HARIANONG TINUGYANAN
Nagapangatubang para sa kaugalingon sa atubangan sang Dios	Nagapangatubang para sa Dios sa atubangan sang tawo
Ginapatumod padulong sa Dios	Ginapatumod padulong sa tawo
Indi makit-an	Makit-an
Kaangtanan sa Dios	Mga kaangtanan sa tawo
Nagapamunga sing pang-engganyo nga putling mga kaayo Pagsimba Pagsalig Kinaugalingong gugma	Nagapamunga sang nagapanghikot nga putling mga kaayo Putling kaayo/katarong Kaisog sang buut Indi kinaugalingong gugma
Pag-inoi sing panudlo sang Bibliya	Paggamit sing panudlo sang Bibliya
Gingamhan pinaagi sang divine dynasphere	Gingamhan pinaagi sang divine dynasphere
Mga pakamaayo halin sa Dios	Mga pakamaayo sa tawo

SA PANAHOON SANG SIMBAHAN NGA MGA AWTORISASYON SUBONG PARI KAG TINUGYANAN

Subong mga pari nagapangatubang kita sang aton mga kaugalingon sa atubangan sang Dios. Subong mga tinugyanan nagapangatubang kita para sa Dios sa atubangan sang tawo. Ang aton pagkapari ginapatumod padulong sa Dios. Ang aton pagkatinugyanan ginapatumod padulong sa tawo. Dugang pa, ang aton mga awtorisasyon nagapaathag sang indi makit-an kag sang makit-an nga mga bahin sang Kristohanon nga

pagkinabuhi. Ang aton pagkapari amo ang aton indi makit-ang tago kag pang-isahanon nga kaangtan sa Dios sa diin kita nagapamunga sang pang-engganyo nga putling mga kaayo; ang aton pagkatinugyanan amo ang aton makit-ang hayag kag kilala nga kaangtan sa mga tawo kag mga kahimtangan.

Ang pagkatunugyanan nagadepende lamang sa pagkapari, ang makit-an nagadepende lamang sa indi makit-an. Kag ang gahum sa parehong pang-inoi kag paggamit sang panudlo sang Bibliya, padulong sa Dios kag tawo, amo ang gahum sang divine dynasphere. Walay sapayan kon ano ang aton ginahimo ukon daw ano kita ka espirituhanon sa iban, wala kita sing Kristohanong mabaskog nga epekto kon wala ang dungan nga pagtuman sang aton pagkapari kag sang aton pagkatinugyanan, ang tagsa ka sakup sang harianon nga pamilya sang Dios nagakinabuhi sang iya kaugalingong kinabuhi sa atubangan sang Ginoo kag nagahimo sang iya kaugalingong mga desisyon suno sa kamatuuran nga nagapuyo sa iya kalag.

PAG-INOINO PINAAGI SA PAGTOO

Indi gid naton maagum ukon takus sa bisan anong maayong ngalan kag dungog sa divine dynasphere. Ang mataktikanhong plano sang Dios para sa harianon nga pamilya ginpapagsik pinaagi sa grasya, indi sang tawhanon nga katumanan. Sa ikaapat nga ganha-an sang love complex, subong sang sa tagsa ka ganhaan, ang Dios amo ang nagatrabaho, kag kita nagaani sang mga kaayohan.

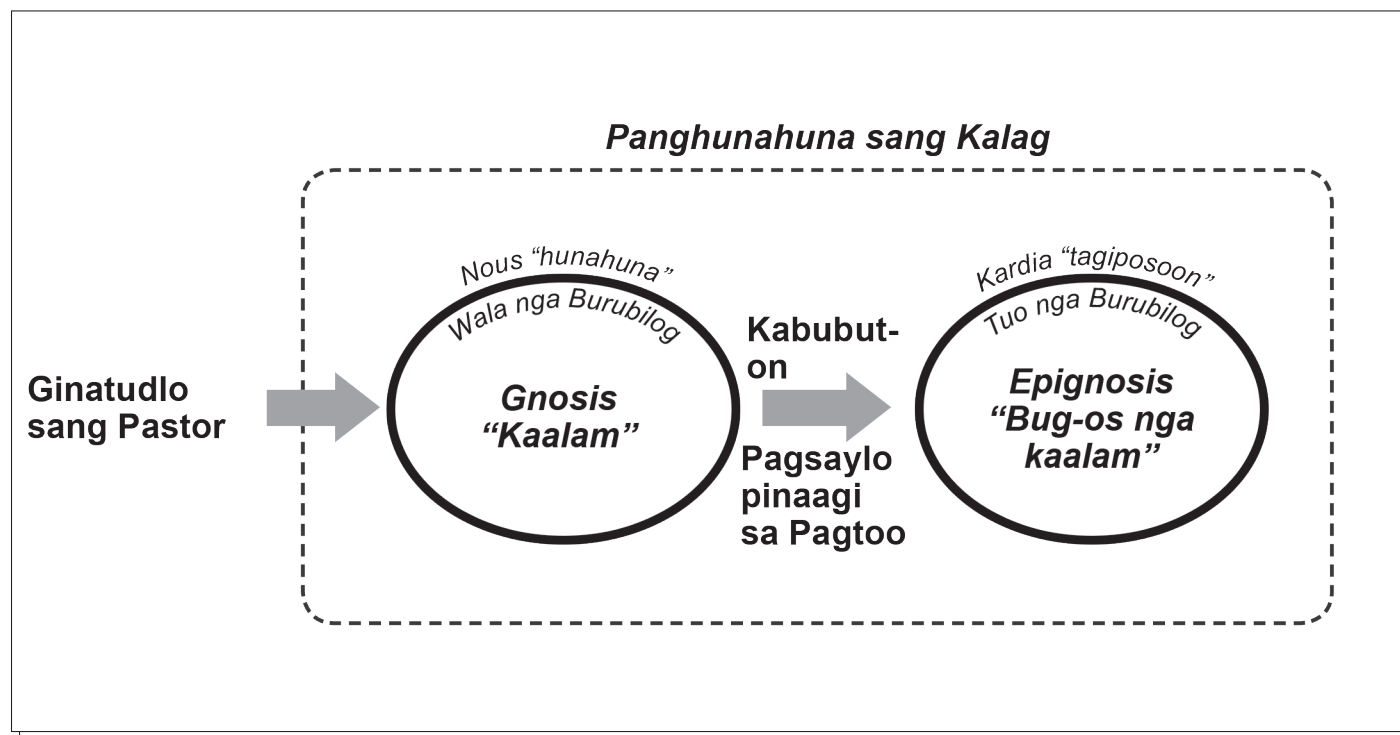
Ang tawo nagaangkon sang tatlo ka mga pauna kag kinahanglanong pamaagi sang pag-inoi: ang pagpangatarungan, pagpanilag, kag pagtoo. Sa pagpangatarungan ang tawo nagapakig-angot sa iya kinaalam, nga nagasubay sa sistema sang pangatarungan agud ipaathag ang pagkatinuud sang kinabuhi ukon mga kahimtangan. Sa pagpanilag ang tawo nagabaid sang iya mga kusog ukon gahum agud panilagan kutub matukiban ang mga sabat sa kalibutan kag sa kabilogang ginsakupan nga nakapalibot sa iya. Ang tawo nagpangusisa kag nagpahimulus sang madamong mga pagsinakot sang pagpangatarungan kag pagpanilag sa bilog nga kasaysayan, apang sa tagsa ka pilosipiyahon ukon maalamon ukon sa syensya nga sistema, ang abilidad kag mga pagpaninguha sang tawo amo ang nagabaton sang dungog. Kon ang plano sang Dios nagasalig lamang sa bisan anong bahin para sa aton mga kaayohan, ina mangin mahuyang nga pagpakig-angot nga magaguba sang kadena. Ang indi perpekto nga tawo wala gid sing takus kag dalayawon nga papel sa perpekto nga plano sang Dios.

Ako (Tagtungud)	nagatoo kay	KRISTO (Natungdan)
Wala sing ginahimo nga trabaho para sa kaluwasan		Ginhimo ang tanan nga trabaho para sa kaluwasan
Walay katakus		Tanan nga katakus
Wala sing mabaton nga himaya		Nagabaton sang tanan nga himaya

Ang ikatatlo nga sistema sing pag-inoino sang tawo indi takus. Sa pagtoo ang katakus indi iya sang tagtungud kondi iya sang natungdan; indi sa nagatoo kondi sa kon ano ang gintoohan. Ini nagapaathag kon ngaa ang pagtoo amo ang palaagihan sang pag-angkon sang kaluwasan. Kon ang makasasala nga tawo magtoo kay Kristo, ang tagtungud wala sing katakus. Ang natungdan, si Jesu-Kristo, ang may ara sing tanan nga katakus. Si Kristo lamang ang naghatag sing kalipay sa hingpit nga mga talaksan sang pagkamatarong sang Dios. Sa sini nga pamaagi ang nagpakasala nga tawo magsulud sa plano sang Dios nga wala sing pagpauyon-uyon sa kinaiya sang Dios ukon magguba sang Iya plano.

Pagkatapos sang kaluwasan ang tumuluo ginsugo agud magpabilin kag magpanghikot sa sulud sang divine dynasphere, apang wala gingulpi baliktad sang Dios ang Iya plano sang pagpatuman. Naluwas kita pinaagi sa grasya; kinahanglan magkinbuhi kita pinaagi sa grasya. Ang grasya nagapadayon sa indi pagpalakip sang tanang tawhanong katakus. Ang pagtoo nagapabilin nga amo ang solo nga palaagihan sang pagkilala kag paghangup kag paggamit sang panudlo sang Bibliya.

Ang Dios nagsangkap na sa aton sang tagsa ka ginakinahanglan para sa pagtoon sang Iya Pulong: ang nasulat na nga divine nga talaksan sang Balaan nga Kasulatan, ang pastor-manunudlo, ang lokal nga simbahan, ang pagpuno sang Balaan Espiritu, panumbalik, ang tawhanon nga kalag, ang tawhanon ng espiritu, lawasnon nga kinabuhi, kag proteksyon sa kalibutan sang yawa. Ini nga mga kasangkapan mga bahin sang grasya nga galamiton para sa pag-inoino, ukon GGP.

ANG PAG-INOINO PINAAGI SA PAGTOO SA PAGTOON SING PANUDLO SANG BIBLIYA

Agud sa paglaktod sang kabilogan sang GGP: Ang tumuluo nga napun-an sang Espiritu nagasentro sang panghunahuna sa mensahe sang pastor, nga nagaresulta sa *gnosis*, "kaalam," sa panghunahuna sang kalag. Ang panghunahuna may duha ka mga

bahin: ang (*nous*), nga ginbadbad “hunahuna,” kag (*kardia*), “tagiposoan.” Gintawag ko *nous* ang wala nga burubilog kag ang *kardia* ang tuo nga burubilog.⁴⁴ Ang wala nga burubilog amo ang puluy-an ukon panimalay sang *gnosis*; ang tuo nga burubilog amo ang bodega ukon tiliponan sang *epignosis*, ang “bug-os nga kaalam.”

Ang *gnosis* sa wala nga burubilog mabatonon sang paghangup, sang pang-edukasyon nga kaalam nga indi magamit para sa paggamit sa kinabuhi. Ang isa ka tumuluo puwede nga may kasarang agud magkutlo sang madamo nga mga bersikulo ukon maghambal sing malawig nahanungud sang madamong bibliyanhong mga hilisgutan, apang kon ang iya kaalam *gnosis* lamang, ini wala sing matudlo. Ang pang-edukasyong pagkamataastason puwede nga ara sa teyolohiya subong lamang ka sayon sang sa bisan anong iban nga bahin sang pagtoon (1 Mga Taga-Corinto 1:17—2:16; 3:19; 8:1). Ang paggamit sang *gnosis* nga panudlo sang Bibliya isa ka *sayup* nga paggamit, kag ang matuud nga panudlo sang Bibliya nga sayup ang paggamit nagaresulta sang pagkabalaodnon, pagkawalay gusto magbag-o ukon may pagkatig-a, indi mabinatyagon, kag indi mabatonon ukon walay pasensya, nagakagrabe nga pagkamataastason.

Sa bahin sang *gnosis* nahanungud sang GGP, ang tumuluo klaro nga nakahangup sang punto nahanungud sang panudlo sang Bibliya kag niyan nagaatubang sang hilisgutan sa pagtoo: Magtoo bala siya ukon indi magtoo sa kon ano man ang iya naton-an? Kon siya magtoo, ina nga panudlo sang Bibliya masaylo sa tuo nga burubilog kag mahimong *epignosis*. Pinaagi sa pagtoo, ang pang-edukasyon nga paghangup mabaylohan sing tunay nga paghangup sang divine nga kamatuuran sang Balaan Espiritu. Ang *epignosis* lamang ang puwede gamiton subong kinaalam kag espirituhanon nga maayong paghangup. Ang *epignosis* amo man ang kasangkapan sa pagtukod para sa edification complex sang kalag.⁴⁵ Ang nahan-ay nga pamaagi sang pagsaylo sang panudlo sang Bibliya halin sa wala pakadto sa tuo nga burubilog, sang pagbaylo sang *gnosis* pakadto sa *epignosis* amo ang pag-inoino pinaagi sa pagtoo. Ang panudlo sang Bibliya pirmi gid maayo kaayo kag bililhon, kita nga magtoo wala.

ANG PAGGAMIT SANG PAGTOO

Pagbaton, Pagtipig, Paghinumdum

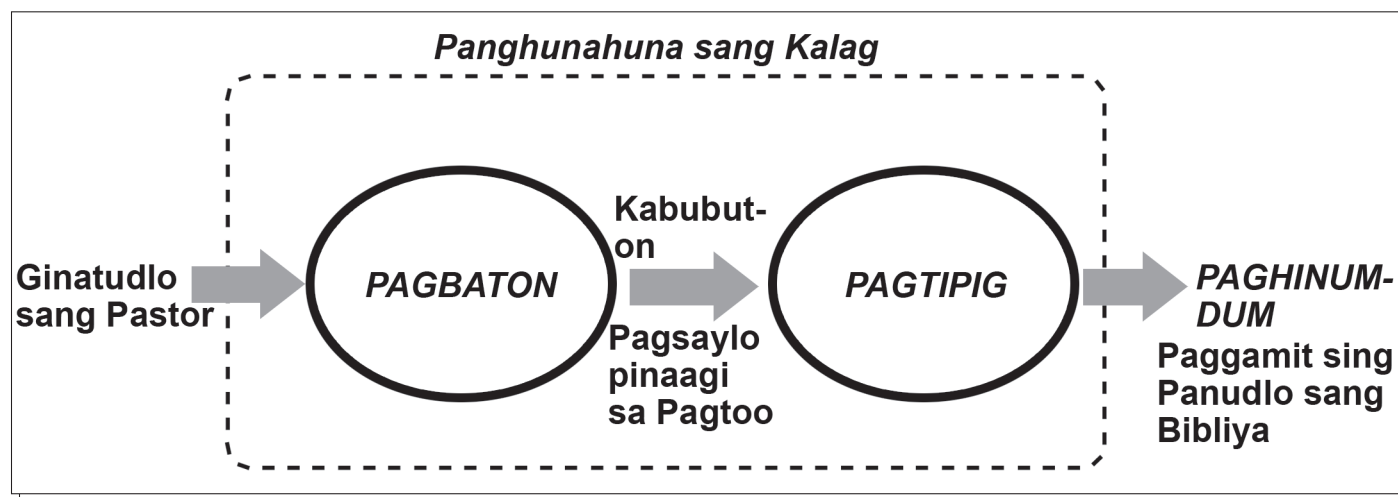
Suno sa iya abilidad agud magsentro sing panghunahuna, ang isa ka tumuluo puwede mamati ukon *makabaton* sang katunga sang mensahe sa pagtolon-an nga gintudlo sang iya pastor. Sa pag-inoino pinaagi sa pagtoo, puwede niya *matipigan* ang biyente ka porsyento lamang sang katunga nga iya nabatian, nga nagbaylo sining biyente porsyento sa *epignosis* sa iya tuo nga burubilog. Kon ginakinahanglan gamiton ang panudlo sang Bibliya nga ara sa iya tuo nga burubilog subong ang paggamit para sa tawo ukon sa pagsimba sa Dios, puwede niya *mahinumduman* ang isa lamang ka porsyento sang *epignosis* nga iya natipigan. Ang tinutuyo amo ang pagsilsil sang kamatuuran, apang

44. Ini indi ang lawasnon nga mga burubilog sang utok kondi nagatumod sa indi makit-an kag wala sing mahikap nga kalag kag nagalarawan sang pagpanghikot sang panghunahuna.

45. Tan-awa ang mga pahina 206-11.

ang puwede magamit nga panudlo sang Bibliya nagaamat-amat kadamo sa padayon nga pagdugang. Ginapaus-wag sang tumuluo ang katukuran sang kasayuran para sa pagbaton kag pagtipig pa gid sang panudlo sang Bibliya. Ang kamatuuran nagatukod kag nagalig-on sa kamatuuran. Kinahanglan niya magpadayon pa gid sa pagtoon “mga palatukuran sing pagtolon-an sa palatukuran sing pagtolon-an . . . dinalan sa dinalan” (Isaias 28:10). Ini nagapaathag kon ngaa ang tumuluo kinahanglan magmatutum sa pagpamati sa pagpanudlo sang Bibliya subong sang adlaw-adlaw nga kinaandan kag nagapatalupangud sang kabililhon sing pagliwatliwat sang pastor. Ang panudlo sang Bibliya indi mahangpan kag matipigan sa isa ka pagsumpit sang pangpapagsik.

Ang espirituhanon nga pagkahamtong maangkon sang mga manugpangampanya kag manugpauswag, sadtong mga nagapadayon sang kabaskugon sa sulud sang divine dynasphere nga indi mapunggan sa sulud sang malawig nga mga tinuig. Ang imo kinaugalingong pagtoon kag paggamit sang panudlo sang Bibliya nagaporma sang ila kaugalingong padya samtang nagapahimulus ka tungud sang pagkinabuhi sa kamatuuran. Apang ang pagtoon kag paggamit sang Pulong sang Dios nagalarawan sang ginpasangkad, malig-on kag dumalayon nga pagpakita sang imo sigurado nga kabubut-on. Ang indi takus nga siguradong kabubut-on nagasulbar sang pagsinumpunganay sang mga anghel: Ang mga anghel nagabantay sang katawhan kag nagapanilag sa siguradong kabubut-on sang tawo nga nagahimaya kay Ginoong Jesu-Kristo (Lucas 15:7, 10; 1 Mga Taga-Corinto 4:9; 6:3; Mga Taga-Efeso 3:10; 1 Timoteo 3:16; 5:21; 1 Pedro 1:12). Sa paggamit, subong sang sa pag-inoino, ang tawhanon nga katakus pirmi wala ginlakip sa perpekto nga plano sang Dios. Parehong ang pagtipig kag ang paghinumdum sang panudlo sang Bibliya nga imo nabaton mga mahanas kag magmadaugon pinaagi sa pagtoo.

PAGBATON, PAGTIPIG, PAGHINUMDUM

Sa paggamit pinaagi sa pagtoo ang tumuluo nagakuha sang iya sa sulud nga mga kamanggaran sing panudlo sang Bibliya agud mapadayon ang iya kaugalingong pagkamatitud-anon, makasarang magdumala sang iya kaugalingong mga palaligban, kag madumalahan ang iya kaugalingong kinabuhi. Tungud sang *epignosis* sing panudlo sang Bibliya sa iya kalag, siya mahimong espirituhanong masakdagon-sa-kaugalingon. Siya may maayong-pagkahan-ay nga panghunahuna agud nga masarangan niya atu-

bangon ang kinabuhi nga may kaisog. Pinaagi sa pagtoo gamiton niya ang duha ka mga kinahanglanon kaayong hanas nga pamaagi para sa paggamit sang panudlo sang Bibliya: ang indi kinaugalingong gugma kag ang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan.

Ang Pinasahi nga Pagpatalupangud sa Indi Kinaugalingong Gugma

Ang unang hanas nga pamaagi sa paggamit sang pagtoo sa panudlo sang Bibliya amo ang pagpahimulus sang *indi kinaugalingong gugma* sa lugar sang kinaugalingong gugma. Sa unang halimbawa sang divine dynasphere si Kristo naggamit sini nga palatukuran sa labing madramahon didto sa krus. Ang pagbulag halin sa kalibutan pirmi nagasugo sa nagaabante nga tumuluo nga magsaylo pakadto sa panudlo sang Bibliya, agud nga kon nagaatubang sang pagtilaw, siya magdesisyon nga pilion ang panudlo sang Bibliya imbis sang magreklamo batok sa mga pagbaylo sang mga tawo sa iya palibot. Subong ang natungdan sang iya kaugalingong indi kinaugalingong gugma, iya ginapadayon ang iya kinaugalingong talaksan sang pagkamaayo nga may panudlo sang Bibliya subong ang iya pinakamataas nga ulunahon.

Kon nagapadayon ka pakadto sa espirituhanong pagkahamtong sa ikawalong ganhaan kag ang imo mga abyan nagabatok ukon wala sing kabalaka sa panudlo sang Bibliya, sa kadugayan pagabayaon ukon pagatalikdan mo sila. Indi ka magpili nga magbatok sa ila, nga mangin mapintas, kaugalingong-pagkamatarong nga pagkabalaodnon; magadesisyon ka sa bahin sing panudlo sang Bibliya. Ang kamatuuran magapahamulag sa imo (Mateo 10:34-38). Ang mga tawo nagabaylo; ang mga kahimtangan nagabaylo. Ang kamatuuran lamang ang nagapabilin nga amo lang gihapon kag walay pagbaylo. Ang indi hamtong nga tawo puwede maghandum sing dako nga ang makalilipay nga mga tion ukon ang indi puwede magdugay nga mga kaangtanan magapabilin sa walay katubtuban. Apang kon ikaw kag ang mga abyan mo sadto anay maglayoanay, ang indi kinaugalingong gugma imbis sang kinaugalingong gugma mangin ang imo panghunahuna sa ila. Bisan pa nga puwede mo sila pirmi makita kag magkauyon, nabulag kamo sa panghunahuna. Subong bahin sang imo kaugalingong pagkamtinud-anon, nagapadayon ka sa pagtrato sa ila sing magrasyahon, nga may pagkamahunahunaon kag maayong kabubut-on, subong sang pagkamahinangpanon mo sa bisan sin-o dira sa imo palibot.

Ang labing mabudlay kag mahangkaton nga mga pagtilaw nga nagalakip sang mga tawo indi mga pagtilaw nga nagakinahanglan sang amat-amat nga pagsaylo halin sa kinaugalingong gugma pakadto sa indi kinaugalingong gugma, kondi nga atong mga nagakinahanglan sang gilayong paggamit sang indi kinaugalingong gugma. Kon ang isa ka abyan ukon hinigugma nagpalain sang imo buut sa ano man nga pamaagi, indi ka mapakamatarong sa pagpakubus sang imo kaugalingon sa bahin sang pagdumut, pagkalooy sa kaugalingon, ukon sang pagpanimalos. Ang pag-aligutgut ukon pagsungon ukon pagsingkal sing kaakig magapagamo lamang sang kahimtangan, kag ang duha ka mga sayup indi gid mangin tama. Sa baylo, mag-atras ang imo kaugalingong pagkamatinud-anon. Mahinumduman mo ang kinaiya sang tagtungud imbis sang mga pagkaindi-perpekto sang natungdan. Wala sing bisan isa nga perpekto. Ang tanan may

mga kaluyahon. Kon kaisa ginakinahanglan naton ang pagpanugot ukon pagpaligad halin sa pagkamatitud-anon sadtong aton mga ginahigugma. Ang indi kinaugalingong gugma nagatabon sang madamo kaayo nga kasaypanan kag nagatugot sang kinaugalingong gugma nga mag-uswag sa tunga sang indi perpekto, nagabaylo nga mga tawo.

Ang Pagbansaybansay sang Pagtoo nga may Kapahuwayan

ANG PAGPILDI SANG KAHADLOK PINAAGI SA MGA SAAD

Ang ikaduhang hanas nga pamaagi para sa paggamit sing panudlo sang Bibliya amo ang *pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan*, ang nagkalainlaing hanas nga pamaagi para madaog kag malampasan ang bisan anong kabudlay, palaligban, ukon katalagman sa kinabuhi. Pinaagi sa *pagtoo* ang tumuluo nagagamit sing makatarunganon sang panudlo sang Bibliya samtang *nagapahuway* pinaagi sa mga saad sang Dios. Sa tatlo ka mga tikang sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan, ang tumuluo una gid nagapalig-on sang matawhay nga panghunahuna sa ikaduhang ganhaan. Niyan siya nagasentro sang panghunahuna sa naangay nga mga panudlo sang Bibliya sa makatarunganong pangatarungan, nagapabalik sa aton sa panghunahuna sang divine nga palanan-awon. Sa ulihi, siya makalambot sa pagtolon-an nga kinatapusang mga desisyon kag makadumala sing kahimtangan.

Sanglit nga ang pagsentro sang panghunahuna sa panudlo sang Bibliya naging kinahanglan sang matawhay nga panghunahuna, ang panghunahuna sang tumuluo mahimong ang pinakaunang puntirya sang yawan-ong pagpamatok batok sa gahum sang Pulong sang Dios. Ang mga sala sa panghunahuna kag ang maathag, nga panghunahuna nahanugud sa pagtolon-an indi puwede updon. Ang tanan dali maapektuhan sang nagkalainlain nga mga pagsinakot sang mga panghitabo, mga kahimtangan, ukon sang mga tawo nga nagapadabdab sang pagkamataastaason, pagkamaimon, aligutgut ukon pagkasungonan, dakong kasubo, ukon kaakig, pagpanas sang divine nga palanan-awon. Apang ayhan ang labing mabaskog kag gamhanan nga kaaway amo ang kahadlok. Ang kahadlok amo ang sala sa panghunahuna nga nasarado sang hunahuna kag nagahimo sing paggamit sang pagtolon-an nga indi gid puwede mahitabo. Bisan pa man kon ano kadamo ang panudlo sang Bibliya nga nagapabilin sa imo tuo nga burubilog, wala sing bisan isa sini nga makahatag sing kaayohan sa imo kon ang imo hunahuna nakatindog kag indi mahulag sa kahimtangan sang sobrang pagkalisang. Ang kalainan sa tunga sang maisog nga tawo kag sang talawan amo nga ang maisog nga tawo *nagahunahuna* sa idalum sang kabug-aton samtang ang talawan indi. Si Satanas nakahibalo nga ang kahadlok nagakuha sang panghunahuna, kag naghan-ay siya sang diskarte ukon plano sa pagpatuman agud ipadayon gid ang kahadlok sa mga tumuluo (Mga Taga-Roma 8:15).

Unang Tikang	<i>Mag-angkon sang Bibliyanhong Saad</i>
Ikaduhang Tikang	<i>Maggamit sang sa Pagtolon-an nga Pangatarungan</i>
Ikatatlong Tikang	<i>Lambuton ang sa Pagtolon-an nga Kinatapusang mga Desisyon Dumalahan ang Kahimtangan</i>

ANG PAGBANSAYBANSAY SANG PAGTOO NGA MAY KAPAHUWAYAN

Ang kahadlok kabaliktaran sang pagsalig kag kaisog sing buut sang tumuluo sa sulud sang love complex.

Wala sing kahadlok sa gugma [sa love complex], apang ang hamtong nga gugma [putling gugma]⁴⁶ nagatabog sini nga kahadlok, kay ini nga kahadlok nangin kabangdanan sang silot [kaugalingong-sugyot nga kalisdanan]. Sa pagkamatuud, siya nga nahadlok wala pa naghamtong sa gugma [wala pa nakapauswag sang putling kaayo sa love complex, wala sing kabaskog halin sa ikaapat nga ganhaan]. (1 Juan 4:18)

Ang tanan madali matandog sang kahadlok, bisan ang hamtong nga tumuluo. Kon ang kahadlok magdakop sa imo nga wala nakabantay, kinahanglan gulpi ka dayon makabalik sa imo kalig-on sang panghunahuna, ang imo abilidad sa paghunahuna kag paggamit sang panudlo sang Bibliya nga ara sa imo kalag. Ang panumbalik amo ang unang ginakinahanglan, tungud kay ang kahadlok sala. Apang ang panumbalik lamang indi makapildi sang ginhalinan sang kahadlok. Kinahanglan mo ang hanas nga pamaagi nga mag-angot sang unang ganhaan sa ikaduhang ganhaan kag niyan, pinaagi sa pagpabalik sang paghulag sang love complex, makahatag sing kasarang sa imo agud gamiton ang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan. Ang matawhay nga panghunahuna sa ikaduhang ganhaan mabawi pinaagi sa pag-angkon sang mga saad nga makit-an sa bilog nga Bibliya.

“Indi ka mahadlok kay Ako nagaupod sa imo;
Indi ka magkahangawa, kay Ako ang imo Dios.
Palig-onon Ko ikaw, siguradong buligan Ko ikaw,
Siguradong protektahan Ko ikaw sang Akon matarong nga kamut.”
(Isaias 41:10, NASB)

Ang perpektong paglarawan sing pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapa-huwayan ginpahayag ni Pablo sa Mga Taga-Roma 8:28-32. Ang bersikulo 28 isa ka divine nga saad nga gintuyo agud tabugon ang sobrang kabalaka ukon kahadlok.

46. Tan-awa ang mga pahina 133-37.

Sa pagkamatuud kita nakahibalo nga, sa mga nagahigugma sa Dios [hamtong ukon nagatubo nga mga tumuluo], Siya nagapanghikot sang tanan nga mga butang sing ululupod para sa ikaayo [ang pang-ulih nga tinutuyo sang plano sang Dios, ang walay katapusan nga mga padya], sa mga gintawag [“ginpili para sa pinasahi nga katungud,” ang harianon nga pamilya; ang hamtong nga mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan nga nagatuman sang ila espirituhanong puwede ikasarang] suno sa napat-ud na nga daan nga plano [ang sistema sang Dios para sa espirituhanong pag-abante, nga ginpatuman sa love complex]. (Mga Taga-Roma 8:28)

Unang Tikang	<i>Mag-angkon sang Bibliyanhong Saad</i> “Ang Dios nagapanghikot sang tanan nga mga butang sing ululupod para sa ikaayo”
---------------------	---

ANG PAGBANSAYBANSAY SANG PAGTOO NGA MAY KAPAHUWAYAN SA MGA TAGA-ROMA 8:28

Ang saad isa ka divine nga pasalig, ang kinapsula ukon pinutus nga pahayag nahanungud sang panudlo sang Bibliya, kag isa ka malig-on nga bato sa diin mag-angkla ang imo panghunahuna. Ang mga saad nagapahayag sang kinaiya sang Dios, nagasangkap sang hinali nga palanan-awon, kag nagapahaganhagan sing magamo nga mga kahimtangan pakadto sa labing yano lamang. Kon manghawid ka sa kasigurohan nga ang Dios, nagapanghikot sang tanan nga mga butang sing ululupod para sa ikaayo, ang kahadlok puwede madumalahan. Kon diin ang pagkaramaal sa pagkalisang nagapangsakup, ang paghidait sa karon mabalik na. Apang ang sa sulud nga paghidait sang matawhay nga panghunahuna amo lamang ang umpisa sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan. Ang pag-angkon sang mga saad indi gid amo ang pagtapos sa kaugalingon sini; ang divine nga mga saad lamang indi gid makabulig sang matawhay nga panghunahuna kag indi man makasulbar sang nagkaginamong mabudlay hangpon nga mga palaligban. Ang mga saad nagahan-ay sang tikang para sa labing kinahanglanon kaayo nga bahin sang pagtoo nga may kapahuwayan: ang panghunahuna.

ANG KABALIKTARAN NGA PAGSENTRO SING PANGHUNAHUNA

Ang paggamit sang panudlo sang Bibliya nagapanawag para sa *kabaliktaran nga pagsentro sing panghunahuna*. Ang pagsentro sing panghunahuna sa panahon sang pagpanudlo sing Bibliya nagadala sing panudlo sang Bibliya pakadto sa imo kalag; karon ang pagsentro sing panghunahuna nagapahulag sing panudlo sang Bibliya agud sugataon ang ginakinahanglan sang sina nga tion. Pinaagi sa kalig-on sang Mga Taga-Roma 8:28, ang mga bersikulo 29 kag 30 nagapahayag sing makatarunganon nga pangatarungan nga ginkuha halin sa *epignosis* nga panudlo sang Bibliya nga nabodega sa tuo nga burubilog.

Ini nga pagsunudsunud sang lima ka panguna nga mga panudlo sang Bibliya nagapabalik sang panghunahuna nahanungud sang divine nga palanan-awon.

Ikaduhang Tikang	<i>Maggamit sang sa Pagtolon-an nga Pangatarungan</i> A. Pagkahibalo na nga daan <i>Ang Dios naghunahuna na sa imo sadto pa sang nag-agi nga walay ginsuguran</i> B. Ginpat-ud na nga daan <i>Ang Dios nagdisenyo sang plano para sa imo sadto pa sang nag-agi nga walay ginsuguran</i> C. Pagpili <i>Ang Dios nagpili sa imo para sa pinasahi nga katungud agud mangin kabahin sang Iya plano</i> D. Pagpakamatarong <i>Ang Dios makahimo magpakamaayo sa imo karon tungud kay ikaw nagaangkon na sang Iya pagkamatarong</i> E. Kahimayaan <i>Ang Dios makahimo magpakamaayo sa imo sa walay katubtuban sa langit</i>
-------------------------	--

ANG PAGBANSAYBANSAY SANG PAGTOO NGA MAY KAPAHUWAYAN SA MGA TAGA-ROMA 8:29, 30

Ang pangatarungan isa ka “ginpangatarungan nga pagpahayag sang mga palatukuran, ang pagpaathag ukon pahayag sang mga kabangdanan, ang han-ay sang ginpangatarungan nga mga kasugoan ukon mga pagdumala.”⁴⁷ Pinaagi sa panghunahuna nga nagatukib sang pangatarungan sa tion sang krisis, ikaw nagapaathag liwat sa imo kaugalingon sing panguna kag kinahanglanon kaayo nga panghunahuna sang panudlo sang Bibliya nga may kaangtanan sa imo kaangatanan sa Dios. Ini ginakinahanglan tungud kay ang kahadlok kag ang balatyagon nagkinagubot batok sa panghunahuna, kag kinahanglan makamatngon ka ukon makatalupangud, sang tinuyo nga mga tikang agud ipabalik sa nag-agi nga kahimtangan ang makatarunganon kag tunay nga awtoridad sa imo kalag.

Kay [kita nakahibalo nga] ang mga Iya ginkilala na nga daan Iya man ginpili nga ipahamtang na nga daan nga mangin suno sa larawan sang Iya Anak, nga Siya [si Kristo] mangin ang panganay sa tunga sang madamong kauuturan. (Mga Taga-Roma 8:29)

47. Ginbadbad halin sa *Oxford English Dictionary*, s.v. “rationale.”

Ang Divine nga pagkahibalo na nga daan amo ang pagtalupangud sang Dios nahanungud sang tanang mga kapuslanan sang Iya gin-andam para sa tagsa ka tumuluo. Ang pagkahibalo na nga daan isa ka hinanas, teyolohiyanhong pamulong nga nagatumod sa isa ka klase sang kaalam sang Dios nga lain sa pagkahibalo sang tanan. Ang pagkahibalo sang tanan nagasakup ukon nagalikup sang tanang divine nga kaalam sang bilog nga kalibutan kag sang kasaysayan sang mga anghel kag katawhan, lakip ang tanan nga mga mapilian kag mga puwede mahimo kag mahitabo nga *puwede mangin* ara apang *wala*. Ang pagkahibalo na nga daan amo ang isa ka bahin sang pagkahibalo sang tanan, ang nasakup nga klase nga nagasentro sa kon ano gid ang mahitabo sa kinabuhi sang tumuluo. Ang pagkahibalo na nga daan isa ka siguradong panghunahuna nga nagapakahulugan sang divine nga pag-amuma kag pagbulig.

Ang *pagkahibalo na nga daan* nagapasiguro sa aton nga ang naghunahuna nahanungud sa aton sadto pa sang nag-agi nga walay ginsuguran; ang *ginpat-ud na nga daan* nagakahulugan nga Siya nagdisenyo sang plano para sa aton sang nag-agi nga walay ginsuguran. Ina nga plano nagapanawag sa aton para sa aton pagpakabalaan nga magsangko sa pagkawalay katapusan nga palaabuton kon kita mabug-os nga “kaangay sa larawan sang Iya Anak” sa aton nabanhaw nga mga lawas.

Kag sang Iya ginpat-ud na nga daan, sila amo man ang Iya ginpili para sa pinasahi nga katungud, kag ang mga Iya ginpili para sa pinasahi nga katungud, sila amo man ang Iya ginpakamatarong [ginpahayag nga matarong] kag ang mga Iya ginpakamatarong, sila amo man ang Iya ginhimaya. (Mga Taga-Roma 8:30)

Sa bilog nga plano sang Dios para sa kasaysayan sang katawhan, ang Panahon sang Simbahan nagalabaw subong ang panahon sang pinasahi nga talagsahong katungud. Ang Dios *nagpili* sang tagsa ka tumuluo sa Panahon sang Simbahan nga mangin espirituhanong harianon, subong sang ara sa nag-aging pagdumala Siya nagpili sang Israel nga mangin inapinan nga pungsod, nagpili sang kaliwatan ni David agud magdala sang Misiyas ukon Manluluwas, kag nagpili kay Kristo nga mangin ang Manunubus sang katawhan. Ang divine nga pagpili nagahatag sang talagsahon nga katungud, ang dungog sang pag-agum sing mabaskog nga epekto sa kasaysayan. Tubtub nga si Jesu-Kristo, ang Mesiya, magpabalik sang Israel sa kahimtangan sang inapinan nga pungsod sa Iya ikaduhang pagkari, ang katuyoan sang Dios para sa tagsa ka tumuluo sa Panahon sang Simbahan amo ang pag-engganyo sang kasaysayan subong bahin sang espirituhanong malig-on nga manugsakdag sang inapinan nga pungsod sang hentil. Ang tumuluo nagatuman sang iya pagkapinili pinaagi sa pag-abante pakadto sa pagkahamtong sa sulud sang divine dynasphere.

Ang mga tumuluo sang iban nga mga pagdumala wala *napili* sa mataas nga talagsahong katungud nga aton ginakalipay, apang ang tanan nga mga tumuluo sang tagsa ka pagdumala mga *ginpakamatarong* ukon ginpahayag nga matarong. Ang Dios nagapaangkon sang pagkamatarong sa tanan sang bisan anong kapanahonan sang kasaysayan nga magtoo kay Kristo subong Manluluwas, kag pinaagi sa ginpaangkon nga pagkamatarong ang Dios nagahimo sang tubo sang grasya, ang puwede mahimo para sa talagsahong dalagko kaayo nga mga pakamaayo diri sa duta. Ang mga tumuluo nga

nagpahimulus sining puwede mahitabo kag maagum nga kahimtangan sang mataas kag maayo kaayo nga grasya sa walay katapusan nga mapadyaan ukon *mahimaya* sa langit. Ang mga tumuluo nga ara sa mataas kag maayo kaayo nga grasya nagapakig-ambit sa walay katubtuban sang walay katapusan nga kahimayaan ni Ginoong Jesu-Kristo, nga nagabaton sang tanan dungog para sa bisan anong talagsahong katungud ukon mga pakamaayo nga aton ginaangkon.

Sa Mga Taga-Roma 8:29-30, si Pablo naglaktod sing kabilogan sang plano sang Dios. Sa ila makatarunganong pagkahan-ay ang lima ka mga panudlo sang Bibliya nahanungud sang pagkahibalo na nga daan, sa pagpat-ud nga ibutang na nga daan, pagpili, pagpakamatarong kag kahimayaan naglaktod sang desinyo sang Dios, umpisa sadtong nag-agi nga wala sing ginsuguran kag natapos sa mga padya sang pagkawalay katapusan nga palaabuton sang hamtong nga tumuluo.⁴⁸ Pinaagi sa paggamit sining hanas nga pamaagi sang ginbaliktad nga pagsentro sang panghunahuna nahanungud sang mga panudlo sang Bibliya nga naton-an sang nag-agi, ang tumuluo sa gilayon nga makahinumdom sang iya lugar sa kabilogan nga hulagway sang grasya sang Dios. Pinaagi sa sining paggamit sang pagtoo sa panudlo sang Bibliya, ginapalig-on niya ang iya pagkamaangayon.

ANG SA PAGTOLON-AN NGA KINATAPUSANG MGA DESISYON

Pagkatapos sang pagpanagatarungan nahanungud sang plano sang Dios sa besikulo 29-30, ang Mga Taga-Roma 8:31-32 nakalambot sa pagtolon-an nga kinatapusang mga desisyon.

Sa ano bala nga kinatapusang desisyon kita napilitan magpangatubang sa sini nga mga butang? Kon ang Dios [amo] ang apin sa aton, sin-o bala [ang makahimo] ang batok sa aton? Siya [ang Dios nga Amay] nga wala man gani nagpaiway sang Iya kaugalingong pinasahi nga Anak, kondi nagtugyan sa Iya tungud sa aton tanan, paano bala nga Siya indi maghatag sa aton sa magrasyahon sang tanan nga mga butang pinaagi sa Iya? (Mga Taga-Roma 8:31-32)

48. Ang lima ka panguna nga mga panudlo sang Bibliya gintudlo sa mas pinakadetalyado sa Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 151-56, 176-86, 213-34.

Ikatatlong Tikang	<i>Lambuton ang sa Pagtolon-an nga Kinatapusang mga Desisyon</i> <i>Dumalahan ang Kahimtangan</i> A. “Kon ang Dios apin sa aton, sin-o bala ang makahimo magbatok sa aton?” B. “Kon ginhatag sang Dios sa aton ang Iya Anak, Siya magahatag man sa aton sang tanan nga mga butang.”
--------------------------	---

ANG PAGBANSABANSAY SANG PAGTOO NGA MAY KAPAHUWAYAN SA MGA TAGA-ROMA 8:31, 32

Ini nga mga kinatapusang mga desisyon, nga ginpahayag subong ang mabinalaybayon nga mga pamangkotanon, makahatag sa imo sing kasarang nga madumalahan ang kahimtangan nga nagpadabdab sang kahadlok kag sang dakong pagkabalaka sa pipila ka mga tion lamang sang wala pa ang kahadlok. Pinaagi sa pagkamangayon kag pagsalig nga nakabodega, matimbangtimbang mo ang imo mga kahimtangan kag makahimo sang desisyon ukon makapili sang imo maayong paghukum kag sang maayo kag tama nga panghangup nga magsugo subong ang kasulbaran sa palaligban. Kon ang palaligban wala na sing paglaum, bug-os nga wala sa imo abilidad agud sulbaron, imo masarangan ang kahimtangan pinaagi sa pagsalig sa Ginoo para sa kasulbaran, subong sang dapat nga ginhimo sang mga Hudiyo didto sa Red Sea.

Apang si Moises nagsiling sa mga tawo, “Indi magkahadlok! Magpahimunong [indi maghimo sang bisan ano] kag tan-awa ang pagpalingkawas sang Ginoo, nga Iya pagahimoon sa inyo karon nga adlaw.” (Exodo 14:13a)

Ang Mga Taga-Roma 8:28-32 mahitabo sa kabilogang kahulugan nga nagapaathag sang indi takus nga pag-antos. Ang hamtong nga tumuluo nagapahimulus sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan agud isaylo ining pinakadako kaayo nga kabug-aton pakadto sa pakamaayo. Pinaagi sa madramahon nga kabaliktaran sa imo nabaliktad nga mga kahimtangan, ang Dios nagapakita sang Iya gahum pinaagi sa paggamit sang Iya Pulong. Kon ang panudlo sang Bibliya sa imo kalag nagahatag sa imo sang pagkabatid sa labing mabudlay, makahaladlok, kag makakilibot nga mga kahimtangan sa kinabuhi, sigurado nga ang panudlo sang Bibliya makasakdag kag magpakamaayo sa imo sa idalum sang mas malinong nga mga kahimtangan.⁴⁹ Ang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan nagapadayon sang imo abilidad agud maghunahuna kag magmapasalamat sa grasya kag gugma sang Dios.

49. Thieme, *Ang Pagkamatind-anon sang Dios*, 109-14.

ANG PAGKAMAINAT-INAT SANG PAGTOO NGA MAY KAPAHUWAYAN

Nagkalainlain nga mga saad ang puwede gamiton sa unang tikang sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan, kag ang ibang sa pagtolon-an nga mga pagpangatarungan ang mga gin-andam na para sa ikaduhang tikang.⁵⁰ Luwas sa plano-sang-Dios nga pangatarungan, ang mas ginpaathag pa gid sing husto nga kinaiya-sang-Dios nga pangatarungan puwede gamiton sang hamtong nga mga tumuluo sa hanas kaayo nga pamaagi, ukon sa mas kinahanglanon kaayo nga grasya-sang-pangkinahanglanong pangatarungan puwede makapatawhay kag makapabakod bisan sang bag-o nga mga tumuluo. Ang bisan ano nga panudlo sang Bibliya nga imo nabodega subong ang *epignosis* sa imo tuo nga burubilog puwede mapauswag pakadto sa pangatarungan agud sugataon ang pagtilaw ukon krisis sa imo kinabuhi. Sa isa ka tion ukon sa iban man magakinahanglan ka sang tagsa ka panudlo sang Bibliya nga nagkahigayon ka agud ton-an. Kon ugaling wala ka sang sa sulud nga kamanggaran, napaslawan ka agud armas anay ang imo kaugalingon. Ang Dios nagsangkap sang kahigayonan; ang sayup amo ang imo kaugalingon (Mateo 24:25).

Ang tatlo ka mga tikang sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan mga puwede masaylosaylo kag puwede magpaigo-igo sang mga kinahanglanon sa sina nga tion. Puwede ka mag-angkon sang bibliyanhong saad sa unang tikang, agud magtugyan lamang liwat sa kahadlok. Syempre magabalik ka sa unang tikang kag mag-umpisa liwat. Ukon puwede ka maglukso halin sa unang tikang padiretso sa pagtolon-ang kinatapusan nga mga desisyon sa ikatatlong tikang kag dason maghinumdum sang makatarunganong pangatarungan nga magsugpon sang kahawang. Ang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan amo ang maabtik nga panghunahuna; indi ini isa ka minakinang unang tikang, ikaduhang tikang, ikatatlong tikang sang pagginawi nga tublukon mo agud mag-andar kaangay sang awtomatik nga piloto. Sigurado nga may mga talagsahon, makakilibot nga mga katalagman nga makapagamo sang imo pagsentro sing panghunahuna nga makabawi ka lamang sang imo kalig-on sang panghunahuna pinaagi sa estrikto nga pagsunud sa kada tikang nga disiplina sang pagbansaybansay. Ang punto amo nga ang Kristohanon nga pagkinabuhi nagakinahanglan sang *panghunahuna*.

Ang divine dynasphere ginagatungan sang sa pagtolon-an nga panghunahuna. Ang pagka-Kristohanon indi isa ka relihiyon sang mga zombie ukon sang mga robot. Kag ang pagka-Kristohanon indi man isa ka kulto sang wala nadumalahan nga balatyagon. Kinahanglan mo magtoon sang panudlo sang Bibliya sa adlaw-adlaw nga pamaagi subong ang imo kinaunahan nga ulunahon sa kinabuhi. Kon ang mga kalisdanan mag-abot, kinahanglan ka magsaylo halin sa kinaugalingon nga gugma pakadto sa indi kinaugalingong gugma ukon mag-angkon sang isa sa mga saad that imo ginatipigan sa biyente-kuwatro-ka-oras nga nakapundo sa imo kalag. Halin sa imo naglig-on nga kalag makatarunganon mo nga hinumdumon sa hunahuna ang naangagy nga mga panudlo

50. Ang mga pagpaangkon nga pangatarungan ginpaathag sing husto sa *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, sa ikaduha kag ikatatlong Bahin.

sang Bibliya nga imo gintipigan subong ang *epignosis*. Ginsakdag sang imo sa pagtolon-an nga kinatapusang mga desisyon, makapadayon ka na agud gamiton ang divine nga palanan-awon sa pagpatigayon sang pat-ud nga palaligban nga ginaatubang. Ang kaalam sang panudlo sa Bibliya amo ang ginsakupan sang panghunahuna.

Ang ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere nagabukas sang labing mapadyaon nga hilikuton sa kinabuhi. Sa ikaapat nga ganhaan ikaw nagapanukib sang panghunahuna sang Dios kag nagagamit sang Iya walay katapusan nga kinaalam subong ang imo giya kag laygay. Ining kinahanglanon kaayo nga paninguha nagahatag sa kinabuhi sang kahulugan, katuyoan, kag kaathagan. Ang pagtindog sa pinakaganhaan sang divine dynasphere, ang imo pagbaton kag paggamit sang panudlo sang Bibliya nagahimo sang imo kinaugalingong madangatan, ang imo propesyon, ang imo matuud nga misyon sa kinabuhi.

ANG PAGSALIG LAMANG NI KRISTO SA PANUDLO SANG BIBLIYA

Ang pagkatawo ni Jesu-Kristo padayon nga nagdepende lamang sa panudlo sang Bibliya sa unang halimbawa sang divine dynasphere, nga nagahan-ay sang halimbawa para sa aton pagpanghikot sa nagahulag nga divine dynasphere.

Sa Persona ni Kristo ara ang duha ka mga kinaiya—ang divine kag ang tawhanon—ang indi mabulag nga pagkahiusa nga wala sing simbog ukon pagkadula sang nabulag nga pagkakilalahan, nga wala sang pagkadula ukon pagsaylo sang mga kamanggaran ukon mga hiyas. Ginpili sa teyolohiya subong ang *hypostatic nga paghiliusa*, ang paghiusa sang Dios kag tawo kay Ginoong Jesu-Kristo kinaugalingon kag walay katapusan. Ina amo ang, subong Dios-tawo, Siya isa ka Persona, kag siya ara sa walay katubtuban subong parehong wala nabuhinan nga pagka-Dios kag matuud nga pagkatawo. Subong nga nabun-ag sa berhin, ang aton Ginoo isa ka pinasahi nga Persona sang bilog nga kalibutan, dumalayon nga lain sa Dios tungud nga Siya tawo, kag dumalayon nga lain sa tawo tungud nga Siya Dios (Juan 1:1-14; Mga Taga-Roma 1:2-5; Mga Taga-Filipos 2:5-11; 1 Timoteo 3:16; Mga Hebreo 2:14)⁵¹

Sa Iya nga pagka-Dios, si Kristo nagaangkon sang tanang mga hiyas sang divine nga kinaiya, nga kapareho kag katupong sa Amay kag sa Balaan Espiritu. Ang aton Ginoo nakahibalo sang tanan; Siya wala gid nagakinahanglan magtoon sang bisan ano nga butang tungud kay Siya pirmi nakahibalo kag nakakilala sang tanan nga mga butang. Ang panudlo sang Bibliya amo ang Iya hunahuna nga ginpahayag sa tawo (1 Mga Taga-Corinto 2:16). Apang sa Iya pagkatawo, si Jesus natawo subong isa ka walay mahimo nga lapsag nga nagakinahanglan magtoon sang panudlo sang Bibliya sa idalum sang awtoridad subong sang aton ginahimo (Lucas 2:46-52).

Si Jesus nakabaton sang divine dynasphere sa tion sang pagkabun-ag. Ini nga sistema sang gugma amo ang nangin unang dulot sang pasko ukon Christmas, halin sa Amay pakadto sa pagkatawo ni Kristo. Aton natalupangdan ang tunay nga pagpaubus ni Kristo

51. Tan-awa ang mga pahina 218-20.

sa ikatatlong ganhaan samtang Siya nagatugyan sa awtoridad sang Iya mga ginikanan kag mga manunudlo. Hinatagan sing gahum pinaagi sang pagpuno sang Espiritu sa unang ganhaan, si Jesus nagpanghikot sa ikaapat nga ganhaan para sa pag-inoino sang panudlo sang Bibliya. Sa pareho man nga gahum Siya naggamit man sang panudlo sang Bibliya sa sulud sang love complex.

Sa paggamit sang panudlo sa Bibliya, padayon nga nagasaylo si Kristo halin sa kinaugalingon gugma pakadto sa indi kinaugalingong gugma. Ang Dios nga Amay nagporma sang indi kinaugalingong gugma sa Iya gindisenyo nga plano para sa divine dynasphere sa pagkahibalo nga si Kristo pagalibutan sang maduhaduhaon, indi masaligan nga mga tawo (Juan 6:60-66; 13:38; cf., 18:17, 25-27). Ang aton Ginoo naggamit man sang panudlo sang Bibliya pinaagi sa pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan. Padayon kag walay katapusan nga ara sa sulud sang love complex, wala gid Siya nakahimo sang sala sa panghunahuna. Wala gid Siya nahadlok. Gintipigan Niya ang perpektong naglig-on nga panghunahuna. Ang una tubtub sa ikatatlo nga mga tikang pirmi gid ginagamit.

Si Kristo pirmi gid makatarunganon kag mahinangpanon tungud kay ang kamatuuran makatarunganon kag mahinangpanon. Makatarunganon Siya maghunahuna kag nakalambot sa matuud nga kinatapusang mga desisyon suno sa pagtolon-an nga sa diin ang Iya tagsa ka paghulag nakatukod. Bisan sa labing makalilisang nga dako kaayong kalisdanan nga gin-antos gid sang isa ka tawo, ang paghukuman sang aton mga sala pinaagi sa Iya didto sa krus, si Kristo ginsakdag sang panudlo sang Bibliya nga ara sa Iya kalag kag sang gahum sang pagpuno sang Balaan Espiritu.

Magsentro sang panghunahuna kay Jesu-Kristo, ang aton Prinsipe Manugdumala [ang halimbawa para sa harianon nga pamilya], bisan ang Isa nga nagadala sa aton sang katumanan [sang tinutuyo, sang ikawalo nga ganhaan] pinaagi sa panudlo sang Bibliya [“sang pagtoo” sa maangayon nga kahulugan: “ano bala ang gintoohan”], nga [si Jesus] imbis sang Iya sa karon nga kalipay nagbatas sang krus, nga wala nagsapak sang kahuluyan [sang pagantos tungud sang aton mga sala kag ginhukman sang Amay], kag naglingkod sa tuo sang trono sang Dios [ang duug sang pinakamataas nga dungog]. Gani mag-umpisa paghunahuna nahanungud sang subong nga Persona sang kay Jesu-Kristo, nga nagbatas sang subong nga pagpamatok sang mga makasasala batok sa Iya kaugalingon, agud nga indi kamo paglapyoon [sang padayon nga pagpabilin sa gowa sang divine dynasphere], nga magakapunaw sa inyo mga kalag. (Mga Hebreo 12:2-3)

Ang Dios indi makapalansang sa krus tungud sang mga sala sang katawhan ukon mahukman tungud sa Ila. Ang Dios ginakinahanglan mangin tawo agud magbakal sang aton kaluwasan. Ang pagkatawo ni Kristo “nga wala nakakilala sang sala nangin sala subong halili sa aton . . . nga kita mangin pagkamatarong sang Dios sa Iya” (2 Mga Taga-Corinto 5:21). Didto sa krus si Kristo nag-antos nga nagaisahanon, ginsalikway sang tawo (Isaias 53:3), gintago sa bug-os nga kadudulman (Mateo 27:45), ginhukman sang Amay (Isaias 53:4-5), kag ginsalikway sang Amay (Mateo 27:46). Ang Iya pag-antos sobra kasakit, apang ang panudlo sang Bibliya sa Iya tuo nga burubilog nagsakdag sa Iya kag

nagtipig sa Iya nga mangin matuud sa Iya katuyoan tubtub sa kinaulihi nga sala sang kinaulihi nga tawo sa kasyasayan sang katawhan nabayaran sing bug-os.

Ang kinatapusan nga mga pulong sang aton Ginoo didto sa krus amo ang Iya pagpamatuud sa pinakamataas nga pagkakinahanglanon kaayo sang panudlo sang Bibliya. Parehong si Mateo kag si Marcos nagsulat sang kamatuuran nga Siya naghimo sang kinatapusan nga pahayag sang wala pa Siya mapatay sa lawas. Wala sila nagsulat sing sulud ukon hilisgutan sang pahayag ni Kristo, apang nagpatalupangud sang kon ano gid ang nagpadayaw sa ila—ang Iya talagsahon kaayo nga kabakod kag ang pagpugong sang ginhawa pagkatapos sang Iya makalilisang, makapalapyo nga dakong kalisdanan (Mateo 27:50; Marcos 15:37), Si Lucas, man, nagasambit nahanungud sang kabakod nga sa diin ginhambal ni Jesus, apang iya man ginsulat ang kabahin sang ginsiling ni Kristo.

Kag sang si Jesus nagsinggit sa mabaskog nga tingog, Siya nagsiling, “Amay, sa imo mga kamut ginatugyan Ko ang Akon espiritu,” kag sang nasiling ini, ginpahunus Niya ang Iya ginhawa. (Lucas 23:46)

Si Jesus nagkutlo halin sa Iya *epignosis* nga kaalam sa Daan nga Katipan sang Balaan nga mga Kasulatan; si Lucas nagsulat sang dugang nga kasayuran sang Balaan nga Kasulatan. Si Lucas wala nagkopya sang bug-os nga pamulong kondi nagtudlo sa bahin kon sa diin naton makita ini. Kinahanglan makadto kita sa Mga Salmo para sa mga sinulat sang gamhanang kinaulihi nga mga pamulong ni Kristo.

Sa Imo mga kamut ginatugyan Ko ang Akon espiritu; Ginluwas Mo Ako, O Jehovah, ang Dios sang panudlo sang Bibliya. (Mga Salmo 31:5)

Ang kinaulihi nga pulong nga ginhambal sang aton Manluluwas diri sa duta sang wala pa Siya nabanhaw amo ang “panudlo sang Bibliya” ukon ang “kamatuuran.” Si Ginoong Jesu-Kristo nagbilin sa aton sang panublion sang paggamit sang panudlo sang Bibliya sa sulud sang sistema sang Dios. Ang pag-inoi kag paggamit sang panudlo sang Bibliya sa divine dynasphere nagsakdag kay Kristo sa idalum sang mga kahimtangan nga mas malain pa gid kay sa puwede naton handurawon. Sigurado nga ang panudlo sang Bibliya makabulig sa aton.

IKALIMA KAG IKAANUM NGA MGA GANHAAN: ANG PANG-ENGGANYO KAG NAGAPANGHIKOT NGA PUTLING KAAYO

ANG PUTLING KAAYO GINPAATHAG

ANG DIOS NAGAHIGUGMA SA IMO; pinaagi sa Kristohanong pagkamatitud-anon puwede ka maghigugma man sa Iya. Maangkon mo ang putling kaayo, dungog, kag pagkamatitud-anon indi agud magpadayaw sa Dios kondi agud makaagum sang ikasarang agud kilalahon kag pakamahalon Siya kag ikalipay ang Iya mga pagpakamaayo. Wala sing mapinadayunon nga kalipay kon wala ang putling kaayo. Sa pagkamatuud, ang putling kaayo ukon kabaskog sang kinaiya sa kaugalingon sini isa ka divine nga pakamaayo. Ang Dios naghatag sa imo sang sistema sang gahum nga nagapamunga sang putling kaayo sa imo kon matutum ka nga nagatuman sang Iya mga mando.

Ang labing dumaan nga pagpaathag sang putling kaayo nagakahulugan man sang *gahum*, ang *abilidad* nga nagapamunga sang pat-ud nga matahum kaayo nga mga epekto. Ang aton English nga pulong ginkuha halin sa Latin nga kangalan *virtus*, naporma suno sa ginhalinan nga pulong *vir*, “bayani ukon maisog kaayo nga tawo.” Ang *virtus* kinaunahan nga ginpatumod sa “talaksan kag kinaiya sang isa ka tawo”: kabaskog, kaisog, kadasig sing kabubut-on, kasarang, katakus, pagkalalaki, pagkamaayo kaayo nga panglawas, panghunahuna, kag sang mga talaksan sa pamatasan. Ang putling kaayo nagakahulugan sang katumanan sang matarong nga mga responsibilidad, ang pagsunud sa matarong nga kasugoan. Ang putling kaayo nagatumod sa tawo nga *dapat* mangin amo siya sina, subong nga gindisenyo siya sang Dios nga mangin amo sina.

Ang unay nga gahum ginhimo sang Dios, nga isa ka perpektong halimbawa sang putling kaayo. Ang putling kaayo ukon dungog ukon pagkamatitud-anon solo Niya nga panag-iya, kag sanglit nga unay sa aton ang pagkamaluya, puwede kita makaangkon

sang putling kaayo sa sulud lamang sang Iya ginsakupan sang gahum.

Pinaagi sini ang gugma sang Dios [ang divine nga indi kinaugalingong gugma] ginpahayag sa aton bahin, tungud kay ginpadala sang Dios ang Iya pinasahi nga Anak sa kalibutan agud nga puwede kita magkinabuhi pinaagi sa Iya. (1 Juan 4:9)

“Agud nga puwede kita magkinabuhi pinaagi sa Iya” nagatumod sa mas labaw pa sa walay katapusan nga kinabuhi. Ginpadala sang Dios nga Amay ang Iya Anak agud magsangkap sang walay katapusan nga kaluwasan *kag* agud magsangkap sang kahimtangan ukon palibot sa diin puwede kita makahimo sang putling kaayo sa sini nga kinabuhi. Ang kahimtangan sang putling kaayo sa divine dynasphere.

Sa iya ikaduhang sulat, si Pedro nagagamit sang Griyegong kangalan (*arete*), “putling kaayo,” nga nagalarawan sang putling kaayo subong sang mga kalidad nga nahimo sang tumuluo sa divine nga sistema.

Ang grasya kag kauswagan [ang mga pakamaayo sang pagkahamtong] padamuon sa inyo [pinaagi sa espirituhanong kabaskugon] sa pagkilala sa Dios kag kay Jesus nga aton Ginoo. Sa pagkakita nga ang Iya divine nga gahum [ang divine dynasphere] naghatag sa aton sang tanan nga butang nga may kaangtanan sa kinabuhi [grasya sang pangkinahanglanon] kag sang pagkabalaan [mga pakamaayo sang espirituhanong pagkahamtong] pinaagi sa matuud nga pagkakilala sa Iya [si Kristo] nga nagtawag sa aton sa Iya kaugalingong himaya [ang unang halimbawa sang divine dynasphere] kag sa putling kaayo [*arete*, nga ginhimo sa divine dynasphere], kung sa diin ang mga butang [parehong ang divine dynasphere kag ang putling kaayo nga nahimo sa sini] nga ginhatag Niya sa aton ang Iya bililhon kag matahum kaayo nga mga saad, nga pinaagi sa ila [ang mga panudlo sang Bibliya nga naton-an kag gingamit] puwede kamo mangin mga umalambit sang divine nga kinaiya, nga makalikaw sa pagkamalaut nga ara sa kalibutan [ang huwad nga sistema ni Satanas] tungud sang kailigbon. (2 Pedro 1:2-4)

Kita “mag-ambit sang divine nga kinaiya,” ang pagtuman sang aton disenyo “sa dagway sang Dios” (Genesis 1:27), pinaagi sa pagsunud sang halimbawa sang aton Ginoong Jesu-Kristo. Sa bilog nga Unang Pagkari padayon Siya nga nagpabilin sa unang halimbawa sang divine dynasphere. Nangin perpekto Siya sa tanang mga putling kaayo nga ginsugo sa aton kag nagpakig-ambit sang kalipay sang Dios sa ikawalong ganhaan. Ang tawo nagakinahanglan sang gahum nga mas dako kay sa iya kaugalingon agud makahimo sang putling kaayo; nagakinahanglan siya sang parehong gahum nga nagsakdag sang pagkatawo sang aton Ginoo, ang sistema nga magpildi sang ginharian sang yawa.

Si Pablo nagagamit sang pulong nga *arete* kon nagahatag siya sang mando agud magsentro sang panghunahuna sa mga kalidad nga nagapasangkad sa putling gugma.

Busa, mga kauturan [ang harianon nga pamilya], ang tanan nga butang nga

matuud [ang pagtolon-an], ang tanan nga butang nga madungganon [nga may pagkamatitud-anon, nga naghalin sa panudlo sang Bibliya], ang tanan nga butang nga matarong, ang tanan nga butang nga putli, ang tanan nga butang nga amo ang ikasarang para sa gugma, ang tanan nga butang nga dalayawon; kon may ara sang bisan anong putling kaayo [*arete*—kag may ara gid man] kag ang bisan ano nga butang nga takus sang pagdayaw [kag may ara gid man], magsentro sang panghunahuna sa sini nga mga butang. (Mga Taga-Filipos 4:8)

Ikaw “nagasentro sang panghunahuna sa putling kaayo” pinaagi sa pagbug-os sang panghunahuna sa panudlo sang Bibliya; ang panudlo sang Bibliya nagapahayag nahanungud kay Jesu-Kristo, ang perpekto nga halimbawa sang putling kaayo. Ang Kristohanong putling kaayo indi ang hapaw nga pagsunud sa relihiyosong kinaandan ukon sa kaugalingong-matarong nga paglikaw sa mga taboos ukon mga ginadili; ang putling kaayo amo ang kabakod sang kinaiya nga nasuno sa maangayon nga pagkatinuud sa kinabuhi—nasuno sa gugma sang Dios nga ginpahayag sa Persona ni Kristo. Ang hunahuna ni Kristo, ang panudlo sang Bibliya, nga ara sa imo kalag nagaporma sang kinaiya ni Kristo sa imo kinabuhi. Ang panghunahuna nagauna sa paghulag; ang pang-engganyo nagauna sa pagpanghikot.

ANG PANG-ENGGANYO PADULONG SA DIOS, PAGPANGHIKOT PADULONG SA TAWO

Ang bisan sin-o nga mapinadayunong nagapabilin sa unang apat ka mga ganhaan sang divine dynasphere nagahanas kag nagapauswag sang Kristohanong pagkamatitud-anon, una padulong sa Dios, dason padulong sa tawo kag sa mga kahimtangan. Sa tunga sang putling mga kaayo sang Kristohanon nga pagkinabuhi—ang pagpaubus, pagsimba, katarong, pagsalig, kaisog sang buut, gugma—ang pagpaubus amo ang pinasahi. Ang pagpaubus amo ang pagdumala padulong sa makatarunganon nga awtoridad, parehong divine kag tawhanon. Ang pagtindog nga nagaisahanon subong ang katukuran para sa tanang iban nga putling mga kaayo, ang ikatatlong ganhaan nagahimo sang tumuluo nga mabatonon sang pagpanudlo sang Bibliya. Ang nangin resulta nga putling mga kaayo para sa tumuluo ginbahinbahin sa duha ka mga klase sa ikalima kag ikaantum nga mga ganhaan: ang *pang-engganyo* kag ang *nagapanghikot* nga putling mga kaayo. Ining duha ka mga klase mga indi mabulag sa isa kag isa kag kinahanglan maton-an subong isa ka pagtolon-an. Ang ikalima kag ikaantum nga mga ganhaan ululupod nga magatindog ukon magakapukan. Kaangay sang duha ka kilid sang isa ukon sing amo man nga pilak, wala ang isa kon wala ang pihak.

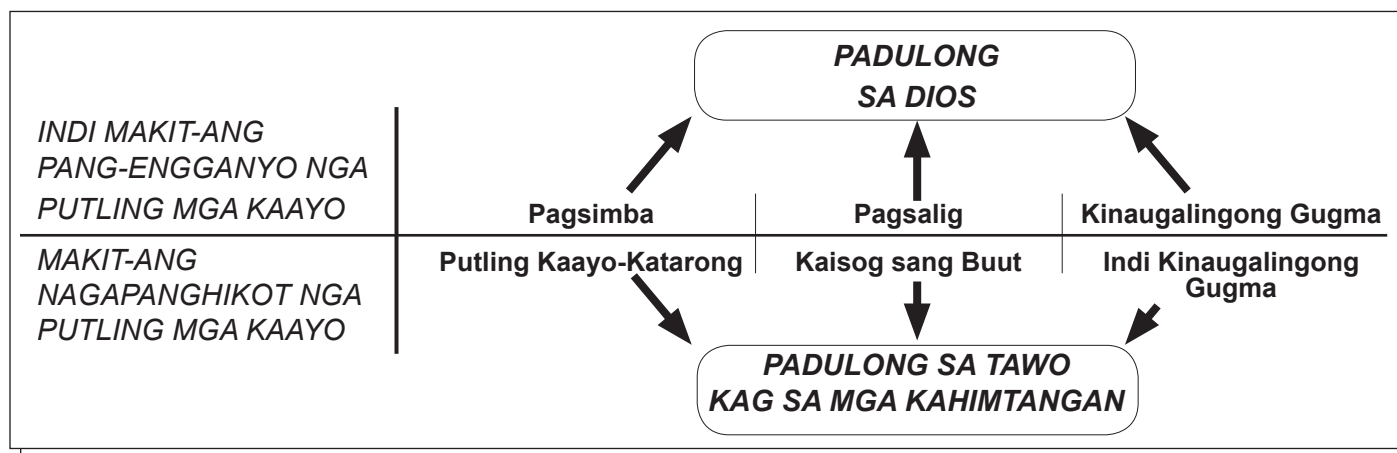
Ang tanan nga putling kaayo may padulongan. Ang pang-engganyo nga putling mga kaayo mga ginapatumod padulong sa Dios; ang nagapanghikot nga putling mga kaayo, padulong sa tawo kag mga kahimtangan. Ang tagsa ka pang-engganyo nga putling kaayo nagabulig sa nagapanghikot nga putling kaayo; ang tagsa ka nagapanghikot nga putling kaayo nagadepende sa katumbas nga pang-engganyo nga putling kaayo sini.

May ara tatlo ka matahum kaayo nga mga paris sang katumbas nga putling mga kaayo

sa Kristohanon nga pagkinabuhi. Ang pang-engganyo nga putling kaayo sang *pagsimba* padulong sa Dios nagahimo sang nagapanghikot nga putling kaayo sang *katarong* padulong sa tawo. Ang pang-engganyo nga putling kaayo sang *pagsalig* sa Dios nagabulig sa nagapanghikot nga putling kaayo sang *kaisog sang buut* padulong sa tawo. Ang pang-engganyo nga putling kaayo sang *kinaugalingong gugma* para sa Dios nagabulig sa nagapanghikot nga putling kaayo sang *indi kinaugalingong gugma* padulong sa tawo.

Ini nga putling mga kaayo nagasibo sa imo duha ka mga bahin sang responsibilidad subong isa ka Kristohanon. Ikaw nagaangkon sang duha ka mga awtorisasyon: Ikaw isa ka harianon nga pari kag harianon nga tinugyanan. Ang imo pagkapari indi makit-an kag pangkinaugalingon, nga ginapatumod padulong sa Dios. Ang imo pagkatinugyanan makit-an kag hayag sa mga tawo, ginapatumod padulong sa katawhan. Subong isa ka pari responsable ka agud maghalili sang imo kaugalingon sa atubangan sang Dios subong ang nagatubo nga tumuluo; subong isa ka tinugyanan responsable ka agud “magpahayag sang putling mga kaayo ni Kristo” sa atubangan sang tawo (1 Pedro 2:9). Ang pang-engganyo nga putling kaayo nasakup sang imo kaangtanan sa Dios; ang nagapanghikot nga putling mga kaayo magapabakod pa gid sang imo mga kaangtanan sa iban nga mga tawo. Ang pang-engganyo nagauna sa pagpanghikot sang katungdanan; ang pagkapari nagasakdag sang pagkatinugyanan ; ang imo kaangtanan sa Dios nagapabakod sa imo sa mga kaangtanan mo sa katawhan.

Ang pang-engganyo kag ang nagapanghikot nga putling mga kaayo ginpaathag pinaagi sa pagbadbad sang ila mga kinaiya kag pinaagi sa paglarawan kon paano ini nga putling mga kaayo nangin mga binuang kag walay kamatuuran kon ginpaninguha sa sayup nga pagdumala kag padulongan.

ANG PADULONGAN SANG KATUMBAS NGA PUTLING MGA KAAYO

ANG SAYUP NGA PADULONGAN SANG PUTLING KAAYO

Pagsimba kag Katarong

Ang kabakod kag kapuslanan sang putling kaayo natuis padulong sa kaluyahon kon

ang putling kaayo ginpatumod sa sayup nga natungdan. Ang *pagsimba* amo ang putling kaayo nga ginpatumod padulong sa Dios, nga nagapang-engganyo sang *katarong* subong ang putling kaayo nga ginpatumod padulong sa tawo. Ang pagsimba sang tawo, gani, mahimong pagkamataastaason, kag ang magpatumod sang katarong padulong sa Dios mahimong pagkabalaodnon kag kaugalingong-pagkamatarong.

Ang matuud nga pagsimba isa ka pagkapari nga katungdanan. Ang pagtipon sa lokal nga simbahan (Mga Hebreo 10:25a), pagkanta sang mga kalantahon nga espirituhanon (Mga Taga-Efeso 5:19; Mga Taga-Colosas 3:16), paghalad sang pangamuyo (Mga Taga-Efeso 6:18; 1 Mga Taga-Tesalonica 5:17), paghatag sang kuwarta (2 Mga Taga-Corinto 9:7)—ini tanan mga bahin sang pagsimba. Ang pagsimba pirmi nagasakup sang paghatag balik sa Dios sang butang nga aton naangkon halin sa Iya.

Maton-an naton ang pagsimba halin sa mga paglarawan sang mga may mataas-sing-ranggo nga piniling mga anghel nga “gahatag sing himaya, dungog, kag pagpasalamat” sa Ginoo (Bugna 4:9-11). Indi pa kita bug-os nga makapakig-upod sa sini nga mga anghel sa paghatag himaya sa Dios, tungud kay kita pagahimayaon sa langit lamang (Mga Taga-Roma 8:30). Kita magaangkon sang himaya kon makabaton na kita sang nabanhaw nga lawas kag sang walay katapusan nga mga padya.

Puwede kita makahatag sang dungog sa Ginoo sa sini nga kinabuhi, apang sa tion lamang nga kita nagaangkon na sang dungog, putling kaayo, pagkamatitud-anon. Kon wala kita sing Kristohanong pagkamatitud-anon halin sa pagpuyo kag pagpanghikot sa divine dynasphere, indi kita makapahayag ukon makahatag sang pagkamatitud-anon ukon dungog sa Dios.

Sa amo man, makahatag lamang kita sa Dios sing pagpasalamat kon kita mapasalamaton nga manghatag. Ang bisan sin-o nga tumuluo nga wala nakahangup sing kaalam sa panudlo sang Bibliya kon ano ang nahimo sang Dios para sa iya indi gid mangin mapasalamaton sa Dios. Kay sa subong nga tumuluo ang matuud nga pagsimba indi gid mahitabo. Mahimong sinsero gid siya, apang ang bisan ano nga pagsimba nga iya ginhimo ukon ang nangin resulta isa ka mataastaason, balaodnon nga paninguha agud makuha ang kaayo kag panugot sang Dios ukon agud makaagum sang maayong pangalan sa tunga sang katawhan. Ang bisan anong mga hilikuton nga may kaangtanan sa pagsimba kinahanglan himoon suno sa kabubut-on sang Ginoo, indi ang pagpalipay ukon magpadayawdayaw sa tawo.

Ang iban nga bahin sang pagsimba amo ang malinong nga seremonya nga pinasahi sa Panahon sang Simbahan, ang Eucharist ukon Communion Table. Ining kinaandang *auld lang syne* nga ginahiwat sa handumanan sang aton Ginoo kag Manluluwas nagapukaw sang panudlo sang Bibliya sa imo tuo nga burubilog. Ang tinapay nagahalili sang Persona ni Kristo; ang tagayan, ang Iya pagluwas nga binuhatan (1 Mga Taga-Corinto 11:23-26). Ang Eucharist nagatilaw sang imo pagkahamtong, sang paghangup sang panudlo sang Bibliya, kag sang abilidad agud magsentro sing panghunahuna. Ang paghinumdum amo ang pabalik nga pagsentro sing panghunahuna; ang paghinumdum kay Kristo amo ang paghatag pabalik sa Dios sa pagsimba sang ginhunahuna nga pagtolon-an nga nasilsil sa imo kalag pinaagi sa pagtoon sang panudlo sang Bibliya.

Ang labing kinahanglanon kaayo nga bahin sang pagsimba, nga nagahimo sang tanang iban nga pagsimba nga puwede mahitabo, amo ang pag-inoing sang panudlo sang Bibliya. Ang Dios nagahatag sa aton sang tion, sang adlaw sa kada tion; kita

“magbawi sang tion” pinaagi sa paggahin sang isa ka bahin sa kada adlaw agud magtoon sang Iya Pulong (Mga Taga-Efeso 5:16). Sa pagsentro sing panghunahuna sa pagtoon sang Pulong sang Dios sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere amo ang pinakamataas nga porma sang pagsimba nga ginapatumod padulong sa Dios (1 Timoteo 4:12, 15-16). Kon imo ibayaw ang imo kaugalingon ukon ang bisan sin-ong iban nga tawo labaw pa sa panudlo sang Bibliya sa imo talaksan sang mga palanan-awon, nasayup ka sa padulongan sang imo pagsimba (Mga Salmo 138:2). Ang putling kaayo sa pagsimba mangin walay epekto; magkinabuhi ka sa makinaugalingong pagkatinuud sang kinabuhi. Ang pagsimba sadtong mga ara sa gowa sang divine dynasphere mangin relihiyon, ang kaaway sang pagka-Kristohanon.

Ang mabaskog nga *kinabuhi sing pagpakig-upod sa Dios* amo ang *pagkanalikupan ni Kristo* sa ikalima nga ganhaan sang love complex. Amo ini ang mga magkaparehong kahulugan para sa pagsimba, ang pang-engganyo sang *katarong* padulong sa mga katawhan. Ang katarong amo ang katungdanan ukon pagpanghikot sang tinugyanan. Ang katarong indi ang makitid, hinambog nga kaugalingong-pagkamatarong nga ginahimo sang sobra ka damong mga sekta sang mga nagatoo sing sobra ka estrikto kag literal nga pagbadbad sang Balaan nga Kasulatan. Para sa madamong mga Kristohanon ang pulong nga “moralidad ukon katarong” wala na sing lain nga kahulugan sa pagpugong sa kaugalingon sa ginadili nga pakighilawas. Sigurado gid nga amo ina ang bahin sang katarong, apang sa masangkad nga kahulugan sini ang katarong ginapasangkad sa tanan bahin sang kinabuhi. Ang matuud nga katarong talahurong naengganyo nga nagasunud sa kasugoan sang divine nga katukuran kag ginakinahanglan sang bilog nga katawhan, mga tumuluo kag mga ditumuluo man. Ang puwede mahimo sang ditumuluo indi gid ang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi, kondi ang iya katarong makabulig sa kalig-on sang iya pungsod kag sa iya kaugalingon nga kalipay sa sini nga kinabuhi. Ang pagka-Kristohanon *nagalakip* sang katarong apang *nagalabaw* sa katarong pinaagi sa gintingub nga pagpanghikot sang tanang Kristohanong putli nga mga kaayo.

Ang tumuluo nagakatalang kag nagatuis sang katarong kon siya maghunahuna na nga daan nga siya nagapalipay sa Dios pinaagi sa pagkamangin maayo. Siya nagtoo nga kon siya makapalipay sa mga tawo, may manami siya nga pagpaigo, nagabulig sa pobre, nagalikaw sa pat-ud nga taboos, kag nagasunud sa pat-ud nga kinaandang mga kinaugali sang Kristohanon, niyan ang Dios mag-uyon na gid sa iya kag pakamaayohon siya. Ini bug-os nga indi matuud. Ang mga pakamaayo nga halin sa Dios mga may kaangtanan sa pagkapari, indi sa pagkatinugyanan, nasakup sila sa kaangtanan sang tumuluo sa Dios, indi sa iya kaangtanan sa katawhan.

Ang pakamaayo nagahalin sa gugma kag katarungan sang Dios, panaog sa tubo sang grasya padulong sa ginpaangkon nga pagkamatarong sa aton samtang ginapauswag naton ang aton ikasarang agud ikahamuut kag ikalipay ina nga pakamaayo (Isaias 30:18). Indi gid naton mapangabudlayan ukon mangin takus sa pakamaayo halin sa Dios. Natapos na Niya ang tanan nga trabaho. Kon nagahunahuna kita nga puwede kita mangin takus sa kaayo sang Dios pinaagi sa aton mga binuhatan, mga balaodnon kita (Mga Taga-Efeso 2:8-9). Ang balaodnon puwede tan-awon nga dalayawon sa gowa kag puwedeng nahilabot sa madamong makatarunganong mga hilikuton, apang, sa liwat, ang natalang sa padulongan nga putling kaayo nakawatan sang mabaskog nga epekto sini. Madamong mga tumuluo ang naggolowa nga mangin sobra ka matarong, apang wala sila

nagapabilin sa divine dynasphere. Ang tumuluo nga nagakalibog sang iya pagkapari sa iya pagkatinugyanan nagbutang sang iya kaugalingon sa idalum sang pagpang-engganyo ni Satanas.

Pagsalig kag Kaisog sang Buut

Ang ikaduhang paris sang katumbas nga putling mga kaayo matuis man kon ang putling kaayo magtalang sa sayup nga padulongan. Ang *pagsalig* isa ka makapari nga putling kaayo nga ginpatumod padulong sa Dios; ang *kaisog sing buut* amo ang putling kaayo sang tinugyanan nga ginpatumod padulong sa tawo. Ang pagsalig padulong sa Dios amo ang indi makit-an nga kabaskog sa likod sang indi makit-an nga kaisog sing buut sang tumuluo padulong sa iban nga mga tawo ukon sa mga makadaot kag indi maayo nga mga kahimtangan. Apang kon ang natungdan baliklad ukon indi amo, ang putling kaayo maguba: ang kaisog sing buut padulong sa Dios tampalasan; ang bug-os nga pagsalig sa tawo indi pagkamaalamon kag binatabata sa pinakamaayo kag sa pinakamalain malaut (Jeremias 17:5).

Ginpakamatarong kita sa pagbutang sang bug-os nga pagsalig sa Dios tungud kay Siya walay katubtuban, hingpit, kag walay katapusan; Siya wala gid kag indi gid magpaslaw ukon magsalikway sang bisan sin-o nga nagasalig sa Iya. Siya tuman ka takus sang aton bug-os nga pagsalig. Ang pagsalig isa ka katungdanan sang pagkapari kag may kaangtanan sa pagtoon sang panudlo sang Bibliya. Mas madamo nga panudlo sang Bibliya nga aton nahibaloan, mas dako ang aton pagsalig sa Dios.

Ang kasigurohan sa walay katapusan nagahimo sang pagsalig sa Dios.

Kay nasigurado ko nga bisan ang kamatayon, ukon kinabuhi, ukon ang mga anghel, ukon ang mga punoan, ukon mga butang sa karon, ukon mga butang nga palaabuton, ukon mga gahum, ukon sa kataasan, ukon sa kadadalman, ukon sa bisan anong iban nga tinugang butang, indi sarang makapahamulag sa aton halin sa gugma sang Dios, nga ara kay Kristo Jesus nga aton Ginoo (Mga Taga-Roma 8:38-39, NASB)

Ang pangamuyo isa ka pagpahayag sang pagsalig sa Dios.

Mga hinigugma, kon ang aton tagiposoon [tuo nga burubilog] wala nagasaway sa aton [ang panumbalik wala ginakinahanglan tungud kay nagapabilin kita sa divine dynasphere], magpadayon kita nga may pagsalig sa atubangan sang Dios [mag-atubang sa Dios nawong sa nawong]. Dugang pa, kon ano man ang aton ginapangayo mabaton naton halin sa Iya tungud kay kita nagapadayon sa pagtipig [nagatuman] sang Iya mga mando [ang pagpuyo kag pagpanghikot sa sulud sang divine dynasphere]. (1 Juan 3:21-22)

Puwede kita magpatawhay sang aton bug-os nga pagsalig sa perpekto nga Dios, apang indi kita makabutang sang indi naangay nga pagsalig sa bisan kay sin-ong sakup sang katawhan. Ang kada isa nagakapaslawan kon kaisa (1 Juan 1:8, 10). Kita tanan

nagaangkon sang makasasala nga kinaiya subong ang sa sulud nga manugtuis sang kinabuhi (Mga Taga-Roma 6:6; 7:5), kag ang pagpang-engganyo ni Satanas gamhanan man sa aton agud nga magpamatok sa aton kaugalingon nga kusog (Juan 17:8-23; 1 Pedro 5:8-9). Ang tawo puwede mag-angkon sang kabakod sang kinaiya ukon sang pagkatawo kag may talahuron nga mga abyan, apang sa gihapon indi siya makasarang mangapital sang bug-os nga pagsalig sa iya kaugalingon ukon sa kay bisan sin-o dira. May sobra kadamo nga mga kahimtangan kag sobra kadamong wala nahibaloan nga mga kabangdanan.

Ang isa ka amo ukon manugdumala kinahanglan makasarang magsalig lamang sa iya nga mga empleyado nga maghimo sang ila mga trabaho; ang mga bana kag mga asawa kinahanglan magsalig sa kada isa; may pagsalig nga nagapatunga sa pag-inabyanay. Apang bisan pa sina, ang pagsalig sa iban nga tawo mapalawig lamang sing husto sang wala pa ini mangin yano. Ang bilog nga pagsalig sa tawo bug-os nga kabuangan. Ang pagsalig sa tawo indi gid mahimong matarong sa kaugalingon sini kondi nagadepende lamang sa putling kaayo; ang imo pagsalig sa Dios nagahatag sa imo sang pagtalupangud sa pagpaangay-angay sa tawo.

Si Jesu-Kristo sa unang halimbawa sang divine dynasphere wala nagkabig sang pagsalig sa katawhan nga mangin putling kaayo.

Karon sang didto Siya sa Herusalem sa tion sang Paskwa sa paghinumdum sang kahilwayan sang Israel, sa panahon sang piyesta, madamo ang nagtoo sa Iya ngalan, sang nakita nila ang Iya mga tanda nga Iya ginahimo. Apang si Jesus, sa Iya bahin, wala magsalig sang Iya kaugalingon sa ila, kay Siya nakahibalo na sang tanang katawhan, kag tungud kay wala Siya nagakinahanglan kay bisan sin-o nga magpanaksi nahanungud sang tawo kay Siya mismo sa Iya kaugalingon nakahibalo na kon ano ang ara sa tawo. (Juan 2:23-25, NASB)

Ang pagsalig nga wala sing kahibalo indi matuud nga pagsalig kag sa ulihi manuggu-ba sang kaugalingon. Amo ini ang palaligban kon imo pagasimbahon sa pagkaperpekto ang isa ka tawo kag dason magreklamo sang kapaslawan kon matukiban mo ang iya kaluyahon ukon kasaypanan. Sa amo man, ang indi matuud nga pagsalig sa pagkamaayo kag pagkamadungganon kuno sang katawhan amo ang gamut sang politikanhong panan-awon sang kahilwayan. Kon ikaw sobra ka mataastaason subong sang pagbutang sang imo pagsalig sa tawo, ikaw ara sa idalum sang pagdumala sang pagpanglimbong ni Satanas.

Gani ang Ginoo nagasiling, “Himalauton ang tawo nga nagasalig sa katawhan kag nagahimo sang unud [makasasala nga kinaiya] nga iya kabaskog, kag sang iya tagiposoon nga magpalayo sa Ginoo [ang pagsalikway sang panudlo sang Bibliya].” (Jeremias 17:5, NASB)

Ang pagsalig sa tawo indi isa ka putling kaayo, apang ang kaisog sang buut padulong sa tawo kag sa mga kahimtangan isa ka nagapanghikot nga putling kaayo sang harianon nga tinugyanan.

Indi magkahadlok, kay Ako nagaupod sa imo. Indi magkahangawa, kay Ako ang imo Dios [ang kaisog sang buut naengganyo sang pagsalig sa Dios]. Palig-onon Ko ikaw, huo, buligan Ko ikaw, huo, alay-ayon Ko ikaw sang tuo nga kamut sang akon pagkamatarong. (Isaias 41:10, KJV)

Ang kaisog sang buut isa ka pang-tinugyanan nga putling kaayo. Malampasan sang tumuluo ang kahadlok nga may pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan, sa pamaagi nga sa diin siya nagagamit sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere. Ang kaisog sang buut amo ang panghunahuna sa idalum sang kabug-aton; ang pagkatalawan amo ang kapaslawan ukon wala makahunahuna sa idalum sang kabug-aton. Ang harianon nga tinugyanan nagagamit sang ikaduhang tikang nga pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan—ang baliktad nga pagsentro sing panghunahuna sa pagtolon-an nga pagpangatarungan—agud palig-onon kag sakdagon ang iya kaisog sang buut. Ang indi paghimo sini amo ang kapaslawan sa husto nga pagpangatubang para kay Kristo. Ang taga ka paghimo sang matarong kag malig-on nga pagkatalaw isa ka malain nga pagpanghikot sang harianon nga pagkatinugyanan. Kag sanglit nga ang kahadlok isa ka sala sa panghunahuna, ang katalaw nagapahalin sang tumuluo sa ginsakupan sang putling kaayo, ang divine dynasphere.

Ang kahadlok wala sa love complex. (1 Juan 4:18a)

Ang pagkatalawan indi gid makatarunganon, apang ang kaisog sang buut, sa amo man, puwede mangin bastos kon indi tama ang pagkagamit. Ang kaisog sang buut padulong sa Dios may pagkadamuhal nga pagkatampalasan. Ang tinutuyo sang Dios amo ang pagpakamaayo indi ang pagguba sa imo. Kon gamiton mo ang Iya grasya sang pangkinahanglanon kag tumanon ang Iya mataktikanhong plano, wala ka sing ikahadlok sa Dios; ang kaisog sang buut padulong sa Dios wala ginakinahanglan kag sayup gid kaayo. Puwede nga nagakinahanglan ka sing kaisog sing buut agud atubangon ang kinabuhi apang indi gid agud atubangon ang Dios. Siya nagpakamaayo na sa imo sing sobra gid kadako kag nagahulat agud hatagan ka sang mas dalagko pa gid nga grasya. Ara gid Siya pirmi sa lapit agud magbulig sa tion nga ginakinahanglan. Ang pagkatampalasan sang sayup nga padulongan sayup nga paggamit sing kaisog sing buut ginlarawan sa indi husto nga paggamit sang panumbalik.

Kon magowa ka sa divine dynasphere kag magpakasala, kinahanglan mo kilalahon kag akoon ina nga sala sa tago lamang didto sa Dios agud makabalik sa pagpakig-upod. Kon magsunud ka sa plano sing pagpatuman sang Dios, himoon mo subong isa ka harianon nga pari tungud sang imo pagsalig sa abilidad sang Dios agud patarawon ka. Sa dugang nga mahangpan mo ang nahanungud sa panumbalik, mas dako ang imo pagsalig sa Dios: Nakahibalo ka nga may hingpit nga kasigurohan nga didto sa krus Iya na nahukman ang sala nga ginahisgutan.

Ang tumuluo nga nagaabuso sang panumbalik, bisan pa sina, nagapaninguha agud tuison kag butungon ining yano nga pamaagi sang grasya sang harianon nga pari sa katungdanan sang tinugyanan. Ginaatubang niya ang iya pagkamakasasala nga may dako kaayo nga kaisog sing buut, nagatindog sa atubangan sang Dios kag nagapanaad

nga maghimo sang mas maayo sa sunud nga tion. Nagahimo siya sang hayag nga pagpinetensya agud makit-an sang tanan; nagahimo siya sang dako kaayo nga palagowaon sang iya paghinulsol agud nga ang Dios maengganyo sang iya pagkasinsero. Apang ang sayup nga pagkag-amit kag padulungan sang putling kaayo indi na mangin putling kaayo. Ang pagkaisog sa paghimo sang mga saad sa Dios, nga indi mapadayon, nagaindakal sa bug-os nga pangbanabana lamang kag pagkamataastaason. Indi gusto sang Dios ang aton tawhanon nga kaayo; natapos na Niya ang tanan nga trabaho nga ginakinahanglan agud ibalik kita sa pagpuyo sa divine dynasphere. Kon may naghalili sa indi matupungan nga binuhatan ni Kristo didto sa krus, ang sayup nga pagkagamit sang kaisog sing buut mahimong isa ka insulto ukon pagpanghikay sa kinaiya sang Dios.

Kinaugalingon kag Indi Kinaugalingong Gugma

Ang perpekto nga halimbawa sang pang-engganyo kag nagapanghikot nga putling kaayo amo ang putling gugma: ang *kinaugalingong gugma para sa Dios* kag ang *indi kinaugalingong gugma para sa katawhan*. Sa ikalima nga ganhaan sang divine dynasphere, ang kinaugalingong gugma para sa Dios amo ang katungdanan sang harianong pari nga nag-uswag kag naglig-on pinaagi sa mapinadayunon nga pagtoon sang panudlo sang Bibliya. Sa ikaanim nga ganhaan ang indi kinaugalingong gugma para sa tanang katawhan amo ang putling kaayo sang harianon nga tinugyanan nga ginpakita pinaagi sa paggamit sang panudlo sang Bibliya. Amo ini ang katukuran sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi.

Ang pagdumut sang isa sa kaparehong tumuluo isa ka sayup ukon kapaslawan sang pagkatinugyanan. Ang wala sing indi kinaugalingong gugma subong ang nagapanghikot nga putling kaayo, nga sa diin puwede makit-an, nagapakita sang pagkawalay kinaugalingong gugma para sa Dios subong sang makapari nga, pang-engganyo nga putling kaayo, nga indi makit-an. Ang sayup ukon kapaslawan sing pagpanghikot sa makit-an nagapakita sang sang sayup ukon kapaslawan sang pagpanghikot sa indi makit-an. Ang bisan sin-ong tumuluo nga wala sing putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma padulong sa iban, kag bisan pa sina nagaangkon nga nagahigugma sa Dios, nagakinabuhi sa butig (1 Juan 4:20).

Ang mga natungdan sang kinaugalingong gugma kag sang indi kinaugalingong gugma indi puwede masaylo nga wala nagaguba sang putling kaayo sang gugma. Kon masayup sa pagpatumod padulong sa Dios, ang indi kinaugalingong gugma mahimong ang pagkamataastaason sang pauna nga panghunahuna nga ang Dios kinahanglan hangpon na lang ukon nga kita subong mga makasasala may mas maayo nga pagkamatitud-anon kay sa Dios. Ini isa ka pagkawalay-huya sang paunang paghunahuna nga kita makahibalo kon paano dumalahan ang aton mga kinabuhi sing mas maayo kay sa Iya ginahimo kag, busa, nga puwede kita magtalikod sa Iya mga mando.

Sa pihak nga bahin, ang kinaugalingong gugma nga nasayup sa pagpatumod padulong sa tawo mahimong kaluyahon. Klaro nga ang bisan anong paninguha agud higugmaon ang bilog nga katawhan sang kinaugalingong gugma isa ka karadlawan kag nasentensyahan na sang kapaslawan, apang bisan ang makatarunganong kinaugalingong gugma para sa pipila lamang nga takus nagahimo sang kaluyahon. Kasami nga wala

naton ginalakip ang aton mga hinigugma; kasami nga kita madali magbatyag imbis sang maalamong mga desisyon; kag kasami nga kita naengganyo sa sayup nga pamaagi sang aton handum agud lipayon ang aton ginahigugma. Ang kinaugalingong gugma para sa isa ka sakup sang katawhan puwede nga mangin katingalahan kag matahum kaayo kag makapalipay, apang ini indi putling kaayo.

Para sa bisan kay sin-ong tumuluo nga wala sing pang-engganyo kag nagapanghikot nga putling mga kaayo, ang kinaugalingong gugma mahimong ang kinatapusan sang iya espirituhanong pagkinabuhi. Ang kinaugalingong gugma puwede makaguba sang pang-inoon ukon kinaalam, panghangup, kag maayong paghukum. Ang hirop nga mga abyan ukon mga hinigugma makapang-engganyo sang nagatubo nga tumuluo nga indi magsapak ukon magsalikway sang pat-ud nga mga panudlo sang Bibliya, nga magbiya sa tama nga simbahan, nga magbiya sa trabaho kon diin siya nalipay kag kontento kag maayo ang kahimtangan, nga magbalhin sa iban nga duug, bisan sang pagsulud sa kinabuhi sang pagka-kriminal. Ang tagsa ka kinahanglanon kaayo nga desisyon nga ginahimo sang isa ka tawo maapektuhan sang mga napili niya nga higugmaon.

Indi kamo magtalang kag magpatonto, ang malaut nga mga kaupdanang nagapalain sang maayong mga pamatasan. (1 Mga Taga-Corinto 15:33)

Ang nagapangginawi kaupod sa mga maalamon nga mga tawo mangin-maalamon, apang ang kaupdanang sang mga buangbuang magaan sang kalautan [kalaglagan]. (Mga Hulubaton 13:20)

Ang nagaisahanon nga klase sang kinaugalingong gugma nga putling kaayo sa kaugalingon sini amo ang kinaugalingong gugma para sa Dios sa ikalima nga ganhaan sang divine dynasphere. Ang kinaugalingong gugma para sa lalaki, sa babayi, sa mga abyan, ukon pamilya indi isa ka putling kaayo sa kaugalingon sini kondi ang nagadepende lamang sa putling kaayo; ang madaugong kinaugalingong gugma para sa katawhan nagadepende sa putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma sa ikaanum nga ganhaan. Kon nasuno sa indi kinaugalingong gugma, ang kinaugalingong gugma para sa piniling pipila lamang ka mga tawo puwede mag-uswag. Apang kon wala ang putling gugma sang indi kinaugalingong gugma, ang kinaugalingong gugma mangin makinaugalingong pagpalipay sa kaugalingon, nga nagahatag sing dakong pagtalupangud sa kaugalingon kag nagapamunga sang pagkamataastaason, sing sobra ka mabinatyagon, kag sang dakong kalisdanan.

Ang indi kinaugalingong gugma amo ang pinakamataas sang nagapanghikot nga putling kaayo, ang pagkabaskog sang pagpamatuud sang tinugyanan sa katawhan, kag ang pangunang Kristohanong putling kaayo nga ginakinahanglan sang mga kasugoan kag palatukuran sang pamatasan sang harianon nga pamilya. Apang ang kalig-on sang indi kinaugalingong gugma madula kon wala gin-amuma, ginbuligan, kag gin-engganyo sang nagatubo nga kinaugalingong gugma para sa Dios.

ANG PUTLING GUGMA KAG ANG MAANGAYONG PAGKATINUUD SANG KINABUHI

Ang Dios amo ang perpektong halimbawa, ang sulundan sang *putling gugma*. Ang aton talaksan sang putling kaayo amo ang Iya divine nga gugma, indi ang paanggid nga sistema sang tawhanon nga mga katarong. Para sa aton panghangup sang putling gugma, magakadto kita sa ginhalinan, sa *maangayon nga pagkatinuud*, sa gugma sang Dios para sa aton.

Ang Dios perpekto; busa, ang Dios amo ang perpektong gugma. Ang Iya gugma indi mabulag sa Iya pagkamatarong kag katarungan. Ang pagkamatarong, subong ang perpekto nga talaksan sang Iya pagkamatinud-anon, kag katarungan, subong ang katungdanan sang Iya pagkamatinud-anon, nagapasalig nga ang Iya gugma indi gid magpauyon-uyon. Busa, ang Dios nagahigugma sa aton sang perpekto nga pagkamatinud-anon ukon putling kaayo. Ang gugma sang Dios para sa tagsa ka sakup sang katawhan ginlarawan sa Iya plano sing pagpatuman sang grasya.

Ang divine nga pagkamatarong nagsentensya sang tanan nga katawhan tungud sang kinaunahan nga sala ni Adan, nga nagahimo sang kaluwasan nga puwede mahitabo.⁵² Tungud kay ang Dios nagahigugma sang katawhan sang indi kinaugalingong gugma, Iya ginhalad ang Iya Anak para sa aton nga tanan. Ang katarungan sang Dios naghukum sang walay sala ukon walay kasarang magpakasala nga si Jesu-Kristo tungud sang mga sala sang bilog nga katawhan. Ang pagkamatarong kag katarungan sang Dios nga Amay nakontento gid kag nalipay sa paghalili nga pag-antos ni Kristo didto sa krus. Subong resulta, kon ang bisan sin-ong magtoo kay Ginoong Jesu-Kristo, sa sina nga tion sila magbaton sang pagpaangkon sang pagkamatarong sang Dios (Mga Taga-Galacia 3:6). Karon, ang Dios puwede na maghigugma sang tumuluo nga nagaangkon sang Iya pagkamatarong sang hingpit, walay katapusang kinaugalingong gugma. Ang divine nga kinaugalingong gugma mangin ang aton bahin sang kasayuran para sa espirituhanon nga pagkinabuhi.

Ang ginpaangkon nga pagkamatarong mas bililhon kay sa bisan anong butang nga puwede naton handurawon ukon handumon. *Ara* ini sa aton; ini ara sa *sulud* naton. Ang palatukuran nga ara ang pagkamatarong sang Dios sa tagsa ka tumuluo amo ang basihanang para sa sistema, ang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi, nga sa diin ginsugo kita nga ikinabuhi. Ang ginpaangkon nga pagkamatarong nga ara sa aton nagahan-ay sang katukuran sa diin puwede kita makatukod kag magpalig-on sang putling kaayo. Sa Panahon sang Simbahan ang sistema nga nagaupod, nagapahimulus, kag ginakinahanglan sang ginpaangkon nga pagkamatarong amo ang divine dynasphere. Ang pagpuyo ukon pagpabilin kag ang katungdanan sang pagpanghikot sa divine dynasphere nagatukod sang *aton* pagkamatinud-anon sa *divine* nga pagkamatinud-anon. Ang Dios naghatag sa aton sang walay limitasyon nga ikasarang ukon sang puwede mahitabo para sa paghimo sang putling kaayo. Sa divine dynasphere kita nagapangopya kag nagailog sa Dios samtang kita nagatukod sang putling kaayo sa divine nga pagkamatarong nga Iya ginpaangkon sa aton. Ang love complex amo ang ginsakupan sang Kristohanong pagkamatinud-anon.

52. Thieme, *Ang Pagkamatinud-anon sang Dios*, 41-46.

Wala sing bisan isa ang may pagpakig-upod sa Dios nga nagapadayon sa pag-abante nga ara sa gowa sang mga dulonan kag wala nagapabilin [sa duug sang hampang] pinaagi sa panudlo sang Bibliya nahanungud kay Kristo. (2 Juan 9a)

Ang ikasarang agud maghigugma sa Dios nagagowa ukon nagatubod halin sa Kristohanon nga pagkamatitud-anon—ang pagkamaunungon sa kamatuuran kag sang pagkahanas sa pagkatitud sang sistema sang Dios. Nagaabante kita sa *mga dulonan* sa sulud sang divine dynasphere sa diin si Jesu-Kristo nagpuyo sa bilog nga panahon sang Iya unang pagkari. Sa una kutub sa ikaapat nga mga ganhaan, ginpauswag naton ang pagkamatitud-anon. Samtang ginatukod kag ginapalig-on naton ang pagkamatitud-anon, ang kinaugalingong gugma para sa Dios kag ang nag-uswag nga indi kinaugalingong gugma para sa tawo nagsulud sa sistema sa ikalima kag ikaanim nga mga ganhaan. Ang gugma sang Dios nagatukod sang sulundan para sa Kristohanon nga pagkinabuhi. Siya nagahigugma sa aton sang perpekto nga putling gugma; kita makahigugma lamang kon kita mag-angkon sang putling gugma. Ang hulubaton sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi amo ang “Putling Kaayo Anay,” kag makaangkon kita sang putling kaayo, dungog, kag pagkamatitud-anon sa sulud lamang sang sistema sang Dios.

Ang gugma indi gid mas mabakod kag malig-on kay sa dungog. Ang English Cavalier nga mamalaybay nga si Richard Lovelace nagpahayag sini nga kamatuuran sang siya nagsulat sang,

Indi ako makahigugma sa imo Pinalangga sing sobra gid kaayo,
Indi ako paghigugmaa mas tahora.⁵³

Ang isa ka lalaki puwede magsiling sa babayi, “Ginahigugma ko ikaw,” apang kon wala siya sing pagkamatitud-anon, ang iya gugma indi matuud. Ang iya mga pulong nagapahayag lamang sing pagkamataastaason, bisan kon kailigbon man, sobra kag dimatuud nga balatyagon, sabat sa pang-uluinto, handum nga magdumala, ukon kahadlok sa pag-atubang sang kinabuhi nga nagaisahanon. Bisan kon daw sa ano ka sinsero ukon kabaskog kaayo ang iya ginabatyag, kon siya wala sing putling kaayo, dungog, kag pagkamatitud-anon, wala siya nagahigugma. Wala siya nagahigugma sang bisan sin-ong sakup sang katawhan; wala siya nagahigugma sa Dios.

Ang pagkamakinaugalingon nagakinabuhi sa indi matuud nga pagkatitud sang kinabuhi nga sa diin, sa uilihi, *walay* pagkatitud—isa ka kahimtangan sang kaluyahon. Ang putling kaayo amo ang kalig-on sang kinaiya nga nagadala sang kalipay sa tumuluo kag nagahimaya sa Ginoo.

Nahibaloan naton nga ang Anak sang Dios nagkari [ang Unang Pagkari], kag Siya naghatag sa aton sang gahum kag ikasarang para sa pag-inoino [*dianoia*, ang divine dynasphere] agud nga makahangup kita sang maangayong pagkatitud sang kinabuhi; kag kita ara sa ginsakupan sang

53. Ginbadbad halin sa *To Lucasta, On Going to the Wars*.

maangayong pagkatinuud sang kinabuhi [ang divine dynasphere] pinaagi sa Iya Anak, si Jesu-Kristo. Ining Isa [si Kristo] amo ang matuud nga Dios kag walay katapusan nga kinabuhi. (1 Juan 5:20)

Ang attic nga hinambalan sa Griyego nga kangalan *dianoia* nagakahulugan “ang abilidad sa paghunahuna, ang pamaagi sang panghunahuna, isa ka katuyoan, isa ka plano,” kag sa sini nga bersikulo, “ang unay nga gahum ukon ikasarang para sa pag-inoio.” Ang *dianoia* nagakuha sang pagtalupangud sa divine dynasphere subong ang hinatag sang Dios nga gahum sa tumuluo agud sa paghunahuna sang espirituhanong kamatuuran, nga nagresulta sa putling kaayo (1 Mga Taga-Corinto 1:26—2:16). Ang resulta sang pagpanghikot sa divine dynasphere ginapahayag pinaagi sa pulong nga ginangot sa kinutlo nga pamulong (*hina*) dugangan sang berbo nga (*ginosko*): “agud nga puwede naton mahangpan.” Ang sa gramatika nga kapanahonan sang *ginosko* ginatawag nga ang puwede mahimo ukon mahitabo nga kapanahonan sang berbo nga nagapahayag sing kamatuuran sang katungdanan. Ini nagakahulugan nga ang bisan anong panghangup sang tumuluo nahanungud sang panudlo sang Bibliya isa ka puwedeng tinuud nga mahitabo, kag sa sina ang tagsa ka tumuluo may katungdanan ukon ginakinahanglan gid magtuman sini nga puwedeng kasarang maghunahuna pinaagi sa iya kaugalingong mga desisyon agud magpabilin kag magpanghikot sa divine dynasphere. Ang natungdan sang berbo amo ang (*alethinon*), “nga sa diin amo ang matuud, husto, tunay, ang masalingan.” Ang *alethinon* nagakahulugan sang puntirya ukon tinutuyo sang pakatinuud. Si Jesu-Kristo naghatag sa aton sang divine dynasphere agud nga pinaagi sa pag-inoio kag paggamit sang Pulong sang Dios puwede kita makahangup kag kilalahon kag pakamahalon ang tinutuyo nga pagkatinuud sang paghunahuna, nga puwede naton makilala kag higugmaon ang Dios.

ANG KINAUGALINGONG GUGMA PARA SA DIOS

Mga Mando nga Higugmaon ang Dios

Ang mga mando para sa ikalima nga ganhaan indi mga pinasahi sa Panahon sang Simbahan. Ang tagsa ka tumuluo sang kada pagdumala ginsugo nga maghigugma sa Dios.

Ikaw ang imo mismo kaugalingon magahigugma sang Ginoo nga imo Dios sa imo bug-os nga tagiposoon, [sa imo tuo nga burubilog], sa imo bug-os nga kalag, kag sa imo bug-os nga kusog. (Deuteronomio 6:5)

Sa Panahon sang Simbahan ang “sa bug-os mo nga kusog” nagakabig sang dugang nga kinahanglanong kahulugan: Nakabaton kita sang gahum sang Dios Balaan Espiritu subong ang Manugpabaskog sang divine dynasphere. Makahigugma kita sa Dios sa sulud lamang sang love complex.

Wala sang bisan isa nga nagahigugma sa Dios tungud kay ginsugo nga higugmaon Siya. Apang bisan pa sina, ang Dios wala nagahatag sing mando nga wala nagasangkap sang pamaagi sang pagsunud. Pinaagi sa espirituhanon nga kabaskugon halin sa pag-

inoino kag paggamit sang panudlo sang Bibliya, kita nagatuman sang divine nga mando agud maghigugma sa Dios.

Bisan pa nga wala ninyo makita Siya [ang pamatyag kag kaagi indi makadala sa aton didto sa Dios] naghigugma kamo sa Iya, kag bisan pa nga wala ninyo makita Siya karon apang nagatoo sa Iya [pagtoo pinaagi sa pag-inoino] nagakalipay gid kamo sang kalipay nga indi mapahayag kag puno sa himaya. (1 Pedro 1:8)

Si Jesu-Kristo nga ara sa himaya sa tuo sang Amay indi naton makit-an sa karon nga mga adlaw, apang ginahigugma naton Siya pinaagi sa Pulong sang Dios nga nagapuyo sa aton mga kalag.

Ang mga pangamuyo ni Pablo sa Mga Taga-Efeso 3:19 nagapahayag sang iya handum nga kita “makahibalo sang nagalabaw nga kaalam [nagalabaw nga *gnosis*] ang gugma ni Kristo.” Ang *gnosis* ukon pang-edukasyon nga kaalam indi igo; ang aton paghangup nahanungud kay Kristo kinahanglan mangin *epignosis*, “bug-os nga kaalam,” pinaagi sa grasya nga galamiton para sa pag-inoino. Ang pahayag nga ang kinaugalingong gugma para sa Dios amo nga nagalabaw sa *gnosis* nagadala sang makasaysayan nga kinahanglanon kaayong kahulugan. Ginbadbad sa pagkabig sa planan-awon sang mga tion sa diin siya nagsulat, ang pangamuyo ni Pablo nagapahayag nga ang tawo *pinaagi sa mga paninguha sang tawo* indi makakilala ukon makahigugma man sa Dios.

Sa panahon ni Pablo ang pilosopiya nga amo ang panghunahuna ukon pagpangatarungan nahanungud sang Gnosticism amo ang lipot kag pino manglimbong nga kaaway sang pagka-Kristohanon. Ang Gnosticism nagsakot sang Platonic nga pagpangatarungan, kaupod ang Eastern mysticism, gindugangan sang Persian dualism, kag ginpahayag ang kaugalingon sini sa Kristohanon nga pamulong. Sa isa ka bahin nagasugyot sang estrikto nga pagpanghiwala sa kaugalingon samtang nagapangengganyo sang sobrang lawasnon nga kalipayan kag pagkamahigalon sa pihak, ang Gnosticism nagatanyag sang isa ka butang para sa tanan kag nagapangita gid sing pamaagi sa madamo nga mga katawhan, lakip sa mga tumuluo. Ang Gnostics nagkuha sang ila ngalan sa *gnosis*, sa diin ila gingamit subong isa ka hinanas nga pamulong para sa pinasahi nga kalidad sang kaalam nga ila nakit-an. Apang indi man matuud nga *gnosis* sa wala nga burubilog sang kalag ukon indi matuud nga *gnosis* nga gindayaw sang tawhanon nga pilosopiya mapaanggid ukon matumbas sa *epignosis* nga gugma para kay Kristo sang tumuluo. Ang pangamuyo ni Pablo medyo indi makapalipay: Nagapamatok ini sa Gnostics. Apang ini ginatanyag man sa Dios sa matuud nga panghunahuna nga ang gugma sang tumuluo para sa Dios pinaagi sa panudlo sang Bibliya walay limitasyon nga mas mataas sa bisan anong tawhanon nga pilosopiya ukon pang-edukasyon nga kaalam.

Ang Makatarunganon nga Pangatarungang Kinaiya-sang-Dios

Sin-o ang Dios? Ano bala ang Iya kinaiya? Ang Dios ginpakilala sa tagsa ka pahayag

sang panudlo sang Bibliya, sa kada linya sang bibliyanhong binalaybay, sa tagsa ka makasaysayang nagapanagna nga saysay nga nasulat sa Bibliya. Ang Dios ginpakilala pinaagi sa Dios-tawo, si Jesu-Kristo, nga ang panghunahuna amo ang panudlo sang Bibliya (Juan 14:6; 1 Mga Taga-Corinto 2:16; Mga Hebreo 1:2-3). Ang tagsa ka dinalan sang Balaan nga Kasulatan kinahanglanon kaayo sa pagpakilala sang Dios sang Iya kaugalingon. Ang tawo kag ang kasaysayan sang katawhan nagabaylo; ang Dios nagapabilin nga amo gihapon. Ang nagkalainlain nga mga kahimtangan nagahimo sang nagkalainlain nga bahin sang Iya kinaiya, agud nga ang Iya mga hiyas mapahayag sa Balaan nga Kasulatan pinaagi sa masangkad nga klase sang divine nga mga desisyon kag mga paghulag. Ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang divine nga gugma mangin ang kasami nga hilisgutan nga nagahiusa sang tanang iban nga mga panudlo sang Bibliya; ang tanang panudlo sang Bibliya nagagolowa halin sa gugma sang Dios.⁵⁴

Pinaagi sa *epignosis* ukon matuud nga kaalam sang divine nga kinaiya, ang tumuluo may kasarang agud makit-an ang plano sang Dios nga matuman sa kaleidoscope ukon madamo kaayo nga bahin sang panghitabo sa katawhan, apang ang kaalam nahanungud sa Dios mangin kabangdanan man nga ang tumuluo sa kinaugalingon nga maghigugma sa Dios. Ang makatarunganon nga pangatarungang kinaiya-sang-Dios amo ang labing nag-uswag nga pangatarungan sa pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan tungud kay ang *epignosis* sang divine nga kinaiya iya sang nagaabante lamang ukon hamtong nga mga tumuluo. Ang pagkasweto sa kinaiya sang Dios nagauswag pinaagi lamang sa ginpasangkad nga pagkamatinumanon sa pagtoon kag paggamit sang panudlo sang Bibliya. Kon ang tumuluo nagaabante kutub sa punto nga iya mabaliktad ukon mabalikan ang iya pagsentro sing panghunahuna kag madumduman ang mga hiyas sang Dios kag kon paano sila nagapanghikot, siya nagakuha sang kalig-on, pagkamaangayon, kalipay, kag pang-engganyo halin sa kinaugalingong gugma para sa Dios.

Ang makatarunganon nga pangatarungang kinaiya-sang-Dios nagalarawan sang kinaugalingong gugma para sa Dios, nga amo ang kabangdanan sang pagpalig-on sa bisan anong kahimtangan. Hunahunaa lamang ang kinaugalingong krisis nga nagakatabo sa wala nakapangaman nga madamong katawhan—ang hinali nga kamatayon sang hinigugma. Sigurado nga ang hamtong nga tumuluo nagakasubo, apang “indi subong sang iban dira [ang mga ditumuluo] nga wala sing paglaum [nga wala sing pagsalig sa Dios]” (1 Mga Taga-Tesalonica 4:13b); mahinumduman niya ang mga hiyas ukon kinaiya sang Dios.

<i>Labaw nga Kagamhanan</i>	<i>Pagkahibalo sang Tanan</i>
<i>Pagkamatarong</i>	<i>Pagkamakagagahum sa Tanan</i>
<i>Katarungan</i>	<i>Ara bisan Diin</i>
<i>Gugma</i>	<i>Pagkawalay Pagbaylo</i>
<i>Kinabuhi nga Walay Katapusan</i>	<i>Kamatuuran</i>

ANG KINAIYA SANG DIOS

54. Thieme, *Ang Pagkamatinud-anon sang Dios*, Dugang sa Basahon A.

Ang Dios amo ang *labaw nga makagagahum*: Wala sing bisan isa nga magbiya sa sini nga kinabuhi nga wala sing divine nga pagtugot. Ang plano sang Dios nagatawag sang kada tawo nga mamatay sa eksaktong tama nga tion kag sa tama nga pamaagi. Ang Dios hingpit nga *pagkamatarong* kag *katarungan*: Pirmi Siya matarong sa kada tawo, sa parehong nagbiya kag sa nasub-an. Kag kon ang namatay isa ka tumuluo ni Ginoong Jesu-Kristo, siya nagaangkon sang pagkamatarong sang Dios sa walay katapusan; takus siya nga magpuyo sa langit kaupod sang Dios.

Ang hamtong nga tumuluo nga nawad-an sang hinigugma nakahinumdum nga ang Dios *gugma*: Sa divine nga indi kinaugalingong gugma, ang grasya sang Dios makalambot sa pinakalayo gid kaayo, wala nagapauyon-uyon, agud luwason ang ditumuluo kag agud pakamaayohon ang tumuluo pinaagi sa kinaugalingong gugma.

Ang Dios *kinabuhi nga walay katapusan* man. Kon ang namatay isa ka tumuluo, siya nagaangkon sang kinabuhi nga walay katapusan kag sa sini gid mismo nga tion magaatubang sa Ginoo nawong sa nawong, kon sa diin “wala na sang kamatayon, ni bisan kasubo, ukon paghibi, ni bisan sang ano pa man nga kasakit; kag ang sadto anay nga mga butang nagtaliwan na” (Bugna 21:4b).

Ang Dios *nakahibalo sang tanan*, ang nag-uswag ukon nagtubo nga tumuluo makahinumdum nga ang Dios nakahibalo sang tanang mga kinagowaan sang tagsa ka panghitabo sa kasaysayan sang katawhan, sa palaabuton subong man sang nag-agi—lakip ang pagkamatay sini nga tawo—kag nagpili sang labing maayo kaayo nga tion para sa iya nga magbiya sa duta. Agud magpabilin sang medyo malawig pa nga tion mangin indi gid ang pinakamaayo. Ang Dios nakahibalo man sang nag-aging binilyon ka mga tinuig nga ang mga nabiyaaan magakinahanglan sang pagpakalma kag pagpalipay kag sa sina, kasami, ang subong nga katalagman makadala sang isa ka tawo sa punto sang pagbaton kay Kristo subong Manluluwas.

Ang tumuluo makahinumdum man nga ang Dios *makagagahum sa tanan*: Siya may walay katubtuban nga gahum agud tumanon ang tanan Niya nga mga saad nahanungud sa kamatayon. Dugang pa sini, Siya nagsangkap sang ginsakupan sang gahum para sa harianon nga pamilya. Ang Dios *ara man bisan diin*: Wala Siya sing nalabyan nga detalye nahanungud sini nga kahimtangan, kag ang Iya pag-amuma subong ka lapit sang panudlo sang Bibliya nga ara sa kalag. Ang Dios *walay pagbaylo*: Ang kahimtangan nagbaylo; ang katingalahang matahum kaayo nga kaangtanan nangin grabe tungud sang kamatayon, apang ang Dios wala nagbaylo. Ang pagkamatutum sang Dios nagapadayon; ang kinabuhi magapadayon. Ang kaangtanan sang tumuluo sa Dios nagapadayon karon subong sang sadto anay kag subong nga ini magapadayon kon ang tumuluo mismo ang iya kaugalingon tagumatayon kag ara sa ganhaan sang panan-aw sang Ginoo. Sa ulihi, ang tumuluo nga nagagamit sang ginbaliktad ukon pabalik nga pagsentro sang panghunahuna sa makatarunganon nga pagpangatarungang kinaiya-sang-Dios makahinumdum nga ang Dios *kamatuuran*: Siya nagasugid sang matuud; Siya matuud. Ang panudlo sang Bibliya nga buhi kag nagapuyo sa kalag sang tumuluo amo ang pagpakilala ukon pagpahayag sang kinaiya sang Dios.

Sa tanan sang Iya mga hiyas ang Dios bug-os gid nga takus sang gugma. Sa dugang pa gid nga ang bisan sin-ong tumuluo nakahibalo nahanungud sa Dios, mas nagadugang ang iya paghigugma sa Iya. Ang pauna nga katungdanan sa ikalima nga ganhaan sang love complex amo ang pagkamapasalamaton para sa kon sin-o kag kon ano ang Dios. Sa

tagsa ka panudlo sang Bibliya nga naton-an, ang tumuluo nakakilala nga ang dalayawong matahum kaayo nga mga pakamaayo sang plano sang Dios amo ang mga pagpahayag sang divine nga kinaiya. Ang tumuluo nga makahinumdom sang mga hiyas sang Dios may pagsalig, paghidait, kag kusog kag kalig-on sa tanang dalagko nga kagamo kag kabalaka sa kinabuhi.

Ini ginadumdum ko sa akon hunahuna, busa, may paglaum ako [pagsalig nga ginpatumod sa Dios]. Ang grasya sang Dios wala gid nagauntat sa pagpanghikot, kay ang Iya mga kalooy wala gid nagauntat, bag-o sila kada aga. Dako gid ang Imo pagkamatutum. Ang Ginoo ang akon bahin nagasiling ang akon kalag, busa may paglaum ako sa Iya. Ang Ginoo maayo sadtong mga nagahulat sa Iya [mapaanggid sa pagpabilin sa love complex sa bilog nga Panahon sang Simbahan], sa mga kalag nga nagapangita sa Iya [katumbas sang ikaapat nga ganhaan sang love complex]. (Mga Panalabiton 3:21-25)

Samtang ang tumuluo nagaabante pakadto sa espirituhanon nga pagkahamtong, ang iya gugma para sa Dios nagahamtong. Ang gugma para sa Dios nagapat-ud sang ikasarang para sa mataas kag maayo kaayo nga mga pakamaayo. Ang pagkatinuud sang ikawalo nga ganhaan nahasuno sa natuman kag naagum sa ikalima nga ganhaan.

Apang subong nga nasulat na [sa Isaias 64:4; 65:17], “Ang mga butang nga wala makit-i sang mata kag wala mabatii sang dalunggan [labaw sa pamatyagan kag sa mga naagyan], ukon ini wala nakasulud sa tuo nga burubilog sang tawo [labaw sa pagpangatarungan], ang mga butang [mga pakamaayo sang pagkahamtong] nga gin-andam na sang Dios para sa mga maghigugma sa Iya.” (1 Mga Taga-Corinto 2:9)

Ini nga palatukuran nahibal-an sang kadamoan sa Mga Taga-Roma 8:28. Didto si Pablo nagalarawan sang unang tikang sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan nga may kaupod nga saad nga angay sa hamtong nga mga tumuluo lamang ukon sa mga malapit na gid sa pagkahamtong. Ang nagaabante nga tumuluo lamang nga may kabaskugon halin sa panudlo sang Bibliya ang nakakilala kag nagahigugma sa Dios, kag ang tumuluo lamang nga nagahigugma sa Dios ang may ikasarang para sa mga pagpakamaayo sang pagkahamtong.

Kay nahibaloan naton nga sa mga maghigugma sa Dios [sa ikalima nga ganhaan sang divine dynasphere], Siya nagapanghikot sang tanan nga mga butang sing ululupod para sa ikaayo. (Mga Taga-Roma 8:28a)

“Ang ikaayo” nagalakip sang tanan nga mga pakamaayo nga puwede ibubu sang Dios sa aton samtang buhi pa diri sa duta. Ining mataas kag maayo kaayo nga mga pakamaayo gin-aman sa katingalahan kaayo nga mga padya sa pagkawalay katapusan. Ini magahimaya kay Kristo karon kag sa walay katubtuban kag amo ang tunay kag kinaulihi nga katumanan sang mataktikanhon nga plano sang Dios.

Pagkanalikupan ni Kristo

Samtang ang tumuluo nagapadayon sa pagpakig-angot sa unang apat ka mga ganhaan sang divine dynasphere, ginapasangkad niya ang iya ikasarang para sa gugma sa ikalima nga ganhaan. Ang ikalima nga ganhaan nagadugang halin sa gugma para sa Dios, nga nagalarawan sang nagatubo nga tumuluo, pakadto sa *pagkanalikupan ni Kristo*, nga nagalarawan sang hamtong nga tumuluo.⁵⁵

Si Kristo amo ang sentro sang kinabuhi ni Pablo. Bisan pa sang dalagko nga kabug-aton kag lalisanay nga padayong nagapalibot sa bantugan nga apostol, naglig-on siya sang iya mapinadayunon nga pag-inoi kag pagtalupangud nahanungud sa Ginoo. Mas maayo kay sa iban, si Pablo nagpaathag sang pagkanalikupan ni Kristo: Si Jesu-Kristo amo ang nangin mismong kinabuhi ni Pablo.

Sa pagkamatuud ako nakahibalo [Mga Taga-Roma 8:28] nga ini [paglalisanay] mangin para sa kahilwayan ko pinaagi sa inyo mga pangamuyo [mga pagpangabay sa bahin sang iban] kag sing pagsangkap sang pangkinahanglanon [dulot nga kuwarta] nga naengganyo sang Espiritu ni Jesu-Kristo [ang Balaan Espiritu sa divine dynasphere], suno sa akon mahanuut nga pagsentro sing panghunahuna [sa panudlo sang Bibliya, sa ikaapat nga ganhaan] kag nangin resulta sang pagsalig [sa Dios, ang putling gugma sa ikalima nga ganhaan] nga sa wala mahuy-an ako [ang putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma kon nagaatubang sang makahuluya nga mga tawo; cf., Mga Taga-Filipos 1:16], kondi nga may pagkamatitud-anon sang pagkahamtong [bug-os nga kaisog sang buut] bisan karon, subong man sa tanan nga tion, si Kristo mapahayag kag mabayaw sa akon kinabuhi, bisan kon sa kinabuhi [ang mga pakamaayo sang mataas kag maayo kaayo nga grasya] ukon sang kamatayon [ang mga pakamaayo sang grasya sa mamalatyon]. Para sa akon, ang pagkinabuhi amo si Kristo [pagkanalikupan ni Kristo]; kag sa amo man, ang mapatay pagdaog [ang ginansya ukon kaayohan sang walay katapusan nga mga padya]. (Mga Taga-Filipos 1:19-21)

Ang maayo kaayo kag mataas nga grasya sang mga pakamaayo sa ikawalo nga ganhaan sang love complex nahan-ay sa anum ka mga klase, ang una kag labing kinahanglanon kaayo sa diin nagalakip sang espirituhanong mga pakamaayo. Ang espirituhanong mga pakamaayo nagahimo sang imo ikasarang para sa tanang iban nga mga porma sang pag-uswag kag ang pagkanalikupan ni Kristo sa kaugalingon sini isa sa espirituhanong mga pakamaayo sang maayo kaayo kag mataas nga grasya. Samtang nagadako ang imo kabaskugon halin sa ikaapat nga ganhaan, mas nagadako pa gid ang imo ikasarang para higurugmaon ang Dios. Kon ang imo ikasarang para sa kinaugalingong gugma para sa Dios nakalambot na sa punto sang pagkanalikupan ni Kristo, ang Dios makatugyan na sa imo sang talagsahon kaayo nga mga pakamaayo nga wala nagapangawat kag magsamok sa imo sa kon ano man ang labing kinahanglanon kaayo—ang ginhalinan, ang Dios mismo ang Iya kaugalingon. Ang mga bunga sang espirituhanong

55. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 139-41, 151.

kakusog padayon nga nagadugang tubtub nga ikaw makaangkon sang ikasarang sang kalag nga nagatugot sa Dios agud pakamaayohon ka sa pinakadako.

Ang Dios nagahatag sang maayo kaayo kag mataas nga grasya sa hamtong nga mga tumuluo lamang, tungud kay pipila lamang ka mga tawo ang nakapasar sang pagtilaw sa kauswagan.⁵⁶ Ang hamtong nga tumuluo lamang nga nalikupan ni Kristo ang nagatipig sang panudlo sang Bibliya subong iya unang ulunahon kag, bisan kon sa pungsudnon man ukon kinaugalingon nga kauswagan ukon sa kalisdanan, makapasar sa kada pagtilaw nga madungganon kag madaugon.

Si haring David, nga ginakilala sang Bibliya subong “ang tawo nga suno sa kinaugalingong tagiposoon sang Dios” (1 Samuel 13:14a; Mga Binuhatan 13:22b), nagpahayag sining padayon nga handum sa panudlo sang Bibliya nga naengganyo sang iya hamtong nga gugma para sa Dios.

Isa ka butang ang akon ginhandum sa Ginoo, nga pangitaon ko; nga makadwell ako sa balay sang Ginoo sa tanan nga adlaw sang akon kinabuhi, agud matan-aw ang katahum sang Ginoo, agud mangusisa sa iya templo [magpadayon pagtoon sang panudlo sang Bibliya]. (Mga Salmo 27:4, KJV)

Ang gugma para sa Dios amo ang basihanon para sa tanang matuud nga pagsimba, sang tanan nga pang-engganyo para sa Kristohanon nga pamuhat, sang tanang katumanan sang plano sang Dios, kag sang tanang kahimayaan ni Ginoong Jesu-Kristo sa aton mga kinabuhi. Ang divine dynasphere nagahatag sing gahum sa harianon nga pamilya agud higugmaon ang Dios nga Amay, bisan ang pagkatawo ni Kristo sa unang halimbawa sang divine dynasphere naghigugma sa Iya.

INDI KINAUGALINGONG GUGMA PARA SA KATAWHAN: ANG MGA KASUGOAN SANG PAMATASAN SANG HARIANONG PAMILYA

Ang madungganong Kristohanon nagakinabuhi pinaagi sa mga kasugoan sang pamatasan. Ang “Putling Kaayo Anay” amo ang iya hulubaton: Nagatahod siya sa awtoridad, nagahigugma sa Dios sang kinaugalingong gugma, kag nagahigugma sang tawo sang indi kinaugalingong gugma. Ang mga kasugoan sang pamatasan nagakinahanglan sang tanang putli nga mga kaayo sang sistema sing pamalaod sang Dios nga dapat sundon, ang divine dynasphere. Subong ang pinakamataas nga nagapanghikot nga putling kaayo, nga nagadepende lamang sa pundasyon kag pang-engganyo nga putling kaayo, ang indi kinaugalingong gugma sang tumuluo nagapakita sang kabaskugon sang Kristohanon nga pagkamatinud-anon. Ang talahuron kaayo nga tumuluo nagapangtatubang para kay Kristo sa magrasyahon kaayo nga pamaagi nga nagapakita sang walay katapusang pagkamadungganon sang aton Ginoo.

Ang pagkamadungganong klase ukon kaliwat ginabutangbutangan subong ang pag-

56. Tan-awa ang mga pahina 193-94.

kahambogon, dipatas sa katilingban, kag mapintas nga pagpangdaogdaog, apang sa matuud nga kahulugan sini ang pagkamadungganong klase ukon kaliwat nagasugyot sang pagkalabaw kag pagkamaayo, katumanan, kaisog sang buut, kag ang pagkaresponsible. Ang talagsahon kaayo nga mga tawo nangin maayo kaayo pinaagi sa pagtuman sing mas labaw sa ila mga kapareho, kag kon ini nga pagkalabaw ukon pagkagamhanan mapasa sa sunudsunud nga kaliwatan, ang mga kabataan, sa amo man, masilsilan sang mas mataas nga mga talaksan. Apang kasami nga ang mga kaapohan ukon sumulunod sang bantugan kag talahuron nga mga tawo wala mag-ambit sang kusog kag kalig-on sang kinaiya nga nagpabantog sang ila mga katigulangan. Busa, ang kabakod sang pagkamadungganon kinahanglan mapadayon pinaagi sa matinud-anon nga pagsunud sang kasugoan. Ang batan-on nga manunubli ginatudloan sang pamalaod nga dapat sundon sang pagkamadungganong klase ukon kaliwat. Ginahanas siya halin sa pagkabun-ag agud maghunahuna kag maghulag nga may kalig-on kag kaisog sang buut, nga pirmi nagapabilin sa iya kaugalingong pagkatawo, apang sa gihapon sa kinaandan kag kinaugali sang natawhan .

Kita mga espirituhanong mga madungganong klase. Wala naton ginpangabudlayan ang aton ginpakamataas nga bag-ong pagkabun-ag, subong sang wala sing harianong lapsag ang takus nga mangin prinsipie. Ang aton pagkaharianon amo ang resulta sang mga pagtuman sang isa ka tawo. Si Jesu-Kristo naghimo sang aton harianong kaliwat sa sulud sang duha ka libo ka tuig nga nag-agi subong ang resulta sang Iya mataktikanhong kadaugan batok kay Satanas, sa diin Iya naagum ang mataas kaayong titulo nga Hari sang mga hari kag Ginoo sang mga ginoo. Sa tion sang espirituhanong pagkabun-ag kita nagsulud sa harianong pamilya ni Ginoong Jesu-Kristo, kag ginhatagan Niya kita sang Iya mga kasugoan sang pamatasan sa diin agud ikinabuhi.

Ang harianong mga kasugoan nahanungud sang pamatasan ginatudlo sa bilog nga Bag-ong Katipan, labi na sang kay Pablo sa Mga Taga-Roma 12—16. Wala kita nagakinabuhi sa idalum sang sistema sang pagkabalaodnon ukon sa relihiyosong kina-batasan. Kita nagakinabuhi sing maangayon kag may ginpaambit nga kalipay sang Dios sa sulud sang dynasphere sang Hari sang mga hari, indi sa idalum sang makinaugalingon, malimbungon nga pagpang-engganyo sang manugdumala sang sini nga kalibutan. Ang divine dynasphere amo ang sistema sang gahum nga nagatuman sang mga kasugoan sang pamatasan sang harianon nga pamilya.

Natudlo ko na ang mga palatukuran sang mga kasugoan sang pamatasan sa *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*;⁵⁷ diri sila ginputus subong ang nagapanghikot nga mga listahan sang mga talaksan.

1. Pagtahod sa kahilwayan ukon pag-isahanon sang harianong pagkapari.

Ang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi amo ang kinabuhi sang may kahilwayan (Mga Taga-Galacia 5:1), nga mas labaw pa bisan sa kahilwayan sang divine nga katukuran. Ang pagkahilway ukon pag-isahanon ginakinahanglan sa kahilwayan. Ang palatukuran sang mga kasugoan sang pamatasan, niyan, amo ang “magkinabuhi

57. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 164-73.

kag tugotan ang iban nga magkinabuhi” (Mga Taga-Roma 14:7-8). Ini nagakahulugan sang paglikaw sa tsismis, pagpangguba sang dungog, pagpanghukum, pagpangguba sang kinaiya ukon pagkatawo, kag malaut nga pagpamasi halin sa mga kutso-kutso kag burubalita nga pamatuud (Mga Taga-Roma 14:10-13). Ang pagtahod sa pag-isahanon ukon pagkahilway sang pagkapari nagakinahanglan man sang pagpanugot kag pagkamahingapanon sa mga sayup nga mga panghunahuna sang indi hamtong nga mga tumuluo sa indi kinahanglanon kaayo nga mga butang (Mga Taga-Roma 14:2-3). Sa kinaulihi ang panudlo sang Bibliya amo ang kinahanglanon kaayo; sa tanang iban pa dira, sa mas dalagko ukon mas magagmay nga bahin, indi gid kinahanglanon (Mga Taga-Roma 14:19). Samtang ang tumuluo nagatubo sa Pulong, ang panudlo sang Bibliya nagatadlong sang iya mga panghunahuna nga wala nagakinahanglan sang wala ginpangayo nga pagpanghilabot halin sa iban nga mga Kristohanon. Ang pagpanugot kag pagkamahinangpanon nagatugot sang tanan nga mga tumuluo agud magtipon sa lokal nga katilingban kag magtoon sang Pulong sang Dios sing maangayon. Subong ang harianon nga mga pari, nga nagahalili sang ila mga kaugalingon sa atubangan sang Ginoo, ang indi hamtong may katungud sang pag-isahanon kag kahilwayan agud magtubo samtang ang hamtong may nagapadayon nga mga kahigayonan agud pauswagon ang kabakod kag kalig-on pinaagi sa kagustohan nga magbaylo.

2. Higugmaa ang tanang katawahan sang indi kinaugalingong gugma.

Ang indi kinaugalingong gugma nagapatalupangud sang imo kaugalingong pagkamatinud-anon, nga nagakinahanglan nga indi ka maghuput sang kalain sing buut ukon aligutgut batok sa bisan kay sin-o, ilabi na sa iban nga mga tumuluo, nga nagaangkon sang pareho nga pagkamatarong sang Dios nga imo ginaangkon (Mga Hebreo 13:1; 1 Juan 3:11). Ang indi kinaugalingong gugma nagasalikway man sang pagkalooy sa kaugalingon kag wala gid nagapaniguha agud pukawon ukon pahimuslan ang kalooy sang iban (Juan 15:12; Mga Taga-Roma 12:9-10; 1 Juan 4:11).

3. Magkilala nga ang tanang mga tumuluo may kinaandan nga tinutuyo.

Ang Dios nagatipig sang tagsa ka tumuluo nga buhi agud mag-abante pakadto sa pagkahamtong sa divine dynasphere. Sa idalum sang mga kasugoan sang pamatasan, gani, kinahanglan ka magpadayon gid sa pag-inoio kag paggamit sang panudlo sang Bibliya. Kinahanglan ka magtugyan sa awtoridad sang imo pastor-manunudlo, apang ini nagakahulugan man nga kinahanglan ka magpakita sang maayong-kabubut-on, pagkamahunahunaon, kag pagkamabinatyagon sa mga ara sa katilingban nga puwedeng ara sa nagkalainlain nga tikang ukon bahin sang espirituhanon nga pagtubo (Mga Taga-Roma 15:5-7).

4. Magdihon kag magpalig-on sang pagkamatinud-anon; indi magtuis sang katarong.

Ang pagkamatinud-anon amo ang talaksan sang harianon nga pamilya, nga mas mataas pa sa katarong nga nasakup sang tumuluo kag sang ditumuluo man. Ang pagkamatinud-anon sang tumuluo nagapanggamt sa pagpuno sang Espiritu kag sa

panudlo sang Bibliya, samtang ang katarong amo ang katumanan sang mga kasugoan sang divine nga katukuran. Ang pagkamatinud-anon gani nagalabaw, apang nagalakip sang katarong. Ang kinaugalingong pagkamatinud-anon amo ang *sine qua non* sang Kristohanon nga pagkinabuhi; ang katarong nagasaylo padulong sa pagkabalaodnon kon ini ginahunahuna nga mangin Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi (Mga Taga-Roma 13:1, 8-10).

5. Indi gid maghunahuna nga ang pamuhat isa ka palaagihan sang divine nga pagpakamaayo.

Ang imo talento, personalidad, kinaalam, pag-antos, pagpanghiwala sang kaugalingon, kag abilidad indi gid mangin takus sa pakamaayo halin sa Dios. Siya nagapakamaayo sa imo tungud kay ara sa imo ang lya ginpaangkon nga pagkamatarong. Ang Dios nagakilala sang pagkamatinud-anon lamang, nga amo ang talaksan sang pagkahamtong, nga naagum pinaagi sa pagpuyo kag pagpanghikot sa lya sistema sang gahum. Ang pamuhat amo ang *resulta* sang espirituanong pag-abante kag pagtubo, indi gid ang kabangdanan. Kon ang kakusog halin sa panudlo sang Bibliya sa divine dynasphere ginkilala subong ang kabangdanan sang espiritunong pagtubo, sang pagkamatinud-anon, kag pakamaayo, niyan ang kaugalingong-pagkamatarong wala ginlakip sa imo kinabuhi (Mateo 6:33).

6. Magdepende sing bug-os sa pagkamatinud-anon sang Dios.

Agud makadepende sa Dios, kinahanglan ikaw may tuman nga pagtalupangud kag pag-inoino sang lya mga hiyas pinaagi sa paghangup sang panudlo sang Bibliya. Ang imo punto sang dugang nga kasayuran sa Dios amo ang lya gugma. Gani, ang bilog nga Kristohanong pagkinabuhi puwede malaktod subong putling kaayo anay. Ining bug-os nga pagdepende lamang sa gugma kag pagkamatinud-anon sang Dios ginatawag nga “paglaum,” ang mahimulaton ukon masaligon nga pagpaabot sang pakamaayo (Mga Taga-Roma 15:13)⁵⁸ Ang subong nga pagsalig nagapang-engganyo kag nagasakdag sang imo espirituanong kakusog: Ginadala ka sa pagkahamtong sang *panghunahuna*, ang panghunahuna sa idalum sang palatukuran sang kasugoan sang pamatasan. Ang tama nga panghunahuna nagahimo sang tama nga pang-engganyo, kag ang tama nga pang-engganyo nagatuytuy sa tama nga paghulag (Mga Taga-Roma 12:1-2).

7. Hinumduma nga ang mga kasugoan sang pamatasan para sa tanang mga tumuluo.

Ang mga kasugoan sang pamatasan sang harianon nga pamilya indi para lamang sa maalamon ukon malampuson nga mga tawo. Tungud lamang kay ang harianong mga kasugoan mataas sa tanang iban nga mga pamaagi sa pagkinabuhi wala na sang pamalibad para sa pagkamataastaason. Ini sistema sang *Dios*, *lya* mga kasugoan kag sulundan sang pamatasan, indi imo. Ang parehong mga kasugoan sang divine nga katukuran kag ang mga kasugoan sang pamatasan sing harianon nga pamilya nagabulig

58. Thieme, *Ang Pagkamatinud-anon sang Dios*, 114-17, 133-39.

sang imo pag-abante, pakamaayo, kag kalipay. Ang tanang mga tumuluo, lakip ka, nagasalig sa sining duha ka divine nga mga sistema (Mga Taga-Roma 12:3; 13:1-8).

8. Mas madamo ang ginasugo sa makusog kag malig-on kay sa maluya.

Kita tanan harianon, apang bisan pa sina wala sing duha ka mga tumuluo ang magkapareho kag katupong. Bisan sa tunga sang pagkaharianon madamo ang mas makusganon kag malig-on kag mas nag-uswag kag nagtubo kay sa iban tungud sang putling kaayo sang ila mas mapinadayunon nga pag-inoino kag paggamit sang panudlo sang Bibliya. Ang palatukuran sang *noblesse oblige* naangay kag magamit. Ang *pagkahamtong* nagamando sang katungdanan sang matarong nga pagkamadungganon, maalwan, kag sang responsable nga pamatasan, nga amo ang nagaupod sa mataas nga ranggo sang madugganong pagkabun-ag (Mga Taga-Roma 15:1-4). Ang mabaskog kag malig-on ginakinahanglan magmahinangpanon kag matugtanon sa indi kinahanglanon, indi bililhon, kag kasami nga indi makapahamuut nga mga panghunahuna kag mga paghulag sang maluya (Mga Taga-Roma 14:1). Ang mataastaason nga tawo puwede maghunahuna nga maluya ka kag hikayan ka sa pagpauyon-uyon sa mga kagustohan sang indi hamtong nga mga tumuluo, apang wala sing kaluyahon sa subong nga pagkamasaylohon ukon pagkamahinangpanon. Ang mabaskog kag malig-on nga tumuluo masaligon kag nagasiling, “Puwede ako magpauyon, apang indi magpaguba.” Ginapadayon niya ang matawhay nga pagkahalamut-an nahanungud sang iya kagalingon, nahanungud sang kinabuhì, kag nahanungud sang iban. Ang indi kinaugalingong gugma nagapatuman sang katungdanan sang mabaskog kag malig-on nga tumuluo sa maluya nga tumuluo.

9. Paghanas sa awtoridad.

Ang mataastaason nga mga tawo mga maluya, kag ang maluya indi gusto sang awtoridad. Apang ang awtoridad nagaprotekta sang kahilwayan (1 Pedro 2:13-18). Kaangay sang tawhanon nga kahilwayan ang Kristohanong kahilwayan indi pinain nga kalidad. Ang imo kahilwayan subong isa ka tumuluo ni Ginoong Jesu-Kristo amo ang pinakakinahanglanon nga bahin sang sistema nga nagalakip sang hilway nga kabubut-on, pag-isahanon, pangkagalingong pagkabutang, kag awtoridad. Ang tunay nga pagpaubus nagatugyan sa matutum nga pagpanudlo sang pastor sing tamang Kristohanong mga kamatuuran halin sa malig-on kag nahan-ay nga pagbadbad kag pagpaathag sang Balaan nga mga Kasulatan (Mga Hebreo 13:7, 17). Ang Dios naghatag sing responsibilidad sang Iya awtoridad sa mga pastor (Mga Taga-Efeso 4:11) kag pirmi nagaprotekta sang Iya mga alagad (Isaias 54:17).

10. Magbalos sa talagsahong katungud kag kaayohan sa pagpamati sang panudlo sang Bibliya nga gintudlo.

Ang Kristohanong paghatag isa ka bahin sang dungog sa idalum sang kasugoan kag sulundan sa pamatasan sang harianon nga pamilya. Ang Dios nagatakus sang

paghatag pinaagi sa pang-engganyo sa likod sang dulot, indi pinaagi sa salapi nga bili sini (Marcos 12:41-44). Amo ina nga, ang mga kasugoan kag sulundan sang pamatasan nagakinahanglan sang maalwan nga pamatasan, kag ini nga panghunahuna nadihon lamang halin sa sulud pinaagi sa amat-amat nga pagpasangkad sang panudlo sang Bibliya sa kalag. Wala sing bisan isa nga makapamilit sang bisan sin-o nga tumuluo nga maengganyo sang husto agud maghatag. Ang simbahan puwede magpahibalo sang mga kinahanglanon apang dapat indi gid magpakalimos ukon magpamilit sa tumuluo sang kuwarta. Ang paghatag ginasugo, apang ang imo paghatag kinahanglan indi mangin mahinalungon. Indi mo gid dapat ibutang sa katalagman ang maayong panglawas kag kaayohan sang imo pamilya ukon magtalikod sa imo mga katungdanan sa pananalapi agud nga makabulig sa simbahan (1 Timoteo 5:8).

SI JUAN NAGATUDLO SANG PUTLING GUGMA

Ang Putling Kaayo nga halin sa Panudlo sang Bibliya

Ang putling kaayo kinahanglan ton-an. Mag-umpisa kita sa panudlo sang Bibliya, indi sa putling kaayo. Kinahanglan magtuman kita sa mga mando sang Dios kag maghimo sang madamong sigurado nga mga desisyon nga ginakinahanglan agud magtugyan sa *pamaagi* sang pagtoon sang panudlo sang Bibliya: ang pagbaton, pagtipig, kag paghinumdum.

Dugang pa, nakahibalo kita [ang pagbaton sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere] kag nagtoo [ang pagtipig sang panudlo sang Bibliya] sini nga gugma nga ginahatag sang Dios sa aton [padulong sa Iya pagkamatarong sa aton]. (1 Juan 4:16a)

Ang panudlo sang Bibliya nagapahayag sang sahi sang putling gugma, nga nagalarawan sang kinaiya sang Dios.

Ang Dios gugma [ginahigugma Niya ang Iya kaugalingong putling kaayo, nga nagapalig-on sang plano sing pagpatuman sang putling kaayo anay]. Sa pagkamatuud, ang isa nga nagapabilin sa ginsakupan sang gugma [ang love complex] nagapadayon sa [plano sang] Dios, kag ang Dios [ang Balaan Espiritu, ang Manugpabaskog sang divine nga sistema] nagapabilin nga malig-on [nagapuyo, nagapadayon, nagabatas] sa iya. Pinaagi sini [ang pagkinabuhi sa gahum sang divine dynasphere] ang gugma [putling gugma: kinaugalingon padulong sa Dios kag indi kinaugalingon padulong sa tawo] maagum naton. (1 Juan 4:16b-17a)

Ang Griyego nga kangalan (*agape*), “gugma,” nagaporma sang isa ka klase nga ginapalibutan sang bilog nga sistema sang matuud nga teyolohiya. Ang putling gugma mahimong isa ka paglarawan sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi (1 Mga Taga-Corinto 13:13). Ang katuyoan sang Dios sa pagtipig sa imo nga buhi amo

nga puwede mo mapauswag sang kinaugalingong gugma para sa Iya sa sulud sang love complex. Kutub nga maagum mo ang gugma para sa Dios, wala ka sing natuman subong isa ka tumuluo. Ang pagka-Kristohanon indi ang pagpanaksi, pangamuyo, paghatag, pagkanta, pag-antos, ukon pagkamabinatyagon. Bisan pa sa ila hustong lugar ini mga pang-ikaduha lamang kag indi gid kinahanglanon kaayo. Ang imo panguna nga katungdanan subong isa ka tumuluo amo ang putling gugma subong ang resulta sang pagpuyo sa divine dynasphere. Ang kinaugalingong gugma para sa Dios amo ang manugpang-engganyo sang tanang kinaandang, makatarunganon nga mga hilikuton sang Kristohanong pamaagi sang pagkinabuhi.

Ang Dios nagaagum sang kalipay tungud sang paghatag sa aton sang pilianan sang pag-atubang sang kinabuhi nga may putling kaayo; nagtukod Siya sang matakatakanhong plano sa diin puwede kita magmadaugon. Kon mag-angkon kita sang nagapang-engganyo nga putling kaayo, makatuman kita sang tanang nagapanghikot nga mga mando nga makit-an sa Pulong sang Dios, lakip ang sugo nga higugmaon ang tanang katawhan—sang indi kinaugalingong gugma.

Ang Putling Gugma kag ang Kahadlok

Kaupod sang putling gugma ara ang pagsalig. Ang nagaabante nga tumuluo may kalig-on sang panghunahuna kag mahimulaton nga pagpaabot nahanungud sang bisan ang pinakadako nga pagtilaw sa kinabuhi, ang Lingkoran sang Hukmanan ni Kristo sa diin ang aton mga kinabuhi pagatimbangtimbangon para sa walay katapusan nga padya ukon sa pagkadula sang padya. Ginpatawag sa atubangan sang Dios-tawo, si Jesu-Kristo, ang hingpit nga Manughukum nga amo ang magdesisyon sa pinakagrabe ukon malisud nga puwedeng mangin hilisgutan—ang kinatapusan nga pagtimbangtimbang sang Kristohanong pagkinabuhi sang tagsa ka tumuluo—ang hamtong nga tumuluo magatindog sa bug-os nga kahilwayan sa dakong pagkabalaka ukon pagkakulba. Ang subong nga pagsalig, nga aton man maangkon sa sini nga kinabuhi, amo ang katunga sang iban nga kaparis sang katumbas nga putling mga kaayo; ang pagsalig sa Dios kag ang kaisog sang buut para sa tawo kag sa mga kahimtangan. Ang pang-engganyo nga putling kaayo sang pagsalig sa Dios nagabulig ukon nagatukod sang nagapanghikot nga putling kaayo sang kaisog sing buut para sa tawo kag mga kahimtangan.

Agud nga kita may pagsalig sa adlaw sang paghukum ukon pagtimbang-timbang [ang Lingkoran nga Hukmanan ni Kristo], tungud kay subong nga amo Siya, gani amo man kita sa sini nga kalibutan. (1 Juan 4:17b)

Si Kristo nagaangkon sang perpektong dungog kag putling kaayo sa unang halimbawa sang divine dynasphere. Indi kita puwede mangin perpekto ukon walay kasaypanan, apang ginporma sa ginpaangkong divine nga pagkamatarong nga aton nabaton sa tion sang kaluwasan, ang aton dungog kag putling kaayo nagakopya kay Kristo samtang nagapadayon kita sa divine dynasphere sa kalibutan sang yawa.

Sa gugma wala sing pagkahadlok [sa love complex]. (1 Juan 4:18a)

Ang indi mapunggan nga kahadlok amo ang kabaliktaran sang kaisog sang buut. Ang kaisog sang buut para sa tawo kag ang pagsalig para sa Dios nagahiusa ukon nagabuliganay subong ang katimbang nga putling mga kaayo agud nga kon ang sala sa panghunahuna sang kahadlok nagadumala sang kalag, ang tanan nga putling kaayo makuha. Ang kahadlok isa ka manugguba sang gugma tungud kay ang kahadlok nagaguba sang putling kaayo. Ang love complex amo ang ginsakupan sang putling kaayo sa diin ang kahadlok puwedeng indi makapadayon.

Tungud kay ang kaisog sang buut para sa tawo amo ang nagapanghikot nga putling kaayo nga naengganyo sang pagsalig sa Dios, ang tumuluo nga sigurado sa pagkamakagagahum sang tanan, pagkamatutum, kag sang grasya sang pangkinahanglanon sang Dios, nagapabilin nga padayong nadumalahan sa iya kinabuhi bisan ara sa idalum sang pinakadako nga kalisdanan kag kasulub-an. Ang kaisog sang buut isa ka *panghunahuna* sa idalum sang mabaskog nga pagpamilit; ang kahadlok isa ka pagkawalay kalig-on agud maghunahuna. Ang talawan indi gid ginakinahanglan nga amo siya ang nagapalagyo, kondi siya nga nagakaurungan ukon indi makahunahuna sa idalum sang dakong kabug-aton.

Kon ang isa ka hamtong, matarong nga tumuluo nagapadayon sa pagdumala sang iya kaugalingon nga may kalig-on kag nagatuman sang iya mga responsibilidad sa idalum sang dalagko kaayo nga kalisdanan kag kasulub-an, ginahimo niya ang kabug-aton nga daw sa wala lang sing kabug-aton kag ang iya kaisog sang buut daw sa perpekto nga kalig-on. Pinaagi sa pagtoon sang panudlo sa Bibliya sa gahum sang divine dynasphere ang tumuluo nagapatukod sang pagsalig sa Dios, nga sa diin nagahatag sa iya sang kaisog sang buut, kalig-on, kag kahilwayan halin sa dakong kalisdanan sa paggamit sang panudlo sang Bibliya sa kinabuhi.

Apang ang putling gugma [*teleios*-gugma] nagapapalagyo [nagatabog, nagapalayas] sini nga kahadlok. (1 Juan 4:18b)

Sa paglarawan sang gugma, ang Griyego nga adhetibo ukon pangsahi nga *teleios* nagapakita nga wala gid sing nasakup sa sini nga gugma ang nabilin; wala gid sing puwede madugang sini subong ang makapauswag; wala sing kaugalingong kamaayo sini ang nagakakulang. Kasami nga nabadbad sang “perpekto,” ang *teleios* isa ka pangsari sang pagkamaayo. Si Aechylus naggamit sang *teleios* sa mga diyosdiyos subong isa ka divine nga hiyas: “makagalalum, epektibo.” Si Plato naggamit sang *teleios* sa pagbinaylohanay sang *arete*, ang “putling kaayo.” Ang *teleios* mahimong ang katumbas nga pulong ukon kapareho sang kahulugan para sa putling kaayo, agud nga kon ano ang kasami nga ginkutlo halin sa King James Version subong ang “perpektong gugma” nagapakigtigayon sa dalagko kaayo nga pagkakinahanglanon kon ginkilala nga mangin “putling gugma.” Si Satanas nagasakdag sang indi matuud nga sistema sang gugma nga nagadepende sa kahadlok. Ang putling gugma lamang, nga sa diin solo nga ginapanag-iya sang Dios sa divine dynasphere, ang nagatabog sang kahadlok.

Kay ini nga kahadlok mangin kabangdanan sang silot. (1 Juan 4:18c)

Ini indi ang dugang nga kasayuran sa divine nga disiplinang ginpatuman pinaagi

sa gugma sang Dios. Ang tumuluo nga ara sa gowa sang divine dynasphere nagahimo sining duha sang kahadlok kag sang iya kaugalingon nga silot. Ang kahadlok mangin kabangdanan sang kaugalingong-sugyot nga kalisdanan. Pinaagi sa pagpabilin sa kahimtangan sang kaluyahon, ang isa ka tumuluo mahimong ang iya kaugalingong pinakamalain nga kaaway. Magapadayon siya sa paghimo sang indi maayo nga mga desisyon, nagagahin sang iya kaugalingon sa kinabuhi sang pagsilot-sa-kaugalingon. Indi siya makabasol sang mga kahimtangan, sang palibot, ukon sang iban nga mga tawo para sa iya pagkawalay kalipay. Bunga siya sang iya kaugalingon nga mga desisyon agud indi pagtumanon ang divine nga mga mando nahanungud sang panumbalik, agud indi magsapak sang mataktikanhong plano sang Dios, kag agud magbalibad sa pagkinabuhi sa ginsakupan sang putling kaayo. Wala niya naagum ang putling gugma.

Sa pagkamatuud, siya nga nahadlok wala naghamtong sa gugma [wala nakaagum sang putling kaayo sa love complex]. (1 Juan 4:18d)

Ang Putling Gugma kag ang Pagdumut

Sa bersikulo 19, si Juan naghatag sang sulundan sang putling gugma nga makit-an sa kinaiya sang Dios.

Nagahigugma kita tungud kay Siya una gid nga naghigugma sa aton. (1 Juan 4:19)

Sa nag-agi nga walay ginsuguran ang Dios nakahibalo na sang tagsa ka paghimo sang sala, tawhanong kaayo, kag sang kalautan nga pagahimoon sang tagsa ka tumuluo, apang bisan pa sina ginhigugma Niya kita sang divine nga indi kinaugalingong gugma. Ang gugmang indi mabulag nga pagkahiusa sa pagkamatinud-anon nagapakita sang kalainan sang tagsa ka pagpanghikot sang Dios para sa aton. Tungud sang divine nga gugma ang Dios nga Amay nagpadala sang Iya Anak nga matawo subong isa ka tawo. Halin sang nag-agi nga walay ginsuguran ang katuyoan sang unang pagkari ni Kristo amo ang masaligan gid nga Siya mapatay didto sa krus. Subong matuud nga pagkatawo si Kristo nagbayad sang silot para sa sala, nga ginasugo sang divine nga pagkamatarong kag katarungan, agud nga ang bisan sin-o nga magtoo sa Iya puwede magpasag-uli sang buut sa Dios. Si Kristo mismo ang Iya kaugalingon nagaangkon sang doble nga putling kaayo: Subong Dios Siya may divine nga putling kaayo; subong tawo Siya may putling gugma kag nagpabilin nga wala kasaypanan sa unang halimbawa sang divine dynasphere.

Ang pagkamatarong kag katarungan sang Dios amo ang putling kaayo sang Iya gugma. Ang Iya gugma indi gid pabaya, mabinatyagon, mabatyagon nga gugma. Ini amo ang putling gugma. Busa, maghigugma kita sa pareho nga palatukuran: putling kaayo anay. Ang kadalumon ukon pagkamaalamon sang kinaugalingong gugma para sa Dios kag ang kalig-on sang aton indi kinaugalingong gugma para sa tawo nagadepende sa aton putling kaayo, dungog, kag pagkamatinud-anon nga nag-uswag sa sulud sang divine dynasphere. Sa pagkamatuud, ang indi kinaugalingong gugma isa ka hinanas nga

pamulong para sa pagkamatitud-anon ukon putling kaayo sang tagtungud.

Ang unang Juan 4:20 nagapahayag sang pagbulubanta nga kahimtangan sa diin ang tumuluo wala sing husto nga pagdumala sang iya kinabuhi, subong nga klarong makit-an sa indi hustong pagpanghikot sang putling gugma.

Kon ang bisan sin-o magasiling, “Ako nagahigugma sa Dios,” kag nagadumut pa sa iya kaparehong tumuluo, butigon siya [nagakinabuhi siya sa butig]. (1 Juan 4:20a)

Kon ang tumuluo napuno sang kaugalingong-pagkamatarong, pagpakasala, pagkalooy sa kaugalingon, pagkamaimon, pagpakig-away, kalain sang buut, ukon kapintas ukon pagkawalay kalooy, wala siya sing pagpugong kag indi makadumala sang iya kinabuhi. Ang mga sala sa panghunahuna mga tanda sang pagbiya sa pagdumala sang kalag pakadto sa makasasala nga kinaiya, ang pagtugyan sa pagpang-engganyo sang yawa.

Kon ang tumuluo indi makadumala sang iya kinabuhi, indi siya makapamunga sang putling kaayo. Kon wala siya sang nagapanghikot nga putling kaayo para sa tawo kag mga kahimtangan, wala siya sang pang-engganyo nga putling kaayo para sa Dios. Ang ikalima kag ikaanim nga mga ganhaan sang love complex ululupod nga magatindog ukon mapukan; pareho sila nga ara ukon pareho sila nga wala. Kon wala ang isa ka bahin, maguba ang kabilogan. Ang Kristohanon nga nagadumut sa iya kaparehong tumuluo mataastaason nga nagbayaw sang iya kaugalingon labaw sa iban; indi siya sigurado sang iya kinaugalingong madangatan, nga matuman pinaagi sa espirituhanong kakusog sing paghulag sa sulud sang divine dynasphere. Sa pagbulag sang iya kaugalingon halin sa gahum sang ginsakupan sang Dios, nagapabilin siya sa kahimtangan sang kaluyahon sa diin ang puwede niya mahimo ang malain lamang nga mga desisyon. Si Satanas “butigon kag amay sang mga kabutigan” (Juan 8:44), kag ang tumuluo nga nagasalikway sang sistema sang Dios nagakinabuhi sa kabutigan sa huwad nga sistema ni Satanas.

Kay siya nga wala nagahigugma sang iya kaparehong tumuluo [indi husto nga pagpanghikot sang putling kaayo, wala sing indi kinaugalingong gugma], nga iya nakit-an, indi sarang makahigugma sa Dios, nga indi niya makit-an. (1 Juan 4:20b)

Kon ang putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma sa ikaanim nga ganhaan bug-os nga naguba sang mga sala sang panghunahuna, ang putling kaayo sang kinaugalingong gugma sang ikalima nga ganhaan indi man makahulag. Ang pagdumut sa kay bisan sin-o nagapangawat sang imo putling kaayo para sa tanan, lakip ang Dios. Ini isa ka pagpanglimbong sa kaugalingon agud angkonon nga may putling kaayo ka para sa indi makit-an nga Dios kon wala ka para sa mga katawhan. Ang ikalima nga ganhaan amo ang umpisa sang pagpalabyog sang manughampak; sa ikaanim nga ganhaan amo ang mga pagpadayon agud mabug-os. Wala sing nagapanghikot nga putling kaayo kon wala sang madungganon nga pang-engganyo, kag wala sing pang-engganyo nga putling kaayo nga mahitabo kon ang indi malikawan nga resulta sini—ang matawhay nga panghunahuna para sa katawhan—wala. Ang ikalima kag ikaanim nga mga ganhaan sang divine dynasphere mga nag-alalangot ukon nagabuliganay.

Ang Divine nga mga Mando para sa Putling Gugma

Labaw pa sini, ini nga mando nabaton ta halin sa Iya nga ang nagahigugma sa Dios dapat maghigugma man sa iya kaparehong mga tumuluo. (1 Juan 4:21)

Amo ini ang divine nga mando para sa *kabilogan* sang putling gugma, para sa *paghiliusa* sang putling gugma para sa Dios kag tawo. Magtuman ka sini nga sugo, indi tungud sang pagpahayag nga higugmaon ang Dios kag tawo, kondi tungud sang pag-agum sang putling kaayo sa ginsakdag, maayong pagkahan-ay sang pagpanghikot sang una kutub sa ikaapat nga mga ganhaan sang divine dynasphere.

Indi ka makaangkon sang dumalayon nga putling kaayo kon wala sing dumalayon nga ginhalinan sang pang-engganyo. Ang bisan sin-o puwede magpakitakita sang paghigugma sang iya kaparehong tumuluo, apang samtang buhi pa diri sa duta, samtang ang mga kahimtangan nagabaylo, indi malikawan ang nagakapukan nga pagpanglimbong. Ang putling kaayo kinahanglan maengganyo sing husto. Agud sarang higugmaon ang tanang katawhan sang indi kinaugalingong gugma, ginakinahanglan mo ang mabaskog kag malig-on nga kinaugalingong gugma para sa Dios. Ang gugma para sa Dios nasuno sa malig-on nga katukuran sang panudlo sang Bibliya sa kalag, nga gingamit pinaagi sa gahum sang Balaan Espiritu, ang pagkamaangayon sang kinahanglanon kaayo nga pagginawi ang pamaagi sang pagkinabuhi sang Kristohanon, kag ang nagapadayon nga pagkamatudloan sang tunay nga pagpaubus. Ang ikalima kag ikaantum nga mga ganhaan sang love complex nagapadayon nga malig-on subong isa ka palatukuran, apang sa ulihi ang *tanang* mga ganhaan sang sistema sang Dios ululupod nga magapadayon nga malig-on ukon mapukan.

Ang unang Juan 5 nagaliwatliwat sang kaangtanan sa tunga sang pang-engganyo nga putling kaayo kag sang nagapanghikot nga putling kaayo.

Ang tagsatagsa nga nagatoo nga si Jesus amo ang Kristo [ang Mesiyas, ang Pagkahinaplasan ukon Pagkapinili] natawo sa Dios. Labaw pa sini, ang tagsatagsa nga nagahigugma sa Amay nagahigugma sa tagsatagsa nga natawo sa Iya. (1 Juan 5:1)

Sa tion sang kaluwasan, amo ang unang pagsulud sang tagsa ka tumuluo sa di-vine dynasphere pinaagi sa unang ganhaan, ang pagpuno sang Balaan Espiritu. Ang sistema nga nangin regalo sang kapanganakan halin sa Amay padulong sa Anak sa unang Pasko mahimong ang regalo sang kapanganakan sa aton indi sa tion sang aton lawasnon nga pagkabun-ag, kondi sa tion sang aton espiritu hanon nga pagkabun-ag. Nagaangkon kita sang ginsakupan sang putling kaayo, apang wala sing bisan isa nga gulpi lamang maghigugma sa Dios. Ni ang bisan sin-o gulpi lamang maghigugma sang tanang katawhan. Samtang nagaabante kita sa Kristohanon nga pagkinabuhi, nagaangkon kita sang ikasarang para maghigugma. Sa mga nagainangot nga mga ganhaan sang divine dynasphere, ang pang-engganyo nga putling kaayo para sa Dios kag ang nagapanghikot nga putling kaayo para sa tawo amat-amat nga nagauswag subong isa ka mando.

Samtang nagasulud kita sa ikalima nga ganhaan, sa amo man nagasulud kita sa ika anum nga ganhaan.

Sa sini [ang pag-uswag sang putling gugma] nakahibalo kita [may kina-ugalingong madangatan] nga nagapadayon kita sa paghigugma sang mga anak sang Dios [sa ika anum nga ganhaan], kon sa amo man nga tion ginahigugma naton ang Dios [sa ikalima nga ganhaan] kag ginatipigan ang Iya mga mando [sa una kutub sa ikaapat nga mga ganhaan]. Tungud kay amo ini ang gugma para sa Dios, nga kita puwede magpadayon sa pagtuman sang Iya mga mando. (1 Juan 5:2-3a)

Wala sing bisan isa nga makakinabuhi sa Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi sa gowa sang pabrika nga nagapanghimo sang putling kaayo, ang divine dynasphere. Ang tagsa ka tikang sang pamaagi sa pagpanghimo klaro nga ginlarawan sa divine nga mga pagpanudlo kag mga sugo; kag ang mga mando sang Ginoo mga indi mabudlay tumanon.

“Kari sa Akon, tanan kamo nga ginabudlayan kag ginabug-atan, kag papahuwayon Ko kamo. Itakod ang Akon gota [ang unang halimbawa sang divine dynasphere] sa inyo, kag magtoon sa Akon [sang panudlo sang Bibliya, sa ikaapat nga ganhaan, amo ang hunahuna ni Kristo], kay Ako malolo kag mapainubuson sa tagiposoon [sa ikatatlo nga ganhaan, ang tunay nga pagpaubus]; kag makakita kamo sang kapahuwayan para sa inyo mga kalag. Kay ang Akon gota mahulas, kag ang Akon lulan mamag-an.” (Mateo 11:28-30, NASB)

Kita tanan nagsulud sa Kristohanon nga pagkinabuhi nga may madamong balabag sa aton mga kinabuhi subong mga ditumuluu ukon sa pagladlad sa indi matuud nga panudlo. Apang ang tagsa ka balabag kag kabudlay mangin imbalido pinaagi sa sistema sang grasya sang Dios. Ang divine nga grasya sang pangkinahanglanon, nga nagasangkap sang love complex, nagahimo sang mabudlay nga mangin mahapos. Ang imo lamang madumilion nga kabubut-on ang nagapugong sa imo sa pagkinabuhi sa Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi kag sa pag-abante sa putling kaayo. Ang solong hilisgutan nga nagapabilin agud husayon amo ang, Sa ano nga pamaagi bala ang imo kabubut-on magapanghikot?

IKAPITONG GANHAAN: KAKUSOG SANG PAGTILAW

GINPADASIG NGA PAGTUBO SA IDALUM SANG DAKONG KABUG-ATON

INDI MO MALIKAWAN NGA PAGAATUBANGON ang kakusog sing pagtilaw subong isa ka ginakinahanglan nga bahin sang kinabuhi; ang mga balabag nakabikaka sa dalan sang tagsa ka pagtubo sang tumuluo. Ang pagtilaw sa ikapito nga ganhaan sang divine dynasphere indi sing *wala nalakip* sa gugma kag grasya sang Dios; ang pagtilaw isa ka *pagpahayag* sang gugma kag grasya sang Dios. Bisan diin sa sining duha pagatugotan sang Dios ang pagtilaw ukon diretso nagapadala sang pagtilaw, kag ang Iya panyempo pirmi gid perpekto. Ang panudlo sang Bibliya lamang ang makapabilin sa tikang sang panyempo sang Dios, kag mapadasig mo lamang ang imo pag-abante pinaagi sa madaugong pagbuntog sang mga balabag. Sa pagkamatuud, kinahanglan mapasaran mo ang mga pagtilaw agud maagum ang premyo sang pagpakig-ambit sang kalipay sang Dios sa ikawalo nga ganhaan sang love complex (Mga Taga-Filipos 3:14).

Kon kaisa makasugata ka sang mga hangkat sa imo kauswagan, nga makadugang ukon makapadula sang imo kakusog depende kon mapasaran mo ukon indi ang pagtilaw. Ang mga awat kag samok sa espirituhanon nga kakusog puwede mahimong ang pagkaguba sang Kristohanon ukon isa sa mga kahigayonan para sa pagpuntos sa mataktikanhong mga kadaugan sa pagsinumpunganay sang mga anghel. Kon tama ka sa Dios, maatubang mo ang mga sayup sang pagkawalay katarungan, katalagman, ukon sang dakong kabug-aton nga may gahum sang divine dynasphere.

Subong isa ka tumuluo masakdag mo ang imo espirituhanon nga kakusog pinaagi

sa adlaw-adlaw nga mga desisyon agud magtoon kag maggamit sang panudlo sang Bibliya. Mapakita mo ang kamatuuran nga nagapabilin sa imo kalag pinaagi sa pagtubo kag paggamit, apang ang espirituhanong pagtubo magakaluya kag ang pagtoo nga may kapahuwayan indi magpanghikot sa gowa sang divine dynasphere. Ang kabubut-on sang tawo gindisenyo agud magtuman sang mga mando sang Dios, apang ang kabubut-on puwede man gamiton agud magmadaugon ukon mapaslawan.

Ang husto nga pagpanghikot sang kabubut-on ginabalabagan sang pagkama-taastaason nga nagasagang sang panudlo sang Bibliya sa kalag. Ang mataastaason nga tumuluo, gani, puwede makahangup sang panudlo sang Bibliya, apang indi siya makahimo sang maalamon, maayong desisyon kag tama nga paggamit. Magtuis lang siya sang Pulong sang Dios. Nagasunud siya sa pagginawi ni Satanas sang nag-agi nga walay ginsuguran. Ang yawa nakahibalo sing mas madamo nga panudlo sang Bibliya kay sa bisan sin-o nga tinuga, apang ang pagkamataastaason nagpahinali sang iya pagkalaglag (Isaias 14:14-16).

Sa pagbatok sa mataktikanhon nga plano sang Dios, si Satanas nagadumala sang iya sistema sang gahum—ang kalibutanon nga sistema—agud pungan, balabagan, kag baliktaron ang imo espirituhanon nga kakusog.⁵⁹ Bisan pa nga ang gahum sang Dios mas dako kay sa gahum ni Satanas, ang yawa makahimo magpangbihag sa imo sa pagkamataastaason ukon pagdumut agud nga indi ka gid makaagum sang espirituhanon nga kabakod. Sa baylo maagum mo ang kalibutanon nga kabakod nga indi makablig sa imo. Kon magpabilin ka sa nagainangtanay nga sistema ni Satanas sang pagkamataastaason, pildihan ka nga nasabud sa pagkalit-ag sa pagsentro-sa-kaugalingon; sa iya nagainangtanay nga sistema sang pagdumut matonto ka sa pagrebelde batok sa mga mando sang Dios.

Ang kabubut-on amo ang panguna kag kinahanglanong awtoridad sa kinabuhi, ang manugbantay sang kalag. Tungud kay ang imo hilway nga kabubut-on makapamalibad sa maabtik kag mamugnaon nga diskarte ni Satanas, kinahanglan pabakuron mo ang imo sigurado nga kabubut-on. Himoon mo ini pinaagi sa padayon nga pagpili agud magpanghikot sa sistema sang Dios; magsentro sang panghunahuna agud magtoon sang panudlo sang Bibliya, dason magsentro sang panghunahuna agud gamiton ang panudlo sang Bibliya. Ang pagbansaybansay sang panghunahuna sa paghimo sang tama nga mga desisyon agud gamiton ang *epignosis* nga panudlo sang Bibliya sa imo kalag sa dalagkong mga kabug-aton sang kinabuhi nagatukod kag nagapalig-on sang espirituhanong maskulo kag sulbaron ang espirituhanong pagtilaw.

PAGKUHA SANG EKSAMINASYON, NAGAKALIPAY SANG HAMPANG

Ang kakusog sang pagtilaw may katumbas sa pang-edukasyon nga kinabuhi. Sa eskwelahan nagauswag ka halin sa unang grado padulong sa sunud tungud kay nakapasar ka sa sunudsunud nga mga pagtilaw ukon eksaminasyon. Ginpakita mo ang

59. Tan-awa ang mga pahina 177-92.

imo kaalam kag paggamit sang mga hilisgutan nga gintudlo sa nag-agi nga grado. Sa amo man, samtang maagum mo ang tagsa ka bahin sang espirituhanong pagtubo, pagatilawan ka para sa kaalam kag paggamit sang panudlo sang Bibliya sa sina nga pagdugang sang imo Kristohanon nga kauswagan. Kon nangin mapinadayunon ka sa pagtoon sang panudlo sang Bibliya sa idalum sang imo pastor sa pang-edukasyon nga kahimtangan sa ginsakupan sang lokal simbahan, kinahanglan magkuha ka sang eksaminasyon, kon kaisa isa ka gulpi kag wala sing pahibalo nga eksaminasyon. Ang isa ka tawo nga imo ginahigugma halimbawa lamang wala damha nga mapatay; ang sadto anay nga abyan abi lang magguba sang dungog mo; ang ginapakamahal mo nga pagkabutang abi lang madula; ang imo kamanggaran mawala sa imo. Kon ang kapaslawan mag-abot, magaatubang ka sang eksaminasyon. Sa ano nga pamaagi mo bala atubangon ang katalagman? Naton-an mo na ang panudlo sang Bibliya nga ginakinahanglan agud dumalahan ang imo panghunahuna, gani karon *gamiton* mo ang panudlo sang Bibliya nga imo nahibaloan. Buksan mo na ang libro kag umpisahan ka sulat, kag ibalik sa Ginoo ang tanan nga Iya gintudlo sa imo pinaagi sa grasya nga galamiton para sa pag-ino.

Ang imo paggamit ukon indi ukon sayup nga paggamit sang kamatuuran nga imo na naton-an nagapat-ud kon magtubo ka bala ukon indi sa sining pinasahi nga bahin sang imo Kristohanon nga pagkinabuhi. Kon wala ka nagtubo, magaus-us ka sa pagkaespirituhanon, kag mag-isol ka kag mag-ino nga kadali kag andamon ang imo kaugalingon bag-o magpadayon para sa kahigayonan agud magtoon pa gid kag agud tilawan liwat sa ulihi. Apang wala mo napahimuslan ang higayon agud mapadasig kaayo ang imo ikasarang para sa kinabuhi. Apang indi mo mabatas nga ilagpak ang sobra kadamo nga mga pagtilaw kon nagalaum ka mag-abante tubtub sa pagkahamtong. Ang Dios nagahatag sa kada tumuluo sang limitado lamang nga kalabaon sang mga inadlaw, kag kinahanglan padayon ka magtoon kag maggamit sang kamatuuran, “pagbawi ukon pagpahimulus sang tion” (Mga Taga-Efeso 5:16).

Nakatoon ako maghampang sang football sa idalum sang sistema nga ginatawag single wing nga pagkahan-ay nga nagalakip sang paghimo sang pareho nga paghulag sing paliwatliwat sa pagbansaybansay, sa ginatos ka tion, linibo ka tion, bag-o gid ako makahigayon nga makahimo sa hampang. Wala sing paduot nga pagpanglambat; ang tanan eksakto kag tama. Agud nga mangin epektibo kinahanglan ko bansaybansayon ang kada hampang sang pareho nga pamaagi sang paliwatliwat. Ini tanan natapos sa idalum sang pagkalapyo, apang medyo wala sing pagpamilit nga kahimtangan sang pagkarambol. Pagkatapos nga masweto na sang koponan ang sistema kag makahimo na sang perpektong mga hampang sa hampangan sing pagbansaybansay, gin-atubang na kami sang matuud nga mga kontra. Ang kahimtangan sang kabug-aton amo ang tunay nga hampang. Ginakinahanglan ko maghimo sang eksakto subong sang ginhimo ko sa pagbansaybansay: himoon ang hampang. Ang amon mga kontra nawad-an sang balanse sa ila mga kaugalingon samtang ang amon koponan nag-agum sang yinarda. Sa pagkamatuud nagasinadya kami, bisan sa idalum sang kabug-aton, tungud kay ang sistema nagtrabaho.

Ang parehong palatukuran magamit sa madaugong pagdumala sang kabug-aton sa kinabuhi. Puwede nga mabatian mo sang paliwatliwat sa madamo nga tion ang panudlo sang Bibliya subong nga ang pastor matutum nga nagapahayag kag nagapaathag sang mga Balaang Kasulatan sa sulud sang madamong mga tinuig. Ang pagliwatliwat

nagakahulugan sang pagsilsil; sa idalum sang kabug-aton magakinahanglan ka sang naglig-on nga kaalam sang mga panghunahuna nahanungud sang pagtolon-an. Kon ang krisis mag-abot, matukiban mo nga ang panudlo sang Bibliya nagatarabaho. Ang pagtoo nga may kapahuwayan gindisenyo para sa mga kahimtangan sang kabug-aton; sa pagkamatuud, ang nagaisahanon nga kalinong sa pagka-Kristohanon amo ang papaubus, ang pagpanghulam sang kabakod sang Dios sa sulud sang divine dynasphere. Sa kahimtangan sang walay paglaum ang pagdepende sa Pulong sang Dios amo lamang ang kasulbaran. Ang Dios lamang ang makasulbar sang mga palaligban sang pagkawalay paglaum. Sa pagpaubus ang tawo nagatan-aw sang pagpalingkawas ukon pagpangluwas sang Ginoo (Exodo 14:13).

Ang pag-inoio sang panudlo sang Bibliya amo ang pang-edukasyon nga hilikuton, apang ini espirituhanong hilikuton man nga nagakinahanglan sang pag-inangot sang unang apat ka mga ganhaan sang divine dynasphere. Ang *pagtoon* sa idalum sang grasya nga galamiton sa pag-inoio nagakinahanglan sang pagpuno sang Balaan Espiritu, pagkamaangayon, kag sang pilit ginapatumang kag tunay nga pagpaubus. Sa amo man, ang *paggamit* sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan isa man ka espirituhanon nga hilikuton, nga nagakinahanglan sang pag-inangot sang tanang mga ganhaan sang sistema sang Dios. Ang divine nga mga sugo agud itukod kag pabakuron pa gid ang imo espirituhanong kakusog nagahimo sang kabilogan sang tanang mga mando nga may kaangtanan sa love complex.

Magginawi pinaagi sa gugma [ang love complex]. (Mga Taga-Efeso 5:2a)

Magpabilin sa pagginawi pinaagi sini [ang love complex]. (2 Juan 6b)

Mapadayon mo ang imo kakusog sa duha ka mga pamaagi: pinaagi sa pag-inoio sang panudlo sang Bibliya kag sang paggamit sang panudlo sang Bibliya. Ang pag-inoio mag-abot sa klase ukon pagtoon sang Bibliya; ang paggamit mag-abot sa sa mga palaligban sang kinabuhi, ang kakusog sang mga pagtilaw. Wala sing tumuluo nga makaabante kon wala ang parehong mga hilikuton sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere.

ANG PAG-ANTOS SUBONG ANG PAGPAKAMAAYO UKON DISIPLINA

Ang ikapito nga ganhaan sang divine dynasphere nagalakip sang walo ka mga klase sang pagtilaw kag ang ila mga kasulbaran, apang ang pag-antos ang nalabot nga pag-antos sa bisan anong klase sang pagtilaw gindisenyo para sa isa sang duha ka mga katuyoan. Puwede nga mag-antos ka para sa *divine nga pagpakamaayo* ukon para sa *divine nga disiplina*.⁶⁰ Ang tanang mangin kabangdanan sang pag-antos kag ang tanang porma sang pagtilaw nahulog sa sulud sang duha ka mga klase. Kon ara ka sa idalum sang kabug-aton, ang unang pamangkotanong nga pagasulbaron amo ang kon nagaantos

60. Thieme, *Ang Pag-antos sang Kristohanon* (2018).

ka bala tungud sang disiplina ukon para sa pagpakamaayo.

Kon nagaantos ka tungud sang disiplina, ang hilisgutan amo ang sala, tawhanong kaayo, ukon kalautan. Ara ka sa idalum sang kabug-aton tungud kay nakahimo ka sang malain nga mga desisyon halin sa kahimtangan sang kaluyahon kag nagapabilin sa sistema sang gahum ni Satanas. Indi ka makapahayag nga “ang yawa nagapamasol ukon nagalagas sa akon”; nagsunud ka sa yawa. Ginpili mo ang magpakasala. Ang Dios lamang ang makabaylo sang divine nga disiplina ukon sang kaugalingong-sugyot nga kalisdanan, padulong sa pakamaayo, kag sa sini nahimo Niya pinaagi sa pagsangkap sang panumbalik para sa pagsulud liwat sa divine dynasphere. Kon ikaw nagaantos tungud sang disiplina ang hilisgutan amo ang sala, apang kon ang pag-antos para sa pagpakamaayo, ang hilisgutan amo ang grasya. Magrasyahon nga pagatilawan ka sang Dios agud pukawon kag papagsikon ang imo paggamit sang panudlo sang Bibliya. Magtipon ka sang Pulong sang Dios sa imo kalag; Maalwan Siya nga magpadasig sang imo pag-uswag padulong sa maayo kaayo kag mataas nga grasya.

	PAG-ANTOS TUNGUD SANG DISIPLINA	PAG-ANTOS PARA SA PAGPAKAMAAYO
HILISGUTAN	Sala	Grasya
KAHIMTANGAN	Kalibutanong Sistema	Divine Dynasphere
KINAIYA	Indi Maagwanta	Maagwanta
PALANAN-AWON	Makinaugalingon	Maangayon
KASULBARAN	Panumbalik	Paggamit sang Panudlo sang Bibliya

PAGSARI SANG TANANG KRISTOHANONG PAG-ANTOS

Ang kalainan sa tunga sang sining duha ka masangkaron nga mga klase sang pagtilaw amo nga ang pag-antos para sa silot indi maagwanta, samtang ang pag-antos para sa pagpakamaayo maagwanta. Indi mo mabatas ang divine nga silot ukon ang kaugalingong-sugyot nga kalisdanan tungud kay ara ka sa kahimtangan sang kaluyahon, nga naulipon sa sistema sang gahum ni Satanas. Apang madumalahan mo ang pag-antos para sa pagpakamaayo pinaagi sa gahum sang divine dynasphere.

Ang pagtilaw [para sa pagpakamaayo] indi makalambot sa inyo luwas sa pagkatawhanon; dugang pa, ang Dios matutum, nga indi kamo pagtugutan nga pagatilawan labaw sa inyo mga masarangan, kondi nga kaupod sang pagtilaw Siya magasangkap man sang lulutsan [ang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan sa sulud sang divine dynasphere] agud nga makasarang kamo sa pagbatas sini [ang paghimalaut mabaylohan sang pagpakamaayo]. (1 Mga Taga-Corinto 10:13)

Kon nagaantos ka tungud sang disiplina, ang imo palanan-awon ukon panghunahuna amo ang pagkamataastaason kag pagkamakinaugalingon; basulon mo ang iban tungud sang imo mga kapaslawan ukon magbatyag sing kasubo para sa imo kaugalingon. Apang

kon pag-antos para sa pagpakamaayo, ang imo panghunahuna amo ang pagpaubus kag pagkamaangayon. Nagagamit ka sang mga pagpangatarungan suno sa pagtolon-an sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan. Matudloan ka kag abtik magtoon tungud sang krisis. Ang panumbalik amo ang kasulbaran sa pag-antos tungud sang silot; ang paggamit sang panudlo sang Bibliya amo ang kasulbaran sa pag-antos para sa pagpakamaayo.

Kon gintipigan ka sa sulud sang divine dynasphere sa idalum sang normal nga mga kahimtangan, niyan kon ang kabug-aton mag-abot *magapadayon* ka sa talahurong pagpanghikot. Kon kaisa ang sakit kag ang kabug-aton sobra gid nga daw sa mabatyagan mo nga napanaog ka imbis sang nagapasaka; ang tama nga mga desisyon ang puwede magpabalik sa imo; ang magpauyon-uyon sa kamatuuran sang Dios ang daw sa amo gid ang mangin dalan sa madasig kaayo nga pag-abante ukon ang makabulig pahaganhagan sang sakit. Apang sa pagpadayon sang paggamit sang sistema sang Dios, ang tanang pagtilaw masulbar sang epektibo kag ang mataas nga kahimtangan sang espirituhanong pagtubo maagum.

ANG KABAKOD SA DIVINE NGA SISTEMA

Sa kalibutanon nga sistema indi lamang nga indi mo masarangan agwantahon ang pag-antos, kondi nga padayon ka nga mapaslawan. Mangin makinaugalingon ka, nagaduhaduha, indi masaligan, kag guyuron kag umiron mo ang iban sa imo kalisdanan. Magapamilit ka sa imo mga abyan ukon pastor, sa pagkuha sang ila panahon kag pagtalupangud, nagapaninguha sang ila kabalaka kag kalooy. Apang wala sing kadakoon sing paglaygay ang makabulig. Ang pinakamaayo nga laygay sa kalibutan ara sa bungol nga mga dalunggan kon ang tawo sa idalum sang kabug-aton ara sa kalibutanon nga sistema. Ang pagpakita sing kalooy sa subong nga tawo indi makabulig. Nagapabilin siya sa ginsakupan sang gahum—sa gahum ni Satanas—sa diin makapalagyo lamang siya pinaagi sa iya kaugalingon nga kabubut-on. Bag-o pa ang bisan anong panudlo sang Bibliya mangin mapuslanon sa iya, kinahanglan magbiya siya sa kalibutanon nga sistema kag magsulud liwat sa divine dynasphere. Luwas kon luyag niya maghimo sini nga desisyon, magapadayon siya nga bayan sang iya mga abyan kag pamilya sa balatyagon, sa linawas, sa panghunahuna, kag kasami sa pananalapi. Sa sulud sang kalibutanon nga sistema, wala sing bisan isa nga makapabilin sa kamatuuran nga nahan-ay. Amo ina kon ngaa ang *mga tumuluo* nagakalisud, mangin kulangkulang, nasobrahan ka kriminal, ukon magpakamatay.

May ara walo ka mga panguna nga kakusog sing mga pagtilaw, kag para sa tagsa ka pagtilaw ang Dios nagsangkap sang kasulbaran. Ang maangayon nga paggamit sang panudlo sang Bibliya nagapanghikot sa sulud lamang sang nagailinangot nga sistema sang gugma. Ang Dios nakahatag sa aton sang sistema kag ang Iya gahum naandam na sa aton sa sulud lamang sina nga sistema. Kinahanglan tumanon naton ang Iya mga mando agud nga mapasaran ang kakusog sang mga pagtilaw kag amat-amat magpadayon sa unahan sang Kristohanon nga pagkinabuhi. Ang saad sang Dios nga “indi magtugot sa inyo nga tilawan labaw sa inyo mga masarangan” magamit sa sulud lamang sang nasakupan sang Iya ginsangkap.

Ang gugma [ang love complex] nagabatas nga may kaisog sang buut sa idalum sang kabug-aton. (1 Mga Taga-Corinto 13:4a)

PAGTILAW	KASULBARAN
1. Makasasala nga Kinaiya	Pagpanumbalik
2. Mga Tawo	Indi Kinaugalingong Gugma
3. Panghunahuna	Mga Pagpangatarungan suno sa Pagtolon-an
4. Mga Sistema	Indi Kinaugalingong Gugma kag Mga Pagpangatarungan suno sa Pagtolon-an
5. Arrogance Complex	Divine Dynasphere
6. Hatred Complex	Divine Dynasphere
7. Katalagman	Pagbansaybansay sang Pagtoo nga may Kapahuwayan
8. Kauswagan	Tunay nga Pagpaubus kag Pag-inoino sang Panudlo sang Bibliya

MGA PAGTILAW SANG ESPIRITUHANONG KAKUSOG SING PAGHULAG

Ang Griyegong berbo (*makrothumeo*) nagakahulugan nga mangin mainantuson, mapinadayunon, mapasensyahan, agud magbatas nga may kaisog sang buut kag pagkamalig-on; agud maghanas sang pagpailub kag pagpugong sang kaugalingon sa idalum sang pagpanghangkat ukon pagpaakig; agud indi matublag sang mga balabag, mga pag-atrasar, mga kapaslawan, agud sarang maantos ang pagkalapyo kag sobra nga kabug-aton. Ang kaisog sang buut nasakup sang love complex tungud kay ang Dios nakahibalo na nga magakinahanglan kita magbatas para sa naengganyo nga espirituhanong kakusog sa kalibutan sang yawa. Ang pagkatig-a sang ulo indi kabakod; ang pagkatig-a sang ulo amo ang kaluyahon kag ang pagkawala sing kasarang magbaylo. Ang indi matuud nga kasugoan sa pamatasan pirmi wala sing kasarang magbaylo, makinaugalingon, kag mataastaason, samtang ang pagkamatinud-anon halin sa divine dynasphere may kasarang magbaylo, kag maangayon sa nagabaylo, nga indi mapakut nga mga kahimtangan.

Kag [ang love complex] nagapanghikot sa sulud sang pagkamatinud-anon. (1 Mga Taga-Corinto 13:4b)

Ang pakamatinud-anon nagakinahanglan sang maangayon nga panghunahuna. Kon ang Dios nagasugo sa imo agud magpadayon sa pagbatas sa sulud sang love complex, Siya nagasugo sa imo nga *maghunahuna* sang divine nga palanan-awon. Ang tama nga paghunahuna nagatuytuy sa tama nga pang-engganyo, kag ang tama nga pang-engganyo nagatuytuy sa tama nga paghulag ukon hilikuton. Ang tanang mga ganhaan sang love complex ululupod nga nagapanghikot subong ang unay kag kinahanglanon kaayo nga mga bahin sang kabilogan kon ang panudlo sang Bibliya nagamit sang husto.

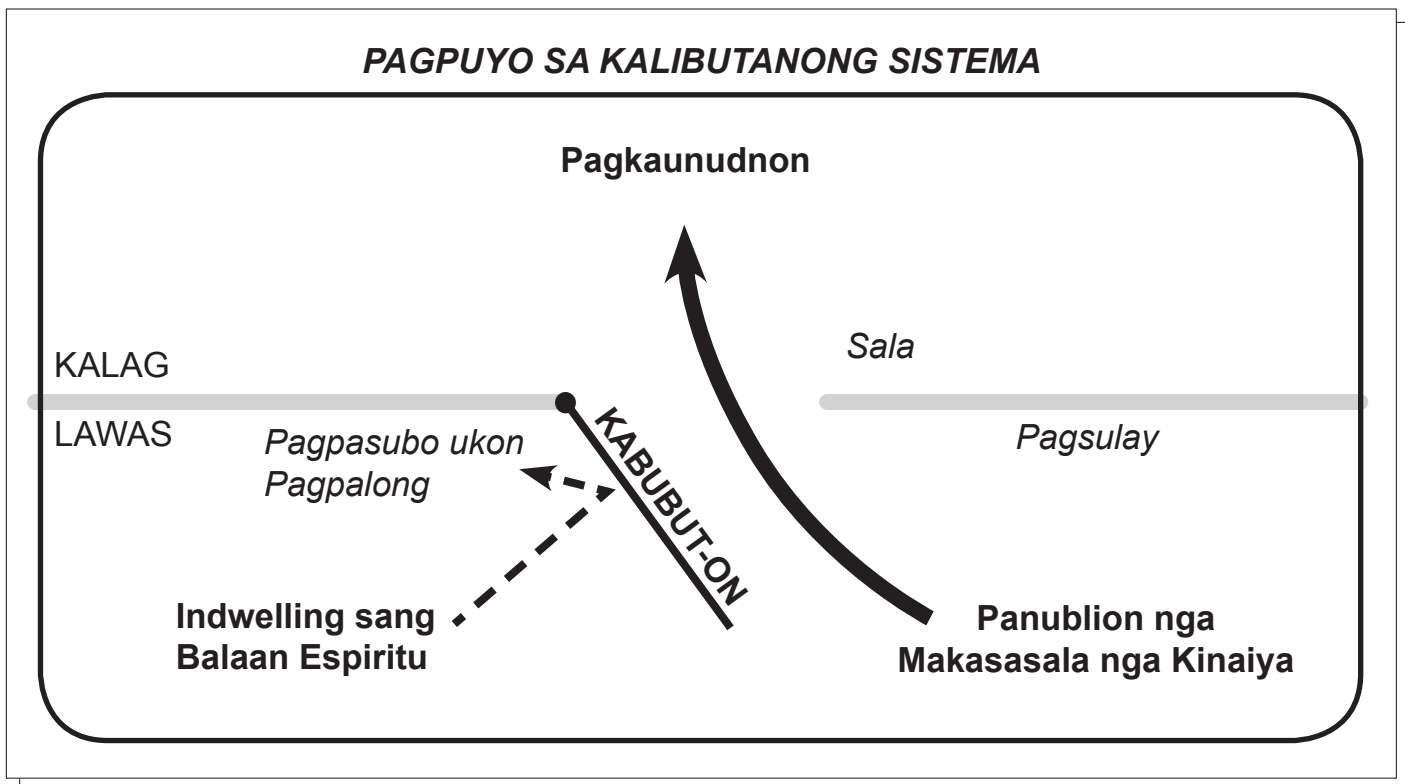
Ang panguna nga kagamo sa tunga sang divine dynasphere kag sang kalibutanon nga sistema, sa tunga sang sarang maantos kag indi sarang maantos, ginhatagan sang

dakong pagpatalupangud sa unang kakusog sing pagtilaw. Kon madumalahan mo ang imo makasasala nga kinaiya sing husto, masigurado mo nga sa pagkamatuud nagapabilin ka sa sulud sing love complex kag nagatindog sa kahimtangan sang kabakod, nga andam atubangon ang bisan anong hangkat.

ANG PAGTILAW SANG MAKASASALA NGA KINAIYA

Ang Pagsulay batok sa Sala

Ang makasasala nga kinaiya amo ang ginhalinan sang pagsulay apang indi ang ginhalinan sang sala.⁶¹ Ang sala, tawhanong kaayo, kag kalautan mga bunga sang makasasala nga kinaiya kon ini nagadumala sang kalag, apang nangin hinimoan sang kabubuton sang tawo. Bisan pa kon ano man ang imo ginahunahuna, sa pamulong, ukon sa binuhatan, ginhimo mo ini tungud kay gusto mo himoon ini. Responsable ka sang tanan nga imo mga ginahunahuna, mga kabangdanan, kag mga paghulag, bisan kon malain kag makapasala ukon halangdon. Ang pagkawalay kahibalo indi puwede himoon nga pamalibad; ang pagkabuangbuang indi puwede himoon nga pamalibad. Kon ano ang imo himoon, ginpili mo nga himoon. Kinahanglan responsable ka para sa imo kinaugalingon nga mga desisyon agud mangita sang mga kasulbaran sa imo mga palaligban.

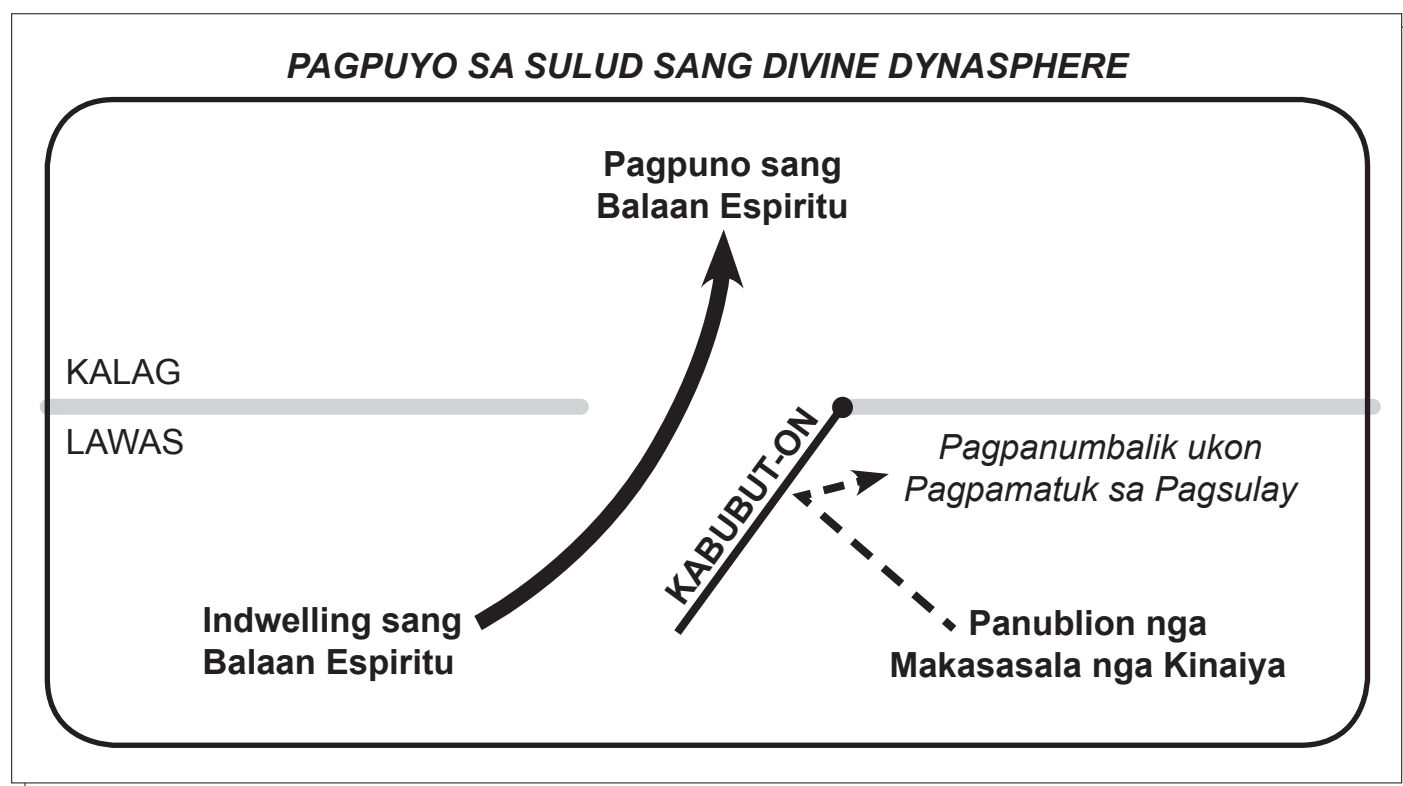

ANG KABUBUT-ON SUBONG ANG GINHALINAN SANG SALA

61. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 56.

Ang kabubut-on amo ang manugbantay sa ganhaan sang kalag, nagaprotekta sang kalag sa makasasala nga kinaiya, ang sa sulud nga tinugyanan ni Satanas nga nagsentro sang pagpanghikot sa lawas. Ang imo lamang pagsugot ang nagatugot sang makasasala nga kinaiya agud magdumala sang imo kalag. Ikaw lamang ang makabaylo sang pagsulay sa sala. Kon magtugyan ka sa mga pagpangabay sang makasasala nga kinaiya, sa gilayon ka nga magsulud sa kalibutanon nga sistema pinaagi sa pipila ka nagkalainlaing pagkamataastaason sang panghunahuna. Ang mga sala sa panghunahuna mga pang-engganyo nga mga kalautan nga nagatuytuy padulong sa nagapanghikot nga mga kalautan. Ang mga sala sa panghunahuna mga ginapahayag sa paghambal kag sa hayag nga mga sala kag nagabulig sa tawhanong kaayo kag kalautan.

Sa kabaliktaran, kon nagapuyo ka sa sulud sang divine dynasphere kag pamatukan ang pagsulay, magapabilin ka sa sulud sang divine dynasphere. Nagapabilin ka nga napun-an sang Espiritu. Ang ikaduha nga ganhaan sang sistema sang Dios, nga nagalakip sang kinahanglanon kaayo nga indi kinaugalingong gugma, nagaputus sa imo batok sa makasasala nga kinaiya. Ang kahilwayan halin sa mga sala sang panghunahuna amo ang unay nga kalidad sang indi kinaugalingong gugma nga ginpatumod padulong sa tanang mga tawo, nga indi lamang ang pinakamataas nga Kristohanong putling kaayo, kondi ang imo man panguna nga katukuran sang pagprotekta batok sa pagpaluya ukon pagpawala sang pagtilaw sang makasasala nga kinaiya. Ang pagsulay *indi sala*; indi mo madula sang imo pagpakig-upod sa Dios tungud lamang kay ginsulay ka nga magpakasala. Ang imo gugma para sa Dios sa sulud sang divine dynasphere nagahatag sa imo sang kabakod kag kinaalam agud pamatukan ukon likawan sang pagsulay.

ANG KABUBUT-ON SUBONG ANG MANUGBANTAY SA GANHAAN SANG KALAG

Ang sala wala sing lugar sa mataktikanhong plano sang Dios; bisan pa sina, kita tanan makasala. Bisan pa ang labing hamtong nga mga tumuluo mapaslawan kon kaisa. Kon makadanlog ka sa arrogance complex pinaagi sa mga sala sa panghunahuna, ang kasulbaran indi na ang pagpamatuk ukon pagpugong sa pagsulay. Ulihi na kaayo para sina. Ang sabat amo ang sa gilayon nga pagpanumbalik. Ang kada isa nga ara sa kalibutanong sistema isa ka pildihan; kinahanglan maabtik ka magbalik sa ginsakupan sang plano sang Dios agud nga mangin ara ka liwat sa daugan nga bahin. Ang panumbalik amo ang katumbas sang pagkilala nga responsable ka para sa desisyon nga nagpagowa sa imo sa divine dynasphere. Imo ini nga responsibilidad ang magsulud pabalik pinaagi sa sistema sang grasya nga ginsangkap sang Dios.

Ang hanas nga pamaagi sang panumbalik parehong nagapabalik sa imo sa divine dynasphere kag nagasulbar sang palaligban sang pag-antos tungud sang disiplina. Ang pag-antos indi sarang mabatas tungud lamang kay ginsalikway mo ang sistema sang grasya sang Dios para sa pagpatigayon sa pagantos. Ang sa sulud nga kabakod sang divine dynasphere nagahimo sang pag-antos nga sarang mabatas. Sa kalibutanon nga sistema mataastaason ka, makinaugalingon, kag nagasentro sa kaugalingon nga nagapagamo pa gid sang imo kinabuhi kag nagahimo sang bisan ano nga kalisdanan nga indi mabatas. Apang ang love complex nagahatag sa imo sang abilidad agud “magbatas nga may kaisog sang buut sa idalum sang kabug-aton,” indi sa nagbinagrot nga mga ngipon kondi sa masaligang kalinong sang imo pagpakig-upod sa Dios. Ang kinaugalingong gugma para sa Dios nagapang-engganyo sa indi kinaugalingong gugma padulong sa tawo kag sa mga kahimtangan.

Kon gulpi mo makit-an ang imo kaugalingon sa kalisdanan, sa ano bala nga pamaagi mo mahibaloan nga nagaantos ka tungud sang disiplina ukon para sa pagpakamaayo? Sa sulud sang kalibutanon nga sistema, ginadisiplina ka, sa sulud sang divine dynasphere ginapakamaayo. Apang sa ano bala nga pamaagi mo mapat-ud kon ano nga dynasphere ang nagadumala sa imo? Ang hilisgutan amo ang sala. Kon nagapakasala ka ukon may ara sang wala natuad nga sala sa imo kinabuhi ara ka sa idalum sing pagdumala sang makasasala nga kinaiya sa sulud sang kalibutanon nga sistema. Kon wala ka sang wala natuad nga mga sala, napasaran mo ang pagtilaw sang makasasala nga kinaiya, sa labing diyutay para lang karon. Niyan puwede ka na makasigurado nga napun-an ka sang Espiritu kag sa sina ang unang ganhaan sang divine dynasphere nagapapagsik sang bilog nga divine nga sistema.

Ang Hanas nga Pamaagi sang Panumbalik

Ang solo nga panudlo sang Bibliya nga puwede magamit sang tumuluo kon ara sa gowa sang pagpakig-upod amo ang panumbalik. Kon ginatuad mo dayon ang imo mga sala sa Dios, kag wala ginatugotan ang wala natuad nga mga sala nga amat-amat magdamo, niyan nagakinahanglan ka lamang sang manubo nga tion agud pangalanan ang imo mga sala sa tago lamang didto sa Dios. Ang pagbalik sa pagpakig-upod mangin sa gilayon. Ang hanas nga pamaagi sang panumbalik ginasakdag sang bilog nga katukuran sang pinakakinahanglanong panguna nga mga kamatuuran.

Ang panumbalik masayon para sa aton tungud kay nabayaran na ni Jesu-Kristo ang silot sa sala didto sa krus. Sa pag-inoino nga bahin sang ikaapat nga ganhaan, ikaw

nagsentro sang panghunahuna sa pagtoon sang kaluwasan nga panudlo sang Bibliya nahanungud sang paglukmay, pagpanubus, pagpasag-uli sang buut subong sang gintudlo sang imo pastor; sa paggamit nga bahin sang ikaapat nga ganhaan, ibalik mo ang imo pagsentro sang panghunahuna agud dalhon ining mga naangay nga mga panudlo sang Bibliya sa hunahuna sa makatarunganong pagpangatarungan. Ang panumbalik kag ang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan sa kinaulihi magatuytuy padulong sa mga kinatapusang desisyon sang pagtolon-an nga magahatag sa imo sang kasarang agud lipatan ang imo mga kapaslawan kag magpadayon nga may pagsalig.

Bag-o ka makagamit sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan, kinahanglan gamiton mo ang hanas nga pamaagi sang panumbalik.

Sa sini nga kabangdanan madamo sa inyo ang maluya [ara sa disiplina sang pagpahinumdom] kag masakiton [nagakabug-at nga disiplina], kag ang iban nagkalamatay [ang sala kutub sa kamatayon]. Apang kon ginhukman naton ang aton mga kaugalingon sing matarong [ang pagpanumbalik nga pagpaangay-angay sa katarungan sang Dios], indi kita pagahukman. (1 Mga Taga-Corinto 11:30-31, NASB)

Kon ituad ta [pangalanan, mitlangon, kilalahon] ang aton mga sala, Siya [ang Dios nga Amay] matutum kag matarong [ginpakamatarong] kaupod sang resulta nga Siya nagapatawad sa aton sang aton mga sala [nahibaloan nga mga sala] kag nagatinlo man sa aton sa tanang pagkadimatarong [wala nahibaloan nga mga sala]. (1 Juan 1:9)

Ginatuman mo ang panumbalik nga pamaagi pinaagi sa paghimo sang kon ano ang ginasugo sang 1 Juan 1:9: Pangalanan ang imo mga sala. Subong sakup sang harianon nga pamilya sang Dios, ikaw karon amo ang kaugalingon mo nga pari nga nagapangatubang sang imo kaugalingon subong ang nagaisahanong tawo sa atubangan sang Dios. Kon mitlangon mo ang imo mga sala sa tago lamang didto sa Dios, pirmi Siya nagapabilin sa Iya saad agud patawaron ka kag tinloan ka sa tanan mo nga mga sala, ang nahibaloan kag wala nahibaloan. Kon ano man ang imo balatyagon nahanungud sang imo mga sala indi ina amo ang hilisgutan. Wala sing kaangtanan sa imo mga ginabatyag ang bisan ano nga mando sang pagpanumbalik. Ang balatyagon indi gid ang talaksan sang espirituhanong kahimtangan. Ang nagapat-ud amo ang panghunahuna sang Dios nahanungud sang imo mga sala. Ang imo balatyagon wala gid sing madugang. Ang guilt complex amo ang nadugang lamang nga sala.

Ang pagbaliktad sang pagsentro sang panghunahuna ukon ang pagtalupangud liwat nagapahinumdom sang mga panudlo sang Bibliya nga nagapaathag kon ngaa ang panumbalik nagatrabaho sa kada tion kag kon ngaa ang pamaagi sobra ka yano. Karon puwede mo na mapain kag lipatan ang sala. Ang sala nahukman na didto sa krus, kag ang panghukmanan nga mga pagsentensya sang Dios perpekto, kinatapusan, kag indi puwede baliktaron. Wala ka sing madugang sa nasuno sa kasugoan nga kaso nga gintapos na sang Dios. Pinaagi sa pagpangalan sang imo mga sala, ginabaton mo ang natapos na nga gintrabaho ni Kristo sa imo bahin para sa kapatawaran sang imo mga sala subong nga imo ginbaton ang Iya gintrabaho para sa imo kaluwasan. Sa parehong kaluwasan kag panumbalik ang tanang mga nabilin para sa imo mabulig amo ang indi

takus nga siguradong kabubut-on. Batonon mo lamang kon ano ang nahimo sang Dios. Ang panumbalik wala nagadepende sa imo. Amo ina kon ngaa ini nagatrabaho pirmi, kag amo ina kon ngaa, sa idalum sang palatukuran sang grasya, ang Dios ang nagabaton sang pagdayaw kag dungog. Ang imo mga balatyagon, kasal-anan, pagkabalaka, kag paghinulsol amo ang mga paglapas ukon pagpanghilabot nga nakatindog sa dalan sang imo pagbawi kag padayon nga espirituhanong pag-abante.

Puwede ka na karon magpadayon sa imo espirituhanon nga pagkinabuhi—ang sala nga ginapaligban nabayaran na sing bug-os. Nakabalik ka na karon sa pagpakig-upod sa Dios sa sulud sang divine dynasphere; napalagyohan mo ang kalibutanong sistema kag gindumalahan naman liwat sang Dios Balaan Espiritu. Pinaagi sa kusog sang Espiritu kag sang pagtuman sa mga mando nga nakaangot sa iban nga mga ganhaan sang sistema sang Dios, makagamit ka na sang pagtoo nga may kapahuwayan kag makabawi sang pagdumala sang kahimtangan. Ang kabug-aton kag pag-antos puwede nga magpadayon, apang ano bala ang indi maagwanta karon nangin sarang maantos sa kabaskugon sing paghulag sa walo ka mga ganhaan sang matakantikanhon nga plano sang Dios.

PAGTILAW PINAAGI SA MGA TAWO

Pagsabat kag Pangbihag

Kon mabiktima ka sa pagkawalay katarungan, puwede ka mahimong sobra ka sungunan kag mawad-an sang pasensya. “Ano bala kadugay magmadaugon ang akon kaaway?” (Mga Salmo 13:2*b*). Ang tigpanahon nga pagbatok halin sa mga tawo indi malikawan tungud kay kadamoan sang mga tawo sa kalibutan nagakinabuhi sa kalibutanon nga sistema lamang, kag sa ginsakupan sang yawa wala gid sang patas. Ang katarungan lamang sang Dios ang patas, nga nagahatag sa imo sang divine nga sistema para makapabilin nga buhi kag malipayon sa tanang mga kahimtangan. Ang Dios nagasangkap sang divine nga katukuran, grasya sang pangkinahanglanon, panudlo sang Blbliya, sang divine dynasphere, samtang ang mga tawo kasami nga wala sing mahatag sa imo kondi pagduhaduha, pagpamatok, wala panghinangpanay, pagpangguba sing dungog, kag kapaslawan. Sa idalum sang subong nga pagtilaw wala sing pamalibad para mawad-an sing kaisog sang buut ukon suspitsoso kag walay pagsalig. Ang pag-antos para sa pagpakamaayo pirmi gid sigurado: Ang pagkamatitud-anon sang hamtong nga tumuluo mapahayag indi lamang sa iya kinaugalingong mga putling kaayo, kondi man, sa paggamit sang sadto anay nga pamulong, “masiling mo ang kinaiya sang isa ka tawo pinaagi sa kon sin-o ang iya mga kaaway.”

Puwede ka maawat palayo sa kakusog nga kahimtangan padulong sa pagkahamtong kon magsabat ka sa mga kasami nga nagapanggaritgarit sa imo sa sayup nga pagginawi kag dalanon. Ang kinaugalingong pagkalain sa iban, kon indi mapunggan, magkadako padulong sa madalum kag malig-on nga pagdumut, pang-engganyo sang pagpanimalus, ukon sang pagkamataastaason nga may bug-os nga pagkawalay kabalaka sa balatyagon sang iban. Ang akig nga pagkamakinaugalingon wala sing lugar sa plano sang Dios.

Apang ang imo mga kalalis mga isa lamang ka klase sang mga tawo nga makapanggamot kag makaawat sa imo sang imo espirituhanong pagtubo. Ang imo kakusog

sang paghulag magaagwanta man tungud sang imo mga ginahigugma. Madamo sang nagatubo nga tumuluo ang ginpatalang sang tawo nga nasapwan niya nga makawiwili kag makabibihag.

Ang kinaugalingong gugma makahimo magpadako sang kaluyahon, maghimo sang pagkamabinatyagon ukon madali matandog, kag magpanas sang pagkamaangayon. Gani tungud sini, ang kinaugalingon nga gugma para sa iban pa nga sakup sang katawhan, bisan pa kon daw ano ka mapinalanggaon, indi isa ka putling kaayo. Ang subong nga kinaugalingong gugma nagadepende lamang sa putling kaayo, nagadepende sa matuud nga putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma, nga sa diin ang kaugalingon sini nagadepende sa putling kaayo sang kinaugalingong gugma para sa Dios. Dugang pa, ang kinaugalingong gugma para sa Dios ginporma sa palatukuran sang putling kaayo sang tunay nga pagpaubus, ang pagkamatudloan nga kabangdanan nga nagatugot kag nagasangkap sa imo agud magtoon sang panudlo sang Bibliya. Ang pagpaubus nagapauswag sang pang-engganyo nga putling kaayo padulong sa Dios; ang pang-engganyo nga putling kaayo padulong sa Dios nagabulig sang nagapanghikot nga putling kaayo padulong sa tawo nga sa diin nagabulig sang kinaugalingong gugma padulong sa tawo nga nagadepende lamang sa putling kaayo. Ang indi kinaugalingong gugma isa ka pagkamatitud-anon sang kada isa, kag ang pagkamatitud-anon nagahatag sing kabakod kag kalig-on sa kinaugalingong gugma.

Kon ang imo kinaugalingong gugma indi mabalosan, ukon kon ang tawo nga imo ginahigugma mahimong kapaslawan, niyan ang pagsabat ukon reklamo nagaumpisa na ka golowa. Kon wala ang indi kinaugalingong gugma magsulud ka sa kalibutanon nga sistema pinaagi sa sala sa panghunahuna sing pagkamataastaason sang pagkawalay kalipay, ukon pagkawala sing kaisog sang buut. Ang tanang sobra ka dalayawon nga kusog sang kinaugalingong gugma sa karon ginapahayag na sa pagbag-o sang sayup nga pagbinagbinag, dakong kasulub-an, kalisdanan, pagkaindi malukmay ukon pagkawalay kalooy, pagkalooy sa kaugalingon, pagkamadumtanong pagbalos, ukon pagsabat sa pagpakasala. Ang sakit kag sobra nga kagamohan nga nahimo tungud sang kinaugalingong gugma isa ka pagtilaw sang imo espirituhanong kakusog.

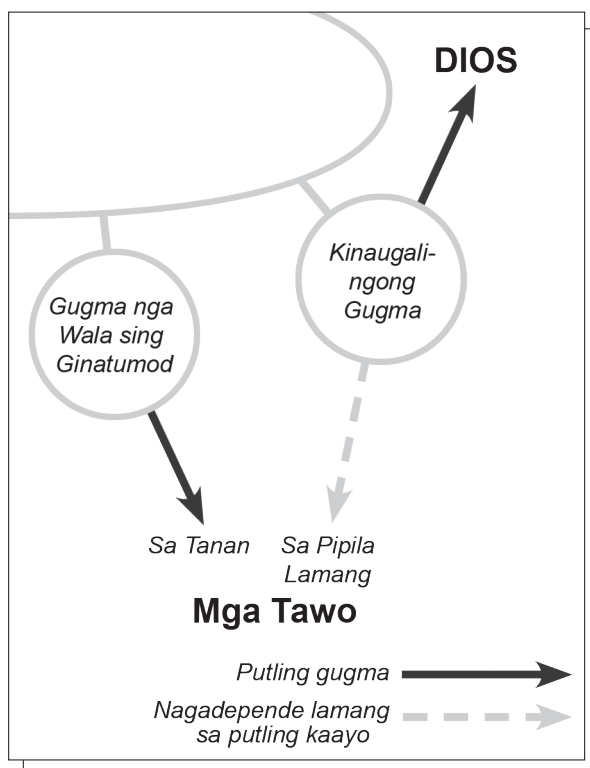
Ang Pagdepende lamang sa Indi Kinaugalingong Gugma

Ang pagtilaw pinaagi sa mga tawo mahimo sang mga ginahigugma mo kag sang mga indi mo gusto, apang ang kasulbaran sa sining duha ka klase amo ang indi kinaugalingong gugma. Bisan kon may kalabutan sa kinaugalingong gugma, ukon kinaugalingong pagdumut, ang panghunahuna sang tumuluo kinahanglan magbalik ukon magsabat sa indi kinaugalingong gugma. Kon ang isa ka tawo nga imo ginahigugma nagahatag sing kasulub-an sa imo ukon nagapabug-at kag nagapasakit sang imo mga balatyagon, gulpi mo ginasaylo ang imo dakong pagtalupangud halin sa sina nga tawo pakadto sa imo kaugalingong kinaiya. Sa ikaduha kag ikaanim nga mga ganhaan sang love complex, ginatipigan mo ang imo gugma kag ang imo kalig-on nga may pagpugong sa kaugalingon kag likawan ang kalisdanan.

Kon gulpi ka magsaylo halin sa kinaugalingong gugma pakadto sa indi kinaugalingong gugma, sa pagkamatuud mahulog ka ukon magabalik liwat sa putling kaayo nga

nagasakdag sang imo kinaugalingong gugma para sa mga tawo. Ang indi kinaugalingong gugma kag ang kinaugalingong gugma magkalinya nga nagahulag: ang isa amo ang putling gugma padulong sa Dios, ang sa pihak amo ang putling kaayo padulong sa katawhan. Ang indi kinaugalingong gugma amo ang *putling kaayo* sang paghigugma sa tanan kag amo man ang *ikasarang* agud higugmaon ang pipila ka mga tawo sang kinaugalingong gugma. Walay sapayan kon ano man ang pagkamaayo ukon pagkamalain sang kaangtanan sang kinaugalingong gugma, ang ikasarang sang indi kinaugalingong gugma pirmi gid ara. Ang katukuran nagapadayong walay pagbaylo: ang imo paghangup sang panudlo sang Bibliya nga nagatukod kag nagapalig-on sang imo Kristohanon nga pagkamatitud-anon.

Kon ang kinaugalingong gugma nagakawalwala kag nagaduhaduha kag ang isa sang pipila ka pinili nga amo ang mga natungdan sang imo kinaugalingong gugma gulpi lang nga mahimong indi na gid kaayo makabiliha sa imo panan-aw, may ara ka gihapon sang katukuran sang indi kinaugalingong gugma. Ini mangin ang hanas nga pamaagi para sa pagsulbar sang mga palaligban sang mga tawo. Wala ka nagasugo nga ang natungdan sang imo gugma magbaylo sang iya pagkatawo makasugata sa ginakinahanglan mo ukon makabawi sa mga kalidad nga makaengganyo sa imo. Sa baylo, magsaylo ka sa imo dakong pagpatalupangud halin sa kinaugalingong gugma pakadto sa indi kinaugalingong gugma. Kon ang kinaugalingong gugma wala nagatrabaho sa sina nga tion, mapadayon mo ang imo kinaugalingong kalig-on. Ang imo dakong pagpatalupangud sa indi kinaugalingong gugma nagahatag sing katungud sa natungdan sang imo ginahigugma sang grasya kag kahilwayan nga mangin isa ka tawo. Wala siya kag indi gid siya pirmi makakinabuhi sa mataas nga mga ginalauman nga imo ginapakamahal sa mga natungdan sang imo kinaugalingong gugma.

ANG KINAUGALINGONG KAG INDI KINAUGALINGONG GUGMA SANG TUMULUO

Kita tanan indi perpekto, kag kon kaisa ang kada isa sa aton buhi nga pamatuud sang bug-os nga pagkatampalasan sang tawo. Kon kaisa kinahanglan naton mabinatason sang indi kinaugalingong gugma subong sang aton mga hinigugma nga nagakinahanglan magrasyahan sing panalagsa sang aton indi kinaugalingong gugma. Ang indi kinaugalingong gugma amo ang solo nga pamaagi sang pagbatas agud makapabilin para sa kinaugalingong gugma.

Sa amo man, kon masulay ka nga magsulud sa kalibutanon nga sistema tungud sang pagdumut, kinahanglan mo gulpi nga magsaylo sa indi kinaugalingong gugma. Imbis sang magpinataka ka pangakig, kinahanglan mo tratuhon ang makapasakit nga tawo suno sa kon sin-o kag ano ka, indi sang kon sin-o kag ano ka man. Ang indi kinaugalingong gugma para sa tanan nga mga tawo nagatuman sang palatukuran sang magkinabuhi kag tugotan ang iban nga magkinabuhi. Sa pangkatilingban nga kinabuhi

ang indi kinaugalingong gugma nagapasiguro nga ang matinahuron nga pamatasan, kalig-on kag pagkakalmahon, kag pagkamaloloy-on. Sa pangnegosyo nga kinabuhi ang indi kinaugalingong gugma nagatipig sang imo dungog kag pagkapropesyonal kon nagapakig-atubang sa mga tawo nga kinaugalingon mo nga ginakatalak-an. Sa espirituhanon nga kinabuhi ang indi kinaugalingong gugma nagahatag sang kasarang sa bug-os nga indi magkauyonay nga klase sang mga tumuluo agud magtipon sang may paghinangpanay sa isa ka lokal nga simbahan agud mamati sang pagpanudlo sang panudlo sang Bibliya. Kon wala sing indi kinaugalingong gugma indi mo mapalig-on ang imo kalipay kag pagtubo sa ginharian sang yawa sa pagkalapit kaayo sa iban nga tawo, nga ang kada isa sa ila nagaangkon sang iya kaugalingong kaluyahon, pagkatalagsahon, kag makasasala nga kinaiya.

PAGTILAW SA PANGHUNAHUNA

Sigurado nga Kabubut-on batok sa Madumilion nga Kabubut-on

Ang kakusog sang Kristohanon nga pagkinabuhi nagakinahanglan sang panghunahuna. Kon ano ang imo ginahunahuna amo ka sina (Mga Hulubaton 23:7), kag agud magtubo sa pagkaespirituhanon kinahanglan ka maghunahuna sang panudlo sang Bibliya sa sining duha ang pagtoon kag paggamit. Sa pagtilaw sang panghunahuna ang hilisgutan amo ang sigurado batok sa madumilion nga kabubut-on nahanungud sang panudlo sang Bibliya. Sa nagasinugponsugpon kag nagakabug-at nga pagkamataastaason sang kalibutanon nga sistema ni Satanas, ang madumiliion nga kabubut-on nagapamatok sang sulud sang panudlo sang Bibliya.⁶²

Subong pang-awat kag panggamo sa espirituhanon nga pagtubo, ang madumilion nga kabubut-on puwede mangin mapino nga likoanan halin sa kamatuuran. Indi ang tanan nga madumilion nahanungud sa Pulong sang Dios klaro nga nagasalikway sang mensahe. Ang iban nga mga Kristohanon nagauyon sa tanang ginatudlo sang pastor kag nagapadayon sa pagtambong sa pagtoon sang Bibliya, apang bisan pa sina madumilion tungud kay nagahunahuna sila suno lamang sa kaugalingon. Ang panudlo sang Bibliya amo ang maangayon nga pagkatinuud sang kinabuhi, indi makinaugalingon. Ang pagkamataastaason nagatuis sang tanang kamatuuran.

Kay ang tumuluo nga nalikupan na sang iya kaugalingon, ang pagtilaw sa panghunahuna nagaigo sang punto sang sobra ka hapos matandog nga balatyagon. Sa gilayon nga masulay siya nga magsaylo sang iya pagtalupangud halin sa panudlo sang Bibliya kag magsentro sang panghunahuna sa kaugalingon. Iya bala nga pamatukan ang pagsulay kag magsentro sang iya pagtalupangud sa pagtoon sang palatukuran sang pagtolon-an nga ginatudlo? Magpaninguha bala siya agud mahangpan sing tama ining bahin sang panudlo sang Bibliya sa bilog nga ginsakupan sang bibliyanhon nga kamatuuran? Ukon sakyan niya bala ang Sobrang Paghunahuna nga Hilikuton? Kon

62. Tan-awa ang mga pahina 179-92.

magpataka siya sa iya pagkamataastaason, madula niya ang tanang pagkamaangayon kag magtuis sang Pulong sang Dios agud mangatarungan sa kinatapusang mga desisyon nga nagapanghangkat bisan sang maabtik nga panghangup.

Ang Dios makatarunganon, indi sang indi makatarunganon; ang kaalam sa panudlo sang Bibliya amo ang ginsakupan sang matuud nga panghunahuna. Apang ang sobra ka matalandugon ukon mahapos masilo nga tumuluo nagabalibad magsentro sang panghunahuna sa panudlo sang Bibliya, kasami nga nagapadasodaso, nagapaninguha sing husto agud gamiton ang kon anong wala gid kaayo mahangpan. Ang *epignosis* ukon nahangpan gid nga kinaalam sa panudlo sang Bibliya lamang ang puwede gamiton para sa paggamit, ang pagtukod sang edification complex, kag sang espirituhanong pagtubo. Kon tilawan sang tumuluo nga maggamit sang *gnosis* nga panudlo sang Bibliya sa iya kinabuhi, manabaw siya, nagadepende lang sa iya kaugalingon nga panghunahuna lamang, makinaugalingong unay nga mga kinaugali, kag sang pagkatig-a sang ulo.

Ang pagkatig-a sang ulo puwede makapasar para sa may sigurado nga kabubut-on, apang ang duha indi palareho. Ang pagkatig-a sang ulo isa ka depekto nga puwede ara sa mango ukon buangit nga tawo ukon sa maalam nga tawo. Ang iya pagkanalikupan na nga daan sang iya kaugalingon amo ang kaluyahon nga nagapabalikbalik sa iya sa klase sing pagtoon sang Bibliya. Wala siya sang tunay nga dakong pagtalupangud sa ukon gugma para sa kamatuuran. Sarado siya sa sobrang pagkabalaka sa kon ano ang ginahunahuna sang iban sa iya, amo nga nagapadayon siya sa pagtambong bisan nga wala siya sing nakuha sa mensahe sang pastor.

Ang tumuluo nagaatubang man sang pagtilaw sa panghunahuna kon ang punto sang panudlo sang Bibliya kabaliktaran sa iya kinaugalingong mga panghunahuna. Kon ang ginahunahuna nga indi matarong kag ang pauna nga pagdahum nga wala sing igo nga kalig-onan sang mataastaason nga tumuluo mahangkat, nagareklamo kag nagasabat siya nga may kaakig batok sa panudlo sang Bibliya mismo.

Ang Pagpanginahanglan sing Katukuran sang Dugang nga Kasayuran

Sa pagbansaybansay kag pamaagi sang pagtubo sa pagkaespirituhanon, nagapa-sangkad ikaw sing katukuran sang dugang nga kasayuran sang pagtolon-an. Kon mas madamo ka sang nahibaloan, mas madamo ka pa gid sing maton-an; ang panudlo sang Bibliya natukod sa panudlo sang Bibliya. Kon ang palatukurang gintudlo nga mas may mas mataas nga talaksan sarang makabulig kay sa imo karon nga katukuran sang dugang nga kasayuran, klaro nga indi mo ini mahangpan. Puwede nga mabatian mo nga ang panumbalik wala nagakinahanglan sang mas labaw pa sa kinaugalingon kag sa tago lamang nga pagngalan sang imo mga sala didto sa Dios. Kon ginpadako ka sa balaodnon nga panimalay, ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang panumbalik sa una gid magapakibot sa imo. Ginhinuyang mo ang imo bilog nga kinabuhi sa pagpenitensya, nga nagapaninguha gid sing pagbatyag sang dakong paghinulsol, nga nagasaad sa Dios nga indi mo na gid himoon liwat ina nga sala, kag sa hinali nga ginsilingan ka nga ang imo pagpaninguha nangin wala sing pulus. Karon, gintudloan ka sing pat-ud gid nga ang tanan

mo nga tawhanong mga binuhatan agud makaagum sang pagpabalik sa pagpakig-upod sa Dios nangin pagkatampalasan. Ang imo dayon nga himoon amo ang pagsalikway sang bilog nga pagbinagbinag sang panumbalik pinaagi sa grasya.

Ang palaligban amo ang imo pagkawalay kahibalo. Ang imo katukuran sang dugang nga kasayuran nagkulang ukon wala gid sing mga panudlo sang Bibliya nahanungud sang pagpanubus, pagpasag-uli sang buut, paglukmay, sang palatukuran sang panghukman nga pagpaangkon sang tanang kinaugalingong mga sala sa kay Kristo didto sa krus, kag sang paghangup sang mga talagsahon nga mga katungud sang imo harianon nga pagkapari. Wala gid sing pamaagi nga ang tama nga panudlo sang Bibliya nahanungud sang panumbalik puwede makasibo sa sayup nga katukuran sang dugang nga kasayuran sa relihiyosong pagpadako kag pagtudlo sa imo. Subong resulta nasulay ka indi lamang sang pagpamalibad kag pagpamatok sa panumbalik kondi bisan sa pagsaway kag pagsalikway sa pastor subong nagtalikod kag nagtraidor sa gintoohan.

Kon nalagpak ka kag wala nakapasar sa pagtilaw sa panghunahuna sa hilisgutan nahanungud sang panumbalik, indi mo gid mahimo ang unang tikang padulong sa espirituhanon nga pagkahamtong. Agud mapasaran ini nga pagtilaw, kinahanglan magtigana ka sang paghukum. Puwede nga indi ka dayon magbaton sang pat-ud nga punto sang panudlo sang Bibliya sa kahulugan sini, apang kinahanglan mo mangin mapainubuson gid agud mabinagbinag nga may madamo ka pa gid gihapon ton-an. Subong sang, kon nagakaon sang isda, dapat ibutang mo ang mga bukog sa isa ka kilid sang pinggan, imo man ipahigad anay ang mga panudlo sang Bibliya nga indi mo mabaton. Indi mo ihaboy ang bilog nga espirituhanong pagkaon. Sa kadugayan, samtang nagapadayon ka pagtoon sang panudlo sang Bibliya, magpatukod kag magpalig-on ka sang katukuran sang dugang nga kasayuran nga maghatag sa imo sang kasarang agud mahangpan kag mabaton ini nga mga panudlo sang Bibliya.

Pasaron mo ang pagtilaw sa panghunahuna pinaagi sa maangayong pagsentro sang panghunahuna sa kon ano ang ginasiling sang pastor agud nga mahangpan kag matungkad mo ang panghunahuna, bisan kon toohan mo ini ukon indi. Ang mabatonon nga panghangup sa wala nga burubilog nauna sa bug-os nga paghangup sa tuo nga burubilog. Samtang ang imo katukuran sang dugang nga kasayuran nagasangkad, masarangan mo na nga ihiliusa ang mga panudlo sang Bibliya nga daw sa mabudlay sa sina nga tion sa iban nga mga panudlo sang Bibliya nga imo na naton-an sa pagkakaron.

Sa bilog mo nga kinabuhi subong isa ka tumuluo, mangin may ara ka pirmi mga pamangkotanon nahanungud sang nagkalainlain nga mga bahin sang panudlo sang Bibliya. Ang tanang Pulong sang Dios gintuyo nga mahangpan; ini isa ka *pagpahayag*, indi tanhaga nga palaisipan. Busa, kon imo anay ipahigad para sa ulihi ang mga panghunahuna nga indi mo mahangpan kag magpadayon sang pagtoon sang panudlo sang Bibliya, sa kadugayan atong mga pamangkotanon masulbar. Sa pihak nga bahin, ang iban nga mga pamangkotanon magakahitabo. Indi ka gid maubusan sang mga butang nga pagaton-an. Ang espirituhanong pagtubo amo ang kabaskugon nga pamaagi sang pagdugang sang imo *epignosis* nga katukuran sang dugang nga kasayuran kag paghiliusa sang panudlo sang Bibliya sa panudlo sang Bibliya.

Ang Pagkalig-on kag Pagkamakanunayon sang Kamatuuran

Ang tumuluo malagpak kag indi man makapasar sa pagtilaw sa panghunahuna tungud sang pagpaninguha sa pagpabagaybagay sang panudlo sang Bibliya sa iya gusto kaayo nga pang-edukasyon nga hilisgutan. Ini amo ang parehong palaligban subong sang may limitado nga katukuran sang dugang nga kasayuran sang pagtolon-an, apang karon, ang tumuluo may kalibutanon imbis sang relihiyosong kahimtangan sa palibot. Ang makabag-o nga mga pagbinagbinag sang panghangup nahanungud sang psychology, sociology, anthropology, biology, ukon bisan sang sa panglawas ukon mga butang nga syensya puwedeng kabaliktaran ukon nagapamatok sa mga panudlo sang Pulong sang Dios. May indi paghiliuyon nga puwedeng sa bisan diin sa sining duha tungud kay ang panudlo sang Bibliya mismo wala mahangpan ukon tungud kay ang pang-syensya nga pagbinagbinag sang panghangup wala mabug-os.

Sa tinuud ang tanang kamatuuran ululupod nga nagasibo subong isa ka nagakahiusa nga kabilogan sa idalum sang pagkahibalo sang tanan sang Dios; ang maathag nga mga pagsinumpaki nasuno sa pagkamataastaason ukon sa pagkawalay kahibalo sa mga pangisip sang mga tawo. Puwede nga ang mga tumuluo natudloan sa kolehiyo sang pipila ka mga talaksan sang pagtolon-an nahanungud sang pilosopiya ukon kinaalam sa pangatarungan nga wala nagkandado sang iya sa karon nga paghangup sa Pulong sang Dios. Kon magpanghawid siya sa sayup nga pilosopiya, puwede niya isalikway ang panudlo sang Bibliya ukon tuison ang kamatuuran agud magsibo sa pagdihon sang indi matuud.

Sa panahon sang unang siglo A.D., ang pilosopiya sang Gnosticism nagpahayag sang makaguluba nga pagtilaw sa panghunahuna para sa nauna nga Simbahan. Madamo nga mga tumuluo ang nagpalayo sa espirituhanong kakusog sa sulud sang divine dynasphere. Ang Gnosticism nagporma sing suno sa kasugoan nga pangkatilingbang Kristohanon nga kapulongan, apang bug-os nga naglubag ukon nagtuis sang kamatuuran nga nagasugyot subong ang maayong pamatasan ang tanan halin sa pagkamaluho pakadto sa mabaskog nga pagpanghiwala sa kaugalingon agud mangin espirituhanon. Pinaagi sa pagsakot sang espirituhanong kamatuuran sa pilosopiya ukon maalamon kag tanhagaon nga mga tinooan kag makabibihag sa mga sulundan sang kailigbon sang halos tanan, ang Gnostic nga relihiyosong pilosopiya nagpang-engganyo sang madamong unang mga Kristohanon.

Ang imo pagpangapin batok sa pagtilaw sa panghunahuna amo ang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan nga may dakong pagtalupangud sa mga pagpaathag ukon pagpangatarungan—ang pagpaathag sang kinaiya-sang-Dios, ang pagpaathag sang plano-sang-Dios, ang pagpaathag sang grasya sang pangkinahanglanon. Ang pagkamaunungon sa kamatuuran isa ka Kristohanong pagkamatinud-anon, kag ang tumuluo lamang nga may pagkamatinud-anon ang makapamatok sang madaugon sa kabutigan. Ini nga kasulbaran nagasugo nga magbansaybansay ka sang imo kahilwayan kag kinaugalingong paninguha nga mangin kinaandan ang pagtoon sang panudlo sang Bibliya.

Kon ang panudlo sang Bibliya mabale-wala ukon mahatagan sang pagtalupangud kon kaisa lamang, niyan ang pagduhaduha mahimong isa pa ka porma sang pagtilaw sa panghunahuna: Wala ka sang bag-o kaayo nga listahan sang kamatuuran sa diin

magpugong sang indi matuud nga mga kaisipan. Ang panudlo sang Bibliya sa sulud sang kalag matuktukon kon indi matipigan pinaagi sa adlaw-adlaw nga pagtoon halin sa kaugalingong-pang-engganyo. Ang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan indi makapanghikot kon ang mga panghunahuna ukon pagpangatarungan nagakalain pinaagi sa kakulangan sang pag-inoi sa pagtolon-an.

Ang binaliktad nga pagsentro sing panghunahuna ukon ang pagtalupangud liwat sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan makadumala sang pagtilaw sa panghunahuna tungud kay ang makatarunganon nga paglarawan sang panudlo sang Bibliya nagapahayag sang pagkasumpaki kag indi pag-alangay sang indi matuud nga panghunahuna kag nagapildi sang pang-engganyo sini. Ang paghunahuna sang kamatuuran amo lamang ang pagpangapin batok sa paghunahuna kon ano ang indi matuud. Ang pagkasumpaki sang divine dynasphere batok sa kalibutanong sistema amo ang pag-ilinaway sang panghunahuna batok sa panghunahuna. Ini nga inaway mahitabo sa imo kalag: Ang divine nga palanan-awon magsumpaki batok sa kalibutanong-pang-engganyo sang tawhanong palanan-awon. Ang malaut nga pag-pangkopya ni Satanas nagaataki sang pagkatinuud sang plano sang Dios.

Ang pagkamangin-alamon ni Satanas mas labaw pa sa bisan anong tawhanong pangatarungan ukon nakadepende sa pagkahanas sang malig-on nga pamatuud. Ang aton solo nga paglaum sing pagpasar sang pagtilaw sa panghunahuna kon nagaatubang sang subong ka may mas mataas sing kahimtangan nga kaaway amo ang pagsalig lamang sa pagtoo. Ang nakadepende sa pagkahanas sa malig-on nga pamatuud kag pagpangatarungan mga baratuhon nga mga halili kon ipaanggid sa pagtoo. Ang Pulong sang Dios mas nagalabaw sa mga milagro, nga wala gid sing mabag-o, kag nagalabaw sa tanang tawhanong mga panghunahuna ukon pangatarungan, nga wala gid nagasulbar. Pinaagi sa pagtoo kinahanglan magdepende kita sa tanang mga klase sang kamatuuran sang Dios: ang katukuran, ang Maayong Balita, ang panudlo sang Bibliya. Ang panudlo sang Bibliya lamang sa imo kalag ang mahinumduman pinaagi sa pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan ang makaagwanta sang pino, madanihon, nagabaylo-baylo nga pang-engganyo sang yawa, nga ang tinutuyo amo ang pagpauntat sang imo espirituhanong kakusog.

PAGTILAW SA SISTEMA

Ang Pagkawalay Katarungan sa Kalibutan sang Yawa

Madamo sang maluya nga tawo ang napaslawan sa katilingban tungud sang iya kaugalingon nga pagkawalay abilidad ukon pagkawalay ikasarang nga pabutig lamang nga basulon ang indi matarong nga panghunahuna, politika, ukon pagkawalay katarungan, sa sulud sang katilingban tungud sang pagbalabag sang iya pag-uswag. Ang paghimo sang palaligban sa kaugalingon nahanungud sang pagkalooy sa kaugalingon ukon sang kaugalingong-pagkamatarong manabaw. Ang subong ka makinaugalingong tawo indi hanay sa iya kalag kag wala sing kasarang sa pagdumala, pangdesisyon nga pangisip, ukon bisan ang masaligan nga pagkamatinumanon sa plano sing pagpatuman sang kompanya. Wala siya sang bili ukon kapuslanan sa bisan anong katilingban, kag mahapos siya

maawat sa pag-uswag sa plano sang Dios.

Sa pihak nga bahin, ang tunay nga pagkawalay katarungan wala gid sa mga katilingban kag mga sistema sang tawo. Sa madali kag madugay ang tagsa ka tumuluo nga ara sa linya sang kakusog sing paghulag mangin biktima sang indi patas nga sistema. Puwede ka biktimahon sang kriminal agud matukiban lamang, nga kon ang kaso ara na sa husay, nga ang aton panghukmanan nga katukuran ukon korte nagahatag sang mas mga maayong pag-amuma sa kriminal labaw sa matarong nga pumuluyo. Puwede nga ikaw isa ka may mataas nga katungdanan nga empleyado kag bisan pa sina mabalewala sa kinahanglanon kaayo nga katungdanan nga ginhatag sa wala gid kaayo sing kasarang nga tawo nga nagpalakas sa amo. Puwede nga ikaw isa ka opisyal sang metropolitan police department nga ginadumalahan sang naakigan sang burukrasya imbis sang pamuno kag masapwan mo ang imo kaugalingon nga naabuso, naakigan, ukon ginpauntat sing trabaho tungud sang ginhimo nga sa pagkamatuud dapat dayawon. Subong isa ka opisyal sang militar, puwede nga makaatubang ka sang pagtamay kag pagkawalay katarungan sa mga mahilig sa propesyon nga mataas nga mga opisyal nga walay kahanas magmando bisan lang sa platon sa idalum sang kabug-aton sa inaway. Ang dunut ukon malain kaayo nga sistema nagahimo sang malain kaayo nga mga tawo kag nagahimo sang mga biktima sa sadtong mga talahuron. Amo ini ang buut ko silingon sang pagtilaw sa sistema.

Ang malain nga sistema kasami nagalakip sang maayong mga tawo, apang kon sila maabuso sang sistema, ang ila mga pamatasan sang panghunahuna, pang-engganyo, kag pagkamatind-anon wala nagakinahanglan maguba sang pagkawalay katarungan nga ila ginaantos. Ang nagaabante nga tumuluo indi kinahanglan magtugot sang pagtilaw sa sistema nga magdugang sa iya kaugalingon nga mga kapaslawan.

Kon ikaw isa ka maayo nga empleyado, apang ginpahalin sang indi patas nga amo, ano bala ang imo himoon? Magpangalisud ka bala ukon mangin mabaluson kag mapagowa ang imo kaakig sa bisan kay sin-o nga magapamati? Mamahog ka bala nga magpasaka sang kaso? Ukon mahulog sa pagkasubo ukon pagkalooy sa kaugalingon? Sa pagkamatuud indi. Subong sakup sang harianon nga pamilya sang Dios, nga nagaangkon sang ginsakupan sang gahum nga nagsakdag kay Ginoong Jesu-Kristo, wala gid ginplano nga maghulag ka subong sang mga ditumuluo, ukon subong sang paghulag sang mga tumuluo nga ara sa kalibutanon nga sistema. Bisin pa nga gintrato ka sang pabaliktad, may ara ka gihapon sang kahigayonan nga makabalik sa matuud kag mapuslanon nga kadaugan.

Apang kon imo tugotan ining kakusog sing pagtilaw agud magsulay sa imo sa sulundan sang kalibutanon nga pagreklamo kag pagsabat, gindula mo ang imo kahigayonan; nagahulag ka kaangay sang espiritunanong mangunguma. Ang indi pagpasar sa pagtilaw sa sistema nagakahulugan nga ang kapaslawan agud makaabante sa sining talagsahon nga bahin sang imo espirituhanon nga pagkinabuhi. Wala sing pagtilaw sang nagatubo nga tumuluo ang magaabot subong sang aksidente ukon wala damha. Kon ginatrato ka sang indi patas, ang Dios may katuyoan sini. May kabangdanan Siya sa pagdala sang kabug-aton sa imo kinabuhi. Ang iya tinutuyo amo ang pagpadasig sang imo pagtubo.

Kon ang katilingban nagapakita nga nagkulang ka ukon indi ka maayo nga sa pagkamatuud mismo ang sistema, indi ikaw, ang indi maayo, may higayon ka agud

mag-abante nga wala sa idalum sang mga kahimtangan sang kadaugan. Pirmi gid kita makatoon halin sa aton mga kapaslawan; malaka lang nga makatoon kita halin sa aton mga kadaugan. Sa isa ka tion ukon sa isa pa gid ang kada isa indi makapasar ukon ginakabig nga napaslawan. Apang amo ini ang imo panghunahuna sa kapaslawan nga nagapat-ud sang imo kaisog sang buut, indi ang imo panghunahuna sa kadaugan.

Ang bisan sin-o makadumala sang iya kaugalingon nga may kadunggan kag panindog sa idalum sang makawiwili nga mga kahimtangan, apang kon ang kalisdanan magdamo, ilabi na kon ang mga palaligban indi patas, niyan makit-an na ang matuud nga kinaiya sang tawo. Kon ano ka man gid amo ka sina sa idalum sang kabug-aton. Sa lain nga mga pamulong, sa kabaliktaran, ang kapaslawan amo ang ginahimo sang tawo. Wala sing bisan isa nga magmadaugon kon wala nagabuntog sang kapaslawan. Sa katalagman ginakopyakopya niya ang mga putling kaayo nga nagatuytuy sa iya pagowa sa kapaslawan padulong sa kadaugan. Gani subong sangputanan, ang pagtilaw sa sistema dapat amo ang hangkat sang tumuluo, indi ang iya kagub-anan.

Wala ka sing pamalibad nga makibot kon tratuhon ka sing indi patas. Sin-o bala ang nagsiling sa imo nga ang kalibutan nangin patas? Si Satanas ang nagadumala sini nga kalibutan pinaagi sa iya kalibutanon nga sistema, kag wala sing bahin sang iya sistema nga patas, matarong, ukon madungganon. Ang sistema sang yawa bug-os nga indi patas tungud kay si Satanas may kulang sa iya kinaiya. Siya ang labing maanyag nga tinuga sa mga anghel nga nagkinabuhi; siya ang labing hitsurahan, labing maalamon, labing hanas nga mangin-alamon nga naghalin sa kamut sang Dios (Ezequiel 28:12b-17). Apang tungud sang iya kaugalingong hilway nga kabubut-on wala siya sang pagkamatinud-anon. Ang pagkamatinud-anon nagahalin sa kamatuuran, sa panudlo sang Bibliya sa sulud sang kalag, nga ginalalis kag ginapamatukan ni Satanas. Subong kaaway sang kamatuuran, Si Satanas mangin indi lang gid patas. Apang sa kalidad mismo nagakakulang siya, kita nakakita sang aton kabakod agud madumalahan kag malampasan ang iya mga pagkawalay katarungan. Pinaagi sa panudlo sang Bibliya kag sang pagkamatinud-anon sang pagkinabuhi sa sulud sang divine dynasphere, may mga kasulbaran kita sa pagtilaw sa sistema.

Pangkatilingban nga Kinabuhi upod sa Tawo, Pangkatilingban nga kinabuhi upod sa Dios

Sa palatukuran, ang kasulbaran sa pagtilaw sa sistema amo ang aton pangkatilingban nga kinabuhi upod sa Dios. Sa pat-ud nga paggamit, ang sabat amo ang pagsinakot sang pagpatuman sang indi kinaugalingong gugma kag ang paggamit sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan.

Ang bisan sin-o nga may panghangup kag nagakaigo nga pagpaubus agud mag-angkon sang maabtik nga panghunahuna may limitasyon sang iya pangkatilingban nga kinabuhi. Iya ginatigana ang iya kinaugalingong gugma para lamang sadtong mga abyan nga indi lamang madungganon kag makapapagsik, kondi nagakaangay man sa iya personalidad, mga kawilihan, kag mga tinutuyo sa kinabuhi. Labaw pa sa sinang kaupdan sa sulud madamo sang makilala nga ang pagpakig-abyan puwede niya ikalipay sa limitado lamang nga pamaagi. Nagapamili ka sang imo mga abyan pinaagi

sa ila mga putling kaayo; nagustuhan mo ang ila pamaagi sang kinabuhi kag bililhon sa imo ang ila mga pinanilagan kag mga palanan-awon. Tungud sang ila pagkamatitud-anon ginatahod mo ang ila mga palanan-awon kag, busa, ginatipigan mo kon ano ang ila ginahunahuna.

Kon mangin biktima ka sang indi patas nga sistema, puwede nga mahuya ka mag-atubang sa imo mga abyan. Ang pagtilaw sa sistema kasami nga nagadala sang kapareho nga kabug-aton sang pagkasinalikway sang kapareho. Puwede mo handurawon nga ginasaway ka sang imo mga abyan, gani likawan mo sila kag utdon ang imo tanang pangkatilingban nga kinabuhi. Apang ang subong nga pagsabat isa ka hugut nga pagkanalikupan sang kaugalingon. Mahulog ka sa pagkamataastaason, pagkama-kinaugalingon, kag pagkalooy sang kalibutanon nga sistema.

Apang puwede man nga magsabat ka pinaagi sa pagpaninguha sing husto agud ipaathag ang imo kaugalingon. Puwede man nga maghatag ka sang dako kaayo nga kusog agud pakamatarungon ang imo kaugalingon agud nga ang mga abyan indi maghunahuna sang malain kaayo. Apang ang tawo maghunahuna kon ano ang ila gusto hunahunaon. Ang imo makinaugalingon nga mga paninguha agud dumalahan ang ila mga panghunahuna nagapagamo lamang sang hilisgutan kag nagasugyot nga ang pinakamalain amo ang, sa pagkamatuud, tinuud. Ginausikan mo ang imo panahon kag ang ila man.

Bisan diin sining duha mag-atras ka man sa imo mga abyan ukon tilawan ang pag-kataranta sa pagpaathag sang imo kaugalingon sa mga nagasalikway sa imo, nalagpak ka kag wala kapasar sa pagtilaw sa sistema. Pinaagi sa imo kaugalingon nga kabubut-on nabaylohan mo ang indi patas nga kahimtangan padulong sa kinaugalingong kapaslawan.

Kon nasalikway ka, ginpauntat sa trabaho, ukon ginsaway pinaagi sang indi patas nga katilingban, may ara gid pirmi sing mga tawo nga magpakanubo ukon magtamay sa imo. Ang mga hambogero indi gid mabudlay pangitaon, labi na kon nakabentaha ka sang nag-agi. Kon ang imo dungog kag maayo nga pangalan maataki, mahimong madula ang iban mo nga mga abyan, apang una gid indi sila matuud nga mga abyan. Kon talikdan ka nila, mas maayo ini para sa imo. Ang tunay nga mga abyan makilala sa idalum sang mga kabug-aton ukon kalisdanan; sa pagkamatuud nga nahimo ka nga indi mabaton sa isa ka katilingban nagakahulugan nga bale-wala sa ila kag indi makaapekto sa ila pagkamaunungon bisan gamay. Busa tungud sini, ang kakusog sing pagtilaw may dugang nga kaayohan sang pag-ayag ukon pag-usisa sang imo pangkatilingban nga kinabuhi.

Sa kinatapusan nga pagpangusisa, ang imo pangkatilingban nga kinabuhi upod sa Dios mas labaw pa ka kinahanglanon kaayo kay sa imo pangkatilingban nga kinabuhi upod sang mga tawo bisan kasan-o. Ang imo kaangtanan sa Dios amo ang imo kalig-on. Indi Siya maglain tungud kay gintrato ka sing pagkawalay katarungan. Nagahandum Siya nga malikupan ka kag magsako sa Iya, kag nakahibalo Siya nga ina nga pagtilaw sing sistema makapadasig kaayo sang imo pag-uswag padulong sina nga lalambuton.

Naandan nga ginatawag naton ang aton pakig-upod sa Dios nga “pagkaespirituhanon” ukon “pagsimba” ukon “ang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi,” apang ini kasami nga wala sing matudlo. Ang “pangkatilingban nga kinabuhi kaupod ang Dios” mas bagay ilarawan sa aton pagpakigupod sa Iya. Nagasulud kita sa pangkatilingban nga kinabuhi kaupod sa mga tawo tungud kay nagahandum kita sang pag-inupod, pag-ambitanay, kaladlawan, sang pangkaisipan nga pangpapagsik, kag tungud kay *nalipay* kita

sa aton mga abyan kag mga kakilala. Malipay man kita sa *Dios* sa panahon sang aton mga kinabuhi diri sa duta. Pinaagi sa panudlo sang Bibliya kag sang pagpanghikot sang nagaalalangot nga sistema sang gugma, masapwan naton ang kalipay sa Iya.

Ang aton pangkatilingban nga kinabuhi wala nagdepende sa kasarang makakita, makahikap, makabati sa Dios; ang Pulong sang Dios sobra na ka “mas masaligan nga saksi” kay sa aton tawhanon nga mga pamatyag (2 Pedro 1:19). Kon nagahimo kita sang aton kaangtanan sa Dios ang aton pinakakinahanglanon kaayo nga pangkatilingbang kinabuhi, *amo* ina ang espirituhanon nga kakusog. Amo ini ang nagaangot sa tunga sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere kag sang kinaugalingong gugma para sa Dios sa ikalima nga ganhaan. Kon ang imo pangkatilingban nga kinabuhi upod sa Iya tama, niyan wala sing kapaslawan ukon daw sa kuno kapaslawan sa kinabuhi nga makapahimo sa imo nga gamiton ang imo kaugalingon nga kabubut-on agud gub-on ang imo kaugalingon sa yawan-on nga sistema.

Suno sa imo mahinangpanon nga pagkasuud sa Dios, ang pat-ud nga kasulbaran sa pagtilaw sa sistema mangin pilo ukon duha ka bahin. Sanglit nga ang hangkat sa imo espirituhanong kakusog nagalakip sining duha ang pagtilaw pinaagi sa mga tawo kag pagtilaw sa panghunahuna, ang mga kasulbaran sa sini nga mga nagaburulag nga mga kabug-aton kinahanglan updon. Ang tumuluo kinahanglan maggamit sang indi kinaugalingong gugma agud magpakigbagay sa mga tawo sa sulud sang sistema kag kinahanglan maggamit sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan agud masarangan dag-on ang mga pagkawalay katarungan sang sistema mismo sa kaugalingon sini.

ANG DIRITSO NGA PAG-ATAKI SANG KALIBUTANONG SISTEMA

Yawan-on nga Pagdumala sang Kalag

Si Satanas wala sing pagkamatinud-anon. Sadtong nag-agi nga walay ginsuguran siya nakabaton sang dako kaayo nga gugma kag pagkaalwan halin sa Dios nga ginbalosan niya sang pagkaindi mapasalamaton kag sang kaluiban. Pagkawalay kalooy nga ambisyosong paabantihon ang iya kaugalingon, si Satanas nagasaad sang kalipay kag kauswagan nga indi niya mahimo. Ang iya plano sang pagpatuman makit-an nga nangin madungganon, mataas, kag maathag, “kag indi makatingala, tungud kay bisan si Satanas nagapakunokuno sang iya kaugalingon subong ang anghel sang kapawa” (2 Mga Taga-Corinto 11:14). Apang ang iya maathag nga mga kamatuuran pirmi gid may madulum nga bahin. Kon indi ka maabtik sang iya makalilisang nga mga kabutigan, mahimo ka nga iya ulipon.

Busa kon ang kapawa [yawan-on nga pagpanglimbong] nga ara sa inyo amo ang kadudulman, daw ano kadako ang kadudulman! (Mateo 6:23b, NASB)

Si Satanas isa ka nagapanghadlok nga kaaway, “kaangay sang nagangurob nga liyon,

nga nagapangita sang turukbon” (1 Pedro 5:8). Isa lang ang iya katuyoan; nakahibalo siya sang iya tinutuyo—nga gub-on ang maayong dungog sang Dios kag itukod ang iya kaugalingong ginahanduraw nga Paraiso diri sa duta. Nahan-ay siya sing husto. May sistema siya agud maagum ang iya lalambuton. Agud maagum ang *pagdumala* sa ginharian nga iya na karon *ginadumalahan*, ginamaneho na sang yawa ang katawhan sa kalibutanon nga sistema. Kamo subong tumuluo ni Ginoong Jesu-Kristo mga bihag ukon biktima ni Satanas. Si Satanas lipot nga mangin-alamon nga magpanglimbong sa aton tanan kon indi lang kita protektado sang kamatuuran sa sulud sang divine dynasphere.

Ang makabibihag nga pangulo, si Satanas nagasugo sang madamo kaayo nga pwersa sang nagpakasala nga mga anghel ukon mga demonyo; ang kalibutan kag ang nagpakasala nga katawhan nasakup sang iya ginharian. Sa Bibliya, ang ginharian ni Satanas gintawag nga (*kosmos*), kasami nga ginabadbad “kalibutan.” Ang *kosmos* nagapuntirya sa isa ka sistema—ang nahan-ay, nagahiusa nga katilingban nga may katuyoan, plano sing pagpatuman, kag katukuran sang awtoridad. Kon ang Bibliya ang nagapahayag nga ang isa ka tawo nagahigugma sang kalibutan (2 Timoteo 4:10; Santiago 4:4; 1 Juan 2:15) ukon nagakinabuhi suno sa mga talaksan sang kalibutan (Mga Taga-Roma 12:2; Mga Taga-Efeso 2:2), ina nga tawo nagapuyo sa yawan-on nga sistema sang gahum. Ginaulipon niya ang iya kaugalingon sa awtoridad ni Satanas, nagatuman sang plano sing pagpatuman ni Satanas, kag nagatuman sang katuyoan ni Satanas.

Ang kalibutanong sistema nagagamit sang duha ka mga dynaspheres nga nagahimo sang ikalima kag ikaanum nga kakusog sing mga pagtilaw. Ang *arrogance complex* nagatuytuy sang tumuluo pakadto sa pagkawala sing kawili nahanungud sa panudlo sang Bibliya, samtang ang *hatred complex* nagamaneho sinang pagkawalay kabalaka padulong sa pagpamatuk nahanungud sang panudlo sang Bibliya.

Ang pagkakalibutanon isa ka pangsolo nga pagkapasakup sa kalibutanon nga sistema. Si Satanas nagahatag sing kadasig sa hapaw nga mga pagpaathag sang pagkakalibutanon agud magpakunokuno sang iya malaut nga mataktikanhong plano. Ang balaodnon nga mga tumuluo nagakasayup sa paghaumhaum nga ang pagkakalibutanon nasakupan sang pagpanugal, sa pag-ilinum, paghinubog, ukon sang bisan anong pamatasan nga nagapakibot sang kinaugalingon sa ila. Apang samtang ang subong nga mga hilikuton magapakita sa ila sang indi maayo nga paghukum kag puwedeng sa pagkamatuud nagalakip sang sala sa isa ka klase ukon sang iban pa, indi sila ang kinaiya sang kon ano ang ginalarawan sa Bibliya subong kalibutanon.

Ang pagkakalibutanon amo ang kon ano ang imo *ginahunahuna* sa sulud sang kalibutanong sistema, indi lamang sang kon ano ang imo *ginahimo*. Ang pinakamaayo nga armas ni Satanas amo ang malaut nga panghunahuna—ang tuso nga mga pagtuis, mga medyo matuud medyo indi, kag mga kabutigan nga iya ginagamit agud dumalahan ang panghunahuna sang tawo. Ining pinakamaayo nga armas ginatawag nga *pagpang-engganyo sang demonyo*.⁶³ Kon imo hakson ang yawan-on nga mga pahayag sang panghunahuna, natonto ka ni Satanas. Ang imo pagkamatinuuron indi makaprotekta sa imo, kag ang pagkawalay kahibalo indi puwede ipamalibad. Mahimo ka nga imo kaugalingong pinakamalain nga kaaway. Kon imo toohan “ang amay sang kabutigan” (Juan 8:44), ang unud sang imo kaugalingong kalag nagapugong sang espirituhanong

63. Thieme, *Satan and Demonism* (1996), 12-17.

pagtubo kag nagadumili sang divine nga mga pakamaayo.

Apang inang pareho nga Espiritu [ang Balaan Espiritu] maathag nga nagapahibalo nga sa ulihi nga mga tion ang iban [mga tumuluo] magatalikod sa panudlo sang Bibliya [pagtalikod sa tinooan], nga nagatalupangud sa malimbungon nga mga espiritu [mga manugtudlo sang kalautan] kag nagasentro sing panghunahuna sa mga pagtolon-an sang mga demonyo. (1 Timoteo 4:1)

Ang “mga pagtolon-an sang mga demonyo” nagasulud sa listahan sang imo mga panghunahuna kon ang imo kabubut-on nagapanghikot nga wala sing kamatuuran—kon wala sing divine nga katukuran, ang Maayong Balita, kag ang panudlo sang Bibliya. Ining pagkawala gid sang kamatuuran, ining pagkahaw-ang sang kalag, ginatawag sa Griyego (*mataiotes*), “pagkawalay unud, kahambugan.” Ang pagkahaw-ang ginakuha sa indi matuud nga mga pagtolon-an nga nagapuno sang imo kalag kaupod ang pagkamataastaason kag pagkamabatukon.

Kay sa pagkahambog nga panghambal sang matinaastaason nga mga pamulong halin sa ginhalinan sang pagkawalay unud [ang *mataiotes* nga pagkahaw-ang], sila [mga manugtudlo sang indi matuud] nagapadayon sang pagpahaylo pinaagi sa mga kailigbon, pinaagi sa pagkamaulagon, ang mga halos nagpalagyo halin sa mga nagkinabuhi sa sayup [halin sa mga tumuluo nga nagakinabuhi sa kalibutanong sistema]. (2 Pedro 2:18)

Ang tawo maluya, indi makusog. Nagapanghulam kita sang kusog—para sa ikaayo ukon para sa malaut—halin sa magkabaliktad nga ginhalinan: ang divine dynasphere ukon sa kalibutanong nga sistema. Kon balibaran mo ang gahum sang divine dynasphere, niyan ginadumalahan ka sang mapintas kag madaogdaugon nga kalibutanong sistema. Kon isalikway mo ang panudlo sang Bibliya, *mabaton* mo ang lain ukon halili, ang yawan-on nga pagtolon-an, nga may makaguluba nga epekto.

Kon ang bisan sin-o nagatudlo sang lain nga pagtolon-an kag wala nagauyon sa maayo kag tama nga pagtolon-an, nga amo ang mga pagtolon-an sang aton Ginoong Jesu-Kristo, bisan sa sina nga pagtolon-an suno sa pagkabalaanon, [pagtolon-an nga nagatuytuy pakadto sa pagkahamtong], nakabaton siya sang pagkamataastaason, nga wala gid sang nahangpan. (1 Timoteo 6:3-4a)

Kon ang kabubut-on nagapakita sang bisan anong kahigayonan, ginaagaw ni Satanas ang kinabubut-ong paninguha; ang taglawas “nagabaton sang pagkamataastaason.” Kon ang tumuluo indi makapanumbalik kag magpadayon sa pagtolon-an, nagakagrabe ang pagkamataastaason. Ang indi matuud nga pagtolon-an kag ang malaut nga panghunahuna nagasuhot sa kalag tubtub nga indi na gid siya makahimo sang maayong mga desisyon. Ang espirituhanong “pagkabulag” nagapadulum sang iya kalag (Juan 12:40; 2 Mga Taga-Corinto 4:3-4); nagapatubo siya sang “Pagkatig-a sang tagiposoon”

ukon sang peklat ukon pinalian sang kalag (Exodo 7:22; 8:15, 32; 9:34).

Sa wala mahibaloan ukon tinuyoan, mabiktima ka sa yawan-on nga pagpang-engganyo sang imo kaugalingon nga kabubut-on. Pilon mo ang magtugyan sa “espiritu nga nagapanghikot karon sa tunga sang mga anak sang pagkadimatinumanon [ang madumilion nga kabu-but-on]” (Mga Taga-Efeso 2:2). Pinaagi sa mapagsik ukon matugyanon nga pag-uyon, maghimo ka sang alagyan para sa mga pagtolon-an sang demonyo agud pasudlon sa imo kalag. Puwedeng *maabtik* mo nga ipadayon ang malaut sa pag-idolo ukon pagsimba kay Satanas, ukon pwedeng *mauyunon* nga magtugyan sang imo kaugalingon nga masakitan pinaagi sa pagka-adik sa droga ukon pinaagi sa mga panghunahuna sang kaugalingong-pagkamatarong, pagkalooy sa kaugalingon, kaakig, pagsabat sa sobrang pagkagamo sang tanlag, ukon ang indi pagtahod sa awtoridad sang katukuran. Ang sala indi lamang sala; ang sala nagapahulag sing maabtik sang kalibutanong sistema.

Paglarawan sang Plano sing Pagpatuman ni Satanas

Ang ining duha gid ka mga dynaspheres sang kalibutanon nga sistema nagpahimulus sang imo malain nga mga desisyon, nga nagabilanggo sa imo sa magamo kag makalibog nga yawan-ong panglimbong. Sa pagpaathag sang dynasphere amo ang sistema sang gahum sa diin ang tawo ginadumalahan sang gahum nga mas dako kag mabaskog pa kay sa iya kaugalingon. Ang Dios nagdisenyo sang isa ka dynasphere agud pakamaayohon ang tawo; si Satanas nag-imbento sang duha ka mga dynaspheres agud ulipunon ang tawo. Indi mo mabaylohan ining tatlo ka mga dynaspheres. Makilala mo lamang nga ara sila kag magpili sa ila. Ang divine dynasphere nagapanghimo sang mga daugan sa kinabuhi; ang duha ka mga kalibutanon nga mga dynaspheres nagapanghimo sang mga pildihan.

Si Satanas nagagamit sang kalibutanon nga sistema subong:

1. ang pamaagi para sa pagtatap sang iya pagdumala sang kalibutan (Mga Taga-Efeso 2:2);
2. ang bulutangan ukon lawak klasehan para sa pagsaylo sang kalibutanon nga pagtolon-an padulong sa tawo (1 Timoteo 4:1-2);
3. ang mataktikanhon nga pagsiud para ulipunon ang katawhan (2 Timoteo 2:26);
4. ang pabrika sang mga pildihan (Mga Hebreo 4:1-2).

Sa *arrogance complex*, ang tawo nagsako kaayo ukon nalikupan sang iya kaugalingon. Tungud kay iya gid ginapadako ang pagtalupangud sa iya kaugalingong bili, indi siya makakilala sang pagkabililhon sang divine nga grasya ukon magkalipay sang mga pakamaayo sang plano sang Dios sa iya kinabuhi. Sobra niya nga ginapakamahal kag ginadayaw ang iya kaugalingon, nahimo siya ngaiya kaugalingong kaaway. Nagahatag siya sing dakong pagtalupangud sa kaugalingon imbis sa Dios.

KALIBUTANON UNO Arrogance Complex, ang Nagainangot nga Sistema sang Pagkamataastaason	KALIBUTANON DOS Hatred Complex, Nagainangot nga Sistema sang Pagdumut
Nalikupan sang kaugalingon	Nagapamatok sa Dios kag sa plano sang Dios
Kaugalingong kaaway	Kaaway sang Dios
Nagapakig-away sa kaugalingon	Nagapakig-away sa panudlo sang Bibliya
Nagatalupangud sa kaugalingon imbis sa Dios	Nagatalupangud sa tawhanong palanan-awon imbis sa divine nga palanan-awon
Ang panghunahuna ni Satanas sa tion sang iya pagpakasala	Ang panghunahuna ni Satanas pagkatapos sang pagpakasala sang tawo
Pilosopiya ni Satanas sadto anay nga kasaysayan sang pagsinumpunganay sang mga anghel	Pilosopiya ni Satanas sa pagpalawig sang kasaysayan sa pagsinumpunganay sang mga anghel
Pilosopiya ni Satanas subong manugdumala sang nagpakasala nga mga anghel	Pilosopiya ni Satanas subong ang manugdumala sang kalibutan
Nasilsilan sang pilosopiya ni Satanas sang wala pa ang pagtuga sang tawo	Nasilsilan sang pilosopiya ni Satanas pagkatapos sing pagpakasala sang tawo
Naulipon sang kaugalingon	Naulipon ni Satanas

ANG DUHA KA MGA DYNASPHERES SANG KALIBUTANONG
SISTEMA NI SATANAS

Sa *hatred complex*, ukon *kalibutanon dos*, ang tawo mabinatukon sa Dios kag sa plano sang Dios. Ang tawo nga nagasalikway, nagalalis, nagasupok, ukon nagayamuhat sa Pulong sang Dios nagahimo sang iya kaugalingong kapaslawan pinaagi sa pagpakig-away batok sa kamatuuran. Ang *hatred complex* nagapatalupangud sang tawhanong palanan-awon imbis sang divine nga palanan-awon.

Ang arrogance kag hatred complexes nagalarawan sing kasaysayan sang kinaugalingong trabaho kag pagpanakop ni Satanas. Kinaunahan siya nga nangin labing gamhanan, maalamon, kag hitsuraan sa tanang mga anghel. Hinaplasan kag ginpakamaayo siya nga cherub, ang ginbayaw nga manugbantay sang trono sang Dios (Ezequiel 28:14-15). Apang sang natilawan niya ang kanami sing pagdumala sang iban nga mga anghel, si Satanas nangin masako kag nalikupan sang iya kaugalingon (Ezequiel 28:16a, 17a). Iya ginkabig ang iya kaugalingon subong katupong sang Dios, kag tungud sining tampalasan nga pagkamataastaason nakasala kag nawad-an siya sang grasya (Isaias 14:14). Sa iya pagpakasala ginhaylo ni Satanas ang isa sa tatlo ka bahin sang tanan nga mga anghel sang iya makaguluba nga plano (Bugna 12:4). Ang *arrogance complex* nagapakopya sa tawo sang panghunahuna ni Satanas umpisa pa sadtong pagpakasala sang tawo.

Sang ang Dios nagtuga sang tawo agud sulbaron ang pagsinumpunganay sang mga anghel, ang yawa nagbalos sang pag-ataki, nga nagpasangkad sang pagkamataastaason sa tinuyoan, sing mapintas nga pagbatok sa Dios. Pinaagi sa akig nga pagbatok si Satanas nagplano sang pagpakasala sang tawo. Ang *hatred complex* nagakopya sa tawo sang panghunahuna ni Satanas nga nag-umpisa sa pagpakasala sang tawo.

Ang *arrogance complex* nagalarawan sang pilosopiya ni Satanas sang sadto anay nga kasaysayan sang pagsinumpunganay sang mga anghel; ang *hatred complex* amo ang iya pilosopiya sa pagpalawig sang katawhan sa pagsinumpunganay sang mga anghel. Kon ang bisan sin-o padayon nga nagakinabuhi sa *arrogance complex*, nasilsilan siya sang panghunahuna ni Satanas subong ang manugdumala sang nagpakasala nga mga anghel sang wala pa ang pagtuga sang tawo. Ang bisan sin-o nga nagpabilin sa *hatred complex* nasilsilan sang panghunahuna ni Satanas subong ang manugdumala sang kalibutan pagkatapos nga ang tawo nahimong iya mga alagad.

Ang kada dynaspheres ni Satanas nagahimo sang tawhanong mga ulipon. Ang mga ganhaan sang *arrogance complex* nagainangot agud mang-ulipon sang tawo sa iya kaugalingong malain nga mga desisyon; ang *hatred complex* nagapang-ulipon sang tawo sa kay Satanas. Ang *arrogance* kag *hatred complexes* nagapaathag sang sala, tawhanong kaayo, kalautan, kag kalisdanan sa katawhan subong sang *love complex* nga nagapaathag sang putling kaayo kag ikasarang para sa gugma kag kalipay.

Ang kalibutanon nga sistema padayon nga nagapamahog sang imo espirituhanong kakusog. Ang mga ganhaan halin sa *arrogance* kag *hatred complexes* nagainangot sa indi maisip nga mga pagsinalakot nga nagaataki sang kinaugalingong mga kaluyahon kag mga bahin sang pagkabulag sang taga ka tumuluo.

Magmabinut-anan sang *espiritu*, mangin maabtik. Ang inyo kaaway, ang yawa, nagalibotlibot kaangay sang nagangurob nga liyon, nagapangita sang turukbon. Apang pamatuki siya, magmalig-on sa *inyo* pagtoo [panudlo sang Bibliya]. (1 Pedro 5:8-9a, NASB)

Isuklub para sa inyo mga kaugalingon ang bug-os nga armas sang Dios [ang divine dynasphere] agud nga sarang kamo magpabilin nga malig-on batok sa mga pagpangdaya sang yawa. (Mga Taga-Efeso 6:11).

Ang yawan-ong “mga pagpangdaya sang yawa” ginpakita sa mga ganhaan sang kalibutanong sistema, apang indi ka makapamatok sa kalibutanong sistema sa imo kaugalingong gahum. Ang panghunahuna nahanungud sang divine nga palanan-awon lamang ang makapildi sang makalilisang kag makaguluba nga pwersa sang pagpang-engganyo sang demonyo sa imo kinabuhi. Kinahanglan mahangpan mo ang mga mando sang divine dynasphere kag tumanon ini nga mga palatukuran subong ang giya agud gamiton ang imo kaugalingong paghukum kag ang espirituhanong maabtik nga panghunahuna.

Ang Kabilogan sang Arrogance Complex

Ang arrogance complex kaangay sang kumonoy ukon malain kag dilikado kaayo nga kahimtangan. Puwede ka magsulud sa bisan anong ganhaan, apang sa makaisa nga ara ka na sa sistema, ara ka sa kahimtangan sang kaluyahon. Sa kahimtangan sang kaluyahon indi ka makahimo sang maayo nga mga desisyon. Kon, subong isa ka tumuluo, indi ka makapalagyo pinaagi sa gilayon nga pagpanumbalik kag paggamit sang panudlo sang Bibliya, malugdang ka sa bag-o nga mga kaluyahon, kag magtugyan sa bag-ong mga sala nga wala pa gid sadto anay nagsulay sa imo. Ang pagkamataastaason nagaapekto sang tagsa ka bahin sang imo kalag; ang pagpang-engganyo sang demonyo sa kadugayan nagabaylo sang imo pagkatawo. Bisan pa nga ang isa ka ganhaan nagbutong sa imo padulong sa sistema, madamo nga mga ganhaan ang magabutong sa imo panaog tubtub nga malubong ka sa kalibutanong hilikuton kag pagpanakup.

May ara dose ka mga ganhaan sa arrogance complex:

1. Pagkamataastaason sang panghunahuna
2. Madumilion nga kabubut-on
3. Pagkamataastaason tungud sang awtoridad
4. Pagkamataastaasong kaugalingong-pagkamatarong
5. Pagkamataastaasong pagpakighilawas
6. Pagkamataastaasong pagkakriminal
7. Pagkamataastaasong pagkabuangit
8. Pagkamataastaason tungud sang pagkawalay kalipay
9. Iconoclastic nga pagkamataastaason
10. Makatarunganon kag indi makatarunganon nga pagkamataastaason
11. Pagkamataastaason tungud sang Kristohanon nga pagpangalagad
12. Pagkamataastaason tungud sang pagkainapinan nga pungsod

Ganhaan 1, Pagkamataastaason sang Panghunahuna. Ang mga sala sa panghunahuna amo ang pang-engganyo sang kalautan, nga nagatuytuy padulong sa nagapanghikot nga mga kalautan sang tanang iban nga mga ganhaan sang kalibutanong sistema. Kon ikaw hambog, maimon, mabaluson, hadlok, nagakalisud, akig, pagkawalay patawad ukon madumtanon, ukon nagsalum sa pagkalooy sa kaugalingon kag kasalanan, ikaw “nagahatag sa yawa sang kahigayonan” (Mga Taga-Efeso 4:27). Wala sing iban nga klase sang sala ang subong ka makaguluba sa imo espirituhanong kakusog, tungud kay subong nga ang tawo “nagahunahuna suno sa iya kaugalingon, amo na siya” (Mga Hulubaton 23:7a). Kinahanglan bantayan mo ang imo kaugalingon batok sa mga sala sang panghunahuna. Magpanumbalik dayon kag ibalik ang matawhay nga panghunahuna sang ikaduha nga ganhaan sang divine dynasphere.

Ganhaan 2, Madumilion nga Kabubut-on. Ang pagkanalikupan sang kaugalingon nagapabilin sa imo nga walay kabalaka kag kawili sa panudlo sang Bibliya. Mahimong batonon mo nga ang panudlo sang Bibliya amo ang kamatuuran, apang ang imo mga ulunahon indi maayo. Ginabale-wala mo ang Pulong sang Dios, kag bisan pa nga indi mabatukon, ginahatag mo ang imo kaugalingon nga maluya kag walay mahimo sa espirituhanon pagsinumpunganay. Si Satanas nagamaneho sa pagdumala sa imo kon indi

ka makagamit sang “espada sang Espiritu” batok sa indi matuud nga pagtolon-an (Mga Taga-Efeso 6:17).

Ganhaan 3, Pagkamataastaason tungud sang Awtoridad. Sa kahambugan ang tawo nagapangopya sing kinaunahang pagpaakig ni Satanas batok sa Dios kag sang kasunud nga pagpanglupig sa tawo. Ang mataastaason nga mga tawo sa *idalum* sang awtoridad nagatamay sang ila pangulo kag nagaplano sing malaut agud laglagon ukon paluyahon sila (Mga Salmo 12:2-4); ang mataastaason nga mga tawo nga *ara sa* awotridad nagaa-buso sang ila gahum (2 Samuel 12:1-9). Ang mataastaason, *malampuson* nga tawo nagahaumhaum nga ang katilingban sa diin siya nangibabaw nagadepende sa iya, apang sa pagkatinuud siya ang nagadepende sa katilingban tungud sang kahigayonan kag ginsakupan sang palibot para sa kalampusan. Ang mataastaason, *indi malampuson* nga tawo nagapamasol sang sistema sang mga kapaslawan nga nangin kabangdanan sang iya kaugalingong pagkawalay kahanas, pagkawalay abilidad, ukon pagkatamad.

Ganhaan 4, Pagkamataastaasong Kaugalingong-pagkamatarong. Ang yawa nagtingub sang tanan puwedeng ikaayo sang iya kalibutanong sistema (2 Mga Taga-Corinto 11:14) nagapaninguha agud itukod ang iya kaugalingong Millennium kag pamatud-an ang iya kaugalingon “kaangay sang Labing Mataas [ang Dios]” (Isaias 14:14). Si Satanas nagatuis sang putling kaayo-sa maayong pamatasan nga ginporma sang divine nga katukuran padulong sa pagkamataastaasong kaugalingong-pagkamatarong. Ang may kaugalingong-pagkamatarong, nga balaodnong Kristohanon nagatoo nga ang iya mga kaagi kag mga naagum maghatag sa iya sang talagsahong kahimtangan sa Dios, apang “wala sing pagpalabilabi sa Dios.” Ang Dios nagapatigayon sa tanang katawhan pinaagi sa parehong mga talaksan sang perpektong pagkamatarong (Mga Taga-Roma 2:11). Ang may kaugalingong-pagkamatarong nga mga tawo kasami nga mahimong mga manugkampanya nga nagapahamtang sang ila indi maayo nga panghunahuna sa iban. Hinambog kag walay kapuslanan, nagahukum sila sa kay bisan sin-o nga indi gid kaayo perpekto kay sa ila mga kaugalingon (Mateo 7:1-2).

Ganhaan 5, Pagkamataastaasong Pagpakighilawas. Kon wala nalikupan sang putling kaayo sa kalag, ang kasami nga handum sa pagpakighilawas mahimong ang makusog nga kagamo sang kaisipan ukon pang-awat sa espirituhanong kakusog sing paghulag (2 Samuel 11:2-4; 1 Mga Taga-Corinto 7:9, 33-35). Ang pagsentro sa kaugalingon nagakinahanglan sang kaugalingong-kalipayan. Ginatulod sang kailigbon, nga amo ang handum nga indi mapunggan, ang pagpakighilawas indi na mangin pagpahayag sang gugma sa tunga sang bana kag asawa. Ang indi mapunggan nga pagpangita para sa kaugalingong-kalipayan *nagagamit* imbis sang *nagahigugma* sang lain nga tawo. Ang pagkamataastaasong pagpanghilawas nagapangguba sang ikasarang para sa mapinalanggaong gugma kag nagatuytuy sa pagkatalaka, kalisdanan, pagkawalay kusog, pagtuis, kag pagkaus-us (1 Mga Taga-Corinto 6:18). Ang pagpanghilawas mahimong buluhaton nga wala sing katinuud sa kinabuhi, ang grabe nga pagpangita sang kalipay, indi ang pagpahayag sang kalipay kag gugma nga naghalin sa kalag.

Ganhaan 6, Pagkamataastaasong Pagkakriminal. Ang pagkakriminal isa ka minataastaason nga pamaagi sang panghunahuna (Mga Hulubaton 24:1-2). Nga nagatamay sang tanang awtoridad, ang kriminal *nagapili* nga mangin isa ka kriminal. Ang iya kaugalingong pagkamataastaason, indi ang iya palibot ukon ang pagpadako sa iya, ang nagatuytuy sa iya sa kriminal nga paghaumhaum sang panghunahuna nga siya

mas mataas sa mga katungud, katungud sang pag-isahanon, kag sa pagkabutang sang iban. Imbis nga pauswagon ang iya kaugalingon, padayon niya ginatilawan nga pamatud-an ang iya kaugalingon sa paggamit kag pagpanakit sang iban agud ipakita nga siya makadumala. Ang iban nga mga tawo nagakinabuhi para sa iya nga katawhayan lamang. Ginapahambog niya ang iya kaugalingon sang pagkamangin mataas sa kasugoan kag nagakabig sang iya kaugalingon subong isa ka maayo nga tawo. Pinaagi sa iya kaugalingon nga kabubut-on, ang kriminal indi matudloan ukon magpatudlo. Ang Dios nagporma sang silot sing kamatayon para sa nagakaangay nga nasilotang mga kriminal (Exodo 21:12, 23; Numeros 35:30; Mga Taga-Roma 13:4).

Ganhaan 7, Pagkamataastaasang Pagkabuangit. Luwas sang pat-ud nga indi pagbalanse sang mga chemical nga ara sa utok sing mga normal nga paghulag sang tanang bahin sang lawas nga indi makapasala, ang pagkakulangkulang nagalarawan sang kaugalingong-makaguluba nga gahum sang pagkamataastaason sang tawo. Ang malain nga mga desisyon nagahimo sang limitasyon sa mga pirilian sa palaabuton; ang tumuluo ukon ditumuluo nagabulag sang iya kaugalingon halin sa pagkatinuud sang kinabuhi pinaagi sa iya kaugalingon nga kabubut-on (Mga Taga-Roma 1:21-22). Ang iya makinaugalingon nga mga desisyon nagauswag padulong sa sulundan sang natuis nga panghunahuna, nga nagahimo sing kalibutan sang panghandurawon sa iya hunahuna. Indi siya makakilala sining kalibutan sang panghanduraw subong ang pagkawalay katinuud kag, tungud sini nga kabangdanan, wala sing handum agud maremedyohan ukon itama ang iya mga indi matuud nga pagbinagbinag. Tig-a sing ulo, makitid sing panghunahuna, walay kasigurohan ukon maduhaduhaon, kon kaisa mapintas, indi siya makapakigbagay sa iban nga mga tawo. Ining bug-os ukon nakakandado nga pagkamakinaugalingon kasami nga nagatuytuy sa pagpakamatay.

Ganhaan 8, Ang Pagkamataastaason tungud sang Pagkawalay Kalipay. Ang kalipay isa ka kinaugalingon nga katumanan nga naagum pinaagi sa pagkamatinumanon sa divine nga mga mando. Ang kalipay mga resulta sang putling kaayo kag kamatuuran nga ara sa kalag nga ginpahayag sa maayong mga desisyon. Sa sulud sang divine dynasphere ang padayon kag malig-on nga mga desisyon nagahimo sang palibot para sa kalipay sang kalag. Ang mataastaason nga tawo, bisan pa sina, nagapaabot sang mga kahimtangan, mga pagkabutang, ukon sang iban nga mga tawo nga magpalipay sa iya. Kon mapaslawan siya sa sini nga ginakinahanglan, ginabasol niya ang iban. Nagapakahulum siya sa pagkalooy sa kaugalingon nga nagatabontabon sang iya malain nga mga desisyon sang dugang pa nga malain nga mga desisyon pinaagi sa grabeng pagkaramaal sa bag-o nga paninguha. Ang pagkalisud indi gusto sang pagpakig-abyan; ang pagkalisud *nagakinahanglan* sang pagpakig-abyan. Ang indi malipayon nga tawo nga may grabe kaayong kagamo nga pagkamartir nagahumlad sing habol sang kasuluban sa tanang bahin sang iya ginsakupan agud nga madumalahan ang mga tawo kag makuha ang gusto niya. Ang pagkamataastaason sang pagkawalay kalipay isa ka makinaugalingong pagkanalikupan sang kaugalingon.

Ganhaan 9, Iconoclastic nga Pagkamataastaason. Sa kasaysayan, sa ikawalo kag ika-siyam nga siglo si Byzantium, ang Iconoclast ukon “manugguba sang larawan” nangin panatiko nga nagguba sang relihiyosong mga larawan ukon mga butang sang dakong pagtahod kag pagsimba. Nagalarawan sang kalibutanong pagkawalay pagpauyon-

uyon sa kinaugalingong mga kaangtanan, ang isa ka mangguluba amo ang tawo nga makinaugalingong nalikupan sang iban: Nagahimo siya sang perpekto nga larawan sang isa ka tawo, dason nagatukib sang tawhanong kasaypanan sang iya idolo, nga nagaataki sining tawo nga iya binuang nga ginsimba. Ang pagsimba isa ka putling kaayo kon ginpatumod lamang padulong sa Dios (Exodo 20:1-6). Ang mataastaason nga tawo nagaidolo sang isa ka tawo nga dapat iya pakatahuron kag dayawon. Indi malikawan nga ang mangguluba makatukib sang mga kaluyahon sang iya idolo, nagaantos sang kapaslawan, kag masinulub-on nga nagareklamo nga nagaguba sang iya lamang hinimo nga idolo.

Ganhaan 10, Makatarunganon kag Indi Makatarunganon nga Pagkamataastaason. Bisan kon mataastaason man ukon buangit ukon may edukasyon kag maalamon, ang mataastaason nagahanduraw sang ila mga kaugalingon sing makatarunganon kon nagapakiglalis ukon hapaw nga nagabadbad sang Bibliya. Ginatawag ko ini nga *makatarunganong* pagkamataastaason, bisan pa nga wala sing pagtuis sang panudlo sang Bibliya ang sa ulihi nga makatarunganon. Ang Dios makatarunganon, kag Iya ginapahayag ang Iya kaugalingon sa mapainubuson, sa matudloan, sa mga may sigurado nga kabubut-on. Ang panudlo sang Bibliya indi puwede ipaangay sa tawhanon nga pilosopiya kag syensya; kinahanglan ang panghunahuna sang tawo magpaangay sang kaugalingon sini sa panudlo sang Bibliya. Ang *indi makatarunganon* nga pagkamataastaason isa ka pagrebelde.⁶⁴ Ang Dios nagdisenyo sang balatyagon nga pagadumalahan sang kamatuuran sa sulud sang panghunahuna; si Satanas nagapahimulus sang indi mapunggan nga balatyagon.

Ganhaan 11, Ang Pagkamataastaason tungud sang Kristohanon nga Pagpangalagad. Si Satanas nagapang-engganyo sang sinsero nga mga Kristohanon padulong sa pagkagrabe nga pagkamataastaason pinaagi sa pagsinalapid sang kasami nga makatarunganong mga binuhatan padulong sa panapton sang pagkabalaodnon. Samtang nagahimo sang bibliyanhong ginmando nga mga hilikuton, ini nga mga tumuluo mga bulag sa pagpahito ni Satanas, wala nakatalupangud nga ang ila espirituhanon nga kakusog nag-untat na. Ang Dios nagasugo sang Kristohanon nga pagpangalagad, apang ang pagpangamuyo, pagpanaksi, paghatag, pagpanudlo, pagdumala, kag pag-amot sang tion, bulig, kag sang kahanasan sa bisan anong bahin sang Kristohanong trabaho puwede man mahimo sa kalibutanong sistema. Ang matuud nga Kristohanong pagpangalagad naengganyo sang panudlo sang Bibliya pinaagi sa gahum sang divine dynasphere. Ang pagpangalagad nga ginhimo agud makaagum sang divine nga panugot, nagapang-engganyo sang iban nga Kristohanon, ukon nagalikaw sang divine nga disiplina nga amo ang “kahoy, hilamon, kag dagami” nga nagakaangay sunugon, indi para sa walay katapusan nga padya (1 Mga Taga-Corinto 3:12-13).

Ganhaan 12, Pagkamataastason tungud sang Pagkainapinan nga Pungsod. Si Satanas nagadumala sang kalibutan, apang si Jesu-Kristo nagadumala sang kasaysayan. Ang aton Ginoo nagapili sang pat-ud nga mga pungsod agud mangin Iya mga tinugyanan. Ining inapinan nga mga pungsod nakapatukod kag nakapalig-on sang mga gobyerno nga magprotekta sang kahilwayan, katungud sang pag-isahanon, kag pagkabutang sang ila mga pumuluyo kag, sa idalum sang panghunahuna sang pagbulag sang simbahan

64. Thieme, *Reversionism*, 26-29.

kag sang pungsod, nagahatag ini sang pagtugot sang Maayong Balita nahanungud sang panudlo sang Bibliya nga matudlo. Ini nga mga pungsod nagatugot man sang mga katilingban agud mag-umpisa kag magbulig sang hilikuton sang misyon sa iban nga mga pungsod. Ang inapinan nga pungsod dalangpanan man para sa mga Hudiyo, ang duug sang proteksyon sa mga nagasaway kag nagapamatok sa mga Hudiyo kag sang pagpanghingabot sa iban nga mga bahin sang kalibutan. Ang Israel amo ang kinaunahan nga inapinang pungsod, ang pinili nga mga tawo sang Dios, nga sa diin si Kristo ang Mesiyas magatipon liwat kag ibalik ang pagkainapinan nga kahimtangan sa Iya ikaduhang pagkari. Sa sulud sang Panahon sang Simbahan, sa gihapon, ang Dios nagapakamaayo sang bilog nga katawhan pinaagi sa inapinan nga mga pungsod sang hentil. Ang mga tumuluo nga nagapuyo sa inapinan nga pungsod amo ang mga “asin sang duta,” ang pangtipig ukon pangprotekta sang pungsod (Mateo 5:13), gintawag man nga “ang nabilin” (Mga Taga-Roma 9:27; 11:5). Bisan pa nga wala napahayag sa saysay sang kasaysayan, ang wala makilal-i nga mga tumuluo nagapat-ud sang pagsaka kag pagnaog sang kahimtangan sang katilingban sang katawhan samtang si Kristo ang nagadumala sang lakat sang kasaysayan agud pakamaayohon ukon disiplinahan ang Iya.

Agud laglagon ang mga pungsod, ining hanas nga pamaagi ni Satanas agud atakihon ang pagkamatinud-anon sang mga tumuluo (Bugna 18:23; 20:3, 8). Kon ang kadamoan sang mga tumuluo sa sulud sang inapinan nga pungsod mangin mataastaason, nga nagasalikway sang divine nga katukuran kag sang panudlo sang Bibliya, ini nga mga tumuluo mga may kasal-anan sang pagkamataastaason tungud sang pagkainapinan nga pungsod, nagapadali sang divine nga paghukum batok sa Ila pungsod (Oseas 4:1-6).

Ang kabilogan sang Hatred Complex

Ang ganhaan sang arrogance complex nakaangot sa mga ganhaan sang hatred complex. Ang imo garbo kag pagkahambog nagakabug-at pa gid kaayo padulong sa pagkatig-a sing ulo nga pagbinatokanay. Kon ang mga panghandurawon sang paghatag sing dakong bili sa kaugalingon ginpakita kag nahangkat, magasabat ka gid nga may kalain sang buut. Kon ang divine nga katukuran, ang Maayong Balita, ukon ang panudlo sang Bibliya nagasumpaki sa imo sang imo kaugalingong-pagkamatarong nga mga panglimbong, nagatampalas ka sa kamatuuran. Nagapangatarungan ka tungud sang imo mga sala kag ginadepensahan mo ang imo kahambogan pinaagi sa pagpanghiwala kag pag-ataki sang panghunahuna sing divine nga palanan-awon. Agud pakamatarungan ang imo kalautan, tamayon mo ang maayo. Mahimo ka nga kaapin ni Satanas sa Iya nagapadayon nga pagdumut sa Dios kag sa plano sang Dios.

Kon ang kalibutan [ang kalibutanong sistema] nagadumut sa inyo [sa sulud sang divine dynasphere], magmatalupangdon sang pag-katinuud nga ini nagdumut sa Akon [kay Kristo] bag-o ini nagdumut sa inyo [si Kristo amo ang unang nagpuyo sa sulud sang divine dynasphere]. . . . Ang nagadumut sa Akon nagadumut man sa Akon Amay . . . Nakita nila [ang pagpakita sang Pagka-Mesiyas ni Kristo] kag nagdumut sa Akon kag sa Akon Amay. (Juan 15:18, 23-24)

Kon ang bisan sin-o nga nagadumut sa iya kapareho nga tumuluo, ara siya sa kadudulman [ang hatred complex], kag nagaginawi siya sa kadudulman, kag wala siya nakahibalo kon diin siya pakadto tungud kay ang kadudulman nagbulag sang iya mga mata. (1 Juan 2:11)

Sa sini nga mga dalanon ang “pagdumut” mas labaw pa kay sa napain nga sala sa panghunahuna; ang pagdumut isa ka yawan-on nga sistema, ang dynasphere sang nagainangot nga mga ganhaan sa diin ang gahum puwede lamang pamatukan sang mas dako kaayo nga gahum sang divine dynasphere.

Ang imo pagpakigbatok padulong sa plano sang Dios nagadugang samtang ang mga ganhaan sang hatred complex nagapakig-angot sa kada isa. Ang pagkamadumilion nagalapnag sa tagsa ka bahin sang kinabuhi. Sa trabaho, politika, panglingawlingaw, kag mga abyan tanan mahimong puntirya sang imo nagasumpaki kag madumilion nga mga pagpanaway. Nga nagpangguba sang imo kaugalingong matawhay nga panghunahuna kag ikasarang para sa divine nga mga pakamaayo, mahimo ka nga grabe kaayo ka reklamador. Ang mga kahimtangan kag mga tawo indi gid mangin tama; indi gid mahitabo nga mahamuut ka. Naulipon sa pagpang-engganyo sang demonyo, ginahimo mo ang imo kaugalingon kag ara sa imo palibot nga magpangalisud.

Indi ka gid makahimo magtugyan sa bisan diin sang siyam ka mga ganhaan sang hatred complex.

1. Ang makasasala nga kinaiya
2. Madumilion nga kabubut-on
3. Pagkaus-us
4. Pagbatok sa katukuran
5. Pagtoo sa gahum sang demonyo
6. Kalibutanong bulong ukon kasulbaran sang tanan
7. Relihiyon
8. Anthropocentric nga pang-edukasyong banabana
9. Kalautan

Ganhaan 1, Ang Makasasala nga Kinaiya. Subong ang sa sulud nga tinugyanan ni Satanas ang makasasala nga kinaiya nga ara sa tawo nagahimo sang makalilisang kag makaguluba nga plano sing pagpatuman sang pagdumut kag pagbinatokanay. Naangkon pinaagi kay Adan sa tion sang Pagpakasala, ang makasasala nga kinaiya ara nga nangin paranublion sa lawas sang tawo, “mag-umpisa kag magpalakat sang gira batok sa palatukuran sang [ang] hunahuna” kon sa diin ang panudlo sang Bibliya, “ang kasugoan sang Dios,” mabaton, magpabilin, kag mahinumduman (Mga Taga-Roma 7:22-23). Pinaagi sa pagsulay sang tawo agud magpakasala, ining unay nga manugtuis sang tawhanong kinabuhi padayon nga nagapamatok sa divine nga plano para sa pagpakamaayo sang tawo (Mga Taga-Galacia 5:17).

Ganhaan 2, Madumilion nga Kabubut-on. Sa arrogance complex ang madumilion nga kabubut-on nagabale-wala sang Dios pinaagi sa pagkanalikupan sang kaugalingon, apang sa hatred complex ang madumilion nga kabubut-on nagaataki sang Dios, ang plano sang Dios, kag panudlo sang Bibliya. Ang mga ditumuluo nga nagapanghawid sa divine nga

katukuran apang dason sina nagasabat ukon nagareklamo nga may madumilion nga kabubut-on magampisa pagbatok sa kamatuuran nga ila na sadto anay gintoohan. Subong resulta, “ang ulihi nga kahimtangan [sang madumilion nga kabubut-on] amo ang pinakamalain para sa ila kay sa nauna” (2 Pedro 2:20). Ang tagsa ka pagsalikway sang kamatuuran sang tumuluo ukon ditumuluo nagapagrabe sang madumilion nga kabubut-on tubtub ang isa ka tawo magakandado sang iya kaugalingon padulong sa pagbatok sa Dios (Exodo 9:34-35).

Ganhaan 3, Pagkaus-us. Ang pagkaus-us amo ang pag-abuso sang kahilwayan nga nagapaluya sang pungsod sa sulud sini. Kon ang kada isa ka mga pumuluyo magpauyon-uyon sang ila pagkamatinud-anon, ang pungsodnon nga kinaiya nagakaluya kag ang kalidad sang kinabuhi sa sulud sang pungsod nagakakubus. Tungud sang madumilion nga kabubut-on kag sang ginpalaawig nga pagkamataastaason, “ang Dios nagpalingkawas sa ila sa mga kailigbon sang ila tuo nga mga burubilog padulong sa kahimtangan sang malaut nga kaisipan . . . padulong sa kusog kaayo nga balatyagon sang kahuluy-an” (Mga Taga-Roma 1:24, 26), sa naglapnag nga krimen, kapintas, indi normal sa pangsekswal nga gawi, kag pagka-adik sa droga. Ang pagkaus-us isa ka *wala nahan-ay pagporma nga kalautan* sa kabaliktaran sang sa politika ukon relihiyosong pagpanglupig, nga amo ang *nahan-ay nga pagporma sang kalautan*. Ang diktador nagasolo sang kalautan subong nga ginaestriktohan niya ang kahilwayan kag nagadumala sang mga tawo. Nagapaus-us sang iya kaugalingon, ang manlulupig nga diktador nagabuntog sang wala nahan-ay nga pagporma sang kalautan pinaagi sa pagpilit sang nahan-ay nga pagporma sang kalautan sa mga tawo. Agud masiguro ang gahum, ang nahan-ay nga pagporma sang kalautan nagaataki sang wala nahan-ay nga pagporma sang kalautan *kag* sa parehong tion nagapanghingabot sang pagka-Kristohanon; ang wala nahan-ay nga pagporma sang kalautan wala nagapanghingabot, kondi kasami nga parehong ara sa pagka-Kristohanon.

Ganhaan 4, Pagbatok sa Katukuran. Ang isa ka *mataastaason* nga tawo nagadugang sa pagkaluya sang katilingban kag sang pungsod, apang ang rebelde, sungunan nga tawo nga *nagadumut* sang divine nga ginsalig nga awtoridad nagahimo sang diritso nga pag-ataki batok sa divine nga mga katukuran—ang kada tawo, pag-asawahay, pamilya, kag pungsodnon nga katilingban. Ini nga mga katukuran mga kinahanglanon kaayo para sa pagpadayon kag pag-uswag sang katawhan, apang ang mga tawo nga ara sa hatred complex nagaguba sang tawhanong kahilwayan pinaagi sa pagpanaway kag pag-ataki sang unay nga mga bahin sini: kabubut-on, katungud sa pag-isahanon, pagkabutang, kag awtoridad. Ginayamuhat nila ang putling mga kaayo sang pag-asawahay kag ginasalikway ang awtoridad sang ginikanan. Ginapanitan, ginabalabagan, kag nagaluib sila batok sa gobyerno. Nawili gid kaayo sila sa ila kaugalingon nga kaakig nga wala gid nagatanyag sang mas matuud nga mga pirilian kondi nagahandum sang pagguba lamang sang mga awtoridad sa idalum sang sa diin sila nagakinabuhi.

Ganhaan 5, Pagtoo sa Gahum sang Demonyo. Si Satanas nagasugo sa madamo kaayo nga mga sundalo sang nagpakasala nga mga anghel, ukon mga demonyo, nga naghimo sang iya mataktikanhong pamaagi para sa pagdumala sang katawhan.⁶⁵ Ang pat-ud nga mga katilingban sang mga demonyo nagapanghikot sing *hayag* sa likod sang mga panghitabo; ang iban nagahimo sang nagkalainlain nga klase sang *hayag* nga mga

65. Thieme, *Satan and Demonism*.

epekto. Ang mga demonyo puwede mag-indwell sa mga lawas sang mga ditumuluo, nga gintawag ginpanag-iya sang demonyo, ukon gin-enggganyo ang ila mga kalag sang “mga pagtolon-an sang demonyo” (1 Timoteo 4:1). Ang mga demonyo indi makapanag-iya sang mga tumuluo, nga ginprotektahan sang indwelling sang Balaan Espiritu (1 Mga Taga-Corinto 6:19-20), apang ang pagkamakinaugalingon, pagkalibog, kag indi matuud nga mga paghunahuna tungud sang pag-engganyo sang demonyo makapawala sing pagkaepektibo sang tumuluo.

Ganhaan 6, Kalibutanong Bulong ukon Kasulbaran sang Tanan. Pagkatapos pagrabeheon ang mga kalisdanan sang kinabuhi, si Satanas nagapang-engganyo ukon nagapangsulay sang tawo nga may mga kasulbaran nga wala sing kaangtanan sa kamatuuran. Ang tawhanon nga palanan-awon nagahalili sa divine nga katukuran, sang Maayong Balita, kag sang panudlo sang Bibliya. Ang bulong ukon kasulbaran para sa tanang klase sang palaligban isa ka nasobrahan ka yano, nga dapat magpaayo-sang-tanan sang ginpasalig nga ginpasalig agud makabulong sang grabe kaayo nga palaligban. Ang bulong ukon kasulbaran para sa tanang klase sang palaligban makabihag sang walay kahibalo, ang mga nagaakig sa kamatuuran kag mataastaason nga nagapangapyot sa indi matuud nga mga panghunahuna ukon pagtoo. Ang nagalapnag nga makasaysayang bulong ukon kasulbaran para sa tanang klase sang palaligban amo ang pagkapareho ukon pagkatupong sang katawhan, apang bisan pa sina ang pagkapareho ukon pagkatupong nagapanas sang kahilwayan, ang yabi sa kinabuhi sang tawo. Ang sosyalismo, komunismo, aktibismo ukon paghulag sing pagpamatok ang tanan nagaangkon nga magtuman sang ikaayo, apang nasakup sang kalibutanong sistema. Bisan pa nga ang pagkamaloloy-on kag pagkamaalwan mga Kristohanong putling mga kaayo nga ginahimo sang tagsa ka mga tumuluo sa sulud sang divine dynasphere, ang pagka-Kristohanon indi isa ka programa sang pangkatilingban nga hilikuton (Juan 12:8). Ang pagka-Kristohanon indi isa ka pangkampanya agud laglagon ang kalautan halin sa kalibutan sang yawa, kondi amo ang sistema sang kinaugalingong espirituhanong, pagtubo. Ang paghangup kag paggamit sang kamatuuran nagasangkap sang tunay nga mga kasulbaran sa mga palaligban sang kinabuhi.

Ganhaan 7, Relihiyon. Ang labing malimbungon nga plano sang pagmaneho ni Satanas batok sa katawhan amo ang relihiyon. Ang pagka-Kristohanon indi isa ka relihiyon. Ang *relihiyon* amo ang tawo pinaagi sa mga pagpangabudlay sang tawo sa sobrang pagpaninguha agud maaguman ang pagpanugot sang Dios (2 Timoteo 3:5); ang *pagka-Kristohanon* amo ang kaangtanan sa Dios pinaagi sa pagtoo kay Jesu-Kristo (Mga Taga-Roma 8:38-39). Sa *relihiyon* ang tawo nagapangita sang Dios pinaagi sa kinaugalingong katakus kag mga buhat (Mga Taga-Efeso 2:9); sa *pagka-Kristohanon* ang Dios nagapangita sang tawo pinaagi sa pagluwas nga buhat ni Kristo (Mga Taga-Efeso 2:8). Ang *pagka-Kristohanon* nagaamuma sang ikasarang para sa kalipay kon ang tumuluo maghatag sang pagdumala sang iya kinabuhi sa Dios pinaagi sa pagkamatinumanon sa divine nga mga mando. Ang *relihiyon* nagapadako sang pagkawalay kalipay kon ang nagbag-o sang pagtoo nagatugyan sang pagdumala sang iya kinabuhi kag pagamuma sang iya kalipay sa kagamhanan sang mga tawo nga nagapilit sa pagpatuman sang may seremonya nga sistema sang estrikto nga disiplina kag pagpanghiwala sa kaugalingon ukon sang pagpamiga. Ang mga Kristohanon nga nagatrabaho para sa divine nga pagpakamaayo nagatuis sang pagka-Kristohanon padulong sa pagkabala-

odnon. Ginapataas nila ang ila mga kaugalingon labaw pa sa kay Kristo pinaagi sa pagpatalupangud sang Kristohanon nga pagpangalagad labaw pa sa Iya perpekto, natapos na nga binuhatan didto sa krus. Ang mga balaodnon nagabayaw sang mga binuhatan sang tawo sing mas labaw pa sa pagkamatinumanon sa divine nga pamalaod nga dapat sundon.

Ganhaan 8, Anthropocentric nga Pang-edukasyong Banabana. “Ang pagsentro sing pagkakinahanglanon sa tanan sang katawhan” nagakahulugan sang “nakasentro sa tawo; nagakabig sang tawo nga amo ang labing makahuluganong kamatuuran sa kalibutan; nga nagahunahuna nga daan sang tawo nga amo ang talaksan sang tanan nga mga bu-tang; nga nagabadbab sang kalibutan suno sa tawhanon nga mga bili kag mga kaagi.”⁶⁶ Kon wala naengganyo sang relihiyon, ang tawo puwede malimbongan sang pangpiloso-piya, pang-edukasyon, nga pagpanaway agud indi pagsapakon ang Pulong sang Dios subong ang hingpit nga kamatuuran. Kon ang pilosopiyanhon nga mga pagbanabana maghatag sang panguna nga pagkakinahanglanon kaayo sa tawo imbis sa Dios, ang pang-edukasyon nga pagpangita sang kamatuuran puwede magtipon sang makapang-engganyo apang malimbungong malig-on nga pamatuud batok sa divine nga palanan-awon. Apang ang pagtoo suno sa pangatarungan kag ang mga palatukuran halin sa pinanilagan indi makapamatuud sang bibliyanhong kamatuuran, ang palsipikadong maalamon nagasalikway sang kamatuuran kag “nagaabante sa kaalam sa wala sing limitasyon kag wala nagapabilin sa wayang sang halampangan pinaagi sa panudlo sang Bibliya nahanungud kay Kristo” (2 Juan 9). Wala sing bisan isa nga daugan sa kinabuhi pinaagi sa pagkamaalamon, sa wala sing mga limitasyon nga maalamong mga puntos nga nagabale-wala sang mga mando sang divine nga mataktikanhong plano. Ang kinabuhi kinahanglan badbaron suno sa plano sang Dios, indi sa mga kaagi ukon pinanilagan sang tawo.

Ganhaan 9, Kalautan. Ang kalautan isa ka makaguluba sa kaugalingon nga plano sang pagpatuman ni Satanas subong manugdumala sang kalibutan. Ang kalibutanon nga sistema amo ang iya palaagihan para sa pagdumala sining malain nga plano sing pagpatuman. Ang Dios nagapahinumdom na nga daan batok sa kalautan (Mga Taga-Roma 12:9, 21; 1 Pedro 3:9) kag nagapugong sing kalautan sa kasaysayan sang katawhan pinaagi sa natyempo nga divine nga mga paghukum (Genesis 6:13; 15:16b; Mateo 23:37-38; 24:22). Ang Dios sa kinatapusan magguba sang tanang kalautan, apang agud ilaglag si Satanas, ginatugotan sang Dios ang plano sing pagpatuman sang yawa agud sa pagpalakat sang iya tinutuyo sa kasaysayan sang katawhan. Bisin pa nga si Sa-tanas nagapangbudlay agud itukod ang perpekto nga ginharian agud magpakiglumba sa natagna na nga Millennium ni Kristo, ang yawa wala sing ikasarang sa maathag kag maalamon nga pagdumala. Ang kalautan wala nagalakip sang pagkamatinud-anon. Ang kalautan, nga gintawag man “ang maayo kag ang kalautan” (Genesis 2:9), nagalakip sang klarong maayo, kaupod sang panglimbong, pamintas, pamahog, kag kalibog ukon sobrang kagamo. Ang kalautan amo ang pagpahayag sang pagkamataastaason, natuis nga pagkamangin-alamon ni Satanas sa pagpamatok sa panudlo sang Bibliya, nga amo ang pagpahayag sang gugma sang Dios.⁶⁷

66. Ginbadbad halin sa *Webster's Third New International Dictionary*, s.v. “Anthropocentric.”

67. Thieme, *Reversionism*, 14-18.

Ini nga kabilogan sang mga dynaspheres sang pagkamataastaason kag pagdumut nagapilit sa aton sa isa ka kinatapusang desisyon: Para sa imo kaugalingong kalipay, likawi ang kalibutanong sistema! Sa tunay nga pagpaubus kinahanglan kilalahon mo nga indi mo kaparehas si Satanas karon ukon sa bisan kasan-o, kag indi mo gid dapat siya hatagan sang kahigayonan agud pahimuslan ang imo kaluyahon. Walay sapayan sang kalidad sang imo espirituhanong pagkahamtong, ang iya hanas nga pamaagi nagapanawag sang imo mga kaluyahon. Ang tawhanon nga kaluyahon indi gid makapildi sang kalibutanon nga kabakod. Madaugon mo nga mapasaran ini nga mga kakusog sing pagtilaw pinaagi sa pagtoon kag pagtuman lamang sang divine nga sistema. Makahimo ka magsunud kay Kristo subong isa ka espirituhanong daugan pinaagi sa kabakod lamang sang divine dynasphere.

PAGTILAW SA KATALAGMAN

Ang pagsabat sang tumuluo sa grabe kaayo nga pag-antos makahimo magpaliko sa iya halin sa linya sang kakusog kag padulong sa duha ka mga kalibutanong mga sistema. Ang pagkawala sang hinigugma, ang makapalup-og nga aksidente, ang pagpahalin sa dugay na kaayo nga kasigurohan sa trabaho, gulpi nga pagkawala sang kasigurohan sa pananalapi, ang indi na mabulong nga sakit—ining mga makaguluba nga mga panggamo kag pang-awat mahimong mangin kabangdanan sang tumuluo agud magsentro sing pagtalupangud sa iya kaugalingon kag sa iya mga palaligban padulong sa indi paglakip sang maangayong pagkatinuud sang kinabuhi. Bisan pa sa labing makalilisang nga mga kahimtangan, ang tumuluo kinahanglan magpabilin sa pagdumala sang iya kinabuhi, nagatipig sang iya kinaugalingon nga panan-aw sang madangatan, kag makahimo sang maayong mga desisyon halin sa kahimtangan sa kabakod, ang divine dynasphere. Kon iya tugotan ang iya kaugalingon nga magumon sa mga sala sang panghunahuna, nagatugyan siya sa espirituhanong pagkawalay kabakod kag nagabalibad nga manabat sang responsibilidad para sa iya panghunahuna kag mga paghulag. Nakasulud siya sa kalibutanong sistema kag wala nakapasar sang pagtilaw sa katalagman.

Ang kasulbaran sa pagtilaw sa katalagman amo ang *paghunahuna* pinaagi sa tatlo ka mga lintang sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan. Ilabi na, ang pagkakibot sa krisis kinahanglan mawala pinaagi sa pag-angkon sang bibliyanhong mga saad sa unang lintang ukon bahin sang pagbansaybansay. Ang mga saad amo ang manu-bo lamang nga mga pahayag sang pagkamatutum kag gahum, mga pahinumdom sang Dios nahanungud sang Iya plano sa imo kinabuhi.

Ang pagkalooy sa kaugalingon kag kahadlok mga kasami nga sa gilayon nga mga pagsabat sa katalagman, kag ang tumuluo nagadumala sang iya pagkamakinaugalingon kag kahadlok pinaagi sa pagpakig-angot sang iya pagtoo agud mag-angkon sang divine nga saad. Ang mga saad nagapasentro liwat sang pagtalupangud sa Dios imbis sang kaugalingon; ginahawan nila ang isa ka kalaparan para sa paghulag ukon pagpanghikot, nga nagatukod kag nagapalig-on sang paghidait sa sulud sang matawhay nga panghunahuna. Kon wala sing matawhay nga panghunahuna wala sing bisan isa nga makasentro sang panghunahuna sa makatarunganong mga pagpangatarungan sa ikaduhang bahin sang pagbansaybansay sang pagtoo nga may kapahuwayan.

Ang mga sala sa panghunahuna kaangay sang pagkalooy sa kaugalingon, kahadlok, kag kasubo nagapauntat sang panghunahuna; wala nila ginapaklaro ang pagkatinuud sang kinabuhi; ginawala nila ang maabtik nga kinaalam sang panghangup. Sa tion sang krisis ang tumuluo kinahanglan magbuhin sang kahimtangan sing kagamo padulong sa pagkayano lamang. Kinahanglan hinumdumon niya ang mga saad nga nagapaklaro sang iya walay katapusan nga kaangtanan sa Dios, imbis sang nasobrahan gid sang mga pagkagamo sang kahimtangan nga nagapataranta sa iya (Mga Salmo 61:2). Kon ang divine nga mga saad nagpakalma sang iya kahadlok, niyan, sa klaro nga panghunahuna, makasarang na siya magsentro sang panghunahuna sa mga kasangkapan sang Dios kag lambuton ang kinatapusang desisyon sang pagtolon-an.

Pagkatapos sang kinatapusang pagdesisyon nga “kon ang Dios apin sa aton, sin-o bala ang makabatok sa aton?” (Mga Taga-Roma 8:31), ang tumuluo makahimo na mag-atubang sang pagkagamo kaayo sang kahimtangan sang iya sa karon nga mga palaligban halin sa kahimtangan sang kabakod, indi sa kahimtangan sang kaluyahon kag pagsabat. Ang pagtilaw puwede mag-abot subong ang kinaugalingong katalagman sa diin ang tumuluo nagaatubang sang makaguluba nga mga kahimtangan sa iya kaugalingon nga kinabuhi ukon puwede niya makabig nga porma sang makasaysayan nga katalagman. Bisan ang mga piligro, kag pagkawalay kasigurohan sang pag-us-us sang palangabuhian, pagkaluya ukon amat-amat nga pagbuhin sang katilingban, kag pagkapildi sang militar indi makaguba sang mga pakamaayo sang tumuluo sa idalum sang plano sang Dios. Ang tumuluo sa sulud sang divine dynasphere nagagamit sang pagpangatarungan sang grasya sing pangkinahanglanon. Nakahibalo siya nga ang Dios magasakdag kag magpakamaayo sa iya tubtub nga ang divine nga plano magtawag sa iya agud magpabilin sa sini nga kinabuhi. Nakahibalo siya nga si Jesu-Kristo nagadumala sang kasaysayan kag sa sina ang divine nga pakamaayo indi puwede balibaran kag walaon sa bisan kay sin-ong nagaabante nga tumuluo luwas pinaagi sa iya kaugalingong madumilion nga kabubut-on. Ang makasaysayan nga mga kahimtangan indi gid magapugong sa Dios sa pagpamakamaayo sang hamtong nga mga tumuluo. Ang tumuluo nga nagapuyo sa sulud sang divine dynasphere nagaatubang sang pungsodnon kag sang bilog nga kalibutang mga katalagman nga may kaparehong pagsalig sa Dios kag kaisog sang buut nahanungud sang mga kahimtangan nga iya ginatipigan kag ginapadayon sa tion sang kinaugalingong krisis.

PAGTILAW SA KAUSWAGAN

Ang Labing Peligroso nga Pagtilaw

Ang katalagman maathag nga nagapanghangkat sang kalig-on sang tumuluo samtang ara sa dalanon padulong sa ikawalong ganhaan sang divine dynasphere, apang isa ka mas pino pa gid kag peligroso nga pagtilaw amo ang mahimo sang kauswagan. Sa kasaysayan, wala sing pungsod sang bisan kasan-o man ang nakapadayon sa kaugalingong kauswagan sini; sa kada isa, pipila lang gid ka mga Kristohanon ang madaugon nga nakapasar sa pagtilaw sang kauswagan. Sa pungsodnon man ukon

sa kinaugalingong kauswagan, ang tumuluo kasami nga wala sing pagkabalaka sa kamatuuran nga magaatubang sang pinakagrabe sa tanang mga balabag sa dalanon padulong sa espirituhanong pagkahamtong. Ang kauswagan kasami nga nagabulag sang tumuluo sa ginhalinan sang iya mga pakamaayo kag sang pagkakinahanglanon kaayo sang panudlo sang Bibliya. Ini nga mga kabangdanan mas espirituhanong mga kadulaan kay sa mahimo sang bisan anong iban nga kakusog sing pagtilaw.

Ang tinutuyo sang Dios amo nga pakamaayohon ang tumuluo sa duta sang espirituhanon, umalagi, pangkatilingban, makasaysayan, kag bisan mga pakamaayo sa mamalatyon sing “nagasolobra nga pagkabugana labaw pa sa tanan nga aton ginapangayo ukon ginahunahuna” (Mga Taga-Efeso 3:20). Ang talagsahon kaayo kag dalayawon nga divine nga mga pakamaayo gintigana na para gid sa imo, indi lamang sa langit, kondi diri sa kalibutan sang yawa. Ining kauswagan sang maayo kag mataas kaayo nga grasya nagakinahanglan sang dako kaayo nga ikasarang sang kalag. Ang mga kasangkapan sang kalipay nga madamo sing mga tawo ang nagakaramaal agud maangkon nagadala lamang sang mga kagamo kag kapaslawan para sa mga wala nag-uswag ang ikasarang para kilalahon kag pakamahalon kag gamiton sila.

Indi ang kamanggaran, kahimtangan, mga kauswagan, kabantugan, pangkatilingban nga kinabuhi, kinabuhi sang minyo, mga pagkabutang, ni ang bisan anong iban nga katumanan ang gulpi nga magdala sang kalipay. Kinahanglan mag-angkon ka sang ikasarang para sa pagkinabuhi, para sa gugma, para sa kalipay. Ang subong nga ikasarang isa sa mga pakamaayo sang hamtong nga tumuluo nga nagaprotekta sa iya agud nga ang ibang umalagi nga mga pakamaayo indi magpanggamong kag mang-awat sa iya halin sa iya nagapadayon nga espirituhanong pagtubo. Ang kauswagan pirmi gid isa ka pagtilaw sang kinaiya, disiplin sa kaugalingon, pagsentro sang panghunahuna, kag ikasarang. Amo ina ang kabangdanan nga ang pinakadako kaayo nga mga pakamaayo sang Kristohanong kinabuhi mga gintigana para sa hamtong nga tumuluo ukon mga ginhatag subong isa ka kakusog sing pagtilaw sa mga tumuluo nga bag-o lamang nakalambot sa ganhaan sang pagkahamtong. Halin sa punto sang kaluwasan padulong sa unahan, ang grasya sang pangkinahanglanon nagasangkap sang kon ano man ang kabigon nga mangin maayo kaayo kag katingalahan nga mga pakamaayo, apang ang matuudtuud nga pinasahi kaayong mga pakamaayo mga gintigana para sa mga nakapauswag sang ikasarang pinaagi sa mapinadayunon kag malig-on nga pagpuyo kag pagpanghikot sa sulud sang divine dynasphere.

Tungud sang imo pagkamatutum sa mga mando sang Pulong sang Dios ikaw *pagapauswag*. Ang Dios nag-imbento sang divine dynasphere subong iya nga mataktikanhong plano para pakamaayohon ka, kag ang Iya mataktikanhon nga plano *nagatrabaho sing madaugon*. Ang Dios nagatipig sang Iya Pulong; kon imo sundon ang Iya plano, *pagapakamaayohon* ka. Sa pangkatilingban nga kinabuhi puwede ka makakita sang dalayawon kaayo kag katingalahang mga abyan ukon puwedeng makumbida sa may limitadong sakup lamang sang isa ka pundok nga imo gid ginadayaw halin sa gowa sing dugay na nga panahon. Sa negosyo puwedeng mapaus-wag ka sa madungganong kahimtangan sang pagsalig nga nagadala sang dako kaayo nga awtoridad. Sa pinangabuhian isa ka pinasahi nga pagpangapital ang puwede maghimo sa imo nga manggaranon sa medyo manubo lamang nga tion. May ara sing walay katubtuban nga sarisari sang mga pakamaayo nga puwede ihatag sang Dios; ang Dios isa-isa nga

nagapauswag sang tumuluo sang nagkalainlaing pagsilinakot sang mga pakamaayo.

Ayhan ang imo pinakabag-o lang gid nga divine nga pakamaayo puwedeng ang katumanan sang kinaugalingong gugma para sa isa ka sakup sang kabaliktarang kinatawo ukon indi mo kaparehong babayi ukon lalaki: Nasapwan mo ang romansa ukon maghigugma sa isa ka tawo. Imo ginpangasawa ining ginahandum mo nga tawo, kag malipayon ka gid kaayo. Sa tungatunga sang imo kalipay kag paghimud-os, indi mo mahanduraw nga ang bisan ano nga butang puwedeng mangin sayup. Apang kon nalipatan mo ang imo kinaugalingong gugma para sa Dios nga nagapang-engganyo sa imo indi kinaugalingong gugma para sa tawo kag, sa baylo, nagasakdag sang romantiko nga gugma kag nalipatan mo ang ginhalinan sang imo ikasarang para sa kinaugalingong gugma, ang panudlo sang Bibliya, niyan *ang tanan nga butang* mangin sayup. Indi lamang nga indi mo gid ikalipay ang romansa, kondi ina nga kaangtanan magapadugang sing husto sang imo pagkawalay kalipay kag mga kapaslawan. Ang bisan anong porma sang kauswagan nga wala sing ikasarang nagatuytuy padulong sa pagkawalay pagtubo ukon pagkawalay pag-uswag kag pagkawalay kalipay.

Ikasarang para sa Kauswagan

Walay sapayan kon ano man ang mangin imo pinasahi nga mga pakamaayo, ina nga kauswagan mahimong isa ka pagtilaw sang imo ikasarang. Nangin masako ka bala kaayo kag nalipatan mo ang ginhalinan? Magareklamo ka bala nahanungud sang kon ano ang wala sa imo imbis nga pakamahalon ang kon ano man ang ara sa imo. Nalipatan mo bala nga ang Dios naghatag sang tanan nga mga butang nga imo ginapanag-iya kag sa sina Siya lamang ang nagsakdag sa imo sa sini nga kinabuhi? Madamo sang mga tumuluo nga wala gid nakapasar sa sunud ukon ikaduha nga lintang sang ila espirituhanong mga kinabuhi tungud kay gindula nila ang ila palanan-awon sa tungatunga sang katingalahan kag dalayawon nga kinabuhi nga ginhatag sang Dios sa ila. Bisan pa sa medyo naandan na nga mga pakamaayo sang grasya sing pangkinahanglanon, wala sila nakapasar sang pagtilaw sa kauswagan.

Ang espirituhanong kauswagan sa sulud sang kalag amo ang basihanang para ikalipay ang tanang umalagi nga kauswagan nga puwede isangkap sang Dios. Ang pinakamasayon nga butang sa kalibutan, gani, amo ang pagdula sang imo ikasarang. Ang imo espirituhanong kauswagan puwede madula bisan pa nga nagaangkon ka gihapon sang tanang hayag nga mga kasangkapan sang kalipay. Kon imo bale-walaon ang panudlo sang Bibliya, amo lang ina tanan ang ginakinahanglan para sa imo ikasarang agud madula. Indi ka makapasar sa pagtilaw sing kauswagan kon imo hunahunaon nga ang imo espirituhanong kakusog lamang ang magasakdag sa imo. Kon imo ginahunahuna nga sanglit nga nakaabante ka na sang sobra ka layo indi mo na kinahanglan magtoon sang panudlo sang Bibliya kada adlaw, mahulog ka sa kalibutanong sistema. Ang kakusog sing paghulag kinahanglan magpabilin nga nagapadayon; wala sing tumuluo nga makasarang magbale-wala sang pag-inoino sang panudlo sang Bibliya.

Apang ang pag-inoino sang pagtolon-an indi lamang isa ka palaagihan padulong sa kinatapusan, isa ka sistema sa pagpadayon sang imo ikasarang para sa hayag nga kauswagan. Ang kamatuuran amo ang iya kaugalingong padya. Ang panudlo sang Bibliya

sa sulud sang kalag amo ang ginhalinan sang tuburan sang kalipay; ang mga umalagi nga mga pakamaayo indi gid mahimo nga ginhalinan sang kalipay. Ang imo kalipay halin sa imo pangkatilingban nga kinabuhi kaupod sa Dios sa sulud sang divine dynasphere nagaalawas padulong sa ginsakupan sang hayag nga mga pakamaayo. Kon ang imo adlaw-adlaw nga pagsimba kag pagpakig-upod sa Dios pinaagi sa panudlo sang Bibliya malipatan na, niyan bisan kon ano man ang hayag nga kauswagan nga puwede mo gihapon maangkon mahimong seremonya nga wala sing pagkatinuud sa kinabuhi.

Ang sekreto sang pagtilaw sa kauswagan amo ang tunay nga pagpaubus, nga nagahatag sang kasarang sa imo agud magtoon sang ikasarang kag paghatag sang bili. Ang tunay nga pagpaubus nagapang-engganyo sa pagkamatinumanon sa divine nga mga mando agud sa pagkamatutum nga pagtoon kag paghangup sang Pulong sang Dios, apang nagahimo kag nagasakdag man sang ikasarang para sa mga pakamaayo nga lya ginahandum nga ibubu sa aton subong ang pagpahayag sang lya gugma, pagkamatitud-anon, kag grasya sa pagsinumpunganay sang mga anghel.

IKAWALONG GANHAAN: ANG GANHAAN SANG DAUGAN

KAKULADO KAG TAKTIKADONG KADAUGAN

ANG TAGSA KA TUMULUO isa ka *kalkuladong* daugan sa plano sang Dios, apang pipila lamang ang makaagum sang *taktikadong* kadaugan. Si Kristo nagdaog sa kalkulado ukon sa nakaplano nga kadaugan sa aton bahin; ang krus nagabulag sang tanang mga tumuluo sa ditumuluo nga magpabilin sa kalkulado ukon naplanong mga pildihan kag maghinuyang sang pagkawalay katapusan sa linaw sang kalayo.

Ang aton Ginoo nagbutang sa aton sa kahimtangan sang kinataasan nga bentaha labaw sa aton kaaway, si Satanas, subong lamang sang isa ka maalamong heneral nga nagadesisyon sang kinagwaan sang gira pinaagi sa pagpili sang ginsakupan sa diin ang iya pwersa ukon pundok mangin sako sa kaaway. Sa tion sang kaluwasan, si Kristo nagabutang sa aton sa kahimtangan sang pinakadako nga kusog, ang divine dynasphere. Bisan pa nga ang Iya kalkuladong kadaugan nagapasalig sa aton sang kinabuhi nga walay katapusan kag sang nabanhaw nga lawas, wala sing pagpasalig sang taktikadong kadaugan sa sini nga kinabuhi ukon sang walay katapusan nga mga padya sa langit. Makuha naton ang taktikadong kadaugan sa wayang sang awayan sang aton kaugalingong mga kalag pinaagi lamang sa nagapadayon nga pagpanghikot sa sulud sang divine dynasphere. Ang aton tinutuyo amo ang mangin doble nga mga daugan, agud manghawid sa mataas nga kahimtangan sang espirituhanong pagkahamtong sa ikawalong ganhaan sing ginsakupan sang gahum sang Dios.

Ang kalkuladong daugan nagahimaya kay Jesu-Kristo sa mismong tion sang paghimo sang solo nga desisyon agud magtoo kay Kristo para sa kaluwasan; ang taktikadong daugan wala lamang nagatoo kay Kristo, kondi nagahimo sang mga linibo ka mga

desisyon agud magtuman sang mga mando sang divine nga sistema. Ang tumuluo nga nagaabante padulong sa pagkahamtong nagatipig kag nagapadayon sang iya palanan-awon kag nagahan-ay sang iya kinabuhi suno sa tanan nga mga ulunahon; Mga Mando Anay, Putling Kaayo Anay, si Kristo Anay, Grasya Anay, Kakusog sing Pahulag Anay, Panudlo sang Bibliya Anay.

Ang kalkuladong daugan amo ang isa sang “tanan” nga ara sa ikaduhang bahin sang plano sang Dios nga nagabaton sang pagkamatarong sang Dios; ang tumuluo nga amo man ang taktikadong daugan amo ang ara sa tunga sang “pipila lamang” nga nakalambot sa espirituhanong pagkahamtong. Ang mas dako kaayo nga mga pakamaayo samtang diri pa duta kag sa pagkawalay katapusan mga gintigana na para lang gid sa mga dobleng mga daugan ukon mga nagdaog sang makaduha. Bisan pa nga ang kaisa lamang magdaog magabaton sang nabanhaw nga lawas sa langit, nadula niya kag indi makabaton sang tanang mga padya sa walay katapusan.

KALKULADONG DAUGAN LAMANG	KALKULADO KAG TAKTIKADONG DAUGAN
Isa ka desisyon nagahimaya kay Kristo	Madamo nga mga desisyon nagahimaya kay Kristo
Tanan nga mga tumuluo	Mga tumuluo nga mag-abante
Ginpaangkon nga pagkamatarong	Ginpaangkon nga pagkamatarong kag espirituhanong pagkahamtong
Pag-antos tungud sang sa disiplina	Pag-antos para sa pagpakamaayo
Kaugalingong-sugyot nga kalisdanan	Nagapakig-ambit sang kalipay sang Dios
Nahadlok sa kamatayon	Wala gid sing ginahadlok
Magahimaya sa Dios sa pagkawalay katapusan	Nagahimaya sa Dios samtang buhi pa diri sa duta kag sa pagkawalay katapusan
Nagahimo sang sayup nga mga desisyon	Nagahimo sang tama nga mga deisyon
Nagakinabuhi sa kalibutanong sistema	Nagakinabuhi sa divine dynasphere

DUHA KA MGA KLASSE SANG MGA DAUGAN SA PLANO SANG DIOS

Ang grasya sang pangkinahanglanon nagasakdag sang kalkuladong daugan bisan nga nagakinabuhi siya sa kalibutanong sistema. Sa kabaliktaran, ang taktikadong daugan nagpahimulus sing grasya sang pangkinahanglanon sa iya pag-abante padulong sa pagkahamtong agud nga, karon, pakamaayohon siya sang grasya sang pangkinahanglanon *kag* maayo kaayo nga grasya. Wala sing kalisdanan nga magsamoksamok sang iya sa sulud nga kalinungan; ang bisan anong pag-antos nga iya ganabatas ginatuyo para sa pagpakamaayo kag sang ginapadasig kaayo nga pagtubo. Ang tumuluo nga kalkulado lamang nga daugan, bisan pa sina, ginatak-an sang labing makatalaka nga kalibutanong mga palaligban kag nagaantos sang indi mabatas sa idalum sang divine nga disiplina. Sa tanan nga mga kahimtangan nagahimo siya sang iya kaugalingon nga kalisdanan, nga makapatawhay lamang sang kon kaisa nga pagpapagsik nga

nagkasayup isipon nga kalipay. Sa kapareho nga mga kahimtangan ang taktikadong daugan nagapanghimo sang iya kaugalingong kalipay halin sa panudlo sang Bibliya kag nagapakig-ambit sang kalipay sang Dios.

Ang Kristohanon nga wala nagapahimulus sang iya kalkuladong kadaugan nagakahadlok sang kamatayon kag mapatay sa idalum sang dako kaayo nga divine nga disiplina, ang pagpakasala tubtub sa kamatayon.⁶⁸ Ang taktikadong daugan wala gid sing ginakahadlok sa kinabuhi ukon kamatayon. Ang tumuluo sa kalibutanong sistema isa ka kalkuladong daugan, apang ang taktikadong pildihan; pagkatapos sang kaluwasan indi niya mahimaya liwat ang Dios tubtub nga nagasulud na sa walay katapusan nga kahimtangan. Ang tumuluo sa ikawalong ganhaan sang divine dynasphere isa ka kalkuladong kag taktikadong daugan; nagahimaya siya sa Dios samtang buhi pa diri sa duta kag sa pagkawalay katapusan. Ang kalibutanong tumuluo puwedeng dumalayon nga daugan, apang pagkatapos sang kaluwasan nagahimo siya sang sayup nga mga desisyon halin sa kahimtangan sang kaluyahon. Ang tumuluo nga nagapahimulus sang gahum sang divine dynasphere nagatukod kag nagapalig-on sang kinabatasan sing paghimo sang tanan nga mga desisyon.

Sa Juan nagalarawan sining duha gid ang mga klase sang kadaugan kag nagapahayag nga ang kalkuladong kadaugan sang aton Ginoo lamang ang nagabutang sa aton sa kahimtangan agud dag-on ang taktikadong kadaugan.

Kay ini amo ang gugma sang Dios [pang-engganyo nga putling kaayo], nga kita puwede magpadayon sa pagtuman sang Iya mga mando [mag-abante padulong sa taktikadong kadaugan sa divine dynasphere], tungud kay ang tagsa ka klase sang katawhan nga natawo halin sa Dios [kalkuladong mga daugan] nagabuntog sang kalibutanong sistema [ang kalkuladong kadaugan subong ang basihan para sa taktikadong kadaugan], kag amo ini ang [pauna] nga kadaugan nga nakabuntog sang kalibutanong sistema, ang aton pagtoo. Sin-o bala ining tawo nga nagabuntog sang kalibutanong sistema? Wala na sing iban kondi siya nga nag-abot agud magtoo nga si Jesus amo ang Anak sang Dios. (1 Juan 5:3-5)

Samtang si Pedro nagasulat sang iya ikaduhang surat, siya nakahibalo nga siya madali na lang gid mapatay kag magaatubang sa Ginoo nawong sa nawong (2 Pedro 1:14). Ining mabinatyagon ukon padasodaso nga apostol, nga nakabuntog sang madamo nga mga balabag sa dalanon padulong sa espirituhanong pagkahamtong, naghimo sang kinatapusang saysay sang iya mga pulong sang mamalatyon nga may mando nga magpadayon sang kakusog sing paghulag kag mag-agum sang taktikadong kadaugan.

Busa kamo, mga hinigugma, nga nakahibalo na nga daan sini, mag-andam kamo basi, kon dalhon kamo sang sayup sang mga walay palatukuran nga mga tawo [wala sing putling kaayo], kag madula ang inyo kaugalingong kalig-on [ang siguradong kahimtangan sa divine nga sistema], kondi magtubo sa grasya [grasya sang pangkinahanglanon] kag kaalam sang aton Ginoo

68. Thieme, *Ang Pag-antos sang Kristohanon*, 207-08.

[taktikadong kadaugan] kag Manluluwas [kalkuladong kadaugan] Jesu-Kristo. Sa Iya ang himaya, karon kag tubtub sa adlaw sang pagkawalay katapusan. Amen. (2 Pedro 3:17-18, NASB)

Si Pedro mas temprano nakahimo sing kabilogang plano sang sistema para sa pagpauswag sang espirituhanong kakusog. Ang unang tatlo ka mga ganhaan sang divine dynasphere nagasakdag sang pagtoon sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan, kag ang taktikadong kadaugan sa ikawalo nga ganhaan amo ang resulta sang pagkamatutum sa pagtoon kag paggamit sang Pulong sang Dios.

Gani, isikway ang tanan nga kalautan kag tanan nga limbong kag pagkasalimpapaw kag kahisa kag tanan nga pagbutangbutang [ang mga sala sang hunahuna kag sang panghambal mga ginkuha sang una, ikaduha, kag ikatatlo nga mga ganhaan sang divine nga sistema], kaangay sang bagong natawo nga mga bata, nga nagahandum sang puro nga gatas sang pulong [panudlo sang Bibliya], nga pinaagi sini magtubo kamo [taktikadong kadaugan] nahanungud sang kaluwasan [kalkuladong kadaugan], kon nati-lawan ninyo ang kaayo sang Ginoo [kag nahitabo sa inyo]. (1 Pedro 2:1-3, NASB)

ANG NABUG-OS NG KAHIMTANGAN SANG KALIPAY

Ang tumuluo nga nakapasar sing kakusog sang mga pagtilaw nagapadasig sang iya pagtubo kag nagasulud sa ganhaan sang daugan. Madamo nga mga pakamaayo ang nasakup sang ikawalong ganhaan, ang tanan sang sa diin nagabulig sa *nabug-os nga kahimtangan sang kalipay* sa diin ang tumuluo nagapakig-ambit sang kalipay sang Dios. Ining kinatapusan nga ganhaan amo ang pinakapunta kag pinakagrabe kaayo sa tanang iban nga mga ganhaan. Ang sa sulud nga kabakod sing naglig-on nga pagkahamtong amo ang kinatapusang tinutuyo sang mataktikanhon nga plano sang Dios para sa harianon nga pamilya.

Sa sulud sang panahon sang Unang Pagkari, si Jesu-Kristo nagpabilin sa ikawalo nga ganhaan sang love complex. Sa Iya paghambal sa Gethsemane, sang gab-i bag-o Siya ginlipot, si Kristo naghambal nahanungud sang ginsakupan sang gahum nga sa madali na lang gid Niya ihatag sa Iya harianon nga pamilya. Iya ginpahayag nga ang kalipay amo ang kinatapusang lalambutan sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi.

“Subong nga ang Amay [ang ginhalinan sang love complex padulong kay Kristo] nagahigugma sa Akon, gani Ako man naghigugma sa inyo. Magpabilin sa Akon gugma [nagasinugponsugpon kag tuman kaayo]. Kon inyo ginatipigan [magtuman, maghimo] ang Akon mga mando, magapabilin kamo sa ginsakupan sang Akon gugma, subong nga Ako nagtuman sang mga mando sang Akon Amay kag Ako nagapabilin sa ginsakupan sang Iya gugma. Gintudloan Ko kamo sini nga mga butang agud nga ang Akon kalipay [ang

kalipay sa ikawalong ganhaan] mangin ara sa inyo kag sa sina ang inyo kalipay mabug-os [matuman].” (Juan 15:9-11)

Si apostol Juan nagakilala sang panudlo sang Bibliya subong ang ginhalinan sang kalipay sang tumuluo.

Sa pagkamatuud, ginasulat namon ini nga mga butang [panudlo sang Bibliya] agud nga ang amon kahimtangan sang kalipay mahingpit. (1 Juan 1:4)

Ang kahimtangan sang kalipay amo ang divine dynasphere. May ara mga talaksan ukon kaakoon sang kalipay sa sulud sang divine dynasphere, halin sa pinakagamay para sa indi hamtong nga tawo nga kon kaisa nagapuyo sa sulud sang sistema, padulong sa pinakadako kaayo para sa matutum nga tumuluo nga nagapaninguha gid sang iya pagtoon sang panudlo sang Bibliya padulong sa pagkahamtong kag sa unahan pa. Ang kada ganhaan nagabulig sa kalipay sang isa nga nagapanghikot sa sulud sang sistema. Ang Dios nagdisenyo sa aton; gintuga Niya kita. Siya “nakahibalo sang aton porma” halin pa sang nag-agi nga walay ginsuguran (Mga Salmo 103:14). Nakahibalo Siya sang dalagko nga pagpakig-atubang kay sa aton mahimo nahanungud sang kon ano bala ang makapalipay sa aton. Ang bug-os nga love complex amo ang palibot ukon ginasakupan para sa bug-os nga kalipay.

Ang trahedya amo nga ang mga tawo nagahunahuna na daan nga makakita sila sang kalipay pinaagi sa ila kaugalingong mga galamiton kag pamaagi sa gowa sang sistema sang Dios. Ini nga panghunahuna amo ang naandang kasami nga manugbahinbahin ukon manugpalapnag sang tanang pagkamataastaason. Si Satanas, nga amo ang bug-os nga indi malipayon kag napaslawan sa pagsinumpunganay sang mga anghel, nakatalupangud na kay Jesus sa unang halimbawa sang divine dynasphere. Si Satanas nagtamay sang padayon nga kalipay sa sulud, kalig-on, pagkakalmahon, kag kaisog sang buut sang aton Ginoo nga sa diin sa idalum sang nagkalainlain nga mga kahimtangan may bug-os nga nahan-ay nga talaksan sang mga pagpahayag, apang wala gid natandog kag napildi. Ang kamatayon sang Iya abyan nga si Lazaro, sang si Jesus naghibi (Juan 11:35), ang pagkaus-us ukon pagkaimol sang pungsod (Lucas 13:34), kag ang pagpaabot sang Iya pag-antos didto sa krus (Mateo 26:39; Lucas 22:42) ang tanang naagum nga mga pagpahayag sang grabe kaayo nga ikasarang ni Kristo para magkinabuhi, nga naglakip sang Iya mapinadayunon, wala napahayag nga kalipay sa plano sang Dios.

Ang kalipay ni Kristo naglig-on pinaagi sa kamatuuran. Nahangpan Niya ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang divine nga mga sugo, nga nagapaathag kon paano ang tanan nga mga butang nagakasibo sa kabilogang palanan-awon sang Dios nahanungud sang kinabuhi samtang diri pa sa duta kag sa pagkawalay katapusan.⁶⁹ Apang si Satanas nagasalikway sang tanang kamatuuran. Bug-os nga mataastaason kag nawad-an sing paglaum. Si Satanas nagpaninguha agud gub-on ang kalipay sang aton Ginoo. Apang wala sing sobra nga kaakig, pagbatok, pagkawalay katarungan, ukon pagpamintas ang puwede magguba sang gahum sang nabug-os na nga kahimtangan sang kalipay ni Kristo. Ang pagkawala makahimo sang iya pag-ataki batok kay Kristo, ang yawa sa

69. Thieme, *Ang pagkatinud-anon sang Dios*, Dugang sa Basahon B.

karon nagsentro sang panghunahuna sa iya pagkamangin-alamon batok sa tumuluo kag ditumuluo pinaagi sa pagpalsipikado sang kalipay nga ang divine dynasphere lamang ang makahimo.

ANG INDI MATUUD NGA KALIPAY BATOK SA MATUUD NGA KALIPAY

Ang Indi Matuud nga Kalipay sa Relihiyon

Si Satanas wala sing kalipay nga ipaambit. Gani nagahimo siya sang indi matuud nga kalipay agud engganyohon ang mga tawo palayo sa plano sang Dios. Subong manugdumala sang kalibutan, si Satanas may gahum agud isangkap ang indi matuud nga kauswagan. Iya ginapahayag ang pagkamabihagon sang kamanggaran, kadunggan, pagpanghilawas, kag gahum subong nga daw sa sila mga kalipay sa ila mga kaugalingon, apang ang labing mapino kag epektibong panglimbong ni Satanas amo ang relihiyon.

Ang mga Kristohanon may pauna nga panghunahuna nga sila mangin malipayon kon sila nagahimo sang pat-ud nga ‘espirituhanong’ mga pagpanghikot, nga nagalikaw sa pat-ud nga ‘kalibutanong’ mga hilikuton, ukon ang pagbaton sang papanugot sang iban sa sulud sang katilingban ukon sang komunidad. Tungud kay ang mga pastor kag ang iban nga mga rilihiosong mga pangulo kasami nga nagahatag sing kadasig sa sining sayup nga panghunahuna subong ang pamaagi sang pagkinabuhi para sa kalipay, ang mga tumuluo matintal magpalsipikado sang kalipay agud pakamatarungan ang ila relihiyosong mga pagtoo. Ang matuud nga pagka-Kristohanon indi isa ka relihiyon; ang Kristohanon nga kinabuhi amo ang pagpabilin sa kabilogan sang divine dynasphere. Ang relihiyon amo ang siguradong pagkamandadaog ni Satanas. Ang indi matuud nga kalipay sang mga Kristohanon sa gowa sang love complex subong lamang sang manubo kag sa ulihi makaguluba subong nakapaibabaw ukon sobrang kalipay tungud sang droga.

Ang Griyego nga kangalan (*chara*), makit-an sa parehong mga dalanon nga ginkutlo sa nag-agi nga mga bahin, nga kasami ginbadbad “kalipay.” Apang subong sang nahangpan sing kadamoan sang mga Kristohanon sa karon nga mga adlaw, ang pulong *kalipay* nagatumod sa natuis nga panghunahuna. Subong bahin sang relihiyon, ang kalipay nagakahulugan pagpakita sang madamo nga malipayon kaayo nga balatyagon nga dapat isa ka tanda sang pagkaespirituhanon. Apang, ang pagkaespirituhanon, amo ang pagpuyo kag pagpanghikot sa sulud sang divine dynasphere. Ang pagkaespirituhanon nagapatalupangud indi sang balatyagon, kondi sang panghunahuna, ang paghunahuna sang panudlo sang Bibliya. Ang balatyagon nga wala sing matuud nga panghunahuna amo ang pagpasakup kag pagkasako sa sistema ni Satanas, indi sang sa Dios.

Madamo sang mga kulto nga nagapauswag sang mapagsik kag maengganyohong, indi mapunggang indi matuud nga kalipay subong ang palaagihan sang pagpangulipon kag pagdumala sang ila mga sakup. Ang balatyagon ginagamit subong ang kasangkapan para sa pagpangguba sang maabtik nga panghunahuna sang bag-o nga mga nagsaylo. Kasami, ang kalipay amo ang ginhiusa sa indi makatarunganong mga porma sang

nagaralapaw nga kalipay nga may kaangtanan sa ‘paghambal sa mga dila.’⁷⁰ Bisan sa talahuron, pormal nga mga sekta nangin makabag-o na ini para sa mga ministro kag mga sakup agud ipakita ang ‘kalipay’ samtang ginahimo nila ang ila matahum kaayo, apang haw-ang nga mga seremonya. Ang sobra ka salimpapaw, mapakunokuno nga mga pagpakita sang balatyagon nga sobra ka yano lamang sa mga pundok sang Kristohanon sa karon nga mga adlaw wala gid sing bisan anong mahimo ukon kaangtanan sa plano sang Dios para sa espirituhanong pagkaharianon. Ang subong ka indi matuud nga kalipay isa ka malaut, yawan-on halili para sa tunay nga kalipay sa sulud sang kalag sang hamtong nga tumuluo.

Indi ini pagsaway sa makatarunganong mga pagpahayag sang kalipay agud buligan ang grabe kaayo, pagkaestriktong bahin sang estriktong walay pasunaid nga maayong pamatasan. Nagapanukib kita sang pulong nga makit-an sa Bibliya, kag agud nga matukiban ang tama nga kahulugan kinahanglan kaguson naton ang mga nagpirilit sa relihiyon. Ang ikawalo nga ganhaan sang love complex wala nawad-an sang kalipay, kondi nga ang sabat sa bilog nga katukuran sang kasayuran nahanungud sang panghunahuna sa pagtolon-an. Sanglit nga ang pulong *kalipay* gingamit sang sobra ka pagsinakot kag sarisari sang mga Kristohanon sa karon nga mga adlaw, aton ibadbad ang Griyego nga kangalan *chara* sing nagakabagay subong “kalipay.” Ang tunay nga kalipay nagadepende sa kamatuuran.

Ang Kalipay subong ang Dugang-nga-Produkto sang Kamatuuran

Bisan pa nga ang kalipay amo ang kinahanglanon kaayo nga tinutuyo sa mataktikanhon nga plano sang Dios, ang kalipay amo ang siguradong dugang-nga-produkto. Ang plano sang Dios nagatawag sa aton agud magpadayon gid sa kamatuuran sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere. Wala sing palaktodlaktod padulong sa ikawalo nga ganhaan. Ang palaktod padulong sa kalipay amo ang malawig nga karsada padulong sa kalisdanan.

Gani, ipadayon ta ang [espirituhanon nga kakusog halin sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere] mga butang [ang mga panudlo sang Bibliya] nga may kaangtanan sa kauswagan [ang mga pakamaayo sang espirituhanong pagkahamtong sa ikawalo nga ganhaan] kag ang mga butang [pagpanudlo kag paghanas sa isa kag isa. (Mga Taga-Roma 14:19)]

Ang “pagpanudlo kag paghanas” nagatumod sa pagpatindog sang katukuran sang pagtolon-an sa sulud sang kalag, ang sa sulud sang kalag nga kabakod sang tumuluo nga nabug-os sa tion sang pagkalambot sa ikawalo nga ganhaan.⁷¹ Ang tanan nga mga tumuluo nagapakig-ambit sang magkapareho nga tinutuyo sang espirituhanong pagkahamtong kag ara sa idalum sang harianong mga kasugoan kag palatukuran sang

70. Thieme, *Tongues*, 78-80.

71. Thieme, Tan-awa ang mga pahina 206-12.

pamatasan nga mga gindisenyo agud maglikaw sa sinang magapanggamo kag magpangawat sang lain nga tumuluo sa paglambot sang lalambuton.

Ang kalipay nagaabot sa mga nangin matutum sa pagpadayon sing pagtoon kag paggamit sang panudlo sang Bibliya.

Daw ano ka bulahan [malipayon] ang tawo nga makakita sang kinaalam [ang nahangpan sing husto nga panudlo sang Bibliya], kag ang tawo nga nagaagum sang paghangup. (Mga Hulubaton 3:13)

Sa kabaliktaran, ang mga nagapangita sang kalipay sa kamanggaran, gahum, relihiyon, ukon sa bisan anong sistema sang indi matuud nga kalipay, makakita lamang sang kapaslawan, kasubo, kag kalisdanan. Ang nagakaramaal sa pagpangita sang kalipay nagapagrabe lamang sang pagkawalay kalipay nga amo ang nagpang-engganyo sa unang bahin, subong nga ginlarawan pinaagi sa pagka-adik sa mga droga.

Ang Griyego nga berbo sa 1 Juan 1:4, nga ginapahayag sang King James Version “mahingpit,” amo ang pag-alalangay sang tanang pamulong sa porma sang *pleroo*. Ang *pleroo* may ara maisip sa kadamoon sang may kaangtanan nga mga kahulugan: ang pagdugang sang kulang, agud angkonon sing bug-os, agud engganyohon sing bug-os, ang pagdugang sang pat-ud nga kalidad. Sa 1 Juan 1:4, ang panghunahuna nahanungud sang *pleroo* amo ang pagbug-os: “agud nga ang aton kahimtangan sang kalipay mahingpit.” Ang perpekto nga kapanahonan sang berbo nagapakita sang nabug-os na nga mga resulta halin sa nag-agi nga mga paghulag. Ang ginpawig nga pagpuyo kag pagpanghikot sa sulud sang divine dynasphere nagapahanabo sang nabug-os na nga kahimtangan sang kalipay. Ang tagsa ka ganhaan sang sistema nagatrabaho sa pinakadako kaayo nga ikasarang para sa hamtong nga tumuluo.

Ang gramatika nga ang hilisgutan amo ang nagapahulag sang berbo nahanungud sang *pleroo* nagapakita nga ang subong nga kalipay nagabaton sang paghulag sang berbo imbis nga nagahimo sang paghulag. Si Juan nagpaklaro sini nga ang panudlo sang Bibliya nagadala sa aton sa sining nabug-os na nga kahimtangan sang kalipay. Nga ginsakdag sang unang tatlo ka mga ganhaan, ang ikaapat nga ganhaan nagasangkap sang espirituhang kakusog nga nagaresulta sa ikawalo nga ganhaan. Ang kamatuuran nagauna sa kalipay. Kon mangita kita sang kalipay nga luwas sa plano sang Dios, pirmi gid kita mangin indi malipayon. Ang mataktikanhon nga plano sang Dios nagatawag sa aton agud pangitaon ang kamatuuran, sanglit nga ang kalipay nagaabot subong ang naandan nga sangputanan sang pagtoon kag paggamit sang kamatuuran. Ang porma sang berbo nga nagapahayag sang handum, sugyot, sugo ukon kahimtangan nga kabaliktaran sang kamatuuran nahanungud sang *pleroo* nagakahulugan nga ang pagkabug-os sang aton kalipay isa ka puwedeng mahitabo, ang katumanan sang sa diin nagadepende sa aton mga desisyon sa sulud sang malawig nga panahon agud magpadayon sang pagpuyo kag pagpanghikot pinaagi sa gahum sang sistema sang Dios.

Si Juan nagaliwatliwat sang pagkakinahanglanon sang panudlo sang Bibliya sa ikaduha nga sulat sa diin ginaliwatliwat niya ang parehong porma sang *pleroo* subong sang ara sa 1 Juan 1:4.

Bisan pa nga may madamong [mga panudlo sang Bibliya] inugsulat sa inyo,

wala ako nagahandum magsulat sa papel kag tinta, kondi nagalaum ako nga magkadto sa inyo kag magtudlo nawong sa nawong, agud nga ang aton kahimtangan sang kalipay mabug-os na. (2 Juan 12)

MGA BAHIN SANG NABUG-OS NA NGA KALIPAY

Ang Divine nga Kalipay kag ang Matuud nga Kahilwayan

Ang “nabug-os na nga kahimtangan sang kalipay” sang hamtong nga tumuluo sa ikawalo nga ganhaan sang divine dynasphere nagalakip sang pagpakig-ambit sang kalipay sang Dios, nga mahimong espirituhanong makasakdag ukon nagadepende sa kaugalingon, nga nagabug-os sang edification complex sang kalag, nga nagabaton sang mataas kag maayo kaayo nga grasya sang mga pakamaayo kag ginbutang sa pinakamataas nga paghan-ay sang pagkakabalyero ukon pagkaisog sang harianon nga pamilya.

Ang pagpakig-ambit sing kalipay sang Dios wala gid sing mahimo kag kaangtanan sa mga kahimtangan ukon mga detalye sang kinabuhi. Ang pagpakig-ambit sang kalipay sang Dios amo ang resulta sang pagkilala sa Dios kag ang nasilsilan sang Iya panghunahuna. Ang Dios pirmi gid may perpekto nga kalipay; kon ang tumuluo nagapakig-ambit sang panghunahuna sang Dios, subong sang ginpahayag sa panudlo sang Bibliya, siya nagapakig-ambit sang kalipay sang Dios.

“Kay ang kalipay sang Ginoo amo ang inyo kusog.” (Nehemias 8:10)

“Busa karon, mga anak [mga tumuluo], magpamati sa akon [panudlo sang Bibliya nga ginhalimbawa sa paghambal], kay ang kalipay [nagaabot] sa mga nagabantay sang akon mga dalanon. Magsentro sing panghunahuna sa pagpanudlo sang pagtolon-an agud nga magmangin-alamon kamo, kag indi pagdumilii ini. Ang mga kalipay sa mga magpamati sa akon [panudlo sang Bibliya], nga nagatipon sa kada adlaw sa akon mga ganhaan [ang duug sang panudlo sang pagtolon-an], nga nagahulat [panghunahuna sang mahimulaton nga pagpaabot] sa bakalan sang akon ganhaan.” (Mga Hulubaton 8:32-34)

Samtang ang tumuluo nagapuyo kag nagapanghikot sa sulud sang divine nga sistema, iya ginapabakod kag ginapalig-on ang iya kalag. Iya ginahimo ang iya kaugalingon nga espirituhanong makasakdag sang kaugalingon agud nga siya makahunahuna, desisyon, kag makahulag para sa iya kaugalingon nga wala nagapangi-ta sing laygay ukon pagpanugot halin sa iban. Sa dugang nga nakahibalo kag nakakilala kita nahanungud sa Dios, dugang pa gid mahigugma naton Siya, kag samtang maton-an naton hangpon ang Iya mga mando kag ang Iya plano para sa aton mga kinabuhi, ang mga palaligban sang divine nga pagtuytuy mahimong mga bahin sang espirituhanong maabtik nga

panghunahuna.⁷² Matukiban naton nga makahimo kita sang maayo nga mga desisyon halin sa aton kaugalingong listahan sang panudlo sang Bibliya kag makahimo sang bug-os nga responsibilidad para sa aton kugalingong mga kinabuhi. Ang kinaugalingong kahilwayan makit-an sa pagtugyan sa sistema sang Dios. Ang divine dynasphere amo ang aton kahimtangan sang kabakod. Kon mas maayo ang aton paghangup kon paano ang Dios nagapatigayon sa aton pinaagi sa *sistema*, nagadugang pa gid ang pagkalig-on sang aton kalipay kag nagadugang pa gid ang mangin pagkamakahuluganon sang aton mga kinabuhi.

Ang Dios perpekto; wala gid Siya nagahatag sang kapaslawan; wala gid Siya nagapasubo sa bisan kay sin-o. Samtang nagatoon ka nahanungud sa Iya, mabinagbinag mo kon ano Siya ka mangin-alamon, kon daw ano ka matutum, kon ano ka bug-os nga katingalahan kag kamaayo kaayo. Maton-an mo nga magdepende lamang sa Iya, kag sa paghimo sina, makaagum ka sang mas maayo nga palanan-awon sa mga tawo. Tungud sang imo pagsalig nga naglig-on pinaagi sa Dios, madaugon mo nga madumalahan ang bisan anong tawhanon nga kaangtanan. Wala sing makasamok, makapaakig, ukon makapalapyo kag makapasubo sa imo; amo ini ang kabakod sang indi kinaugalingong gugma, sa ikaanum nga ganhaan, nga nakatukod suno sa kabakod sang imo pagkanalikupan sang Persona ni Kristo, sa ikalima nga ganhaan. Ang ginsakot nga gahum sining duha ka mga ganhaan nagabulig sa imo kabakod sa ikawalo nga ganhaan, kag ina amo ang makusog subong sang kay bisan sin-o sa sini nga kinabuhi. Ang subong nga kabakod wala gid sang mahimo kag wala gid sang kaangtanan sa lawasnon nga mga maskulo; ining tanan may kaangtanan sa panghunahuna.

Ang Divine Dynasphere kag ang Edification Complex

ANG PUNDASYON KAG UNANG ANDANA: ANG ESPIRITU KAG ANG PULONG

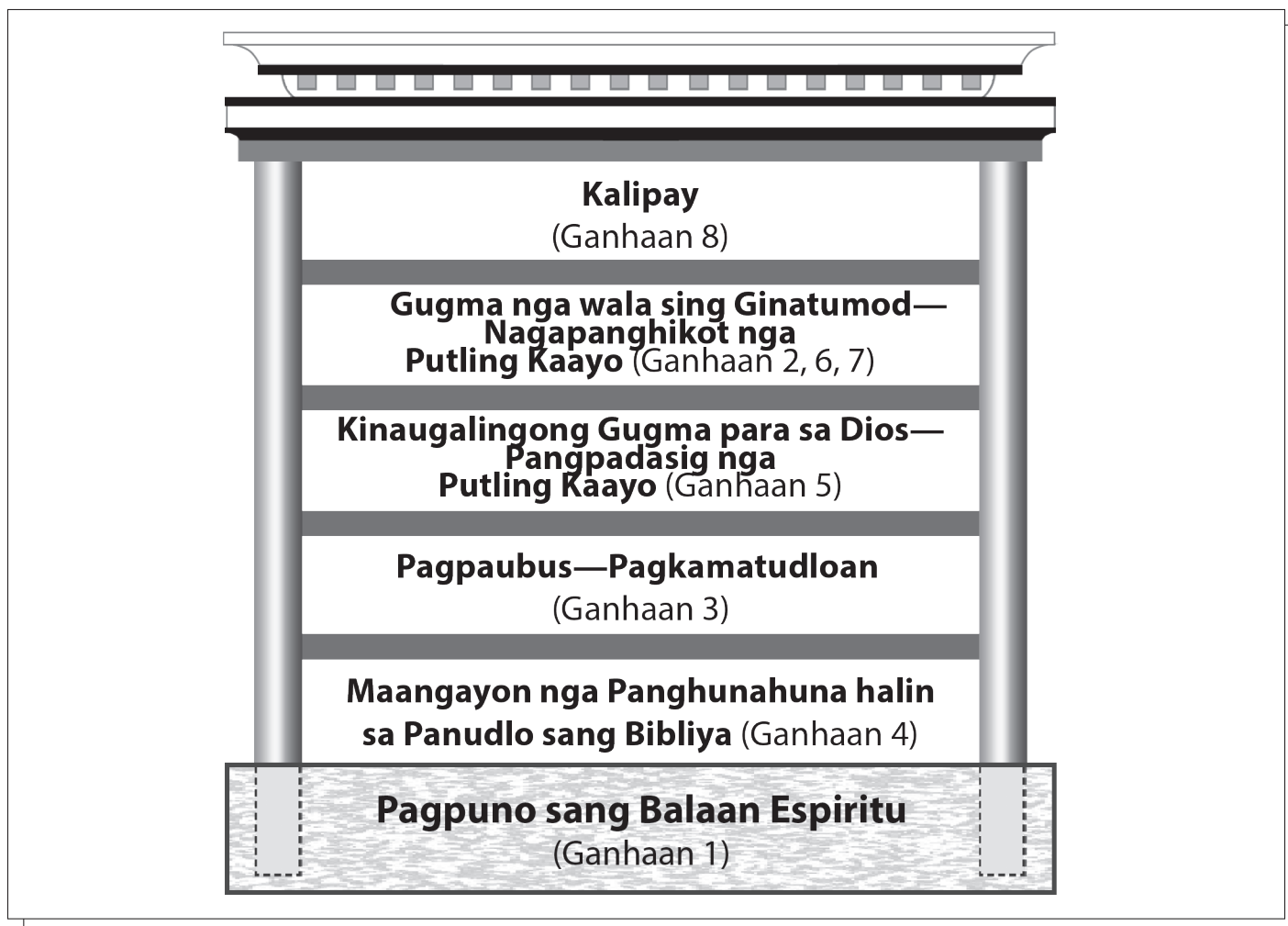
Ang Bibliya nagalarawan sining pagpabakod sang kalag suno sa pagpatindog sang katukuran, ukon pagtukod sang edipisyo ukon balay, sa sulud sang kalag. Ini nga pamaagi amo ang gintawag nga edipisyo ukon ang panudlo kag paghanas. Ang edipisyo amo ang balay, kag ang Griyego nga berbo (*oikodomeo*), “to edify ukon pagbalay,” amo ang pagsinakot sang (*oikia*), “balay,” kag (*demo*), “pagtukod.” Ang tumuluo makalambot sa espirituhanong pagkahamtong kon mabug-os niya ang pagtukod sing edification complex sa iya kalag kag nagakinabuhi sa pinakaibabaw nga andana sang balay, ang nabug-os na nga kahimtangan sang kalipay.

Ang divine dynasphere, nga amo ang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi, kag ang edification complex, nga amo ang sa sulud nga resulta sang pagtuman sa mga mando sang Dios, maghiusa sa mapuslanon nga tinutuyo. Halin sa pundasyon padulong sa pinakaibabaw nga andana, ang mga andana sang edification complex nagaugyon sa mga ganhaan sang love complex.

Ang pundasyon sang sa sulud nga katukuran sang kalag amo ang indi makit-an nga

72. Thieme, *Diosnon nga Pagtuytuy* (2015).

pagsakdag sang pagpuno sang Balaang Espiritu. Ang tanan Kristohanong pagkabaskog, kabakod kag kalig-on, kag pagtubo mga nakatukod suno sa gahum sang Manugpapag-sik. Ang unang andana sang katukuran nagaugyon sa ikaapat nga ganhaan sang divine dynasphere. Ang espirituhanong kakusog sa sulud sang love complex katumbas sang pagtukod sing edification complex.

EDIFICATION COMPLEX NGA MAY KAANGTANAN SA MGA GANHAAN SANG DIVINE DYNASPHERE

Kay pinaagi sa grasya nga ginhatag sa akon, ako nagasiling sa inyo dira tanan, untati na ang paghunahuna sang kaugalingon suno sa pagkama-taastaason [*hyperphroneo*] labaw pa sa iya dapat hunahunaon [*phroneo*] kondi maghunahuna suno sa pagkaathag sing panghangup para sa katuyoan sang pagkamatarunganon nga wala sing panghandurawon [*sophroneo*], subong sang gingahin sang Dios nga talaksan [sang panghunahuna] sa kada isa halin sa panudlo sang Bibliya. (Mga Taga-Roma 12:3)

Ini nga bersikulo may pagkalain sa duha ka Griyego nga mga berbo: *hyperphroneo*, “hunahunaon sing maayo, sobra kaayo nga paghunahuna sang kaugalingon, suno sa pagkamataastaason,” kag *phroneo*, “hunahunaon sing maangayon.” Ang maangayon

nga paghunahuna amo ang sa unang andana sang edification complex; ang talaksan ukon basihanan para sa maangayon nga panghunahuna amo ang panudlo sang Bibliya. Si Pablo nagatingub pa gid sang isa pa ka berbo nga may *phroneo* kag *hyperphroneo* agud sa pagpasangkad sang kalainan sa tunga sang tama nga panghunahuna kag sang pagkamataastaason. Ang katuyoan sang maangayon nga panghunahuna sang tumuluo amo nga siya mangin tama sing panghunahuna kag makatarunganon. Ang *sophroneo* isa ka madamong bahin sang berbo nga nagakahulugan sang “mangin ara sa tama nga pangisip, mangin husto nga pangisip, makatarunganon, makahuluganon, sinsero, magpabilin nga kalmado.” Ginbadbad ko ining duha ka siguradong mga berbo—*phroneo* nga may ginpasangkad nga hugpong sang pamulong nga nagapaklaro sang ila bug-os nga kahulugan: “Maghunahuna suno sa pagkaathag sing panghangup para sa katuyoan sang pagkamakatarunganon nga wala sing panghadurawon.”

Ang tumuluo nga “maalamon ukon makatarunganon nga wala sing pagpanghaduraw” makaatubang sang tanang mga pagbaylo sang kahimtangan sa kinabuhi nga wala nagakaramaal sa kalisdanan, kag wala sing sobra kaayo nga pagkatublag, indi pagkahulog sa pakabuangbuang ukon pagkakulangkulang. Nakatoon siya sa igo nga panudlo sang Bibliya agud makagradwar labaw pa sa sobra ka salimpapaw nga panghunahuna nga sobra ka yano lamang sa tunga sang mga tumuluo sa karon nga mga adlaw, kag siya nakapauswag sang maabtik nga panghunahuna sang divine nga palanan-awon sa iya kada adlaw nga pagkinabuhi. Kon nahangpan sing husto, ang panudlo sang Bibliya sa sulud sang kalag normal lamang, maathag nga panghunahuna.

IKADUHANG ANDANA: PAGPAUBUS

Ang ikaduhang andana sang edification complex amo ang tunay nga pagpaubus, nga nagaugyon sa ikatatlo nga ganhaan sang love complex. Natukod kag ginpalig-on suno sa maathag nga panghangup, maangayon, makatarunganon nga kamatuuran sang panudlo sang Bibliya, ang tunay nga pagpaubus nagalarawan sang madaugon nga pagsaylo halin sa awtoridad padulong sa kahilwayan sa kinabuhi. Ang paghanas sa awtoridad sang nagaabante nga tumuluo natukod sa panghangup kag pagtuman sang mga palatukuran sang panudlo sang Bibliya kag sang divine nga katukuran.

Kay bisan magpabugal ako sing daw sa sobra nahanungud sang amon awtoridad [ang awtoridad sang pastor sa pagtudlo sang panudlo sang Bibliya], nga ginhatag sang Ginoo para sa pagpanudlo kag paghanas [ang pagpabakod sang tumuluo pinaagi sa panudlo sang Bibliya] kag indi ang paglumpag sa inyo [ang pagkamataastaason mangguluba], indi ako mahuyan sini. (2 Mga Taga-Corinto 10:8)

Kay tungud sini nga kabangdanan ako nagasulat sa inyo sini nga mga butang samtang wala dira, agud nga kon ara ako indi ako mangin estrikto suno sa awtoridad nga ginhatag sa akon sang Ginoo para sa katuyoan sang pagpanudlo kag paghanas kag indi sa paglumpag sa inyo. (2 Mga Taga-Corinto 13:10)

Kon ang Mga Taga-Corinto nga mga tumuluo mangin mapainubuson, makapahimulus sila sa masaligang may awtoridad nga sulat ni Pablo; kon mangin mataastaason, mangin indi matudloan sila kag magapadayon sang ila kaugalingon nga kagub-anan. Ang pagpaubus nagalarawan sang pagkamatudloan kag nagaporma sang basihanang para sa sunud nga andana sang edification complex.

Ang kaalam [*gnosis*, indi *epignosis* ang paghangup sang panudlo sang Bibliya] nagapahabok, apang ang gugma nagapanudlo kag nagapalig-on. (1 Mga Taga-Corinto 8:1b)

IKATATLO KAG IKAAPAT NGA MGA ANDANA: PANG-ENGGANYO KAG NAGAPANGHIKOT NGA PUTLING KAAYO

Ang ikatatlo nga andana sang edification complex amo ang pang-engganyo nga putling kaayo sang kinaugalingong gugma para sa Dios. Ang kinaugalingong gugma nagapatalupangud sa natungdan sang gugma, masap-wan naton kon sin-o kag kon ano ang Dios pinaagi sa pagtoon sang panudlo sang Bibliya. Ang kinaugalingong gugma nagakinahanglan sang putling kaayo sa isa nga ginahigugma. Ang ikatatlo nga andana sang edification complex natukod sa pundasyon kag unang duha ka mga andana: Ang putling kaayo nagauna sa gugma.

Ang ikaapat nga andana amo ang nagapanghikot nga putling kaayo sang indi kinaugalingong gugma, ang kinahanglanon kaayo nga putling kaayo sang Kristohanon. Para sa indi hamtong nga tumuluo, ang indi kinaugalingong gugma amo ang matawhay nga panghunahuna sa ikaduhang ganhaan sang love complex sa diin nagapamatok siya sa pagsulay nga maghimo sang mga sala sang panghunahuna kag nagagamit sang panumbalik kon ginakinahanglan. Ang indi hamtong nga tumuluo nagatuman sang divine nga mga mando para sa kinahanglanon kaayong pamaagi sang Kristohanong pagpanghikot subong ang resulta sang iya pagtahod sa awtoridad sang Dios. Apang agud nga pauswagon padulong sa pagkamatinud-anon sa ikaanim nga ganhaan, ang indi kinaugalingong gugma kinahanglan mapabakod sang pang-engganyo nga putling kaayo sang kinaugalingong gugma para sa Dios. Gani subong sangputanan, ang hamtong nga indi kinaugalingong gugma, subong ang ikaapat nga andana sing katukuran sa kalag, natukod sa buluhaton sang pagpangalagad sang Balaan Espiritu, sang kakusog nga halin sa panudlo sang Bibliya, sang pagkamatudloan tungud sang tunay nga pagpaubus, sang pang-engganyo nga putling kaayo sang kinaugalingong gugma para sa Dios, kag sang pagkamaangayon sang kinahanglanong indi kinaugalingong gugma. Ang indi kinaugalingong gugma amo man ang isa sang mga pamaagi sing talaksan para sa pagpasar sang kakusog nga mga pagtilaw, agud nga ang indi kinaugalingong gugma mahitabo sa ikaduha, ikaanim kag ikapito nga mga ganhaan sang divine dynasphere.

IKALIMA NGA ANDANA: KALIPAY

Ang pinakaibabaw nga andana sang edification complex, ang harianong pagpuyo sang hamtong nga tumuluo, amo ang kahimtangan sang kalipay sa ikawalo nga ganhaan sang love complex.

Kalipay sa tawo nga nakakita sang kinaalam [*chokmah* sa Ebreyo nagaugyon sa *epignosis* sa Griyego] kag sa tawo nga nagaagum sang paghangup. (Mga Hulubaton 3:13)

Magkasadya sa Ginoo, ikaw nga matarong [ang tumuluo nagaangkon sang pagkamatarong sang Dios], kag magpasalamat sa handumanan sang Iya pagkabalaan [katarungan kag pagkamatarong]. (Mga Salmo 97:12)

“Apang karon nagapalapit ako nawong-sa-nawong sa Imo [si Kristo naga-patumod sa Amay pinaagi sa pangamuyo], kag ini nga mga butang [panudlo sang Bibliya] ginahambal ko sa kalibutan nga sila [mga tumuluo] magapabilin nga nagaangkon sang Akon kalipay [pinaagi sa unang halimbawa sang divine dynasphere] nga may katumanan sa ila mga kaugalingon [sa sulud sang nagapanghikot nga divine dynasphere].” (Juan 17:13)

Dalagko nga mga kamanggaran sang panudlo sang Bibliya ang mga ginkinahanglan agud magtukod sang edification complex sa sulud sang kalag. Ang Pulong sang Dios sa sulud sang kalag sang tumuluo—ang “talaksan sang panghunahuna halin sa panudlo sang Bibliya” nga ginlarawan sa Mga Taga-Roma 12:3—nagasangkap sang kaangtanan sa tunga sang pagpanghikot sang divine dynasphere kag sang pagtukod kag pagpalig-on sang edification complex. Ang Mga Taga-Efeso 4:11 nagpahayag nga ang pagpanudlo kag paghanas amo ang isa sang mga katuyoan sang Dios sa paghatag sang espirituhanon nga dulot sang pastor-manunudlo. Ang kabilogan nga kahulugan sang panghitabo ukon kahimtangan nagapadayon sa Mga Taga-Efeso 4:14-16 agud ipakita ang kaangtanan sa tunga sang divine dynasphere kag sang edification complex.

Agud nga indi na kita mangin indi hamtong [ang pagpanudlo kag pagpalapnag sang panudlo sang Bibliya nagadala sa aton padulong sa pagkahamtong sa ikawalo nga ganhaan], nga ginabolabola pakadto diri kag didto sang mga balud [ang huwad nga sistema ni Satanas nga nagabatok sa plano sang Dios] kag ginapalidpalid pakadto diri kag didto sang tagsa ka hangin sang [indi matuud] pagtolon-an nawong-sa-nawong sa ila madaya nga mga pamaagi sang pagpanglimbong, kondi pinaagi sa pagpanudlo sang panudlo sang Bibliya sa ginsakupan sang gugma [sa ikaapat nga ganhaan sang edification complex] kamo [mga pastor] makapahimo sa ila nga magtubo pinaagi sang tanang mga butang [sang pagpanudlo sang pagtolon-an] nga may dugang nga kasayuran nahanungud sa Iya nga amo ang Pangulo [ang hingpit nga awtoridad], bisan sa kay Kristo, sa diin ang tanan nga lawas [ang harianon nga pamilya kaupod ang iya sarisari nga espirituhanong mga dulot] nga ginhiusa kag gintudloan sang siguradong bug-os sang tagsa ka pagsakdag sang litalutahan [ang grasya sang pangkinahanglanon nagasakdag sang mga pastor nga nagasangkap sang panudlo sang Bibliya], suno sa nagapanghikot sang gahum [ang pagpuno sang Espiritu sa unang ganhaan sang divine dynasphere], sa talaksan sang isa para sa kada bahin [ang Dios nagasangkap sang tama nga pastor sa idalum sa diin ang tagsa

ka may siguradong kabubut-on nga tumuluo makatoon sang panudlo sang Bibliya], nga nagaresulta sa edification complex nga nasakup sang iya kaugalingon sa ginsakupan sang gugma [ang love complex]. (Mga Taga-Efeso 4:14-16)

ANG UMPISA SANG MATAAS KAG MAAYO KAAYO NGA GRASYA

Ang kalipay sang hamtong nga tumuluo nga may nabug-os nga edification complex amo ang umpisa sang mataas kag maayo kaayo nga grasya. Ang indi hamtong nga tumuluo may limitado nga ikasarang, nga mahimong ang pinakadako nga ikasarang kon ang iya espirituhanong kakusog magdala sa iya sa pagkahamtong. Ang tagsa ka ganhaan sang divine dynasphere nagabulig sa kalipay sang tumuluo; ang kalipay ara sa nagkalainlaing bahin tubtub ang nabug-os nga kalipay naglig-on sa ikawalong ganhaan. Ang padayon nga pagpakig-ambit sang kalipay sang Dios nasakup sang unang klase sang mataas kag maayo kaayo nga grasya—ang espirituhanong mga pakamaayo. Ang espirituhanong mga pakamaayo amo ang mga unang ginakinahanglan para sa iban pa nga lima ka mga klase sang mataas kag maayo kaayo nga mga pakamaayo: ang umalagi nga mga pakamaayo, ang pakamaayo pinaagi sa pag-inupdanay, makasaysayang malig-on nga epekto, ang mga pakamaayo nga may kaangtanan sa indi takus nga pag-antos, kag ang grasya sa mamalatyon.

Kon ang tumuluo mag-abot na sa pagpakig-ambit sa kalipay sang Dios pinaagi sa panudlo sang Bibliya, wala siya nagakinahanglan ukon nagadepende lamang sa hayag nga mga pakamaayo agud pagasakdagon ang iya kalipay. Ang iya kahimtangan sang kalipay wala nakadepende sa kuwarta, kalampusan, kauswagan, sa pagminyo, ukon sa pagpanugot sang iban. Bisan kon ang mga tawo magdayaw sa iya ukon indi ini na kinahanglanon sa iya kalipay.

Makahibalo ako kon paano magpakakubus, kag makahibalo man ako kon paano magkinabuhi sa kauswagan kag kabuganaan; sa bisan ano kag sa tagsa ka kahimtangan naton-an ko ang tinago sang pagkabusog kag sang pagkagutum, sa sining duha ang kabuganaan kag kinawad-on. (Mga Taga-Filipos 4:12)

Sanglit nga ang tumuluo nga nagakasadya sang hamtong nga kaangtanan sa Dios wala nagakinahanglan sang bisan anong lain nga talagsahong mga pakamaayo, ang Dios sarang makahatag sang subong nga mga pakamaayo sa iya, ang Dios sarang makapauswag sang malipayon nga tumuluo sing husto tungud kay indi niya ibase ang iya kalipay sa kauswagan nga ginahatag sa iya sang Dios. Ang mga detalye sang kinabuhi indi makapanggamo kag makaawat sa hamtong nga tumuluo halin sa iya unang ulunahon—ang iya kinaugalingong gugma para sa Dios pinaagi sa pagtoon kag paghangup kag paggammit sang panudlo sang Bibliya. Ang mga detalye sang kinabuhi indi makapanggamo sa iya *kon* nagapadayon siya sa sulud sang divine dynasphere.

Apang ini ang ginahuptan Ko batok sa imo: nagpabaya ka [nagsalikway, nagtalikod] sang imo labing bililhong gugma [si Ginoong Jesu-Kristo]. (Bugna 2:4)

Ang kauswagan amo ang labing mabudlay nga pagtilaw para sa bisan kay sin-o agud pasaron. Sa kabaliktaran sa kalisdanan nga nagapilit sa isa ka tawo agud maghugut sa iya sa sulud nga kamanggaran sang panudlo sang Bibliya agud nga malampasan ang sobra kalisud nga kahimtangan, ang kauswagan kasami nga gusto limbongan ang tumuluo nga indi siya makabantay. Ang mauswagon nga tumuluo puwede nga magpaninguha sing husto agud siguraduhon nga indi madula ang mga pakamayo nga ara sa iya; madula niya ang iya kakusog sang paghulag pinaagi sa paghatag sing dako nga pagtalupangud sa siguridad imbis sang kahilwayan. Wala siya nagatutok sa ginhalinan sang iya kauswagan. Ang Dios sa Iya perpektong gugma nagahatag sang mga pakamaayo sang mataas kag maayo kaayo nga grasya sa hamtong nga tumuluo lamang nga nakaagum na sang pinakadako kaayo nga kalipay nga wala nagapaapekto sa mga kahimtangan.

Ang bisan sin-o nga nagauswag nga wala sing ikasarang, bisan kon pinaagi man sa mga kasugoan sang divine nga katukuran sa kalibutan sang pangnegosyo ukon pinaagi sa pipila ka yawan-on nga sistema sang palsipakadong kauswagan, wala sing kalipay tungud sang iya nalambot kag naagum. Amo ina kon ngaa ang Salmo nagasiling, “Indi magkahisa sa malaut nga mga tawo” (Mga Salmo 37:1*b*). Ang Dios makahimo sang bisan sin-o nga gulpi magmilyonaryo; kon kaisa nagagamit Siya sang dalagko gid kaayo nga kamanggaran ukon sang kauswagan sa trabaho subong ang palaagihan sang divine nga disiplina agud ipakita sa tumuluo ang iya matuud nga espirituhanong pagkaimol. Ang sugilanon ni Haring Solomon, nga naghunahuna nga kon mas madamo nga kamanggaran kag kadaugan ang iya ginaangkon (2 Mga Cronica 9:22) mas mangin malipayon siya, amo ini ang bibliyanhong paglarawan sang kinaugalingong kasulub-an kag sang katalagman nga mahitabo tungud sang kauswagan nga wala sing ikasarang (Manugwali 1—12).

ANG PINAKAMATAAS NGA DUNGOG: ABYAN SANG DIOS

Ang tagsa ka tumuluo sa Panahon sang Simbahan isa ka sakup sang harianon nga pamilya sang Dios, apang bisan pa sa tunga sang mga harianon wala sing pagkapareho ukon pagkatupong. Ang kabubut-on nagahimo sang kalainan. Pinaagi sa aton kaugalingong mga desisyon mag-abante kita sa pagkaespirituhanon kag mag-agum sang mataas kag maayo kaayo nga grasya kag sang lain pa nga mga pakamaayo sang ikawalong ganhaan sang divine dynasphere ukon mag-us-us kita padulong sa pagkabaliktad. Ang indi mga pagkapareho sa tunga sang espirituhanong pagkamadungganon sang Panahon sang Simbahan mangin labing madramahon sa tion sang Lingkoran sang Hukmanan ni Kristo. Didto, ang hamtong nga tumuluo pagapadyaan sang grabe ka dalagko kaayo nga mga pakamaayo sa walay katapusan (2 Timoteo 4:7-8; Santiago 1:12; Bugna 2:7, 10, 17, 28) samtang ang indi hamtong nga tumuluo pagabatonon sa langit “subong nga paagi sa kalayo” nga wala sing mga padya sang bisan anong klase (1 Mga Taga-Corinto 3:12-15; 2 Timoteo 2:11-13).

Ang pagkalabaw sing gahum sang hamtong nga tumuluo indi limitado sa pagkawalay katapusan nga palaabuton. Diri sa kalibutan ang tumuluo nga makalambot sa ikawalong ganhaan sang divine dynasphere kag nagapadayon sang iya espirituhanong kakusog ginbutang sa labing talagsahong sugo sang pagkakabalyero sang harianong pamilya. Siya ginatawag ang abyan sang Dios.

Ang pagtugyan sang gahum ukon katungud sa hamtong nga tumuluo padulong sa sugo sang pagkaharianon sang abyan sang Dios amo ang pinakamataas nga dungog sa sini nga kinabuhi. Pipila lamang ka mga tumuluo ang sang bisan kasan-o nakaagum sini nga sugo sang pagkakabalyero. Sa bilog nga kalawigon sang kasaysayan nga nasulat sa Daan nga Katipan, duha lamang ka mga tawo, ang mga gintawag nga abyan sang Dios: si Abraham, ang amay sang kaliwatan sang Hudiyo (2 Mga Cronica 20:7; Isaias 41:8; Santiago 2:23), kag si Moises, ang amay sang pungsod sang Hudiyo (Exodo 33:11a). Ining duha ka madungganong mga tumuluo wala sing bentaha sang divine dynasphere.

Karon, sa sulud sang divine dynasphere, ang tagsa ka sakup sang harianon nga pamilya may pinasahi kag wala gid sadto anay nga kahigayonan agud maagum ining pinakamataas kag maayo kaayo nga dungog halin sa aton Ginoo. Bisan ang tumuluo nga para sa imo daw sa indi magmadaugon may ara sang mas dalagko pa gid nga kahigayonan agud mahimong ang abyan sang Dios kay sa kay Abraham, Moises, David, Elias, Daniel, ukon sa bisan kay sin-ong iban nga katingalahan kag matahum kaayo nga tumuluo sang nag-agi nga mga pagdumala.

Sa tion sang kaluwasan ang tanan nga mga tumuluo magbaton sang pagkamatarong sang Dios, nga wala lamang nagabug-os sang ila kaluwasan, kondi nagahatag man sa ila sang puwede mahitabo para sa tanang talagsahong divine nga mga pakamaayo samtang diri pa sa duta kag sa pagkawalay katapusan. Sa aton pagtoon sang divine nga kinaugalingong gugma kag indi kinaugalingong gugma, aton natalupangdan nga ang Dios makahigugma sang *kinaugalingon* sa kon ano lamang ang batonon ukon uyonan sang Iya pagkamatarong. Ang Dios nagahigugma sa aton sang kinaugalingong gugma sa tion nga mabaton naton ang Iya hingpit nga pagkamatarong.

Ang tagsa ka tumuluo nagabaton sang grasya sang pangkinahanglanon subong ang padayon nga pagpakita sang pagkamatutum sang Dios, gamay lang gid kaayo nga mga tumuluo sa bisan anong pagdumala ang bug-os nga nagpahimulus sang grasya sang pangkinahanglanon. Pipila lang man gani ang nag-umpisa agud tumanon ang grabe ka dalagko nga puwedeng mahimo sang ginpaangkon nga pagkamatarong. Subong mga sakup sang harianon nga pamilya, nagaangkon kita sang parehong divine nga pagkamatarong nga nabaton ni Abraham kag Moises, apang ang aton grasya sang pangkinahanglanon mas mataas kay sang sa ila. May ara kita sang bug-os nga divine dynasphere agud sakdagon ang aton espirituhanong pag-abante. Puwede nga madamo kita sang mga kabangdanan, apang wala sing pamalibad para sa indi pag-agum sang pinakadalagko nga mga pakamaayo sang ikawalo nga ganhaan.

Ini, gani, amo ang kinatapusang lalambuton sang divine dynasphere—indi lamang nga kita magmalikupan sang Persona ni Kristo kag magkalipay sing sobra nga pangkatilingban nga kinabuhi kaupod ang Dios, kondi nga Siya makabaton sa aton didto sa Iya nga pundok lamang sang mga abyan. Ang mga bentaha sang mataas kag maayo kaayo nga grasya sang pagkamangin abyan sang Dios mga talagsahon kaayo nga butang. Amo ini ang aton katuyoan sa kinabuhi, ang aton espirituhanong madangatan.

ANG PAGTILAW SANG DIVINE DYNASPHERE

Aton na karon ginpasangkad ang tanang walo ka mga ganhaan sang divine dynasphere. Sa kabilogan, ang Dios nga Amay naghatag sang ginsakupan sang gahum sa nagpakatawo nga si Kristo agud sakdagon ang Iya pagkatawo sa kalibutan sang yawa. Amo ini ang unang halimbawa sang divine dynasphere; si Kristo amo ang nangin piloto sang pagtilaw ukon nagadumala sang pag-eksperimento. Sa sulud sang trentay tres ka mga tuig ang aton Ginoo nagpanghikot sa sulud sang sa Dios nga love complex, kag bisan pa sang nagapadayon nga mga pagsulay, lapaw pa kay sa aton nahibaloan, nagpamatok sa tagsa ka yawan-on nga pag-ataki kag perpekto nga nagtuman sang plano sang Dios. Pagkatapos matuman ang Iya misyon sa Unang Pagkari, ginhatag ni Kristo ang Iya sistema sang gahum sa aton. Iya ginpalakat ang divine dynasphere pinaagi sa bug-os nga pagpanigurado nga tanan nahan-ay kag tama sa iya pagbiya kag dason ginhatag ang bilog nga sistema sa aton agud nga kita, man, makahimo magtuman sang plano sang Dios para sa aton mga kinabuhi. Subong ang harianon nga pamilya sang Dios, may ara kita sang sistema sang gahum nga mas dako kay sa nangin ara sa bisan anong nagligad nga pagdumala.

Sang ang aton Ginoo lapit na lang gid liputon, naghatag Siya sa aton sang mando: “Magpuyo sa Akon gugma” (Juan 15:9b). Amo ini ang katumbas sa piloto sang pagtilaw nga nagasiling, “Palupara ini.” Ginpuga ukon gintinguhaan gid ni Kristo ang sistema sing bug-os kag ginpahayag nga “Ang tanang sistema maayo kag epektibo.” Ang disenyo nangin perpekto. Para aton matuman inang yanong divine nga sugo, kinahanglan naton mahibaloan kag tumanon ang madamong iban nga divine nga mga mando.

Kon ang piloto nagabaton sang mga sugo agud magpalupad sa isa ka misyon, inang isa ka sugo nagahiusa sa madamong iban nga mga sugo. Bug-os siya nga ginsugo agud usisaon ang iya mga kasangkapan, agud sa pagdalagan sing mahinay padulong sa punta sang eksakto nga runway sang eroplano, agud nga ihan-ay ang iya mga flap sang pakpak para sa pagpaibabaw, agud nga mamaneho ang throttle ukon ang mga kontrol sang makina sa sigurado nga pamaagi, agud sundon ang nahan-ay na nga plano sang pagpalupad. Sa pagkamatuud may ara mga linibo ka mga katungdanan kag katuyoan ang ginasugyot kag ginapahangup sa sugo agud pagpalupad sang isa ka eroplano, ang tanan sang sa diin ang naton-an sang piloto sang paisa-isa kag pasunud.

Sa amo man, ang divine nga sugo agud “magpabilin sa Akon gugma” amo ang solo nga sugo nga nagasakup sang madamo nga ibang mga sugo, apang tanan sila nakaangot sa isa ka bug-os nga sistema. Ang Bag-ong Katipan kasami nga nagatumod sa gugma kag divine nga gahum, apang indi kita basi pa lang makatuman sang mga sugo sa aton kon wala kita makahangup nga ang gugma amo ang sistema. Ang Kristohanon nga gugma indi ang indi klaro nga balatyagon nga naengganyo sang gintipon nga walay kaangtanan sa mga bersikulo sang Bibliya; ang Kristohanon nga gugma amo ang paghiliusa sang *sistema* sang gahum. Ang ginsakupan sang gahum sa diin kinahanglan naton magpalakat sang aton Kristohanon nga mga kinabuhi masangkad kag bug-os; nagatuman kita sang sugo agud “magpalupad sini” pinaagi sa husto nga pagdumala sa tanang walo ka mga ganhaan sini.

Madamo ang mga tumuluo nagatinguha nga magkinabuhi sa Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi sa isa lamang ukon duha ka mga ganhaan. Ang pipila sa ila

nagahimo sang bilog nga naandang pagginawi suno sa unang ganhaan, nga nagatuis sang buluhaton sang pagpangalagad sang Balaan Espiritu pinaagi sa 'paghambal sa mga dila ukon yamyam' kuno. Ang iban nga mga tumuluo nagapaninguha nga gamiton ang kinaugalingong gugma sa tanang katawhan nga wala nakahangup sang panudlo sang Bibliya nahanungud sang indi kinaugalingong gugma; ila ginsentensyahan ang ila mga kaugalingon sing kinabuhi sang kapaslawan.

Sa amo man, pipila ka mga tumuluo ang nagahimo sang pagpanaksi, paghatag, pagsulud sa pagtoon sa simbahan, kag sa pangamuyo suno sa kabilogan nga sistema. Kon naengganyo sang husto, ini amo ang makatarunganong Kristohanong mga responsibilidad sang harianon nga tinugyanan. Nagsibo sila sa divine dynasphere subong amo nga mga paggamit sang panudlo sang Bibliya sa ikaapat nga ganhaan. Apang bisan pa sina, kon ang tumuluo maghatag sing dako nga pagtalupangud sa sining makatarunganong mga hilikuton sa pagpain halin sa sistema, niyan ang pagpanaksi ukon pangamuyo mahimong indi makatarunganong mga programa ukon nakaplano nga mga hilikuton sang pagkabalodnon. Ang subong nga mga tumuluo nagaagi sa mga paghulag sang pagpangalagad sa Dios agud magpadayawdayaw sa iban mga Kristohanon, ukon agud nga magpadayawdayaw sa Dios kag makaagum sang Iya mga pakamaayo. Wala sing bisan isa nga makaagum ukon takus sa mga pakamaayo sang Dios, kag sang bisan anong butang nga mas magamay pa kay sa kabilogan nga love complex nagatuis sang plano sang Dios kag nagaagum sang Iya disiplina.

Ang Dios nagdisenyo sang bilog nga sistema. Ang sistema subong ang kabilogan amo ang mataas pa gid sa bisan anong mga bahin sini. Ang taga ka ganhaan makatarunganon sa kaugalingon sini, apang ang tanang mga ganhaan kinahanglan magapanghikot sang nagaululupod subong ang Kristohanong pamaagi sang pagkinabuhi. Ang tumuluo lamang nga nagapabilin kag nagapanghikot sa sulud sang love complex subong ang bug-os, balanse nga sistema ang nagatuman sang sugo sang aton Ginoo agud "magpuyo sa Akon gugma."

ANG BAG-O NGA PAMAAGI SANG KRISTOLOHIYA

ANG PAGTILAW NAHANUNGUD SANG KAMATUURAN

ANG WALO KA MGA GANHAAN SANG divine dynasphere nagahiliusa sa pagtrabaho sa tumuluo nga wala sing pagkapanatiko, nga wala sing sobra nga pagpahayag ukon pagpatalupangud, ang indi husto nga paggamit ukon sang pagkawala nakatalupangud sang ginpain nga mga kamatuuran. Ang tanang mga bahin nagakaigo. Ini nga mga hingpit kag klaro nga panudlo sang Bibliya nagahatag sa imo sang balanse nga pamaagi sa imo Kristohanong pagkinabuhi, nga nagahatag sa imo sang gahum agud magtuman sang plano sang Dios subong isa ka malig-on, husto nga panghunahuna nahanungud sang pamalaod nga dapat sundon. Nakahibalo ka kon ara ka sa sulud sang sistema sang Dios; nakahibalo ka kon ara ka sa gowa. Nahangpan mo ang mga ginakinahanglan sang pag-agum kag pagpadayon sang espirituhanong kakusog. Ang pinakakinahanglanon sa imo mga ulunahon amo ang “manughimo kag ang manugperpekto sang aton pagtoo” (Mga Hebreo 12:2), si Jesu-Kristo, nga nagtilaw sang unang halimbawa sang sistema. Malikupan ka Niya samtang ginatuman mo ang mismong mga mando nga lya gintuman, nga nagadihon sang imo kinabuhi nga may siguradong mga desisyon nga kapareho sang lya malig-on kag matutum nga mga desisyon.

Ang divine dynasphere nagahatag sing kasarang sa imo agud tumanon ang katuyoan sang Dios para sa pagtipig sa imo nga buhi, apang ining bag-ong pagsari sang Kristohanong pamaagi sang pagkinabuhi nagasabat man sang dugay na kaayo nga mga pamangkutanon nahanungud sang Persona ni Kristo. Ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang divine dynasphere may talagsahong pagpakahulugan sa systematic theology.

Ang Kristolohiya amo ang pagtoon nahanungud kay Kristo ang aton Manluluwas, ang Dios-tawo. Ang Kristolohiya amo ang tagiposoon sang pagtoon sang teyolohiya nahanungud sang Kristohanon, kay ini nga panudlo sang Bibliya nagapahayag sang kinaiya kag persona sang “prinsipe sang kinabuhi, ang isa nga ginbanhaw sang Dios halin

sa patay” (Mga Binuhatan 3:15), “ang isa nga ginbayaw sang Dios sa lya tuo nga kamut” (Mga Binuhatan 5:31). Ang Kristolohiya amo ang talaksan sang tama nga pagpanudlo sang Bibliya.

Pinaagi sini matalupangdan [mahangpan, makilala] inang personalidad [nga amo ang] halin sa Dios. (1 Juan 4:2a)

Ang Griyego nga kangalan (*pneuma*), kasami nga ginbadbad “espiritu,” diri nagatumod sa “personalidad,” ang manunudlo, ang manugpahayag sang panudlo sang Bibliya.

Ang tagsa ka personalidad [madungganong ministro] nga nagatudlo nga si Jesu-Kristo nag-abot sa unud nga amo ang halin sa Dios. (1 Juan 4:2b)

Ang pagtilaw sang may tama nga panghunahuna nga manunudlo sang Bibliya amo ang iya pagpatalupangud sa Kristolohiya kag pagtoon nahanungud sang kaluwasan ukon soteriology, ang mga panudlo nahanungud sang Persona kag sang pagluwas nga binuhatan sang aton Ginoo. Walay sapayan kon sa ano ka mangin maayo maghambal ukon makapang-engganyo ang pastor, bisan pa kon sa ano ka matarong ang iya kinabuhi, siya indi matuud nga manunudlo kon masayup siya sa pagpahayag sang aton Ginoo kag magpahayag sang indi matuud nga Maayong Balita. Ang tanang iban nga panudlo sang Bibliya nakapanghawid sa tama nga panghangup sang Persona kag binuhatan ni Jesu-Kristo. Ang tama nga manugpahayag “nagatudlo nga si Jesu-Kristo nag-abot sa unud,” nga Siya parehong Dios kag tawo.

Si Pablo, sa amo man, nagakilala sang Kristolohiya subong ang pinakakinahanglanon nga panudlo sang Bibliya. Kon ang iban nga mga panudlo sang Bibliya natuis kag naabuso sang makinaugalingon nga mga Taga-Corinto, nga nagapadabdab sang mga pag-ilinaway kag mga indi paghinangpanay (1 Mga Taga-Corinto 1:11), si Pablo nagpamatuud liwat sang pagkatama sing dapat nga pagkaulunahon ni Kristo kag sang kaluwasan.

Kay ginpat-ud ko nga wala na gid sing kilalahon sa tunga ninyo luwas kay Jesu-Kristo, kag Siya ginlansang. (1 Mga Taga-Corinto 2:2, NASB)

Sin-o bala si Jesu-Kristo? Sin-o bala ini nga Tawo nga nagluwas sa inyo? Ang aton pagtoon mangin indi bug-os kon indi naton ilarawan kag ipaathag ang divine dynasphere sa kinabuhi sa aton indi mapaanggid nga walay katupong nga si Ginoong Jesu-Kristo. Ang pagtoon nahanungud sa kay Kristo, ukon sang Kristolohiya, nagalakip sang tagsa ka bahin sang kon sin-o kag kon ano Siya, halin sa lya pagkaara sang wala pa magpakatawo sadtong nag-agi nga walay ginsuguran padulong sa lya kinatapusang kahimayaan sa pagkawalay katapusan nga palaabuton. Tatlo ka mga kinahanglanon kaayo nga mga panudlo sang Bibliya ang ginlakip sa idalum sang Kristolohiya nga may kaangtanan sa divine dynasphere kag sang espirituhanong kinabuhi sang harianon nga pamilya: ang mga panudlo sang Bibliya nahanungud sang hypostatic nga paghiliusa, sang kenosis, kag sang pagkawalay sala.

ANG HYPOSTATIC NGA PAGHILIUSA

Ang Pinasahi nga Persona sang Bilog nga Kalibutan

Ang hypostatic nga paghiliusa nagapakita kon sin-o si Jesu-Kristo. Ang pulong “hypostatic” ginkuha halin sa Griyego (*hupostasis*), “ang kinaiya, malig-on nga porma ukon lawas.” Si Jesu-Kristo amo “ang eksaktong kaangay sang *hupostasis* ukon divine nga kinaiya” (Mga Hebreo 1:3); Dios Siya. Si Kristo naghiusa sang Iya kaugalingon sa kinaiya sang Dios kag sang kinaiya sang tawo nga nagaporma sang bag-ong *hupostasis* ukon kinaiya, ang hypostatic nga paghiliusa, ang Dios-tawo.

Sa tion sang birhen nga pagkabun-ag ang Ikaduha nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nagbaton sa Iya kaugalingon sang matuud nga pagkatawo kag nahimong ang pinasahi nga Persona sang bilog nga kalibutan. Lain Siya sa Dios nga sa sina tawo Siya, lain sa tawo nga sa sina Dios Siya. Pinasahi Siya tungud kay Dios Siya. Walay katubtuban nga mas mataas sa tawo. Walay sala Siya nga pagkatawo, mas mataas sa makasasala nga katawhan. Ang pagkapinasahi ni Kristo nagapaalerto sa aton sa kamatuuran nga Siya amo ang solo nga dalan padulong sa Dios, ang solo nga dalan padulong sa kaluwasan. Siya amo ang “isa ka manugpatunga sa tunga sang Dios kag tawo” (1 Timoteo 2:5).

Ang hypostatic nga paghiliusa amo ang bug-os nga Persona ni Kristo, ang Iya duha ka mga kinaiya nga gin-impon sa isa ka Persona. Subong nga ginpahayag sa teyolohiyanhong mga hugpong sang pamulong ukon mga pagpahayag:

Sa Persona sang nagpakatawo nga si Kristo, ang Iya duha ka mga kinaiya ang indi mabulag sang ginhiusa apang wala sing simbog ukon pagkadula sang bulag ukon nagkalailain nga pagkakilalahan, nga wala sing pagkadula ukon pagsaylo sang mga kinaiya ukon sang mga hiyas, ang paghiusa nga nangin kinaugalingon kag walay katapusan.

Ang pagkamatuud nga tawo Siya wala nagahimo sang aton Ginoo nga mas magamay ukon kubus kay sa Dios, kag ang Iya pagka-Dios wala nagapugong sa Iya sa pagkamatuud nga tawo. Ang Iya duha ka mga kinaiya, bisan pa nga nahiusa, nagpabilin sang ila nabulag nga mga pagkakilalahan. Ang Iya divine nga mga hiyas pirmi nagaugyon sa Iya divine nga kinaiya; ang Iya tawhanon nga mga hiyas nasakup sang Iya tawhanon nga kinaiya. Ang pagka-Dios nagapabilin nga Dios; ang pagkatawo nagapabilin nga tawhanon.

Ang walay katubtuban indi mahimong may katubtuban; ang walay pagbaylo indi mahimong mabaylohan. Wala sing hiyas sang pagka-Dios ang ginbag-o sang Pagpakatawo. Ang makawatan ang Iya divine nga kinaiya sang isa ka hiyas magaguba sang Iya pagka-Dios, kag ang makawatan ang Iya perpektong tawhanon nga kinaiya sang isa ka hiyas magaguba sang Iya pagkatawo. Ang aton Ginoo amo ang *parehong* Dios kag tawo, indi sang sa binuang kag indi matuud nga mestiso nga *indi man* Dios *ni* tawo.

Wala sing paglalis sa sini nga paghiusa sang Dios kag sang perpekto nga tawo.

Ang *nagpakasala* lamang nga tawo ang naglapas sa mga sulundan kag talaksan, apang si Kristo wala nagpakasala nga tawo. Wala sing kapaslawan sa katarong ang ginpabatibati nahanungud sang lawasnon nga kaluyahon, kalapyo, gutum, uhaw, kaakig, kag kamatayon sang aton Ginoo. Sa pagkamatuud, ang tawo sa iya perpekto nga kahimtangan nangin magkabagay sa kinaiya sang Dios, subong nga si Adan gintuga kag subong sang kay Kristo, ang kinaulihi nga Adan, natawo (Mga Taga-Roma 5:14; 1 Mga Taga-Corinto 15:45) kag nagpabilin (Mga Hebreo 4:15).⁷³ Ang tawo gintuga nga kaangay sang Dios agud may pakig-upod sa Dios (Genesis 1:27).

Ang pagkatawo ni Kristo wala nagapauyon-uyon sa hingpit nga mga talaksan sang divine nga pagkamatitud-anon (Mga Salmo 8:4-6). Ang pamatuud nga ang pagkatawo ni Kristo magkabagay sa Iya pagka-Dios amo nga, subong nga kinaugalingong ginbigugma sang Dios si Adan kag ang babayi sang wala pa ang pagpakasala sang tawo, gani ang Amay man kag ang Balaan Espiritu nagahigugma sang *bi-log* nga Persona ni Kristo—sa sining duha gid sa Dios kag tawo—sang walay katubtuban nga divine nga gugma (Juan 15:9, 26).

Kinaugalingon kag Walay Katapusan

Ang hypostatic nga paghiliusa kinaugalingon. Ang bag-ong tawo, ang pinasahi nga *hupostasis*, nag-abot sa pagkatawo sa tion sang birhen nga pagkabun-ag. Si Jesus subong isa ka tawo indi lamang nangin mahirop ukon nag-ugyon sing kabubut-on sa Dios. Ang Ikaduhang Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios wala mag-indwell ukon mag-angkon sang pagkatawo sang aton Ginoo, subong sang pagka-Dios ni Kristo nga indwells sa aton, ang mga sakup sang harianon nga pamilya (Juan 14:18-21; Mga Taga-Roma 8:9-10; 2 Mga Taga-Corinto 13:5; Mga Taga-Efeso 3:17-19; Mga Taga-Colosas 1:27; Bugna 3:20).⁷⁴

Ang tagsa ka tumuluo sa Panahon sang Simbahan “ara kay Kristo,” apang ang aton paghiusa kay Kristo indi isa ka hypostatic nga paghiliusa. “Kon ang bisan sin-o nga tawo ara kay Kristo, bag-o siya nga tinuga” (2 Mga Taga-Corinto 5:17) tungud kay ina nga tawo napasag-uli na ang buut sa Dios, natawo liwat halin sa espirituhanong kamatayon padulong sa espirituhanong kinabuhi, nga “nakabaton sang pagkasinagup subong mga anak pinaagi kay Jesu-Kristo” padulong sa harianon nga pamilya sang Dios (Mga Taga-Efeso 1:5). Ang kaluwasan nagahatag sa mga tumuluo sa Panahon sang Simbahan sing talagsahon nga katungud sang kahimtangan kay Kristo,⁷⁵ apang indi kita Dios kag tawo sa isa ka Persona subong sang kay Kristo.

Ang hypostatic nga paghiliusa walay katapusan kag kinaugali-ngon man. Si Kristo subong walay katapusan nga Dios indi gid mag-untat sa pagkasakup man sang katawhan. Siya “amo man kahapon, karon, kag sa katubtuban” (Mga Hebreo 13:8). Sa sini nga tion si Jesus—subong isa ka *tawo*—nagalingkod sa harianon nga himaya sa tuo sang aton Dios nga Amay (Mga Binuhatan 5:31; Mga Hebreo 1:3). Ang pagka-Dios sang aton Ginoo ara bisan diin kag wala nagalingkod; ang Iya lamang nga *pagkatawo* ang nagalingkod. Sa

73. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 32-38, 57-59.

74. Thieme, *Ang Pagkamatitud-anon sang Dios*, 91-92.

75. Ibid., 95-103.

Ikaduha nga Pagkari ang *pagkatawo* ni Kristo magabalik sa kalibutan (Zacarias 14:1-11; Bugna 1:7), kag subong nga *tawhanong* manunubli ni Haring David si Jesus magadumala sa Israel (2 Samuel 7:8-17; Mga Salmo 89:20-37).

Ang aton Ginoo parehong ang *wala naibanan nga pagka-Dios* kag ang matuud nga pagkatawo sa gihapon. Aton ipaathag ang wala naibanan nga pagka-Dios tungud kay ang indi matuud nga mga pagtolon-an nagpahayag nga si Kristo nahimong manubo kay sa Dios sang Siya natawo “nga kaangay sa makasasala nga unud” (Mga Taga-Roma 8:3) ukon sa bisan ano sa sina nga pamaagi Siya nangin indi katupong ukon indi kapareho sa Iya divine nga kinaiya sa kinaiya sang Amay. Masiling naton nga ang *matuud nga pagkatawo* tungud kay ang mga sekta kag mga kulto sa sulud sang mga siglo nagpanghiwala nga si Kristo matuud nga tawo. Apang ang aton Ginoo nagaangkon sang lawas (Mga Hebreo 10:5b; 1 Pedro 2:24), kalag (Mateo 26:38), kag espiritu (Marcos 2:8; Lucas 23:46)—nga wala sing sala (Mga Hebreo 4:15; 1 Juan 3:3)—subong sang si Adan sa Hardin gintuga nga may ara sining tatlo ka kinahanglanong mga bahin sang tawo. Ang Bibliya nagatudlo nga si Kristo Dios kag sa sina siya tawo.

Ang Dios ginpakilala sa Bibliya, indi sa tawhanon nga pagbinagbinag lamang. Ang pinakasentro kag kinahanglanong mga hilisgutan nahanungud sang pinasahi nga Persona ni Kristo, nga nagtuytuy padulong sa indi matuud nga pagpakutpakut lamang, ginklaro pinaagi sa panudlo sang Bibliya nahanungud sang divine dynasphere.

Paano bala ang Manunuga mahimong isa ka tinuga, isa ka tawo, nga wala nagapauyon-uyon sa Iya pagka-Dios?

Paano bala ang labing gamhanan nga manugdumala, walay pagbaylo nga Dios mahimong isa ka alagad, apang nagapabilin nga Dios?

Paano bala ang wala nahimaya nga pagkatawo ni Kristo magpabilin nga perpekto, mabaton sa Dios subong ang walay kasal-anan nag-antos para sa aton mga sala, samtang nagakinabuhi sa ginharian ni Satanas?

Ini nga mga pamangkutanon puwede magpagamo sang listahan sang mga pang-hunahuna nahanugud sang pagtolon-an sa imo kalag, apang ang mga sabat mga indi papakutpakut ukon pagbanabana lamang; mga *kasaysayan* sila. Ang makasaysayan nga kinabuhi ni Kristo sa hypostatic nga paghiliusa diri sa kalibutan nagapamatuud nga ang Dios nagsulbar sini nga mga hilisgutan. Ang mga sabat sa sini nga mga pamangkutanon nagapahayag sang kabaskugon sang pagkamatinud-anon sang aton Ginoo; samtang ginaton-an mo ini nga mga panudlo sang Bibliya ginapasangkad mo ang imo ikasarang agud kilalahon kag higugmaon Siya. “Daw ano ka bulahan ang tawo nga nakatukib sang kinaalam . . . kag nagaagum sang paghangup” sang Ginoo (Mga Hulubaton 3:13). Ang divine dynasphere, nga may kaangtanan sa panudlo sang Bibliya nahanungud sang kenosis kag sang pagkawalay kasal-anan ukon walay ikasarang magpakasala, amo ang katukuran sang dugang nga kasayuran para sa paghangup kon paano si Kristo nagsulbar sini nga mga palaligban, nga nagbakal sang imo kaluwasan kag nag-umpisa sang imo kinabuhi subong isa ka espirituhanong daugan. Sanglit nga ang divine dynasphere nagsakdag sa Dios nga Anak, puwede mo na mabutang ang imo pagsalig sa divine dynasphere subong ang imo Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi.

KENOSIS

Kinabubut-ong Pagdumili sang Hilway nga Pagpanghikot

Ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang kenosis nagakuha sang ngalan sini halin sa Griyego nga berbo (*kenoo*), “ang pagpanghiwala sang kaugalingon sa matarong nga katungdanan, ipaubus ang kaugalingon.” Ang kenosis nagapaathag kon paano ang labing gamhanan nga Dios sang bilog nga kalibutan nagpakaubus sang kaugalingon agud mahimong tawo kag mag-antos sa kahuy-anan sang krus. Bisan pa nga si Jesu-Kristo “manggaranon, apang tungud sa aton kaayohan Siya nahimong imol, agud nga kamo pinaagi sa Iya pagkaimol puwede mangin manggaranon” (2 Mga Taga-Corinto 8:9).

Sa nag-agi nga wala sing ginsuguran ang Dios nga anak, nga katupong kag kaparehong walay katapusan sa Dios nga Amay kag sa Dios Balaan Espiritu, kinabubut-on nga nagtugyan sang Iya kaugalingon sa plano sang Amay. Nga nagasunud sa plano sang Amay para sa pagpakatawo, si Kristo kinabubut-on nga nagkuha sa Iya kaugalingon sang kahilwayan sa paggamit sang Iya divine nga mga hiyas halin sang birhen nga pagkabun-ag kutub sa Iya pagkabanhaw.

Wala gid nahitabo nga si Kristo nagtugyan sang bisan anong hiyas sang Iya divine nga kinaiya ukon “nagpanghiwala sang Iya kaugalingon” sang Iya pagka-Dios, nga ginpahayag kuno sang indi matuud nga pagtolon-an sang kenosis. Ang Dios indi gid mahimong mas ubus kay sa Dios. Wala Niya ginkuhaan ang Iya kaugalingon sang Iya pagka-Dios tungud nga sa kay Kristo “ang tanang kabug-osang sang pagka-Dios dwells sa lawasnon nga porma” (Mga Taga-Colosas 2:9).

Ang plano sang Amay nagtawag sang aton Ginoo agud mangin Mesiya ukon Manluluwas, ang Pinili ukon Hinaplasan, nga magaabot agud luwason ang nagpakasala nga katawhan (Juan 11:27). Kay sa Unang Pagkari ini nga plano nagkinahanglan sang aton Ginoo agud “mangin sa porma sa isa ka ulipon, ginhimo nga mangin kaangay sang mga tawo” (Mga Taga-Filipos 2:6-7), nga magpangalagad sa Dios kag sa tawo. Si Kristo nagpangalagad sa Dios pinaagi sa pagpakilala sang Dios sa tawo (Juan 1:18) kag nagpangalagad sa tawo pinaagi sa pagtubus sa katawhan, nagbakal sang kahilwayan sang tawo halin sa pagkaulipon sa pagpakasala (Juan 8:31-36; Mga Taga-Efeso 1:7; 1 Pedro 1:18-19). Agud mangin alagad, kinahanglan ipandong ni Kristo ang iya himaya sang wala pa magpakatawo, “ang himaya nga [Iya] sang bisan kasan-o ginapanag-iya kaupod sa [Dios nga Amay] sang wala pa ang kalibutan” (Juan 17:5). Siya tinawag agud magsulud sa hypostatic nga paghiliusa nga may wala nahimaya nga pagkatawo. Indi Niya paggamiton ang Iya pagka-Dios nga hilway sa plano sang Amay. Subong ang pinakanubo nga pagkaubus, si Kristo mag-antos sang divine nga paghukom tungud sang mga sala sang katawhan (Mga Taga-Filipos 2:8).

Ang Ikaduha nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios kinabubut-on nga nagbaton sining pagkamesiyas nga misyon. Sadtong nag-agi nga walay ginsuguran ginpili Siya nga mangin “ang kordero nga ginpatay,” ang halad tungud sang aton mga sala (Bugna 13:8). Sa sulud sang panahon sang Iya unang pagkari, si Jesu-Kristo, sa hypostatic nga paghiliusa padayon nga nagbalibad agud gamiton ang mga hiyas sang Iya

pagka-Dios luwas sa misyon nga ginhatag sa Iya sang Amay.

Subong Dios si Kristo nagpabilin nga nakahibalo sang tanan, apang subong tawo natawo Siya nga walay kahibalo kag nagtoon sang panudlo sang Bibliya “palatukuran sa palatukuran, dinalan sa dinalan, diyutay diri, diyutay didto” (Isaias 28:10). Subong Dios, si Kristo nagpabilin nga ara bisan diin, pareho nga ara sa langit kag diri sa kalibutan (Juan 3:13), samtang subong isa ka tawo nagabatas Siya sang malawig nga mga panglakaton, nga nagatugyan sang Iya kaugalingon sa dumaan nga hanas nga pamaagi ukon teknolohiya sang Iya kapanahonan. Nagbalibad Siya magpatawhay sang Iya tawhanong pagkalapyo pinaagi sa mas labaw sa naandang ukon may pagkamahika nga pagsaylo sang Iya kaugalingon ukon magdepende sa pagdungan sa Iya pagka-Dios sa Iya pakadtoan. Kon Siya magutum, ginapunggan ni Kristo ang yawan-on nga pagsulay agud baylohan ang mga bato sang tinapay (Mateo 4:3-4) samtang ang Iya pagkamakagagahum sa tanan nagasakdag kag nagadumala sang bilog nga kalibutan sing tingub sa pareho nga tion lakip ang tanang tinapay sa kalibutan (Mga Taga-Colosas 1:17). Ang pagsakdag sang bilog nga kalibutan wala nagbutang sa katalagman sang plano sang Dios para sa Pagpakatawo; ang paghimo sang tinapay para sa Iya kaugalingon nga pagkaon magapauyon-uyon kag magbutang sa katalagman sang Iya misyon subong isa ka alagad.

Sa panahon sang Pagpakatawo si Jesu-Kristo wala naggamit sang Iya divine nga mga hiyas agud magpahimulus ukon dayawon kag himayaon ang Iya kaugalingon. Sa baylo, ang disenyo sang Amay nahanungud sang unang halimbawa sang divine dynasphere nga naggahin sa Dios Balaan Espiritu sang misyon sing pagsakdag kag paghimaya kay Kristo (Juan 8:56; 16:14). Sa pangpundasyon nga putling kaayo nahanu-ngud sang tunay nga pagpaubus, si Jesus subong tawo naglarawan sang pang-engganyo nga putling kaayo nahanungud sang pagsalig sa Dios. Kita, nga wala nagaangkon sang divine nga mga hiyas, mga ginsugo agud magpanag-iy sa sina nga parehong pagsalig sa Dios. Indi gid kita makapabaylo sang mga bato sa tinapay, apang sa mga pagtilaw sa aton kag mga pagsulay kita nagasalig lamang sa parehong sistema sang gahum nga nagsakdag kay Kristo kon nasulay agud maglapas sa kenosis.

Ining pagbutang sang limitasyon sa kinabubut-on nga pagsilot sa kaugalingon nahanu-ngud sang kenosis natapos sa kahimayaan ni Kristo—sa Iya pagkabanhaw, pagkayab, kag pagpakigtipon sa tuo nga kamut sang Amay—pagkatapos nga natuman na ang Iya misyon para sa Unang Pagkari (Juan 19:30).

Gamhanan Kaayo Apang Sumulunod

Ang labaw nga kagamhanan isa ka divine nga kabubut-on, ang hingpit nga hilway nga kabubut-on sa walay katapusan, walay katubtuban nga kinaiya sang Dios. Ang taga ka Persona sang kabilogan sang Dios isa ka pinakamataas nga manugdumala, wala nagakinahanglan magpaidalum sa bisan kay sin-o, wala nagadepende sa bisan kay sin-o, wala nagakinahanglan manabat sa bisan kay sin-o. Wala sing sakup sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios ang ginpwersa ukon ginpilit sa pagpanghikot sa bisan kasan-o; ginahimo Niya kon ano lamang ang makalipayan Niya nga himoon (Isaias 46:10). Agud nga mangin ubus kay sa gamhanan kaayo ginakinahanglan tapuson ang pagka-Dios, nga indi gid mahitabo, tungud kay ang Dios walay pagbaylo man kag indi gid puwede magbaylo.

Ang kalipay sang Dios nga Amay amo ang paghimo sang plano agud ipasag-uli ang buut sang nagpakasala nga tawo sa Iya kaugalingon; ang kalipay sang Dios nga Anak amo ang pagtuman sini nga plano sang grasya, agud “pirmi himoon ang mga butang nga makapalipay sa [Amay]” (Juan 8:29). Pinaagi sa Iya hilway, gamhanan kaayo nga kabubut-on ang aton Ginoo nagpili nga mangin sumulunod ukon magtugyan sang Iya kaugalingon sa Amay, nga nagapahayag sang Iya kaugalingon nga handum “para sa tanan nga magdesisyon nga maghinulsol ukon magbag-o sang panghunahuna” (2 Pedro 3:9b) kag magpakita sang perpekto nga pagsalig sa kinaiya sang Amay, nga kapareho sang ara sa Iya.

Ang Dios makatuman sang tanan nga Iya *ginabut-an* nga himoon, apang puwede nga indi Niya pagabut-an nga tumanon ang tanan nga *puwede* Niya himoon. Ginapili Niya ang magsunud sa pat-ud nga mga plano sang pagpatuman; ginapili Niya ang indi paghimo sang pat-ud nga mga pagpanghikot. Ang Dios nga Anak wala nag-untat nga mangin gamhanan kaayo sang, imbis nga magpabilin sa hilway nga pagpanghikot sang Iya divine nga mga hiyas, nagdesisyon Siya nga magtuman sa awtoridad sang Amay, nga nagasigurado sang aton kaluwasan. Ang labaw nga kagamhanan sang Anak maabtik kag mapiliton nga nagapalig-on, nagbulig, nagpahayag sang pagkalabaw nga kagamhanan sang Amay. Ang kenosis amo ang makapasakit, mapangapinon, ang divine nga mataktikang plano nga ginapuntirya sa pinakadako nga kadaugan sa pagsinumpunganay sang mga anghel. Ginbaton ni Kristo ang hangkat agud gamiton ang labing gamhanang armas nga gindisenyo sa tanang panahon, ang divine dynasphere.

Tungud sang Iya pagkahibalo sang tanan sadto pa sang nag-agi nga walay ginsuguran, ang Ikaduha nga Persona sang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios nakahibalo na sang tagsa ka detalye sang plano sang Amay, lakip ang disenyo sang divine dynasphere. Nga nakatalupangud sang grabe ka dako kaayo nga divine nga kabaskog nga magabulig kag magasakdag sa Iya pagkatawo, makahimo Siya mag-uyon agud ipanghiwala ang Iya kaugalingon sang hilway nga pagpanghikot sang Iya pagka-Dios, nga nagatugyan sang Iya kaugalingon sa plano sang Amay, kag mahimong ang Dios-tawo nga wala sang pagpauyon-uyon sa Iya kaugalingong divine nga kinaiya.

Ang tagsa ka sakup sang kabilogan sang Dios nagahigugma sang Iya kaugalingong hingpit nga pagkamatarong nga may makinaugalingong divine nga gugma kag ang duha pa ka mga sakup, nga may ara man sang hingpit nga pagkamatarong, nga mga maangayong divine nga gugma. Si Kristo hingpit nga may pagsalig sa katupong kag kapareho nga gugma sang Amay kag sang Balaan Espiritu. Nakahibalo siya nga palig-onon kag sakdagon Siya Nila. Samtang nag-atubang Siya sang dakong kasakit sang pagkamangin-tawo kag magadala sang aton mga sala, ang Dios nga Anak nagsalig sing bug-os sa gugma sang Amay kag sang Balaan Espiritu. Ang kenosis amo ang labing madramahon nga pagpakita sang maangayong divine nga gugma sang mga sakup sang kabilogan sang Dios para sa isa kag isa.

Ini nga pagbaylohanay ukon pagbinaslanay, ining pagpahayag sang hingpit nga salig, ang pagsalig, kag gugma sa tunga sang kabilogan sang Dios nagapamatuud nga ang pagkamatinumanon sa makatarunganong awtoridad indi makahuluya. Bisan sa tunga sang kabilogan sang Dios ang kahilwayan kag awtoridad pareho nga ara, wala nalatnan sang pagkamataastaason, sang pagkaimon, sang sobra nga paglumbaanay ukon sang dako kaayo nga handum. Bisan pa nga si Jesu-Kristo “ara sa walay katapusan nga kinaiya

sang Dios, [si Kristo] wala naghunahuna sa pagkatupong kag pagkapareho sa Dios ang kapuslanan nga pagahawiran kag huptan” (Mga Taga-Filipos 2:6). Ang gamhanan sa tanan nga Dios ang Iya mismo kaugalingon amo ang sulundan sang pagpaubus subong ang putling kaayo.

Ang Halimbawa sang Tunay nga Pagpaubus

Ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang kenosis ginapahayag sing labing laktod sa Mga Taga-Filipos 2:5-8. Ining kilala nga maayo kaayong dalanon nagapahayag sang panghunahuna ni Kristo indi sa panghunahuna lamang nga teyolohiyanhong paghisayranay, kondi subong halimbawa sang tunay nga pagpaubus agud aton pagasundon. Ang tanang panudlo sang Bibliya lakip ang Kristolohiya, sa kinaunahan kag sa pinakasentro sini gintuyo para sa paggamit.

Ang Dios nga Anak kinabubut-on nga nagtugyan sa mga mando sang Dios nga Amay kag, subong tawo, nagpakita sang panghunahuna nga ginsugo sa aton nga pagasundon.

Hupti ini nga panghunahuna sa inyo mga kaugalingon, nga nagpabilin man kay Kristo Jesus, nga bisan Siya ara sa walay katapusan sa kinaiya sang Dios, wala naghunahuna nga katupong kag kapareho sang Dios ang kapuslanan [ang bentaha] nga mahawiran kag mahuptan, apang ginhikawan Niya ang Iya kaugalingon [*kenoo*, sang hilway nga pagpanghikot sang pagka-Dios] sang nabaton Niya ang porma sang pagkaulipon, sang Siya natawo nga kaangay sang katawhan [apang wala sing makasasala nga kinaiya]. Sa pagkamatuud, bisan pa nga natukiban nga Siya ara sa panghitsura subong sang isa ka tawo, nagpaubus siya sang Iya kaugalingon pinaagi sa pagkamangin matinumanon tubtub sa punto sang kamatayon, nga amo ang, kamatayon sang krus. (Mga Taga-Filipos 2:5-8)

Ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang divine dynasphere nagapaklaro sang panudlo sang Bibliya nahanungud sang kenosis pinaagi sa pagpakita sang kon ano ang kinabubut-on nga ginpili ni Kristo nga *himoon*, indi lamang sang kon ano ang Iya kinabubut-on nga ginpili agud *pagalimitahan kag punggán*. Halin sa palanan-awon sang pagpakaimol. Kinabubut-on nga *ginlimitahan kag ginpunggán* ni Kristo ang hilway nga paggamit sang Iya pagka-Dios, apang sa sigurado nga punto sang panghunahuna, kinabubut-on Siya nga *nagtuman* sang tanan nga mga mando sang Dios nga nagapaathag sang mga ganhaan sang love complex. Si Kristo “nagpabilin sa Iya gugma” (Juan 15:10).

Ang divine dynasphere nagapaathag sang kenosis tungud kay ang pagpaubus wala nagaisahanon lamang nga nagapabilin sa sulud sang sistema. Ang pagpaubus amo ang pundasyon sang tanang iban nga putling mga kaayo. Ang gin-impon nga mga kabaskugon sang tanang mga ganhaan nagadugang sa pamaagi sang pagkinabuhì sa mas mabaskog pa gid kay sa kabilogan sang tanang bahin sini. Si Kristo indi lamang mapainubuson; may ara siya sing bug-os nga pagsalig, kaisog sing buut, kusog, ikasarang, kag kalipay sang bilog nga sistema. Si Jesus puwede mangin alagad ukon ulipon tungud kay ang

pagka-Dios sang Dios Balaan Espiritu, ang Manugpapagsik sang gamhanang *sistema* nagsakdag sa Iya. Ang mga katumanan sang aton Ginoo subong isa ka alagad nagapakita sang buluhaton sing pagpangalagad sang Dios sa Iya kinabuhi.

ANG PAGKAWALAY SALA

Kahilwayan sa Tatlo ka mga Klase sang Sala

Ang pagkaepektibo sang love complex ginapakita sang ikatatlo nga pagtolon-an nga may kaangtanan sa Kristolohiya, ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang pagkawalay sala ukon sang pagkawalay ikasarang magpakasala. Ang bug-os kag wala maawat nga pagsalig sang aton Ginoo sa divine dynasphere ginapahayag sa pagkawalay sala nga pagkaperpekto sang Iya pagkinabuhi.

Si Kristo nagpabilin hilway sa tanang tatlo ka mga klase sang sala sa katawhan: ang makasasala nga kinaiya, ang kinaunahan nga sala ni Adan, kag kinaugalingong mga sala. Ang *makasasala nga kinaiya*, amo ang “sala” nga “nagahari sa imo mamalatyon nga lawas” (Mga Taga-Roma 6:12), ginpasa nga panublion halin sa amay pakadto sa anak, apang si Kristo wala sing tawhanon nga amay. Ang birhen nga pagkabun-ag ni Kristo nagahatag sing gahum sa Iya agud magsulud sa katawhan nga hilway halin sa unay nga makasa sala nga kinaiya nga naghigko sang katawhan sang si Adan nagpakasala (Mga Taga-Roma 3:23; 1 Mga Taga-Corinto 15:22).

Ang *makasasala nga kinaiya* kag ang *kinaunahan nga sala ni Adan* pirmi nagaulupod. Ara ang pagkapareho sa tunga nila: Ang kinaunahan nga sala ni Adan amo ang naghimo sang makasasala nga kinaiya. Ang pagpahayag sang perpektong divine nga katarungan, ang Dios nagabug-os sini nga pagkapareho kag kaangtanan sa tagsa ka tawo sang, sa tion sang lawasnon nga pagkabun-ag, ginapaangkon Niya ang kinaunahan nga sala ni Adan sa makasasala nga kinaiya nga gin-angkon sang tagsa ka tawo. Ang resulta sang sini nga pagpaangkon amo ang espirituhanon nga kamatayon, “kay ang bayad sang [ni Adan] sala amo ang kamatayon” (Mga Taga-Roma 6:23a). Natawo kita nga buhi sa lawas, apang patay sa espiritu. Sa pagkatawo ni Kristo, nga wala sang ginaangkon nga makasasala nga kinaiya, wala sing puloy-an ukon puntirya sa diin ang sala ni Adan puwede ipaangkon. Tungud kay wala Siya magbaton sang pagpaangkon sang kinaunahan nga sala ni Adan, si Kristo natawo nga buhi sa lawas kag sa espiritu.⁷⁶

Ang unang duha ka mga klase sang sala ginkuha na sa kinabuhi sang aton Ginoo sang tion nga Siya natawo. Hilway sa makasasala nga kinaiya kag sa sala ni Adan, ginatubang Niya ang kinabuhi nga magpalig-on lamang sa paglikaw sang *kinaugalingong mga sala*. Agud mangin takus nga mapatay tungud sang aton mga sala, ginakinahanglan nga si Jesus mangin “walay sayup kag walay dagta,” ang Iya kaugalingon hilway sa kinaugalingong mga sala (1 Pedro 1:19). Kon makasasala Siya, pagasilotan Siya. Pagaantuson Niya ang silot tungud sang Iya kaugalingon nga mga sala kag mangin indi takus nga maghalili para sa katawhan. Ang isa ka tawo lamang nga wala sa idalum sang silot ang makahalili sang lugar sang nasilotan.

76. Thieme, *Ang Pagkamatindud-anon sang Dios*, 57-60.

Perpektong Dios, Perpektong Tawo

Agud pakamahalon kon paano ang aton Ginoo naglikaw sang kinaugalingong sala kag nagpabilin nga walay sala, kinahanglan naton hinumdumon kon sin-o si Kristo. Siya ang Dios-tawo, ang hypostatic nga paghiliusa. Perpekto Siya subong Dios kag subong tawo. Ining duha ka mga bahin sang Iya pagkawalay sala mga naputos sa duha ka Latin nga mga pamulong, *non posse peccare* kag *posse non peccare*.

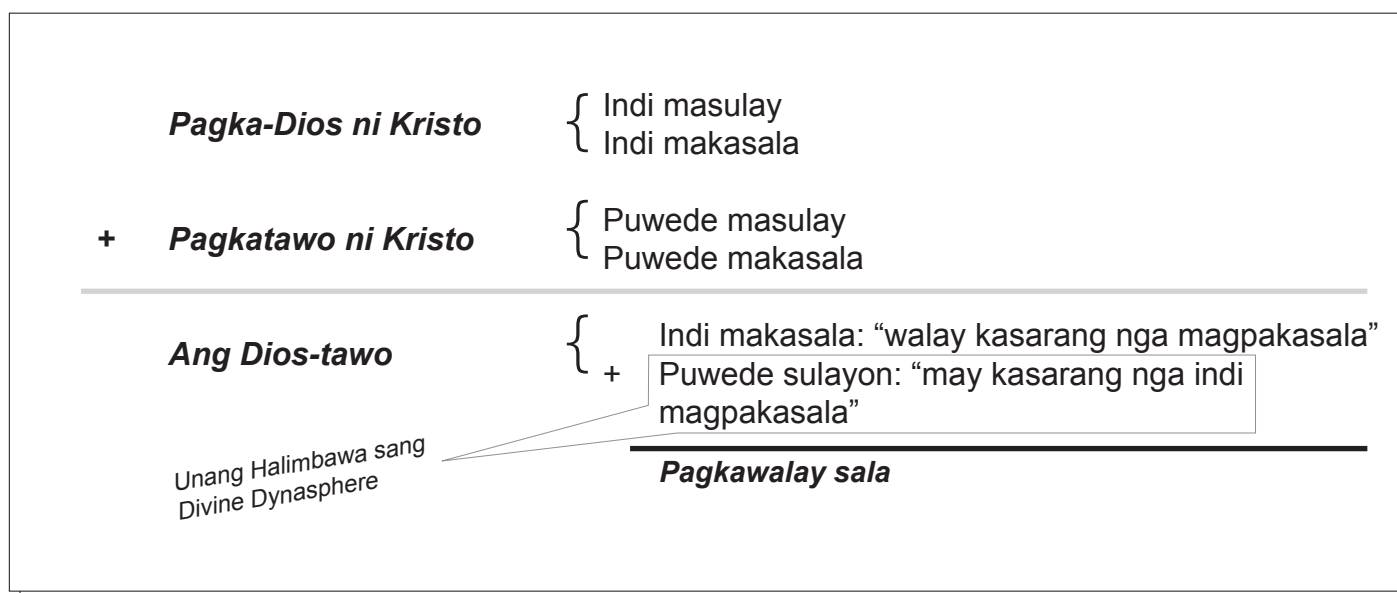
Ang *non posse peccare*, nagakahulugan “walay kasarang magpakasala, nagalarawan sang pagka-Dios ni Kristo. Ang Dios perpektong pagkamatarong kag indi makatugot sang sala ukon sang pagkaindi perpekto. Nakahibalo Siya sang tanan kag, busa, indi gid malimbongan ukon madaya sa pagpakasala, subong sang babayi nga nalimbongan sang man-og (Genesis 3:4-6). Ang Dios amo ang walay pagpauyon-uyon nga katarungan kag puwede lamang maghukum kag magguba sang sala. Sa pagkamatuud, ang Dios indi gani bisan masulay sa pagpakasala. Wala sing sala nga makapang-engganyo sa Iya sang bisan sa pinakagamay, kag, subong resulta, wala gid Siya nagasulay sa aton agud maghimo sang sala.

Indi pagtugoti ang bisan isa nga magsiling kon ginasulay siya, “ginasulay ako sang Dios,” kay ang Dios indi masulay sang kalautan. Dugang pa, Siya ang Iya kaugalingon wala nagasulay sang bisan sin-o. (Santiago 1:13)

Ang ikaduhang Latin nga pamulong, *posse non peccare*, nagakahulugan “may kasarang nga indi magpakasala.” Ini nga pahayag nagatumod sa pagkatawo ni Kristo nga nagaangkon sang abilidad agud pamatukan ang sala. Subong tawo si Jesus puwede sulayon kag puwede makasala, apang wala Niya ginhimo.

Kay wala kita sang Mataas nga Pari [si Jesu-Kristo] nga walay kasarang agud magpakigbuylog sa aton mga kaluyahon, kondi nga nasulay sa tanan nga bahin sa halos pareho nga pamaagi [subong nga kita man] apang wala nagpakasala. (Mga Hebreo 4:15)

Subong Dios, ang aton Ginoo indi masulay kag indi mahapos sulayon; subong isa ka tawo Siya parehong puwede masulay kag mahapos sulayon. Ini nagadugang sa matuud nga kinatapusang desisyon nga subong ang Dios-tawo, si Kristo puwede sulayon apang indi mahapos sulayon kag walay sala. Sa hypostatic nga paghiliusa si Kristo puwede sulayon, apang indi gid Siya magpakasala.

ANG PAGKAWALAY SALA NI JESU-KRISTO

Sang naton-an ko sa seminaryo ang panudlo sang Bibliya nahanungud sang pagkawalay sala ukon wala nagapakasala, ginkilala kag ginbaton ko nga ini lamang ang mangin tama nga kinatapusang desisyon, apang bisan pa sina ang tanang mga pamangkutanon nahanungud sang pagkaperpekto ni Jesu-Kristo wala nasulbar. Ang unang halimbawa sang divine dynasphere lamang ang nakapaathag sang pagkawalay sala ukon pagkawala nagpakasala sang aton Ginoo. Subong tawo Siya nagkinabuhi sa sulud sang trentay tres ka mga tuig sa sulud sang love complex, ang ginsakupan sang putling kaayo. Bisan pa nga ginsulay sa tagsa ka pamaagi nga subong sang sa aton, subong man sa pinasahi nga mga pagsulay nga wala sing bisan isa ang makaatubang sini bisan kasan-o (Mateo 4:1-4), wala gid Siya nagpakasala ukon naglapas sa kenosis, kondi mapinadayunon nga nagsalig lamang sa gahum sang Dios Balaan Espiritu, ang unang ganhaan sang divine dynasphere. Kutub nga si Jesus magpabilin sa divine nga sistema sang gahum, indi gid Siya makasala (1 Juan 3:5).

Ang pagkatawo ni Kristo nakabaton sang subong isa ka regalo halin sa Amay sang nagaangotanay nga sistema nga nagpasiguro sang Iya pagkawalay sala ukon pagkawala nagpakasala. Ang divine dynasphere naghatag sang gahum sa Iya agud makalambot sa krus nga bug-os nga takus agud mag-antos tungud sang aton mga sala. Ang plano sang Amay naghatag sa aton Ginoo sang isa ka misyon, ang madangatan—agud magbakal sang kaluwasan sang katawhan—kag ang Amay nagsangkap sang tanang bulig nga ginakinahanglan para kay Kristo agud tumanon ina nga misyon. Ang Dios naghimo sang amo man para sa aton.

ANG HANGKAT SA SIGURADO NGA KABUBUT-ON

“Sarang nga indi magpakasala” nagapatalupangud sang hilway nga kabubut-on sang

pagkatawo ni Kristo. Pinaagi sa kusog kag kalig-on sang divine dynasphere, Siya nangin *may kasarang* agud maghimo sang tama nga mga desisyon agud magtuman sa divine nga mga mando. Ang mga pagsulay ni Satanas mga matuud kag masyado ka pino. Ang mga kabug-aton masakit kaayo kag walay untat. Si Kristo puwede magtugyan, apang sa tanan nga bahin Siya nagsiling indi. Bisan nga Siya wala pa nahimaya nga tawo, ginpamatukan na ang paggamit sang Iya pagka-Dios, kag sa kinaugalingon nga nangin mas maluya kay sa kay Satanas (Mga Hebreo 2:7), gingamit ni Jesus ang gahum sang divine nga sistema agud pamatukan ang pagkamangin-alamon ni Satanas.

Ang divine dynasphere mas labaw ka gamhanan kay sa bilog nga kalibutanong sistema ni Satanas. Si Kristo nangin protektado kag ginsakdag, apang wala gintago sa katalagman kag pagsulay. Ang Balaan Espiritu sa pagkamatuud nagtuytuy kay Kristo sa duug sa diin Siya puwede sulayon ni Satanas (Mateo 4:1). Kaangay sang piloto sa pagtilaw sang pagpalupad nga nagapangusisa sang makusog, maayo kaayo kag makabag-ong bag-o nga eroplano sa pang-away, si Kristo nagpadayon sa divine dynasphere pinaagi sa labing makapalapyo nga mga pagtilaw, apang pirmi gid makakita sang reserba ukon likawan. Ang mga resulta sang mga pagsulay sa Mateo 4 nagahatag sang kalig-on sa saad nga “mas dako Siya [ang Balaan Espiritu] nga ara sa inyo kay sa iya [si Satanas] nga ara sa kalibutan” (1 Juan 4:4). Si Kristo nagpakita sang kinatapusang pagdesisyon sa pagtolonan nga “kon ang Dios apin sa aton, sin-o bala ang makabatok sa aton?” (Mga Taga-Roma 8:31).

Si Jesu-Kristo amo ang bida kag bayani sa pagsinumpunganay sang mga anghel. Indi lamang Niya nadaog ang aton kaluwasan kondi ginpakita sa aton kon sa ano nga pamaagi magkinabuhi, nga nagapamatuud kon ano ang puwede matuman pinaagi sa pagsalig lamang sa Dios. Kay sa sobra sa tatlo ka mga dekada gintilawan sang aton Ginoo ang divine dynasphere. Dason, Iya ginpahayag ini nga nagapanghikot kag ginhatag sa aton ining dalayawong matahum kaayo nga sistema sang gugma.

Kag ang tagsatagsa nga nagapabilin nga may ara sini nga paglaum sa iya [ang hamtong nga tumuluo sa ikawalo nga ganhaan nga nagapaabot sang walay katapusan nga mga padya] nagatinlo sang iya kaugalingon [nagapadayon sang pagtubo sa sulud sang divine dynasphere] subong sa sinang pinasahi nga Persona [si Jesu-Kristo] matinlo. (1 Juan 3:3)

Indi kita puwede nga mangin walay sala ukon indi makapakasala, apang pinaagi sa pagpamatok sang pagsulay kag paggamit sang panumbalik kon kita makasala, puwede kita makakinabuhi sa pareho nga ginsakupan sang putling kaayo sa diin Siya nagkinabuhi. Puwede makaangkon sang kinaalam, maghimo sang mga desisyon halin sa kahimtangan sang kabakod; nga may bug-os nga pagdumala sang aton kaugalingong mga kinabuhi, kag mag-agum sang Kristohanong pagkamatitud-anon nga may kinaugalingong kahulugan sang madangatan. Pinaagi sa aton mga desisyon agud magtuman sang mga mando sang Dios, magsunud kita sa aton Ginoo sa divine dynasphere. Samtang ginatuman naton ang mataktikanhong plano sang Dios, nagapakig-upod kita sa kahimayaan ni Ginoong Jesu-Kristo kag, subong man ang aton Ginoo, mahimong mga daugan sa sini nga kinabuhi kag sa walay katubutan.

Tutulan sa Balaan nga Kasulatan

DAAN NGA KATIPAN

GENESIS

1:27.....	125, 219
2:9.....	191
3:4-6	226
3:5-6	82
6:3.....	74
6:6.....	66
6:13.....	191
15:6.....	59
15:16.....	74, 191
37—50	83
39:1-5	83
39:21-23	83

EXODO

7:22.....	180
8:15.....	180
8:32.....	180
9:34.....	180
9:34-35	189
14:13.....	119, 158
20:1-6	186
20:5.....	66
21:12.....	185
21:23.....	185
31:3.....	50

33:11	213
34:14.....	66

LEVITICO

26:3-13	65
---------------	----

NUMEROS

35:30.....	185
------------	-----

DEUTERONOMIO

4:24.....	66
6:5.....	137
6:15.....	66
31:8.....	29
32:4.....	51
33:27.....	62

1 SAMUEL

13:14.....	143
------------	-----

2 SAMUEL

7:8-17	220
11:2-4.....	184

12:1-9 184

2 MGA CRONICA

9:22 212
 20:7 213
 20:27-30 72

NEHEMIAS

4:14 72
 8:10 205

JOB

1:6-12 75

MGA SALMO

8:4-6 219
 11:7 50
 12:2-4 184
 13:2 166
 22:1 41
 23:1 62
 25:8-9 67
 27:4 143
 31:5 123
 33:5 45, 50
 37:1 212
 37:28 50
 50:10 75
 61:2 193
 68:19-20 62
 76:10 74
 89:14 46
 89:20-37 220
 97:12 210
 103:14 201
 110:1 90
 116:15 65
 119:45 72
 138 92
 138:2 92, 129

145:14 75

MGA HULUBATON

1:10-19 44
 3:5-6 29
 3:13 204, 210, 220
 3:33-35 68
 8 91
 8:1 76
 8:22-30 76
 8:32-34 205
 11:2 68
 13:20 134
 15:33 68
 22:6 79
 23:7 169, 183
 24:1-2 184
 29:23 68

ANG MANUGWALI

1—12 212

ISAIAS

6:3 45
 6:8-9 50
 11:1-2 12
 11:2 50
 14:13-14 72
 14:14 74, 181, 184
 14:14-16 156
 28:10 111, 222
 28:11-12 24
 30:18 29, 129
 41:8 213
 41:10 114, 132
 46:9 55
 46:9-10 50
 46:10 222
 47:4 76
 53:3 122
 53:4-5 122

53:12.....	93
54:17.....	147
61:1.....	12
64:4.....	141
64:6.....	43, 55, 60
65:17.....	141

JEREMIAS

3:13.....	27
4:8.....	66
12:13.....	66
17:5.....	130-31
17:9.....	55
25:37.....	66
31:31-34	50
51:45.....	66

MGA PANALABITON

3:21-25	63, 141
---------------	---------

EZEQUIEL

5:15.....	66
-----------	----

28:12-17	175
28:14-15	181
28:14-16	72
28:16.....	181
28:17.....	181

OSEAS

4:1-6	187
-------------	-----

MIQUEAS

4:1-6	93
-------------	----

ZACARIAS

14:1-11.....	220
--------------	-----

MALAKUIAS

1:2-3	66
-------------	----

BAG-ONG KATIPAN

MATEO

3:3.....	27, 95
4.....	228
4:1.....	228
4:1-4	227
4:3-11.....	90
4:3-4	222
4:4.....	62, 96
5:13.....	187
5:43-46	36
6:11.....	62
6:23.....	177
6:25-34	39, 62
6:26.....	63
6:33.....	3, 60, 146
7:1-2	39, 184
10:34-38	112
10:34-40	43
10:37.....	44
10:37-38	40
11:27	1
11:28-30.....	154
11:30.....	1
12:18.....	17
20:15.....	75
22:21.....	70
22:37-40	32
23:37-38	191
24:22.....	191
24:25.....	120
25:41.....	72
26:38.....	220
26:39.....	71, 201
27:45.....	122
27:46.....	41, 122
27:50.....	123

MARCOS

2:8.....	220
12:31.....	36

12:41-44	148
15:37.....	123

LUCAS

2:40.....	13, 88
2:42-52	40
2:46.....	88
2:46-47	88
2:46-52	121
2:51.....	88
2:52.....	3
4:34.....	56
6:27-28	37
6:37.....	39
13:34.....	201
14:11	69
15:7.....	111
15:10.....	111
19:26.....	74
22:19.....	42
22:42.....	1, 89, 201
23:32-46	41
23:46.....	123, 220

JUAN

1:1-14	121
1:12.....	53
1:14.....	3, 12
1:16.....	3
1:18.....	221
2:23-25	131
3:6.....	24
3:13.....	222
3:16.....	53, 54, 58
3:17.....	54
3:34.....	17
3:34-35	12
5:22.....	65
5:27.....	65
6:60-66	122

6:69.....	56
7:39.....	11
8:29.....	223
8:31-36	221
8:32.....	71
8:44.....	152, 178
8:50.....	90
8:56.....	222
10:28.....	63, 70
10:30.....	50
11:27	221
11:35.....	201
11:41.....	89
12:8.....	190
12:31.....	4
12:40.....	179
13:34.....	35
13:38.....	122
14:6.....	51, 76, 139
14:9.....	50
14:10.....	1
14:16.....	17
14:17.....	19
14:18-21	219
14:20.....	25
14:26.....	17, 18, 23
14:30.....	4
15.....	30
15:9.....	13, 31, 214, 219
15:9-10	1, 13-14
15:9-11.....	201
15:10.....	5, 40, 90, 224
15:11.....	3
15:12.....	145
15:14.....	65
15:16.....	30, 31
15:18.....	187
15:23-24	187
15:26.....	17-18, 219
16:7.....	17
16:11.....	4
16:12.....	97
16:13-14	21
16:13-15	3
16:14.....	90, 97, 222

17:5.....	221
17:8-23	131
17:13.....	210
17:17.....	57, 62
18:17.....	122
18:25-27	122
19:25-27	42
19:30.....	222

MGA BINUHATAN

1:5.....	10
1:8.....	18
2:1.....	10
2:39-40	24
3:15.....	217
5:31.....	217, 219
8:32.....	41
10:38.....	17
13:22.....	143
16:31.....	54
19:11-20.....	23
28:25.....	50

MGA TAGA-ROMA

1:2-5	121
1:16.....	4, 18
1:21-22	185
1:24.....	189
1:26.....	189
2:1.....	39
2:4.....	55
2:11	45, 184
3:23.....	55, 225
3:25.....	46
3:28.....	46
4:3.....	46
5:6.....	58
5:8.....	54
5:12.....	55
5:14.....	219
5:17.....	60, 64-65
5:19.....	53, 59
6:3.....	57

6:6.....	131
6:8.....	57
6:12.....	225
6:13.....	27
6:16-22	26
6:23.....	55, 225
7:5.....	131
7:7-25	26
7:22-23	188
8:1.....	56
8:3.....	220
8:8.....	55
8:9.....	24
8:9-10	219
8:14-18	74
8:15.....	113
8:17-18	65
8:21.....	74
8:24-25	32
8:26-27	31
8:28.....	43-44, 115, 141-42
8:28-32	114, 119
8:29.....	115-16
8:29-30	118
8:30.....	115, 117, 128
8:31.....	39, 193, 228
8:31-32	118
8:37.....	2
8:38-39	59, 63, 130, 190
9:13.....	66
9:27.....	187
9:30-33	55
10:4.....	57
11:5.....	187
11:32.....	58
12:1.....	27
12:1-2	146
12:1-3	44
12:2.....	3, 43, 178
12:3.....	70, 147, 207, 210
12:9.....	36, 191
12:9-10	39, 145
12:11.....	106
12:19.....	39
12:21.....	191

12—16.....	144
13:1.....	146
13:1-6	70, 76
13:1-7	5
13:1-8	147
13:4.....	62, 185
13:8-10	146
13:14.....	14, 18
14:1.....	147
14:2-3	145
14:7-8	145
14:10-13	145
14:19.....	145, 203
15:1-4	147
15:5-7	145
15:13.....	146
16:7.....	25
16:17.....	43
16:17-18	23
16:18.....	38

1 MGA TAGA-CORINTO

1:2.....	56
1:11.....	217
1:17—2:16	110
1:26—2:16	137
1:30.....	56
2.....	39
2:2.....	217
2:4-5	19
2:9.....	141
2:9-16	19, 71
2:14-15	20
2:16.....	3, 20, 43, 91
.....	106, 121, 139
3:9-17	8
3:11-14.....	65
3:12-13	186
3:12-15	212
3:19.....	110
4:9.....	74, 111
5:10.....	43
6:3.....	111
6:18.....	184

6:19.....	20, 25
6:19-20	24, 190
6:20.....	20
7:9.....	184
7:33-35	184
8:1.....	110, 209
8:6.....	50
10:13.....	26, 47, 159
11:23-26.....	106, 128
11:30-31.....	165
11:31.....	27
13.....	31
13:4.....	161
13:8.....	24
13:13.....	5, 31, 34, 148
15:22.....	55, 225
15:33.....	134
15:43.....	65
15:45.....	219
15:51-53	10
15:53.....	65
15:53-54	57

2 MGA TAGA-CORINTO

3:17.....	71
4:3-4	179
5:15.....	58
5:17.....	25, 219
5:20.....	43, 104, 107
5:21.....	46, 59, 122
6:14.....	43
6:15-16	43
8:9.....	221
9:7.....	128
10:8.....	208
11:2.....	12
11:14.....	177, 184
13:5.....	219
13:10.....	208

MGA TAGA-GALACIA

3:2.....	24
3:6.....	135

3:13.....	71
4:4-5	57
4:6.....	24
5:1.....	71, 144
5:14.....	57
5:16.....	3, 14, 19, 21, 27
5:17.....	26, 188
5:18.....	57
5:22.....	31, 37
5:22-23	18, 20, 31
5:23.....	31, 57
6:8.....	57

MGA TAGA-EFESO

1:3.....	50, 67
1:5.....	219
1:7.....	76, 221
1:15-20	10
1:20-23	12
1:22-23	12
2:1.....	55
2:1-8	4
2:2.....	178, 180
2:8.....	190
2:8-9	37, 53, 129
2:9.....	190
3:2-6	23
3:10.....	74, 111
3:16.....	10
3:17-19	219
3:19.....	10, 20, 138
3:20.....	3, 194
3:20-21	10
4:10.....	20
4:11.....	147, 210
4:11-13.....	94
4:12.....	8, 12
4:13-16	3
4:14-15	94
4:14-16	210-11
4:22.....	27
4:27.....	183
4:30.....	22
5:1.....	43

5:1-2	18
5:2.....	14, 31, 158
5:14.....	27
5:15-16	72
5:16.....	129, 157
5:18.....	3, 14, 19-20, 25
5:19.....	128
5:25-27	12
6:1-3	79
6:4.....	79-80
6:10-11.....	5
6:11.....	14, 182
6:11-13.....	73
6:13-17	5
6:17.....	184
6:18.....	128
6:20.....	107

MGA TAGA-FILIPOS

1:19-21	142
1:11.....	20
1:16.....	142
2:5.....	3
2:5-11.....	121
2:5-8	89, 224
2:6.....	224
2:6-7	221
2:8.....	42, 71, 221
2:13.....	98
2:27.....	24
3:13.....	38
3:14.....	38, 155
3:19.....	23
4:5.....	62
4:7.....	29
4:8.....	126
4:11-13.....	83
4:12.....	211
4:19.....	62

MGA TAGA-COLOSAS

1:14.....	76
1:17.....	222

1:19.....	12
1:25.....	20
1:27.....	25, 219
2:9.....	50, 221
3:16.....	128
3:20.....	79
4:5.....	72
4:15-16	93

1 MGA TAGA-TESALONICA

4:13.....	139
4:13-17	10
5:12-13	95
5:17.....	31, 128
5:19.....	22
5:23.....	57

2 MGA TAGA-TESALONICA

1:11.....	31
2:14.....	65
3:6.....	43
3:14.....	43

1 TIMOTEO

2:5.....	218
2:6.....	58
3:16.....	111, 121
4:1.....	179, 190
4:1-2	180
4:10.....	58
4:12.....	129
4:15-16	129
5:8.....	148
5:21.....	111
6:3-4	179
6:15.....	11, 75
6:16.....	55

2 TIMOTEO

1:7.....	28
2:11-13.....	212

2:14-17	86
2:15.....	24
2:26.....	180
3:5.....	43, 190
4:7-8	85, 212
4:10.....	178
4:20.....	24

TITO

2:11.....	58
3:5.....	24

MGA HEBREO

1:2.....	106
1:2-3	139
1:3.....	218-19
1:3-9	106
1:14.....	62
2:7.....	228
2:7-9	1
2:9.....	58, 73
2:10-11.....	56
2:14.....	73, 121
3:7.....	91
4:1-2	180
4:1-3	29
4:12.....	91
4:15.....	219-20, 226
4:16.....	31, 105
5:9.....	71
6:17-20	105
7:1-3	105
7:25.....	70
10:1-4	92
10:5.....	220
10:15-17	50
10:19-22	56
10:25.....	103, 128
10:27.....	56
12:1.....	27
12:2.....	1, 2, 42, 216
12:2-3	122
12:3.....	2

12:5-14	53
12:6.....	57
12:9.....	27
12:12.....	27
12:13.....	27
12:15.....	38
13:1.....	145
13:7.....	86, 147
13:8.....	219
13:17.....	86, 147

SANTIAGO

1:12.....	212
1:13.....	226
1:21.....	27
1:25.....	71
2:12.....	71
2:23.....	8, 213
4:4.....	178
4:6.....	8, 60, 64, 69
4:7.....	26

1 PEDRO

1:8.....	138
1:12.....	74, 111
1:18.....	76
1:18-19	221
1:19.....	225
2:1-3	200
2:9.....	3, 20, 104, 106, 127
2:13-18	147
2:22-23	42
2:24.....	220
3:9.....	191
3:19.....	73
3:22.....	73
4:3-4	44
5:5-6	69
5:6.....	102
5:6-7	29, 64
5:8.....	74, 178
5:8-9	131, 182
5:10.....	57

2 PEDRO

1:12-21	91
1:14.....	199
1:19.....	177
1:2.....	43
1:2-4	125
2:18.....	179
2:20.....	189
3:15-16	9
3:17-18	200
3:18.....	2, 63
3:9.....	56, 58, 74, 223

1 JUAN

1:4.....	20, 201, 204
1:5-6	26
1:7.....	14
1:8.....	26, 130
1:9.....	14, 26, 37-38, 105, 165
1:10.....	26, 130
2:1.....	17
2:2.....	42, 46, 58, 74
2:11.....	188
2:13-14	4
2:15.....	178
2:15-17	43
3:2.....	65
3:3.....	220, 228
3:5.....	227
3:9.....	24, 40
3:11.....	145
3:21-22	130
3:23.....	14
4:2.....	217
4:4.....	20, 228
4:7.....	48
4:7-8	48
4:8.....	45, 49
4:9.....	125
4:10.....	46
4:11.....	145
4:16.....	148
4:16-17	148

4:17.....	149
4:18.....	114, 132, 149-51
4:19.....	151
4:20.....	133, 152
4:21.....	153
5.....	153
5:1.....	153
5:2-3	154
5:3-5	199
5:20.....	137

2 JUAN

1-6	93
4.....	93
5-6	94
6.....	158
9.....	136, 191
12.....	205

BUGNA

1:6.....	104
1:7.....	220
2:4.....	2, 67, 212
2:7.....	212
2:10.....	212
2:17.....	212
2:28.....	212
2—3.....	93
3:2.....	20
3:20.....	219
4:9-11.....	128
12:4.....	181
13:8.....	221
18:23.....	187
19:6-8	12
19:15-16	77
19:16.....	11, 106
20:3.....	187
20:6.....	77
20:8.....	187
21:4.....	140
22:16.....	11

Tultulanan sang Hilisgutan

- Abraham, 59, 213
Adan, 53-56, 58-60, 73, 78, 89, 188, 219-20, 225,
pagkatinugyanan, 42, 103-04, 106-08, 126, 129-30, 132-34, 215
pagsinumpunganay sang mga anghel, 14, 72-75, 81, 111, 155, 182, 196, 201, 223, 227-28
anthropocentric nga pang-edukasyong banabana, 188, 190
anthropopathism, 22, 65-66
anthropos, 66
pagbatok sa katukuran, 188-89
pagpamatok sa Hudiyo, 187
arete, 125-26, 149
pagkamadungganong klase
 esprituhanon, 8, 10, 12, 14, 21, 31, 36, 57, 63, 143
pagkamataastaason, 38, 49, 68-70, 76-77, 80-81, 84, 86, 89-90, 97-98, 101, 113, 128, 133-34, 136, 146, 152, 156, 159, 163, 167-68, 170, 172-73, 175, 178-79, 189, 207-08, 224
pang-edukayon, 110
panghunahuna, 182
awtoridad, 183-84
sang Kristohanon nga pagpangalagad, 183, 186
inapinan nga pungsod, 183, 186
kriminal, 183, 185
manugkampanya, 45
iconoclastic, 183, 185
sang madumilion nga kabubut-on, 183
pagkabuangit, 183, 185
makatarunganon kag indi makatarunganon, 183, 186
kaugalingong-pagkamatarong, 183-84
pagpanghilawas, 183, 185
sang indi pagkamalipayon, 183, 186
arrogance complex, 22-23, 156, 163, 169, 177, 180-83, 187-88, 191,
sobra nga pagpanghiwala sa kaugalingon, 70, 138, 146, 172, 190,
awtoridad, 4-5, 15, 68-69, 72, 74-78, 83-88, 120, 126, 143, 146, 156, 177, 184, 188, 194, 208, 222
sang mga apostol, 23
pagkamataastaason, 183-84
ginsalig, 74
katukuran, 74, 88, 179, 189
sang Dios, 4, 15, 21, 69, 71-72, 74-76, 88, 209, 222
gobyerno, 77
sa panimalay, 78-79
pang-ginikanan, 79-80, 100-01
sang mga pastor, 69, 86, 95, 100-01, 145, 208
umalagi, 4, 68
panudlo sang Bibliya
 kag gugma, 96-97
 paggamit, 3-4, 6, 9, 15, 18-21, 29, 31-32, 35, 38, 43, 57, 59, 63-64, 84, 86, 91, 93-94, 96-99, 102-03, 106-07, 109, 111, 113-16, 121-23, 137, 139, 145-46, 156-61, 164, 201, 211
Panahon sang Simabahan, 23, 90
kinatapusang mga desisyon halin sa, 38, 113, 118-22, 164, 192
kaalam sang, 7, 32, 50, 89, 92, 120, 157
subong pagtoo, 31
subong kasugoan nahanungud sang kahilwayan, 72
pagtoon, 3, 19-20, 23, 29, 32, 35, 39, 62, 66, 83, 86, 88, 93-94, 96-97, 99, 102-03, 110-111, 129-30, 148, 156, 171

pang-inoino sang, 6, 9, 19, 21, 63, 91,
 93, 98, 103, 105-07, 109, 120-21,
 123, 137, 139, 145-46, 158, 195
 mga palatukuran sang, 4
 ulunahon sang, 15, 34, 39, 43, 63, 92,
 99, 101, 112, 121-22, 142, 144, 198
 paghinumdum sang, 62, 111, 147, 165
 pagsalikway sang, 63, 131, 172, 178
 pagtipig, 111, 148
 subong pagpahayag, 15, 121
 panudlo, 95, 208
 panghunahuna, 3, 202
 subong kamatuuran, 9, 18, 20, 50, 70-
 71, 86, 96, 123, 173, 187, 190
 mga pakamaayo
 pinaagi sa pag-inupdanay, 64, 211
 para sa tumuluo, 4, 21, 32, 39, 46
 ikasarang para sa. *Tan-awa* ang ika-
 sarang mga klase sang, 62
 divine, 8, 19, 45, 49, 59-61, 73, 125,
 129, 145, 211
 grasya sa mamalatyon, 142, 193
 walay katapusan, 10
 sa pagkawalay katapusan, 64-66, 92,
 212-15
 pagkatapos maluwat, 69
 puwede mahimo para sa, 59, 118
 espirituhanon, 64, 105, 142, 211
 kag pag-antos, 158-59, 164-66, 198,
 211
 mataas kag maayo kaayo nga grasya,
 32, 57, 60, 62, 64, 69, 103, 140-42,
 193, 203, 205, 211-12
 samtang buhi pa diri sa duta, 64-65,
 74, 92, 141-42, 194, 211, 213,
 ikasarang
 para sa pagpakamaayo, 8, 47, 59-60,
 68-69, 90, 129, 141-42, 188, 194-
 95
 para sa kahilwayan, 79
 para sa Dios, 90, 93, 124, 135, 220
 para sa kalipay, 3, 8, 68, 79, 84, 181,
 191, 193, 212, 228

agud makatoon, 80
 para sa kinabuhi, 3, 8, 44, 64, 68, 82,
 85, 87, 94, 102, 157, 193, 201
 para sa gugma, 7-8, 33, 49, 64, 80, 84,
 96, 103, 126, 141, 153, 167, 181
 193-94, 228
 para sa kauswagan, 59, 129, 142,
 203-06
 para sa mataas kag maayo kaayo nga
 grasya, 8, 140
 silot sang kamatayon, 184
chara, 202
 charismatic, 21
 Kristo
 himayaon, 4, 228
 himaya ni, 10-11
 pagkatawo ni, 1, 10, 12
 hunahuna ni, 3
 pagkaharianon ni, 11
 Kristohanon
 kahilwayan, 146
 produkto, 30-31, 143
 pagpangalagad, 31, 60, 106, 182, 186
 pamaagi sang pagkinabuhi, 3-7, 19,
 21, 28, 30, 32, 61, 96-100, 104,
 120, 129, 133-36, 144-45, 149,
 154, 177, 200, 206, 211-16, 220
 Kristolohiya, 217-25
 Simbahan, 32, 37, 56, 72, 87, 89, 91, 93,
 97, 104-05
 Panahon, 11-13, 17, 19-20, 22-24,
 105, 117, 128, 135, 138, 146, 187
 lokal, 77, 86, 88, 95, 106, 109, 128,
 157, 165
 panahon nga nasulat na ang Balaan
 nga Kasulatan, 23
 panahon nga wala pa nasulat ang
 Balaan nga Kasulatan, 31
 Pagsabnit, 10, 86
 inapinan nga pungsod, 104, 117, 187-88
 maabtik nga panghunahuna, 4, 81, 119-
 20, 134, 169, 175, 192, 202, 218
 pagsentro sang panghunahuna, 7, 20,
 24, 41, 52, 102-03, 113, 115, 118,

120, 128-29, 132, 139-42, 164-65, 173, 194
 pagsalig, 2, 4
 kalibutanong mga bulong, 188, 190
 kalibutanong sistema, 15, 21 156, 160-61, 166-69, 176-87, 172-81, 183, 186-87, 190-91, 295, 198-99, 228
 kalibutanon uno, 180
 kalibutanon dos, 180
 kaisog sang buut, 39, 41, 64, 68, 98, 111, 124, 126-27, 130, 132, 143, 149-51, 161, 193, 201, 225
 krimen, 2, 43, 134, 189
 paglansang sa krus, 17, 40, 88, 217

 Daniel, 213
 David, 11, 92, 117, 143, 213, 220
 pagkaus-us, 188-89, 193
 mamandoon nga pagpangayo, 80
 demokrasya, 76-77
 demonyo, 72, 189
 pagtolon-an sang, 178-79, 190
 pagpang-engganyo sang, 178, 183, 188, 190
 pagpanag-iya sang, 189-90
 Pagkademonyo ukon pagtoo sa gahum sang demonyo, 188-89
dianoia, 136
 disiplin, 3, 28, 84, 86, 96, 101-02, 120
 divine, 56, 61, 98, 158-59, 164, 186, 198-99, 212, 215
 pang-ginikanan, 78-79
 kaugalingon, 31, 38, 85, 88, 194
 pahinumdum, 165
 pagdumala, 11, 19, 23-24, 59, 73, 81
 Daan nga Katipan, 19, 104, 117
 divine nga sugo, 49, 201
 divine dynasphere
 mag-abante sa, 59, 61, 63, 71-72, 117, 145
 mga kinaiya sang, 14-15
 pagpaathag sang, 5-6, 10, 14-15
 ara sa karon, 25-26, 37, 132
 magpanghikot sa, 13, 21, 30, 68, 74, 88, 109, 128, 130, 136-37, 197,

202, 204
 mga ganhaan sang, 6
 nagapanghikot, 120, 210
 gahum sang, 13, 17-20, 24-26, 108, 137, 164, 186, 201
 unang halimbawa, 10-12, 35, 39, 71, 88, 104, 112, 120, 125, 143, 151, 154, 214, 216-17, 222, 228
 pagsulud liwat, 27, 38, 133, 159-60, 164, 166
 pagsalig lamang ni Kristo sa, 12, 88, 121, 123, 225, 227
 pagpuyo, 19, 30, 57, 88, 98, 109, 126 128, 130, 137, 148, 203, 205
 pagtilaw, 155, 158, 160, 164, 213, 228
 pagsimba sa, 129
 divine nga katukuran, 75, 85, 189
 divine nga palanan-awon, 8, 67, 70, 113, 115, 161, 172, 180, 182, 187, 191, 208

 makalilipay nga mga kaagi, 20, 23, 203
 Eden, 73
 edification complex, 8, 94, 110, 170, 203, 205-11
 pagpili, 8, 117-18
 Elias, 213
 pagkamabinatyagon, 21, 23, 43, 60, 75
 pagpanilag, 108, 137, 141, 172, 191
epignosis, 92, 109-11, 115-22, 138-39, 156, 170-71, 208
 pagkapareho, 63, 65, 81-82, 88, 190, 212, 224
 katukuran, mga kasugoan sang divine, 4, 9, 50, 68, 70-71, 74-75, 79, 86, 88, 95, 100, 129, 144-47, 166, 173, 178-79, 183, 187-88, 190, 208, 212
 walay katapusan nga kasigurohan, 63, 130
 sang pagkamatarong, 46
 Eucharist, 42, 106, 128
 pagtoo, 2, 9, 19, 24, 31-32, 34, 57, 63, 108-11, 113, 122, 172-73, 181, 190, 192, 199, 216
 pagbansaybansay sang pagtoo nga may

kapahuwayan, 29, 31-32, 38, 97,
 111-16, 119-21, 132, 139, 141,
 156-57, 159, 164-65, 172-73, 175-
 76, 192,
 kahadlok, 29, 38, 68, 77, 98, 100, 112-16,
 119-20, 132, 136, 148-51, 192, 199
 Unang Pagkari, 1-2, 10-12, 71, 88, 106,
 125, 136-37, 151, 200, 214, 221-
 222
 pagkahibalo na nga daan, 117-18
 kapatawaran, 26, 37-38, 100, 132, 165
 katukuran sang kasayuran, 111, 170-71,
 203, 220
 kahilwayan
 pag-abuso sang, 72
 kag sang awtoridad, 74, 77
 pangunang kinahanglanon kaayo, 71
 pagpaathag sang, 71
 divine, 52
 panublion sang, 72
 tawhanon, 71, 74
 kag sang pagpaubus, 77
 pungsodnon, 72, 77
 esprituhanon, 71
 French Revolution, 82
 Fundamentalists, 15, 128

ginosko, 137
 paghatag, 31, 60, 106, 128, 148-49, 157,
 186, 215
gnosis, 95, 109-10, 137-38, 170, 209
 Gnosticism, 138, 172
 Dios
 kinaugali sang, 12, 52-53, 55, 70, 73,
 109, 133
 kinaiya sang, 15, 48-52, 61, 64, 140,
 151, 218-224
 kinabuhi nga walay katapusan, 45, 139
 pagpakig-upod sa Dios, 26, 37-38,
 132, 164, 166, 176, 195, 218
 abyan sang, 8, 64, 212-13
 kahimayaan sang, 49, 57, 71, 199
 grasya sang, 139

manugkulukopya sang, 42
 pagkawalay pagbaylo sang, 48, 139,
 223
 pagkamatitud-anon sang, 44
 katarungan sang, 29, 37, 43-44, 49,
 53, 57, 67, 74-75, 81, 135, 139,
 145, 151, 165, 225-26
 gugma sang, 7, 15, 44, 47-50, 59-60,
 62, 65, 73, 75, 96, 119, 128, 134-
 37, 138, 151, 212-14, 223
 plano sang, 1, 3, 5, 13-15, 21-22, 28,
 41-44, 49, 53, 55, 57, 60-61, 64,
 71, 73, 77, 86, 87-88, 90, 91-92,
 100-01, 108-09, 111, 117-18, 139,
 166, 172, 188, 192-93, 197, 200,
 202-03, 214-16, 221-23
 pagkamatarong sang, 45, 49-50, 53,
 109, 135, 139, 151
 putling kaayo sang, 148
 maayo
 tawhanon, 13, 43, 53, 60, 75, 133,
 150, 158, 162-63, 181
 unay, 43
 Maayong Balita, 9, 17, 50, 65-66, 70, 79,
 90, 100, 106, 173, 178, 186-87,
 189-90, 217
 gobyerno, 75-78, 186, 189
 grasya, 8, 59, 119
 galamiton para sa pag-inoio, 110,
 138, 157-58
 sa divine nga katarungan, 54
 mamalatyon, 64
 mas dako, 8, 60, 68, 132
 sang wala pa ang paghukum, 55
 pangkinahanglanon, 57, 62-63, 69,
 83, 86, 91, 100, 132, 149, 154, 166,
 194-95, 198, 213
 paghanas, 85
 tubo, 59-60, 115, 129
 plano sing pagpatuman, 4, 14-15
 pagluwas, 54-55
 mataas kag maayo kaayo nga grasya,
 8, 32, 57, 60-61, 63-64, 69, 118,

129, 141-42, 159, 205, 211-13
 pagtubo
 ginpadasig, 6
 espirituhanon, 2-3, 7, 30-32, 43-44,
 60, 63-64, 105, 145, 156, 160, 166
 169-71, 179, 190, 194, 206
 guilt complex, 97, 165

 kalipay, 6, 8-9, 14, 21, 64, 67-69, 78-80,
 82-84, 95, 97, 124-25, 129, 136,
 139, 144, 146, 155, 166, 169, 182,
 185, 190-91, 193, 195, 199-206,
 209, 211-12, 225, 228
 pagdumut, 22, 66, 97, 102, 112, 134, 151-
 52, 156, 166-67
 hatred complex, 169, 177, 180-81, 187-
 89
 pagpaayo sa sakit, 23
 pagkabalaan, 45, 93, 210
 Balaan Espiritu
 bautismo, 24
 pagpuno sang, 5-6, 9, 13, 17, 19-21,
 24-26, 37-39, 97, 109, 158, 163,
 206, 210
 bunga sang, 20, 31, 37, 39
 pagpasubo sang, 22
 indwelling sang, 24-26, 190
 buluhaton sing pagpangalagad sang,
 18
 gahum sang, 11-13, 17, 19, 24, 31, 90,
 94, 97, 137, 227
 pagpalong ukon pagpugong, 24
 pagginawi pinaagi sa, 13, 19, 21, 27
 paglaum, 31-32, 34, 62, 139-40, 153, 228
 tawhanon nga palanan-awon, 84, 172,
 180, 190
 pagpaubus, 5, 15, 31, 69-71, 74-75, 81,
 100, 158, 175
 ni Kristo, 88-89, 121
 sa simbahan, 86
 pagpaathag sang, 67-69
 pilit nga ginapatuman, 21, 77, 79, 83-
 89, 93, 100-01, 103, 158
 indi matuud, 70, 90

tunay, 6, 21, 70, 76-77, 79, 82-86, 88-
 90, 93, 95, 97, 100-01, 121, 126,
 146, 153-54, 158-59, 167, 191,
 195, 208-09, 222-24
 sa panimalay, 78, 84
 pangkatilingban, 78-79, 83, 88-89
huperphroneo, 207-08
 Hypercalvinists, 15
 hypersensitivity, 80, 134, 169
 hypostatic nga paghiliusa, 64, 106, 121,
 217-19, 226

 pagkawalay sala, 225, 227
 pagpaangkon
 sang mga pakamaayo, 4
 sang pagkamatarong, 46, 58-61, 116-
 18, 129, 135, 144-45, 149, 212
 sang mga sala, 41-42, 58, 170
 Pagpakatawo. *Tan-awa* ang Jesu-Kristo
 kahilwayan, 35-36
 indi pagkapareho, 72, 81-84, 212
 sobra
 dakong handum, 90, 224
 paglumbaanay, 69, 224
 pagkamatinud-anon, 2-3, 8-9, 14, 29, 31,
 34, 36, 39, 41-43, 45, 53-55, 62,
 68, 73, 76-77, 80-81, 125-26, 128,
 135-36, 145, 152, 161, 166-68,
 175, 177 187, 189, 191, 209, 220
 Israel, 23, 104, 220
 panahon sang, 12, 23
 inapinan nga pungsod, 117, 187

 Jesu-Kristo
 nagadumala sang kasaysayan, 64, 73,
 92, 186-87, 193
 pagpalansang sa krus ni, 17
 kamatayon ni, 10, 41, 56, 58, 71, 89
 pagka-Dios ni, 89, 106, 121-22, 218-
 19, 221-24, 226-28
 kahimayaan ni, 4, 8, 11-12, 14, 21, 60,
 65, 73, 85, 90-91, 98-99, 106, 111,
 118, 143, 198, 221, 228
 kalipay ni, 1, 3, 125, 200-02

Mataas nga Pari, 105, 226
 pagkatawo ni, 1-2, 12-13, 18, 44, 88,
 92, 106, 120-21, 143, 151, 215,
 219-20, 221-23, 225-27
 indi kinaugalingong gugma, 39-41
 pagpakatawo, 12, 38, 41, 79, 218,
 221-22
 indwelling ni, 24
 pagkamatitud-anon ni, 14, 220
 nalikupan sang, 5, 101, 129, 141
 pagkaharianon ni, 11
 paghiusa sa, 24, 26, 56, 59, 105-06,
 219
 pagkapinasahi ni, 218
 Juan, ang Apostol, 17, 23, 93, 201
 Jose, 82-83
 kalipay ukon kasadya, 202-05
 paghukum, 74
 pagpadugaydugay, 55-56
 divine, 41, 75, 88, 187, 191
 ulihi, 41
 ni Satanas, 14
 lingkoran ni Kristo, 65, 85, 148, 212
 sang sala, 58, 90, 121, 221
 katarungan, 56
 pagpakamatarong
 panudlo sang Bibliya nahanungud
 sang, 45, 118
kardia, 109
 Kenosis, panudlo sang Bibliya nahanu-
 ngud sang, 217, 220-25, 227
 Hari sang mga hari kag Ginoo sang mga
 ginoo, 11, 77, 106, 143

 pagkabalaodnon, 91, 110, 128, 144-45,
 186, 190, 215
 makatarunganong pagpangatarungan
 nahanungud sang grasya sang
 pangkinahanglanon, 119, 172, 193
 pildihan, 99, 156, 163, 179-80, 197-99
 gugma, 13, 31
 Kristohanon, 35-36, 214
 complex, 5-6, 8, 10, 13, 19, 26, 28, 30,

32, 40-41, 44, 63-64, 72, 86, 93-94,
 96, 101-02, 106-09, 113-14, 121,
 129, 132, 135 140, 150, 154, 158,
 160-61, 201-03
 divine, 12
 para sa Dios, 5, 7-8, 32, 98, 100-01,
 114, 140-42, 153-54, 163-64
 sa Dios, 48-53
 tawhanong kaugalingon, 49
 tawhanon ukon tawo, 12, 48
 indi kinaugalingon, 6, 9, 12-13, 21, 28-
 30, 33-45, 53-56, 58, 64, 70, 73,
 75, 93, 96-97, 102, 111-12, 120-
 21, 127, 133-34, 136, 139, 142-
 44, 146, 148, 151-53, 163, 167-68,
 175, 206, 209, 213
 kinaugalingon, 6, 12, 15, 32-36, 40-
 41, 53-54, 56-59, 61, 75, 80, 96-97,
 102, 111-12, 120-21, 134-36, 139,
 152, 167-68, 175, 213-24
 kinaugalingon para sa Dios, 6, 21, 64,
 90, 96, 127, 133-34, 136-41, 142-
 43, 148, 153, 177, 194, 199, 209,
 211
 romantiko, 64, 183, 194
 ginsakupan sang, 2, 5
 putling kaayo, 8, 31-32, 95-96, 113,
 132-34, 148, 149-54
 makaturunganong pangatarungan naha-
 nungud sang gugma sang Dios,
 119, 138-40, 173

makrothumeo, 161
 mando, 1-6, 9, 13-15, 19-23, 25-28, 30-
 31, 35-37, 63, 73, 86, 93-94, 105,
 124, 126, 130, 137, 148-49, 153,
 156, 158, 183, 185, 191, 194, 205,
 214, 224
 mga mando, 2-4, 6, 9, 13-15, 18-19, 22,
 26, 28, 30, 35-36, 63, 73, 86, 93-
 94, 98, 100, 105, 124, 126, 130,
 133, 137, 151, 153
 pagmaneho, 81, 186

mataiotes, 179

pagkahamtong

tawhanon, 81

espirituhanon, 4-9, 14, 20, 32, 35, 42, 57, 62, 65, 69, 94-95, 99, 101, 111, 117, 140, 146, 172, 191, 198-99, 203, 206, 209

panghunahuna, 34, 113-14, 148

nagpatawhay, 36-37, 39-40, 42, 71, 97, 113, 115, 183, 192, 209

mga sala, 33, 36-39, 41-42, 97, 113, 152, 163, 182, 192, 209

naglig-on, 40

Mesiyas, 117, 153, 187, 221

pagserbisyo sa militar, 85

Millennium, 73-74, 77, 184, 191

mga milagro, 23, 173

misyonaryong hilikuton, 186

kakusog sing paghulag

espirituhanon, 6-7, 15, 21, 93, 100, 107, 125, 137, 142, 145, 152, 156, 158, 161, 166-67, 172-73, 176, 182-84, 186, 196, 200, 203-06, 211-12, 216

pagtilaw, 156, 158, 160-61, 174, 176-77, 191, 193, 204, 208

pagkabuutan, 60, 64, 123-29, 145, 173, 183

Kasugoan ni Moises, 32, 56

Moises, 218

pang-engganyo, 7, 31, 99, 100-01, 126-27, 139, 143, 147-48, 152, 161, 166

kaugalingon, 99-102, 172,

non posse peccare, 226

nous, 110

pagkamatinumanon, 6, 14, 22, 28, 70-71, 79, 88, 97-98, 140, 197, 223-24

pagkamaangayon, 6, 21, 28-29, 39, 79, 90, 97-98, 102, 140, 153, 158, 169, 209

oikodomeo, 206

pagkamakagagahum sa tanan, 15, 45,

140, 151, 222

ara bisan diin, 45, 140

pagkahibalo sang tanan, 45, 49, 52, 96, 117, 139, 172, 223

paghanas sa pagkatinuud, 97

mga ginikanan, 40, 78-80, 84, 88, 100

pastor, 69, 86-87, 94-95, 100-01, 105, 109, 111, 145-46, 208, 210

pathos, 65

Pablo, ang apostol, 9, 141

Pentecostes

adlaw sang, 10, 17, 24

kinaugalingong pagpakahulugan sang madangatan, 16, 84, 97, 152, 154, 192, 228

Pedro, ang apostol, 199

makatarunganong pangatarungan nahanungud sang plano sang Dios, 117-18, 172

Plato, 150

pleroo, 19, 204

pneuma, 217

posse non peccare, 226

gahum

abuso sang, 183

divine, 9-13, 19, 30, 62-65, 90, 102, 119, 126, 140, 156, 192, 214

ganhaan, 16-17, 24

ginsakupan sang, 2, 26, 125, 140, 152, 197, 199-100, 213

paghimud-os, 22

sistema sang, 1, 5-6, 11, 15, 17-18, 22, 26, 43-44, 49, 53, 69, 90, 98, 100, 104, 107, 121, 124-25, 144-45, 156, 175, 178, 204, 214, 227-28

sang Pulong sang Dios, 113

pangamuyo, 9, 10, 30-31, 60, 88, 128, 130, 137-38, 149, 186, 212

halimbawa, 2, 7, 71, 120, 125

ginpat-ud na nga daan, 117-18

pagkapari, 104-08, 127-31, 132-33, 144, 170

pagkalebitanhon, 104-05
 pag-isahanon sang, 105, 144
 pag-isahanon, 144, 184-85
 mga palaligban kag mga kasulbaran, 2,
 7, 32, 68, 111, 115, 158, 190, 192,
 198, 205, 220
 mga saad, pag-angkon, 21, 28-29, 38,
 97, 114-15, 120, 192
 ang paglukmay, 45, 57, 164, 171
 pamalaod nga dapat sundon, 4, 14, 143,
 190, 216

 makatarunganong pangatarungan, sa
 pagtolon-an, 38, 115, 119, 132,
 139, 159, 164, 172
 makatarunganong pagpangatarungan,
 108, 141, 172, 191
 panumbalik, 13, 26-28, 30, 36-38, 57, 63,
 86, 97, 129, 132, 151, 159, 163-65,
 170-71, 179, 183-84, 209, 228
 pagpasag-uli sang buut, 56, 164, 170
 katarungan sang, 151
 pagpanubus, 164, 170
 pagkatawo liwat, 17, 71, 105
 relihiyon, 40, 90, 120, 129, 188, 190-91,
 203
 ang nabilin, 187
 republika, 76-77
 responsibilidad, 71, 77
 Kristohanon, 5, 31, 79, 105, 107, 127
 kinaugalingon, 78-81, 100, 162, 205
 nabanhaw nga lawas, 57, 65, 117, 128,
 197-98
 kabaliktaran nga pagsentro sang pang-
 hunahuna, 115, 118, 128, 132, 139-
 40, 164-65, 172
 pagkabaliktad, 43, 61, 212
 mga padya, walay katapusan, 32, 57, 65,
 74, 85, 114, 118, 128, 141-42, 197-
 98, 212, 228
 pagkamatarong
 divine, 45, 49, 53, 55, 57-60, 62, 100,
 116, 135, 144, 198, 213, 226

pagpaangkon sang, 49
 tawhanong pagkamatarong, 60
 kaugalingon, 39, 61, 102, 128-29, 145,
 152, 173, 179
 seremonya, 92, 104-06, 128, 190, 203
 naandang hilikuton, 28, 99, 111
 harianon nga pamilya, 11-14, 18, 20, 23-
 25, 30, 42, 53, 56, 86, 94, 103-07,
 121, 140, 143, 165, 175, 205, 212-
 14, 216-19
 kasugoan sang pamatasan, 14, 39,
 134, 143, 145-48, 203
 espirituhanon, 59, 63, 100, 146, 203
 pagkaharianon, 14, 32, 59, 100, 117, 144,
 146, 212

 kaluwasan, 4, 24-25, 30, 32, 41-42, 55,
 58-59, 63, 65, 70, 73, 88, 90, 103,
 108, 122, 125, 132, 153, 164-65,
 194, 197-98, 213, 218-19, 223, 228
 pagpakabalaan, 56-57, 65, 68, 117
 Satanas, 10, 11, 14-15, 18, 20, 22, 25, 43,
 68, 72-75, 81, 89, 98, 105-07 113,
 130-31, 143, 150, 153, 156, 158,
 162, 169, 172, 174, 176-81, 183,
 186, 188-92, 197, 201-03, 210, 228
 huwad nga sistema sang, 23, 73, 98,
 126, 152, 172, 202, 210
 pinalian sa panit, 179
 Balaan nga Kasulatan, nasulat nga kasu-
 goan sang, 23, 31, 50, 91, 105-06,
 109
 Ikaduhang Pagkari, 117, 187, 219
 kaugalingong-sugyot nga kalisdanan, 98,
 113, 151, 159, 208
 pagkamabinatyagon, 35, 102, 145
 pagkahamulag
 sang simbahan kag pungsod, 186
 sa mga katawhan, 42-45, 112
 halin sa kalibutan, 41, 43
 Wali didto sa Bukid, 62
 Shekinah Glory, 25
 sala, 26, 37-39, 41, 55, 69, 88, 122, 132,

164-65, 170, 178-79, 183, 225-26
 makasasala nga kinaiya, 13, 22, 24-25,
 152, 162-66, 225
 pagkaulipon, 64, 83, 159, 221
 pangkatilingban
 paghulag, 60
 kinabuhi, 4, 43, 99, 129, 169, 175-76,
 190, 193, 195, 213
 Solomon, 92, 212
sophroneo, 207-08
 pagkalabaw nga kagamhanan, 4, 15, 45,
 75, 88, 139, 222-23
 espirituhanon nga mga dulot, 18, 94, 210
 umalagi, 23, 31
 espirituhanon nga pagsakdag sa kauga-
 lingon, 35, 111, 205
 pagkamakinaugalingon, 34, 44, 50-51,
 67, 69, 81, 97, 136, 166, 175, 184,
 190, 192
 pag-antos, 1, 40, 73, 90, 192
 subong pagpakamaayo, 158-59, 164,
 166, 198
 subong disiplin, 158-59, 164, 166
 ditakus, 64, 119, 211

 pagkamatudloan, 70, 71, 86, 97, 100-01,
 103, 153, 166, 209
teleios, 150
 Templo, 92
 pagsulay, 21, 25-26, 37, 88, 162-63, 169,
 209, 222, 228
 pagtilaw
 katalagman, 192
 kakusog sing paghulag, 6, 155-56
 mga tawo, 166-67
 kauswagan, 193-95
 sistema, 173-76
 panghunahuna, 169-72
 pangisip, 67, 85, 146
 panyempo, 47, 155
 mga dila, 23, 203, 214
 mga pagsaylo sa kinabuhi, 101
 lakat sang kasaysayan, 8, 187
 Tribulation, 72

Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios, 11,
 18, 21-22, 50, 53, 58, 218-19, 221-
 23
 kamatuuran
 mga klase sang, 9, 50, 70, 74, 86, 173
 ginhalinan sang, 70, 75
 espirituhanon, 71-72, 95, 97, 137
 pagtugyan sa, 69
 mga pagtilaw sang, 216-18

 pagkawalay katarungan, 173
 uniporme, Romanhong sundalo, 6
 walay limitsayong pagpanubus, 57

 kadaugan
 espirituhanon, 6
 kalkulado, 10, 11, 14, 143, 197-99, 223
 taktikado, 14, 197, 199
 Birhen nga pagkabun-ag, 12, 24, 121,
 218-19, 221, 225
 putling kaayo, 33, 36, 41, 50, 133, 142,
 209
 ni Kristo, 3, 18, 19, 151
 Kristohanon, 5, 7, 75, 135, 163
 pagpaathag sang, 124-26
 nagapanghikot, 6-7, 9, 15, 40, 70, 75,
 98, 126-27, 130-34, 148, 153, 209
 tawhanon, 75
 pagkabuutan, 183
 pang-engganyo, 6, 15, 64, 75, 98, 107,
 126-27, 130-35, 148, 152-53, 199
 209
 ginhalinan sang, 148
 putling gugma, 7, 30-32, 34, 36, 95, 113,
 134-35, 143, 148-54, 166
 kabubut-on, 21, 25, 38, 55, 62, 71-72, 74-
 75, 77, 81, 83, 98, 154, 156, 160,
 162, 175-76, 178, 184, 189, 212
 madumilion, 22, 43, 74, 154, 169, 179,
 183-84, 188-89
 sigurado, 56, 62, 65, 71, 74, 85, 99-
 100, 111, 156, 165, 169-70, 186,
 227
 awtorisasyon, harianon, 103-05, 107, 127

kaluyahon, kahimtangan sang, 69, 80, 99,
136, 151-52, 158, 183, 192, 199
daugan, 4, 6, 179, 191, 197-98, 200, 220,
228
kinaalam, 4, 9, 35, 64, 91, 95, 102, 110,
120, 163, 220, 228

pagpanaksi, 31, 60, 106, 148, 186, 215,
228
pagkakalibutanon, 177
pagsimba, 64, 90, 91-92, 110, 126-28,
143, 176, 184, 195

PUNOAN NGA MGA LIBRO NI R. B. THIEME, JR. GINPASALIG NGA PAGPASUNUD

Ang Plano sang Dios
Ang Tatlo ka mga Persona sa Isa ka Dios
Tiyanggihan sa Ulipon sang Sala
Ang Balabag
Panumbalik kag Magpadayon!
Pagpain Sang Sala
Ang Kinabuhi sang May Pagtoo nga May Kapahuwayan
Dios Balaan Espiritu batok Ang Makasasa nga Kinaiya
Makagalalum nga Panghunahuna
Ang Pagkaditumuluo
Diosnon nga Pagtuytuy
Pangamuyo
Pagpanaksi
Ang Mausikon nga Anak

SA PAGTOLON-AN NGA MGA PAGTOON SA BIBLIYA

Ang panudlo sa Bibliya, ang kabilogan sang pagtoon nga ginkuha pinasubay sa Pulong nga pagsaysay sang Balaan nga Kasulatan, nga amo ang sulundan kag talaksan para sa espirituhanong kamatuuran. Ang pagtoon sa Bibliya nagasangkap sang espirituhanong pagkaon para sa Kristohanon (Mateo 4:4).

Ang pagkakinahanglanon kaayo sang panudlo sa Bibliya indi gid mahimong pasobrahan sa pagpatin-aw (Mga Salmo 138:2). Ang Dios nagsugo sa Kristohanon nga kinahanglan may pagbalhin sa sulud sang kalag (Mga Taga-Roma 12:2). Ini nga pagbalhin nagakinahanglan sang adlaw-adlaw nga pagbag-o sang hunahuna ukon pang-inoino pinaagi sa pagtoon kag paghimulus sa Pulong sang Dios (2 Mga Taga-Corinto 4:16; Mga Taga-Efeso 4:23).

Sa madamo nga mga tinuig ang sa pagtolon-an nga mga klase sa Bibliya nga gintudlo ni R. B. Thieme Jr. nagsangkap sang adlaw-adlaw nga espirituhanong pagkaon para sa iya katilingban. Ang mga mantalaan, DVDs, kag MP3 CDs [English] andam sa wala sang bayad ukon katungdanan. Ang Basahon-talaan Sa Pagtolon-an nga mga Pagtoon sa Bibliya igasangkap sa tion nga pangayoon.

R.B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES

P.O. BOX 460829

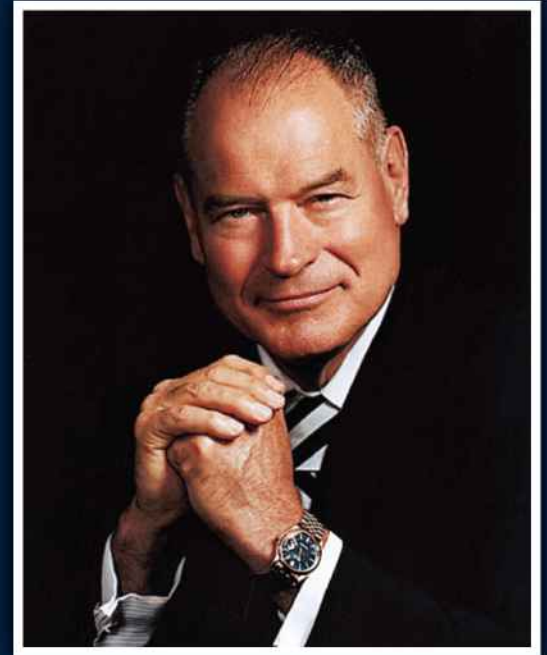
HOUSTON, TEXAS 77056-8829

www.rbthieme.org

713-621-3740

ROBERT B. THIEME, JR. (1918-2009), nagpabilin nga makahuluganong tingog sang Pagkakristohanon sa bilog nga kalibutan. Ang iya mapisanon kag mahagoon, kabatbatan nga panudlo nakapasad sa kinaunahan nga mga pinulongan sang Balaan nga Kasulatan sa kapawa sang masaysayon nga kabilogang kahulugan sa diin ang Bibliya ginsulat. Ang iya pagpamag-o nga pamaagi sang kapulongan, mga panghulagway, kag bibliyanhon nga mga pagpamatuud matin-aw nga nagapahibalo sang masaligan nga mga kamatuuran sa Pulong sang Dios. Si Thieme may pinatik sa plaka sang sobra sa onse ka libo ka oras sang mga wali kag nagmantala sang sobra sa isa ka gatos ka mga libro nga bastante ukon puno sang mga bersikulo sang Bibliya.

Si Thieme naggradwar sa Unibersidad sang Arizona (Phi Beta Kappa) kag Dallas Theological Seminary (summa cum laude). Ang iya mga pagtoon sa seminaryo nauntat tungud sang katungdanan sa serbisyo militar sang Ikaduha nga Gira sa Bilog nga Kalibutan panahon sa diin ginpataas siya sa ranggo sang lieutenant colonel sa United States Army Air Corps. Pagkatapos mabug-os ang iya buluhaton sa paggradwar sang 1950, nangin pastor siya sang Berachah Church sa Houston, Texas. Ang iya dako nga kahanasan sa Griyego, Ebreyo, teyolohiya, istorya, kag pagpanuki ukon pangusisa sang teksto nagsangkap sa katukuran para sa may tama kadako nga katungdanan niya sa kinabuhi sang pagtoon kag pagtudlo sang Pulong sang Dios. Si Thieme nag-untat subong pastor sang Berachah Church pagkatapos sang singkwentay tres ka tuig sang matutum nga pagpangalagad.

Ginhulagway ni Robert Becker

Ang Pagkamatitud-anon sang Kristohanon amo ang kusog kag kalig-on

sang nagaabante nga tumuluo. Ang pagkamatitud-anon nagakahulugan sang pagkabug-os sang kinaiya, sing pagkalig-on sa pulong kag sa binuhatan, ang indi pagpauyon-uyon nga pagsunud sa han-ay sang mga palatukuran kag talaksan. Ang Kristohanon nga Pagkamatitud-anon amo ang resulta halin sa pagkinabuhi pinaagi sa Pulong sang Dios.

Ini nga libro nagapahayag sang Kristohanon nga pamaagi sang pagkinabuhi subong ang kabug-osang sang padayon nga kabaskugon sang pagpanghikot kag pag-uswag. Ang tagsa ka bibliyanhong sugo para sa tumuluo nagapahayag sang bahin nahanungud sang grasya sang Dios, apang ang tanan sang Iya mga kasangkapan sang grasya nagaugyon sang pagpanghikot subong ang solo nga palatukuran kag pamaagi sang gahum kag gugma.

Pinaagi sa paghangup sang plano sang Dios subong ang gintingub nga palatukuran kag pamaagi, ang tumuluo puwede na makasunud sa tanang mga mando sang Dios. Puwede niya malikawan ang mga pagtuis nga mangin resulta sing pagpawala sang paborito nga bibliyanhong mga palatukuran sang ila sa pagtolon-an nga kabilogang kahulugan. Wala sing bahin ukon mga bahin sang palatukuran kag pamaagi sang Dios nga epektibong magapanghikot kon napain halin sa palatukuran kag pamaagi subong ang kabilogan. Ang tumuluo nga nagakinabuhi sa sulud sang palatukuran kag pamaagi sang gahum kag gugma sang Dios may ara sing Kristohanon nga pagkamatitud-anon.